

Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ

том 18

Упо дайде вярване, когато хората ще се
разбъркат. И миса, както види телеграфите
въз основа на усера, да се обкръжат халми
Бог, докато досега живи жалостта на хората.
Всичко вярване, както се мисли, Бог
или християнският свят, а не може
отговорно — дава на хората вера. Това
показва, че Бог се живи за нас. Писан-
ио и на вярата, мислите да претърпят
всичко, които разбъркат, всички това, христе
разбъркате, да ги християнски Бог, да
мислите, мислите на миса, христе
мислите добро; да да мислите всички мис-
лителни да мислите, това е вярно.

Това е мислата, която миса претърпя
и мислите, че вярно да се разбъркате
христе, да мислите, които мислите: да се
мислите вярно, христе, мислите
мислите, мислите, като се мислите
мислите, Бог и мислите вярно.

(Беседа, държана на 24. юни, 1915 г.)

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XVIII

Поредицата „Сила и Живот“ е съвместна публикация на издателствата „Захарий Стоянов“ и „Бяло Братство“. В нея за първи път е представена пълна хронология на неделните проповеди на Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно) през периода 1914–1944 г. В тях по собствените му думи са изложени всички основни принципи на неговото учение, което той нарича Новото учение на Всемирното Бяло Братство.

От езикова гледна точка неделните проповеди, наричани беседи, са стенографирано говорно слово. Стенограмите на беседите са дешифрирани, редактирани и публикувани от различни последователи на Учителя П. Дънов, през различни периоди от време, на което се дължат някои езикови и стилови разлики. По-голямата част от съдържанието на настоящата поредица са сборниците с беседи, които започват да се публикуват от 1915 г. със заглавие „Сила и Живот“.

© Издателство „Бяло Братство“, 2020

© Издателство „Захарий Стоянов“, 2020

ISBN 978-954-744-382-2

ISBN 978-954-09-1445-9

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XVIII

20.04.1930 г. – 30.11.1930 г.

Издателство •ЗАХАРИЙ СТОЯНОВ•
Издателство •БЯЛО БРАТСТВО•

София, 2020

Съдържание

Аз и Отец едно сме, 20.04.1930	7
Доведете ми го тук, 27.04.1930	39
На видело, 4.05.1930	64
Да влезеш, 11.05.1930	81
Да се възвеселим, 18.05.1930	101
По-горни от тях, 25.05.1930	116
С огън и сол, 1.06.1930	134
Който влиза, 8.06.1930	153
Преди Авраам, 15.06.1930	173
За храна, 22.06.1930	193
Близо е лятото, 29.06.1930	216
В дома на Симона, 6.07.1930	234
Условия за растение, 31.08.1930	255
Имам ястие, 7.09.1930	274
Просете, търсете и хлопайте, 14.09.1930	295
От Египет, 21.09.1930	313
Не могат да приемат, 28.09.1930	333
Иде Исус, 5.10.1930	354
Разумното Слово, 12.10.1930	375
Отец люби Сина, 19.10.1930	395
Живият хляб, 26.10.1930	422
Да се благовества, 2.11.1930	442
Него видя Исус, 9.11.1930	459
Ще ме видите, 16.11.1930	481
Двама или трима, 23.11.1930	502
Вдигнете камъка, 30.11.1930	524

Аз и Отец едно сме

Аз и Отец едно сме.

Йоана 10:30

Великото в разумния живот, великото в природата, великото в света, великото в Бога се съдържа и в малкото. Когато животът е неразбран за хората, причината за това се крие в тяхното схващане. Те мислят, че трябва да вървят от великото към малкото, а не обратно. Всъщност правият път на движение е онзи, който води от малкото към голямото. Като върви по този път, човек трябва да спазва три неща: да придобива, да пази придобитото и да го развива. Като придобива, човек разполага със сила да разкрива нещата. В този случай той се проявява като изследовател. Когато запазва нещата, той ги слага в ред и порядък. Да развива нещата, това пък е качество само на разумния, благородния и възвишения човек. Развитието на човека е благо както за самия него, така и за ближните му.

„Аз и Отец едно сме.“ В какво? В любовта. Ако всички хора имат любовта и мъдростта в себе си, едно са с Отца. За коя любов се говори? За Божията. Любовта е една, но се проявява в три свята, тоест в три степени: физическа, духовна и Божествена. Който търси физическата любов, трябва да знае, че ще мине през големи промени, ще се движи от едно състояние в друго – от радост в скръб и от скръб в радост. Когато се роди дете, майката се радва. Ако детето ѝ заболее, тя страда; ако умре, още повече страда. Тя изпада в противоречие: защо се роди детето ѝ и защо умря? Откъде дойде това дете и къде отиде? Защо трябваше да се радва тя и защо – да страда? Майката

АЗ И ОТЕЦ ЕДНО СМЕ

се чуди защо всичко, което става с нея и около нея, е толкова неопределено. Много естествено, тя живее на физическия свят, където човек неизбежно се движи между полюси: от една страна гради, от друга страна руши. Най-после този човек казва: „Ще ям и ще пия, ще преживея един живот. Важно е пари да имам, те движат света“. Така мислят материалистите. Ако отидете в Турция, турчинът казва, че без пари не може, парите управляват. Американецът не казва, че Бог е всесилен, но намира, че силата е в долара. Така мислят всички народи, всички хора, които считат, че животът е само на земята.

Докато живеете с разбирането на материалиста, вие признавате парата за божество, тя е всесилният Бог. Като завърже няколко наполеона в кърпата си или като внесе няколко десетки или стотици хиляди лева в банката, човек се намира под закрилата на своя всесилен Бог и вярва, че се е осигурил. Без този Бог няма ядене и пиене, няма угощения, веселби и тържества, няма сватби, няма градеж на къщи. Щом дойде всесилният, паниците започват да тракат, чуковете се вдигат и слагат, всеки върши някаква работа: учителят учи децата, свещеникът служи, лекарят лекува. – „Защо става това?“ Защото всесилният започва. Когато всесилният влезе в джоба на момъка и на момата, те започват да се обличат добре, за да се харесат един на друг. Някой религиозен казва, че човек не трябва да мисли за обличане, може да ходи просто облечен, даже и окъсан. Това е криво разбиране. Вижте как природата облича своите форми – растенията, птиците, животните са гиздави, добре накичени. Защо и човек да не се облече добре? Не е нужно да мисли само за дрехи, но той трябва да бъде добре облечен, винаги спретнат. Окъсаните дрехи подразбират греховност. Когато греши, човек вече е окъсан. Обаче праведният е всякога добре облечен. Стремете се и вие да бъдете праведни, да не късате

дрехите си. Като видят беден, окъсан човек, хората го съжаляват. Трябва ли да се запуснете, трябва ли да ви жалят хората? Когато е в съгласие със законите на природата, човек е здрав, богат, силен. Щом нарушава законите ѝ, природата го поставя далеч от себе си, оставя го гол, не се грижи вече за него. Ден след ден той обеднява, обезсилва се и изгубва здравето си. Не правят ли същото и родителите? Ако детето им е послушно, те го обличат добре, пращат го на училище. Започне ли да бяга от училище, да лъже, да скита по улиците, родителите се отказват от него. Щом остане на пътя, детето изгубва всички добри условия и пропада.

Съвременните хора се нуждаят от нови, положителни възгледи за живота. Мина времето на старите философски разбирания, според които, за да развива ума и сърцето си, човек трябва да пренебрегне тялото си, да се запусне, да ходи гол и окъсан. Тялото е свещено нещо, ще го поддържаш така, както искаш да работиш с него. То е инструмент, чрез който сърцето и умът се проявяват. Скъсаните дрехи не правят човека смирен. Във времето на Сократ един от неговите ученици го посетил с желанието да покаже, че е готов да води скромен, смирен живот. За тази цел той облякъл старите си скъсани дрехи. Като го видял в този просешки вид, Сократ се приближил до него и тихо му пошепнал: „Твоята гордост се вижда и през скъсаните ти дрехи“. Какво искал да каже Сократ с тези думи? Колкото богатият може да се гордее със своето богатство, толкова и сиромашът може да бъде горделив в своята сиромашия.

Повечето от сегашните хора се намират в положението на неизмътени яйца. Срещате някого, виждате, че външно има вид на светия. Той се движи спокойно, равномерно, никого не поглежда, дава вид, че е готов да направи път и на мравката. Това е неизмътено змийско яйце. Дайте му условия да се измъти и ще видите,

че то поглъща всичко, което срещне на пътя си. Защо се измени този човек? Не се е изменил, естеството му е такова. Преди да се измъти, и той не се е познавал. Сега, като се измъти, видя какво се крие в него. Свръчето и гълъбовото яйце си приличат, но като се излюпят, свръчето яйце ще прояви своето специфично естество, гълъбовото – също. Никога свраката няма да прояви естеството на гълъба и гълъбът – естеството на свраката. Ето защо искате ли да познаете човека, поставете го при условия, в които да се прояви, да видите какво е неговото естество. Когато се измъти яйцето му, и той ще познае себе си, и обкръжаващите ще го познаят. Ако се прояви лошото естество на човека, това не значи, че той е абсолютно лош. Човек проявява своята тъмна страна, когато не е осветен от Слънцето, когато му липсва светлина. Щом се освети и тъмната му половина, виждаме истинската проява на човека, тоест доброто, което Бог е вложил в него.

И тъй, когато говорим за човека, трябва да различаваме същината му от неговите прояви. По същина човек е добър, защото Бог живее в него. Понякога той дава път на злото в себе си. Защо? Защото не разбира великите закони на Битието. Благодарение на това хората изпадат в тъмнина и правят погрешки. Те се стремят към придобиване на богатства, употребяват голям труд и усилия, но вместо да се издигнат, пропадат. Много естествено, богатството е свързано със знанието. Истински богат е ученият, мъдрият, любящият. Няма ли знание, любов и мъдрост, каквото и богатство да има, човек лесно ще го изгуби. Сегашните хора живеят повече материален живот, малко мислят за духовното, вследствие на което искат да бъдат богати, да въдворят Царството Божие на Земята по материален начин. Това е невъзможно. По механичен начин Царството Божие не може да дойде.

Материята на физическия свят още не е организирана. Докато се организира, с нея заедно и човек минава през различни промени, които нарушават щасти-

ето му. Това не трябва да ви обезсърчава. Щастие, което се губи и отново се явява, не е истинско. Човек неизбежно минава през различни промени, за да се издигне на по-високо стъпало, тоест да влезе в духовния живот. Духовният живот не е нищо друго, освен разширяване на физическия, а Божественият живот е разширяване на духовния. Човек трябва постоянно да се разширява, да стане господар на вътрешните си възможности и на външните условия. Който постигне това, той владее магическата пръчица.

Какво представлява магическата пръчка? Тя е особена сила, която действа на близки и на далечни разстояния. Ето, от хиляди километри разстояние Маркони* пали лампите на целия свят. Знание има той, но и това знание още не е истинско, начатък е на истинското знание. Ще дойде ден, когато всички хора ще притежават по една магическа пръчица. Тя е ключ, с който се запалват и загасват всички лампи по света. Велико изкуство е да владее човек този ключ, но затова се иска познаване на разумните природни закони. Който притежава магическата тояжка, всичко може да постигне: ако е болен, с едно повдигане на тояжката болестта ще го напусне, ако е в затвор, вратите на затвора ще се отворят и той свободно ще излезе, ако е беден, без пет пари в джоба си, изпаднал в чужда страна, веднага ще му се притекат на помощ. – „Възможно ли е това?“ Както е възможно от четиринайсет хиляди километра разстояние Маркони да пали лампите по целия свят, така с магическата тояжка човек може да постигне всичко, каквото желае.

* Маркони, Гулиелмо (1874 – 1937) – италиански физик и изобретател с голям принос в областта на радиотехниката. През 1895 година той започва експерименти за безжично предаване на сигнали. През 1905 година открива първата трансатлантическа радиосвързочна служба. Получава Нобелова награда по физика през 1909 година за своя принос в развитието на безжичната телеграфия.

„Едно сме.“ С кого? С Първата Причина, с Бога, с великия живот. — „Кога ще бъдем едно с Бога?“ Когато се откажем от старата философия, която е внесла всички криви и изопачени разбирания, всички погрешки и заблуждения. Всичко това е създадено в името на Бога; и то не е лошо. Така се изпитват хората, за да се познае тяхната любов, мъдрост и сила. Любящият, мъдрият, силният никога не се съблазнява. Той не може да се съблазни от богатството, от положението, от силата на човека. Защо? Защото знае, че всички хора имат любов, сила, богатство, знание. Според него няма бедни хора в света, няма невежи, нито слаби. Човек се ражда с възможности да развива скритите сили в себе си.

И аз казвам, че няма бедни хора в света. Човек е обеднял, когато се е отклонил от правия път, когато е престанал да работи. Засега са открити единайсет планети, а има и още една, която ще се открие в бъдеще. Който е сиромас, нека даде кандидатурата си за тази планета — да стане неин жител, да се ползва от богатството ѝ. Ще кажете, че това е забава, не е сериозна работа. Има забави в света, но сериозни. Приятно е човек да се занимава с такива забави. Днес всички хора се забавляват: и праведният, и грешникът; и мъдрецът, и глупецът; и ученият, и невежият; и добрият, и лошият. Обаче забавленията на едните се различават от забавленията на другите. Човекът на положителното се забавлява и расте, а човекът на отрицателното се забавлява и постепенно чезне. Не е все едно дали човек се занимава със светлината и топлината на Слънцето, или с живата светлина и топлина, които идат от Великия източник на живота. Да се занимава човек с живата светлина и топлина, това значи да придобие истинското знание, да придобие нужното разширяване. Ако има знания, човек се разширява от живата топлина, а ако няма знания, топлината го стопява. Който знае законите на топлината, освобож-

дава се от греха и от смъртта. Живата светлина също има две качества: от една страна, тя осветява пътя на човека, от друга страна, тя го ослепява. Който познава законите ѝ, намерил е пътя си, открил е възможностите, които са вложени в него. Срещне ли човек, който не познава законите ѝ, светлината го ослепява. Този човек изпада в тъмнина и загубва пътя си. Който знае законите на живата светлина и топлина, той никога не се обърква.

При Соломон, един от най-мъдрите еврейски царе, се явили две жени да искат справедлива присъда. Двете живеели заедно и се случило така, че родили в почти едно и също време. Една вечер по невнимание едната майка задушила детето си и като се събудила сутринта, го намерила мъртво. Тя бързо сменила децата: взела живото дете на другарката си, а на мястото му турила своето мъртво дете. Като се събудила другарката ѝ от сън и видяла мъртвото дете до себе си, веднага познала, че не е нейното, разбрала, че е станала някаква измама. Казала, че това дете не е нейно, и поискала да вземе своето от ръцете на измамницата. Последната настоявала, че живото дете е нейно, не го давала на истинската му майка. Най-после двете жени решили да отидат при Соломон, да разреши възникналия между тях спор. Те му разправили цялата случка и всяка настоявала, че живото дете е нейно. Понеже познавал добре човешкото сърце, Соломон издал следната присъда: да се разреже живото дете и на всяка майка да се даде по една част. Като чула тази присъда, измамницата казала: „Доволна съм от присъдата. Нека детето се разреже и всяка от нас да вземе по една част“. Обаче истинската майка се ужасила от присъдата и извикала: „Царю, не давам детето си, не искам да се реже. По-добре да го вземе другарката ми и да остане живо, отколкото да имаме и двете по една част от него, но да е мъртво“. Така именно Соломон разбрал коя е истинската майка на живото дете и го дал на нея.

АЗ И ОТЕЦ ЕДНО СМЕ

Щом излезли от съда, майката на умрялото дете започнала да упреква Соломон в лицеприятие. Като доловил мисълта ѝ, Соломон върнал и двете жени назад и казал на недоволната: „Виж какъв знак има умрялото дете под дясната мишница“. Майката погледнала под мишницата на детето и видяла едно черно петно, каквото имала и тя на същото място. Засрамена пред себе си за кривите мисли, които отпратила към Соломон, жената млъкнала и се отдалечила няколко стъпки назад. След това той извикал майката на живото дете и казал: „Виж какъв знак има детето ти под лявата мишница“. Майката погледнала и видяла един червен белег, признак на живот и добро здраве. Същият белег притежавала и тя. Показала белега на своята другарка, да я увери още повече в справедливата присъда. Впрочем това не било нужно, понеже майката на умрялото дете знаела истината. Трябва ли и вие, като майката на умрялото дете, да обвинявате Бога и да казвате, че не постъпва справедливо? Законът за наследствеността открива истината. Той казва на човека: „Вдигни ръката си и виж какъв белег имаш под мишницата“. Ще видиш, че и ти носиш същия знак, какъвто има онзи, който те е родил.

„Аз и Отец едно сме“ – така е казал Христос преди две хиляди години. Кажете и вие като него: „Едно сме с Бога, с Христа, с разумните същества“. Ще кажете, че човек се е родил, за да живее. Да живеем, това е най-голямото изкуство. Да бъдем щастливи, това е смисълът на земния живот. Да бъдем богати, това е необходимост. Да бъдем здрави, това е едно от важните условия за нашето развитие. Да имаме среда, в която да се движим, това значи да пазим известен ред и порядък в света. В заключение на всичко казваме: „Да бъдем едно с Отца!“. Какъв ще бъде животът ни, ако не сме едно с Отца? Какъв смисъл има животът, ако между човешките души няма връзка?

Ще кажете, че не вярвате в душата. Това е друг въпрос. Който не вярва в душата, в духа и в ума на

човека, много неща не може да разбере. Човешката душа и човешкият дух са невидими, но резултатите им са видими. Невидим е и човешкият ум, но понеже се проектира във физическия свят, резултатите му са видими, както картините на художника. От картините на художника можете да начертаете пътя, по който той е вървял. В това отношение всеки човек е художник за себе си. Лицето му е една от картините на неговия живот. Той сам е рисувал своята картина, която днес излага пред света. Лицето на човека представлява незавършена картина на неговия живот. Още много има той да работи върху нея, докато изкара нещо гениално, завършено и съвършено. Умът е художникът, а лицето – картината, която той рисува. Затова е казано, че съдбата на човека се определя от неговия ум. Какъвто е умът на човека, такъв ще бъде и неговият живот. Животът му пък определя неговата съдба. Следователно от човека зависи да бъде богат или беден, здрав или болен, щастлив или нещастен.

Понеже всички хора не се намират на еднаква степен на развитие, не разполагат с еднакви знания, те не прилагат еднакво любовта. Щом не прилагат еднакво любовта, и резултатите на живота им не са еднакви. Какво значи да прилага човек любовта? Някои мислят, че сладките думи са израз на любовта. Не всякога сладките думи произтичат от любов. Любовните думи имат съдържание, което може да се приложи още в момента. Кажеш ли една дума в името на любовта, трябва да си готов да я приложиш. Някой казва, че обича едного, но се страхува да направи нещо за него. Любов, в която има страх, не е истинска. Единствената сила в света, която не познава страха, е любовта. Когато любовта е вътре в него, а страхът – отвън, човек е в правия път на живота. И обратно: ако страхът е вътре в него, а любовта – отвън, той се отклонява от правия път. Този закон се отнася до всички хора: майки и бащи, проповедници и учители, управници и управлявани, господари и слуги и така нататък.

Христос казва: „Аз и Отец едно сме“, а на друго място казва: „Където са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз“. И до днес хората продължават да се събират на малки и големи групи, в общества и организации, но ако любовта не ги свързва, те ще се разпаднат. Всичко, което природата е създала, почива на закона на Любовта. Например човешкият организъм представлява грамадна държава, поданиците на която са обединени в името на любовта. Тя е употребила милиони години, да организира всички клетки в едно цяло, да вършат обща работа. Който съзнава това и може да запази великата хармония, която съществува в неговия организъм, той се радва на добро здраве и на щастлив живот. Обаче най-малкото нарушаване на тази хармония разколебава единството между клетките, внася известна дисхармония в организма и човек заболява. Докато мисли, човек знае мястото на всяка дума и никога не петни езика си. Щом езикът му е чист, и тялото му ще бъде здраво. Внесе ли една нечиста дума в езика си, той петни мисълта си. Щом мисълта му е опетнена, той внася отрова в организма си и след време заболява. Когато се казва, че човек трябва да владее езика си, някои искат да знаят как се отразява техният език върху близките им. Други пък искат да знаят недостатъците си и се обръщат към този или онзи, за да им ги посочи. Според мене всеки сам трябва да се вглежда в недостатъците си, да не очаква на хората, те да го изправят. Първата задача на човека е да се занимава със своите положителни черти, а покрай тях и да изправя недостатъците си. Гениалните, великите хора се занимават с положителното в живота, затова са развили своите дарби и способности. Те не се спират върху отрицателните прояви на хората.

– „Ама три дена не съм ял!“ Извади тояжката си, хлябът ще дойде. – „Как ще дойде?“ Тропни с тояжката си, и пред тебе ще се яви трапеза, богато наредена

с хляб и плодове. – „Ама сгрехих, грешен човек съм.“ Щом съзнаваш погрешката си, сам ще я изправиш. Например ти си взел една сума от приятеля си без негово знание и позволение. Ще му занесеш парите и ще кажеш: „Приятелю, взех от тебе тези пари, за да посрещна нуждите си. Не ме съди, човещина е това. Но тъй като не съм спокоен, постоянно съм в борба, Божественото в мене не ми дава покой, затова ето, връщам ти парите. Доволен съм, че освободих съвестта си от товара, и вече ще се старая по честен начин да задоволявам нуждите си“.

Един беден американец, силно вярващ човек, постоянно се молел на Бога да му помогне по някакъв начин, за да подобри материалното си положение. Един ден, както се връщал от черква, минал край дома на един от богатите банкери и видял на отворения прозорец торба със златни монети. Веднага си казал: „Ето, Бог отговаря на молитвата ми“, повдигнал ръката си нагоре и взел торбата с парите. На път към вкъщи той размишлявал: „Всичкото богатство в света е Божие, следователно Бог е господар и на тази торба. Аз Му се молах да ми помогне да изляза от сиромашията и ето, Той ми помага днес. Банкерът беше забравил торбата с парите на прозореца, за да се възползвам аз от нея“. Като влязъл в колибата си, бедният човек започнал молитва на благодарност към Бога за торбата със злато, която така неочаквано дошла в ръцете му. Какво било учудването му, когато още при първите думи торбата се изпречила пред него и започнала да му препятства да се моли. Тогава я скрил в един сандък и пак започнал да се моли, но тя отново се изпречила пред него. Така минали два-три дена и той все не можел да се моли, все скривал торбата и тя все се изпречвала пред него. Като се видял в невъзможност да мисли и да се моли, той взел торбата, занесъл я на собственика ѝ и му казал: „Братко, взех тази торба с пари, която ти беше забравил на

АЗ И ОТЕЦ ЕДНО СМЕ

прозореца си. Мислех, че Бог ми я праща като отговор на молитвата ми. Обаче от деня, в който я занесох в дома си, изгубих най-голямото си богатство: способността да мисля и да се моля. За да мога да възстановя вътрешния си мир, да мисля свободно и да отправям молитвата си към Бога, връщам ти торбата, вземи си я, тя не е моя“.

И тъй, няма по-велико нещо за човека от възможността му да мисли право и да се моли. Молитвата е вътрешно общение на човека с Бога. За да може молитвата да отива направо до Бога, човек не трябва да поставя препятствие между Бога и своята душа. Ще кажете, че торбата с парите е малка, не може да прекъсне връзката на човешката душа с Първата Причина. Колкото и да е малък предметът, щом не е в съгласие с волята Божия, той хвърля сянка върху чистото платно на душата. Пазете се от торби, които закриват светлината, към която се стремите. Кой човек не е държал в ума си такава торба? Изправяте се на молитва и започвате да мърморите, че сте бедни, че никой не ви помага. Вечер, като си лягате, пак се оплаквате, че не получавате отговор на молитвите си. По три пъти на ден се молите и въпреки това нищо не получавате. Защо не получавате отговор на молитвите си? Защото не са прави. Бог ви е дал здраве, сила, ум, за да работите и да учите, да придобивате богатства и знания. Трябва ли след всичко това да просите от Бога подаяние? Защо не работите и не учите? Само онзи има право да хлопа на вратата на Бога, който работи, учи, развива и прилага своите дарби и въпреки това нищо не получава. Обаче невъзможно е човек да работи и да бъде сиромаш.

Разумният свят не се занимава със сиромашията на хората. Това е работа на самия човек. Щом е млад, щом иска да се развива правилно, човек неизбежно ще работи, да се справи със сиромашията и с недоимъка в живота си. Щом забогатее, той остарява и

казва: „Няма защо повече да работя, няма какво да уча“. Кажете ли човек така, сам подписва смъртната си присъда, всичко с него е свършено. Ето защо радвайте се, докато сте бедни, докато има какво да учите и да придобивате. Като знаете това, стремете се към богатство, което ви подтиква към работа и учене, което дава условия за развитие, а не към богатство, което спъва човешкото развитие. Ако се стремите към богатството като условие за щастлив живот, вие не разбирате смисъла на живота. Щастieto на човека се крие в работата му за ближните. Ако си разумен и се грижиш за благото на своите близки така, както за своето благо, всички ще те обичат: домашните ти, приятелите ти, обществото и така нататък. Какво по-голямо щастие може да очакваш? Същият закон се отнася до обществата и до държавите. Ако едно общество или една държава внасят навсякъде ред и законност, всички техни членове и поданици ще им се радват, ще ги обичат и ще работят за тяхното повдигане. Където е любовта и разумността, там е щастieto.

Ние не говорим за любовта, която се изказва само с думи, но за любовта, която се прилага в живота. Щом е така, трябва да знаем по какъв начин се прилага любовта, тоест какви са нейните прояви. Един учител в отделенията имал в класа си еднакво число богати и бедни ученици. Сред бедните имало и сирачета, лишени от родители, от братя и сестри. Учителят имал обичай сутрин, когато децата влизали в класната стая, да целува бедните и сирачетата, а богатите само да поздравява. Богатите деца не разбирали защо учителят им прави разлика между тях и бедните деца и един ден го запитали: „Учителю, защо не целуваш и нас, както целуваш бедните ни другарчета?“. Учителят им отговорил: „Вие сте богати, имате майки и бащи. Ако ви целувам, те ще умрат. Като целувам бедните ви другарчета, които са без майки и бащи, по този начин родителите им ще възкръснат. Не постъпвам ли спра-

ведливо? Нека техните майки и бащи да оживеят, за да им се радват, както вашите на вас се радват“. Закон е: искате ли да проявите любовта си, целувайте онези, които нямат майки, бащи, братя и сестри.

И тъй, когато детето влиза в нова фаза на посвещение, майка му непременно трябва да го целуне. В този смисъл целувката служи като проводник на енергиите, необходими за посвещението на човека. Целувката не е само физически процес, но и духовен. Истинската, чиста и възвишена целувка внася нов елемент в човека. Ние говорим за онази целувка, която има за основа любовта и мъдростта. Няма ли такава основа, целувката не се приема. Тази е причината много деца да не позволяват да ги целуват. Опитва ли се някой да ги целуне, те се дърпат, викат, изобщо недоволни са. Защо? Защото тази целувка не дава нищо, а отнема. В това отношение детето прилича на млада булка, която даряват. На първо време младата булка само получава, но после и тя трябва да започне да дава. За всеки дар, колкото и малък да е, тя трябва да се отблагодари с нещо, трябва да покаже, че е щедра, внимателна и благородна.

Този закон има приложение в цялата природа: когато се ражда едно същество, всички, от най-нисшите до най-висшите същества, се радват и даряват с нещо новороденото. Благодарение на тези подаръци то се облича в плът, придобива известни качества и дарби и започва нов живот. По-нататък то започва да расте и да се развива, като се ползва от благата на природата и живота. След всичко това има ли право съвременният човек, който живее от подаръците и благата на цялата природа, да казва, че животът няма смисъл? Има ли право той да отрича Бога, а ако Го признава, да Го търси вън от себе си или по църквите? Казано е в Писанието: „Аз и Отец едно сме“. Значи едно сме с Бога. Той живее в съзнанието на човека и човек е едно с Него. Докато човек е в хармония с Бога,

едно е с Него. И когато е в дисхармония с Бога, пак е едно с Него. Защо и в този случай е едно с Отца си? Защото Божията мисъл е вложена в човешката като правило, по което човек определя постъпките си като прави или като криви.

Христос казва: „Бъдете съвършени, както е съвършен Отец ваш небесни“. Това не значи, че човек може изведнъж да стане съвършен. Кое дете, като постъпи в първо отделение, може изведнъж да напише буквата А правилно? Много пъти то трябва да напише А, докато най-после се научи правилно да я пише. Ако изучавате графология, виждате, че почеркът на всеки човек отговаря на характера му. Немарливият, небрежният човек има и небрежен, сбутан почерк. За свое оправдание той казва: „Не е важна външността на писмото ми, нито почеркът ми, важен е смисълът“. Колкото е важен смисълът, толкова е важна и формата. Формата трябва да отговаря на вътрешния живот, на съдържанието, което човек носи в себе си. Всяко нещо е ценно, когато има форма, съдържание и смисъл, които хармонизират помежду си.

Може ли да хармонизира силите в своя организъм, човек разполага с магическата тояжка. Това е нужно на съвременния човек. Някой казва, че ако на Земята не може да реализира желанията си, ще ги реализира в другия свят. Обаче той не подозира, че онзи и този свят са на едно място. Те се намират в съзнанието на човека. Когато съзнанието на човека се пробуди, той вижда, че онзи свят е в този свят. Когато съзнанието на Маркони се пробуди, той можа от яхтата си да запали хиляди лампи на хиляди километри разстояние. – „Кой запали нашето Слънце?“ А кой запали всички слънца във Вселената? Едно висше съзнание. То слезе от разумния, тоест от Божествения свят, и с помощта на ключ, подобен на този на електрическата лампа, запали всички слънца. Онези слънца, които носят живот в себе си, светят с червена светлина, а

онези, които носят знание и мъдрост, светят с бяла или бледожълта светлина.

Съвременните учени дават съвършено различни обяснения за създаването на света и за образуване на планетите. Според тях планетите са се създали от въртенето на някакви мъглявини. И тази теория е вярна. Дълго време се върти момата на хорото, докато оплете момъка и се ожени за него, но сърцето и умът на момата и на момъка са запалени преди завъртането им на хорото. Има движение в живота, но то зависи от вярата и от любовта. За да живее добре, човек трябва да вярва и да люби. И без вяра, и без любов има живот, но отрицателен, пълен с мъчности, страдания и нещастия. Човек може да вярва и в положителното, и в отрицателното, но в първия случай придобива нещо, а във втория случай губи. Ти вярваш, че можеш да постигнеш нещо, да станеш богат, но вярваш, че и нищо не можеш да постигнеш. И едното, и другото е вяра, но с два различни резултата. От посоката на вярата зависи да бъдеш богат или да бъдеш сиромас. В каквато и посока да попадне, човек трябва да бъде разумен, да превърне всичко в добро. Дали е в областта на страданието, или в областта на радостта, той трябва разумно да ги използва. Ако се бори със страданието, човек дохожда до смъртта. Не се бори със страданието, но го приеме с благодарност. То носи в себе си велико благо. Ако използваш благото на страданието, ще влезеш в радостта. Не можеш ли да го използваш, ти сам се лишаваш от благата на живота, а заедно с това и от самия живот.

Ще кажете, че човек трябва да има знания, за да се ползва от страданията, както от радостите. Кога човечеството не е разполагало със знания? Няма епоха, през която човек да е бил лишен абсолютно от знания. И пещерният човек даже се е отличавал по нещо от животните. Ако се върнем във времето на предисторическия период, и тогава човек е разполагал с някакви

теории за съществуването на Бога, за създаването на света и на човека. Ако се върнем две хиляди години назад, във времето на Сирийското и Вавилонското царство, във времето на Римската империя, и тогава хората са разполагали с известни знания по различни въпроси. Ще кажете, че научните теории на миналото са нещо детинско в сравнение със сегашните теории. Какво ще бъде положението на сегашната наука след хиляда години? Ако се пренесете в това време, ще видите, че сегашните знания пред бъдещите могат да се уподобят на детски играчки. И днес някои теории са верни, някои са неверни. И в бъдеще едни теории ще се приемат за верни, а други – за неверни.

Днес още срещате вярващи, религиозни хора, които говорят за Бога и за Христа, но във всеки един момент са готови да бръкнат в кесията на банкера и да извадят нещо за себе си. Действителна ли е тяхната вяра? Фиктивна, въображаема е вярата им. Може ли княжеският син, който с години е търсил своята възлюбена, като срещне в гората нейната майка или нейният баща, да вдигне нож срещу тях? Не само че няма да вдигне нож срещу тях, но заради любовта си към своята възлюбена той е в състояние да обикне и нейните близки. Следователно, ако днес човек проповядва равновесие, единство и съгласие между всички хора, на какво основание прави това? Внесъл ли е той в своя организъм нужното равновесие? Не виждате ли как човек изнасилва себе си, вследствие на което някой уд от организма му заболява? Щом заболяе един от неговите органи, целият организъм страда. Къде остава равновесието, единството и съгласието в целия организъм? Може да се проповядва равновесие само тогава, когато всички органи са здрави и задоволени. То показва, че човек има еднакво разположение към всичките си органи, защото всички му служат.

Тъй щото истински вярващ, истински християнин е онзи, който гледа на всеки свой орган като на част от

един велик организъм. Истински християнин е онзи, който гледа на всеки човек като на орган от великия Божествен организъм. И най-после казваме, че истински християнин е онзи, който е абсолютно здрав и красив. Устните му трябва да бъдат аленочервени, а не тъмnochервени като керемиди, очите му трябва да бъдат светли и леко влажни, а веждите – с правилна, красива форма. Правата мисъл се определя от веждите. От наклона на веждите надолу или нагоре зависи посоката на човешките мисли. Веждите са особен род антени, чрез които се възприемат мислите. От дължината на антената зависи правилното предаване на мислите. Значи и тук, както при радиото, имаме къси, дълги и средни вълни.

Като ученици, вие трябва да работите съзнателно върху себе си, да изправите линиите на лицето си, на веждите си, на очите си, на носа си, а същевременно да следите и движенията си. Едно нехармонично движение на устата е в състояние да развали отношенията ви с някои ваши приятели. В дисхармоничното движение на устата ви някой ще схване неискреност и ще каже, че пред него имате едно отношение, а зад него – друго. Има движения на греха, на престъпленията, които човек може да направи с очите си, с носа си, с веждите си и така да внесе дисхармония в целия си живот. Също има и мисли, чувства и постъпки на греха и на престъпленията. За да се освободите от тях, за да знаете с какъв капитал разполагате, подреждайте мислите, чувствата и постъпките си. Подреждането идва с изправяне на недостатъците и на кривите прояви. Започнете тази работа още днес, без да очаквате да дойдат хора отвън да ви проповядват или пък да идете в онзи свят и там да се изправяте. Много пъти човек е ходил в онзи свят и се е връщал, без да се изправи. Той даже е забравил и това, което е знаел. Ако човек само ходи в онзи свят и се връща оттам, без да помни това, което е учил, каква култура ще носи със себе си?

Христос казва: „Който има уши, да слуша, нека слуша”. Днес и аз говоря на разумните хора, които имат очи, за да виждат, уши, за да слушат, език, за да говорят, и глава, за да мислят. Онези, които не виждат и не чуват, нека само слушат. Някои казват, че вярват в Бога, молят се, работят в духовния свят. Добре е това, но работата им трябва да има резултат. Това не значи, че резултатът ще дойде изведнъж. Макар и късно, работата трябва да даде плод на човека. Няма-те ли плодове, нищо не сте направили. Вярващият човек и духовният човек казват и правят. Само с думи нищо не се постига. Само с думи не можете да убедите човека в реалността на нещата. Достатъчно е човек да се вгледа в това, което го заобикаля, за да разбере, че е потопен в реалността. Слънцето, което изгрява и залязва, звездите, които светят вечер, водите, които текат – всичко това е създадено за човека, да се учи той, да расте и да се развива. – „Възможно ли е да е така?” Възможно е. Ако човек е най-високата форма, създадена от Бога, защо да не приемете, че светът е създаден за него? Като изучава тия форми, човек се свързва със силата, която ги управлява. Това значи да прониква човек в разумността на природата.

Разумното се отличава с това, че както тоновете, има свой отзвук. При това, като излиза от своя източник, то се движи из пространството, докато един ден пак се връща в източника си. В пътя на движението му всеки се ползва от него дотолкова, доколкото може да го възприеме. Който е готов да възприема разумността, той я вижда навсякъде. Погледне ли към звездите, той разговаря с тях като с разумни същества. Мнозина се чудят как може човек да говори със звездите. Както разговаря с хората, така може той да разговаря и със звездите. Всяка звезда представлява разумно същество, което е завършило развитието си на Земята. Небето пък не е нищо друго, освен съвкупност от разумни същества, които изпълняват волята

Божия. Някои от звездите са се проявили, а някои още не са проявени. Астрономите виждат само проявените звезди. Обаче мъдреците, тоест хората на великите добродетели, виждат без телескоп и непроявените звезди. Следователно, ако искате да оправите живота си, да излезете от света на заблужденията, достатъчно е да се свържете със светлината на една от тия звезди.

Преди години срещнах един млад, учен човек, който след изучаването на старата и модерната философия беше дошъл до убеждението, че животът е илюзия. Той се разочаровал в изучаването на възвишеното и красивото, вследствие на което започнал да отрича всичко. Без да го убеждавам в противното, аз го запитях: „Какво ще кажеш, ако Провидението постави на пътя ти една млада, красива и разумна мома?“. — „Ще повярвам в Бога, ще повярвам в живота.“ Този човек е отричал живота, защото е нямал в кого да вярва — липсвало му е нещо. Понеже красивата мома е отражение на Бога, той е готов да повярва в Него. Не само красивата мома и красивият момък са отражение на Бога, но и всичко, което ни заобикаля: камъните, растенията, животните, хората, звездите, цялата Вселена. При такова гледане на нещата човек осмисля живота си.

В кантората на един голям банкер влиза един беден човек и му казва: „Братко, в името на Господа Исуса Христа помогни ми с нещо!“. „Махай се оттук! Не признавам никакъв Бог, нищо не мога да ти дам“ — отговорил банкерът. Бедният човек се отдалечил, дълбоко въздъхнал и продължил пътя си. Бог видял постъпката на банкера и решил за назидание да му даде добър урок. Един ден банкерът излязъл на разходка в близката гора. Увлечен в красотата на природата, той навлязъл навътре в гората, където се натъкнал на един разбойник. „Горе ръцете!“ — извикал разбойникът и започнал да изпразва джобовете му. Като взел всичките му пари, казал: „Хайде, иди си,

свободен си вече“. Като се почувствал въвн от всякаква опасност, банкерът си казал: „Слава богу, че не ме уби“. Той бил доволен, че е запазил живота си. Ние пък казваме, че разбойникът разполагал със силата на магическата пръчица, поради което в един момент могъл да отнеме от банкера толкова пари, колкото сто просяци в една година едва биха получили. Собира на парите разбойникът искал да каже на банкера: „И ти не знаеш как се служи на Бога, и аз не зная, но като те обера, ще те застава да мислиш, че трябва да отвориш сърцето си за бедните и страдащите“. Разбойникът дал един нагледен урок на банкера, с който насила го заставил да даде нещо от себе си.

Трябва ли човек да се застава насилствено да дава? За да не дойде насилието върху вас, бъдете любящи и разумни. Всеки разбойник и крадец е предметно учение, чрез което хората се възпитават. Когато бащата и майката не прилагат Божиите закони, децата им ще станат техни учители. Те ще помагат на своите бедни другари, ще взимат от богатството на родителите си. Давайте доброволно, за да не ви заставят насила да давате. Ако родителите не дават и не помагат на бедни, децата им ще направят това. Ако и децата им не изпълнят волята Божия, ще дойдат крадци и разбойници отвън, които ще ги заставят да изпълнят закона насила.

Ако запитате богатия в какво се заключава смисълът на живота, той ще ви отговори, че смисълът на всичко се крие в богатството. Ученият пък ще каже, че смисълът на живота се крие в знанието. Какво богатство е това, което е създадено от кожите на млекопитаещите? И какво е това знание, чиито изобретения служат за унищожаване на човечеството? Истинско богатство е онова, което се влива като мощна сила в човешкия организъм, а оттам и в неговия живот. Например житото, царевицата, плодовете представляват онзи капитал, от който човек черпи истинско-

то богатство. Значи истинското богатство отива на своето място, а истинското знание осмисля нещата.

Днес говоря на разумните хора, които слушат и разбират. Само те живеят, растат и се развиват. За неразумното пък казваме, че гние и се разлага. Следователно всяко нещо има своето място. И разумният, и неразумният са на местата си. Като заеме мястото си, разумният има предвид своето предназначение: да бъде носител на новите възвишени идеи. Приятно е да срещнете човек, носител на някаква нова идея. Приятно е да срещнете човек, който носи идеята да намали страданията на животните и е станал вегетарианец. Приятно е да срещнете човек, който помага на страдащите и на бедните. Приятно е да срещнете човек, който изучава болестите и начина, по който се лекуват, с единствената цел да облекчава болките на хората. Приятно е да срещнете свещеник, който се е предал в служене на Бога от любов, за да помага на хората, да ги извежда от кръстопътя, на който са попаднали. Приятно е да срещнете човек с велика идея, с велико верую, с велика любов.

Много хора днес искат да служат на Бога, но преди това очакват доказателства за съществуването Му. Какво доказателство може да ви се даде за това, освен възможността да се свържете с онзи център, който се намира в горната част на главата ви? Това е центърът, който доказва на човека, че съществува една любов в света – любовта към Бога. Идете си у дома, затворете се в стаята си и отключете този център, да видите какво е написано на него. Щом прочетете написаното, затворете бързо вратата му. Мъчно е наистина човек да пренесе една мисъл в нейната същина от едно място на друго. Например някой заболява и вика лекар. Ако лекарят успее да пренесе мисълта на болния от главата му на друго някое място, той веднага може да се излекува. Ако не може да направи това, лекарят ще си послужи с един от двата метода: хомеопатичен –

със слаби дози, или алопатичен – със силни дози. Има и друг начин на лекуване: да се остави болестта да дойде до своята криза и оттам да започне слизането ѝ, тоест изчезването ѝ. Във всеки човек има скрити сили, които трябва да се събудят. Можете ли да събудите тези сили, положението на болния се подобрява естествено. Опасно е, когато силите на организма не могат да се събудят. Ако скритите сили в организма не могат да се събудят естествено – чрез изпотявания, чрез екскурзии, чрез бани, лекарите прибегват до лекарства в малки или в по-големи дози. Има случаи, когато лекарят дава лекарства в по-голяма доза, отколкото трябва, и вместо да предизвика дейността на скритите сили, той ги спира. Тогава настъпва пълна инертност, или бездействие на организма, и човек умира.

В ново време почти във всички европейски държави съществуват лечебници, които прилагат електричеството и магнетизма като методи за лекуване. Чрез тези методи те искат да събудят в човека съответните сили на организма, които повдигат трептенията му. Щом трептенията на организма се повдигнат, човек оздравява. По този начин се лекуват даже и най-мъчно лечими болести, каквито са ракът, туберкулозата и други. При това лекуване болният минава през големи кризи. Мине ли кризите, положението му се подобрява. Ако издържи първата криза, следващите лесно минават. Те постепенно отслабват, докато най-после окончателно се прекратяват и болният оздравява. Чрез кризите организмът се чисти от вредните и отровни елементи в него. Само така човек може да освежава мислите и чувствата си. Нови мисли и чувства трябва да вълнуват човека. Ако туберкулозният може да се освободи от страха и подозрението, болестта му ще го напусне. Защо? Защото туберкулозата е болест главно на чувствата. Докато човек държи в себе си страха и подозрението, дробовете и сърцето му постоянно ще

се свиват. Всяко неестествено свиване причинява болезнени състояния. Когато се влюби в нещо и загуби любовта си, човек заболява главно от сърце или от някаква гръдна болест. Ето защо, когато лекувате такъв болен, първата ви работа е да внесете в сърцето му повече любов, а в ума му – повече светлина. Като велика, мощна сила, любовта веднага възстановява нарушеното равновесие между силите на организма. Ако с едно махване на ръката си Христос лекуваше прокажени, защо и туберкулозата да не може да се лекува по този начин? Махването на ръката на Христа подразбира изхвърляне на старото навън и заместването му с нови елементи.

Когато лекарят лекува болния по магнетичен начин, преди всичко той трябва да бъде силен, да не се поддава на състоянията на болния. Ако е слаб, лекарят възприема състоянието на болния близо до себе си, като че сам боледува; чувства отслабване на краката, болки в гърдите и плешките и така нататък. Същевременно болният взема част от енергиите на лекаря, като енергии на здрав човек. След това в организма на болния настава известна борба, която завършва с пробуждане на съзнателен живот в клетките на този организъм. Като получат нужния материал за градеж, клетките започват да заваряват болните места в дробовете, ако, да кажем, болестта е туберкулоза. Няма да мине много време, и болният ще започне да оздравява. Ще кажете, че туберкулозата е страшна и неизлечима болест. Страшна е туберкулозата, но има болести, по-страшни и от нея. Например грехът, престъплението, лицемерието, лъжата, омразата, безверието са най-страшните болести в света. Изобщо всички отрицателни състояния са страшни, защото причиняват такива болезнени състояния на организма, от които човек мъчно оздравява.

„Едно сме.“ Едно трябва да станем с Бога, с Неговата любов и мъдрост, да чуваме Словото Му и да го

прилагаме. Стане ли сутрин от сън, човек трябва да чува гласа на Бога в цялата природа, във всички живи и разумни същества, да възприема тяхната радост и да им отговаря с радост. Само по този начин хората могат да внесат нова, светла струя в живота. Природата разполага с много сили, с много храна, с изобилни блага, с които спасява човечеството от тежките условия, в които само е попаднало. Казано е в Писанието, че Бог спасява света. Това не става чрез външни закони, а чрез вътрешни. Любовта ще спаси света, Мъдростта ще спаси света, Истината ще спаси света. Светлината ще спаси света, но не тази светлина, която помрачава, нито онази, която ослепява. Топлината ще спаси света, но не тази топлина, която топи нещата и ги разширява. Има особена светлина и особена топлина, които носят живот, и то преизобилно. За тях именно Христос говори: „Аз дойдох да им дам живот, и то изобилно”.

За да придобият живот изобилно, хората трябва да разбират основните закони на Битието. Като ги разберат, те трябва същевременно и да ги прилагат. Съвременните християни говорят за Божиите закони, за Божия промисъл, но като се намерят пред някаква мъчнотия или като искат да помогнат на бедни и на страдащи, тръгват от къща на къща да събират помощи. Това е особен род просия, която не е позволена на християнина. Истинският християнин трябва да бъде господар на магическата пръчица. Пожелае ли нещо, той трябва да тропне с нея и да постигне желанието си. Ако се нуждае от пари, ще отиде на място, където има заровени, и ще тропне с пръчицата си – парите веднага ще се явят пред него. Обаче той няма право да вади пари за дребни случаи, само за съществени нужди има право да прилага магическата пръчица. Сегашните българи се нуждаят от човек като Марко-ни, който да тропне с тояжката си и да им отвори умовете и сърцата, да придобият повече светлина, да

започнат да дават. Българинът трябва да работи върху сърцето си, по-щедър да стане.

Културните хора гледат на новите идеи като на нещо разрушително. Те мислят, че новите идеи разрушават обществения строй. Това е неразбиране на нещата. Христос дойде на Земята, донесе нови идеи, но той нямаше предвид да разрушава тогавашния строй. Той нямаше предвид разрушаването на Мойсеевия закон, нито на Римската империя. Ако римляните бяха приели Христовото учение, Римската империя и до днес щеше да съществува. Ако евреите бяха приели и приложили Христовото учение, те щяха да бъдат велик народ със своя държава. Понеже не приеха Христа, и до днес още те са разпръснати из целия свят. За да бъде една държава велика, тя трябва да прилага Божията любов и Божията мъдрост справедливо по отношение на всички свои поданици. За да се приложи Христовото учение, всеки човек трябва да изпълнява службата си намясто. Дали ще бъдеш началник, или слуга, ти трябва да изпълняваш работата си с любов. Ако си надзирател в затвора, трябва да бъдеш разумен, да постъпваш справедливо.

Ето, и до днес Христос държи ключовете на ада и най-внимателно проверява кой влиза и кой излиза. Там може да влезе само онзи, който е минал през ръцете на Христа. Види ли, че някой не е за там, Христос го оставя отвън да чака времето на влизането си. Христос обръща внимание на този, който влиза в рая, а не на онзи, който излиза. Апостол Петър, който държи ключовете на рая, обръща внимание на онзи, който излиза оттам, а не на този, който влиза. Значи ключовете на ада са в ръцете на Бога, а ключовете на рая са в ръцете на човека. Следователно, когато умре, човек отива при Христа, пред вратата на ада, и започва да разговаря с него, да му обяснява кои са причините за идването му в ада. Обаче когато възкръсне, човек отива направо в рая.

„Едно сме.“ Когато стане едно с Бога, човек познава себе си, разбира какви мощни сили се крият в него, с които може да бъде полезен и на себе си, и на своите ближни. Който не се е свързал с Бога, той не може да се ползва от своите сили, но казва: „Какво мога да направя аз, сам човек?“. Ако се свържеш с Бога, много можеш да направиш. Свърже ли се с Бога, човек може да си служи с магическата пръчица, тоест със своя ум. Вложете ума си в работа. Само мисълта е в състояние да разреши всички противоречия. Дръжте в ума си мисълта, че Бог е Любов. Приложете любовта в живота си, за да се справите с мъчнотиите във физическия и в духовния свят. Вложете Божията любов в мозъка си, ангелската любов – в гърдите си, а човешката любов – в стомаха си. Докато яде и пие, човек е във физическата любов; докато чувства и пречиства кръвта си, човек е в духовната любов; докато мисли, човек е в Божествената любов. Следователно ще ядете правилно, ще дишате правилно и ще мислите правилно. За да ядете, за да дишате и за да мислите правилно, вие трябва да се свържете с Бога, да станете едно с Него. И тъй, правете опити всеки момент да се свързвате с Бога. Както човек мисли за здравето си, така трябва да мисли и за връзката си с Бога. Не мисли ли за здравето си, човек често ще боледува; не мисли ли за връзката си с Бога, той постоянно ще се оплаква, че е нещастен, че има страдания. Човек сам си причинява страдания и нещастия.

Един английски офицер веднъж предприел малка екскурзия някъде из Шотландия. За да не бъде сам, пътувал със сестра си. Понеже обичал да посещава пещери, отишли със сестра му да разгледат една голяма и дълбока пещера. Братът носел в джоба си една свещ и една клечка кибрит, тоест можел само веднъж да запали свещта. При влизането им в пещерата той я запалил и осветил пътя и на двамата, но в един момент по невнимание паднал на земята и свещта изгаснала.

Като се намерили на тъмно, със загаснала свещ в ръка, без клечка кибрит, те се ужасили. В тъмнината объркали пътя, положението им станало тежко. Така цяла нощ се лутали, докато най-послед дошли отвън другари да им помогнат. Братът и сестрата били почти в безсъзнание, когато ги извадили от пещерата.

Ето защо, когато отивате в света, внимавайте да не се спънете и да не изгасите свещта си. Светът представява дълбока, обширна пещера, в която човек се забърква и изгубва пътя си. За да излезе благополучно оттам, той трябва да запали свещта си и никога да не я изгася. Мнозина мислят, че и без свещ може, тоест без Бога, затова Го отричат. Така говорят само онези хора, които са изгасили своята свещ. Щом е дошъл на Земята, човек трябва да живее за някого: или за себе си, или за дома си, или за обществото, или за народа, или за цялото човечество. С други думи казано: човек трябва да живее или за стомаха си, или за сърцето си, или за ума си. Така са живеели неговите дядо и баба, баща и майка и свещта им е горяла. Живей за нещо или за някого, за да не изгасне свещта ти. За предпочитане е да живееш за нещо, но свещта ти да гори, отколкото да паднеш в пещерата, да изгасне свещта ти и да дойдат отвън хора да те търсят и спасяват. Колкото и да е малка свещта ти, пази я да не изгасне.

„Едно сме.“ Бъдете едно с Бога, за да придобиете истинското, положителното знание. Това не значи, че нямате никакво знание, но то не е в състояние да ви спаси. Силата, която имате, не е достатъчна да изправи живота ви. Затова именно Христос казва: „Когато Син Человечески дойде на Земята, ще намери ли достатъчно вяра, достатъчно знание и сила в хората, за да разберат, възприемат и приложат истината?“. Ще кажете, че Христовото учение е неприложимо. Христовото учение е приложимо дотолкова, доколкото отделният човек може да го възприеме в себе си и да го приложи в целокупния живот. Това учение

трябва да се приложи така, че да внесе радост и веселие навсякъде: в индивидуалния живот на човека, в семейния, в обществения живот, а най-после и в живота на цялото човечество.

Велики са Христовите идеи, защото засягат целокупния живот. Те обединяват всички хора в едно цяло, те свързват човека с Бога. Затова Христос казва: „Аз и Отец едно сме“. Можете ли и вие да кажете така? Който се е слял с Бога, той е постигнал възкресението. Всеки може да възкръсне. Кога? Когато е дал място на любовта в себе си. Където е любовта, там има възкресение. Да възкръсне човек, това значи да заработят в него Божията, ангелската и човешката любов и мъдрост.

„Едно сме.“ Желая ви днес да кажете: „Едно сме с Божията любов и сила“. Кажете така и повярвайте на думите си. Ако лекарят вярва в тия думи, с едно поставяне на ръката му върху главата на болния последният ще стане от леглото и ще оздравее. И ако болният вярва на тия думи, ще оздравее веднага. И лекарят, и болният, които вярват в думите на Христа, са учени хора. Христос отправя думите: „Едно сме“ към страдащите, болните, измъчените. И той поставя ръката си върху тях. Вярата им в Христовите думи не е нищо друго, освен благословение, което внася имунитет в човека, прави го неуязвим от болести, нещастия, престъпления, грехове и така нататък. С идването си на Земята Христос искаше да освободи хората от всички слабости и недъзи, да внесе в сърцата им радост и веселие, да ги направи щастливи. Щом изгуби благословието на Господа, тоест имунитета срещу злото и нещастieto, човек отслабва и умира. Придобие ли благословието, отново възкръсва, и така, докато придобие вечния живот. Това показва, че възкресението не е еднократен, но многократен процес. Също така и животът, любовта, мъдростта, истината не са еднократни, но многократни процеси. Дръжте в ума

си тази идея и не се смуцавайте. Каквито и противоречия да изпъкнат в ума ви, дръжте в себе си идеята, че Бог е съвършен, следователно и отношенията Му към вас са съвършени. Той има предвид нуждите на всички живи същества и ги задоволява. Така постъпват и всички разумни, възвишени същества, които работят в Негово име. В света живеят множество възвишени и напреднали същества, които помагат на човечеството и работят за неговото добро. Трябва ли тогава човек да се смуцава и безпокои как ще прекара живота си?

Въпреки големите блага и благословения, дадени на човечеството, мнозина се запитват на кого да вярват и на кого да не вярват, кои неща са верни и кои не са. Това са въпроси, за които не трябва да се пита. Всеки човек знае кое е горчиво и кое е сладко, кой цвят е син и кой е червен, зелен, жълт. Достатъчно е човек да сложи една бучка захар в устата си, за да каже, че е сладка, или да приеме малко пелин, за да каже, че е горчив; достатъчно е да погледне към едно цвете, за да каже, че е синьо, червено, зелено или жълто. Както разбира тези неща, така той може да каже кои неща са верни и кои не са верни. Истината включва всички верни неща в себе си, а неверните изключва. Следователно, ако човек е влязъл в пътя на истината и още се колебае дали е на прав път, или не, той се намира в хипнотично състояние. Днес повечето хора се намират в състояние на хипноза, вследствие на което казват, че това или онова не могат да направят. Който работи за Бога, той не трябва да мисли, че не може да направи това или онова. Щом за Бога не може да направи нещо, за човека съвсем нищо не може да направи. Ако не вярвате в Бога като в Учител, който отваря пътя ви към знание и свобода, в никого не можете да вярвате. Ако не вярвате във великата разумност на живота, в какво друго ще вярвате? Ако не вярвате в Онзи, Който възкресява мъртвите, Който повдига падналите и угнетените, Който повелява на Слънцето да изгрява и да залязва, а

на вятъра и на бурите – да утихнат, в кого ще вярвате? Ако не вярвате в живота, в какво друго ще вярвате? Ако не вярвате в Христа, Който дойде на Земята и се жертва за човечеството, в кого ще вярвате?

Сега аз говоря за явяването на Христа между хората като многократен процес, а не като еднократен. Той се е явил между хората в миналото, явява се в настоящето, ще се яви и в бъдещето. Благодарение на това Христос обхваща всичко в себе си. Мнозина имат опитността да им се явява Христос по няколко пъти. Някои религиозни мислят, че от деня на възкресението си и досега Христос е на небето, отдясно на Отца. Те го очакват да дойде отново на Земята. Ще кажете, че Христос може да дохожда много пъти на Земята, понеже е Син Божи. Наистина, Христос е Син Божи, но неговият божествен произход се вижда в съзнанието, че той и Отец са едно. На друго място Христос казва: „Аз и Отец ми ще дойдем и ще направим жилище във вас”. Доколкото Христос живее в нас, дотолкова и ние живеем в него. Доколкото Любовта и Мъдростта на Бога са в нас, дотолкова и ние сме едно с Него.

„Едно сме.“ Да стане човек едно с Бога, това значи да приложи любовта като магическа тояжка в живота си. Желая ви да си служите с тази тояжка при всички мъчнотии и противоречия на ума ви и на сърцето ви. Ако умът ви и сърцето ви се разклатят, вие не сте хора на любовта и на мъдростта. За да не се разколебавате, не изгасвайте свещта на вашия ум и на вашето сърце. Не изгасвайте всички възвишени и благородни пориви на вашите мисли и на вашите чувства, да не станете преждевременно инвалиди. Не заробвайте ума си и сърцето си. Те са автономни, свободни жилища – само Бог може да живее в тях. Като спира проявите на благородните и възвишените си мисли и чувства, човек постепенно се деформира и дава ход на отрицателни прояви: гняв, омраза, лицемерие, съмнение, подозрение и прочее. След всичко това той казва: „Човек за човека е вълк”. Ние пък казваме: „Човек за

АЗ И ОТЕЦ ЕДНО СМЕ

човека е брат”.

„Едно сме.“ Смисълът на живота се заключава именно в това да станем едно с Бога, да се потопим в любовта Му и да започнем да работим със съдействието на възвишените същества, които са завършили своето развитие. Без съдействието на тези същества човек нищо не може да направи. Като се свърже с тях, той работи съзнателно върху себе си и без страх дали ще мине за учен, или за невежа, за богат, или за сиромас. Даже той предпочита да мине за невежа, отколкото да изгуби смисъла на живота. Учен или невежа, това са относителни понятия. Има смисъл да бъдеш невежа по отношение на възвишеното, но не и по отношение на обикновената наука. Не е учен онзи, който не може да издържи най-малкото изпитание и се отчайва. Не е учен, нито разумен този, който при най-малката обида е готов да обяви война на своя ближен.

Истински ученият е едновременно и разумен човек. Той има право разбиране за живота. Където влезе, в дом или в някое общество, той примирява всички хора. Ученият човек има едно верую, едно убеждение. Всички обкръжаващи познават, че той има вяра в Христа, и разчитат на него. Неговите кокошки, овце и волове се разхождат свободно по двора, без страх от ножа. Сиромасите разчитат на него, знаят, че той има предвид и техните нужди. Разумният и учен човек е дал място на Бога в себе си и постъпва като Него. Едно от качествата на Бога е, че Той има предвид нуждите на всички същества, от най-малките до най-големите.

„Едно сме.“ Желая ви да станете едно с Бога, да станете Негови съработници.

20 април 1930 г., София, Изгрев

Доведете ми го тук

Доведете ми го тук.

Матей 17:17

Това е едно изречение, което мнозина употребяват в живота си. Бащата казва за детето си: „Доведете ми го тук“. Учителят казва за ученика си: „Доведете ми го тук“. Съдията казва за подсъдимия: „Доведете ми го тук“. За онзи, който трябва да отговаря за нещо, се казва: „Доведете ми го тук“.

Мнозина се занимават с житейските въпроси, но ги изнасят по различен начин, вследствие на което някои от тях се изясняват, а други остават в тъмнина. Защо някои остават в тъмнина? Защото не е намерен начин, по който могат да се изнесат. Не е достатъчно да се каже, че човек трябва да учи, важно е да се покаже как да учи. Не е достатъчно да се каже, че човек трябва да яде, да печели пари, важно е той да знае как да яде, как да печели пари. В пълния смисъл на думата философията подразбира осмисляне на великия път на живота. Ако ние поддържаме една философия за живота и след десетина години изчезнем от Земята, без да остане помен от нас, каква философия е тази? Аз не виждам никаква философия в топенето на снега и леда, в цъфтенето и прецъфтяването на цветята, в бръмченето на пчелите, в бученето на вятъра и на циклоните, в потъването на параходите, в разрушаването на къщите, в раждането и в умираването, в оглупяването, в остаряването и така нататък. Къде са старите култури на Египет, Асирия и Вавилония? Къде са величествените египетски пирамиди?

Сега аз говоря на разумните, които искат да живеят добре. Животът има смисъл, когато се разглежда

ДОВЕДЕТЕ МИ ГО ТУК

философски като многократен процес, не като еднократен. По тази причина природата е определила отношението на хората, както и на всички други живи същества към живота според тяхното разбиране. Благодарение на своите разбирания човек понякога мисли, че е много умен, а понякога – че е много глупав. В друг случай той си мисли, че на сегашната епоха подобна няма. Това отчасти е вярно, защото природата никога не е повтаряла процесите си. На сегашната епоха, на сегашната раса и на сегашните народи подобни не е имало и няма да има. Всяка раса, всеки народ, всяка епоха носи нещо ново, различно от това, което миналите епохи са носили. Бъдещите раси, народи и епохи ще носят нещо друго, свършено различно от това на миналите и настоящите епохи, раси и народи. Например в предисторическите времена народите не са имали такива имена, каквито имат днес. Ние делим днес народите на англичани, французи, германци, италианци, руснаци, българи, сърби и така нататък. Човек трябва да разбира живота, трябва да знае защо се е родил на Земята и каква работа има да свърши.

Един от видните философи на християнството се бил обезсърчил, не намирал никакъв смисъл в живота, вследствие на което решил да се самоубие. Той тръгнал по света да търси място, където да намери оправдание на решението си и да се самоубие. Като скитал така, срещнал го един от видните князе на небето, архангел Михаил, престорен на човек, и го запитал: „Братко, къде отиваш?“. – „Дотегна ми животът. Имам една философия, която хората не приемат, с нея станах за посмешище пред тях. Всички ми се смеят и ми се подиграват, считат ме за смахнат. Искях да се прочуя, да стана виден философ, но като не можах да постигна това, отчаях се и реших да се самоубия. Искам да отстъпя мястото си на друг някой.“ – „Ела с мене – казал архангелът, – ще те науча на едно изкуство, с

което ще се прочуеш толкова много, че и царе ще те търсят.“ – „Да не би да се подиграваш и ти с мене, да ме считаш за смахнат?“ – „Не се шегувам, ела с мене, ще направим първия опит. Ще те науча да лекуваш хората по най-нов начин. Като отидеш в някой дом и намериш, че там има болен, ще кажеш, че можеш да лекуваш. Ще влезеш при болния и ще погледнеш къде стоя аз. Ако съм при краката му, той непременно ще оздравее, затова ще се наемеш да го лекуваш. Ще му говориш за Бога и по този начин ще събудиш жизнените му сили. Но ако видиш, че съм при главата на болния, ще знаеш, че не може да се излекува. Тогава ще кажеш, че трябва да отидеш у дома си, да проучиш положението на болния, понеже е сериозно. Щом излезеш, аз ще го задигна. Като се върнеш и разбереш, че е умрял, ще изкажеш съжаление, че не си могъл да го завариш жив, да му помогнеш.“

Като научил изкуството да лекува, философът се насърчил и тръгнал по света с нова идея. Случило се, че трябвало да приложи първия си опит върху един княз. Като влязъл при него и видял архангел Михаил при краката му, наел се да го лекува. От този момент той се прочул като виден лекар в цялата държава, започнали да го канят навсякъде, да му дават банкети и угощения. По-късно той заболял сериозно. Дошъл денят и на неговото заминаване, но останал учуден, когато видял до главата си архангел Михаил. Като разбрал защо е дошъл, започнал да се върти в леглото – дано архангел Михаил застане до краката му. Така се въртял цели три дена, но както и да се обръщал, архангелът заставал все при главата му. Най-после архангел Михаил казал на философа: „Слушай, аз исках да те изпитам. Стани от леглото си, за да отидем на разходка“. – „Да не си играеш с мене, да не ме задигнеш на онзи свят?“ – „Не се шегувам, ела с мене на разходка“. Философът станал, облякъл се и тръгнал с архангела. Стигнали до една хубава мраморна

чешма. „Хубава ли е водата на тази чешма?“ – запитал философът. – „Опитай я.“ Като се навел да пие, архангел Михаил застанал при главата му и го задигнал на онзи свят, оставил тялото му при чешмата. След това те продължили пътя си, но вече в астралния свят. Философът не разбрал какво е станало с него и казал на архангела: „Ти не можеш да постъпиш с мене така, както с обикновените хора. По друг начин трябва да постъпиш“. – „По друг начин именно постъпих. Ти не си вече между живите на Земята.“ – „Да не се шегуваши пак с мене?“ – „Не се шегувам. Ако искаш, мога да те заведа при тялото ти, да се увериш, че си излязъл от него.“ Той го завел до чешмата и му показал тялото. – „Ето го твоето тяло. Ако искаш, можеш да влезеш в него.“ – „Не искам, тъмно е вътре. Води ме в пътя, по който сме тръгнали. Аз разбирам вече заблуджението, в което съм се намирал.“

Съвременните хора имат слабост, склонност към тих и спокоен живот. Те искат да минават без мъчнотии и страдания. За обикновените хора това е възможно, обаче за онези, които се стремят към развиване на своите дарби и способности, които искат да бъдат гениални, това е невъзможно. Не може гениалният да мине без мъчнотии. Колкото по-велик и по-гениален е човек, толкова по-големи са изпитанията му. Светът се нуждае именно от велики, от гениални хора, които са минали през големи страдания. Докато хората не станат гениални, светът няма да се оправи. Простите хора не могат да оправят света, те не могат и да разбират гениите, светиите, поради което остават чужди на техните идеи. Тази е причината светът днес да се развива по един обикновен, прост начин.

Христос каза: „Доведете ми го тук“. За кого се отнасят тези думи? За един болен, когото Христовите ученици не можаха да излекуват. С едно махване на ръката си, с една дума Христос изгони беса от болното момче, което веднага оздравя. „Защо ние не можахме

да го изгоним?“ – запитаха учениците. „Заради неверството ваше“ – отговори Исус. С други думи казано: вие не можяхте да излекувате болния, защото не приехте учението ми напълно. Кога боледува човек? Когато кръвта му е нечиста. Когато венозната кръв в организма на човека се пречисти и стане артериална, той преставя да боледува. Кръвта на човека трябва да бъде абсолютно чиста, да не съдържа никакви примеси, никакви чужди елементи, които са в състояние да изменят пътя на неговите мисли и чувства. Ако в кръвта преобладава желязо, то произвежда един род мисли; ако преобладава мед, тя произвежда друг род мисли. Изобщо всеки елемент – желязо, мед, калай, олово, сребро, злато – произвежда специфично влияние върху мислите и чувствата на човека.

В зависимост от елементите, които преобладават в човека, от астрологическо гледище хората се делят на различни типове: земен, юпитеров, меркуриев, сатурнов, венерин и така нататък. Всеки тип е представител на известни сили, които се съдържат в човека. Колкото по-прост е човек, толкова по-малко планети му влияят. Великите, гениалните хора обикновено са смесени типове, тоест намират се под влиянието на много планети. Те са многостранни и широкогръди хора. Всичките им органи – мозък, дробове, сърце, стомах, са съразмерно развити, съотношението между тях е нормално. Гениалността или светостта на човека зависи от правилното, нормалното съотношение между мозъка, дробовете и стомаха. Мозъкът, дробовете и стомахът са съставени от милиарди клетки, които съзнателно изпълняват своята работа. По отношение на своята служба те представляват химичите в човешкия организъм. Ако човек не се месеше в работата им, те биха изпълнили предназначението си по-добре и от най-опитния химик.

Не се месете в работата на своите органи, както се е месил философът, при когото дошъл архангел

Михаил, за да му вземе душата. Като се въртял ту на едната, ту на другата страна в леглото си, философът пак не могъл да избегне смъртта. Не е лошо да се върти човек, но трябва разумно да го прави. Който свири на латерна, върти дръжката ѝ, но равномерно. Има мисли, които приличат на латерни. По стойност те не се различават от самата латерна. Колкото по-музикална е мисълта, толкова по-ценна е тя. Следователно този, който иска да разбира мислите си, трябва да разбира музиката. Музиката взима участие в организирането на човешката мисъл, а оттам и в организирането на човешкото тяло. В живота музиката играе ролята на лечебно средство и на средство за спояване на частите в едно цяло. В това отношение може да направите следния опит: да поставите двама болни при различни условия. Единият да е под грижите и надзора на лекари, а другият сам да си помага, като го посъветвате да пее по няколко пъти на ден. Ще видите, че вторият болен ще се излекува по-скоро от първия.

Музиката повдига вибрациите на човешкия организъм, а от друга страна, събужда жизнените сили. Като знае силата и въздействието на музиката върху организма, човек трябва да пее при всички условия на живота – при болест и при здраве, при мъчности, изпитания и страдания. Престане ли да пее, човек е осъден на мъчности, страдания и смърт. Животът започва с музика и свършва с прекратяването на музиката. Някой пита: „Защо трябва да пея?“. – „За да живееш.“ – „Какво ще стане, ако не пея?“ – „Ще умреш.“ За да не умре, за да бъде здрав, разположен и работоспособен, човек трябва да пее. Мнозина мислят, че само младите моми и момци трябва да пеят. Съгласен съм, че младите трябва да пеят, но какво ще кажете за свещениците, които пеят в църква? Какво ще кажете и за войниците, които пеят? Значи пеенето е необходимо за всички хора, млади и стари, здрави и

болни. Музиката е храна за душата. Ако още със ставането от сън човек вземе правилен тон в съзнанието си, в самосъзнанието си, в подсъзнанието си и в свръхсъзнанието си, всичките му работи ще вървят добре. Не може ли да вземе правилен тон, всичките му работи се спъват. Това се отнася и до обикновения човек, и до писателя, и до поета, и до учения, и до философа. Ако работата на писателя не върви добре, той търси вината в хартията, в перото, в мастилото, в ред външни условия. Не, вината се заключава в неправилния тон, който човек е взел още със ставането си от сън.

Сега, като говоря за музиката, имам предвид разумните същества, които се ползват от нейните сили, за да управляват света. Като разглеждам музиката като условие за справяне с мъчнотиите, виждам, че на най-големи нещастия се натъкват онези същества, които не пеят и не свирят. Например млекопитаещите са изложени на големи нещастия, понеже са лишени от способността да пеят. Оттук вадим заключението: колкото по-тежки и непоносими са страданията на даден човек, толкова по-малко пее той. Ако започне да пее всеки ден съзнателно и с любов, страданията му ще се намалят. Ако можете да внесете в ума на страдащия една светла идея, животът му ще се осмисли и страданията му ще изчезнат. Не приеме ли светлата идея в ума си, колкото и да му говорите за нея, той ще казва, че всичко е празна работа. Лесно е да се каже, че това е празна работа, онова е празна работа, но нека каже този човек какъв е смисълът на живота. Той мисли, че знае много, а като го питат какъв е смисълът на живота, нищо не може да отговори. Какъв е смисълът на съществуването на човешката душа, на човешкия дух, на човешкия ум и на човешкото сърце, и това не знае.

Много неща не знаят хората, но въпреки това учените правят изчисления след колко милиона години Слънцето ще изгасне, след колко милиона години Земята ще изгуби своята енергия и животът на нея ще

се прекрати. Същевременно те доказват, че на Луната няма живот. — „Откъде знаят всичко това?“ Имат известни предположения. Някои учени поддържат, че на Луната има живот. Те съдят за това по някакви промени, които ставали на нея. Тези разногласия във възгледите стават причина за научни спорове. Човек не трябва да спори, но да разглежда планетите като разумни същества, на които има живот. Ако са разумни същества, има живот на тях; ако не са разумни същества, няма живот на тях. Това са твърдения, които нито отричаме, нито доказваме. Едно трябва да се знае: ако има живот на планетите, например на Венера, на Марс, на Юпитер, животът на всяка от тях се различава коренно от този на Земята. Във всички планети, като отделни организми, съществува голямо разнообразие. Според някои учени жителите на Марс са били с по-ниска култура от хората на Земята. Дали е вярно това, не знаем. Обаче известно е, че марсианците са войнствени същества. На тях се дължат войните, които стават на Земята. Значи Марс влияе върху Земята така, че предизвиква войните. Всяка планета оказва специфично влияние върху Земята и върху отделните личности, на което се дължи и голямото разнообразие сред хората.

Хората се смущават от някои мисли, които нямат нищо общо с техния живот. Например някои се смущават от мисълта, че някога планетите ще воюват помежду си и Земята ще бъде победена. Да се смущават от тези мисли, то е все едно да се безпокои човек как ще се нареди животът му на старини или какво ще стане с него след 20 – 30 години. Ако от изгрев-слънце до залез ти прекараш деня добре, отнасяш се с всички хора и животни правилно, тогава и следващият ден ще бъде за тебе добър. Ако предишния ден не си живял добре, и на следващия няма да живееш добре. От тебе зависи да си създадеш добро или лошо бъдеще. Затова именно се казва, че човек сам кове съдбата си.

Като изучава законите на природата, човек дохожда до положението да различава разумните закони от неразумните. Значи има разумни и неразумни закони, на които се дължат различните явления в природата. Например съвременните учени са забелязали, че и Земята, както всички живи същества, диша. Земната кора се повдига и спада на височина от 25 сантиметра, значи става дълбоко дишане. Един велик разумен закон регулира дишането на Земята и на всички живи същества, които се намират на нея. При това, ако ритмусът в дишането на хората съвпада с ритмуса в дишането на Земята, в техния живот настанва пълна хармония. Ако ритмусът в дишането на хората не съвпада с ритмуса на Земята, явява се дисхармония в целия живот. И Слънцето диша. Това, което учените наричат бури на Слънцето, не е никакви бури, но дишане. Повърхността на Слънцето се повдига и спада, също както кората на Земята. Дишането на Земята и Слънцето е свързано с разумни закони, вследствие на което то не може да се обясни по механичен начин. Съществуват и органични процеси, които също са разумни, но те се различават от дишането на Земята и Слънцето, което дишане се управлява от друг род разумни закони.

Не е нужно човек само да вярва, защото, ако вярва в това, което не съществува, той изпада в заблуждения. Друго нещо е, ако вярва в това, което съществува. Това вече значи да се домогне човек до истината. Който не възприема истината, дохожда до положението да вярва в това, което сам отрича. Без вяра в нещо, било то положително или отрицателно, човек не може да живее. Някои казват, че не вярват в съществуването на Бога. Значи те вярват в несъществуването Му, тоест вярват в отричането на нещо. Каква вяра е тази? Каква философия има в отхвърлянето на Бога, или в отричането Му? Да отхвърлите Бога, това значи да отхвърлите Тихия океан от Земята. Можете ли да го

отхвърлите? Не можете. На кое място на Земята ще го поставите?

Следователно Бог е такава величина, която никой не може нито да премести, нито да отхвърли. Ние живеем в Него, потопени сме в Него и каквото и да правим, не можем да излезем вън от сферите на Неговото влияние. Смешно е, когато слушате някой да философства какво представлява Бог. Това е все едно малкото дете да разисква върху въпроса какво представлява неговата майка и какво нещо е любовта ѝ. Вижда ли детето любовта на майка си? То не вижда любовта, вижда само проявите ѝ. И това не може да даде представа на човека за любовта. Защо? Това, което за едного е любов, за друго не е. Някой вижда гениалността в даден човек, а друг нищо не вижда. Хора, които се водят от чувствата си, дохождат до различни мисли, до различни възгледи в живота. Обаче има положения в природата, когато всички хора мислят и чувстват еднакво. Ако няколко души повдигнат една златна топка, която тежи един килограм, не всички ще кажат, че тежи точно един килограм: някои ще кажат, че тежи по-малко, други – че тежи повече; изобщо те ще имат различни усещания. Но ако нагорещите тази топка до 1200 градуса топлина, всички хора и животни ще се отдалечат от нея, всички ще имат еднакво мнение. Даже и най-силното животно – слонът, като се приближи до нагорещената топка, веднага ще отскочи настрана.

Христос казва: „Доведете ми го тук”. Сега и на вас казвам: ако вие не можете да доведете фактите в съзнанието си, тъй че да бъдете искрени пред себе си, да имате ясна представа за нещата, нищо не можете да постигнете. По отношение на това как възприемат нещата в съзнанието си хората се делят на три категории. Първата категория хора възприемат фактите изведнъж, без да са се убедили в тях, втората категория отричат всичко, а третата категория първо

обмислят нещата и след като се убедят в тях, тогава ги приемат. На първата и на втората категория хора не може да се разчита, защото те са готови да приемат всичко или да отричат всичко; с всичко се съгласяват или на всичко се противопоставят. Дойдете ли до третата категория, на тях може напълно да разчитате. Те се занимават с реалността на нещата. Наблюдават, изучават, съпоставят нещата и чак тогава ги изнасят пред хората. Каквото каже такъв човек, казаното съвпада с действителността.

Днес всички хора искат да бъдат богати, учени, силни, да пеят и да свирят добре, или с една дума, да бъдат щастливи. Всички хора искат да владеят някакво изкуство, с което да се прочуят. Да владее човек известно изкуство, това значи да прилага известни разумни закони. Всеки е роден за някаква работа, всеки има известно предназначение, което трябва да изпълни. Сега, като говорим за човека и неговото предназначение, трябва да го разглеждаме като част от целокупния живот, а не като отделно цяло, независимо от другите живи същества. Ако счупите едно шише, всяко парче е ценно като част от цялото, а не като самостоятелна единица. Щом знаете цената му като част от цялото, вие ще го цените и като самостоятелна единица. Човек е ценен още и дотолкова, доколкото е свързан с обкръжаващите, както и с цялото човечество. Ще кажете, че не виждате съществата, с които сте свързани. Това нищо не значи. Ако не виждате някои неща, това не значи, че те не съществуват. Тъй както сме създадени, някои хора виждат по-надалеч, а други – по-наблизо. Но има хора, които виждат и отзад, и отпред, и отстрани. За тях няма преграда, няма ограничения. Тези хора наричаме ясновидци, тоест хора с ясно, силно зрение. Те виждат и зад преградите.

Един професор по музика правил научни опити с една своя ученичка. Това било някъде в Америка.

Когато ѝ преподавал, тя виждала всичко, което ставало на улицата: какви хора минавали, как били облечени, кой с кого разговарял. Щом излизала от стаята на професора, вече нищо не виждала. Ще кажете, че стаята била обърната към улицата. Не, стаята била вътрешна, далеч от улицата, за да не се отвлича вниманието на учениците, когато професорът им преподава. Значи, когато професорът съсредоточавал ума си, неговата ученичка ставала ясновидка. Щом се отдалечавала от него, тя губела ясновидството си. Професорът и неговата ученичка имали еднакъв фокус на зрението. Онези, които не разбират законите, ще кажат, че това не е нищо друго, освен халюцинация или някакво хипнотично състояние. В халюцинацията нещата се преувеличават, не отговарят точно на действителността. Ето защо, за да разберете доколко фактите са действителни, трябва да ги превеждате. Ако разглеждате една бълха под микроскоп, ще я видите крайно увеличена. Това не значи, че тя не съществува. Разликата между бълхата, гледана с просто око, и бълхата, гледана с микроскоп, се състои главно в размерите.

Много хора имат способността да преувеличават нещата. Това се дължи на чувството за преувеличаване, което в тях е особено силно развито. Един българин отишъл в гората да сече дърва. По едно време чул някакво шумолене между дърветата и като помислил, че това са мечки, веднага си тръгнал, върнал се у дома с празна кола. „Защо не докара дърва?“ – запитала го жена му. – „Шейсет мечки излязоха срещу мене. Като ги видях, уплаших се и се върнах назад.“ – „Не вярвам да са били 60 мечки.“ – „Е, ако не бяха 60, поне 50 бяха.“ – „И това е невъзможно.“ – „Слушай, жена, 40 бяха.“ – „Не говори такива работи!“ – „Поне 30 бяха!“ – „Пак не ти вярвам.“ Мъжът намалявал, намалявал, докато стигнал до една мечка. Най-после казал: „Да ти кажа истината, никаква мечка не видях, но нещо

зашумя между дърветата и аз се уплаших. Помислих, че е мечка, и се върнах назад“.

Питам: каква философия може да има в такова преувеличаване на фактите? Каква философия може да съществува в страха, на който хората се поддават? Благодарение на големия страх мнозина заболяват от неврастения. Един се страхува да остане сам вкъщи, друг се страхува да мине по някой мост, трети се страхува от това, че кокошката пропяла, то означавало нещо съдбоносно. Някои пък се страхуват, че веруюто им не е право, не е в съгласие с веруюто на православната църква. Не е важно какво е вашето верую, но идете в една държава, веруюто на която е най-право, и посетете там затворите, съдилищата, полицията, да видите каква законност, какъв ред и порядък съществуват. Идете в училищата там, да видите каква култура съществува сред образованите хора. Обиколете целия свят, да видите на различните места в какво се заключава правотата на тяхното верую, както и висотата на тяхната култура. Като обикаляте света, вие се натъквате на различни култури, на различни убеждения и отношения. Например ако отидете в Англия, ще видите, че англичаните са големи скъперници по отношение на времето. Ако им дойде гост, но те са заети с някаква работа или са си уговорили среща, ще извадят часовника си, ще се извинят на госта и ще го напуснат. Те ценят времето си, затова казват, че времето е пари. Българинът обаче пилее времето си. Това показва, че той разполага с много време.

Христос каза на учениците си: „Доведете ми го тук“. С едно поставяне на ръцете си върху болния Христос направи това, което учениците Му не можаха да направят. По този начин Христос възстанови авторитета на учението си. Мнозина се бяха разколебали от неуспеха на учениците, но разбраха, че трябва да има пост и молитва, от една страна, и вяра – от друга страна, за да могат да изпъдят лошия дух от болното

момче. Днес всички Христови последователи са пръснати по целия свят – в църквите и вън от църквите, но не могат да пъдят лошите духове, не могат да лекуват всички болести. Днес в света съществуват хиляди лекари, които определят диагнозата на болните, правят различни операции, но малка част от болните оздравяват. Като направят някоя операция, казват, че всичко е свършено добре, но два-три дена след нея се явява някакво усложнение и болният заминава за другия свят.

Така постъпват и много проповедници. Те проповядват тук-там, обръщат хората към Бога, но щом дойде известно изпитание, обърнатите се отказват от Бога. Защо? Някакво усложнение се е явило. Значи не е достатъчно да вярваш в Бога, но трябва и да придобиеш изкуство, с което да си служиш при всички изпитания и мъчности. Истински вярващите и истински духовните хора са реалисти. Каквото знаят, те го прилагат. Затова именно казваме: „За предпочитане е да имаш един заек в кошарата, отколкото много зайци в гората”. Единият заек в кошарата представлява онова верую, което внася в ума на човека една светла мисъл, в сърцето му – едно светло чувство и във волята му – сила, чрез която може да направи едно добро за себе си и за обкръжаващите. Това значи да има човек свещено верую, което може да го крепи във всички случаи на живота.

И тъй, ако искате да си изработите свещено верую, вие трябва да се откажете от стария живот и от погрешките, които са ви спъвали досега. Погрешките ви представляват старите дрехи, които трябва да съблечете. Щом ги съблечете, ще видите, че те нямат нищо общо с вас. Освободите ли се от погрешките си, спрете се върху същественото и неизменното в себе си. Не се спирайте върху това какво представлявате, когато сте между хората, но когато сте сам, и вижте тогава как мислите, чувствате и постъпвате. Човек

може да се познае отчасти, когато остане сам, свободен от влиянието на хората. Не е лошо влиянието на хората, но понякога то е добро за другите, не и за тебе. Ако гласът на една певица обхваща три октави, това е добре за нея, а с това може и да влияе на другите, да събуди импулс за работа в тях. Обаче то още не значи, че тези, които я слушат, могат да станат добри певци. Друг е въпросът, ако между тоновете, които вземат всички певци, има известно съответствие. При това положение, ако всички вземат тона *до*, ще се чува сякаш един човек пее. Тъй щото влиянието между хората е ценно само тогава, когато те си хармонират. Няма ли хармония между тях, те се натъкват на големи мъчности.

За да поддържате хармонията на живота, вие трябва да избягвате еднообразието. Хармоничният живот е подобен на хармонията в музиката. От гледището на тази аналогия тонът *до* от първата октава представлява физическият живот, тонът *до* от втората октава представлява духовният живот, а тонът *до* от третата октава представлява Божественият живот. Между тези тонове има известно съотношение. Ето защо, ако човек вземе правилно *долно до*, той ще вземе правилно тона *до* и от по-горните октави.

Затова казваме, че ако човек живее добре на физическия свят, ще живее добре и в духовния свят, и в Божествения. И обратно: ако не живее добре на физическия свят, не може да живее добре и в останалите два свята. С други думи казано: ако човек живее добре на земята, ще живее добре и на небето; ако живее добре на небето, ще живее добре и на земята. Някои казват, че могат да живеят добре на небето, но не и на земята. В това отношение те приличат на онзи турчин, който бил родом от Багдат и се хвалел, че в родния си град прескачал трапове, широки 20 метра. Някои му казали: „Ето, и тук има такива трапове, опитай се да прескочиш един от тях“. — „Не, само в Багдат мога да

прескачам такива трапове.“ „Какъвто си тук, такъв си бил и в Багдат“ – отговорили присъстващите. Мнозина питат какво са били в миналото. На всеки, който ми задава такъв въпрос, отговарям: „Какъвто си сега, такъв си бил и в миналото“. Някой не познава поезията, не знае никакво изкуство, а си въобразява, че в миналото е бил княз, патриарх, философ, учен, поет. Невъзможно е човек да е минал през високо положение в миналото и да не е запазил нещо от това, което е носил тогава.

„Доведете ми го тук.“ Това значи: доведете всички мисли, чувства и разбирания до съзнанието си, за да разберете добре сегашния си живот, да си го обясните. Казвате, че познавате човека по неговата външност, по лицето му, по израза на неговите очи. Оттук казвате, че познавате живота по проявите на хората. Нито едното е вярно, нито другото. Човек не може да се познае отвън, нито животът може да се разбере от проявите на хората. Ако искате да разберете човека, да знаете какъв капитал носи, обърнете внимание на неговия мозък. Има една наука, която хората още не познават, тя е тъй наречената „наука за мозъка“. Ако отворите мозъка и наблюдавате промените, които стават с пирамидните му клетки и със сивото вещество, ще забележите, че в различните хора – поети, учени, философи, добродетелни и праведни, промените са различни. Мозъкът на всички хора не е еднакво организиран, поради което те се проявяват различно. Мозъчните клетки, както и клетките на нервната система на праведния човек се различават от тия на обикновените хора. Ако тия клетки дойдат до крайно изтощаване, човек се прощава с живота.

Задачата на религията и на науката от древността до днес е да научи хората да живеят съобразно разумните закони на природата. Първоначално човек следва тия закони неотклонно, докато дойде до положение да се откаже от тях и да вземе крива посока в живота

си. Какво верую и каква наука са тези, от които човек в един ден може да се откаже? Щом може така лесно да се откаже от убежденията си, две неща могат да се предполагат: или убежденията му не са реални, или той не ги разбира.

Едно е нужно на човека: да бъде устойчив в своите възгледи и убеждения. Такива са просветените хора, било то българи, руснаци, германци, англичани, французи или други. Ще кажете, че просветените хора минават за еретици. Това е криво разбиране. Според нас еретик е този, който не вярва в законите на великите добродетели – законите на любовта, мъдростта, истината, правдата и добродетелта. Всеки, който вярва във великите добродетели и живее според техните закони, той е просветен, той е правоверен. Само просветеният, правоверният може да направи всичко, каквото пожелает. Който не може да направи това, което говори, той е еретик, той не е правоверен. Ще кажете, че еретик е онзи, който се отделя от общото вярване. Ако общото вярване е правилно, съгласен съм с вашето твърдение, но ако не е правилно, не съм съгласен. Общото верую подразбира един Бог. Ако всички хора вярваха в един и същи Бог, между тях нямаше да съществуват никакви противоречия. Така ли е всъщност? Щом между хората съществуват противоречия и недоразумения, това показва, че те служат на много богове, значи са многобожници. Ако всички си служат с една и съща мярка, никакви разногласия няма да се явят между тях.

Съвременните хора се нуждаят от такова разбиране, в което да имат права мярка за определяне на нещата. Имат ли тази мярка, те могат да чистят и ума си, и сърцето си от всички криви мисли и чувства. Ако нямат тази мярка, те се плашат как ще прекарат живота си. Че хората още не са живели както трябва! Те не са опитали още нито своята любов, нито любовта на своята майка или на своя баща. Те не са опитали още

любовта на своя приятел. Те не са опитали любовта и на своя народ. Попитайте великите хора дали ги разбира някой. Кой народ е разбрал своя пророк, пратеник от Бога? Кой народ разбра великите хора, които се родиха сред него? След смъртта им започват малко да ги разбират, но докато са живи, никой не ги разбира.

Вие се ръкувате с един човек, гледате го в лицето, виждате, че се мръщи или се смее, но не знаете защо прави това, не го разбирате. Аз имам две обяснения. Казвам: човекът се мръщи, защото има някаква болка някъде – болен е той, а аз, без да зная това, му причинявам болка, като се ръкувам с него. А като видя, че някой се засмива, зная, че този човек е здрав, приятно му е, че се ръкувам с него. Следователно здравият човек е весел и засмян, а болният е тъжен и в повечето случаи намръщен. Вие трябва да наблюдавате нещата, да се учите. Веднъж дойде при мене един калутер. Аз го погледнах и му казах: „Както те гледам сега, мога да ти кажа по колко време се молиш, колко поклони правиш на ден“. – „Откъде знаеш това, да не си ясновидец?“ – „Не е важно откъде го зная, но мога да ти кажа. По мазолите на пръстите ти познавам колко поклони правиш.“ Аз зная при колко поклони се образуват мазоли на пръстите. Така и всяка мисъл, всяко чувство, всяка постъпка, от какъвто и характер да са, хвърлят отпечатък върху лицето на човека. Който разбира тези отпечатъци, може свободно да чете по тях.

Сега ще ви приведа един митически разказ. В древността Бог изпратил ангел на име Израел да занесе книга на една царска дъщеря, по която тя да учи как да се върне при Бога. Дълго време тази царска дъщеря се била молила да ѝ даде Бог тази възможност, да се просвети и да тръгне в правия път. Като дошъл при царската дъщеря, ангелът започнал да я учи, но се влюбил в нея и не могъл да се върне в определеното

време на небето, за да даде отчет за работата, която е свършил. За наказание другарите му решили да го превърнат в славей и да го оставят на Земята още десет хиляди години, да научи урока си. Като прекарвал живота си в гората, славеят пеел, скачал от дърво на дърво, докато един ден срещнал птичка, подобна на себе си. Той се влюбил в нея, оженили се и си направили гнездо, където женската снесла яйчицата си, от които се излюпили малки славейчета. Те заедно отглеждали малките си и ходели да им търсят храна.

Един ден друга женска птичка срещнала славея, влюбила се в него и пожелала да дойде в гнездото му. – „Не мога да те приема при мене, жена ми е ревнива, ще се разсърди.“ – „Аз няма да се явявам пред лицето ѝ. Ще дохождам в гнездото ви, когато тя отива да търси храна. Докато се върне майката на малките пиленца, аз ще се грижа за тях, да не бъдат самички.“ – „Не мога да те приема при мене – повторил ангелът, – преди десет хиляди години, като ангел, ме изпратиха на Земята при една царска дъщеря, за да я уча, а аз се влюбих в нея и останах тук. Веднъж направих погрешка, повече погрешки не искам да правя.“ – „Тази погрешка си направил, направи още една за мене.“ – „В такъв случай ще бъда осъден да остана още десет хиляди години на Земята.“ – „Щом е така, не прави нови погрешки, но аз ще отглеждам малките ти, когато жена ти отсъства. Като се връща тя, ще се скривам.“ Значи две жени вече отглеждали децата му.

Питам: могат ли две жени да живеят при един мъж? Могат. Кога? Когато едната се самоотрече в полза на другата. Втората жена носела червейчета на малките и ги отглеждала в отсъствието на майка им. Като свършила работата си, тя казала на своя възлюбен: „Радвам се, че живеете добре. Гледай този път да издържиш изпита си“. Втората птичка, която се явила като втора другарка на славея, била също така ангел,

който дошъл да го изпита научил ли е урока си, лъже ли се още по жени. Голямото падение на човека се дължи на жената. Пред това изкушение падат и философи, и поети, и писатели, и учени, и проповедници, и бащи. Следователно две жени могат да обичат един мъж, но при условието да се занимават с отглеждане на децата му, не с него. С други думи казано: отхранвайте мислите на поета, но не се занимавайте с него, отхранвайте мислите на философа, но не се занимавайте с него; поддържайте правите възгледи на съдията, но не се занимавайте с него. Възприемайте великите и възвишените идеи на видните и знаменитите хора, но не се занимавайте със самите тях.

Христос казва: „Доведете ми го тук“. След като е живял няколко години на Земята, човек казва: „Дотегна ми вече да живея“. Защо му е дотегнало? Защото не е издържал изпитите си. Срећнала го една птичка, възлюбила го и пожелала да остане при него, той я погледнал, но в очите ѝ се виждало друго нещо – жената. Когато иска нещо, жената дава вид, че е честна, морална, че няма лоши намерения. Така постъпват обикновените хора, но който иска да разбере живота, трябва да знае, че ако лъже, и него ще лъжат, нищо повече. Ако постъпваш нечестно, и към тебе ще постъпват нечестно. Всеки, който прилага лъжата в живота си, сам ще се натъкне на нея. Всеки човек трябва да обича, това е в реда на нещата. Ако носите любовта в себе си и погледнете един болен, той трябва да стане от леглото си и да оздравее. Какво правят момците? Погледнат една здрава мома и след време тя заболява. Защо заболява? Погледът им не е чист, те носят отрова в себе си. Днес мъжете и жените се женят, но след време се разболяват. Защо? Има нещо дисхармонично между тях. Единият или другият не е определен да се жени. Когато момъкът или момата са дали обещание в някое светилище да не се женят, не трябва после да го нарушават. Който

наруши обещанието си, наказва се със смърт. За всяко нарушаване на обещания, дадени пред Бога, следва смъртно наказание.

Като слушате примера за ангела, който влязъл да живее в славеи, може да кажете, че това е невъзможно. Наистина, всяко нещо, което науката не може да обясни, минава за невероятно. В такъв случай много неща трябва да минат за невъзможни, обаче това са факти. В Казанлък една баба, на възраст около 85 – 90 години, разправяла една своя опитност, която имала на младини. Тогава в нея се влюбил един момък, за когото казвали, че е змей, обаче тя се влюбила в друг и се оженила за него. Змееят не могъл да я забрави, нито да се откаже от нея, затова решил да замине за Херцеговина, където наскоро било обявено въстание. Преди това той я срещнал, спрял я и ѝ казал: „Слушай, не мога още да се помира с положението си, но тъй като не искам да убия мъжа ти, да извърша това престъпление, затова заминавам за Херцеговина. В края на града има едно изворче, по което ти ще познаеш жив ли ще се върна, или ще бъда убит: докато изворчето тече, аз ще бъда жив; в който ден изворчето пресъхне, ще знаеш, че съм убит“. Както казал, така и станало. Известно време изворчето продължавало да тече, обаче един ден жената видяла, че е пресъхнало. Тогава тя си казала: „Отиде един живот!“.

Това са явления, които могат да се обяснят по психически начин. Те нямат нищо общо с физическите или с механичните явления. Когато хората се справят със своя вътрешен страх, тогава ще могат да обяснят тези явления. Днес те се страхуват да не излязат вън от рамките на науката и признават само тези явления, които тя може да обясни. Щом науката не може да обясни известни явления, хората ги отхвърлят.

„Доведете ми го тук.“ Защо Христос поиска да доведат болното момче при него? За да го излекува в името Божие и да покаже на хората какво значи

вяра в Бога. Да вярвате в Бога, това значи да живеете така, както Той живее, да любите така, както Той люби. За такива хора именно Христос казва: „Доведете ми ги тук!“. Следователно всеки човек, когото Бог е изпратил до тебе, е една овца, която ти трябва да учиш. Ако приложиш истината по отношение на нея, ти се повдигаш; ако приложиш лъжата, ти сам се унижаваш. Най-великото и красиво нещо е човек да говори истината. И когато говори, и когато мълчи, той може да прилага истината. Това е истинският човек: и като говори, и като мълчи, и като спи, и като е буден, всякога да прилага истината. Когато правех своите френологически изследвания, аз веднага познавах кой човек говори истината и кой не. По движенията на ръцете и краката, по движенията на мускулите на лицето, устата, очите се познава кой човек е добър и кой – лош. Мускулите на лицето на добрия човек са меки, спокойни. Той е всякога усмихнат, доволен, благодарен, че живее на Земята. Каквото и да му кажете, не се обижда.

Христос казва: „Доведете ми го тук“. Ако сегашните хора отидат при Христа, на небето, те ще искат от него да им определи диагноза за какво са способни, какво могат да направят. Не, който отиде на небето, трябва да занесе нещо готово, което е изработил на Земята: ако е поет, трябва да напише едно хубаво стихотворение; ако е музикант, трябва да изсвири едно хубаво музикално парче; ако е архитект, трябва да изработи един хубав модел. Изобщо всеки трябва да занесе нещо изработено, и то да е оригинално, да се отличава от работите на всички хора. Ще кажете, че обичате Бога. Като Го обичате, трябва да занесете нещо от това, което сте работили на Земята.

Сегашните хора изразяват любовта си с откъснати цветя. Когато искат да покажат, че обичат някого, че са доволни от него и му благодарят за нещо, те му носят откъснати цветя. Значи сегашната любов е

любов на откъснатите цветя. Тази любов е безплодна, нищо не ражда. Ако момъкът занесе на момата букет от откъснати цветя, тя има право да върне този подарък като лош символ и да му каже да го замести с една саксийка с живо цвете, което има условия да расте и да се развива. Не е добре да късате цветята. Не е добре да режете живите клончета на дърветата, по този начин вие осакатявате дихателната им система. Ако искате да режете клончета, нека да са сухите, а не живите. Това не значи, че дървото трябва да расте нависоко, но то трябва да има повече листа и клончета. Колкото повече листа и клончета има едно дърво, толкова по-добре за него. Колкото повече идеи има човек, толкова по-добре за него. Англичаните казват, че човек трябва да има само една свещена идея. Прав е, човек трябва да има само една основна, свещена идея, но същевременно трябва да има още много идеи, които се движат около основната и я допълват. Човек трябва да се интересува от всичко. Който иска да се развива, трябва да се интересува от всичко.

Сегашните възпитатели искат да повдигнат младото поколение, но си служат с отрицателни методи. Те казват: това не правете, онова не правете, не пийте, не се смейте, не играйте, не говорете много и така нататък. След всичко това се чудят защо нямат добри резултати. Ние прилагаме положителни методи при възпитанието и казваме на хората какво да правят, а не какво да не правят. Ние им казваме да пият колкото искат, но от най-хубавата планинска вода; да ядат, когато са гладни, но сами да си готвят, да не измъчват обкръжаващите; да говорят колкото искат, но разумно и намясто; да пеят, да играят, да се смеят, да скачат, да се радват, когато са проявили доброто. Някой ще седне да яде и да пие за сметка на другите, а ще каже, че всички хора са братя. Какво братство и равенство е това, когато един взима всичкото имане на баща си и на другите нищо не оставя? Братството и равенството

подразбира всички да вземат участие в благата, на всеки да се даде припадащата му се част, а след това всички да се впрегнат на работа Това наричаме ние братство, това наричаме култура.

Някои казват, че ще преживяват както и да е на Земята, а като отидат на небето, тогава ще мислят. Не е така. Бог е навсякъде – и на небето, и на Земята. Следователно, както живеем на Земята, така ще живеем и на небето. Животът е един и същи навсякъде, само че онези, които имат предвид целокупния живот, трябва да живеят по един и същи начин и между хората, и между ангелите. Хората слизат на Земята, качват се на небето, за да научат нещо ново. Добре е, когато човек съзнателно слиза и се качва, но страшно е, когато пада. Първото наричаме „слизание и възлизане“, а второто – „смърт и раждане“. Човек може да се ражда и на небето, и на Земята; също така той може да умира и на небето, и на Земята. Докато живее разумно, човек се ползва от благата на Божествения живот – живее в Божията любов, мъдрост и истина и за него няма смърт, а има възкресение.

И тъй, който иска да се развива правилно, трябва да се въодушевява от светлата идея, че Бог е Любов и живее навсякъде. Той трябва да държи в ума си мисълта, че човек може да има чисти и възвишени мисли и чувства и може да се подтиква от своята разумна воля да постъпва всякога право. Който е господар на своите мисли и чувства и може да служи на своята разумна воля, той е истинският човек; той е човекът, който ще се роди в бъдеще и ще носи светлата идея за братство и равенство между хората. Сегашните хора пък трябва да съблекат своите стари възгледи и разбирания и да приемат новото; те трябва да се освободят от досегашния си морал. А ако не са готови да приемат новия морал, нека поне да проявят човешината си. Думата *човецина* е по-силна от сегашното понятие за морал. В сегашния морал влиза и лъжата, а човешината

изключва всякаква лъжа. И новият морал изключва всякаква лъжа, бяла или черна. Новият морал подразбира жертва, направена от любов и от високо съзнание.

„Доведете ми го тук.“ Това значи: възстановете в себе си онова верую, с което да можете да докажете пред всички, че вярвате в Бога, че имате Неговата любов, мъдрост и истина. Ще кажете, че Христос може да направи всичко. Не е важно какво Христос може да направи, важно е какво вие можете да направите. Христос лесно може да оправи света. Важно е как ние можем да го оправим. Докато хората не станат едно с Христа, тоест докато не станат по мисли, чувства и дела едно с него, светът няма да се оправи. Станат ли едно с Бога и с Христа, те ще станат нов народ, между който ще се възцари Божията любов, Божията мъдрост и Божията истина. Тогава ще дойдат новите учители, новите майки и бащи, новите управници, новите господари и слуги. Новото ще дойде в света по естествен път.

„Доведете ми го тук!“

27 април 1930 г., София, Изгрев

ДОВЕДЕТЕ МИ ГО ТУК

На видело

*Което ви говоря в тъмнината,
кажете го на видело.*

Матей 10:27

„Кажете го на видело.“ Кое трябва да се каже на видело? Кое се говори. Кой може да говори? Само разумните същества говорят. Значи говорът е метод, с който си служат разумните същества. При това те се стремят да говорят правилно. За да говори правилно, човек се нуждае от виделина. Щом има виделина, между думите и мислите му има тясна връзка. Ако не са свързани, те произвеждат шум, бучене. Например силният вятър, буйните води, падащите камъни произвеждат бучене. Пъшкането, стененето на болния също не е говор.

„Кажете го на видело.“ Сега и аз говоря на учениците, които имат будно съзнание и живеят във виделина. Ученик е онзи, който учи и разбира това, което учи. Той не си въобразява, че знае много, че е силен, но каквото знае, прилага го. Какъв смисъл има знанието, ако човек се дави и не може да си помогне? Какъв смисъл има знанието, ако те нападнат разбойници, а ти не можеш да им кажеш една дума, с която да се освободиш от тях? Разбойниците никога не обират умния човек. Защо? Той знае как да се справя с тях. И жената никога не търси глупав мъж. Като дойде време да избира мъж, тя търси умен. Ако попадне на глупав мъж, тогава иска да бъде богат.

И Христос е слязъл на Земята, за да изучава хората. Той се интересувал от техния ум и от тяхното сърце като от богатство, което имало отношение както към тогавашния му живот, така и към бъдещия. Христос

е имал отношение към хората като към души, които никога не губят цената си. Той знаел, че каквато е нуждата на хората от виделината, която им е донесъл, такава е и неговата нужда от тях. Затова именно Христос не мечтаел за земно богатство и слава, но печелел души. Стремете се и вие към същото. Да спечелиш една душа, това значи да си придобил богатството на целия свят.

„Каквото ви говоря в тъмнината, кажете го на видело.“ Това значи: каквото сте научили в тайната си стаичка, изнесете го на видело. Само по този начин ще придобиете дълбоко разбиране за същината на живота. Мнозина казват, че като има ред в живота, има и цел. Отчасти това е вярно, обаче в живота има и безредие. Трябва ли тогава да мислите, че животът няма смисъл? Разумният знае, че неговият живот има цел, има смисъл. Глупавият не знае това и казва, че животът няма смисъл, но то е субективно схващане за живота. Глупавият не може да се произнася за живота, тъй както не може да се произнася за музиката онзи, който има цигулка, но не знае да свири. Може да се произнася за смисъла на живота само онзи, който е обходил и долините му, и върховете му. Само той има пълна представа за всички негови прояви. Когато великият цигулар вземе цигулката си в ръка и започне да свири, всички се унасят в свиренето и казват: „И музиката има смисъл, и животът има смисъл“.

Искате ли да намерите смисъла на живота, търсете го в себе си. Искате ли да намерите Бога, търсете го в себе си, а не отвън. Следователно не отричайте Божественото нито в себе си, нито в своите ближни. Ако отречеш Божественото в себе си, ти отричаш Бога в себе си, но това не значи, че и в другите Той не съществува. Ако изгубиш всичкото си имане, ти ставаш сиромаш, но не и другите хора; ако изгубиш властта си, ти ставаш слаб, но не и обкръжаващите; ако изгубиш дарбите си и способностите си, ти ставаш

нешастен, а не всички хора. Разумният има широко схващане за нещата. Той знае, че това, което е право за него, за всички останали е право. Благото, което е необходимо за неговата душа, също така е необходимо за всички хора. Например всички същества възприемат светлината по свой начин и всички не я използват еднакво, нито я разбират еднакво.

„Кажете го на видело.“ Човек трябва да говори на видело, защото виделината има отношение първо към него, а после към останалите. Човек трябва да говори първо на себе си, а после на хората. Ако и в двата случая той не говори на видело, това показва, че не е приложил метода, с който природата работи, поради което между него и близките му няма никакво разбирателство. Някой говори с часове на хората и после ги запитва дали е прав. Няма защо да задаваш такъв въпрос. Ако говориш и сам не си убеден в правотата на думите си, слушателите ти още по-малко ще бъдат убедени. Най-малкото съмнение, което човек има в своите мисли и чувства, се предава на околните. Невъзможно е да се съмняваш в себе си, а хората да ти вярват.

Хората са се заблуждавали в миналото, заблуждават се и днес по единствената причина, че сами не вярват в това, което поддържат. Заблуждението показва, че в мисълта им има нещо криво. Колкото и да е малка кривината, тя е подобна на семенцата на пеперудата, снесени в отворения цвят. Семенцето на пеперудата ще се развие и от него ще излезе червей, който ще прояде плода. Дори и микроскопичната кривина в мисълта е червей, който, ако не днес, в близкото или в далечното бъдеще ще прояде плода, и ти ще съжаляваш. Това подразбира стиха от Евангелието, който казва, че няма нищо скрито-покрито. Ти може да минаваш за праведен човек, но един ден кривата мисъл ще разруши живота ти и ще понесеш последствията на своите заблуждения. — „Защо става

така?“ Защото не си спазил закона да си кажеш на видело всичко, което Бог е говорил на душата ти и е написал в сърцето ти.

Днес всички заблуждения, всички спорове и недоразумения между хората се дължат на тяхното материалистично схващане за Бога. Днес думата *Бог* се е обезсолила. Всъщност тя е единствената мощна дума във всички езици, но хората са я изгубили и не могат да я намерят. Тя е превод от истинската дума, от която почти нищо не е останало. Че думата *Бог* е далечен превод на оригинала, познаваме по нейното безсилие. Всички употребяват думата *Бог*, но никой не чувства нейната сила. Тази е причината, поради която, въпреки изговарянето на името на Бога, става нужда да изреждаме и Неговите качества: че Бог е любов, мъдрост, светлина, чистота, сила, живот и така нататък. Може ли, като изговорите и напишете някъде думата *Бог*, да получите срещу нея каквото желаете? Обаче достатъчно е да имате подписа на някой цар или крал, за да получите срещу него това, което желаете. Ще кажете, че вярвате в Бога. Щом е така, напишете това на един лист и идете в някоя банка да получите срещу него сумата, от която се нуждаете. Не само че нищо няма да получите, но и ще ви се смеят. Може да се намери някой човек, да ви даде някаква сума за вашата вяра, но сумата ще бъде малка, няма да задоволи вашите нужди.

Или вярваш в Бога, но като заболяеш, не можеш да си помогнеш сам, търсиш помощ отвън. Викаш един-двама лекари, но положението ти се влошава. Каква полза имаш тогава от своята вяра? Сега ние говорим за непостигнатите желания. Желаете едно, не можете да го постигнете, желаете друго, също не можете да го постигнете; най-после се обезсърчите, изгубите вяра в себе си, в своите близки, в живота. Имаш син, дъщеря, но те са заминали за другия свят, и ти плачеш, не можеш да влезеш във връзка с тях.

Питаш се защо не останаха на Земята. И на този въпрос не можеш да си отговориш. Не съжалявайте, че не можете да си отговорите на въпросите, но признайте в себе си, че ви липсва нещо. Много трябва да работи човек върху себе си, за да си създаде положителни възгледи за живота, положително верую за Бога и за своята душа.

Вярванията и възгледите на съвременните хора са подобни на къщите, които си правят. Като си направи нова къща, човек ѝ се радва и разчита, че тя ще му помогне, когато изпадне в трудно положение. Наистина, когато дойде някаква мъчнотия, той си казва: „Ще заложа къщата си“. Колко пъти може да я заложи? Един път. Получи ли за нея 20 – 30 хиляди лева, втори път не може да я залага. При това, ако не я откупи, тя остава на разположение на банката, в полза на която е заложена. В този смисъл едно верую, един възглед е прав само тогава, когато може да разреши всички кризи и мъчнотии в живота. Щом разрешава само една криза, този възглед е преходен. Кризите, които човек преживява, не са нищо друго, освен израз на вътрешните процеси, които стават в него. Как се разрешават кризите правилно? Чрез новото, което иде вече в света. Новото се отличава от старото по това, че прави връзка между любовта и мъдростта. Досега са съществували само допирни точки между любовта и мъдростта, но сега вече се прави между тях връзка, каквато съществува между доброто и истината. Без тези две връзки никакви нови идеи не могат да се възприемат. Новите идеи подразбират минаване от Стария в Новия Завет не само на думи и на книга, но и на приложение. Като дойдете до старото, оставете го настрана, не правете връзка с него. Между старото и новото може да има допирни точки, но никаква връзка не се позволява между тях.

Мнозина поддържат идеите на старите философи, като се основават на това, че и те са вярвали в Бога.

Вярвали са те, но възгледите им за Бога не са били абсолютни, поради което и в тяхно време е имало толкова нещастия, недоразумения, мъчнотии, колкото има и днес. Какви вярващи са тия, които постоянно спорят помежду си? Ще кажете, че някои вярват в старите философски школи, а други – в новите. Защо спорят? Нали са вярващи? Щом спорят, това показва, че нямат връзка помежду си, поради което започват едни други да се обиждат. Хората могат да спорят, но не и да се обиждат. Започнат ли да се обиждат, те приличат на деца, които си казват едно на друго: „Ти нямаш право да мислиш така“. Що се отнася до мисълта, всеки има право да мисли свободно според строежа на своята мисъл, но между мисълта на всички хора трябва да има връзка. Има ли право ябълката да се сърди на крушата, че си е създала форма на круша? Има ли право сливата да се сърди за същото на дрянката? Формите на мислите могат да бъдат различни, но да съществува връзка между тях. Красотата е в разнообразието на формите, а не в тяхното еднообразие. Всяко растение, всеки плод може да цъфти и да връзва както иска, това е негово право, но не може да се налага на другите, не може да изисква от тях да имат цвят и плод като неговите.

Ще кажете, че вашите вярвания и възгледи са свещени. За вас са свещени, но не и за всички хора. Те са верни и свещени дотолкова, доколкото могат да ви избавят от вашите нещастия и мъчнотии. Обаче намерите ли се пред мъчнотии, които не можете да разрешите с вашите вярвания, тези вярвания сами по себе си пропадат. Тогава започвате да търсите помощ отвън, искате да дойде някое съвършено, напреднало същество и да ви помогне. Понякога тия същества, които имат големи знания и слизат при вас, не могат да ви помогнат. Защо не могат да ви помогнат? Нямат такава опитност, от която да се ползват. В края на краищата все ще се намери някое напреднало същест-

во, което може да ви помогне. Като знаете това, пазете се от заблуждението да мислите, че всичко знаете или много знаете и че като заминете за другия свят, ще ви посрещнат с венци, музика и песни. Такъв прием се устройва само на онзи, който още на Земята се е научил да пее и да свири.

На какво може да свири всеки човек? На сърцето си. Най-усъвършенстваният инструмент на Земята е човешкото сърце. Следователно, ако човек не се е научил да свири на своя собствен инструмент – сърцето, той мъчно може да разбира и да управлява външните инструменти. Който не знае да свири на сърцето си, е нещастен; който знае да свири на сърцето си, е щастлив. Ако не знае да свири добре на цигулката си, човек не може добре да я настройва и постоянно вика този или онзи да му я настрои. Тогава един ще му скъса струните, друг ще развие лъка му повече, отколкото трябва, а трети ще пукне някъде самата цигулка. След това всички те ще се произнесат, че тази цигулка не може да свири, че нищо не струва. Казвам: не давайте цигулката си на другите хора, те да правят опити с нея. Това значи: не давайте сърцето си на хората, не давайте да правят опити с него. Само вие имате право да настройвате сърцето си и да свирите на него.

Когато се намерят пред мъчнотии, които не могат сами да разрешат, хората се запитват: „Защо Бог създаде света така?“. Как е създаден светът? Ще кажете, както е написано в книгите на пророците, на учените, на философите. Но аз питам: тези хора бяха ли във времето, когато светът се създаваше? Сега ще кажете, че те са били видни хора, говорили са с Бога. Това са човешки твърдения. Има верни неща, казани от пророци и учени, но има и много казани неща, които не са верни. Някой пророк твърди, че е говорил с Бога, Който това и това му е казал, а след него иде друг пророк, който също казва, че е говорил с Бога, но изнася неща, свършено противоположни на първите.

Кого от двамата пророци ще слушате? Човек трябва да бъде разумен, да се пази от заблуждения. Задачата на всеки пророк, учен, философ се заключава преди всичко в това да научи хората да мислят, да чувстват и да постъпват правилно. Щом имат права мисъл и прави чувства, те сами могат да се произнасят добре ли е създаден светът, или не.

И тъй, на всеки човек е дадена работа – да се справи с материята, от която е направен. Милиарди клетки има той в своя организъм, които трябва съзнателно и разумно да управлява. Всяка клетка има свое разбиране и човек трябва да съгласува живота на всички тях, да ги организира, за да се подчиняват на една обща, велика, разумна воля. Докато се организират, някои клетки се проявяват толкова самостоятелно, че никого не слушат. Човек се вижда в чудо, не знае как да ги укроти, как да ги застави да изпълняват службата си. Тогава той вика на помощ известни сили в себе си, които да спрат вътрешната революция. И понякога човек успява. Но когато не успява, в него наставя вътрешен разгром и разединяване. Тогава близките и приятелите му се събират около него и казват: „Бог да го прости! Такава е била волята Божия. Бог го е извикал при себе си“. Питам: докато е живял на Земята, Бог не е ли бил в него? Дали на Земята, или на небето, но човек всякога може да бъде при Бога. От него зависи да бъде близо или далеч от Бога. Ако думите ми не са истинни, не можете да разберете това, което апостол Павел е казал: „Движа се, живея и съществувам в Бога“. Това е вътрешен процес, а не външен, както мнозина мислят. Не е нужно човек да седне отдысно или отляво на Отца, за да каже, че живее в Бога и Бог живее в него.

В една английска църква проповедникът говорил на слушателите си за онзи свят и за жителите му. Той казал, че всички заминаващи от този свят отиват на небето, при Бога. Един от богатите членове на църк-

вата, дъщерята на когото била заминала за онзи свят преди няколко месеца, го запитал: „Можете ли да ми кажете къде е моята дъщеря?“ „При Бога“ – отговорил проповедникът. В това време един от присъстващите се обърнал към отчаяния баща с думите: „Господине, вашата дъщеря е тук, заедно с вас се моли“. – „Възможно ли е това? Как ще ми го докажете?“ – „Ще опиша дъщеря ви: тя е със среден ръст, руса коса, сини очи. Има правилни черти на лицето, интелигентна физиономия. Завършила е колеж.“ Бащата слушал и се чудил на точното описание. Дали пък този господин е познавал дъщеря му, затова да я описва толкова точно? Господинът продължил: „Ще ви кажа друг факт, който не можете да отречете. Вашата дъщеря иска да ви помогне да изправите една своя погрешка. Преди години баща ви се е споминал и е оставил голямо наследство на вас и на брата ви. Вие сте използвали положението си на по-голям брат и сте взели по-голяма част от наследството, поради което брат ви и досега не се е примирил. Дъщеря ви моли да изправите погрешката си и да се помирите с брат си. Вярно ли е това?“ – „Вярно е.“ – „Както виждате, това е факт, който само вие знаете.“ След това друг член на църквата запитал ясновидеца за заминалия си син. – „Вашият син е добре, често ви обикаля. Съветва ви да изправите погрешката си към един от своите слуги, когото сте онеправдали и изпъдили от дома си. Ако не намерите слугата си и не изправите погрешката си към него, ще ви сполетят нещастия.“ Като чули тези думи, присъстващите останали учудени как може да се кажат неща, които никой, освен домашните, не знае. Не е важно как може да се знаят тези неща, важно е, че са факти.

Колкото и да се изнасят факти от невидимия свят, мнозина ги отричат. Те казват: „За да повярваме в тия неща, ние искаме доказателства“. Това е лесно. Верните неща, истинните факти всякога могат да се

докажат. Казано е в Писанието, че свидетелството на двама души е истинско. Как може да докажете музикалността на някого? Как ще докажете, че даден човек е голям музикант, виртуоз? Трябва ли с думи да убеждавате хората, че пред тях стои велик цигулар? Достатъчно е той да отвори нотите си, да вземе цигулката си в ръце и да засвири – така ще докаже своите знания. Не засвири ли, колкото и да ви убеждава в своите дарби и способности, не можете да му вярвате.

И до днес още истината се проповядва на хората, но те казват, че не я разбират, затова нека се отложи за друг живот. Действително, ако истината само се говори, без да се прилага, човек не може нищо да постигне, нито може да се усъвършенства. Помнете: има неща, които могат да се научат и придобият само на Земята. Колкото и да е велика истината, тя се придобива на Земята. Не я ли придобиете на Земята, никъде не можете да я постигнете. Между съзнанието на земните жители и съзнанието на напредналите същества има известна връзка, известно съответствие. Ако на Земята не влезете във връзка с напредналите същества, никаква връзка не е възможна на небето. Ако не научите тези неща на Земята още в сегашния си живот, пак ще слезете тук да ги учите.

Често хората запитват защо светът е създаден така, а не по друг начин. На този въпрос не може да се отговори. Да се задава такъв въпрос, то е все едно да питате защо един трен минава през Балкана, а не по друг път. За вас е важно да си купите билет и да се качите на трена, за да ви заведе до целта, а откъде ще мине, това за вас е безразлично. Пътят, по който минава тренът, е определен от комисия, съставена от вещи лица, а не от невежи хора. В природата съществуват закони, които трябва да се спазват. – „Защо този закон е толкова строг?“ Качи се на трена и не питай защо минава по този, а не по друг път. Ти нямаш право да разискваш върху неща, които не знаеш и не можеш да направиш.

Мнозина очакват първо светът да се подобри, а след това и те самите. Това е особено разбиране. Защо трябва човек да очаква на другите хора? Всеки поотделно трябва да мисли за своето оправяне. Щом се изправят частите, и цялото ще бъде изправено. Нито частите могат без цялото, нито цялото – без частите. В природата съществува закон на единство, който трябва да се спазва. Като имате предвид това, не питайте защо съществуват противоречията и злото. Те са в самия човек. Ако минавате по пътя и се натъкнете на десетки и стотици здрави шишета, вие ще минете покрай тях, без да ви причинят никаква пакост. Обаче представете си, че тези шишета са ситно начупени и пръснати по целия път. Който е бос, ще се набоде, ще нарани краката си. Целият свят е пълен с такива надробени мисли и чувства, които причиняват безброй страдания.

Когато страданията станат непоносими, хората отправят зов към Бога, за да им помогне. Как могат да очакват помощ от Бога, когато двама братя не могат да се разберат, единият онеправдава другия? Единият е господар, другият е слуга – господарят се държи надменно със слугата си, не съзнава, че те двамата са братя. В служенето човек придобива един род знания, в господаруването – друг род знания. Да господаруваш или да слугуваш, това са два метода, с които природата си служи като методи за възпитание на човека. Като направи човека господар, тя го възпитава по един начин; като го направи слуга, по друг начин го възпитава. Не може ли да се ползва от положението, което заема, човек, вместо да придобива опитности и знания, се натъква на изпитания и страдания. Ако разбира положението си, той може да се ползва еднакво и от слугуването, и от господаруването. Ако не разбира положението си и не може да го използва, той е нещастен и в двата случая.

Като е дошъл на Земята, човек трябва да работи във всички области на живота, да развива умствените си способности във всяко направление. Рече ли да се поддаде на своята инертна природа, той става крайно пасивен и вместо да оформя главата си я деформира. Крайно пасивните хора имат дълги и тесни глави, подобно на краставица. Ако човек е крайно активен, тогава разширява главата си. Главата не трябва да бъде нито много дълга, нито много къса, нито много тясна, нито много широка. Ако работи съзнателно върху себе си, човек развива главата си правилно, да отговаря тя на онзи първичен образ, който природата е създала.

Сегашният човек не е дошъл още до онзи образ, до онази красота, която някога е имал. Днес човек е облечен в скромна дреха, която не отговаря на онази, която Бог му е определил. Красивото в съвременния човек се крие в неговата мисъл. Който вижда мисълта му, вижда и красотата му. Следователно, ако искате да видите красивото и великото, което Бог е вложил в човека, ще го намерите в неговите възвишени мисли, чувства и постъпки. Срещнете ли такъв човек, с възвишени мисли, чувства и постъпки, той ще е готов да ви помогне. В неговото лице ще виждате истински брат, който е готов да се отзове на вашите нужди. Това е човек, чрез когото Великият се проявява. Няма отзивчива душа в света, чрез която Бог да не се проявява и да не успокоява огорчените, страдащите и измъчени хора. Бог казва на всички страдащи: „Не се смущавайте, всичко ще се оправи“. – „Лоши закони има.“ – „Всичко ще се оправи.“ – „Войни има.“ – „И тази работа ще се оправи.“ – „Безредие е настанало в света.“ – „И това ще мине.“ – „Голяма сиромашия ни е налегнала.“ – „И тази работа ще се оправи, ще срещнете богати хора, банкери, които ще ви помогнат.“ Вярвайте във Великото Начало на живота, и работите ви ще се оправят. Желая ви да срещнете този

човек, който може да ви се усмихне, да ви насърчи и да ви помогне. Като срещне майката на някои деца, той ѝ казва: „Гледай добре децата си, направи от тях човеци, за да кажеш един ден, че си изпълнила добре предназначението си“. Като срещне професора, и на него казва: „Работи добре със студентите си, да ги повдигнеш в живота“. Когато и да срещне, този човек на всекиго казва по една сладка дума. Това значи да говори човек на видело.

И тъй, изявяването на Бога между хората не подразбира само физическа промяна. Промяната е и физическа, и духовна, и умствена и тогава между хората се създават правилни връзки. Защото правилни връзки съществуват само между добри и разумни хора. Не можеш да обичаш глупав човек, нито глупав може тебе да обича. Любовта се проявява само между разумни същества. Задачата на всеки човек е да направи връзка между духа си и душата си, от една страна, и между ума си и духа си, от друга страна. Само при това положение той може да възприема и да предава правилно любовта. Като знаете това, работете усилено, за да се свържете с Бога като Любов, Мъдрост и Истина, да влезете в новия живот, който иде вече в света. Не влезете ли в новия живот, противоречията ще ви следват навсякъде. Като не знаят причините за противоречията, хората се мъчат и страдат и вместо да се учат от тях, повече се объркват.

В царството на Соломон-Ра живеели трима видни мъже, прочути със своите произведения. Единият бил прочут скулптор, наричал се Бенур Азри, вторият бил прочут съдия, наричал се Бару Махилма, а третият бил прочут поет на име Бентам Мазру. Скулпторът Бенур Азри изработил една хубава статуя, която изобразявала великия човек. За да я разгледат видните хора в царството, той я изложил на такова място, че всеки да я види добре и да даде мнението си. От двете страни на статуята той поставил по един голям пергаментов

лист, на който всеки да предаде мнението си писмено. Той искал да знае мнението на видните хора в царството, но не и на обикновените, които нищо не разбирали от изкуство.

Пръв видял статуята прочутият съдия Бару Махилма. Както я разглеждал, дошли при него няколко души да му съобщят, че са видели един мъж и една жена да се целуват. Според тогавашните закони не се позволявало на мъжете и жените да се целуват, даже и ако са законни съпрузи, с изключение на целувката между баща и дъщеря. Съдията изслушал възмущението на обвинителите и побързал да издаде строгата си присъда. Потърсил в джобовете си лист, върху който да я напише, но като не могъл да намери, погледнал към двата пергаментови листа, взел единия и я написал върху него. Провинилите се веднага били вкарани в затвора. След съдията дошъл прочутият поет Бентам Мазру да види статуята и да даде мнението си за нея. В същото време покрай него минала една красива жена, която привлякла вниманието му. Той се вдъхновил толкова много, че почувствал нужда да излее това вдъхновение, да напише едно стихотворение, в което да възпее тази жена като душа, създадена по образ и подобие на Бога. Понеже нямал на какво да пише, той използвал втория пергаментов лист, бързо написал стихотворението върху него и го предал на красивата жена. Така в бързината си и съдията, и поетът си послужили с пергаментовите листове, оставени около статуята за друга цел, не за тази, за която те ги използвали. След тях дошли много други видни хора, учени, които искали да напишат мнението си за статуята, но по нямане на листове те започнали да пишат върху самата нея. В скоро време тя била изписана от краката до главата и почти не се виждала.

Накрая и цар Соломон-Ра отишъл да види тази прочута статуя, но останал изненадан от вида ѝ. Той искал последен да я види, за да прочете мненията на

видните хора в царството си за нея. Възмутен, че била така зацапана от написаното върху нея, той веднага заповядал да извикат скулптора. Като го запитал защо е допуснал да пишат върху статуята му, скулпторът отговорил, че още с излагането ѝ е оставил два листа за написване на мненията и сега не знае къде са тези листове, не знае защо е станало така. Веднага царят издал заповед да намерят виновниците. Пръв дошъл съдията и на въпроса къде е единият лист той отговорил: „Царю, трябваше да издам бърза присъда за двама души, които бяха нарушили един от законите на царството ти, и по нямане на мой лист, използвах пергамента“. – „Добре си постъпил, че си издал присъдата, но не трябваше да бързаш толкова много. В бързината ти не си проучил въпроса и си наказал не просто мъж и жена, а един баща и неговата дъщеря. Сега аз ще издам решение да ги пуснат на свобода.“ След това дошъл поетът и също обяснил защо си е послужил с втория пергамент. Като го изслушал, царят му казал: „Добре е, че си възпял красотата, добре е да среща човек хора, създадени по образ и подобие на Бога, но преди всичко той трябва да ги изучи, да разбере дали наистина имат онези качества, които им се приписват. Тази жена не само че не е създадена по образ и подобие на Бога, но тя нито знае нещо за Него, нито Го признава за свой създател. Тя стои далеч от идеала, който ти носиш в душата си“.

И тъй, една от причините за противоречията, на които се натъкват хората, е тяхното бързане. Хората бързат в заключенията си, в мненията си за другите, в присъдите, които подписват. Като видят някого, веднага се произнасят, че е светец, морален човек. Не минава много време, и те се разочароват, не виждат вече никаква святост в него. Защо бърза човек в заключенията си? Защото носи някакъв недостатък в характера си или в мисълта си, който е остатък от миналото или е наследен от дядовци и баби. А някой се отличава

с голяма подозрителност. Когато и да срещне, все ще се усъмни, ще започне да го подозира в нещо. За да се справите със своята подозрителност, не трябва да бързате. Затова именно българската поговорка казва: „Два пъти мери, веднъж режи“. Човек трябва добре да обмисля нещата и тогава да пристъпва към действие. Само така той може да се справя с мъчнотиите си.

Често съвременните хора се запитват какво да правят, за да подобрят живота си. Едно се иска от всеки човек: да приеме любовта и да я приложи към ближните си. Да приложите любовта помежду си, това значи да се запалите всички и да светнете. Днес хората не светят, но димят. Където има дим, там горенето е непълно, отделя се отровният газ въглероден окис. – „Какво да правим с младото поколение, за да го освободим от този отровен газ?“ Преди да помогнете на младото поколение, помогнете на себе си. Всеки трябва да се замисли как да си помогне. Щом помогнете на себе си, вие ще бъдете в състояние да помогнете и на другите. Само онзи може да си помогне, който има прави възгледи за живота и за отношенията към ближните си.

„Кажете го на видело.“ Всеки трябва сам да си каже истината, и то на видело. Това не значи, че човек живее само с криви възгледи. Много от възгледите на хората са прави, но все пак те трябва да се преобразят. Казано е в Евангелието: „Ако житното зърно не падне на земята и не израсне, само остава“. Следователно, ако вашите мисли, чувства и постъпки не паднат на земята и не израснат, те сами остават. Ако човек отиде на небето и живее там със същите противоречия, с които живял на Земята, нищо не е постигнал. Като се намери в това положение, той ще пожелае отново да слезе на Земята. Слезе ли на Земята, ще започне да мечтае за небето. Така той ще се качва и ще слиза, без да разбере смисъла на слизането и на качването като неизбежни процеси в човешкия живот. Обаче слиза-

нето и качването имат смисъл, ако човек придобие истината. Щом придобие истината, той вече може да изправи погрешките на миналото си, да се ползва от настоящето и да гради своето бъдеще.

„Кажете го на видело.“ Всеки сам трябва да си каже, че е дошло време да направи вътрешна връзка с любовта, мъдростта и истината. Свържете душата си с любовта, сърцето си – с доброто и истината, ума си – със светлината и знанието. Направите ли тази връзка, всичко можете да си кажете на видело. Каквото кажете на себе си, можете да го кажете и на другите.

„Кажете го на видело!“

4 май 1930 г., София, Изгрев

Да влезеш

*Отговори стотникът и рече му:
„Господи, не съм достоен да влезеш под
стряхата ми; но речи само реч, и ще
оздравее момчето ми“.*

Матей 8:8

Този стих и всички останали стихове от Евангелието могат да се разглеждат двояко: в преносен и в буквален смисъл. Ако разглеждате въпросите в преносен смисъл, вадите едно заключение; ако ги разглеждате по буква, дохождате до друго заключение. Но както и да разглеждате този стих, в него няма особена философия. Има ли човек, който да не търси лекар да излекува болните му баща или майка, или брат, или сестра? Желанието на стотника било същото: да намери лекар, който да изцери момчето му. Той видял този лекар в лицето на Христос. Понеже вярата му била голяма, казал му: „Няма нужда да дохождаш в дома ми, достатъчно е да кажеш само една дума, и момчето ми ще оздравее“. Стотникът се считал недостоеен да дойде Христос под неговата стряха. Това е буквалният смисъл на стиха: прост разговор между Христос и един стотник, който бил езичник, а не правоверен като евреите.

Дойдете ли до вътрешния смисъл на стиха, вие се спирате върху стотника като езичник, представител на една стара култура, която се различавала от тогавашната еврейска култура. Евреите по това време минавали за правоверни и за избран от Бога народ. Те минавали за духовни хора, аристократи, а езичниците – за обикновени. Стотникът беше разумен човек, разбираше, че Христос носеше нова култу-

ДА ВЛЕЗЕШ

ра, нови възгледи за човечеството. Той съзнаваше положението си на човек на старата култура, затова се обърна към Христа с думите: „Не съм достоен да влезеш под стряхата ми. Кажи само реч, и момчето ми ще оздравее“ – докато живея със старите възгледи, възприети от деди и прадеди, сам нищо не мога да направя.

Мнозина се чудят откъде се вземат толкова различни тълкувания по въпросите, които интересуват хората. Това е лесно обяснимо. Когато иска да постигне нещо, човек все ще намери начин да се домогне до своето желание. Същото се отнася и до тълкуванията, дадени по различни въпроси. Вие знаете баснята „Вълк и агне“. Желанието на вълка е да яде овце. Където срещне овца, все ще потърси начин да я хване. В баснята за вълка и агнето се казва, че едно младо и неопитно агне отишло на един извор да пие вода. Отдалеч още един вълк видял, че агнето отива към извора, и го последвал. Той се приближил до него и му казал: „Защо ми мътиш водата?“. Агнето се зачудило как може да мъти водата на вълка, след като той се е спрял да пие вода в горната част на извора, над мястото, където то пие. При това изворът има и горно, и долно течение. Следователно, докато изворът тече, никой не може да размътва водата му.

Вълкът искал да нападне агнето и търсел основание за това (всъщност той може да напада овцете без никакво основание). После запитал агнето: „Защо миналата година ме обиди?“. Агнето останало още по-учудено, защото миналата година не било още родено. Най-после вълкът казал: „Не е важно дали мътиш водата ми, нито обидните думи са важни, но аз искам да те изям“. И човек постъпва като вълка: когато иска да направи нещо, все ще намери някаква причина, с която да се оправдае. Каква е причината, алтруистична или егоистична, не е важно. За човека е важно да постигне своята цел.

Често хората се спират върху проявите на живота, върху явленията в природата и се запитват защо Бог е създал света така, защо е допуснал злото заедно с доброто. Същият въпрос бил зададен на Хермес – едно от великите светили на стария Египет, но той само стиснал устните си, нищо не отговорил. И дума не казал в отговор на зададения от учениците му въпрос. След такъв отговор обикновените хора продължават да питат защо Бог е създал света по този начин. Ако продължават още да задават този въпрос, светът не само че няма да се оправи, но още повече ще се влоши. Като говорим за света, ние имаме предвид човешкия свят.

Не трябва да се задава въпрос защо Бог е създал света по този начин, а не по друг, но всеки сам трябва да се запита: живея ли в съгласие с Божиите закони и със законите на разумната природа? Ако е искрен в себе си, човек ще види, че между него и разумната природа съществува известна дисхармония. След това той трябва да потърси причината на тази дисхармония. Като се вглежда в своите прояви, човек забелязва, че има в себе си желание да живее добре, да бъде щастлив, да не страда. Добро е това желание, но същевременно той трябва да обръща внимание и на другите хора – живеят ли и те добре, щастливи ли са и така нататък. Докато мисли само за себе си, човек е пуснал злото в своя живот. Егоизмът е начало на злото. Доброто включва целия живот в себе си, а злото – само част от живота. Кой вълк не би обиколил двайсет кошари в една нощ, за да хване поне една овца, с която да нахрани своите малки? Коя птичка не би убила десетки червейчета, за да нахрани малките си? Кой баща и коя майка не биха унищожили килограми жито, плодове и зеленчуци, за да изхранят децата си? Добре е за вълка, когато улови една овца, но за овцата не е добре. Добре е за птичките, когато майка им носи червейчета, но за червейчетата не е добре. Следова-

телно стремете се към онова добро, което има предвид живота на всички същества.

И тъй, когато хората виждат само едната страна на нещата, едни ще кажат, че светът е добре и разумно създаден, а други ще кажат, че не е добре създаден – зависи какви са разбиранията им. Един проповедник казвал на децата си: „Децата, забележете колко разумно е създал Бог света! Достатъчно е да видите дългия клон и дългите крака на щъркела, за да разберете защо са му дадени. Бог е имал предвид, че ще яде жаби и затова ще му трябват дълъг клон и дълги крака“. – „Татко, добър е светът за щъркела, но не и за жабите.“ Прави са децата! Добър свят е онзи, който носи блага за всички същества, а не само за някои от тях. Когато се явил пред Бога, щъркелът Го помолил да му даде дълъг клон, с който да пише хубави стихове, и дълги крака, с които да ги разнося по целия свят, да се ползват хората от тях. Бог чул молбата му и я изпълнил. От това време именно щъркелът символизира щастие. След като слязъл на Земята, щъркелът забравил обещанието си и започнал да използва дългия си клон и дългите си крака за хващане на змии и жаби. Вярно ли е всичко това? То е вярно толкова, колкото е вярно, че щъркелът има дълъг клон и дълги крака. Можете ли да отречете факта, че щъркелът има дълъг клон и дълги крака?

Съвременните учени не се задоволяват само с външната страна на нещата, но те търсят причините на явленията. Наистина, зад всяко явление се крие някаква причина. Например срещате едно дете, което заеква, започвате да търсите причината на заекването и не можете да я намерите. Причината се крие в майката. Като била бременна в четвъртия или петия месец, тя срещнала друга жена, която заеквала. Нейният образ и нейният говор ѝ направили силно впечатление, от което дълго време не могла да се освободи. Без да подозира, майката предала този

недостатък на детето си. През време на бременността си жената е крайно впечатлителна, поради което всичко се отразява върху детето ѝ. Като знае това, тя трябва да отбягва срещи с хора, които имат физически или психически недостатъци. Особено лесно се предава лъжата. Затова бременната жена трябва да избягва срещи с хора, които обичат да лъжат. Това не значи, че хората лъжат съзнателно. Някои, като си служат с лъжата, сами вярват в нея. Други пък обичат да послъгват и знаят, че не говорят истината.

Един проповедник запитал един актьор: „Коя е причината, като изнасяте на сцената неверни неща, хората да ги приемат за истинни и да плачат? Ние им проповядваме верни неща, но не можем да ги разплачем“. Актьорът отговорил: „Ние изнасяме на сцената неверни неща, но сами вярваме в тях. Вие пък проповядвате на хората истини, в които сами не вярвате“. Често духовните и религиозните хора, които вярват в Бога, живеят по-лошо от светските, които минават за безверници. Изкуство е да знае човек как да живее. За да живее правилно, той трябва да бъде разумен. Всички хора говорят за добър, за морален живот, но коя е мярката за определяне на нещата като морални или неморални? Преди всичко човек трябва да изхожда от едно общо положение, с което да определя нещата.

Можем да кажем, че истински морал е онзи, който засяга всички хора еднакво, който подразбира еднакви отношения към всички живи същества. Според този морал всички същества имат право да дишат, понеже са потопени във въздуха; всички същества имат право да се ползват от светлината, защото тя прониква навсякъде и обхваща цялата природа; всички същества имат право да се ползват от водата и от твърдата храна. Който се осмели да отнеме едно от тия права от което и да е живо същество, той постъпва по отношение на него неморално. Никой няма право да лишава съществата от правата, които природата им

е дала. Всяко живо същество има право да се ползва от богатата на природата, за да става правилна обмяна между външния и вътрешния свят. И най-малките същества искат да живеят. Животът на съществата се определя от степента на тяхното съзнание. Съзнанието им определя и техните блага. Колкото по-високо стои едно същество, толкова повече блага има на разположение и толкова по-разумно ги използва. Като знаете това, благодарете и за най-малкото благо. Микроскопичното благо, добре използвано, струва повече от най-голямото благо, неизползвано или неразумно използвано.

И тъй, не се стремете към големи богатства, към голяма сила, към много знания. Всички хора не могат да бъдат еднакво богати, силни, учени, но всички могат да имат поне едно благо, което да използват добре и да се радват на неговите плодове. Няма сила в света, която може да отнеме микроскопичното благо на човека. Цялото небе ще се бори за това благо, но няма да допусне да му бъде отнето. Що се отнася до големите блага, въпросът е поставен другояче. За големите блага човек сам трябва да се бори, да ги пази. Ако е разумен, ще ги опази; ако е неразумен, всичко ще изгуби. Който е доволен от малкото, ще постигне и голямото. Тъй щото искате ли големи постижения, не пренебрегвайте малките блага. Дойде ли в ума ви една малка мисъл, не я пренебрегвайте, тя носи в себе си велики възможности. Ако я отхвърлите, вие се натъквате на големи нещастия, които разрушават живота.

Съвременното човечество се нуждае от ново схващане на живота. Дойдат ли до въпроса за живота, мнозина разбират материалната страна и започват да говорят за богатството като добро условие и за сиромашията като неблагоприятно условие. Богатството и сиромашията не определят същината на живота. Те са средства в живота, които крият причините си

далеч някъде, а не във външния живот. В природата няма богати и сиромаси. Ако разгледате какво става със съществата в природата, ще видите, че едни се раждат, а други умират. Онези същества, които изпълняват законите на природата, живеят; онези, които нарушават законите ѝ, страдат, мъчат се и умират. Природата е вложила смъртта в живота, за да освободи съществата от страданията. Колкото по-големи са страданията им, толкова по-желана се явява смъртта за тях. — „Може ли без страдания?“ Може и без страдания, и без смърт, но само тогава, когато човек спазва разумните закони на Битието и на природата. Докато е в стълкновение с тези закони, той неизбежно ще страда.

Днес всички хора страдат и се питат защо идат тези страдания. Много естествено. Всеки човек има своя индивидуална философия, която поставя над всички философии. Бог го оставя да живее според нея, да опита резултатите ѝ. — „Тежък е животът ми.“ Ти си го направил такъв, от тебе зависи да бъде лек. И религията на хората не може да им донесе щастие. Според християните преди две хиляди години е съществувал един учител, когото нарекли Син Божи, но между хората по това време се явил спор дали наистина е Син Божи, трябва ли да го приемат. Най-после те започнали да кроят планове да го задигнат от Земята. Задигнаха го те, но механически, защото не можаха да задигнат това, за което беше дошъл на Земята. Ако всички хора бяха Христови последователи, ако вярваха, че са братя и излизат от един Баща, и ако изпълняваха законите на своя Баща, Царството Божие би дошло вече на Земята. Не беше лесно хората да приемат Христа, защото по това време те имаха много богове. На кой бог по-напред да служат и кого да приемат? И до днес още хората служат на много богове, видими и невидими, затова не могат да приемат единия, истинския Бог и на Него да служат. Тази е причината

за днешните спорове, недоразумения и войни между хората. Войните са естествени последствия на неразбрания живот на хората, но въпреки това не са оправдани. Когато слугите на много господари се бият, това донякъде е естествено, но когато слугите на един и същи господар се бият, това е странно. Когато децата на една и съща майка и на един и същи баща се бият, това е странно. Тогава ние вадим заключението: когато се бият братя помежду си, те не са от един баща. Там, където съществува спор, децата са от различни бащи и майки.

Казано е обаче, че човек е създаден по образ и подобие Божие. Това се отнася само за онзи, който съзнава и зачита както своето право, така и правото на всички същества. В който момент наруши правото на другите същества, той се отклонява вече от истинския образ и живее по свой план и по свои разбирания. От хиляди години насам човек се е отклонил от този образ, оцапал го е, поради което не познава нито себе си, нито ближния си, нито Бога. Днес той иде на Земята с определена задача: да изчисти този образ и така да се яви пред своя Създател. Казва се, че днес е краят на века, съдният ден, когато Бог ще съди хората. – „Каква ще бъде съдбата?“ Бог ще извика всеки един при себе си и ще го пита: „Защо оцапа моя образ? Защо не го изчисти? Защо не използва условията, които ти се дадоха?“.

Днес на всички хора се задава въпросът защо изопачиха и опетниха образа на Бога в себе си. Ще кажете, че условията са виновни за това или че обществото е лошо. Колкото е лошо обществото, толкова е лош и човекът – те са едно и също нещо. Човек има отношение и към обществото, и към цялото човечество, понеже в тях се крият възможностите и условията за неговото развитие. Човечеството пък е произлязло само от една двойка. На нея се дължи сегашният живот. Време е вече човек да прояви доблестта на

стотника, който беше готов да възприеме новото и затова каза на Христа: „Кажи само реч, и момчето ми ще оздравее”.

Срещате някой отчаян, обезсърчен човек, който не вярва във великото в света, а очаква помощ от обществото. Как ще му помогне обществото, когато всеки член на това общество мисли само за себе си? Ето, има богати търговци, членове на обществото, но те мислят само за себе си. От сутрин до вечер мислят за своите деца, за жените си – как да ги осигурят добре, и ако им остане някакъв излишък, най-после могат да помогнат на бедните. За такива случаи българската поговорка казва: „Трай, коньо, за зелена трева”. Управляващият първо иска да тури ред и порядък в държавата, да нареди и своя живот и след това мисли за своя ближен. Ученият прави усилия да стане по-учен, да си подобри живота. Проповедникът проповядва на хората, но на първо място има предвид себе си. Лекарят лекува хората, но пак себе си има предвид. Даже и майката, като ражда, си казва: „Дано това дете ме гледа на стари години”. Има майки, които не мислят така, но после и те се изкушават, и те очакват от децата си.

Малко хора се ръководят от една свещена идея в живота си. Нови хора са нужни сега, с нови разбирания. Светът се нуждае от нови майки и от нови бащи, които да се жертват от любов. Живеят ли по стария начин, и родителите, и децата ще се разочароват. Един баща запитал сина си: „Синко, ще ме гледаш ли?”. – „Ще те гледам, татко.” – „Как ще ме гледаш?” – „Ще пробия дупка на тавана и оттам ще те гледам.” Наистина, повечето от съвременните хора така гледат родителите си. Те пробиват дупки на тавана и от горе ги гледат. Бащата или майката могат да умират от глад, а синовете и дъщерите им ги гледат отвисоко. От това място те не виждат нуждите им и не ги разбират.

На какво се дължат неправилните отношения между родители и деца, между братя и сестри, между мъже и жени? На известни слабости, които всички хора имат. Всеки човек има някакви вътрешни недъзи, които представляват задачи за разрешаване. Нещастieto на човека не се заключава в недъзите му, но в неизправянето им. Изобщо всеки има външни или вътрешни недъзи, които трябва да изправя. Защо са допуснати недъзите, защо е допуснато злото в света? Природата е имала предвид нещо, което малцина знаят. Каква е целта на природата, поради която е допуснала злото и греха, не знаем, обаче вярваме, че целта ѝ е добра и разумна.

В древността един от учениците на мистицизма се разгневил на своя учител и решил да му направи някаква пакост. Той надигнал един голям камък и го сложил пред вратата на учителя, за да не може да излиза навън. Като видял камъка, учителят се зарадвал и веднага решил да го използва за стъпало на къщата си. След това колкото пъти поглеждал към стъпалото, все изказвал благодарност на онзи, който поставил пред вратата му този хубав мраморен камък. Следователно всички криви мисли, чувства и постъпки на човека не са нищо друго, освен мраморни камъни, които невежите поставят на пътя му за препъване. Обаче разумният може да превърне тези камъни в стъпала на къщата си. Те са възлища, които невидимият свят превръща в скъпоценни камъни. Но докато се постигне това, гърбовете на много хора ще се ожулят.

Един овен казал на една овца: „Скоро ще дойде Царството Божие и за нас“. – „Как?“ – „Ще дойде един пратеник от Бога, който ще ни спаси.“ Една стара овца възразила: „Ще дойде и за нас спасител, но докато дойде, много наши кожи ще се одерат“. Това е външната страна на живота, но той има и вътрешна страна, която трябва да се разбира. За да разбере вътрешната

страна на живота, човек трябва да бъде оптимист. Само по този начин той може да се справя със страданията. Щом се натъкнете на известни страдания, не трябва да се питате защо идат и каква цел се гони чрез тях, но да се стремите да бъдете здрави и да живеете разумно. Какъвто и да е животът ви, първо трябва да го осмислите. Животът се осмисля само тогава, когато човек разбере великите Божии закони. Щом разбере тези закони, човек мисли вече право, а правата мисъл е връзка между неговите мисли и желанията му. Човек трябва да разбира произхода на своите мисли, чувства и постъпки, да знае при какви условия могат те да растат и да се развиват. Те растат и се развиват, както растат и се развиват плодните дървета. Ако не спазвате условията за узряването им, те не могат да бъдат полезни.

Христос казва: „Ако имате вяра колкото едно синапово зърно, големи чудеса ще правите“. Съвременните религиозни хора минават за вярващи, но не могат да правят чудеса. Защо? Защото не разбират законите, по които се проявяват мислите, чувствата и постъпките. С други думи казано: ако човек не може да бъде господар на своите мисли, чувства и постъпки, тоест ако не ги владее, той не може да приложи закона на вярата. Законът на вярата е път, съединителна нишка, по която мислите и чувствата слизат от Божествения свят, за да се реализират на Земята. Не прилага ли вярата си, човек сам затваря пътя, по който Божествените мисли и чувства слизат до неговия ум и до неговото сърце. Каквото са слънчевите лъчи за човека на Земята, такова нещо представляват Божествените мисли и чувства за ума му и за сърцето му. Ако слънчевите лъчи не проникват в човешкото тяло, човек не може да прояви никаква разумна дейност. Слънчевата светлина и топлина крият в себе си висша разумност, от която съзнанието се развива. Когато се казва, че човек може да се лекува чрез светлина, ние

имаме предвид разумността, която тя носи в себе си. Именно поради това казваме още, че чрез светлината човек може да реализира всички свои желания.

И тъй, приемайте светлината, въздуха, водата и храната съзнателно и с любов, за да се ползвате от тях, да имате добри резултати. Приемате ли ги само като механически блага, вие ще имате слаби резултати. Като дишате, мислете, че във въздуха освен кислород и азот има нещо друго, което носи живот. Като пиете вода, мислете, че и в нея освен водород и кислород има нещо друго, което носи живот. Изобщо всяко съединение, всеки плод носи живот в себе си. Щом вземете един плод, вие първо изяждате месестата му част. Дойдете ли до костилката, или я хвърляте, или я счупвате и изяждате съдържанието ѝ. Обаче това не се позволява. Дойдете ли до костилките на плодовете, природата не позволява да ги ядете. Тя съветва всеки човек да изяде месестата част на плода, а костилката да посади в земята. На същото основание казваме: природата позволява да се ползвате от външната, месестата част на своите мисли и чувства, но костилките им, тоест същината, трябва да посадите. Само по този начин ще опитвате плода на своите мисли и чувства.

Искате ли да имате ясна представа за живота и да го разбирате, посадвайте неговите семена в умовете си и в сърцата си, да знаете с какви плодове, като със свои елементи, работи той. Някои казват, че Бог е направил всичко, че е създал цялата Вселена, и въпреки това не са доволни от живота. Ние пък се чудим как е възможно Бог, най-разумното същество в света, да създаде толкова своенравни и упорити същества, каквито са хората. Едно трябва да знаем: първият човек, когото наричаме Син Божи, е създаден от Бога още преди вековете, но всички хора не произлизат от този човек. Всички хора не са създадени от Бога. Невъзможно е някой изобретател да направи маши-

на, която не се подчинява на неговата воля. Има машини, които се движат леко, без никакъв шум. Ако един изобретател, който не е нищо друго, освен човек, може да направи такава машина, която да работи и да се движи без никакъв шум, колко повече Божиите творения трябва да бъдат свършени! Какво ще кажете тогава за човека, който вдига шум и врява около себе си? Кой е създал този човек? Казано е въпреки това, че Бог е създал човека, но първият човек, създаден по образ и подобие на Бога, е бил свършена машина, която се е движела тихо, спокойно, без шум. Впоследствие хората са се намесили в тази машина, внесли са в устройството ѝ особени елементи, които са я заставили да вдига шум.

Хората са успели чрез насилие да се вмъкнат в Божиите работи, да завладеят мозъка, стомаха, почти всичките си органи. Те правят усилие да завладеят и сърцето си и по този начин съвсем да изпъдят Бога от себе си. Във всички техни опити Бог ги остави свободни, но в последния опит ще им се противопостави. Всички хора се стремят към това да станат пълни господари на себе си, тоест да се освободят от властта на Първата Причина. Продължават ли още да правят усилия в това направление, Бог ще вземе сърцето им в себе си и ще ги остави господари само на мозъка и на стомаха, без никаква връзка между тях. Сърцето свързва дейността на мозъка и на стомаха. Какво ще стане с човека, ако се отнеме сърцето му? Божествените чувства свързват човешките мисли, чувства и постъпки. Отнеме ли се сърцето му, като орган, който възприема и предава Божествените чувства, с човека всичко е свършено. Божествените чувства нашепват на човека кое е право и кое не е. Те го ориентират в областта на възвишения морал, който го прави здрав и силен, да устоява на всички бури и изпитания. Човек се калява чрез възвишения морал. Този морал го прави устойчив, със здрав гръбнак.

„Не съм достоен да влезеш под стряхата ми, но кажи само реч, и момчето ми ще оздравее.“ Езичникът се моли за момчето си, защото познава силата на Христа. Той знае, че Христос е в състояние не само да лекува, но и да въведе човека в нов живот, в живота на неговите младенчески години. Това разбираме под думите *момчето ми*. Младият трябва да се занимава с младенческия живот, а старият – със стария живот. Трябва ли младият да мисли само за игри и весело прекарване? Това не е младост. Трябва ли старият да мисли само за смъртта и постоянно да охка и да плаче? Това не е старост. Младият трябва да върви правилно по своя път, да стане гениален човек.

В света съществуват пет категории хора: обикновени, талантиливи, гениални, светии и Учители. Обикновените хора представляват обществата и народите. Пред тях се разкрива велико бъдеще. Всяка категория върви по особен път. Най-високото положение заемат Учителите. На каквото стъпало на развитие да се намира, човек непременно трябва да се стреми към най-високото положение. Няма ли този стремеж, той не може да се развива правилно. Петте категории представляват пътища за развитие. По тези пътища именно се създават великите хора. Всеки път, от своя страна, представлява прекрасен свят, пълен с възможности за постигане на велики цели и идеали.

Когато се говори за мислите и чувствата на човека, подразбираме обикновения живот, тоест живота на обикновените хора. Обикновените хора създават мислите на талантиливите, талантиливите хора създават мислите на гениалните, гениалните хора създават мислите на светиите, а светиите създават мислите на Учителите. Този е пътът, по който човек трябва да върви, за да дойде до новия живот. Който мисли, че може по друг начин да се домогне до новия живот, той е на крив път. Новият живот подразбира нова мисъл, ново знание. Който е придобил новия живот, той има

вече вътрешно прозрение към нещата. Като напише едно число, той разбира неговия смисъл. И ако има две зрънца, не ги разглежда само количествено, но прониква в техния вътрешен смисъл. Това знание той може да посещава всички планети. Ако няма дълбоко разбиране за числата, човек лесно пише десетиците, стотиците, хилядите, милионите и така нататък. Като видите големите числа, вие се учудвате, че еди-кой си разбира от математика. Да пишеш числата правилно и да извършваш с тях различни действия, това не е истинска математика.

Да разбираш например числото 2, това значи да разбираш дълбочината на женското сърце и на мъжкия ум. Който разбира числото 2, той знае причините за създаването на света, както и на живота. Който не разбира дълбокия смисъл на числото 2, той се натъква на злото. Когато се съберат двама души – мъж и жена или две приятелки, или двама приятели, които не разбират смисъла на числото 2, те непременно ще се скарат. Две деца си играят добре, но за една ябълка могат да се сбият. За да не се стига до бой, дайте и на двете по една ябълка. Като задоволите и двете, между тях ще има мир. Не само децата се карат и бият помежду си, но и възрастните. Като се сблъскат интересите им, те са готови да се нахвърлят един върху друг, да си скубят косите.

„Не съм достоен да влезеш под стряхата ми, но кажи само реч, и момчето ми ще оздравее.“ Защо той не е достоен да приеме Христа в дома си? Защото съзнава, че е човек от старата култура, че е виновен за болестта на детето си, но ако Христос му каже само една дума, той ще измени живота си. Щом промени живота си, момчето му ще оздравее. Такова съзнание трябва да имат всички хора – да изменят живота си и да повярват в Бога. Нека всеки направи опит да види вярва ли в Бога и доколко разбира живота. Ако при най-малкото изпитание ти се смутиш, изгубиш разпо-

ложението си, това показва, че вярата ти е слаба. Ти имаш верую, което сам си създал. При това изпитанието, което ти е дадено, не показва, че Провидението има нещо против тебе. Изпитанията на съвременните хора не са нищо друго, освен игра на баща с детето му. Както бащата играе с детето си, подхвърля го във въздуха ту с едната, ту с другата си ръка, така и Бог си играе с човека, подхвърля го нагоре, но не го оставя да падне на земята. Силна е Божията ръка. Щастлив е онзи, който попадне в Неговата мощна и крепка ръка. Като те подхвърли няколко пъти във въздуха, най-после Той те поставя на земята, за да си починеш. Като не знаеш какво е станало с тебе, ти казваш: „Голямо изпитание прекарах“. Някой пътува по планински път и се оглежда да не би да падне някоя канара върху него. Случва се тъй, че една канара пада след него. Като чува трясъка от падането ѝ, той се обръща назад и си казва: „Добре че не падна върху мене, щеше да ме смаже“. Радвайте се, че такива канари се изпречват на пътя ви и не позволяват да влезете в порочния живот. Ако насилвате да влезете в този живот, канарата ще падне върху вас и ще ви смаже. Помнете: всичко, което се случва в живота ви, има за цел да ви убеди в съществуването на велик промисъл в света, който води към постижения, към укрепване на характера ви, за да ви направи съработници с великата разумна природа. Докато не станете съработници с природата, не можете да разберете Божия промисъл, който работи над вас. Докато не се свърже с природата, човек остава за вечни времена в своя личен живот.

Човек минава през няколко фази на живота, докато дойде до положението да включва всичко в себе си. Първата фаза на живота е личният, или материалистическият живот – тогава човек живее само за себе си. Втората фаза е общественият, или духовният живот – тогава човек живее за дома, за обществото, за народа си. Третата фаза на живота е общочовешки-

ят, или Божественият, когато човек живее за цялото. Не е лошо да живее човек за себе си, но той трябва да преработи своята инертна материя. Това се постига само чрез възвишения живот, който се ръководи от Разумното Начало в света. Само разумността е в състояние да преобрази, раздвижи и преработи инертната материя.

И тъй, личният живот има отношение към материята, общественят – към силите, общочовешкият – към Божествените мисли, които направляват целия живот. Всеки човек трябва да се стреми към общочовешкия живот, да оформи и развие ума и сърцето си, да даде простор на духа и душата си. Този е правият път на самовъзпитание. Да живее човек за цялото, то не значи, че не трябва да живее за себе си. Религиозните казват, че човек трябва да живее само за Бога. Това е ограничено разбиране на живота. Човек трябва да живее за Бога, за ближния си и за себе си. Отношенията на Бога към човека са както отношенията на бащата към сина. Какви трябва да бъдат нашите отношения към Бога? Синовни. Нарушат ли се синовните отношения, животът на човека се разрушава. Сега животът на хората не се развива добре, понеже отношенията им към Бога са както тия на слугата към господаря или на чиновника към началника. А това са механични отношения. Докато поддържа тези отношения, човек всякога ще се натъква на противоречия. Влезе ли в областта на общочовешкия живот, човек се свързва с цялото, в което влизат всички същества, от най-малките до най-големите. При това положение той започва да гледа еднакво на растенията, на животните и на хората. Видите ли едно дърво, някое друго растение или пък едно животно, бъдете готови и на него да направите добро, както и на човека. Затова казвам да не брулите дърветата, да не чупите клоните им. Българите имат обичай да режат лозата и в този случай казват, че лозата плаче. И лозата плаче, и

другите растения плачат, когато хората се отнасят към тях жестоко. Сегашните хора са изопачили лозата, понеже искат да получат от нея повече плод, отколкото трябва.

Съвременните хора искат да бъдат щастливи. Това е естествено желание, но запитвали ли са се какви възгледи и разбирания трябва да имат, за да придобият щастието? Ние не сме за старите вярвания и разбирания, ние поддържаме новите, Божествените идеи, които носят живот. Всички стари идеи и вярвания, които са спъвали човечеството, трябва да се преработят, да станат общочовешки. Това не може да се постигне в един ден, но като работи в това направление, човек разширява съзнанието си и става годен за нов живот. Божественото ще се наложи навсякъде, във всички области на живота. Не чакайте да се наложи то насила, но приемоте го доброволно, със съзнание. Ако не изпълните волята Божия съзнателно и с любов, страданията сами по себе си ще дойдат. Време е вече хората да си създадат нова, правилна философия, да се ползват от всички методи на миналото и от тях да изработят свой специфичен метод.

И тъй, след като използва методите на растенията, на рибите, на птиците, на млекопитаещите, най-после човек трябва да приложи методите на мисълта като мощна сила в природата. Животните са развивали своите чувства, поради което и до днес съществува голяма борба между тях. Ако не впряга мисълта си на работа, човек несъзнателно взема участие в тази борба и се свързва с животните. Като проследите живота на всички същества, от най-малките до най-големите, виждате, че навсякъде съществува насилие. Два мравуняка воюват помежду си, единият напада другия – иска да му открадне яйцата. Не само между животните, но и между хората съществува голямо насилие. В който дом да влезете, ще видите, че там всички си служат с насилие: някъде родителите

упражняват насилие върху децата си, някъде – децата върху родителите си. В бъдеще бременната жена ще трябва да се пази от лоши влияния, ако иска да създаде добро и здраво поколение. Както живее днес, тя се намира под непосредственото влияние на външния свят, поради което не може да се освободи и от добрите, и от лошите влияния.

„Не съм достоен да влезеш под стряхата ми, но кажи само реч.“ Това значи: докато съм в старото учение, не съм достоен да влезеш под стряхата ми, но кажи само реч, и аз ще приложа твоето учение. За да приложи Христовото учение, човек трябва да има нови възгледи за природата, за живота, за религията, за науката. Каква религия е тази, която за основа не е поставила любовта? Каква наука е тази, която не носи светлина за човешкия ум? Каква религия е тази, която не може да смекчи сърцата на хората? Каква наука е тази, която не може да освободи умовете на хората от противоречията им? Бъдещата наука трябва да вземе друга посока, да се внесат в нея нови елементи. И съвременната наука е допринесла много за човечеството, но има нещо, което ѝ липсва.

Съвременните религиозни и светски хора имат достатъчно знания и вяра, но работят с малко капитал. Какво може да се постигне с този капитал? С него човек не може да бъде много полезен нито на обкръжаващите, нито на себе си. Въпреки това всеки има желание да расте и да се развива, а не да остава на едно и също място. Затова именно човек се стреми към придобиване на по-високи знания, на нещо положително, с което да ускори еволюцията си. Човек трябва да мине от еволюцията на обикновения живот към еволюцията на талантливите, гениалните, светите и най-после да дойде до еволюцията на Учителите. Учителят иде от особена система, от друго слънце, което го поставя по-високо от всички хора.

Сега, като се говори за други системи и слънца, освен за Слънчевата система и за Слънцето, мнозина отричат тяхното съществуване, понеже са невидими. Те казват, че признават за съществуващи само онези неща, които виждат с очите си. Това не е логически вярно. Кой е видял човека? Вие виждате само външната му форма, неговото тяло, но самия човек не виждате. Човекът е скрит в ума, в сърцето и във волята, които са невидими. Чрез тях той се проявява, но остава невидим. Казват за някого, че е интелигентен и благороден, но никой не е виждал интелигентността на неговия ум и благородството на неговото сърце. Тъй щото хората виждат само външната страна на човека, без да знаят дори какво представлява мъжът и какво – жената. Вие говорите за идеала на мъжа и на жената, без да ги познавате, без да разбирате тяхната същина. Какъв е идеалът на мъжа? Много идеали има той, но един от тях е изявен по отношение на жената. Този идеал е следният: мъжът обича жената да му прави добро, без да му се изяви. И жената има един идеал по отношение на мъжа: обича той да ѝ прави добро, но да не я ограничава, а да я остави свободна. Наистина, какво по-голямо добро може да направи майката на своя син от това, че го е родила? Тя му е дала живот, без той да знае това. В този смисъл колкото по-неизвестно е за сина доброто, което майката му е направила, толкова по-любима му е тя, толкова по-свещен е нейният образ. Като говори за майка си, той казва: „Всичко красиво и добро в мене е от майка ми“.

Сега и на вас желая да правите добро, без да ограничавате човека. Да любите, без да ви знаят, че любите. Не ограничавайте доброто и не изявявайте любовта си. Това е идеалът на момите и на момците. „Който има уши да слуша, нека слуша.“

11 май 1930 г., София, Изгрев

Да се възвеселим

А трябваше да се възвеселим и да се възрадваме, защото този твой брат мъртъв бе и оживя; загинал бе и намери се.

Лука 15:32

„Да се възвеселим и да се възрадваме.“ Като изучавате човешкия живот, виждате, че между органите на човешкото тяло, както и между по-важните мисли и чувства съществува вътрешна връзка. За да схванете тази връзка, преди всичко човек трябва да разбере естеството на своя ум, основата на своето сърце и силата на своята воля. Разбере ли ума си, сърцето си и волята си, човек се е домогнал до онази наука, която осмисля живота му и го освобождава от противоречията. Ако не може да разбере ума си, сърцето си и волята си, човек живее само в противоречия, в мъчнотии и страдания. Тази е причината, поради която съвременният човек се оплаква от живота си.

Когато и да срещнете днес, всеки казва, че е нещастен. Не само сегашният човек е нещастен, но от времето на Адам и до днес едва ли ще се намери човек, който да е казал, че е щастлив. Историята не знае нито един щастлив човек. Историята на човечеството е пълна с драми и трагедии, със страдания и нещастия. При все това човек все още вярва, че и вън от рая може да бъде щастлив и може да създаде нещо велико. В това отношение той прилича на мравката, която попада в пясъчната фуния на мравояда, но въпреки това се надява, че може да излезе навън. Пясъкът на фунията е толкова подвижен, че каквито и усилия да прави мравката да излезе от нея, те остават безрезултатни. Мравката се хлъзга по стените на

ДА СЕ ВЪЗВЕСЕЛИМ

фунията и пада на дъното, където я чака мравоядът, за да я изяде. Попадне ли веднъж във фунията на мравояда, никакво излизане не е възможно.

Съвременните хора са попаднали в една фуния, подобна на тази, която мравоядът прави, и не могат да излязат вън от нея. Те правят усилия да станат, да излязат на свобода, но усилията им остават напразни. След големи борби и мъчности накрая излизат от тази фуния, но без душата си. Тялото им остава на една страна, душата — на друга страна и те започват да се лутат като странници по земята. Близките им взимат телата им, погребват ги, пеят надгробни песни, държат речи за тяхното земно величие, за техните подвизи и дела, докато най-последно кажат: „Бог да го прости!“.

Къде е истинският човек, какво е станало с него, те не знаят и не се интересуват. Докато останките на човека са пред вас, вие държите надгробни речи за утеха. Вдигнат ли останките му, всичко се забравя. Ние не се интересуваме от надгробните речи, които се държат за умрелите, нито пък от неизпълнените обещания, които се дават на живите. Колкото надгробните речи могат да възкресят мъртвите, толкова и неизпълнените обещания хранят живите.

Една циганка имала дете, което много обичала. Един ден детето се разболяло сериозно и през време на боледуването си искало от майка си да му купи нещо за ядене. — „Мамо, искам да ми купиш геврече.“ — „Ще ти купя, мама, ще ти купя.“ — „Искам малко млечице.“ — „Ще ти купя, мама.“ — „Искам малко баница.“ — „Ще ти купя, мама.“ Майката все обещавала да изпълни желанията на детето си, но нищо не му купувала. Тя само го залъгвала, докато най-последно умряло. Циганката започнала да го оплаква и да нарежда: „Е, мама, поне си хапна от всичко, което сърцето ти искаше“. Хапнало си е детето от всичко, но във въображението си, не в действителност. И българите имат обичая да обещават, че ще направят това-онова, но

малцина изпълняват обещанията си. Докато човек е жив и здрав и живее в лишения, обещава му, че ще го назначат на служба, ще му помогнат да излезе от сиромашията си. Обещава и не изпълняват обещанията си. Щом умре, тогава всички се разтичват, колят агне, правят курбан за него, да си хапне. Всъщност те ще си хапнат, а не умрелият. Ще се съберат в негово име на трапезата, ще кажат: „Бог да го прости!“.

Някои хора търсят смисъла на живота, а други не се интересуват от смисъла, те казват: „Трябва да се живее“. Вярно е, че трябва да се живее, но как? Христос дава примера за живота на двамата синове, но техният живот не разрешава въпросите. Бащата разрешава въпроса, понеже има опитности. Той дава пример на синовете си как трябва да се живее, но нито единият, нито другият го е последвал. Как е възможно толкова благороден баща да роди двама синове с характери, противоположни на неговия? Младият син казал на баща си: „Татко, дай ми дела от наследството, който ми се пада, за да отида в широкия свят и да придобия знания“. Желанието му не било лошо, но той не преценявал силите си, мислел, че може да направи много повече, отколкото възможностите му позволявали. В него имало нещо благородно и възвишено, но нямал опитности, не разбирал живота. Бащата познавал сина си, предвиждал какво може да направи, но го оставил свободен, за да придобие някаква опитност и като се върне при него, да не пожелае втори път да се отдели. Само по този начин синът щял да разбере, че силата на човека се крие в самия него, а не въвн от него. Докато бил при баща си, той вярвал в парите, но след като се отделил и ял и пил с приятели и приятелки, всичко изгубил, намерил се сред пътя без наука, без занаят, изоставен от всички. За да изкара хляба си, той решил да стане свинар, но и тук се разочаровал. Свинете изяждали рожковите и за него нищо не оставало. Гладен, окъсан, измъчен от трудните условия

ДА СЕ ВЪЗВЕСЕЛИМ

на живота, той започнал да съзнава погрешката си и решил да я изправи, като се върне при баща си да му слугува.

Блудният син имал една добра черта: като се намерил в положението на последен сиромас, не обвинил нито приятелите си, нито условията, но видял вина само в себе си. Той си казал: „Сгреших пред небето и пред земята, пред Бога и пред баща си. Ще се върна у дома, ще помоля баща ми да ме приеме и да му слугувам. Каквото мислех да направя, нищо от него не направих. Парите си изгубих, свине гледах, нищо не постигнах. Научих само едно – че със свинарство не можеш да изправиш живота си“. Свинете символизират нисшето човешко естество. Следователно, който мисли, че с нисшите си чувства може да постигне нещо, той е на крив път. След дълги разсъждения блудният син решава да се върне при баща си и да се изповяда пред него за своята погрешка. Тогава виждаме благородството и великодушието на бащата, който не се гневи на сина си, нито го пъди, но го прегръща и целува. Той заповядва да го облекат в нови дрехи, да турят пръстен на ръката му, да заколят в негова чест най-угоеното теле и да извикат музиканти да свирят, за да се веселят всички, че изгубеният му син се е върнал.

„А по-старият син беше на нивата: и като идеше, та наближи къщата, чу пеене и ликуване. И повика едного от слугите и го питаше що е това. А той му рече: „Брат ти си дойде; и закла баща ти храненото теле, защото го прие здрав“. И разгневи се и не рече да влезе. И тъй, баща му излезе и молеше му се. А той отговори и рече на баща си: „Ето, толкова години ти работя и никога твоята заповед не съм престъпил; и на мене нито яре си ми дал някога да се повеселя и аз с приятелите си; а едва що си дойде този твой син, който изяде имота ти с блудниците, за него си заклал храненото теле“. А той му рече: „Синко, ти си винаги с мене; и всичкото мое твое е. А трябваше да се възвесе-

лим и възрадваме, защото този твой брат мъртъв бе и оживя; загинал бе и намери се“.

Кога трябва да се весели човек? Когато в него възкръсне една добродетел, която е била мъртва; когато открие в себе си една способност, която е била загубена; когато намери изгубеното си здраве; когато отново придобие разпиляното си богатство; когато изрови в себе си доброто, което някога дълбоко е бил заровил. Това веселие е на мястото си. Не може човек да не се радва и весели, когато намери това, което търси. Днес всеки човек търси изгубения рай. Какво нещо е изгубеният рай? Щастие. Наистина, всеки човек иска да бъде щастлив, да се повдигне в обществото, да стане учен, гениален, светия. Но той не подозира, че това, към което се стреми, е в самия него. Достатъчно е да разбира законите на живота и на природата, за да придобие всичко, към което се стреми. Не е достатъчно човек само да се стреми към постигане на гениалност и светийство, той трябва да разбира живота, мислите и чувствата на гениалните и светиите, да върви постепенно по стъпалата на живота. Следователно, за да разберете талантливия, вие трябва да познавате живота на обикновения човек; за да разберете гения, трябва да сте минали по пътя на талантливия; за да разберете светията, трябва да сте минали по пътя на гения. И най-последно, за да разберете Учителя, трябва да сте минали по пътя на светията. Човек не може да възлезе нагоре, ако не е вървял постепенно по стъпалата на човешката стълба. Всеки живот крие в себе си нещо велико и красиво. Лесно се говори за светийство, но мъчно се постига. Да дойдеш до положението на светия, това значи да се качиш на един от високите върхове в живота и оттам да гледаш целия свят, прострян пред тебе като на длан. Обаче дойдем ли до Учителя, за него не може да се говори. Той е особен свят, особена система, особен живот; той включва в себе си всички възможности.

ДА СЕ ВЪЗВЕСЕЛИМ

Съвременните хора се нуждаят от положителна наука, която да систематизира всички факти и явления. Те се нуждаят от абсолютна вяра, която се основава на това, което съществува и което може да бъде. Като вярва в това, което днес може да направи и което в бъдеще може да постигне, човек дохожда до естествено развитие. Човек трябва да работи върху заложите, които има в себе си, да ги развива. Днес ще се ползва от ония дарби, които в миналото е развил, а в бъдеще – от ония, които в настоящия момент развива. Всяка дарба е семенце, вложено в човешката душа, очакващо идването на пролетта, която носи условията за неговото развитие.

За сегашните хора понятието *душа* е неопределено. Говорите ли им за мозъка, те го разбират, те гледат на него като на градина, в която растат красиви цветя и плодни дървета. Сърцето пък представлява разсадник, от който се взимат красивите цветя и плодните дървета за посадване в мозъка. Сърцето представлява и едно автономно учреждение със самостоятелно управление, което няма нищо общо с външния обективен свят. Обаче то е свързано с Космоса, откъдето черпи жизнените си сили. Доколкото силите на сърцето се проявяват правилно, дотолкова умът се развива нормално. Когато връзката между дейността на сърцето и космическите енергии се прекрати, животът на човека се прекъсва. И тъй, докато е свързан с космическите, Божествените енергии, човек може да се радва на живота си. Излезе ли вън от тия енергии, той загубва живота си. Затова казваме, че роденият от Бога не греши, тоест не къса връзката си с Божественото Начало, от което идат енергиите на живота. Само роденият от Бога може да бъде силен и велик човек.

В какво се крие величието на човека? В добродетелите, които е развил. Не е велик и силен онзи, който придобива една добродетел и след време я изгубва. Всяка мисъл, всяко чувство и всяка добродетел, които

човек може да придобие и след известно време да изгуби, не са истински. Реални неща са ония, които човек може да носи със себе си навсякъде – и в този, и в онзи свят. Никоя сила не е в състояние да отнеме реалните придобивки на човека. Дойдете ли до нереалните неща, там всяка сила може да ги отнеме. Например ако някой тежи 100 – 120 килограма, това е излишен материал, от който той трябва да се освободи. Дойде ли някаква болест, човек може да изгуби няколко килограма и да се почувства по-добре, по-силен и по-енергичен. Изобщо всеки човек има едно определено тегло, което не трябва нито да се намалява, нито да се увеличава. Всичко, което се случва на човека, е строго определено.

Един богат американец се оженил за една млада, красива жена, която била англичанка. Те решили да направят сватбената си разходка в Ню Йорк, качили се на трена и тръгнали. При пътуването станала катастрофа с техния трен, при която младоженецът бил изхвърлен навън и получил силен удар в главата. От голямото сътресение на мозъка той полудял и веднага го вкарали в болница за лечение. Цели 16 години прекарал в нея, а жена му все го чакала да се върне жив и здрав. Болницата, в която бил оставен, се отличавала със строги наредби: никой болен нямал право да излиза на разходка сам, без разрешение. Един ден болничните слуги забравили пътната врата отворена. Той изскочил навън и се затичал към гарата. Слугите се спуснали да го гонят, но той стигнал до гарата и успял да влезе в един трен, който след няколко минути заминал. Слугите се върнали назад, като си казали: „Да бъде свободен! Природата може да му помогне по някакъв начин да се излекува“. Тогава и с този трен се случила катастрофа, подобна на първата. Човекът получил отново удар в главата, който предизвикал голямо сътресение в нервната му система. Това сътресение именно помогнало за възстановява-

ДА СЕ ВЪЗВЕСЕЛИМ

не на нормалното му състояние. Като се почувствал напълно нормален, той се върнал при жена си, с която заживели добре и разумно.

Някои ще запитат защо Провидението е допуснало този човек да изгуби ума си и да прекара в лудницата 16 години, лишен от условия за развитие. Защо е допуснато това, не може да се каже, но интересен е фактът, че две еднакви причини произвеждат два различни резултата. Всеки човек има такава опитност: някоя причина произвежда в мислите и чувствата му известен обрат, добър или лош, и след известно време същата причина произвежда обратен на първия резултат. В притчата за блудния син виждаме нещо подобно. Блудният син пожелал да напусне бащиния си дом, да бъде свободен, за да придобие повече знания. Той взел дела от богатството, който му се паднал, и отишъл в странство. След като изпил и изял всичко, каквото имал, той почувствал ограниченията на света, заробил се, станал свинар. Същото желание и същият стремеж за свобода, каквито имал и в първия случай, го заставили да се върне при баща си, вече разкаян и смирен, и да поиска извинение, да поиска да заеме положението на бащините си слуги. Той разбрал, че като слуга при баща си ще бъде по-свободен, отколкото като господар на себе си, защото за последното не бил още готов.

И тъй, когато изпадне в ограничение и робство, човек трябва да се смири и да се разкае, да направи съзнателна връзка с Първата Причина, с разумния свят. Ако не направи тази връзка, той е осъден на отчаяние, осъден на пълно обезсмисляне на живота. Отчаянието води човека към безизходно положение, към смърт. Отчаянието не е нищо друго, освен фунията на мравояда, в която човек може да попадне. Попадне ли веднъж в тази фуния, мъчно може да излезе навън. Големи усилия трябва да направи той, за да излезе на повърхността. Например пиянството

е такова падане на човека във фунията на мравояда; клептоманията – също. Много хора страдат от клептомания, без да знаят кои са причините за нея, нито как да се освободят от ноктите ѝ. Клептоманът отива в един магазин и каквото му хареса, прибира го в джоба си. Ще кажете, че е сиромас, не е виждал такива неща и затова ги пожелава. Клептоманията е недъг и на сиромаси, и на богати. Има милионери, които са задоволени във всяко отношение, но са клептомани. В лицето на Плюшкин Гогол е нарисувал един образ на човек, който обича да носи в дома си не само намерени предмети – петала, гвоздеи, всякакви счупени и скъсани предмети, но даже и задигнати чужди вещи. Като виждал чужда стомна на чешмата, Плюшкин я взимал и я занасял в дома си. За какво му били тия стари, изпочупени, скъсани вещи? Той ги прибирал и си казвал: „Все ще ми потрябват за нещо“. Защо човек събира стари или чужди неща в дома си, и той не знае, някакво криво желание го заставя да прави това. Това желание се дължи на известен недъг в човека. Кой може да му помогне, да го освободи от тези недъзи? Природата. Само тя е в състояние да преработи всичко старо, всичко криво и изопачено в човека, да го прекара през огън и да го обнови.

Като знаете методите, с които природата си служи, прилагайте и вие същите. Ако някой е боледувал от тежка заразна болест, като оздравее, той трябва да изгори всичко, с което си е служил: дрехи, книги, съдове. Всичко нечисто и заразено трябва да мине през огън, да се обнови. Болница, която е служила 30 години, трябва да се подложи на огън, да се изгори. Дрехите и съдовете в нея – също, но и самото здание трябва да се изгори и отново да се построи. Здрав човек да влезе в такава болница, и той ще се разболее. Стените ѝ, таваните ѝ, подът ѝ са пропити от физическа и психическа зараза. Дезинфекционните средства, които се прилагат, не са в състояние да изгорят и обезвредят околните предмети.

ДА СЕ ВЪЗВЕСЕЛИМ

Следователно пазете се от вредните влияния на лошите мисли и чувства, които се носят във въздуха като отровни газове. С влиянието на добрите и на лошите мисли и чувства се обяснява смяната на настроенията от добри в лоши и обратно – от лоши в добри. Случва се някой път така: човек излиза с добро настроение от дома си, а се връща с лошо. Коя е причината за тази смяна? Той е попаднал в стъпките на човек с лоши мисли и ги е възприел. Ако беше попаднал в стъпките на добър човек, и лошо настроение да имаше, то щеше да се превърне в добро. Като знаете силата на добрите мисли и чувства, стремете се да бъдете извори, от които да изтича доброто, да се разнася по целия свят, да весели всички живи същества и да им дава сила и мощ да работят за общото повдигане на човечеството.

Съвременният свят се нуждае от такива добри хора, какъвто е бащата на блудния и на добрия син, който познавал сърцата и на двамата си синове и отдал на всеки от тях заслуженото. Като видял, че големият му син се сърди, защото е дал угощение за по-малкия си син, казал му: „Синко, не се сърди. Аз оценявам твоя труд и оставям всичкото си богатство на тебе. Брат ти не се нуждае от такова богатство. Това, което е изработил и придобил в странстването си по света, струва повече от богатството, което бих му дал. Той няма вече желание да става богат, но се връща в бащиния си дом да слугува“. Следователно всеки, който е готов да слугува на баща си, е готов да служи и на човечеството. В него е станал един преврат, едно вътрешно преобразуване. Който се е освободил от някакъв недостатък, от някаква слабост, той е проникнат от желанието да работи за ближните си, както и за цялото човечество.

Съвременните светски и религиозни хора възпитават младото поколение със заплахи и наказания. Светските хора си служат с метода на наказанието,

а религиозните – с метода на заплашването. Първите наказват младите, а вторите ги заплашват, като им казват, че ако грешат и престъпват законите на Баща си, чака ги адът, тоест мъчение и вечен огън. Така не се проповядва истината. Искате ли да кажете истината на човека, кажете му, че той трябва да изпълнява законите на своя Баща. Как ще изпълнява тези закони? Като спазва законите на своята мисъл и на своето сърце. Затова е казано, че човек трябва да има светла мисъл и чисто сърце. Следователно, като пишете писмо, напишете го чисто и разбрано. Ако го зацапате така, че сам не можете да го разберете, вие губите доверието на разумния свят. Графолозите обръщат голямо внимание на начина, по който се пишат буквите. Те казват, че човек, който пише чисто, правилно, красиво, се отличава с добре развити и проявени мисли и чувства; той има нещо завършено в характера си. В мислите, чувствата и постъпките на този човек има известна хармония. Видите ли, че някой пише нечисто, неправилно, изяжда букви, не очаквайте много от него. Той не е лош човек, но не обръща внимание на външността на нещата. Някои хора обръщат по-голямо внимание на външния живот, а други – на вътрешния. Великите и гениални хора пишат чисто, красиво, правилно. Гениалният не обича да преписва произведенията си, а талантливият ги преписва. Талантливият е готов да препише съчиненията си няколко пъти, за да бъдат чисто, правилно и красиво написани.

Да се върнем пак към притчата за блудния син. Ние трябва да се пазим от погрешката на добрия син, който завидял на по-малкия си брат, че баща му го посрещнал с радост и дал в негова чест голямо угощение. Човек трябва да се научи да се радва на всичко. Той трябва да се радва на доброто на своите ближни. Ако не може да се сърадва с тях, той не е истински човек. Ученикът трябва да се радва на успеха на

своите близни даже когато самият той е пропаднал на изпитите си. Който може да се радва на успеха на своите другари, той е благороден човек. Да се радва, когато е пръв между другарите си, това всеки може да направи. Но да се радваш, когато си последен, това е достояние само на благородното и възвишеното сърце. Сиромашът да се радва на богатия, за това се иска сила и благородство. Мнозина минават за благородни, но те са такива само когато са задоволени. Докато бащата дава на децата си, те са доволни от него и казват, че е добър, умен, щедър. Щом не може повече да дава, те намират, че не е добър, че е остарял, и казват: „Старият не го бива вече за нищо“. Син, който мисли зле за майка си и за баща си и не ги почита и уважава, не е на мястото си. Ще дойде ден, когато и той ще опита същото от своите деца. Казано е: „Каквото посееш, това и ще пожънеш“.

Като изучават законите на разумната природа и методите, с които тя си служи, хората трябва да ги прилагат при възпитанието на младото поколение, както и при самовъзпитанието. Не спазват ли законите на природата, те сами се изопачават и вместо добри резултати, получават лоши. Чувате някой религиозен да казва, че човек не трябва да се грижи за тялото си и колкото по-слабо е тялото му, толкова по-духовен е той. Това е криво разбиране на нещата. Грехът не е в тялото на човека, но в неговите нисши желания. Грехът не се заключава в яденето, а в чрезмерното ядене. Когато човек натоварва стомаха си повече, отколкото трябва, в стомаха и в червата остава необработената част от храната, която започва там да се разлага и да образува отровни газове. Храносмилателната система трябва да се държи в изправност. Ако човек постоянно се безпокои и мисли, че целият свят и цялата природа са против него, в скоро време той може да разстрои храносмилателната си система. Щом разстрои стомаха си, той нарушава правилния ход на

мислите си и на чувствата си и започва да страда. Ето защо, като страда, човек трябва да търси причината първо в храносмилателната система, после – в дихателната система и най-после – в мозъчната. Мозъкът не може да функционира правилно, ако стомашната и дихателната система не са в изправност. Не можеш да очакваш добро жито и добри плодове, ако почвата не е добре разорана и наторена. Не можеш да очакваш добро отношение от хората, ако ти нямаш добро отношение към тях. Защо големият брат не отвори сърцето си за по-малкия и не се зарадва, че се е върнал в бащиния си дом?

Сегашните хора се намират пред една мъчна задача, а именно: да се справят с жестокостта на сърцето си, да го смекчат и облагородят. Не е мъчно да вярваш в Бога, да бъдеш благороден, когато всичките ти работи вървят добре. Изкуство е да пазиш вярата си, да не се ожесточаваш, когато те сполетяват нещастия и страдания. Трябва ли вярващият да се обезвери, ако единствената му дъщеря е загинала на някакъв параход или е умряла от някоя болест? Трябва ли вярващият да изгуби вярата си и смисъла в живота си поради това, че е изгубил богатството си? Тъй щото не е достатъчно да вярваш в Бога или в Неговата любов, но трябва да изпълняваш волята Му. Да вярваш в Любовта, в Мъдростта и в Истината е едно нещо, а да изпълняваш законите им е съвсем друго.

Следователно нито само вярата спасява, нито само знанието. Не е достатъчно човек само да вярва, но той трябва да изправи отношението си към разумната природа, като към своя майка, и към Бога, като към свой Баща, и да каже: „Татко, прости ме, сгрехих. Готов съм да Ти служа като последен слуга“. Да очаква човек да умре, това не е разрешение на въпроса. Смъртта не разрешава въпросите, нито неразбраните страдания раждат нещо велико. Страданията имат смисъл, ако от тях се роди нещо велико. Ако майката

страда и роди дете, страданията ѝ се осмислят. Ако нивата роди изобилно жито, страданията на земеделеца се оправдават. Заслужава си той да копае, да оре и да жъне, ако ще придобие изобилно плод.

Ако страданията на човека не дават плодове, те са безсмислени. Пазете се от такива страдания. Натъквате ли се на ненужни страдания, вие ще се намерите в положението на онзи американец, който опитал силата на Ниагарския водопад, като влязъл в него с бъчва. Той се пгъхнал в една добре насмолена бъчва и се спуснал от височината на водопада, но след половин час търкаляне из буйните води, бъчвата излязла на брега. Като го извадили от бъчвата, той бил в пълно безсъзнание. Щом се свестил, казал: „Целия свят да ми дават, втори път не искам да правя този опит. За нищо на света не бих се опитал да се състезавам с водите на водопада“. Не трябва да се опитват горчивините на един неразумен, безсмислен живот. Човек трябва да води разумен, плодоносен живот както за себе си, така и за обкръжаващите.

Един вярващ запитал проповедника: „Как мислиш, ще се спася ли?“. – „Ще се спасиш.“ – „Кога и как ще позная?“ – „Като отидеш на онзи свят.“ – „А ако отида и ме върнат обратно на Земята?“ – „Нищо, ще знаеш поне истината.“ – „Искам положително да зная, без да правя опити.“ Прав е този човек. Ако рече да прави опити, той ще изпадне в положението на блудния син, който напуснал бащиния си дом и тръгнал по света да странства. Обаче и при такова положение ще има изход. Щом се натъкне на мъчнотии и стане свинар, не трябва да седи много при свинете, но да вземе торбата си и да тръгне за отечеството си. Какво ще кажат свинете, какво ще каже господарят му или пък обществото, това не трябва да го интересува. Това значи вярващ човек. По-добре е човек да се върне при баща си, отколкото да напусне бащиния си дом; по-добре е да спечели богатството си, отколкото да го

изгуби; по-добре е да придобива знание, отколкото да изгуби знанието си; по-добре е да придобива добродетели, здраве, сила, отколкото да ги губи. Положителното е за предпочитане пред отрицателното.

В заключение ви съветвам да избягвате слабостите на малкия и на големия син и да се стремите към благородното в характера на бащата. Бащата дава пример как трябва да живеят хората помежду си. Той показва какви трябва да бъдат братските отношения. Сега и на вас желая да живеете като вашия Небесен баща, Който е създал живота и учи хората как да прилагат Неговата любов.

Христос казва: „Така да просветнат делата ви, че всички да познаят вашия Отец“. Радвайте се и вие заедно с баща си, когато малкият ви брат се връща от чужбина. Вземете участие в угощението, което баща ви устройва за всички свои изгубени синове, които отново се връщат в отечеството си.

„Мъртъв бе и оживя; изгубен бе и намери се. Да се възрадваме и да се възвеселим!“

18 май 1930 г., София, Изгрев

ДА СЕ ВЪЗВЕСЕЛИМ

По-горни от тях

Вие не сте ли много по-горни от тях?

Матей 6:26

„По-горни от тях.“ Всеки човек се стреми да бъде по-горен. От кого може да бъде по-горен? От по-долния от себе си. Как познава човек дали е по-горен, или по-долен? Като приложи някаква мярка. Има относителни мерки за измерване на нещата, обаче една е истинската, абсолютната, вечната мярка, с която всички трябва да си служат. С тази мярка именно са си служили във всички времена и епохи, но днес ключът ѝ е изгубен, поради което хората изпадат в неточности и погрешки. Тази е причината, поради която хората и в миналото не са знаели, и днес още не знаят как да мислят и да чувстват, как да се ползват от благата, които са им дадени.

Ще кажете, че хората на миналото са били варвари. Ако това е вярно, какво ще кажете за хората на XX век? – „Те поне живеят в една висока култура.“ Но ако сравните съвременните хора с тия на миналото, ще видите, че и едните, и другите са мислили, но още не са дошли до правата мисъл, която повдига цялото човечество – мъже, жени и деца. Не е права мисъл онази, която служи само на едни хора, било то богати или сиромаси. Докато мисли само за богатството си, богатият няма права мисъл. Докато мисли само за сиромашията си, и сиромашът няма права мисъл. Трябва ли богатият да мисли, че няма друг богат като него? Трябва ли сиромашът да мисли, че няма друг сиромаш като него? Така не може да се мисли. Запитали един ден Сократ: „Защо богатите дават милостиня на сиромасите, а на философите не дават?“. Сократ отговорил: „Богатите

дават милостиня на сиромасите, защото има възможност някога да станат сиромаси, обаче възможността да станат философи е изключена“.

Животът, към който се стреми човек, има три вида прояви: живот, който се проявява в областта на стомаха, живот, който се проявява в областта на дробовете, и живот, който се проявява в областта на мозъка. Обикновените хора живеят в областта на стомаха, от което произтичат големи противоречия и нещастия. Талантливите хора живеят в областта на дробовете и дихателната система. Те са допринесли много за света. Гениалните хора пък живеят в областта на мозъка. Обаче нито стомахът, нито дробовете, нито мозъкът съществуват самостоятелно. Ето защо ние наричаме истински човек онзи, който включва в себе си и обикновения, и талантливия, и гениалния. Този има права мисъл, защото е в отношение с целокупния живот. Обикновеният и талантливият човек образуват една двойка; гениалният и светията образуват друга двойка. Обикновеният и талантливият са господари на стомаха и дробовете, а гениалният и светията – на мозъка. Светията живее в горната част на мозъка, където са моралните и възвишените чувства, а гениалният – в предната част на мозъка, при челото. Като погледнете черепа, челото и лицето на човека, ще познаете доколко е орал, съл и жънал като обикновен, талантлив или гениален човек.

Като говорим за четирите категории хора, ние желаем всички да бъдете гениални, да разбирате смисъла на живота, да схващате нуждите на обикновените и талантливите хора и да задоволявате тези нужди. Мнозина съдят за гениалността по тежестта на мозъка, но всякога не са прави. Гениалността не се определя нито само по тежестта на мозъка, нито само по неговия обем. Мозъкът на гениалния човек е създаден от особена материя, която не съществува на Земята. Това е факт, който ще се провери в бъде-

ще, днес не може да се докаже. Кой може да докаже истината? Сама по себе си истината е доказана. Обаче искате ли да я доказвате, вие ще употребите много време. Например ако сте решили да докажете на слепия, че съществува светлина, трябва да чакате дълго време. Един ден, когато прогледне, той ще повярва, че съществува светлина, и ще разбере какво представлява тя. Не е лесно да отворите очите на слепия и да го убедите в съществуването на неща, които той не вижда и не може да провери с останалите си сетива. Светът се нуждае от хора, които са с отворени очи, които мислят право и чувстват добре. Ако остане отсега нататък да ги учите как да мислят и да чувстват, това е напразно губене на време. Хилядите векове, през които човек е минал, са приготвили неговия ум и неговото сърце – да мисли правилно и да чувства правилно. Човешкият мозък представлява капиталът, от който духът може да се ползва.

И тъй, човек се отличава от другите живи същества по своята права мисъл и своята разумност. Като изхожда от мисълта си и от разумността си, той трябва да бъде готов да изпълни всичко, което е обещал. Не са велики онези хора, които обещават и не изпълняват, които се бият на бойните полета, които се унищожават едни други. Велики са онези хора, които спасяват своите братя и подобряват условията на живота им.

Като разглеждате идеите на съвременните хора, намирате нещо хубаво в тях, но те не са дошли още до истинското понятие за Бога. Даже и религиозните нямат още ясна представа за Бога. Те гледат на Него като на човек, на когото могат да повлияят със своите молитви и жертвоприношения. Ако наистина може да се повлияе на Бога с молитви и жертви, значи светът е пропаднал. Бог е същество, което има предвид интересите на всички хора, животни, растения – от най-малките до най-големите. Той не се подкупва с нищо. В Стария Завет се разказва за тримата момци, които бяха

хвърлени в огнена пещ, защото не искаха да се поклонят на идолите, на които се кланяха хората по онова време. Те прекараха в огнената пещ известно време, но не изгоряха. Жертвите им ли ги спасиха? Те не принесоха никакви жертви, но пяха и славеха Бога. Вярата им в истинския Бог ги спаси. Те казаха: „Този Бог, на Когото служим, ще ни спаси. Никакъв огън не е в състояние да ни изгори“. С това тримата младежи показаха на хората, че този, който служи на Бога, не умира. Който служи на Бога с любов, не го заравят в гроб. Дрехите му могат да заровят, да поливат гроба отгоре с вино могат, но душата му и духът му са свободни. След всичко това ще ходите на гроба да му се кланяте. Колкото и да се кланяте на гроба, той няма да ви отговори. Защо? Не е там човекът, гробът му е празен.

Това става не само с обикновените хора, но и с Христа. И до днес още търсят частици от кръста на Христа, като светини, за да им се кланят. Ако търсите кръста на Христа, не можете да го намерите. Той или се е разпръснал на малки частици из пространството, или е станал толкова голям, че и най-големият паракход в света не може да го побере. Някои търговци в Палестина са продавали разни части от дървета като частици от Христовия кръст. Време е вече човечеството да се освободи от лъжите на миналото и на настоящето, които лъжи минават за свещени мисли и убеждения. Ние сме против свещените лъжи, които са причина за големи нещастия и страдания в света.

В миналото един руски император издал заповед негови подчинени да се обърнат писмено до четирийсет манастира в Йерусалим, да запитат в кой от тях се намира главата на Йоан Кръстител, за да му я донесат да я види и да ѝ се поклони. В скоро време от всички посочени манастири пристигнали четирийсет делегации. Всяка делегация носела по една глава и считала за голяма чест, че именно в нейния манастир се намира главата на Йоан Кръстител. Когато влязъл

в стаята при делегатите, императорът останал учуден, като видял четирийсет глави, и запитал: „С коя от тези глави светията е започнал живота си?“.

Сега, ако се обърнете към окултистите по въпроса за четирийсетте глави на Йоан Кръстител, някои от тях ще се опитат да ви докажат, че наистина Предтечата е имал 40 глави. Обикновеният човек не може да твърди това, но окултистът ще се опита да го докаже. Императорът отнесъл въпроса до Светия синод с молба да се произнесе колко глави има Йоан Кръстител. Синодът отговорил, че светията има само една глава. „Не, четирийсет глави има“ – възразил императорът. Всички останали учудени от възражението му. За да ги извади от недоумението, императорът ги завел в стаята, където били главите на Предтечата: „Ето, това са главите на Йоан Кръстител“. В заключение казал: „Не трябва да се заблуждават простите хора“.

Съвременните хора често придават на нещата качества, каквито те не притежават, защото искат да ги направят по-велики, по-свети. Велики неща са тези, които носят свобода за човешката душа, които внасят живот, които внасят разширение в сърцата на страдащите. Великото в живота възкресява мъртвите, повдига падналите и угнетените, утешава страдащите. Всички хора се стремят към нещо велико, към постигане на някакъв идеал. Те са дошли отнякъде, имат свое предназначение, но ако ги запитат откъде идат и къде отиват, ще кажат, че нищо не знаят. Някои хора приемат, че съществува друг живот, че съществува Бог, но нямат никакви опитности. Други пък имат опитности за съществуването на Бога, на духовния свят и така нататък. В това отношение хората се различават помежду си, както се различават децата в един дом. Едни познават добре майка си и баща си, а други не ги познават. Те ги наричат майка и баща, но какво представлява майката и какво – бащата, не знаят. За тях майката и бащата са същества, които са длъжни само

да им дават и да ги хранят. За онези, които разбират смисъла на нещата, майката символизира любовта, а бащата – мъдростта.

Един княжески син се влюбил в една царска дъщеря и пожелал да се ожени за нея. Тя му казала: „Ще се ожения за тебе, само при условие че извадиш сърцето на майка си и ми го донесеш. Без сърцето на майка ти не можем да бъдем щастливи“. Значи сърцето на майка му представлявало емблема на тяхното щастие. Княжеският син отишъл при майка си, извадил сърцето ѝ и радостен, но замислен, тръгнал да го занесе на възлюбената си. Бил замислен върху това какво ли означава сърцето на майка му и защо е нужно на възлюбената му. „Чудно нещо – мислел си той, – направих нещо, на което не зная значението.“ Както вървял и разсъждавал върху постъпката си, спянал се и силно си ударил крака. В това време чул глас от кутията: „Синко, лошо ли се удари?“. Сърцето на майката проговорило с трепет към сина си. Като чул нежния глас на майчиното сърце, той веднага се върнал при тялото на майка си и поставил сърцето на мястото му, като си казал: „Не искам такава царска дъщеря, която търси като условие за щастие сърцето на майка ми“. Не само княжеският син сгрешил, но и днес много хора са готови да пожертват всичко свято и велико в себе си, за да придобият нещо временно и преходно.

„По-горни от тях.“ От кого можете да бъдете по-горни? От по-долните от вас. Всеки човек може да бъде по-горен от някого, но той трябва да се стреми към по-горните от себе си, за да придобие нещо. Велико и красиво нещо е човешкият стремеж. Велик момент за майката е раждането на нейното дете. Велик момент за растението е разцъфтяването на пъпката и разнасянето на уханието ѝ надалеч. Велик момент за писателя или за поета е проникването на една светла и възвишена мисъл в ума му. Велик момент за човешката душа е възприемането на истината.

Време е вече всички хора да обикнат истината и да се стремят към нея, защото тя ще ги освободи от ограниченията на живота. Всички общественици, всички управници се стремят да внесат истината сред народа си, да го освободят, но нямат методи, чрез които да постигнат желанията си. Преди всичко хората трябва да се научат да мислят право. Независимо от това дали работят партийно, или единично, хората трябва да работят за благото не само на своя народ, но и на цялото човечество. Какво ще постигне една партия, ако мисли, че нейните методи са най-правилни, и въстава против всеки, който не е неин съпартизанин? Ще кажете, че противниците на една партия трябва да се избият, да се обесят. Може ли сънародници да се убиват и бесят едни други? Едно време, когато българите бяха под турско робство, турците минаваха за лоши хора, защото бесеха и убиваха българите. Какво ще кажем днес за българите, когато някой от тях се осмели да убие своя брат българин? Ще кажем, че някогашните турци са влезли в българите. Може ли двама души от една и съща нация да се ненавиждат? От Стария Завет знаем, че Каин уби Авел. Трябва ли и днес да срещаме Каиновци в света? Какво представлява Каин? Човек, който за нищо и никакво може да вдигне тоягата и да убие брат си. Животът на брат ти или на който и да е човек струва много повече от това, че димът на жертвата ти не отива нагоре, а се разстила по земята.

Да се върнем към същественото, което може да съгради вашия живот. Не е важно как живеете сега, не е важно как сте живели в миналото; важно е какво сте придобили от миналото и какво ще постигнете в настоящето, за да съградите своето бъдеще. Представете си, че в миналото сте дишали правилно, но в настоящия момент е станала някаква промяна в дишането ви и не можете да се ползвате от предишното си дишане. Ако в миналото сте имали добра памет, хранили сте се с добри мисли, това е било за миналото. Можете ли

да се ползвате от миналото, ако в настоящето паметта ви се изопачи и загубите светлите си мисли, които са ви въодушевявали? Пазете се от катаклизми в живота си, при които можете да изгубите всичко, което сте придобили. За да не се натъквате на катаклизми, трябва да спрете вниманието си върху възпитанието и самовъзпитанието.

Като изучавате законите на възпитанието, ще видите, че човек не може да предаде на другите това, което няма в себе си. Колкото и да желаете да възпитате едно дете, не можете да постигнете нищо, ако сами не сте възпитани. Ако едно тяло е нагорещено до три хиляди градуса температура, и околните предмети могат да се нагорещят до същата температура. Обаче ако тялото е нагрят само до сто градуса, то по никакъв начин не може да нагрее околните тела до температура, по-висока от сто градуса. На по-малко от сто градуса може, но на повече от сто градуса не може. Следователно обикновеният човек никога не може да оправи света. Защо? Защото температурата му е едва сто градуса. За да се оправят нещата, светът се нуждае от гениални учители, гениални свещеници, гениални майки и бащи, които живеят за Бога, а не за себе си. На първо място те имат предвид благото на другите хора, а после своето. Ако днес се яви един гениален човек в света, веднага ще го вкарат в затвора, ще го обвинят, че е носител на злото, че е дошъл да руши.

Ако гледаме така на нещата, и аз мога да докажа, че Слънцето е причина за всички злини в света. Например Слънцето е причина за някои болести. Защо? Защото силите в нечий организъм не могат да се справят със слънчевите енергии и вместо добро, те причиняват известни злини. Въпреки това без Слънце няма живот. Знаете ли какво би станало, ако Слънцето престанеше да грее? Наистина, лошите мисли развалят живота, но без мисъл е още по-зле. Значи, както слънчевата светлина причинява известни болести,

така и човешката мисъл понякога причинява злини, но все пак ще кажем като българина: „Ела зло, че без тебе по зло“. Често човек прави неща, които не са по негово желание, но той има възможност пак чрез мисълта си да се изправи, да кали волята си и да я възпита. За да облагороди ума си, за да прояви своята любов, човек трябва да има една свещена идея в себе си, да даде път на Божественото начало в душата си. За да даде ход на Божественото начало в себе си, човек трябва да гледа на всички хора като на свои приятели, тъй както Бог гледа на тях.

„По-горни от тях.“ От какво трябва да бъде човек по-горен? От обикновените работи. Това значи да се стреми към великите неща в света. Великите, гениалните неща не се създават на Земята. Те се създават в други по-възвишени светове, а на Земята само се отразяват. Същото може да се каже и за великите, гениалните хора. Те живеят в особен свят, но от време на време слизат на Земята, където се въплътяват временно. Ще кажете, че искате доказателства за това. Много доказателства има, но трябва да си купите билет за онзи свят, сами да проверите истината. Като имате билет, лесно се пътува, няколко влака има на разположение: един тръгва сутрин, друг – на обед и трети – вечер. От вас зависи кога ще пътувате. Как и откъде се купува билет? Как се пътува с влак за висшите светове? Това не се разказва. Гениалните хора имат способността да правят такива неща, за каквито обикновените не са способни. Как можеше Христос да ходи по водата? Христос познаваше всички закони на природата и се ползваше от тях, когато искаше. Това знаят и гениалните хора. Един гениален човек може да направи тялото си много леко, до един грам, и много тежко, колкото Земята. Гениалният може да носи Земята с една ръка и да си играе с нея като с топка. Когато пожелае, той може да я хвърли в пространството и пак да я хване.

Като изучавате Вселената, виждате, че едно тяло влияе на друго и може да го отклони от пътя му. Как става това? Научно лесно се обяснява, но вън от науката малцина могат да го обяснят. Това става и в живота на обикновените хора. Момък хваща ръката на една мома и я отклонява от пътя ѝ. Как става това: с ума или с тялото на момъка? Някои поддържат мисълта, че това явление се дължи на взаимното привличане между умовете, сърцата или телата на момъка и на момата. Ако отклоняването се дължи на телата, би трябвало и като мъртви, те пак да си влияят. На каквото и разстояние да се намират мъртвите тела, те никога не се привличат. Друга причина влияе върху хората, поради която те взаимно се привличат, отблъскват се или се отклоняват от пътя си.

Като не разбират явленията в природата, мнозина се запитват кой път, кое верую да хванат. Всеки човек има едно свещено верую, за което трябва да се държи. Дойде ли до своето верую, човек изпитва добро разположение към всички живи същества: цветя, птици, млекопитаещи, хора. Ако види на пътя си едно цвете, той ще се наведе да го помилва, ще внимава да не го стъпче. Ако види птичка или млекопитаещо, ще мине край него тихо, без шум, да не го уплаши. Където минава, всички го познават, всички знаят, че той е необикновен човек, който обича всички живи същества и се отнася добре с тях.

Стремете се към великия морал, който има предвид интересите и живота на всички същества. Според този морал, който може да къса цветята без причина, да отнема живота им, той може да убие и човек; който може да убие заек, може да убие и човек. За създаване на малките същества Бог полага усилия, както и за създаване на човека. Всяка буква е на мястото си. Следователно дойдете ли до някое живо същество, колкото и да е малко, то е на мястото си. Всяко цвете, всеки извор, всяка птичка, всяко животно, всеки човек

е буква от свещената книга на Космоса. Във всяко живо същество е вложена известна идея, с която се проповядва на хората. Например виждате един заек и казвате, че е дългоух и страхлив. Големите уши на заека показват неговата щедрост. Той проповядва на хората, че трябва да бъдат щедри. С бягането си той изразява своето кавалерство. Като го стигне хрътката, той веднага отскача от мястото си и отива на друго, с което иска да каже, че в природата има много места, не само едно. Той е готов да отстъпи мястото си и да заеме друго. Заекът има една добра черта: никога не се обезсърчава. През големи мъчности минава заекът, но досега нито един не се е самоубил, нито е посегнал на свой брат. Зайците казват: „От една вяра сме, няма защо да се караме, ще живеем помежду си братски и с любов“. Казвате, че някой човек има заешки ум. Това не е право заключение. Всеки човек наподобява по нещо на някое животно, следователно и на заека, но не и по ум.

Един англичанин, физиогномист, е написал сравнителна физиогномия, в която е изнесъл човешките типове, които имат нещо общо с някои животни. Той прави това уподобяване не само между отделни хора и животни, но и между различни народи, раси и животни. Като изучавате човешките типове и ги оприличавате на някои животни, лесно е да видите добрите черти и на тези животни. Всяко животно има и добри, и лоши черти. Например една от лошите черти на вълка е неговата голяма алчност. Като влезе в стадото, той не взима само една овца, но напада няколко, удушавя ги и бяга. Въпреки това вълкът е интелигентен – тази е една от неговите добри черти.

И тъй, лошите животни не са нищо друго, освен злото, което е изопачило човека. Добрите животни пък са израз на доброто, което човек носи в себе си. Добрите и лошите животни заедно представляват складове с богатства, които човек е придобил както в миналото, така и в настоящето, и тези богатства се

пазят като светиня. Един ден всички животни, като представители на богатствата, ще се явят пред човека, както едно време се явиха пред Адам, за да им даде имена. По онова време животните не бяха толкова лоши, колкото са днес. При излизането на първите човеци от рая с тях заедно излязоха и животните и изопачиха естеството си. Тези неща не ви ползват, те са само за обяснение. Не е важно какво е правил човек в миналото, важно е как днес живее. Въпреки това някои искат да знаят кои са били причините за грехопадението на първите човеци. Колкото и въпроси да се задават, причината все ще остане неизвестна за вас.

Един ден Настрадаин Ходжа видял, че къщата му е протекла. Затова трябвало да извика зидар, който да я покрие. Но като я разглеждал, той решил, че може сам да я покрие. Казал си: „Каквото може да направи зидарят, това мога да направя и аз“. Качил се на покрива и започнал да го поправя. Както работил, стъпил невнимателно, подхлъзнал се, паднал долу и си счупил крака. Който го виждал, че е със счупен крак, все го питал: „Настрадаин Ходжа, как стана тази работа, да паднеш и да си счупиш крака?“. Той разправил на един, на втори, на трети и най-последно, като му дотегнало да повтаря една и съща история, казал: „Чудно нещо! Не се ли намери някой, който да е паднал отвисоко и да си е чупил крака, че да знае как става тази работа? Подхлъзнах се, паднах и си счупих крака!“. — „Защо не внимавахте?“ — „Там е работата, трябваше да внимавам.“ — „Защо не помисли по-рано, че може да паднеш?“ — „Там е работата, не помислих.“ — „Защо не избра по-добро време?“ — „Там е работата, не избрах времето.“ — „Защо не взе зидар?“ — „Там е работата, не взех зидар.“ — „Втори път не се качвай на покрива!“ — „Това си е моя работа. Важното е, че сега кракът ми трябва да се намести.“

Днес всички хора търсят причините за страданията и нещастията в света, търсят начин за изправянето им. Не е важно кои са причините за нещастията

и страданията на хората; важно е как да се справи човек с тях. И добрите, и лошите хора страдат, само че първите лесно се справят и се облагородяват, а вторите мъчно се справят и се ожесточават. За да не си създават страдания сами, хората трябва да бъдат внимателни, да се самовъзпитават, да облагородяват своята нисша природа.

Един момък разправяше своята опитност от проявата на едно грубо и жестоко чувство в себе си. Веднъж сестра му го обидила и той в същия момент изпитал към нея ненавист, почувствал желание да ѝ отмъсти. Една вечер, като я видял на двора, в него се явило желанието да вземе едно дърво и да я удари, да я махне пред лицето си. Обаче се спрял в себе си, ужасил се от това желание, веднага влязъл вкъщи и започнал да се моли, за да се освободи от лошото чувство. Като се успокоил, започнал да размишлява откъде се е явило това чувство в него. Навярно то е било в спящо състояние и обидната дума, казана от сестра му, е послужила като запалка на барута.

„По-горни от тях.“ Наистина, Божественото в човека трябва да стои по-горе от човешкото, за да може той да се справя с всички нисши и обикновени чувства и мисли, които минават през него. Само по този начин човек може да възприеме любовта и да я приложи в живота си като велик закон, като основа на Битието. Само с любовта човек може да бъде щастлив и да постигне това, което е предвидено в неговата програма. Чрез любовта обикновените хора могат да станат гениални, гениалните – светии, светиите – Учители. Това са велики процеси в Космоса, за постигането на които се изисква стремеж и големи усилия. Достатъчно е човек да влезе за известно време в Божествения свят, за да разбере какво представлява той. Влезе ли в този свят, той не би желал вече да се върне на Земята. Красив е Божественият свят. Който е надникнал само за момент в него, остава винаги със стремеж да се върне там. За този свят именно апостол

Павел казва, че око не е видяло и ухо не е чуло това, което Бог е приготвил за онези, които Го любят.

Физическият свят не е нищо друго, освен отражение на Божествения. Той съществува благодарение на трохите, които идат от Божествения свят. Личният, семейният, общественят, религиозният живот представляват също отражение на свещените идеи на великите напреднали същества от Божествения свят. Тези същества помагат на хората от Земята, дават им условия за нов живот. Например ако убият тук някого, веднага от възвишения свят слизат утешители и започват да го успокояват, че ще му дадат по-добри условия да се върне на Земята и да продължи работата си. Ако заміне възрастен човек за другия свят, той слиза след 45 – 50 години. Децата слизат по-скоро, в продължение на една до три години. Като казвам, че възвишените същества от Божествения свят могат да създадат ново тяло на всеки убит човек, това не значи, че убийството се допуска. Който убива, той носи тежките последствия на своето престъпление независимо от това, че животът на убития може отново да се възстанови. Това е излишна, ненужна работа, в която се изразходва грамадно количество енергия. Веднъж създаден, човек трябва да остане на Земята толкова години, колкото са му определени за свършване на възложената му работа. Преждевременното отнемане живота на човека подразбира спиране на неговата еволюция. След време животът му пак ще се възстанови, но той трябва да прави големи усилия, за да набави изгубеното време.

Като не разбират законите на живота, хората се убиват едни други, както градинарите кастрят дърветата, учителите – своите ученици, обществото – своите членове и така нататък. Хората мислят, че по този начин се възпитават. Градинарят кастри дърветата с цел да ги облагороди, да дават по-добри плодове. Учителите възпитават учениците си в религиозно отношение, искат да ги направят религиозни. Ако те отсега ната-

тък искат да внесат в младото поколение религиозно чувство, много са закъснели. Човек се ражда с религиозно чувство. То е най-възвишеното и благородно чувство, което човек носи в себе си. Ако искате да го присадите отвън, вие ще осакатите това, което природата е вложила в него. Как ще накарате човека да вярва в Бога, ако религиозното чувство отсъства в него? В кой Бог ще го заставите да вярва? Който носи любовта в себе си, той е силен и не може да не вярва. Той обича всички хора и е готов на всякакви жертви в името на любовта. Затова Христос препоръчва да обичаме не само своите приятели, но и враговете си.

Често хората се въздържат да проявят доброто, за да не се увеличи злото. Това не е право. Прилагайте доброто и не се страхувайте. Доброто е по-силно и по-мощно от злото, поради което е в състояние да го погълне и да го преработи. Доброто ще преработи най-кривите, най-изопачените човешки идеи. Доброто и любовта са проповедници на човечеството. Чрез тях хората организират мислите си и чувствата си и се готвят за нов живот. Много проповедници идат в света да говорят на хората, да им покажат новия и прав път. Това са проповедници, които говорят в името на любовта, на правдата, на доброто, на мъдростта, на истината и на свободата. Като се проповядва на съвременните хора, мнозина се отказват да слушат под предлог, че е проповядвано вече на техните деди и прадеди. Това, че е проповядвано на деди и прадеди, нищо не значи. Да се разсъждава по този начин, то е все едно да казвате, че Слънцето вчера ви е гряло и днес не трябва да грее. След хиляди години Слънцето ще грее другояче. Както днес се моли човек, утре по същия начин няма да се моли. Старият човек и детето не се молят по един и същи начин.

„По-горни от тях.“ Сега ние сме дошли в света да познаем Бога, да познаем любовта. Всички хора трябва да се проникнат от тази мисъл. Тогава, в каквото и положение да се намира, на каквато и рабо-

та да е поставен, човек трябва да приложи истината. Всеки човек е допринесъл нещо в света, но той не е последният фактор. Майките и бащите, учителите и свещениците са работили за човечеството, но и те не са единствените и последните фактори в това отношение. Задачата на всеки човек е да реализира онази идея, която е вложена в душата му, да съзнае, че при всички условия трябва да остане верен на своя идеал. В това отношение човек трябва да има характера на заека, който и при най-големите мъчнотии не се обезсърчава и никога не мисли да прави зло. Истинският човек гледа и на доброто, и на злото еднакво. Той счита, че всяко нещо в света е на мястото си.

Днес трябва да се проповядва на хората разумна свобода, да не се налагат те един на друг, но да оставят всеки да живее тъй, както Бог отвътре го ръководи. Мислите ли, че, ако заставите хората да живеят както вие искате, така ще постигнете нещо? Мислите ли, че можете да накарате учителя да работи по друг начин, различен от този, по който работи? Преди всичко той не е роден учител, после е станал такъв. Същото може да кажете и за много съдии, генерали, свещеници, майки, бащи и други. Всяко нещо, за което човек е роден, е Божествено; това, за което не е роден, е човешко. Истински генерал е този, който заповядва първо на себе си, а после на другите. Учен човек е този, който разбира своя ум. Силен човек е този, който разбира своето сърце. Благодарен човек е този, който разбира живота си.

„По-горни от тях.“ От кого е по-горен човек? От растенията, от животните. Той е по-горен от тях, защото може да направи това, което те не могат да направят. И животните се отличават едно от друго по това, че някое може да направи нещо, което друго не може да направи. Например вълкът може да изяде овца, но овцата не може да изяде вълк. Това е отрицателно надмощие на едно животно над друго. Обаче ние говорим за положителното предимство на човека

над животните и растенията. Човек може да изправи себе си, обществото, както и цялото човечество. Един ден това ще стане. Дали ще стане след една, две или повече години, не е важно. Тази идея ще се реализира най-много след хиляда поколения – повече от хиляда поколения няма да минат. Светът може да се оправи и след десет години. Значи след десет години в Европа ще има мир. Всички народи ще поумнеят. – „Вярно ли е това?“ Запишете си сега каквото ви казвам и ако след десет години не се сбъдне, пак ще си говорим. Съвременните хора се намират в навечерието на велики събития. Съзнанието на хората ще разцъфти и свободата ще дойде отвътре, не отвън. Слабо е израстващото растение, но то е в състояние да разцепи корените. И човешкият ум е в сила да премахне противоречията в пътя си. Има един свещен път, в който съзнанието на всеки човек ще се пробуди.

„По-горни от тях.“ По-горен човек е онзи, който проявява доброто и който вижда доброто във вас. Който вижда злото, не е по-горен. Докато виждам, че от ближния ми може да излезе велик човек, по-горен съм. Щом не виждам това, не съм по-горен. Намирайте в хората всички възможности за повдигането им, защото в повдигането на единия се крие повдигането на всички; и в повдигането на всички се крие повдигането на единия. Видите ли, че някой пада, не го съдете, той е в затвор. Щом пада, с него заедно падат всички хора. Щом излезе от затвора и се повдигне, с него заедно се повдигат и обкръжаващите. Повдигането на човечеството ще стане, когато дойдат истинските философи, поети, учени и религиозни, които ще обединят хората по дух, а не по форма. Днес религиозните хора, свещениците, носят повече черни дрехи, но в бъдеще трябва да се обличат в бели или червени дрехи. Ще кажете, че червеният цвят е на крайните течения, на комунисти. Когато войниците отиват на бойното поле и вдигат червени знамена, комунисти ли са?

Червеният цвят показва, че хората искат живот и свобода. Белият цвят пък е на мира и на разумността. Когато развяват бяло знаме или когато се обличат в бели дрехи, хората искат да кажат, че могат да разрешат противоречията помежду си по мирен начин. Да съдействаш на човека в доброто, да му служиш, да го повдигаш, в това се изразява благородството. Това е проповядвал Христос. Той казва: „Син Человечески не дойде да му служат, но да послужи“. Който мисли, че е гениален, трябва да служи на човечеството.

Ние сме вече пред вратата на новата епоха, когато всички хора – мъже и жени, трябва да се заемат да служат, а не да питат къде е Господ. Господ е навсякъде и ви говори чрез всички хора, чрез съзнанието ви, чрез съвестта ви, чрез болестите и страданията. Той казва: „Не правете зло, защото в злото се крие вашето нещастие. Правете добро, бъдете мъдри. Живейте в доброто, в истината и в справедливостта“. От хиляди години насам все това говори Бог. Това е Божественият език. Тъй щото, когато някой ви каже, че трябва да обичате истината, той ви говори на Божествен език. Ако обичате истината, пред вас ще се отвори прозорец, през който ще видите красотата на този свят. Там живеят същества на мъдростта и на любовта, които са по-велики и по-мъдри от нашите учени, от нашите учители, от нашите светии. Когато ви срещне някое същество на истината, ще ви каже: „Обичайте братаси!“ – и ще си замине.

„По-горни от тях.“ Всеки човек, който прилага ума си, сърцето си и волята си за разпространяване на великите Божии мисли и чувства, стои по-високо от всички велики хора на Земята. Всеки може да бъде носител на великите идеи, които имат за цел повдигането на цялото човечество.

„По-горни от тях.“

ПО-ГОРНИ ОТ ТЯХ

25 май 1930 г., София, Изгрев

С ОГЪН И СОЛ

*Защото всеки с огън ще се осоли,
и всяка жертва със сол ще се осоли.*

Марка 9:40

Всички хора се запитват какво нещо е животът и в края на краищата сами си отговарят: животът е загадка. Вярно е, животът е загадка, но за кои? За онези, които не го разбират. Който разбира живота, ползва се от неговите блага. Който не го разбира, страданията го следват. Ще кажете, че учените са определили какво нещо е животът. Да се определи нещо, това не подразбира още, че се познава. Да определите, че даден човек е добър, учен, философ, това не подразбира, че го познавате. Съзнателните хора разбират правилно живота, поради което имат отношение към него.

И тъй, животът може да се разглежда от три становища: индивидуално, социално и общочовешко. Индивидуалното гледище има отношение към материалния живот на човека, тоест към земеделието; социалното гледище има отношение към духовния живот на човека, тоест към музиката и пеенето; общочовешкото гледище има отношение към умствения, идейния, или Божествения живот, тоест към поезията. Значи земеделието, музиката и поезията представят живота. Който може да оре, да пее и да поетизира, той разбира живота и се справя с него. Ако не може да оре, да пее и да поетизира, той не разбира живота и гледа на него като на загадка.

Казано е в Писанието: „Духът на Истината ще ви научи какво да правите”. Като се спират на този стих, мнозина религиозни и духовни хора очакват всичко

от Господа. Те казват: „Бог ще дойде и ще ни научи на всичко“. Да се проповядва така на хората, това значи да бъдат забавлявани, както е залъгвана момата, че ще дойде някой княжески син да се ожени за нея. Момата стане сутринта, облече се добре и започне да поглежда ту от единия прозорец, ту от другия, да види иде ли този княжески син. Като се тропне вратата, тя веднага се вслушва и си казва: „Дано е той!“. Дни, месеци и години минават, тя все го чака, но той не иде. Защо? Защото не е работила, не се е приготвила за княжеския син. Духът на Истината ще дойде, но само за онези, които са работили и са приготвили условия за неговото дохождане.

Каква е разликата между княжеския син и онзи момък, който излиза от народа? Ако княжеският син е разгадал живота, разликата между него и обикновения човек е голяма. Ако не е разгадал живота, и двамата имат еднаква цена. Има случаи, когато един прост момък разбира живота по-добре от някои учени, философи, патриарси и поети, защото тяхната философия и знание почиват на пясъчна основа. Истинска философия е онази, която разгадава правилно живота. Иска ли да разгадае живота правилно, човек трябва да бъде орач, да тегли разумно ралото; трябва да бъде певец, да съчинява химни на красивия живот; трябва да бъде поет, да възпява любовта.

И тъй, колкото и да се стремят към разрешаване на задачите на живота, хората мъчно успяват. Защо? Защото не го разбират. Всеки има специфична теория за живота, която почива на пясъчна основа. По отношение на своите теории хората приличат на пълни стомни, които всеки може да бутне и да изпразни. След това всеки се оплаква: „Изпразни се стомната ми“. Какво представлява празната стомна? Умрял човек. Какво представлява смъртта? Пропадане на изпит. Когато някой ученик или студент се яви на изпит и не отговори както трябва, той пропада. След

това започва да плаче, но другарите му го успокояват, че идния път ще се пригответи по-добре. Така утешават и близките на покойника, че той пак ще се върне на Земята. Как може човек да отиде на онзи свят, когато не е издържал изпита си? Може ли ученик, който не е държал матура, да следва по-нататък?

Съвременните хора се намират в положението на абитуриенти и студенти, които са пропаднали на изпит, но с тази разлика, че едни знаят къде отиват, познават майка си и баща си, а други не знаят нито откъде са дошли, нито къде отиват, не познават истинските си майка и баща. Като питат някого откъде иде и накъде отива, той казва: „Нищо друго не зная, освен това, че съм пътник в обширния свят“. – „Защо си дошъл на Земята?“ – „За да страдам. Дядо ми и баба ми, майка ми и баща ми страдаха, без да постигнат нещо. И аз вървя по техния път, страдам, без да придобивам нещо.“ Чудна работа! Ако дядо ти наистина не е придобил нещо, трябва ли и ти да вървиш по неговия път? Кой от двамата е по-учен? Ти имаш повече знания, по-голяма светлина, затова трябва да работиш върху себе си, да оставиш нещо на бъдещото поколение, върху което то да гради своя живот.

Какво ще стане с човечеството, ако всяко ново поколение разсъждава като вас и нищо не работи? Ако всеки поотделно не се заеме сам да уреди работите си, кой друг би ги наредил? Ето, Александър Велики дойде в света с големи идеи, искаше да завладее народите, да ги покори, но не успя. Той стигна до Индия и в края на краищата всичко изгуби. Хората очакваха от него много, но очакванията им не се сбъднаха. Много философи дойдоха в света, донесоха своите философски идеи, които проповядваха на хората, но нищо не постигнаха. Много учители дойдоха в света, донесоха различни религиозни системи, но и те не успяха. Светът не се поправя по външен път, тоест по механичен начин. В края на краищата животът си

остава велика загадка, която всеки индивидуално ще разреши от три гледища: от материалистично, духовно и умствено гледище.

Ще каже някой, че е материалист, че признава само материята. Друг ще каже, че е идеалист, че разглежда живота от идейна страна и признава съществуването само на духа. Нито първият е материалист, нито вторият е идеалист. Сама за себе си материята не съществува. Затова казваме, че нито материя без дух съществува, нито дух – без материя. Тъй щото материализмът сам за себе си не съществува. Като говорим за материята, подразбираме духа; като говорим за духа, подразбираме материята. Как ще говорите за светлината, ако тя няма противоположното на себе си? Как ще говорите за живота, ако не подразбирате смъртта? Като говорим за живота, имаме предвид два важни момента: раждане и смърт. Животът се проявява и в двата момента, затова единия го наричаме живот в раждането, а другия го наричаме живот в смъртта. Това са два диаметрално противоположни живота. Някой казва, че като умре, всичко се свършва с него. Свършва се само животът на Земята, а извън Земята умрелият влиза в друг живот.

Всички хора говорят за смъртта, но малцина са минали през този процес съзнателно. Едва сега човечеството се готви за съзнателна смърт, за съзнателно заминаване от този свят в другия. Смъртта е изпит, през който всеки човек трябва да мине, за да разбере какво нещо е животът в онзи свят. И Христос трябваше да мине през този изпит. Той три пъти се моли да го отложат, но молитвата му не се прие. Отговориха му, че непременно трябва да се яви на изпит – колкото е научил до това време, с него да се яви, срокът за изпита е последен и никакво отлагане не се позволява. Който не разбира вътрешния смисъл на живота, ще се намери в голямо затруднение. Обаче Христос разбираше живота и каза: „Господи, на Тебе предавам

духа си. Да бъде Твоята воля”. Като изрече тези думи, той се яви на изпит, издържа го отлично и на третия ден възкръсна. Христос разбра живота като велика загадка.

„С огън и сол.“ Под думата *огън* разбираме света на чувствата, на сърцето. Казано е, че всеки ще се осоли с огън. Ако човешкото сърце, тоест ако човешките чувства не се осолят с огън, с любов, те не могат да се развиват. Под думата *сол* разбираме материалния, организирания свят на Земята. Ако телата не се осоляват, те не могат да се запазват, не могат да устояват на външните условия. Когато материята се осолява, създава се тялото на човека, което издържа на благоприятните и на неблагоприятните условия в живота. За да живее на Земята, човек се нуждае от тяло. Без тяло той не би могъл да се счита гражданин на физическия свят. Без органите, които са дадени на човека, никакъв контакт не би съществувал между него и външния, материалния свят.

Значи солта създава материалното тяло на човека, а огънят – духовното му тяло. Затова апостол Павел казва, че човек има тяло естествено, има и тяло духовно. Естественото тяло се превръща в духовно. Физическото, или естественото тяло, е необходимо като лаборатория, в която физическите енергии се превръщат в духовни. Сегашните хора са дошли на Земята, в този велик университет, за да се подготвят за влизането си в един широк, обширен свят. Който не разбира задачите, които са му дадени, счита, че трябва да живее, да се ползва от благата на природата, без да мисли за никакви задължения и отговорности. Блага се дават само на онзи, който разбира дълбокия смисъл на живота. Който не разбира живота, той се ползва от трохите на благата, но не и от самите блага.

Една разумна мома срещнала един добър, учен, благороден момък и се влюбила в него. И той я харесал и намерил, че само с нея ще бъде щастлив. Един ден

й предложил да се оженят. Тя му отговорила: „Готова съм да се омъжа за тебе, защото по-добър човек не бих намерила, но чувствам, че никой не може да ми даде това, което душата ми желае. Реших да тръгна по света, да търся идеала на своята душа. Ако се оженим, нито аз ще те задоволя, нито ти – мене. По-добре е да си останем добри приятели и всеки да върви по своя път“.

Какво заключение можем да извадим от този пример? Човешката душа желае нещо, което никой не може да ѝ даде. Например положението на момата и на момъка е най-добро при родителите им. Каквото пожелаят, родителите им го доставят. Въпреки това все има нещо, което им липсва. Като видят, че и родителите не могат да ги задоволят, те напускат бащиния си дом и тръгват да търсят своето щастие по света. Това е безидейност. Ако майката и бащата не могат да дадат на децата си това, което им липсва, никой не може да им го даде. Друг е въпросът, ако те напускат дома си, за да намерят Бога. Човешката душа търси любовта, тоест Бога.

Домът представлява условията за развиване на индивидуалната душа, а народът – условията за развиване на дома. Народът е по-голяма единица от дома и от човека. Хиляди хора и хиляди души образуват един народ. Такова нещо представлява и човешкият организъм. Милиарди клетки, събрани в един голям народ – човешкото тяло, работят в единство и съгласие за благото на човека. От тяхната дейност зависят животът и благосъстоянието на човека. Един ден, когато клетките в организма разрешат въпроса за живота, те ще разрешат и въпроса за смъртта. Когато човек умира, клетките постепенно се разединяват, разпръсват се в пространството, където продължават да живеят. Кое всъщност в човека умира? Казваме, че човек умира, когато връзката, или отношението, между клетките се нарушава. Клетките се индиви-

дуализират и една по една напускат организма, своя господар. Те се отказват да го слушат, не го признават вече за господар. Кога се развалят отношенията между господаря и слугите? Когато господарят им ги претоварва и не плаща добре.

Не постъпва ли човек така със своето тяло? Той обича да яде повече, отколкото стомахът му може да носи, при това не му дава всякога чиста, доброкачествена храна. Ден след ден стомахът протестира, докато един ден се откаже да работи. Клетките се разделят, не искат да вършат работата си, а човек казва, че стомахът му се е разстроил. Щом се разстрои стомахът – главната машина в човешкото тяло, човек капитулира. Стомахът е капиталът на човека. И докато стомахът работи добре, човек има капитал, с който може да започва различни предприятия. Ако разглеждаме стомаха и стомашната система в широк смисъл, те представляват сложна машина, която е свързана с целокупния живот. В бъдеще жената още като бременна ще трябва да научи детето си как да яде. Храната, която употребява бременната жена, и начинът, по който тя я възприема, оказват голямо влияние върху детето, което ще се роди. В това отношение са правени много опити и се е стигнало до заключение, че храната е един от главните фактори за физическото и духовното благосъстояние на детето. Значи храната създава човека, тя го повдига, но и тя го принизява.

Пчелите разрешиха въпроса за храненето преди човека. Когато отглеждат царица, те я хранят със съответна за нея храна. Работничките пчели също се хранят със съответна за тях храна. Има разлика в техните храни: царицата се храни с първокачествена храна, работничките – с храна от средно качество, а на търтеите се дава най-простата храна. Търтеите са певците, музикантите в кошерите. Когато годината не е медоносна, наесен работничките изхвърлят търтеите навън – нямат достатъчно храна за тях.

Ако годината е медоносна, оставят ги в кошерите да си живеят. Пчеларите избиват търтеите, но самите пчели постъпват по-благородно от тях – изхвърлят ги вън от кошера. Ако могат да си намират храна, търтеите ще се спасят, но ако няма храна, ще измрат от студ и от глад. Понякога и в човешкия живот се наплодяват много бръмбари, много търтеи, които са осъдени в повечето случаи на смърт. Ако годините са плодородни, те остават да живеят; ако обаче годините са гладни, те, оставени сами на себе си, умират, никой не се грижи за тях.

„Със сол ще се осолите.“ Какво представлява солта в живота? Любовта. Значи с любов ще разрешите въпросите на живота. Любовта разрешава всички житейски въпроси. Наистина, какъв човек е този, който не може да приложи любовта при разрешаването на загадките на живота? Коя любов разрешава задачите на живота? Една любов съществува в света. Хората говорят за някаква сляпа любов, но това е криво разбиране. Любовта е разумна сила, която отваря очите на хората, а не ги затваря. Който люби, той вижда нещата ясно. Само чрез любовта вие познавате хората. Любовта действа по един и същи начин върху всички живи същества. Тя укротява и най-свирепите животни.

Смисълът на живота индивидуално и обществено се разрешава само тогава, когато любовта се постави за основа на целокупния живот. Съвременният ред трябва да почива върху известни факти, фактите – върху известни закони, законите – върху известни принципи, а принципите – върху любовта. Ако човек не може да работи с фактите, със законите и с принципите като с елементи, той нищо не може да постигне. Ако химикът не познава свойствата на елементите и законите, които ги управляват, той не е истински химик. Ако не може да нагажда условията според правилата, по които стават химическите реакции, той

не може да прави никакви опити. Който не познава елементите и условията за тяхното взаимодействие, той не е химик.

Хората казват, че човек трябва да работи, сам да си нарежда работите, но като се натъкнат на мъчнотии, очакват на Бога, Той да нареди всичко. Това е криво разбиране на нещата. Бог е създал света, наредил е всичко, няма какво да урежда. Човешкият свят не е уреден, човешките отношения не са правилни. Следователно задача на човека е да изправи отношенията си към Земята, към Слънцето, към целия Космос. Докато е на Земята, човек ще изучава земните закони и ще се съобразява с тях. Като отиде на Слънцето, ще изучава законите, които действат там. Законите на Слънцето са закони на мъдростта. Според някои животът на Земята е материалистичен, а на Слънцето – идеалистичен; оттам хората се делят на материалисти и идеалисти. Материалистът признава съществуването на материята, а идеалистът – на духа. Материалист е онзи, който разглежда нещата от гледната точка на своята личност, тоест на условията на материалния свят. Идеалистът разглежда нещата от гледната точка на условията и нуждите на цялото човечество. Обаче човечеството е съставено от милиарди материалистични единици, които преценяват нещата от материалистическо гледище. Как е възможно тогава цялото да бъде идеалистическо? Щом това е невъзможно, ще излезе, че е невъзможно да се приложат законите на идеализма.

Едно се иска от човека: да приложи законите на любовта. Съществуват два вида материалисти: едните отвън са материалисти, отвътре са идеалисти; другите отвън са идеалисти, а отвътре са материалисти. Най-крайните идеалисти са отвън материалисти, а отвътре – идеалисти; най-крайните материалисти са отвън идеалисти, а отвътре – материалисти. Има хора, които отвън са материалисти, но като се обърнете към

тях за помощ, веднага се притичват. Други хора, които отвъртат са материалисти, ако им се помолите да ви помогнат в нещо, веднага ще ви накарат да работите. Едните са осолени със сол, а другите – с огън. Които са осолени с огън, те са плодове, които зреят на слънце. Има и материалисти, и идеалисти, които са осолени със сол. Има и материалисти, и идеалисти, които са осолени с огън. Първите, осолени със сол, живеят само за себе си. Вторите, осолени с огън, са живите плодове, които живеят за цялото човечество; те се жертват за повдигането на ближните си. Повдигането на човечеството включва повдигането на всички хора. – „Кога се повдига човек?“ Когато живее и с ума си, и със сърцето си в свят, по-висок от материалния; тогава той се стреми към безсмъртието.

Под думата *безсмъртие* разбираме условията, при които човешкият ум, човешкото сърце, човешката душа и човешкият дух се развиват правилно. Под думата *любов* разбираме онези условия, при които Божественото в човека се проявява. Безсмъртието и любовта са духовни закони, а не физически. С физическите закони се занимава държавата. Тя създава тъй наречените материални, или човешки закони. Чрез своите закони държавата има за цел да тури ред, порядък и законност навсякъде. Под *ред и законност* не се разбира равенство. Понеже в света съществува законът на развитието, за равенство в буквален смисъл на думата не може да се говори. За човека е важно да има условия да се развива – всеки според степента на своето съзнание. Всички хора не са на еднаква степен на развитие, както всички не са еднакво възрастни и не са от един пол. Следователно всеки човек се нуждае от специфични условия.

Като е имала предвид това, природата е разпределила справедливо благата и задълженията между хората. Въпреки това хората са объркали реда и порядъка, който разумната природа е поставила,

и въз основа на свои заключения и разбирания те приемат едни хора за полезни, а други – за вредни. Като се основават на своите разбирания, те считат, че сегашните научни и религиозни системи са разрешили всички въпроси. Ако това е наистина така, смърт и страдания не би трябвало да съществуват. Но така ли е всъщност? Кой народ, кой човек досега е разрешил загадките на живота? Днес никоя държава, никоя религия не е разрешила загадките на живота, нито се е справила със страданията и със смъртта. Въпреки това всяка държава, всяка религия мисли, че най-право разрешава въпросите. Докато мислят така, те са далеч от разрешаването на въпросите. Защо не признаят, че работят в това направление, но още не са разрешили всички въпроси?

Защо хората не признават Христос, който носеше в себе си разрешението на всички въпроси? Днес всички задават въпроса защо евреите го разпнаха. Богословите казват, че така е било писано. Обаче разумният свят изпрати Христос на Земята не да го разпнат, но да покаже на хората правия път, да им покаже как трябва да живеят. Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът”. Христос донесе на хората метод за разрешаване на личния, обществен и общочовешки живот. Не приеме ли пътя, истината и живота, които Христос показва на човечеството, човек в края на краищата ще се превърне на риба, осолена и поставена в каца, за да се пренесе от едно място на друго. Ще кажете, че рибата живее и в океаните, и в моретата, където водата също е солена. Солена е водата, но рибата не е солена, свободно се движи, където пожелае. Така и човек е свободен, може да се движи, където иска. Един учител запитал учениците си: „Защо водата в моретата и в океаните е солена?”. Един ученик отговорил: „За да не се развалят рибите, да не гният“. Значи солта е необходим елемент на живота. Без сол няма живот, няма развитие. Въпреки това има

нещо, което липсва на солта. Един ден, когато придобие това, което ѝ липсва, тя ще стане еднакво необходима както за мъртвия, така и за живия организъм.

Сега се говори за възпитанието и самовъзпитанието на човека, но и едното, и другото ще дадат добри резултати, когато хората се върнат към първичните методи – към методите, с които разумната природа си служи. Ако бременната жена не знае как да се храни и каква храна да употребява, тя не може да роди добро и способно дете. Ако бременната жена не може да възприема само добри впечатления от външния свят и да се предпазва от лошите, тя не може да роди добро дете. Ако не подбира книгите, които да чете, и ако не възприема само добри мисли и чувства, бременната не може да роди добро дете. Тя трябва да бъде скулптор, който е майстор и работи нещо с чука. Всяко удряне на чука ѝ трябва да пада намясто, да произвежда такъв ефект, че да оставя само една линия. Всички линии, събрани заедно, трябва да образуват статуята.

Много теории съществуват в човешкия живот, но докато не се приложат, те нямат нужната цена. Светът се нуждае от нови хора, които не само да говорят за разумност, за любов и за безсмъртие, но и да приложат разумността, любовта и безсмъртието. Безсмъртни хора са ония, които съзнателно напускат Земята. Те живеят на Земята колкото искат, а когато решат да заминат, поканват приятелите си, сбогуват се с тях и после си отиват в друг свят. Те напускат Земята доброволно, защото знаят, че има още много светове, по-красиви от физическия, през който минават, докато са на нея. Не може да се нарече безсмъртен онзи, който насила се отделя от Земята или който я напуска, след като изгуби смисъла на живота. Малцина знаят какъв е онзи свят, но и да искат, не могат да го опишат. За да го разберат, те трябва да имат съответни чувства, с които да влязат в контакт с него. Които не го разбират, не се интересуват от него. Тази е причината,

поради която мнозина минават за духовни хора, без да разбират духовния свят. За да влязат в отношение с този свят, духовните хора трябва да правят опити да се свържат с разумни същества, които могат да им помагат. Колкото по-далеч стоят от тези същества, толкова по-големи са противоречията им.

Противоречията и загадките на живота се разрешават само при Великия извор. Идете при този Извор, там да пиете вода. Като пиете от тази вода, всички съмнения, противоречия и колебания ще изчезнат. След всичко това хората ще се убеждават едни други, че Бог не съществува, че няма друг свят и така нататък. Кой каквото ще да ми говори, но за мене е важно аз в какво вярвам. – „Вярваш ли в Бога?“ – „Това е моя работа.“ – „Вярваш ли в светиите?“ – „И това е моя работа.“ – „Каж ми нещо за Бога. И аз искам да повярвам в Него.“ – „Щом искаш да се убедиш в съществуването на Бога, ще ти дам препоръчително писмо, да отидеш при Него и да Го видиш.“ – „Това е невъзможно.“ – „Както всяка сутрин виждаш изгряването на Слънцето, така можеш да видиш и Бога.“ Всяка сутрин Бог излиза на разходка, обикаля Земята, прави научни изследвания. Не Го ли видиш ти сам, никакви доказателства не могат да те убедят в съществуването Му. Бог не е нещо материално, което можеш да пипнеш, което можеш да видиш с физическите си очи или да чуеш с физическите си уши. Болният, бедният, невежият, отчаяният лесно ще познаят Бога. Как? Достатъчно е Той да влезе за момент в дома им, и болният ще стане от леглото си, бедният ще забогатее, невежият ще стане учен, отчаяният ще се насърчи.

Където е Бог, там всичко се осмисля. Следователно търсете смисъла на живота, за да намерите Онзи, Който дава живота. Единственото нещо, което свързва хората, не е нито знанието им, нито веруюто им, но то е само животът. Животът е връзка между всички живи същества. Каквото и да правите, тази връзка не

може да се разкъса. Докато не разбере живота и не се свърже с него съзнателно, човек не може да познае Бога. Когато говоря за живота, имам предвид всички негови форми, от най-малките до най-големите. Ще кажете, че това е предмет на материалистите. Не е така. Ако изучавате живота само от материалистична гледна точка, ще знаете една трета от истината. За тази цел вие трябва да изучавате формите на живота от по-високо гледище — от духовно и от умствено. Само при това положение ще познаете живота напълно. Каквото и да правите, не можете да се освободите от материализма. Материя съществува и в духовния, и в умствения свят. Кажете ли някой, че всичко в света е материя или че всичко е дух, той е на крив път. Нито всичко е само материя, нито всичко е само дух. Светът е съставен от дух и от материя. Те се събират на едно място и разделят работата си наполовина.

„Всяка жертва със сол ще се осолите.“ Любовта е солта в живота. Следователно всички болести, всички социални злини могат да се премахнат само чрез любовта. Само топлината на любовта е в състояние да премахне всички съмнения, подозрения, разочарования в живота. При един млад княз, сериозно болен, почти на смъртно легло, отишла една жизнерадостна мома и започнала да му говори. Той я погледнал и казал: „Късно идеш! Разочарованията ми са толкова големи, че нищо не е в състояние да ме вдигне от леглото“. Тя се приближила до него и му прошепнала една дума на ухото. Като чул тази дума, князът скочил от леглото, изправил се на крака и смело извикал: „Заслужава си човек да живее!“. Коя била тази дума, която вдигнала болния княз от леглото? Магическа сила се крие в нея. Един момък отишъл в Америка на работа и отсъствал цели 16 години от отечеството си. По едно време той силно се простудил и заболял тежко. Лекарите се произнесли, че положението му е безнадеждно, и телеграфирали на майка му да дойде

да го види за последен път. Майката пристигнала, но го заварила в безсъзнание. Тя поставила ръцете си на главата му и обърнала погледа си нагоре, към Бога. След няколко минути синът, макар и в несъзнание, извикал: „Мамо!“. От този момент положението му се подобрило и в скоро време той бил напълно здрав. Кой помогна на този момък? Любовта.

Мощна сила се крие в любовта. Тя прави чудеса. Заради любовта хората са готови на такива услуги, каквито без любов никога не биха направили. Казват, че огънят на любовта може да направи всичко, каквото човек желае. В този огън телата се топят, пречистват, светят, но не изгарят. Докато топлината на любовта е духовна, тя възкресява мъртви, лекува болни, повдига паднали, утешава страдащи; превърне ли се на физическа, тя всичко изгаря и разрушава. Стремете се към духовната топлина на любовта като процес на вътрешно осоляване, при което нещата запазват своята преснота и младост, своята красота и устойчивост. Да се стреми човек към любовта, да придобие нейната топлина, това не значи да очаква всичко наготово. Работа се изисква от всички, не се влиза лесно в рая.

Всички говорят за рая, за онзи свят, но не могат да си го представят. Красив е онзи свят. И там има планини и морета, долини с красиви цветя и плодове; и там има градове добре уредени, чисти, добре планирани. Жителите му са здрави, красиви, млади, най-много до 33-годишна възраст, с по-висока култура от хората на Земята. Който веднъж само е влязъл в онзи свят, има вече представа за него и го държи в ума си като идеал. Не е далеч онзи свят, благодарение на което хората се намират под неговото влияние. Христос казва за себе си, че не е от този свят; значи той е дошъл от разумния, от възвишения свят. Много от съвременните хора не са от този свят; и те идат от по-висок свят. Животът в разумния свят се различава коренно от този на Земята. В онзи свят няма болести, няма войни

и страдания, няма мъчнотии. Ако някое същество от разумния свят пожелае да види как живеят хората, прашат го на Земята. Като слезе от разумния свят и види живота на Земята, той се уплашва, но не може веднага да се върне назад. Той разбира, че за да се повдигнат, хората се раждат и умират, минават през страдания, воюват помежду си и така нататък. След като разбере живота на Земята, той се връща отново в разумния свят.

Един индуски бог пожелал да слезе между хората на Земята, за да изучи техния живот. Той дошъл във формата на прасе и започнал да живее като свинете. Радвал се на свободата и безгрижието си, по цели дни се разхождал в гората и ядял жълъди. Един ден решил да се ожени. Намерил си добра другарка, която му родила няколко прасенца. Така прекарвал той живота си – радостен и щастлив, между добра другарка и весели дечица. Един ден другарите му от разумния свят изпратили делегация, която да го покани да се върне в отечеството си, но той не пожелал. „Добре ми е тук – казал той на делегацията, – не искам да напускам Земята.“ За да го освободят от захласването, в което бил изпаднал, другарите му решили да го лишат от дечицата му – радостта на неговия живот. Той поплакал за дечицата си, но най-после се утешил, като си казал: „Добре че другарката ми е жива, пак ще си имаме дечица“. Като видели, че и това не помага, другарите му решили да вземат и жена му. И за нея поплакал, но пак се утешил с мисълта, че друга жена ще си намери. Най-после решили да вземат и него. Като се видял отново между другарите си, в разумния свят, той се засмял на себе си и казал: „Чудно нещо, бях се забравил и увлякъл в земния живот. Ако не бяха ме взели насила, нямаше да ми дойде на ума сам да се върна на небето“. Наистина, привлекателен е земният живот. Това не значи, че човек трябва да мисли само за Земята. Всяко живо същество трябва да мине

през Земята като през велико училище, да придобие знания и опитности, за да се пригответи за по-висок и разумен живот.

„С огън и сол.“ Първият свят, през който човек минава, е материалният, тоест светът на солта; вторият свят е духовният – светът на огъня, тоест светът на любовта. Всички благородни, добри, възвишени и идейни хора трябва да се стремят към любовта. Само чрез любовта човек може да разреши загадките на живота и да се освободи от всички страдания и мъчности. Има страдания, които някога са били нужни, но днес не са нужни. Човек трябва да се освободи от ненужните страдания. Например сиромашията е едно от ненужните страдания. Какво се ползва човек от сиромашия, която го кара да страда? Сиромашията има смисъл само тогава, когато човек я разбира и използва като условие за растене.

Като не разбират условията на живота, хората искат да бъдат богати, здрави, учени. Само добродетелният човек може да бъде богат; само разумният може да бъде здрав; само любещият може да бъде учен. Следователно светът се нуждае само от добри земеделци, от добри певци и от добри поети, тоест от добродетелни, любещи и разумни хора. От тях могат да излязат добри професори, учени, писатели, управници, свещеници, учители и така нататък. Не е професор онзи, който няма любов, добродетели и знание. Каквото знание да има човек, ако не разбира физическия, духовния и Божествения живот, нищо не може да постигне. Каквото знание да има човек, ако не разбира живота на децата, на възрастните и на старите, нищо не е. Ако той не разбира и живота на растенията, на насекомите, на рибите, на другите животни, нищо не може да постигне.

Човек не може да разбере проявите на живота във всички негови форми, докато не узнае какво се крие в тях, какви сили носят в себе си. Това се постига само

чрез любовта. Правете опити, за да разберете как се проявяват растенията. Отгледайте в саксия едно цвете и вижте как се привързва към вас. Докато го наглеждате и поливате с любов, то расте, цъфти, отговаря ви с любов. Нямате ли любов към него, колкото и да го поливате, то ще изсъхне. И насекомите се привързват към човека и проявяват любовта си. Даже змията може да обикне човека и да не го хапе. Няма форма в света, която да не се подчинява на любовта.

Следователно, ако искате да помогнете на човечеството, прилагайте навсякъде любовта като сила, като принцип. И най-жестоките престъпници, поставени на огъня на любовта, могат да се изправят и в тях да се събуди нещо благородно. Сега не е въпрос за престъпниците, но важно е какво вие трябва да правите. Аз не разглеждам любовта като еднократен процес, но като многократен. Когато любовта преобрази човека, той живее вече чист и свят живот. Христос помагаше на болни, лекуваше ги със силата на любовта, но после казваше: „Иди сега и повече не греш“. Любовта може да ви подмлади, но ако не живеете в чистота, пак ще остареете. Любовта може да ви направи красиви, но ако нямате в себе си качества на красивия човек, скоро ще изгубите красотата си. Красивият човек трябва да бъде добър и любещ, трябва да бъде разумен. Значи красотата съдържа всичко добро в себе си.

„С огън и сол.“ Изучавайте огъня и солта, да знаете какви сили крият те в себе си. Мнозина считат огъня за сила, която изгаря и руши. А изучавали ли са животворната сила на огъня? Който счита, че има любов, нека постави разгорян въглен на ръката си, да изпита силата на своята любов. Ако се изгори, значи любовта му е малка. Истински любещият държи огъня в ръката си, без да се изгаря. Защо? Той е концентриран, мисълта му е свързана с Божественото Начало. Ако искате да знаете носите ли истината в

себе си, направете същия опит: поставете на ръката си разгорян въглен и вижте ще се изгорите ли, или не. Говори истината само онзи човек, ръцете на когото не изгарят от разгорени въглини. Има такива хора в света. Слушайте ги, когато ви говорят, не се съмнявайте в тях.

Съвременните хора живеят в големи заблуждения. Те виждат, че ръцете им изгарят от въглена, но мислят, че имат любов и говорят истината. Човек трябва да се осоли с огън. Това значи да бъде силен, разумен и да разполага със знания. Няма ли тези качества, той лесно изгаря. Хване ли го някаква болест и стигне ли температурата му 40 – 41 градуса, заминава за онзи свят. Силен човек ли е този, който не може да издържа високата температура? Според мене силен, благороден човек е този, на когото мислите, чувствата и постъпките са прави. На такъв човек може да се разчита, от него излиза доброто.

Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът”. Пътят представлява правата постъпка, истината – правата мисъл, животът – правото чувство. Който носи в себе си пътя, истината и живота, може да постигне всичко, каквото душата му желае.

1 юни 1930 г., София, Изгрев

Който влиза

*Който не влиза през вратата
в кошарата на овцете,
той е крадец и разбойник.
Който влиза през вратата,
той е пастир на овцете.*

Йоана 10:1,2

„Който не влиза“ – това е една истина, поставена в отрицателна форма. Който не влиза през вратата на кошарата, той е крадец и разбойник; който влиза през вратата на кошарата, той е пастир на овцете.

Под думата *врата* се разбира физическият свят. Само във физическия свят има врати, в другите светове няма врати. Христос казва: „Аз съм вратата“. Това значи: аз съм вратата за влизане във физическия, в материалния свят. Закъде води тази врата? За идейния свят. Понеже всяка къща има врата, подразбираме, че във всяка къща, тоест във всяко човешко тяло, има и нещо идейно. Къща без врата показва, че на човека, който я е строил, му липсва нещо съществено, което го поставя под уровен на обикновените хора. Къща, която има врата с добра и здрава ключалка, също говори за човека, който я е строил. Този човек е здравомислещ, със здрави и възвишени идеи. Затова справедливо е да се каже, че характерът на човека се познава от къщата му. Каквато е къщата му, такъв е и той. По кошера познавате живота и качеството на пчелите. Те имат врата, през която влизат и излизат, имат външна стража, която пази известен ред и порядък, спазват и необходимата чистота и температура – всичко това показва, че чистотата и редът са най-главните им качества.

„Който прилазва отдругаде, той е крадец и разбойник.“ Като говори за крадците, Христос казва: „Всички, които са дошли преди мене, са крадци и разбойници“. Защо са крадци и разбойници? Защото преди Христа е нямало врати за влизане и излизане от Царството Божие. Човек, който не влиза през врата, не може да не е крадец и разбойник. Какво представлява вратата? Любовта. Следователно, който върши нещо без любов, без мъдрост и без истина, той е крадец и разбойник. Неговата жертва плаче пред него и му се моли да пощади живота ѝ заради жената и децата, но той не иска да знае, сърцето му не трепва. Той вади ножа си и върви напред, всичко туря под този нож – и жена, и деца. Това значи крадец и разбойник.

Христос дава характеристиката на два типа: единият влиза и излиза през вратата на кошарата, а другият прилазва отдругаде. Първият е пастир на овцете си, а вторият е крадец и разбойник. Крадецът отива там, където има овце, той посещава пастирите. В пустините няма крадци и разбойници – много естествено, там няма овце, няма и пастири. Всеки човек може да бъде пастир. Христос е бил пастир, имал е овце, които е познавал, но и те са го познавали. Значи, който не е пастир, който няма овце, той е крадец и разбойник. – „Възможно ли е това?“ Възможно е.

Мислите, чувствата и постъпките на човека са неговите овце. Ако човек няма мисли, чувства и постъпки, естествено е да бъде крадец и разбойник. Ние говорим за човека като пастир на своите мисли, чувства и постъпки, а не говорим за външния овчар, който по цели дни ходи из пасбищата да пасе овцете си и в края на краищата овцете му нямат никакво отношение към него. Бъдете пастири на своите мисли и чувства, а не на стадо овце. Който е научил изкуството да пасе своите мисли и чувства, той е пастир на себе си, той е истински човек. Не може ли да пасе мислите си и чувствата си, той не е истински човек.

И тъй, помнете новото определение за човека: човекът е същество, което управлява своите мисли, чувства и постъпки. Управлението започва с най-близките до човека неща. Може да управлява само онзи, който е бил пастир и управител на своите мисли, чувства и постъпки. Не можеш да управляваш другите, преди да си управлявал себе си. В това се заключава истинската философия на живота. — „Доказана ли е научно тази философия?“ Не е важно дали е научно доказана, важно е, че е опитана и проверена. Има неща, които са доказани научно, без да са разбрани, без да са разумни. Например научен факт е, че вълкът яде овче и козе месо. Където види овца или коза, той я напада и я изяжда. Разумно ли е това, което вълкът върши? И доказано ли е научно кога и как се е научил да яде овце? Кога се е научил човекът да яде месо?

В книга Битие на Стария Завет е казано, че първият човек се хранел само с плодове. Значи определено било на човека да употребява най-чистата и възвишена храна. Плодовете, с които се хранели първите хора, не са били като сегашните, които се отглеждат на земята, напоена с кръвта на хората и на животните, както и с техните нечистотии. Наистина, какви могат да бъдат плодовете, които са расли върху гробовете на хората? Те са нездравословни, нехигиенични, понеже са черпили сокове от човешките мисли и чувства. Засега чувствата и мислите на хората не са чисти. Те трябва да минат през огън, за да се пречистят, всичко нечисто в тях да изгори. Само след това може да се говори за чиста храна. Нечистата почва не може да роди чисти плодове. Като знаете това, бъдете внимателни в избора на местата, където ще се заселвате. В природата има чисти и нечисти места. Ако човек се засели на нечисто място, може да заболее. Затова е казано и в Писанието: „Изпитвайте нещата, доброто дръжте“. Това се отнася до онази категория хора,

които са развили в себе си чувството за различаване на нещата.

Всички хора не са на еднаква степен на развитие, поради което са дошли на Земята да се учат. Различаваме пет категории хора: обикновени, талантиливи, гениални, светии и Учители. Всички тези категории си служат с факти, със закони и теории, но се различават едни от други. Например фактите, законите и теориите на обикновените хора не съответстват на тези на талантиливите и на гениалните хора, а и на тези на светиите и на Учителите. Всяка категория има свои специфични факти, закони и теории, нагледни според нейното развитие. От гледището на обикновения човек животът представлява едно нещо, от гледището на талантиливия представлява друго нещо, от гледището на гениалния, на светиията, на Учителя – съвсем друго. Изобщо за живота са дадени толкова определения, колкото категории хора съществуват или поне колкото категории хора познаваме. Светията има един възглед за живота, Учителят – друг.

Като говорим за светиите, ние имаме предвид онези хора, които носят светлина на човечеството. Учителите внасят в света възвишени и светли мисли, с които човечеството се повдига и върви напред. Ако някой ви пита кого наричате светия и кого – Учител, вие можете да дадете определение. Обикновен човек е този, който събира готовите плодове в градината. Талантлив е този, който оре и копае земята. Гениален е този, който владее законите на въздуха и на водата. Светия е този, който владее законите на светлината и на топлината. Благодарение на различните категории хора светът се развива и върви в своя път. Като е дошъл на Земята, рано или късно човек ще мине и през четирите категории. Той ще започне от категорията на обикновените хора и постепенно ще върви напред.

Това разпределяне на хората в категории съществува и в самата природа. Като минава от една категория в друга, човек придобива нещо ново, с което

разширява съзнанието си. Докато е обикновен, той ще купува и ще продава храната си. Стане ли производител, минава в категорията на талантливия. Когато стане господар на водата и на въздуха, той е вече гениален. И най-после, когато стане господар на светлината и на топлината, той започва да свети и да пръска светлина за цялото човечество. А като мине през всичките тези категории и стане господар на мисълта си, човек разбира вътрешния смисъл на живота и минава в категорията на Учителите.

Какво разбирате под думата *учител*? Учител е онзи, който съдържа в себе си четирите категории човеци. На кого може да бъде учител той? На себе си. Това е първата задача на всеки човек. При това положение човек не трябва да търси своя учител вън от себе си. Щом го намери в себе си, той никога не може да се заблуди отвън. Външният учител ще бъде отражение на вътрешния и човек веднага ще го познае. Кои познаха Христа? Които го имаха в себе си. Не можете да познаете Бога отвън, ако не Го познавате в себе си. Тъй щото, като изучавате човека, трябва да си съставите ясна представа за него като съвкупност на четирите категории. Някой казва: „Аз съм човек“. Може да се нарече истински човек само онзи, който има в характера си поне една основна черта, която не се изменя при никакви условия нито през живота му, нито след смъртта му. Няма ли такава черта в характера си, той не е още истински човек. Защо? Защото се намира още в процеса на постоянното проявяване.

И тъй, човек иска да бъде свободен, без да е познал себе си, без да е разрешил задачите си. Това е невъзможно. Може ли малкото дете, което е в ръцете на майка си, да бъде свободно? Докато костите му не укрепнат, мускулите му не се развият, мислите, чувствата и постъпките му не се оформят, детето не може да бъде свободно. То трябва да се съобразява със съществуващите закони. Не е въпрос само за свободата на детето, но даже и видните учени и философи

още не са свободни. Защо? Защото всичко, което те са изнесли пред света, е отчасти вярно, а не напълно. Затова именно апостол Павел казва: „Отчасти знаем, отчасти пророкуваме”.

Като изучавате теорията на Дарвин за еволюцията на видовете, виждате, че и в нея има празнини, които трябва да се запълнят. Все ще дойде някой учен, който ще запълни тия празнини. Науката не може да се спре в развитието си, тя ще върви напред, ще използва фактите, ще ги съпоставя, докато дойде до абсолютната истина за нещата. Учените не се страхуват от факти, които взаимно си противоречат. Като съпоставя такива факти, науката се домогва до истината. Като дойдете до въпроса за съществуването на Бога, вие се натъквате на два противоположни възгледа: едни допускат съществуването на Бога, други Го отричат. Какви са съображенията на едните и на другите? Ще кажете, че те искат да освободят хората от заблуждения. Обаче никой досега не се е освободил от заблужденията си само чрез теории.

За да познаем къде е истината, ние разглеждаме живота както на отделните личности, така и на обществата. Ония, които вярват в Бога и Го приемат вътре и вън от себе си, живеят по един начин, а ония, които не вярват в Него и Го изключват напълно, живеят по друг начин. Тези, вторите, не мислят право, съзнанието им е заспало. Значи всички хора, които спят, са безверници. Щом се събудят от сън, те стават вярващи. Много естествено, те вярват в Бога, защото веднага искат да ядат и пият, да възприемат външните блага. Че отрича човек Бога, това е едно нещо; че иска да яде и пие, това е съвсем друго нещо. Ти не признаваш някой бакалин, защото му дължиш, а нямаш възможност да платиш дълговете си. Въпреки това ти имаш нужда от неговата стока. Значи, докато има нужда от Бога, човек Го признава. Щом няма нужда от Него, не Го признава. Това не е морал.

Следователно, когато разглежда някой въпрос, човек трябва да бъде искрен. Не е въпрос съществува ли Бог, или не. Важно е човек да си отговори на въпроса има ли живот, или няма. Единственото нещо, в което хората вярват, е животът. Ще кажете, че ще умрете. Кой от вас е умирал, че да знае какво всъщност е смъртта? След като умре, тогава може да говори за смъртта. Аз отричам смъртта, но поддържам живота. Ще кажете, че виждате умрели хора, които се носят на колесници и се заравят в земята. Това не са умрели хора. Нека дойде някой от умрелите и да каже какво знае за смъртта. Или нека дойде някой, който преди е умирал, да ни убеди, че е бил мъртъв и отново е дошъл на Земята. Ще се оправдаете с това, че всичко сте забравили. Това, което се забравя, не е реално. Излиза тогава, че смъртта, за която говорите, или не съществува, или не е реална. Обаче всички признават живота. Няма човек, който може да го отрече. И пияницата забравя много неща, но като изтрезнее, всичко си спомня. Като ударят някого в главата, той пада на земята в безсъзнание и всичко забравя. Щом се върне съзнанието му, отново си спомня нещата.

Ето защо, за да имате ясна представа за нещата, трябва фактите, мислите и чувствата да се свържат помежду си, да се обединят в едно цяло. Този е пътят, по който човек може да се домогне до истината, която ще го направи свободен. От гледището на тази истина ще знаете, че всичко възвишено и благородно в човека е Бог, а всичко обикновено, ниско, дребнаво, което го спъва и понижава, не е Божествено. Следователно, ако Бог е във вас, можете ли да Го отречете?

Мнозина се стремят да придобият добри качества, да придобият добродетели. По външен път добродетели не се придобиват. Всяка добродетел, придобита по външен път, представлява нещо материално, което се губи така, както е придобито. Истинските добродетели идват отвътре, а условията за развитието им са външ-

ни. Първото условие за развиване на добродетелите е животът. Освен условие, животът е и среда за проявяване на доброто в човека. Животът без любовта не може да се прояви. Казано е, че любовта ражда живота. Като живее и като люби, човек има условия да бъде и богат, и учен, и силен, и здрав. Той трябва да запази тези качества, за да се ползва разумно от живота.

„Който влиза през вратата в кошарата на овцете, той е пастир.“ Значи, който влиза в себе си по правия път, той е пастир. Той има правилни отношения към своите мисли, чувства и постъпки; той има правилни отношения към Първичната Причина, а оттам и към своите ближни. За да бъдеш добър пастир, трябва да имаш правилни отношения към Бога, към себе си и към своя ближен. Правилните отношения към Бога подразбират любов към Бога, тоест към Слънцето на живота. Правилните отношения към себе си подразбират правилни отношения към Луната. Правилните отношения към ближния подразбират правилни отношения към звездите. Тъй щото обичай Бога, както обичаш Слънцето. Как ще обичаш Слънцето? Ще излезеш вън, когато то изгрява, ще го погледнеш, ще приемеш първия лъч и после ще поставиш гърба си на неговите лъчи. Как ще обичаш себе си? Както обичаш Луната. Как ще обичаш ближните си? Както обичаш звездите. Сутрин и през деня ще се ползваш от Слънцето и ще му се радваш, а вечер ще се радваш на Луната и на звездите, ще гледаш към небето и ще благодариш за благото, което ти се дава.

Да се върнем към въпроса какво представлява истинският човек. Ако считате, че външната форма на човека е истинският човек, вие сте на крив път. Като умре човекът, от нея нищо не остава. Външният човек е къщата на истинския човек. Къде отиде човекът? Излезе някъде. Имали ли сте опитността на апостол Павел, да излизате от тялото си? Павел казва, че не знае дали е бил вън, или вътре в тялото си, но е бил на

третото небе, където видял неща, които не се поддават на описание. Съвременните хора вярват само в това, което виждат. Така и мравките, и пчелите вярват само в това, което виждат. По какво се отличава човек от животните? Много неща отличават човека, но и той има още да учи, да се развива, да се усъвършенства. Човек вижда Слънцето, изучава го, но никой учен още не е ходил на него. Никой учен не е ходил и на Луната, на звездите. Ще кажете, че планетите и звездите могат да се изучават чрез телескопи. Има и друг начин за изучаването им.

Едно време учените казваха, че електричеството може да се предава само по жици. После дойдоха други учени, които доказаха, че електричеството може да се предава и без жици, по въздуха. Достатъчно е да има две станции – предавателна и възприемателна, за да се схванат звуковите вълни от далечни разстояния. Космите, които природата е дала на човека, не са нищо друго, освен антени, чрез които той може да има съобщения не само с отдалечените краища на Земята, но и с другите планети. Чрез космите си човек може да възприема трептенията на Слънцето, на Луната, на Марс, на Венера, на Юпитер и да влиза в съобщение с тях. Всички косми не възприемат еднакво трептенията, както и очите на човека не възприемат еднакво светлината – едното око я възприема по-добре от другото. Пръстите на ръцете също имат различна възприемателна способност. Цялото тяло на човека е сбор от множество антени. В това отношение той представлява възел, от който излизат много антени, възприематели на безброй мисли, чувства и желания. Като знаете това, бъдете будни, когато възприемате мисли и чувства, които идат от пространството, да задържате в себе си само онези, които имат отношение към настоящия момент. Настоящото ви положение е най-важно. То определя вашето бъдеще.

„Който влиза през вратата на кошарата, той е пастир.“ Който има правилни отношения към своите мисли, той е свързан с Божествения свят; който има правилни отношения към своите чувства, той е свързан с духовния свят; който има правилни отношения към своите постъпки, той е свързан с физическия свят. Физическият свят е направен по образа на Божествения. Тези два свята представляват полюси на живота. Между тях се намират всички останали светове, наредени по степента на развитие на съществата, които живеят в тях. Всички светове заедно представляват едно цяло, а поотделно те са части на това цяло. Докато не разбере частите, човек мъчно може да разбере цялото. Докато не разбере физическия свят, той мъчно може да разбере Божествения, който е за него нещо отвлечено, далечно. Човек, като единица, докато не разбере себе си с всички свои прояви в младостта, в зрялата възраст и в старостта, не би разбрал своята същина, никога не би разбрал и ближния си. Ползвайте се от силата на младостта си, от знанието на зрялата си възраст и от мъдростта на старостта си, за да работите съзнателно върху себе си и да постигнете желанията си.

Ще кажете, че Бог ще даде всичко, което ви е нужно. Това е неразбиране на живота, неразбиране от човека на самия себе си. В човешкия мозък са вложени много чувства и способности, но човек не работи както трябва. Ако знаете да работите както трябва, да се ползвате от законите на природата, вие в 24 часа ще минете през четирите фази на развитие: от изгрева на Слънцето до 9 часа сутринта ще бъдете обикновен човек; от 9 до 12 часа ще бъдете талантлив; в 12 часа, когато Слънцето е в зенита си, ще се проявите като гениален; от 12 до 3 часа следобед ще бъдете светия, а от 3 часа нататък ще влезете във фазата на Учител, ще учите себе си на Божественото учение – учението на Любовта. По какво се отличава Учителят? Той

може да живее и в светлината, и в тъмнината; и в ада, и в рая. Той владее законите на Битието и разполага с тях. Като знаете това, прилагайте любовта в живота си, тъй че и в ада да влезете, да можете лесно да се освободите.

В една легенда за Соломон се казва, че някога той сгрешил пред Бога, поради което го наказали да живее в ада, докато изправи погрешката си. Като чули, че Соломон пристига в ада, духовете – жители на ада, му устроили тържествено посрещане, с музика и песни, с венци и цветя, за да го предразположат към себе си. Те се страхували от него, защото имал способността да връзва духовете. Те си казвали: „Да му отдадем всички почести, да ни остави свободни“. Обаче един ден видели, че Соломон се разхожда из ада и прави никакви измервания. „Какво мериш?“ – запитал го един от тях. – „Искам да съградя и тук храм на Бог Йехова.“ Силно изплашени и разтревожени, духовете се събрали и взели решение да устроят отново голямо тържество на Соломон, за да го изкарат сега вън от ада. Решението им дало добър резултат: успели да изкарат Соломон вън от тяхното царство. Те си говорили: „Ние не се нуждаем от никакви храмове. Не вярваме в никакъв Бог и няма защо да строим черкви, да се кланяме в тях“. Жителите на ада вярват само в себе си.

Докато човек вярва само в себе си и живее само за себе си, наричаме го безверник – той живее в личния егоизъм и отрича съществуването на Бога. Онзи, който минава за вярващ и признава Бога, трябва да докаже това. Как ще го докаже? Чрез живота си. Ако обича Бога с цялото си същество и ако обича ближния си като себе си, той е истински вярващ. Той е еднакво справедлив и към себе си, и към ближния си. В понятието *ближен* влиза не само човекът, но и всяко животно и растение, от най-малкото до най-голямото. Божественият закон включва в себе си и хората, и животните, и растенията, следователно има предвид

КОЙТО ВЛИЗА

страданията и на най-малките мушици и растения. Не е безразлично дали страда някое растение. Възвишените същества се вслушват в страданията и на растенията и им се притичват на помощ. Хората не чувстват страданията на растенията и на животните, понеже не са развили сърцето си до степен да възприема и най-малките страдания.

„Който не влиза през вратата в кошарата на овцете, но прилазва отдругаде, той е крадец и разбойник.“ Който не живее според разумните закони на физическия свят, той е крадец и разбойник. Ако човек става рано сутрин, наблюдава изгряването на Слънцето и не знае какво да прави след това, животът му няма смисъл. Ако се жени и не знае защо се жени, ако ходи на църква и не знае защо прави това, ако се е родил в един народ и не знае каква е задачата му на гражданин между сънародниците, ако е станал майка или баща и не знае защо е заел тази служба, животът му няма никакъв смисъл.

Защо майката ражда деца? За да се научи да люби, а същевременно и да събуди любовта на децата към себе си. Ако майката не може да люби децата си и ако те не ѝ отговарят с любов, тя не е истинска майка. Тя трябва да има отношение не само към телата на своите деца, но и към душите им. Ако не може да влезе във връзка с душите им, майката остава чужда за тях, същевременно и те остават чужди за нея. Една от причините за смъртта на децата се крие в майките, а именно в това, че те нямат връзка и отношение с душите на своите деца. Майка, която обича децата си, внася живот в душите им. Затова Христос казва: „Аз дойдох да им дам живот и да го имат преизобилно“. Дългият живот на детето зависи от майката. Каквото е било състоянието на майката като бременна, такава ще бъде и детето. Ако бременната жена не вярва, че детето, което носи, ще живее много, то наистина умира скоро. Каквото е вложила майката в детето

си като зародиш, това израства. Каквото се казва за майката, същото се отнася и за бащата, понеже те са полюси на живота, от тях зависи бъдещето на децата им. Бащата и майката са главните фактори за изграждане на бъдещето на техните деца.

И тъй, младото поколение се нуждае от нов начин на възпитание. Ако новото не се приложи към младото поколение, то ще се изроди, както се израждат всички европейски народи. Колкото и да са устойчиви тези народи, те започват постепенно да се израждат. Засега славяните още не са се изродили, но ако не изпълняват Божиите закони, и те ще се изродят. Нарушаването на Божиите закони води към израждане както на отделната личност, така и на цели общества и народи. Не е достатъчно само да се образува езеро, но в него трябва да става постоянно втичане на вода, да има обновяване. Ако всеки ден към човешкия ум и към човешкото сърце не влизат по една нова мисъл и по едно ново чувство, животът се обезсмисля. А животът се осмисля, когато между душите има общение. Това показва, че хората представляват един общ организъм. Следователно те трябва да живеят един за друг. В този смисъл, като част от цялото, никой не може да бъде абсолютно свободен, никой не може да живее за себе си.

Когато говорим за повдигане на човечеството, имаме предвид повдигането на народите, на обществата, на семействата и на индивидите. И обратното: когато се повдигнат индивидите, ще се повдигнат семействата, обществата, народите, най-после и цялото човечество. Ще дойде ден, когато няма да съществуват нито науката, нито религията, нито законите. Те съществуват днес, понеже индивидите, както и семействата, и обществата, и народите имат нужда и от външни условия за развитие. Когато човек носи в себе си религията, науката и законите, защо са му те отвън? Законите са само за онези, които имат нужда

от тях, които не могат да живеят без външно ръководно начало. Обаче каква нужда от закон има геният, светията или Учителят? През техния ум не може да мине никаква мисъл за престъпление. Техният живот е пълен с добрини и благодеяния. Кой закон ще ги съди за доброто, което правят? Те стоят по-високо от законите.

На същото основание казвам: ако човек стои по-високо от главата си, може ли тя да го съди? Само Божественото Начало в човека, което стои по-високо от самия човек, има право да съди. Обаче и Божественото Начало не съди, но казва на всички хора, че са излезли от Бога и че за да придобият безсмъртния живот, трябва да живеят по Божиите закони, не по човешките. Божиите закони включват и човешките, но човешките закони не включват Божиите. Да живеем по Божествените закони, това значи да отворим сърцата си и душите си за любовта и да бъдем щастливи. Където е любовта, там има постоянно втичане на нещо ново. Ще каже някой, че вярва в Бога. Опитал ли е той вярата си, да знае колко време трае? Каква вяра е тази, която всеки ден се мени? Какво добро е това, което не се увеличава всеки ден? Каква любов е тази, която всеки ден не обгръща повече хора в себе си? Каква мъдрост е тази, чиято светлина всеки ден не се увеличава? Каква истина е тази, която всеки ден не ти дава по-голяма свобода?

„Който влиза през вратата на кошарата на овцете, той е истински пастир. Той ги зове по име и те познават гласа му.“ Значи онзи, който не влиза през вратата на кошарата, не е пастир, но е крадец и разбойник. Истинска мисъл е онази, която стои над условията. Всяка мисъл, която се влияе от условията, тя е крадец и разбойник. За да не попадате на такива мисли, стремете се към правите, Божествените мисли, които могат да ви преобразят, да ви поставят на нов път. Живеете ли с Божествените мисли, вие включвате в

себе си мислите на обикновения човек, на талантливия, на гениалния, на светията и на Учителя, вие сте над условията в живота. Обикновеният, талантливият и гениалният човек още не са свободни от смъртта; светията е на границата между смъртта и безсмъртието; Учителят обаче е извън смъртта. Стремете се към последната категория – да станете учители на себе си, за да се освободите от смъртта.

Не е въпрос човек да мисли само за високи неща, но да се вглежда в настоящия живот, да види какво се иска днес от него. В какво трябва да вярва човекът на XX век? На какво трябва да се надява? Трябва ли да мечтае за някакъв нов строй? Новото иде отвътре, а не отвън. Не са хората тези, които могат да внесат нов строй. Има един Божествен план, който ще се реализира. В него са предвидени всички нужди на хората, както и начинът, по който ще се задоволят. Външният ред е определен вече, остава само да се приложи. Той представлява сбор от опитностите на съществата, които са живели преди нас. Божественият план ще се прилага по малко, и то според това докъде са стигнали хората в развитието си. Степента на развитието, до която човечеството е дошло, определя и бъдещите промени. Много промени ще стават, но трябва да бъдат разумни. Значи не е достатъчно само да стават промени, те трябва да са и разумни.

За да може някой да свири на цигулка, трябва да знае местата на тоновете по цигулката. Но това още не го прави музикант, той трябва да знае и как да съчетава тоновете, как да образува от тях различни акорди, гами. Ако не знае как да изкара нещо хармонично, той ще остане обикновен музикант, без дълбоко разбиране на музиката. Поканили веднъж Паганини на угощение, на което присъствали най-знаменитите музиканти. Целта на поканата била скрита от Паганини. Присъстващите съчинили едно мъчно парче, което никой от тях не би могъл да изсвири. С това

КОЙТО ВЛИЗА

те искали да изпитат силата на неговия гений. Като свършили вечерята, един от музикантите се обърнал към Паганини със следните думи: „Молим Ви да ни изсвите това парче“. Паганини разбрал скритата мисъл в това предложение, но веднага взел цигулката си и го изсвирил. Всички останали крайно доволни от него и се убедили в силата на гениалността му. С цигулката си Паганини преодолявал всички мъчнотии в областта на музиката. Ако Паганини се справял с всички мъчнотии с цигулката си, не можете ли и вие да се справите с мъчнотиите в своя живот? Ако и на вас ви дадат една мъчна задача в живота, не можете ли да я разрешите? Вземете цигулката и свирете.

Днес всички хора се намират в трудно положение и казват, че не може повече така да се живее, не могат да издържат. Може да се живее, но за това майката трябва да е вложила в детето си повече вяра и надежда както в самото себе си, така и в Бога. Като бременна още, майката трябва да вложи в детето си мисълта да стане истински човек, да развие своите дарби и способности, да стане гениален или светия, да работи за доброто на човечеството. Апостол Павел казва: „Ние няма да умрем, но ще се изменим“. Радвайте се, че имате условия да растете, да се развивате, да постигнете идеалите на своята душа. В това се заключава красотата на живота. Който не мисли така, той очаква смъртта, в нея да намери освобождаването си. Болестта и смъртта не освобождават човека, но го предупреждават да изправи погрешките си. Всяка погрешка показва нарушаване на Божествените закони. Следователно, ако всеки ден човек не изправя по една погрешка и не придобива по една малка добродетел, той нищо не е постигнал. Да придобиваш добродетели, без да изправяш погрешките си, това е равносилно на нула. Ако изправяш една погрешка и не придобиваш една добродетел, това е пак равно на нула. За да притуряте по нещо към характера си,

едно се иска от вас: всеки ден да изправяте по една погрешка и да придобивате по една добродетел. Така постъпва гениалният човек.

Каква е задачата на гения? Той идва в света да научи хората как да изправят погрешките си и как да придобиват добродетели. Дали погрешките са индивидуални, обществени, или общочовешки, не е важно; важно е човек да знае пътя, по който да изправя погрешките си и да придобива добродетели. Само по този начин той става здрав и силен. Физическото здраве се основава изключително на добродетелите в човека. Добрият човек не боледува. Щом се усъмни в доброто, той започва да боледува. Ако болният вярва в доброто, непременно ще оздравее. Като греши, човек излиза от областта на доброто и отваря в себе си вратата за греха. Щом греши, той започва да боледува, а след болестта иде смъртта. Ако не разбират връзката между доброто и здравето и не пазят тази зависимост, хората допускат злото и погрешките в живота си и казват: „Няма какво да се прави, ще боледуваме, ще страдаме, докато заминем за другия свят“. Това е криво разбиране.

Истинският живот има за задача да освободи човека от всичко отрицателно, от сиромашията, от робството, от ограниченията. Животът е веруюто на човека, а не неговите външни разбирания и вярвания. Правите паметник на някой човек, за да покажете, че цените това, което е дал за отечеството си; отивате на църква, за да покажете, че сте религиозен. Ние ценим живите паметници и храмове, които са подобни на живи извори, от които постоянно тече чиста планинска вода. В стихотворението си „Моята молитва“ Христо Ботев, като се обръща към Бога, казва: „Не ти, що си в небесата, а ти, що си в мене, боже – мен в сърцето и в душата...“. Когато някой намисли да направи някакво престъпление, нека се вгълби в себе си и да каже като Ботев: „Не Ти, Боже, Който си в небесата,

КОЙТО ВЛИЗА

а Ти, Който си в сърцето ми...”. При всички случаи на вашия живот вслушвайте се в гласа на сърцето си и ходете по неговите пътища. В сърцето на човека са написани Божиите закони.

Всички хора трябва да отворят сърцата си за Бога. Само при това положение те ще бъдат извори, които дават изобилно. В изобилието е любовта. Мнозина дават, но без любов. Това даване не се благославя. Един богат турчин, бакалин, бил много груб по външна обхода, но имал добро сърце. Когато дохождали при него бедни, за да искат помощ, той ги нагрубявал и изпъждал. Но после, след като се отдалечавали, той съжалявал за постъпката си, сърцето му се свивало болезнено и тръгвал след тях да ги догонва. Като ги настигал, пъхал в ръцете им по една-две монети и доволен се връщал назад. В сърцето на този човек живее Бог, но по стар навик той първо проявявал грубостта си, а след това мекотата на своето сърце.

„Който не влиза през вратата в кошарата на овцете, но прилазва отдругаде, той е крадец и разбойник.“ И обратно: „Който влиза през вратата на кошарата, той е пастир”. Радвайте се, когато станете пастири на себе си – на своите мисли и чувства. Пастирът зове своите овце по име и те познават гласа му. Ако овцете имат имена, колко повече човек трябва да има име! Много имена носи човек, но те не са истински, псевдоними са. Много Ангеловци има на Земята, но малцина от тях са ангели. Може да се нарече човек и да носи същинското си име само онзи, който е дал път на любовта, на мъдростта и на истината в себе си. Имената имат смисъл само тогава, когато отговарят на характера на човека. Влезе ли в противоречие с името си, човек не е на прав път. Влезе ли в противоречие със своето верую, човек не е на прав път. Той може да влезе в противоречие не само със себе си, но и с обкръжаващите. Има неща, които са общи за всички хора. Дойдат ли до тях, хората са във от противоречията на

живота. Например всички дишат един и същи въздух, пият една и съща вода, възприемат една и съща светлина и топлина. Това е истинското верую не само на хората, но на всички живи същества.

И тъй, като диша, като пие вода, като възприема светлината и топлината и като проявява любовта, мъдростта и истината, човек се свързва с всички хора на Земята и става истински човек. Не е човек онзи, който не проявява любовта в живота си; не е човек онзи, който не проявява мъдростта в знанието си; не е човек онзи, който не проявява истината и свободата. Може ли човекът на любовта, на мъдростта и на истината да гледа спокойно как изтезават, мъчат и убиват ближния му? Ще кажете, че това е необходимо за изправяне на човечеството. Проследете историята на еврейския народ и вижте какво са правили евреите със своите сънародници. Надали има друг народ в историята, който да е прилагал така точно своите строги закони. Въпреки това евреите и до днес не са придобили това, което е нужно като на избран народ. Те са минали през големи страдания, станали са малко по-меки, но още много трябва да работят върху себе си. Те и до днес още вярват в добрите резултати на строгите закони. Българинът казва: „Блага дума желязна врата отваря“. Човек трябва да знае с какви думи да си служи и къде да ги прилага.

Болен човек отива при един лекар да го прегледа. „От какво страдаш?“ – пита го лекарят. – „От какво страдам, това е твоя работа. Моята работа е да дойда при тебе, за да ме прегледаш и да кажеш думата си.“ Друг случай: беден човек отива при един богаташ. Казва му: „Господине, крайно беден съм“. – „Колко пари ти трябва?“ – „Това е твоя работа. Аз не съм господар на кесията ти. Твоята любов ще определи колко можеш да ми дадеш. Стоя пред тебе, виждаш ме, ще решиш с какво можеш да ми помогнеш.“ – „Ето, вземи хиляда лева. Доволен ли си?“ Сиромашът

КОЙТО ВЛИЗА

мълчи. – „Вземи още хиляда лева. Доволен ли си?“ – „Можеш да дадеш колкото обичаш.“ Богатият започва да вади трета, четвърта банкнота, докато най-последно сиромасът казва: „Благодаря, достатъчно е това“. Всеки човек може да бъде като богатия, да дава постоянно и изобилно. Всеки може да бъде извор, който непрестанно дава.

Дръжте в ума си мисълта, че сте богати, учени, силни, здрави. Каквито се мислите, такива ще станете: ако сте бедни, ще забогатеете, ако сте невежи, ще придобиете знания, ако сте слаби, ще станете силни и ако сте болни, ще оздравеете. Разчитайте на положителните мисли и положителните чувства в себе си. Вижте какво прави детето: като наблюдава как баща му чете, пише, работи, то казва, че иска да стане също като него учен. Не минава много време, детето пораста и става учен човек. То иска да стане високо, да израсте нагоре и в скоро време това се реализира. Каквото пожелае детето, реализира се. Защо и вие да не станете като малките деца? Христос казва: „Който не стане като малките деца, не може да влезе в Царството Божие“.

„Който влиза през вратата на кошарата, той е пастир.“ Влизайте и вие през вратата на своите мисли и чувства, за да не дойдат крадци и разбойници отвън. Който влиза през вратата, през която вие влизате, той е ваш баща, ваша майка, ваш брат, ваша сестра и ваш приятел. Който не влиза през вратата, през която вие влизате, той не е ваш ближен, той не ви обича.

Коя е вратата на кошарата, през която човек трябва да влиза? Това е разумният живот, който Бог е поставил на пътя на човека. Който минава през тази врата, него го очаква велико бъдеще.

8 юни 1930 г., София, Изгрев

Преди Авраам

Рече им Исус: „Истина, истина ви казвам, преди да бъде Авраам, аз съм”.

Йоана 8:58

В света съществува една Божествена философия, една Божествена мъдрост, която не е създадена сега. Тя е от паметивека, тя е создала всичко. Защо хората дълго време не са знаели за нейното съществуване? Защото са били деца, занимавали са се с играчки. Който не знае нищо за тази философия, прилича на малките деца, които по цели дни играят с пясък и вода, правят си къщички и ги събарят. Какво придобиват с тези къщички децата? Те са ценни само като упражнения, но нищо не допринасят на човечеството.

Каквото е отношението на децата към пясъчните къщички, такова е отношението на много от сегашните хора към Божествената философия. Те гледат на нея като на забава – нещо, с което да убиват времето си. Не е лошо да се забавлява човек, но само ако е от време на време. Реши ли целия си живот да мине в забавления, той скъпо ще плати. Пясъчните къщички са неустойчиви, нищо не остава от тях. Който се забавлява с такива къщички, отива заедно с тях. Къде са онези хора, които са правили само пясъчни къщички? Къде са онези хора, на които са издигнати паметници? Къде са онези велики държави и империи, които създаваха страх и трепет между народите?

„Преди да бъде Авраам, аз съм.“ Два принципа разрешават въпросите в живота: Авраам и Аз. Всеки човек е едновременно Авраам и Аз. Преди да бъде Авраам, тоест преди да бъде човекът, бил съм Аз, тоест Божественото Начало, което е создало и земята,

и небето – цялата Вселена. Евреите запитаха Христа: „Ти по-голям ли си от отец ни Авраам, който умря?“. На този въпрос може да се противопостави следния: „Ако Авраам беше по-голям, защо умря? Защо остави той евреите да бъдат роби, подвластни на Римската империя?“. Не е въпросът само до външното робство, има и по-страшно робство – вътрешното. Казано е в Писанието: „Който греши, роб е на греха“. Да греши човек, това значи да бъде вътрешно поробен. Вътрешното робство води към смъртта. Човек може лесно да се освободи от смъртта. Как? Като престане да греши, като даде предимство на Божественото Начало в себе си. Дайте първо място на Бога в себе си, а после на човека, на Авраам. Не казвайте, че по-горен от човека няма. Преди Авраам беше Бог, Христос, великият принцип – Любовта.

Като не разбират дълбокия смисъл на живота и на отношенията си към Първата Причина, хората започват да критикуват Провидението и сами се излагат на опасности. Така един полковник критикувал главнокомандващия руската армия генерал Кутузов за отстъпленията, които правел пред Наполеон. Кутузов имал велик план, който полковникът не разбирал и затова критикувал тактиката му. По отношение на военната тактика Наполеон беше гений, а Кутузов – талант, поради което ценеше методите, с които Наполеон действаше. Обаче Кутузов имаше предвид интересите на руския народ и отстъпваше планомерно. Един ден Кутузов посетил полковника в частта му и го намерил в домашна, интимна обстановка сред войниците си: облечен в халат и с чаша чай на масата. Това било обичай на този полковник. Като видял генерала пред себе си, полковникът станал на крака, козирувал почтително и останал на мястото си смутен и изненадан. Генералът се приближил любезно към него, хванал го под ръка и го помолил да го разведе из лагера, за да разгледа положението, в което се

намирала частта му. Полковникът давал обяснения за всичко, но се чувствал крайно засрамен да обикаля целия лагер така – облечен в халат и под ръка с генерала. Като свършили обиколката, генералът се ръкувал с полковника, благодарил му и казал, че и друг път ще го посети. Полковникът си взел бележка от случая и втори път не си позволил да стои сред войниците си в домашно облекло и да пие чай пред тях. Той се трогнал от тактичната и благородна постъпка на Кутузов, но през целия си живот не забравил онази разходка из лагера.

Мнозина обичат да критикуват било Провидението, било реда и порядъка в света, било живота, с негодите и нещастията в него, но те забравят за своите слабости също като руския полковник. Ще дойде генералът, тоест Провидението, ще ги хване под ръка и ще ги разведе из целия свят. Тогава ще помислят имат ли втори път право да критикуват Провидението, живота и порядъка в света. В какво положение заварил Кутузов полковника при второто си посещение? Той бил вече в пълна униформа, с добре изчистени и лъснати чизми, готов за работа. Генералът пак го хванал под ръка и отново се разходили из лагера. Когато Провидението хване човека под ръка и го разведе из света, той, ако е разумен, ще си вземе поука от предадения урок и втори път няма да изпадне в същата погрешка.

В дадения пример виждаме два отлични характера: Кутузов, който постъпил благородно и тактично, и полковника, който не се извинявал, но запазил присъствие на духа. Полковникът си взел поука от погрешката си и никога повече не я повторил. Пък и положението на войниците било особено: те гледали как полковникът им, който е по халат, се разхожда с генерала под ръка. Едни от тях намирали, че това е в реда на нещата, други се ужасявали и влизали в положението на своя началник, а трети се възхищавали и

от двамата: от генерала, който не дал вид, че положението на полковника е неестествено, и от полковника, който запазил присъствие на духа и изпълнил задачата си като техен началник.

Примерът с Кутузов и полковника е един от великите примери в човешкия живот. Той дава условия за мисъл, за проява на благородство и за създаване на приятелски отношения. След това Кутузов и полковникът станали добри приятели. Ще кажете, че човек трябва да бъде изпълнителен, да спазва законите и да не отстъпва от тях. Човек трябва да бъде изправен към разумните закони, но не от страх, а от съзнание и любов. Трябва ли да се отзовете на поканата на стражаря от страх? Покани ли ви стражарят да тръгнете след него, не чакайте да ви застави насила да го направите. Тръгнете след него доброволно, съзнателно и не се страхувайте. Стражарят представлява разумният закон. Натъкнете ли се на него, следвайте го неотклонно. Той ще ви даде добър урок, с който ще изправите погрешките си.

Всяко нещо трябва да се разглежда от три страни: по форма, по съдържание и по смисъл. В горния пример войниците са формата, полковникът е съдържанието, а Кутузов е смисълът. Войниците са учениците, тоест слушателите, публиката, пред която се разиграва действието. Ако нямаше войници, урокът щеше да бъде безпредметен, нямаше да се предаде. Ако полковникът нямаше обичай да се явява сутрин пред войниците си по халат и пред тях да пие чая си, урокът щеше да бъде лишен от тема. И най-после, ако Кутузов не беше мъдър, благороден човек, предаването на урока нямаше да има смисъл. Войниците, полковникът и Кутузов, като разумно съчетание на условията, дават възможност да се предаде един велик урок, в който всяко условие може да се прояви самостоятелно и свободно. На каквото място се намиращ, така трябва да постъпваш: ако си на мястото на

войниците, ще постъпиш като тях; ако си на мястото на полковника, ще постъпиш като него; ако си на мястото на Кутузов, ще постъпиш по неговия метод.

Съвременните хора се нуждаят от нова философия на живота, която е необходима за тяхното правилно развитие. Ако човек не дойде до новото разбиране, животът му ще бъде пълен със страдания и нещастия и като не може да си обясни причините за тях, ще обвинява Провидението, обкръжаващите и условията. Време е да се откажете от отрицателните мисли и чувства. Смисълът на живота е в положителното, а не в отрицателното, тоест в прилагането на новото, а не само в теоретизирането. Дойдете ли до музиката, няма защо да говорите за нея, но идете да слушате някой виден музикант. Той ще ви покаже какво нещо е истинската музика. Искате ли да знаете как да се молите, идете при някой духовен човек и вижте как живее и как се моли той. Ако искате да знаете какво нещо е театърът, идете в един от най-видните театри и вижте как играят актьорите. Всяко нещо се учи на самото му място и от ония хора, които го прилагат. Какво нещо е науката, ще научите от учените. Обаче и музикантите още не знаят всичко, което се отнася до музиката; и духовните хора не знаят всичко за молитвата; и учените не знаят всичко за науката. Има нещо ново, което всеки момент се прибавя към познатото.

Животът е непреривен, постоянно приижда. Хората са изучавали и изучават преривния живот, поради което преждевременно остаряват. Капката вода не крие всички възможности на водата. Силата на водата е в множеството капки, които се съединяват в едно цяло и работят заедно. Смисълът на живота се крие в неговата непреривност. Ще каже някой, че е добър човек, че е живял честно. Възможно е, но въпреки това Провидението ще дойде и ще го изкара по халат пред войниците му, след това ще го хване под ръка и ще го разхожда из целия лагер. Кутузов

искаше да каже на полковника: „Ако и аз имам твоите навици, един ден Наполеон ще ме хване под ръка и ще ме разхожда из цяла Франция пред войниците му, както съм облечен в домашен халат. Но аз искам да бъда умен, да не ме намери Наполеон пред палатката ми с халат и да не ме разхожда така пред войниците“. Помнете: за всеки, който носи в себе си известни недъзи, ще се намери един Кутузов, който ще го разхожда пред войниците му из целия лагер. Ще кажете, че това е съдба. Съдба е, но която човек сам си кове. Не може ли полковникът да излезе пред войниците си стегнат, облечен в униформата си и дори да пие чая си пред тях, щом види Кутузов, веднага да му отдаде нужното внимание, да го посрещне както трябва?

„Преди да бъде Авраам, аз съм.“ С други думи казано: преди да беше Земята, Слънцето беше, тоест беше Великата разумност, която твори и съгражда нещата. Ако Земята каже, че може да живее сама, веднага ще се разруши и ще изчезне. Земята ще съществува дотогава, докато центърът ѝ е свързан с центъра на Слънцето. В който ден се откъсне от Слънцето, тя ще престане да съществува. Понеже е свързана със Слънцето, тя има отношение към всички планети в Слънчевата система. Ще кажете, че в Библията е писано друго: първо Земята е била направена, а после Слънцето и другите небесни светили – в четвъртия ден. Мойсей, който разбирал великите закони на Битието, вярно е предал фактите за създаването на света, но преводачите са направили известни погрешки. Оригиналът е верен, в копията са допуснати неверни факти. Как е възможно Слънцето, в системата на което влизат толкова много планети, да е създадено след Земята? При това всички планети му се подчиняват, зависят от него, а то да е създадено след тях, това е невъзможно. То е все едно да допуснем, че първо се явяват децата, а после родителите. Каква логика има в това?

Ще дойдат някои философи да разискват върху въпроса кое се е явило по-рано: кокошката или яйцето. Невъзможно е да се яви яйце без кокошка. Яйцето представлява материалната страна на Божествения свят. Значи Божественият свят се ограничил в едно малко яйце, за да стане видим и разбран за човека. Божественият принцип работи и в яйцето. Хората търсят Божествения принцип, тоест Бога, в живота, в природата, в хората, но никъде не Го намират. Защо? Защото целият свят и цялата природа са в Бога, те са Негови творения. Как може да намерите създателя на часовника в самия часовник? Часовникът напомня за своя създател, но създателят е другаде. Като се развали часовникът ви, ще намерите някой майстор да го поправи. Той може да е негов създател, но вие го намерихте във някъде, а не в самия часовник. Който е създал света, Той е във него и вътре в него, във природата и вътре в природата. Това е една от великите аксиоми на живота. Ако някои не вярват в тази аксиома, това си е тяхна работа. Мнозина не вярват и в геометричните аксиоми, но това не значи, че те не са верни. Аксиомите са валидни за учените, които изучават и разбират геометрията. Нисшите същества не се интересуват от техните аксиоми и не ги признават.

Да се върнем към непрерывния живот. Какво представлява той? Нещо подобно на плат, който се тъче. С една нишка става ли плат? Много нишки трябва да се насноват, за да може да изкарате плата. При това днешната работа не прилича на вчерашната, а утрешната няма да прилича на днешната. Ето защо непрерывен е животът. Той няма начало и край и всеки момент към него се прибавя нещо ново. Като знаете това, не казвайте, че не живеете добре, но всеки ден прибавяйте към живота си нещо ново, с което да се повдигате и обновявате. Живейте според законите на разумната природа, за да бъдете доволни от себе си.

А какво представлява разумната природа? Живот, изявен от три страни: физическа страна, която включва в себе си среда, условия и възможности; духовна страна, която включва всички закони, и умствена страна, или Божествена, в която влизат всички факти и принципи, които работят в целокупния живот. И най-после над всичко това стои Великата разумност, която направлява средите, условията и възможностите, както и законите, фактите и принципите. Тези неща са неразривно свързани. Ето защо, за да разбира средата, в която живее, човек трябва да разбира условията и възможностите; за да разбира условията и възможностите, той трябва да разбира законите, фактите и принципите. Само по този начин човек може да излиза от една среда и да влиза в друга и да се ползва от нейните условия. Само така може да разбере как рибата е станала птица, а птицата – млекопитаещо. Докато е във водата, рибата не може да стане птица. Тя трябва да научи условията, при които може да живее в рядката среда – във въздуха. Тя трябва да се нагоди към този живот. Само при това положение тя ще влезе в новата култура.

Непреривният живот подразбира минаване от едни условия в други, от една култура в друга. При това всяко нещо трябва да става навреме. Ако воюваш, навреме ще воюваш. Не попаднеш ли на определено време, ще бъдеш бит. Трябва ли хората да воюват? Ако воюват и се убиват, не трябва да воюват; ако воюват, без да се убиват, войната е намясто. Война, която взима човешки жертви, е остатък от старата култура. По въпроса дали трябва, или не трябва хората да воюват, съществуват две мнения: мнението на тъмнината и мнението на виделината. Който поддържа първото мнение, казва, че светът ще се оправи с наказания, затвори, бесилки и войни. Който поддържа второто мнение, казва, че светът ще се оправи само чрез доброто. Доброто е в сила да се справи със

злото. От излизането на Адам от рая и досега хората живеят по старата култура, но още не са се справили със злото. Помнете: светът може да се поправи само чрез любов, знание и сила. Вън от любовта, знанието и силата човек е осъден на страдание и мъчнотии.

Всички хора искат да бъдат щастливи. Без вяра в Божественото Начало никакво щастие не може да се постигне. Като вярва в това Начало, човек се домогва до истината, която го прави свободен и му дава импулс за работа. Много естествено, когато излезе от затвора, човек започва да работи и да осмисля живота си; когато болният напусне болницата, не търси вече лекари, но всеки ден прибавя по нещо към здравето си. Човек трябва да пази здравето си, докато е здрав. Това се постига със здравословни мисли и чувства. Внасяйте в ума си и в сърцето си само такива мисли и чувства, които обновяват и укрепват организма. Дойдете ли до противоречията в живота, не ги допускайте в себе си. Оставете ги вън и ги разглеждайте, както ученият ботаник изследва растенията. – „Защо Бог е допуснал противоречията?“ Срещу този въпрос може да се зададе друг: защо човек допусна противоречията в своя живот? Детето няма право да пита майка си защо постъпва с него по един или по друг начин, но то трябва да се учи. Ако не е готово да се учи от майка си и от баща си, то не ги обича. Кога детето не обича майка си? Когато не е родено с любов. Какво дете ще роди майката, ако едновременно мисли за двама – за своя мъж и за друг мъж, когото обича? Ще кажете, че това е престъпление. Не е там въпросът. Важно е къщата, която майсторът гради, да бъде здрава. Един майстор трябва да я гради, и при това на един и същи терен, не на различни терени.

В заключение на това казвам: момата трябва да се ожени за момък, когото обича. Не го ли обича, да не се жени за него. Същото се отнася и до момъка. От гледището на любовта не е позволено на човека да се жени

без любов. Не е позволено на майката и на бащата да раждат деца без любов. Следвайте закона на Любовта във всички свои действия и не се страхувайте от нищо. Бог е Любов, следователно, като се жените, призовете Името Божие между вас. Не е ли Бог между вас, и женитбата, и раждането на деца е търговска сделка. Следователно допуснете ли търговията в най-свещените отношения на хората, не очаквайте никакво щастие, никакви постижения. Помнете: това, което отнема щастиято на човека, което разрушава неговите възвишени мисли, чувства и постъпки, е отсъствието на любовта. След всичко това ще кажете, че Божията воля е била да страдате, да боледувате и да умрете. Не е така. Казано е в Писанието, че Бог не съизволява в страданията и в смъртта на грешника. Божията воля е в растенето и в развитието на човека.

„Преди да бъде Авраам, аз съм.“ Значи Христос е бил преди Авраам. Авраам се е учил от Христос, понеже Христос носеше в себе си истинската философия на живота. Който следва тази философия, той не умира, но се видоизменя, и не се нуждае нито от паметник, нито от гроб. Какъв по-добър паметник можете да намерите от живия човек, който служи на любовта, на мъдростта, на истината, на доброто, на кротостта, на въздържанието? Няма по-красиви паметници от живите хора, които възплъщават великите добродетели. Няма по-красив паметник от живия човек, който служи на Бога. Да служиш на Бога, това значи да вършиш Неговата воля с всичко красиво и възвишено, което Той е вложил в тебе. Той е бил преди всички хора. И Той ги упътва в живота им.

Затова е казано, че ученикът не може да бъде по-горен от учителя си. Ученикът ще върви по пътя на своя учител и ще изпълнява неговите заповеди. Мнозина казват, че не се нуждаят от външни учители. Те казват, че Духът ще дойде и ще ги научи на всичко. Не е така. Ако Духът може да научи човека на всичко,

тогава той не се нуждае нито от майка и баща, нито от братя и сестри, нито от учители; за него и външната природа ще бъде безпредметна. Човек трябва да се учи отвън и отвътре. Реалността е вън от човека и вътре в него. Вслушвайте се в думите, които Духът ви нашепва, но работете и навън, да видите какво сте научили. Отвътре човек се учи, а навън прилага наученото.

Сега, като обяснявам тези неща, това не значи, че трябва да вярвате в думите ми. Ако нямате вяра в себе си, отвън нищо не можете да направите. Всеки трябва да работи върху себе си, да развие това, което е вложено в него. Всеки има вяра, сила, търпение в себе си и няма защо да му се проповядва да ги търси отвън. Във всеки човек е вложено известно богатство, поради което нищо друго не му остава, освен да прояви богатството си и добродетелите си. Трябва ли да учите войника на търпение? Като е станал войник, ще търпи: ще стои часове наред на пост с пушка в ръка, ще стреля, ще се упражнява. Ако го изпратят на бойното поле, там още повече ще търпи: ял, не ял, ще търпи и напред ще върви.

Тъй щото, ако е за говорене, на човека трябва да се говори за онова, което не знае и което той няма. Ако река да ви говоря за стария живот, вие го знаете по-добре от мене. Друг е въпросът, ако взема цигулката си и започна да свиря: на всеки ще свиря специално парче според нуждата, която има в дадения момент. На болния ще изсвиря такова парче, с което да го вдигна от леглото; на упорития ще изсвиря такова парче, с което да смекча неговата упоритост; на безверника – парче, с което да събудя вярата му, и така нататък. – „Възможно ли е това?“ Възможно е, съществува такава музика. Ако майката знае да свири по този начин, тя би преобразила характера на детето си – лошото дете ще впрегне на работа. Детето е лошо, защото има излишна енергия в себе си, която не знае как да тури в действие. Чрез музиката майката насоч-

ва енергиите на детето в права посока и то изменя характера си, става добро. Следователно, ако майката знае как да даде път на енергиите в детето си, за да започне да твори, то ще се изправи.

Това се отнася и до възрастния човек. Ако енергиите му се подпушат, ако го отклонят от идеалите му, той става песимист, мрачен, зъл. За да помогнете на такъв човек, трябва да повишите вътрешната му топлина, да потекат енергиите му свободно. Насърчете го, внесете в него вяра в живота, и той ще измени състоянието си, ще стане оптимист. Ще каже някой, че като няма пари, не може да бъде оптимист. Той е на крив път. Важно е човек да бъде здрав. Щом е здрав, той ще работи и ще придобие това, което му е нужно. Здравият може да бъде богат по ум, по сърце, по прояви. Не е външното богатство, което прави човека щастлив; външно той може да се представя за щастлив, но всъщност не е. В това отношение природата не търпи никакъв фалш, никаква лъжа. Тя иска да вижда нещата такива, каквито са в действителност. Ако можеш да кажеш истината, кажи я тъй, както е, без страх. Ако не можеш да я кажеш, по-добре мълчи. Дойдете ли до истината, бъдете смели. Ние говорим за онази истина, която освобождава човека и създава в него нещо велико. Ако направите някаква погрешка, кажете истината, признайте се поне в себе си. Ако ви питат вие ли сте счутили чашата или шишето, не скривайте истината, кажете си погрешката, никой няма да ви съди. По-добре е да говорите истината, отколкото да я забулвате. Който е скривал истината, всякога се е натъквал на мъчнотии, сам си е причинявал нещастия и злини.

Навремето евреите не приеха Христа, тоест не приеха Божия закон, поради което и до днес страдат. Но и християните, които приеха Христовото учение, още не са го приложили. И те страдат по същата причина. Евреите казват, че признават Мойсей, а

християните – Христос, но и едните, и другите страдат. Защо? От неизпълнение на Божия закон. Ще кажете, че човек трябва да ходи на църква. И това не е лошо, но ще стане ли той по-набожен? Други казват, че детето трябва да ходи на училище. Добре е детето да ходи на училище, но ще стане ли с това по-умно? Важно е човек да ходи на църква с любов; детето пък трябва да ходи на училище с любов. Без любов никой не може да стане набожен и никое дете не може да стане учен човек. Религията и науката се придобиват само с любов. Отношенията между хората трябва да почиват на взаимно уважение и почитание. Където любовта присъства, там има разбиране и познаване на нещата.

Светът се нуждае от истински хора, които да прилагат своите идеи и разбирания. Само по този начин човешкият живот ще се оправи. Няма да минат сто-двеста години, и това ще стане. Мнозина ще проверят думите ми, ще разберат, че казаното днес се е сбъднало. Като проверят това, могат да ми напишат по едно писмо. Как ще се оправи светът? По естествен начин. Достатъчно е да си представите следната картина, за да разберете как ще стане това. По един широк, безкрайно дълъг път вървят пътници. Отпред са пълните, натоварените със съкровища коли на богатите, които следват колите си и спокойно разговарят помежду си. След тях вървят празните коли на сиромасите, бедните и страдащите, които търсят работа, за да турят нещо в колите си. Богатите не подозират, че след тях вървят празни коли, но и бедните не виждат по какъв начин могат да си намерят работа. Обаче керванът се движи, върви напред. Равният и гладък път привършва и постепенно става по-стръмен и каменист. Движението на претоварените коли се затруднява, богатите пътници започват да се изморяват, но не виждат изходен път, не знаят как да се освободят от мъчнотиите си. Критичният

момент настъпва, те спират колите си и започват да хвърлят част от богатствата, за да се облекчат. Колкото по-нагоре се качват, толкова повече хвърлят от товара си. Сега започва спасението на сиромасите: те спират празните си коли и започват да ги пълнят с излишния товар на богатите. И тъй, на онези, които се оплакват, че колите им са празни, казвам: имайте търпение, след стотина години и вашите коли ще се напълнят, но трябва да вървите след богатите. — „Кой ще чака толкова време?“ Който има търпение, ще чака и ще придобие нещо. Който няма търпение, ще изгуби и това, което има. Разумният свят има свой план, който за нищо и за никого няма да измени. Казано е в Писанието: „Който търпи, спасен ще бъде“.

Време е вече хората да изменят живота си, да изменят своите разбирания и вярвания, да изменят начина си на хранене, на спане, начина на женитбите и така нататък. Коренна промяна трябва да стане с човека, за да бъде готов за новото време, за бъдещите условия. В бъдеще хората ще се обичат по нов начин и ще се женят по нов начин. Ако двама души, които се обичат, се срещнат вечер, любовта им ще изчезне. Любов, която се ражда вечер, умира. За да живее вечно, любовта трябва да се роди сутрин, при изгрев-слънце. Ако не се роди при първия слънчев лъч днес, ще чакате друг ден, и той ще бъде епохален. Любовта не идва всякога. Тя има свой определен път, час и момент на проявяване. Същото се отнася и до раждането на човека. Има часове и минути безплодни, когато нищо не може да се роди; има часове и минути благоприятни, когато всичко се ражда, цъфти и зрее.

Всичко, което става в природата, е точно определено. Ако природата не спазва строго своите закони, ние ще се намерим пред голям хаос и дисхармония. Който разбира великите закони на Битието, знае, че човек не се ражда само веднъж. Докато е на Земята, той трябва да се роди поне два пъти: един път по плът,

от майка и баща, и втори път по дух, от Бога. За това раждане именно Христос казва: „Ако не се родите изново, от вода и Дух, не можете да влезете в Царството Божие“. Това значи роден от Бога. Духът ще бъде вашият баща, а Божественото Начало във вас представлява силите, които взимат участие при раждането ви. За да дойде до това раждане, човек трябва да преустрои коренно своя организъм. Тогава той може да каже като апостол Павел: „Ние няма да умрем, но ще се изменим“. Казано е, че роденият от Бога грях не прави. Той е човекът на новата култура.

Новото човечество се нуждае от вътрешна просвета, от правилно разбиране на Свещените книги, от изучаване на методите на великите Учители, които са работили в света. Който е дошъл на Земята да се учи, трябва да намери своя Учител, своята майка, своя баща, своя приятел, своя род. Не ги ли намери, той ще живее по стария начин и резултатите на живота му ще бъдат същите. Ще бъде млад, ще остарее, ще умре и ще занесе със себе си мисълта, че животът няма смисъл. Живейте по новия начин, за да имате нови резултати. Живейте добре на Земята, за да бъдете добре и на небето. Ако не живеете добре, постоянно ще питате за онзи свят и никога няма да разберете какво представлява той.

Каквито и промени да стават в живота, това не трябва да ви обезсърчава. Временното, преходното се изменя, но вечното, абсолютното всякога си остава едно и също. Например доброто, любовта, светлината при всички времена и условия си остават едни и същи. На неизменното и на вечното човек разчита и се крепи. Ако не беше така, хората щяха да бъдат нещастни, защото нямаше да има на какво да се опрат. Радвайте се и вярвайте на вечното Божествено Начало, за да влезете в живота на безсмъртието. Само по този начин връзката между Първичната Причина и човешката душа остава неизменна. Прекъсне ли се

тази връзка, съзнанието на човека потъмнява, животът му се обезсмисля и той умира. Като дойде до това положение, човек се обезверява и отрича съществуването на друг живот, на всичко светло и възвишено; той изпада в низходящата посока на живота. Но това не е вярно за всички хора. Който ходи в правия път, той гледа на нещата светло, вярва в бъдещия живот, във всичко възвишено; той живее във великата истина на живота. Следователно, ако си попаднал в низходящата посока на живота, нищо друго не ти остава, освен да измениш движението си и да влезеш във възходящата посока.

И тъй, може да намери и познае истината само онзи, който разполага със съответен инструмент, чрез който може да я открива. Станете ли сутрин от сън, вземете този инструмент и измерете вътрешната си топлина. Ако забележите най-малкото понижаване на топлината, ще знаете, че има нещо неправилно във вас, което ще хвърли сянка върху вашето верую, върху вашите възгледи за живота. Следователно, за да не изпадате в песимизъм, направете всичко възможно за повдигане на топлината ви. Нормалната топлина ще нормализира живота ви. Направете опита с един болен и ще видите, че и тук действа същият закон. Достатъчно е да доведете температурата на болния до нормалната, за да се почувства той добре, да оздравее. Болният се нуждае от външна, чужда помощ и донякъде това е естествено положение. Какво ще кажем за онзи, който не е на легло? Щом е здрав и се нарича човек, той сам трябва да си помогне. Как ще си помогне? Като възстанови функциите на своето тяло, като повдигне мислите си и чувствата си и ги хармонизира. Разумният човек е лекар на себе си, той сам си помага. Неразумният очаква да дойде помощта му отвън.

„Преди да бъде Авраам, аз съм.“ Кой е този „аз съм“? Божественият Принцип. Достатъчно е да помисли човек за този принцип, за да се изпълни

със свещен трепет. Мнозина спорят с този принцип. Спореше и Яков, но какво стана с него? Бог го бутна по бедрото и той окуця, след това мина през големи страдания. Който се е опитал да спори с Господа, той е минал през големи страдания. Йов спореше с Господа, но главата му побеля от страдания: изгуби синовете си, дъщерите си, имането си, здравето си. Най-после съзнанието му се пробуди и той се обърна към Бога с думите: „Господи, Ти си прав. Има нещо, което аз не разбирам, но видях навсякъде Твоята мъдрост и любов и се предавам в ръцете Ти“. От този момент положението на Йов се измени и всичко загубено му се възвърна. Който изпадне в положението на Йов – да мисли, че Бог е крив, а самият той е прав, че целият свят е лош, а единствен той е добър, – ще бъде поставен на такива изпитания, които ще го заставят да мисли право. Нито светът е виновен, нито Бог, нито вие, но трябва да приемете Бога като среда, като условия, като възможности за подобряване на вашия живот. Знание е нежно на човека, за да изправи своите мисли и чувства, да тръгне по възходящия път.

Христос казва: „Преди да беше Авраам, аз бях“. Който разбере вътрешния смисъл на този стих, той ще се домогне до щастието, което се обуславя от знанието. Който е придобил истинското знание, той коренно изменя своя живот. Той гледа вече по друг начин на болестите, на страданията, на мъчнотиите. Болестите и мъчнотиите са неговии неприятели и щом още отдалеч види, че някой неприятел се задава, той не търси чужда помощ, но поставя картечницата си на пътя и започва да се защитава. Картечният огън на съзнателния човек не е нищо друго, освен неговите добродетели. Тъй щото справяйте се с неприятелите си, преди още да са влезли в крепостта ви. Човешкото тяло е тази крепост. Влезе ли неприятелят в крепостта ви, ще плащате контрибуция.

Като изучавате живота съзнателно, ще видите проявите му в три области: в областта на волята, в областта на ума и в областта на сърцето. Колкото по-неправилно се проявява човек в тези области, толкова по-големи са неговите смущения. Наистина, виждате колко много страдат някои хора от своя ум, други – от сърцето си и трети – от своята неразумна воля. Някой казва, че животът му е тежък, защото няма пари; друг казва, че приятели няма; трети се оплаква от липса на знания. Как мислите, ще бъде ли щастлив човек, ако има пари? Бог е давал и дава богатство на мнозина, но в края на краищата богатството пак се връща при Него. Защо? Защото хората не издържат на едно условие. Бог дава богатство на онзи, който е готов през целия си живот да не си служи с лъжата. Тази е причината, поради която нито богатите остават завинаги богати, нито сиромасите остават завинаги сиромаси. И едните, и другите се поставят на изпит.

Това са положения, които имат отношение към Божествения живот, а не към живота на личността. Защо? Защото това, което е вярно за личността, не е вярно за индивида; вярното за индивида не е вярно нито за ума, нито за сърцето; вярното за ума и за сърцето не е вярно за душата. Личността, индивидът, умът, сърцето, душата, духът са категории със специфични отношения и предназначения. Личността и индивидът имат отношение към физическия живот. Чрез тях трябва да изучавате този живот във всички негови прояви до най-големите подробности. Ако не разбирате физическия живот, не можете да разберете нито духовния, нито умствения живот, тоест проявите на ума и на сърцето. Голяма мощ се крие в човешката мисъл, тя върши чудеса. Мисълта е повлияла на растенията, на животните, на хората, даже и на природата. Щом е така, защо човек не си послужи с мисълта за усиляване на своята вяра във великото и мощното, чрез което да повдигне живота си? Една от причините

за неуспеха на хората е неверието им в Божествения Принцип, който е еднакъв във всички хора и работи по един и същи начин.

Днес всички хора се стремят към обединяване. Те се групират в братства, в общества с единствената цел да дадат възможност на Божествения Принцип в тях да се прояви. Когато даде предимство на Божественото в себе си, човек може вече свободно да развива дарбите си и сам да си помага в трудните моменти на живота. Ако е сиромас и се нуждае от пари, той няма да търси оттук-оттам да му дадат, няма да очаква на благоволенieto на хората, но ще вземе магическата си тояжка и ще тропне тук и там, да види къде има заровени пари. Щом намери мястото, ще го разрови, ще си вземе колкото му е нужно за момента и пак ще го зарови. Който разполага с магическата тояжка, той сам си доставя хляб, облекло и така нататък. Достатъчно е да тропне с тояжката си един път, за да си достави каквото му е нужно. Ще кажете, че лесно се живее с магическа тояжка. За онзи, който владее законите на тази тояжка, всичко е лесно. За онзи, който не ги владее, по-мъчно нещо от приложението на магическата тояжка няма. За да владее законите на магическата пръчица, човек трябва да бъде разумен, любещ, да носи истината и Божественото знание в себе си. Засега растенията, плодните дървета прилагат донякъде законите на магията. Те сами приготвят и пекат своите плодове. Човек може да направи нещо повече от растенията.

„Преди да беше Авраам, аз бях.“ С други думи казано: преди да беше човекът, Божественото съществуваше. Ето защо всеки човек трябва да даде ход на Божественото да се прояви. Много външни подтици идат в помощ на човека, за да прояви той Божественото Начало в себе си. Първият подтик е любовта. Тя иде отвън и събужда Божественото в човека. По тази причина, като люби, човек става по-добър, по-щедър,

по-внимателен. Когато изгуби връзката си с Божественото Начало, човек започва да остарява, изгубва смисъла на живота си и се обезсърчава. Той се намира в положението на блудния син, който всичко е изгубил и разпилял, но е придобил такива опитности, които го връщат в бащиния му дом, отново да се свърже с любовта на баща си, да влезе в новия живот.

„Преди да беше Авраам, аз бях.“ Само онзи може да разбере този стих, който прилага Христовото учение. Едно се иска от човека: да признае Бога за свой Баща и да има към Него синовни отношения. Това значи да живее човек и на небето, и на Земята, както Бог живее. Това е Божествена идея, която трябва да внесете в умовете си. Само по този начин животът ви ще се преобрази. Иначе ще се намерите в положението на малките деца, които правят къщички от пясък – каквото направите, всичко ще се разруши. Дайте път на Божествения Принцип в себе си, за да възкръснете, да придобиете безсмъртието и да кажете като Павел: „Аз няма да умра, но ще се изменя“.

15 юни 1930 г., София, Изгрев

За храна

*Работете не за храна, която се разваля,
но за храна, която трае в живот вечен.*

Йоана 6:27

Представете си, че на един виден цигулар му дават да свири на цигулка Страдивариус. Цигуларят е голям майстор, цигулката е много хубава, но струни няма. Какво ще прави той? Ще погледне цигулката със съжаление и ще я остави настрана. Съвременният човек представлява такава цигулка. Майсторът, който го е направил, е съвършен, но в продължение на дългия живот човек е изпокъсал струните си и днес едва ще намерите една или две струни на него. Повечето хора са цигулки Страдивариус без струни. Лесно се слагат струни на цигулки: ще вземат червата на някоя овца и ще направят струни. В последно време употребяват струни от меко желязо. Значи отгук или оттам ще се намерят струни и за човешката цигулка, но те не са струните, които майсторът е поставил. Днес употребяват и вълчи струни, но те са по-лоши от другите. Ако една от струните е вълча, а трите други са овчи, вълчата ще скъса овчите – и тук вълкът не може да се примири с овцата. Какво е положението на цигуларя с такава цигулка? Той трябва да свири и да примирява вълка с овцата на цигулката си.

Мнозина отричат съществуването на Първата Причина на нещата. За да се убедят в съществуването ѝ, те искат силни доказателства. Че има музика, че има цигулка Страдивариус, доказателствата са налице, но струни трябва да има цигулката, за да се свири с нея. И като слушат, че цигуларят свири на цигулка, някои пак не вярват в съществуването на музиката

и на цигулката и казват: „Цигулар къща не храни“. Като идете на хорото в което и да е българско село, ще видите някой цигулар да свири. Ако цигуларят поиска някоя мома, не му я дават. Защо? Казват му, че цигулар къща не храни. Едно време може и да е било така, както казват, но днес добрият цигулар гледа къща. Когато цигуларят свири и поддържа дома си – майка си, жена си, децата си, не трябва ли да вярвате в музиката и в цигулката? Следователно, когато вашето тяло с четирите струни на него, или вашата цигулка, поддържа първо вашия живот, а после и живота на близките ви, не трябва ли да вярвате в него, както и в Онзи, Който го е направил?

Ние не говорим само за външното свирене, за музиката като изкуство, но имаме предвид музиката като елемент на човешката мисъл. Ти не можеш да мислиш право, ако музикалното ти чувство не е добре развито; ти не можеш да бъдеш философ, ако не си музикант. Музиката предхожда философията, предхожда поезията, предхожда даже и проявената любов на Земята. Само когато запее майката, детето ѝ започва да я обича. Ще каже някой, че майката пее, защото се е влюбила. Не, майката пее, защото са я залюбили. Докато не знае какво нещо е любовта, тя не пее. Щом пее, за любовта пее. Тя пее, за да покаже, че се е явило нещо красиво в света.

Велико нещо е музиката. Много от сегашните хора имат повърхностни понятия за музиката, за вярата, за любовта. Затова именно те се запитват съществува ли Бог в света. – „Вярваш ли в Бога?“ Вярвам, че има цигулки Страдивариус, но те нямат струни. Ако човек е създаден по образ и подобие Божие, а няма струни, какъв човек е той? Ако скъсаш четирите струни на цигулката си, какъв човек си ти? Първата струна е сърцето, втората струна е умът, третата – душата, четвъртата – духът. Какъв човек е този, който няма сърце, ум, душа и дух? Цигулката е налице, но струни

няма. А какво представлява цигулка без струни? След това философите ще пишат трактати върху отвлечени въпроси и ще казват, че субстанцията, или цигулката, е там, но струните ги няма. Ако се скъсат струните на цигулката, чрез които се проявява музиката, какъв смисъл има самата цигулка, тоест субстанцията? Ако скъсаш струните, чрез които се проявява Битието, какъв смисъл има животът?

Съвременните хора се намират в положението на онзи арабски търговец, който пътувал през една местност и седнал близо до една чешма да си почине. Извадил от торбата си дървена кутия с маслини и хляб и започнал да яде. Като ядял маслини една след друга, хвърлял костилките им на различни страни. Още незавършил закуската си, пред него се явил един великан, който му казал строго:

– Знаеш ли, че ти наруши едно от свещените правила на тази местност?

– С какво съм го нарушил? – запитал търговецът.

– С костилките, които хвърляш на различни страни. Тук това не е позволено. С една от костилките ти удари сина ми в окото и го ослепи. Сега ще бъдеш наказан: ще извадя двете ти очи и ще бъдеш умъртвен.

– Моля ти се, прости ми, нямах никакво желание да ослепявам сина ти, не знаех правилата на тази местност. Аз съм човек, който вярва в Аллах.

– Ако ти наистина вярваше в Аллах, нямаше да хвърляш костилките на маслините, а щеше да ги гълташ.

– Мене са ме учили другояче: като ям маслини, да изхвърлям костилките им.

– Щом си дошъл в нашата местност, трябваше да знаеш правилата, които съществуват тук. Ето, ти извади окото на моя син.

– Слушай – казал търговецът, – казано е от Христата, че ако дясното ти око те съблазнява, извади го и го хвърли навън.

– Какво да ти кажа, когато моят син имаше само едно око?

Най-после търговецът казал на гиганта:

– По всичко се вижда, че моят живот е свършен. Дай ми един месец отпуск, за да се върна у дома, да се простя с жена си и с децата си, да им кажа какво ме чака.

– Ще те пусна, но с условието след един месец да се върнеш.

Сега всички се интересуват какъв е краят на тази мистична приказка. Какъвто и да е краят, той е добър. Три са начините за изявяване на постъпките. Когато краят на една постъпка е лош, имаме трагедия; когато краят е добър, имаме драма; когато краят е смешен, имаме комедия. Всяка постъпка, всяко явление може да свърши или с трагедия, или с драма, или с комедия. Това зависи от авторите, които са писали трагедията, драмата или комедията.

Търговецът се върнал при жена си, разправил ѝ за бедата, която го сполетяла, и решил, че трябва да се помоли на Аллах да му помогне. Нещастieto му се заключавало в това, че той никога не се бил молил, не знаел как да пристъпи към молитва. Искал чрез цигулката си да отпрати молитвата си към Аллах, взел я в ръце, но останал изненадан – тя нямала струни. Търговецът извикал жена си и я помолил да му даде първите правила за молитва, както учителят по музика дава първите правила на ученика. Тя му казала как да застане, накъде да отпрати очите си, както на ученика се казва как да държи цигулката, как да управлява лъка първо по празните струни, а после по позициите. Като се молел, той трябвало да отправя очите си нагоре, но да не бъдат много отворени. С това жена му искала да каже, че отворените очи са причина за нещастieto, което го е сполетяло. Ако очите му бяха затворени, той щеше да хвърля костилките около себе си, но нямаше да извади окото на младия човек.

Значи, докато очите на човека са отворени и вижда всичко, все ще го застигне някакво нещастие.

Търговецът се молил толкова сърдечно, че молитвата му отишла до Аллах, който решил да му помогне. Аллах изпратил един адепт да му каже по какъв начин да изправи погрешката си. Адептът му разказал, че жителите в тази местност имали особени капаци на очите, които се отваряли и затваряли с помощта на някаква пружина, но как става това, и те не знаели. Тъй щото окоето на младия човек не е извадено, но е затворено с капачето. Адептът обяснил на търговеца как може да вдигне капачето и пострадалият да прогледа. Търговецът благодарил на Аллах и на адепта и тръгнал на път, за да стигне в онази местност на определеното време. Като пристигнал, той казал на великана, че идва да изправи погрешката си, да върне зрението на сина му. Като чул това, бащата останал крайно доволен и казал: „Ще ти благодаря, ако можеш да направиш това“. — „Ще го направя, аз съм честен човек и разполагам със знания.“ Той вдигнал пружината, окоето се отворило и синът прогледал. Бащата задържал търговеца, за да го нагостят, да му изкажат своята благодарност, след което го изпратили с големи почести и подаръци.

Христос казва: „Работете не за храна, която се разваля, но за храна, която трае за живот вечен“. Привеждам ви този стих, да мислите върху него. Не трябва само да мислите, но и да обичате, да любите. Хората са мислили, чувствали, работили, вярвали са в Бога, обичали са, добрини са правили, но въпреки това има нещо, което не им достига. Имало е велики философи, поети, учени в миналото, има ги и днес, но на всички им липсва по нещо. Чувате някой да казва: „Искам да разреша въпросите си само за един ден“. Той не знае, че ако ги разреши само за един ден, разрешил ги е завинаги.

Величините, с които животът работи, са постоянни. Следователно нищо ново не можете да внесете във вашата душа, не можете да я направите нито по-голяма, нито по-малка. Същото се отнася и до човешкия дух, до човешкия ум, до човешкото сърце. Какво казват философите по този въпрос, то е друго нещо. Важно е, че духът, душата, умът и сърцето са постоянни величини, които нито се увеличават, нито се намаляват. Много естествено, ако ви дадат един килограм вълна, колко прежда ще изкарате от нея? Пак един килограм. Каквото и да правите с вълната, както и да я предете, повече от един килограм не можете да изкарате. Друго нещо обаче можете да направите с вълната – да я изпредете тънко или дебело. Колкото по-тънко я изпредете, толкова по-добре, толкова по-голям майстор сте вие. Можете да изпредете вълната толкова тънко, че да стигнете с нея до Слънцето. Ако някой има такава тънка мисъл, че с нея може да стигне до Господа, трябва ли хората да му доказват съществува ли Бог, или не? Бог не се нуждае да доказват съществуването Му. Той има нужда от хора, които да тъкат тънко и дебело. Той не иска от хората нещо повече от това, което им е дал. Той иска от тях да предат, тоест да мислят и да чувстват правилно.

Човек трябва да обича. Ако някой се влюби в една овца, но след време я заколи и изяде, какъв смисъл има тази любов? Ако четеш една свещена книга и откъснеш онези листове, в които не ти харесва написаното, какво остава от тази книга? Така някои материалисти четат свещените книги. Като дойдат до места, където е писано за Бога, те ги късат. Защо? Не им харесват. Така постъпват и някои религиозни хора с материалистичните книги. Като ги четат и дойдат до някои места, които не им харесват, откъсват листовете. Какво се постига с това? Нищо не се постига. И на едните, и на другите е дадена по един килограм вълна, която трябва да изпредат. Разликата

между тях се заключава само в това, че едните предат тънко, а другите – дебело. Има материалисти, които предат тънко, има религиозни, които предат дебело; и обратно: някои материалисти предат дебело, а някои религиозни – тънко. От всички хора – свещеници, майки, бащи, учители, съдии, управници, моми и момци – се изисква да предат тънко, нишката им да отива надалеч и нависоко. Щом могат да предат тънко, те ще предат и дебело. Дебелата нишка по-лесно се предаде от тънката. Който предаде тънко, много плат изкарва и много печели. Когато желязото се изтегля на тънки жици, скъпо се продава. Изкуство е да знае човек тънко да предаде.

Мнозина слушат Словото, но казват, че не са съгласни с някои мисли. Това нищо не значи. Всеки е свободен да съгласува мисълта си с моята или да не я съгласува. И аз съм свободен да бъда в съгласие с вашата мисъл или да не бъда. Аз поставям въпроса другояче. Вие носите цигулка в ръка, минавате за цигулар. Щом е така, искам да изсвирите нещо. „Разбираш ли музиката?“ – ще ме попитате. Разбирам я, защото музиката представлява основният тон на моята душа. Докато съм здрав, докато мисля и чувствам право, докато съм свързан с душата си, аз разбирам музиката и я прилагам. Това се отнася до всички хора. Който изгуби музиката в себе си, тоест скъса връзката с душата си, той полудява, заболява умствено. Това значи да изгуби човек основния тон на музиката в себе си.

Съвременните лекари разбират този закон и когато се натъкват на умствено болни, те се стремят да им възвърнат основния тон на музиката. Полудява само онзи човек, който дохожда в противоречие със себе си. Ако някой успее да разубеди вярващия в съществуването на Бога, той може да произведе в душата му цял катаклизъм. Вярващият в Бога прилича на млада мома, която за пръв път се влюбва в някой момък и

му вярва напълно. Ако момъкът не я обича, ще ѝ каже някоя дума, която ще произведе катастрофа в душата ѝ. Любов, която произвежда катастрофи, не е истинска, на нея не може да се разчита. Такава е и любовта на хората към кокошките. Някой има сто кокошки и иска да хване една от тях, тя обаче успява да избяга от ръцете му. Той не се отчайва, но казва: „Няма нищо, ако не хвана една, ще хвана втора; ако и нея не хвана, ще хвана трета, четвърта. Все ще уловя една от стоте“. Този човек мисли, че това е любов, и говори за морал, за благородство, за честност.

В какво се проявява честността? В тънкото предене. Ако си честен, ти трябва да изпредеш такава тънка нишка, която да достига до Слънцето. Това е морал! Ако твоята нишка не може да излезе вън от орбитата на Земята, ти нямаш никакъв морал. Наистина, единственият морал, с който трябва да мерим всички неща, това е правата, която съединява центъра на Земята с центъра на Слънцето. Всяка планета има свой специфичен морал. Венера например има свой морал. Казват, че тя е обвита с някаква атмосфера, която я прави невидима. Има причини Венера да е забулена, но сега няма да се спираме на този въпрос.

„Работете за храна, която трае за живот вечен.“ Който разбира живота, знае как да работи и каква храна да приема. Той е подобен на музикант, който разполага с инструмента си и знае при какви условия да свири и как да свири. Преди да започне да свири, той дава разпореждане салонът да бъде чист, добре осветен и добре отоплен. Ако температурата е 20 градуса под нулата, при тези условия не може да се свири, ръцете изстиват, не могат да се огъват. Музикантът трябва да разбира външните условия, които действат върху струните, и да се съобразява с тях. Всеки човек трябва да разбира външните условия, които влияят върху цигулката и струните му – върху ума, сърцето, душата и духа му, – за да взима чисто и

правилно тоновете на живота, да може да ги съчетава в хармонични акорди и гами.

Сега аз ви говоря със символи, за да мислите върху тях и да намерите начин да ги превърнете в математически формули, а формулите да превърнете в плоскост. Щом дойдете до геометрията, работите се решават лесно – геометрията има практическо приложение на Земята. Който не разбира геометрията, ще се натъква на големи нещастия. Има учени хора, добри теоретици, които минават за добри математици и химици, но нито един опит не могат да направят. Някой химик знае свойствата на елементите, знае законите, на които те се подчиняват, но не е правил опити, няма никаква опитност. Някой си играе с думите, минава за учен в тази област, но ако го накарате да тури всяка дума на мястото ѝ според силата, която съдържа, той не може да го направи. Думите крият в себе си динамична сила. Една дума може да произведе цяла реакция; една дума може да запали един килограм барут; една дума може да превърне известно количество желязо в злато. – „Възможно ли е това?“ Възможно е. В това именно се заключава изкуството на човека да работи с думите като с определени величини и сили. Който знае да работи с тях, той лесно превръща желязото в злато; който не знае, той седи, гледа и се оплаква от неблагоприятните условия, от противоречията в живота.

Как да разрешим противоречията на сегашния живот? С война ли? Ако войните разрешаваха противоречията, светът досега трябваше да се е оправил. Ето, в продължение на хиляда години България е водила 150 войни. Какво спечели тя от тези войни? Колко разходи е направила през това време! Ще кажете, че поне история имаме. Имаме история, но изпадаме в противоречие със себе си, както изпадат в противоречие хората от една секта в Америка, които приемат съществуването на духа и отричат материята.

Те не признават никакви болести, считат ги за илюзии и лекуват само с мисъл, чрез внушение. В същия град, където е това общество, се случило нещастие с един трен. Един от пътниците си счупил крака и повикали лекар да му го намести. Той обаче бил от това сектантско общество. Лекарят погледнал крака на болния и му казал: „Кракът ти не е счупен, ти си въобразяваш. Ще изхвърлиш тази мисъл от главата си и кракът ти ще се намести“. Лекарят бил верен на убеждението си, че всичко е дух, затова лекувал само с мисъл. Той посещавал болния цели три месеца, докато кракът му зараснал. След това казал: „Както виждаш, кракът ти се намести. Сега трябва да ми платиш“. Пациентът му отговорил: „Много ти благодаря. Ще ти платя богато, аз съм щедър човек. Ето, давам ти десет милиона долара. Въобрази си сега, че парите са пред тебе и ги вземаш. Нали твоето правило е, че като си въобразиш, всичко става? Аз си въобразявах, че кракът ми не е счупен, и той се намести. Сега и ти си въобрази, че си взел парите. С въображение всичко става“. Значи болният имал по-силна вяра от този, който го лекувал. Но лекарят настоявал да получи възнаграждението си, казал: „Не съм достигнал още дотам да си въобразя, че имам пари, когато нямам. Аз не искам десет милиона долара, но поне четири-пет хиляди“. – „Не, считам за унижение да ти дам толкова малко пари. Давам ти колкото мога – десет милиона, но ще си представиш, че ги имаш.“

Следователно, ако хората на XX век, ако хората на новата култура продължават още да живеят със старите идеи, те са осъдени на страдания. Това не значи, че законите на Битието искат хората да страдат, да бъдат нещастни. Не, законите на Битието искат хората да бъдат щастливи. Затова е създаден светът. Когато Страдивариус правел своята цигулка, той имал предвид даровитите хора, те да свирят на нея. В желанието си да свирят хората колят овцете и от червата им си правят струни. Това е неестествено. Те трябва да чакат

времето, когато овцете естествено събличат кожата си. Те трябва да знаят, че има музиканти в света, които по естествен начин събличат кожата си, за да доставят материал за техните струни. Като не знаят този закон, търговците насилствено колят овцете, вадят червата им и правят от тях хубави струни.

Сегашните хора имат различни вярвания, различни убеждения, поради което се делят на материалисти, на вярващи, на идеалисти. Всъщност каква разлика има между вярванията и убежденията на хората? Никаква разлика няма. Всички ядат, пият, обличат се, живеят по един и същи начин. Отивате при някой вярващ за услуга, а той постъпва като безверника. Ако ви дава пари назаем, той ще ви вземе 25 – 30 процента лихва, също както и материалистът. След всичко това хората спорят има ли Господ, или няма. Вярващите казват, че Бог съществува, но те не живеят още по Неговите закони.

Един търговец продавал един кон. Купувачът погледнал коня и му се сторило, че не вижда. – „Слушай, конят, който ми продаваш, е сляп.“ – „Не е сляп. Вярвай в Бога, не е сляп.“ Като чул, че търговецът в името на Бога го уверява, купувачът взел коня и си отишъл у дома. Още на другия ден той се убедил, че конят е сляп, но не могъл вече да намери търговеца и да му го върне. Минало известно време, търговецът умрял. Като разбрал, че е на онзи свят, той се обърнал към Бога с думите: „Господи, през целия си живот проповядвах Твоето име“. – „Да, ти проповядваше моето име, но за свой интерес. В мое име ти доказа, че конят не е сляп.“

И тъй, ако питате вярващите защо вярват в Бога, ще ви кажат, че без вяра не може да се живее. Съгласен съм с това, но вярата има приложение. И без любов не може, но любовта има приложение. И без знание не може, но знанието има приложение. И без правда не може, но правдата има приложение. И без истина не може, но истината има приложение. Казват, че трябва

да има право в света. Съгласен съм, правото трябва да съществува, но то трябва да има приложение. Ако няма приложение, защо ни е то? И право трябва да има, и закони трябва да има, но те трябва да се прилагат.

Ще кажете, че някоя книга е свещена. Книгата е свещена, защото онзи, който я е написал, е свещен. Книгата е свещена, докато той живее. Умре ли той, книгата престава да е свещена – защо? Защото той започва да мирише. След това някои ще сложат тази книга, като свещена, под възглавницата си. Не, така не се проверява светостта. Ти първо ще повярваш в онзи, който е написал книгата, ще го признаеш за авторитет, ще се съединиш с неговия дух и заедно ще я четете. Ти не можеш да разбереш каквато и да е свещена или научна книга, ако не се свържеш с духа на онзи, който я е писал, защото той е мислил с години върху тази работа. Дали е жив, или е на онзи свят, не е важно, но ти трябва да се свържеш с разумния принцип, с който той е работил.

Например мнозина проповядват за Христа, вярват в съществуването му, признават го за Син Божи. Други говорят за него като за историческа личност. Някои пък и досега не могат да го признаят за Син Божи. Ние не се интересуваме от историческия Христос. Въпросът е можем ли да се свържем с него като с нещо реално, можем ли да се свържем с неговия ум, с неговото сърце, с неговата душа и с неговия дух и тази връзка да произведе в нас преврат, да уредим живота си, да се хармонизираме с всички разумни същества. Ако Христовото учение може да измени живота ни външно, но и вътрешно, и не изведнъж, но постепенно, това учение има смисъл, има приложение.

Мнозина са ме питали в какво се заключава новото учение. Ако им кажа, че новото учение се заключава в любовта, ще кажат, че и те проповядват любов. Ако им кажа, че се заключава в мъдростта и знанието, ще кажат, че и те проповядват мъдрост и знание. Ако им кажа, че се заключава в истината, ще кажат, че и

те проповядват истина. Ако им кажа, че се заключава във вярата в Бога, ще кажат, че и те вярват. Тогава, като ме питат в какво се заключава новото учение, казвам: „Новото учение е наука, която съдържа всички възможности за реализиране на добродетелите още в този живот. Новото учение е наука, която носи всички предпазни мерки, да се спрат злините, които сега съществуват. Новото учение е наука, която съдържа всички закони, правила и методи за реализиране на доброто, към което се стреми човешката душа“. Съзнателно или несъзнателно, всички хора – религиозни и светски, търсят новото, Божественото учение, за да реализират копнежите на своя ум, на своето сърце и на своята душа.

Ще кажете, че едни вярват само в материята, а други – само в духа. Не е важно в какво вярват хората, важно е, че всички търсят изходен път от положението, в което се намират. Апостол Павел казва, че между плътта и духа съществува борба. Между плътта и духа съществува борба дотогава, докогато човек не се е научил да свири. Щом човек се научи да свири, всякаква борба престава. След всичко това човек вади заключение, че в целия Космос съществува борба между плътта и духа. Откъде идва това заключение? Ако една капка вода е кална, трябва ли да се предполага, че всичката вода в морето или в океана е кална? Откъде ще се намери толкова кал, която да размъти цялото море или целия океан? На същото основание питам: откъде могат да се намерят толкова грехове, които да опетнят цялото небе и цялата Земя, за да се убедят жителите на небето и на Земята, че грехът съществува навсякъде?

Грехът съществува само като извержение на онези микроби, които влизат в човешкото тяло и намират там условия за размножаване. Като грешат микробите, човек умира. Значи човек умира по единствената причина, че оставя микробите в организма си, там да грешат. Разумността на човека се заключава именно

в това да знае как да изкара тия микроби вън от себе си и как да ги впрегне на работа. Как ще ги впрегнете на работа: като волове, които ще орат на нивата ви, или като овце, които ще доите? Ако дават млякото си, могат да останат във вас; ако нищо не дават, ще ги изкарате навън. Най-после, може да ги направите овчарски кучета, да пазят стадото ви.

Питате: „Какъв трябва да бъде човек? С какво трябва да се занимава?“. Човек може да бъде всякакъв – професор, учител, свещеник, работник, но умен трябва да бъде той. Всички занятия, от най-високите до най-ниските, са почетни, важното е как се вършат. Всички клетки, всички удове в човешкия организъм не вършат една и съща служба. Някои от тях извършват служба, която не е почетна, но те са толкова важни, колкото и тия, които вършат най-почетната служба. Хората не се спират върху службите на своите клетки, да видят каква работа вършат, а при това искат всичко да им върви безпрепятствено, да минават за царски синове. Те питат защо Бог е направил света така, че да страдат и да се мъчат. На всеки, който задава този въпрос, казвам: твоята цигулка няма струни, тя е лишена от струните на ума, на сърцето, на душата и на духа. Нови струни трябва да си турите. Разбира се, ще платите за тях – нищо не се дава даром. Ще ми цитирате стиха от Евангелието, в който е казано: „Даром сте взели, даром давайте“. Да мислите, че всичко можете да получите даром, това е криво разбиране.

Пощаджията, който носи писма, даром ли ги раздава? За да напълнят чантата му с писма, платено му е вече. След това той раздава писмата даром. Ако предварително не му беше платено, той нямаше да ги раздава. Добри хора са пощаджиите. Те носят писма, чекове, с които поздравяват хората. Като пиписе писмото, отвън още пощаджията познава какво носи. Ако вътре има чек, казва: „Отлично писмо ти нося“. Такова писмо ние наричаме любовно. Добре е, кога-

то някой посребри или позлати писмото ти, особено ако е писал в него за любовта. Добре е, след като ти говори някой за Бога, за вярата, за любовта, да тури в писмото ти един чек за двайсет хиляди златни монети. Получиш ли такова писмо, ще се зарадваш и ще кажеш: „Господ си спомня за мене“. Ако няма нищо в писмото, ще кажеш: „Забравил ме е Господ“.

Не е въпросът в голямото богатство, нито в многото знания. Малкото се благославя. Достатъчно е човек да посее едно житно зърно при добри условия и да има търпение, да чака 12 години, за да получи такова изобилие, каквото никога не е очаквал. Едно житно зърно ще даде 30, 60, 100 зърна. При голямото богатство, което им е дадено, хората се оплакват от живота си. Те четат за живота на великите хора, на великите Учители, проповядват Словото им и въпреки това търсят начин да подобрят живота си. Всеки велик Учител носеше по едно семе за посяване. Първият Учител казваше: „Посейте това семе в сърцата си“. Вторият Учител казваше: „Посейте това семе в умовете си“. Третият Учител казваше: „Посейте това семе в душите си“. Четвъртият Учител казваше: „Посейте това семе във вашия дух“. Сейте и работете. Обаче и досега хората държат тия семена в златни кутии, и досега още те не са ги посели. Тази е причината за противоречията, които се явяват в сегашния живот.

Зад всяко противоречие се крие нарушение на някакъв закон. Човек може да е живял добър живот, но щом наруши един Божествен закон, противоречията и страданията започват да го преследват. Доброто, което е спечелил в продължение на много години, човек в един момент може да изгуби. С една малка погрешка той може да наруши равновесието на своя ум и на своето сърце и да си причини големи пакости. Затова апостол Павел казва: „Който седи, да гледа да не падне“. Не е въпрос в какво вярва човек, но какво може да направи със своята вяра. Не е въпрос дали

акробатът владее изкуството си, но може ли да запази равновесие в момента, когато се качва на въжето. При това той трябва да бъде смел, да не губи присъствие на духа си. Един крайно смел и решителен човек преминал над Ниагарския водопад върху дебело, добре обтегнато въже. Долу водите бучали, шум се вдигал, а той вървял горе спокойно, с пълно самообладание. Най-малкото колебание, и той би отишъл там, където никой не може да му помогне. Той направил опита три пъти: първия път минал по въжето с върлина в ръка, втория път минал без върлина, а третия път – с човек, качен на гърба му. Голямо равновесие, голямо самообладание и смелост се иска за този опит. Обаче кой от двамата бил по-смел: този, който носел на гърба си другия, или този, който бил носен?

Питам: какво ще кажете за поета, за учения, за философа, за проповедника, за учителя, за съдията, ако не могат да качат на гърба си един човек и с него да минат по въже над Ниагарския водопад? Какво ще кажете за човека, ако той не може да пренесе на гърба си своя ближен през големите мъчности и изпитания? Това вече е наука, това е изкуство. Който може да мине по въже над своите мъчности, без да го засегнат, той е истински герой и заслужава голяма награда. Първият човек, който се решил да мине над Ниагарския водопад по въже, бил крайно беден. След сполучливия опит той получил голямо възнаграждение – премия от сто хиляди долара, и станал богат. Това бил първият подарък, който той получил за своята смелост.

Днес много въжета са опнати в разумния свят, за да минават по тях всички философи, учени, проповедници, съдии, поети и така нататък. Всеки трябва да мине първо сам, а после с човек на гърба си. Минат ли благополучно, тогава тяхното верую, тяхната философия или тяхното учение ще се приеме постепенно от всички хора. Те първи трябва да дадат пример, че на тяхната философия и на тяхното верую може да се разчита при всички противоречия в живота. Хората

могат да минат по тях като по въже, обтегнато над всички мъчнотии и противоречия, без да паднат в пропастта. Който реши да се качи на гърба на една философия, на едно верую или на едно учение, трябва да има доверие в тях, да знае, че почиват на здрава основа. Колко души днес биха се качили на гърба на онзи, който минава по въже над Ниагарския водопад? Ако е с пари, ще се намерят кандидати. Като чуят, че се дава премия от сто хиляди лева, те ще кажат: „Или ще умрем, или ще преминем благополучно. Ако преминем благополучно, поне ще получим сто хиляди долара“. Но все пак този опит се основава на доверие в онзи, който ще те носи на гърба си.

Всяко учение има дотолкова смисъл, доколкото може да се вложи в човешкия ум, в човешкото сърце, в човешката душа и в човешкия дух. Умът, сърцето, душата и духът са областите, в които човек живее. Под думата *дух* разбираме най-възвишеното в човека. Духът подразбира още и онова съзнание, с което човек възприема съществуването на един Вечен принцип, с Който трябва да бъде в съгласие. Щом признава този принцип, човек зачита всички същества, които са създадени от Него: растения, животни и хора. Под думата *душа* разбираме онова начало в човека, което влиза в положението на всяко живо същество и му помага. Душата влиза в положението и на мравката и ако види, че тя се дави, ще се спре, ще ѝ тури сламка, за да се спаси. След това ще разговаря с нея, ще я пита коя е причината да падне във водата. Колкото да е ниско съзнанието на мравката, и тя може да внесе нов елемент в човека. И между мравките има философи – мравешки философи. Ако попаднете на такъв философ, ще му благодарите, че сте могли да разговаряте с него. И той ще ви благодари, че се е срещнал с вас като със свой колега.

Казвате: „Буквално ли да разберем това, или по смисъл, идейно?“. Кое разбиране е буквално и кое – идейно? Когато предавам нещо буквално, това значи,

че ви давам хиляда лева на ваше разположение; когато ви говоря идейно, само на думи ви давам сто хиляди лева. Ще кажете, че това е материалистично схващане. Материалистично схващане е, но ако ви дам сто хиляди лева, или ще ги върнете, или няма да ги върнете. Търговецът, който продава стоката си, е материалист. Той купува и продава. В идейното разбиране площта на човешката дейност е голяма, широка. Ти сееш в земята, но имаш вяра, че тя ще даде жито. Плодът, който се реализира от нивата, подразбира материалистичното схващане. В това схващане на нещата има известно ограничение. Докато е в поезията, човек има идейно разбиране за живота. Щом влезе в прозата, той има материалистично разбиране за живота. Нещастията в живота са в прозата, в материалния свят. В материалния свят ние дохождаме до резултатите на нещата, а в идейния – до възможностите за тяхното реализиране. Това са два процеса, които трябва да имаме предвид.

Следователно човек едновременно трябва да бъде и материалист – в тесен смисъл на думата, и идеалист – в широк смисъл. Човек едновременно може да бъде и вярващ, и безверник. Ако отричам вашите грехове, аз съм безверник; ако вярвам, че правите грехове, че сте грешни хора, аз съм вярващ. Всъщност по отношение на вашите грехове аз трябва да бъда безверник, а по отношение на вашите добродетели трябва да бъда вярващ. Когато някой казва, че е безверник по отношение на престъпленията в света, казвам му: „Ти си отличен човек!“. Кажете ли, че вярва в доброто, той е вярващ. Приятно е да срещнеш такъв безверник и такъв вярващ.

Христос казва: „Работете за храна, която трае за живот вечен“. Ние трябва да работим за Вечния принцип и да изучаваме неговите прояви. Той не иска от нас вяра, но приложение. Всеки ден носи своите задачи, за реализирането на които се изисква знание и разумност. Не е достатъчно да имате вяра, но трябва

ва да познавате Бога. Учени, философи, религиозни хора, учители, адепти са дали определение за Бога, но като дойдат до известна област, всички се отказват от своето определение. Бог е величина, която не се поддава на определение. Каквото определение да се даде, то ще е материалистично.

Това, върху което почива човешкият живот, човешката сила, човешкото щастие, то е Бог. Той се радва на успеха на хората и при най-малките погрешки им се притичва на помощ. Като види, че някой се мъчи и страда, Той казва: „Ще се оправи тази работа“. Счупи ли си някой крак или ръка, Той казва: „Ще оздравееш“. – „Как?“ Не мисли за това, не е твоя работа! Като мине известно време, ти сам ще провериш. Ако направиш една погрешка, която не можеш да изправиш, остави я на Бога, Той ще те освободи от нея. Ако всички хора спазваха великите закони на Битието, щяха да бъдат свързани с разумните същества, като сили, които работят в единство с цялото. Никой не знае каква е крайната цел на Битието, но всички разумни същества работят за благото на човечеството. Те работят за щастieto на хората. Те работят за реализиране на новото учение – учението на Любовта.

Какво представлява новото учение? То е наука за реализиране на добродетелите между всички хора, животни, растения, даже и между водата, въздуха, светлината. Ще кажете, че водата, въздухът и светлината не са живи същества. Тяхното съзнание е колективно, управлява се от възвишени духове. Ето защо не е позволено да се цапат изворите. Спрете ли до някой извор, за да пиете вода, първо ще си измиете ръцете далеч от него и след това ще гребнете вода с тях. Ако искате да измиете краката си, пак ще отидете надалеч, ще искате позволение от извора и тогава ще пристъпите към миенето. Ще кажете, че водата е несъзнателно същество. Не е така, тя е книга, написана от някое разумно същество. Ако не можете да четете тази книга, нямате право да разхвърляте листовите ѝ. Какво би

било вашето положение, ако напишете една книга и дойдат деца да я цапат, да разхвърлят листовите ѝ?

Свещено нещо са водите, изворите в природата. Ако човек не се отнася добре с изворите, как ще разреши мъчните задачи в живота си? Ще каже някой, че е пил от водата на този или на онзи извор, познава я. Водата, която някога е пил, днес не е същата, тя всеки ден се мени. Нито вашето вчерашно верую прилича на днешното. Всеки ден се влива нещо ново в живота. Това се отнася и до мислите, до чувствата, до постъпките на човека. Затова казваме, че всеки ден носи своето щастие. Който не разбира това, страда, мъчи се, че е изгубил вчерашното си щастие. Обичал го е някой, но е умрял, и той скърби за изгубената любов. Любовта не се губи. На мястото на умрелия ще дойде друг, който ще те обича. Любовта на умрелия се оповестява с раждането на човек: някъде се ражда дете – момче или момиче. Който не разбира нещата така, гледа с пренебрежение на всичко, на раждането на дете. Той не знае, че раждането на едно дете е велик момент – отваря се нов извор в света, от който може да се възприеме поне една велика идея. Всеки, който види малко дете, пожелава да го целуне. Това желание означава нещо, но хората са изгубили смисъла на целувката. Детето гледа как го целуват, но мълчи като философ. То си казва: „Вие ме целувате и мислите, че нищо не зная, но аз много неща нося в себе си“.

Време е вече хората да потърсят онази наука, която любовта носи. Старото е отживяло времето си, няма защо да се занимавате с него. То носи в себе си известни придобивки, но който живее със старото, той постоянно се натъква на противоречия. Живейте с новото, което носи безсмъртието в себе си. Не старото, а новото носи спасението на човечеството. Мнозина говорят за някакви стари истини. Няма стари и нови истини. Истината е една. Тя носи свобода за всички живи същества. Тя носи правила и закони, чрез които хората могат да придобият свободата си. Правилата ѝ

се отнасят до всички области на живота: до личния, семейния, обществения и общочовешкия живот. Истината дава на жената и на мъжа методи как да се отнасят помежду си. Тя разрешава и най-големите противоречия между тях. Ако жената говори за истината, но не знае как да събуди любовта в душата на мъжа си, тя не е истинска жена. Ако мъжът не може да събуди мъдростта в жена си, и той не е истински мъж.

При един американски милионер отишли две комисии от благотворителни дружества да му искат пари в името на Господа. На едната комисия той дал петдесет долара, на другата – сто, като казал, че няма предвиден бюджет за тях. След време при него се явила една млада, красива жена, за да иска пак известна сума за същите благотворителни дружества. Като я видял, банкерът веднага станал от стола си, любезно я поканил да седне и веднага извадил сто хиляди долара. На излизане от стаята ѝ казал: „Заповядайте и друг път, на ваше разположение съм“. Ще кажете, че се влюбил в нея. Влюбил се, защото в лицето ѝ видял истински проповедник, който могъл да отвори сърцето му. Преди нея дохождали много проповедници, но с ръждясали ключове, и никой не могъл да отвори сърцето му. Красивата мома дошла при него с намазан ключ, въртнала един път и веднага отворила сърцето му. Той ѝ благодарил и казал: „Моля, заповядайте и друг път. На ваше разположение съм“. Това значи да те учи майстор.

Ако съвременните хора не могат да отварят умове-те и сърцата на ближните си, те са от старото, те са от ония проповедници, които работят за 50 – 100 долара. Можете ли да отваряте умовете и сърцата на хората, вие сте влезли вече в новото учение. Вие сте още в началото, но важно е, че сте влезли. Новото изисква приложение на всичко добро, което човек носи в себе си. Какъв смисъл има вярата, ако не се прилага? Ако си цигулар, постоянно ще свириш. Казват за някой цигулар, че е дошъл до върха на своето изкуство. Но

и при това положение той трябва да свири. Човек всякога има какво да учи. Миналото трябва да служи за насърчение на новото. Към старата си вяра, към придобитото знание ще прибавяте всеки ден по нещо ново. Този е пътят, който води към постижения. Днес всеки човек търси новото. Ако отидете в училище или в черква, където от години се преподава и проповядва едно и също нещо, вие казвате: „Тези неща ги знаем, нещо ново искаме“. Новото трябва да се приложи. Хората са слушали много да им се проповядва, че трябва да се обичат, да говорят истината, да бъдат добри и така нататък. Тези неща трябва да се оставят настрана, да придобият отново своята святост.

Когато говорим за любовта, за мъдростта, за истината, за душата, ние трябва да се спрем като пред светилище и да търсим начини за приложението им. Ще кажете, че някой човек страда, трябва му пари. Не е въпросът в парите, той страда, защото няма хляб и е принуден от къща на къща да проси, да опитва любовта на хората, да види тяхната щедрост. След като опита щедростта и любовта на хората, човек трябва да извади своята магическа тояжка и да тропне с нея. Ако я владее, пред него веднага ще се сложи трапеза с топъл, хубав хляб, с прясно ядене. Като се нахрани, ще тропне пак, да се прибере трапезата. Той ще направи всичко това така, че никой да не го види. После пак ще се яви между хората скромно облечен, с добри отношения, готов на всякаква работа. Всеки човек носи магическата тояжка в себе си, но само онзи се ползва от нея, който е разбрал възможностите, които се крият в разумната природа. Той живее в съгласие с нейните закони, затова не е осъден на страдания. Неговите страдания са привидни. Защо? Защото разбира смисъла на живота.

Мнозина страдат по единствената причина, че живеят както намират за добре и не мислят за никаква отговорност. Въпреки това те се заблуждават, че на онзи свят ще ги очакват венци и букети. Ако човек

не спазва законите на този свят, който Бог е създал, и на другия свят ще бъде същият. Ако тук не е готов да сподели хляба си със своя ближен, и на онзи свят ще постъпва по същия начин. Човек не се изменя лесно. Какъвто е в малкото, такъв ще бъде и в голямото. Ако искате да познаете характера на човека, наблюдавайте как чупи хляба. Ще видите, че детето чупи хляба по един начин, възрастният – по друг начин; момата – по един начин, момъкът – по друг начин; майката – по един начин, бащата – по друг начин. Всеки човек има особен начин на проявите си, от който можете да определите характера му.

Моята задача е да събудя в човека едно свещено чувство към живота, към Бога, за да вярва той в доброто и възвишеното, което е вложено в него. Вярвайте в своя вътрешен учител, който ви учи как да живеете. Вярвайте на всеки, който може да ви предаде това изкуство. Ако той не може да ви предаде изкуството да живеете като човек, създаден по образ и подобие на Бога, не му вярвайте. Който може да ви покаже правия път, трябва да го слушате, а той може да бъде прост или учен, малък или голям. Как ще погледне ученият на малкото овчарче, което му показва правия път? Ученият се е объркал в планината и не може да намери пътя си. Той ще благодари на овчарчето и ще се остави на него с всичкото си доверие. На планината овчарчето е професор, учен човек, а в града то отива при учения като при свой учител, за да се учи.

Желая всички да си вземете цигулките, да им турите хубави струни и да започнете да свирите. Без музика животът няма смисъл. Светът се нуждае от добри певци и музиканти. Те ще го оправят. Който знае добре да пее и да свири, той може право да мисли, да чувства и да постъпва. Пейте и свирете, за да оправите живота си.

22 юни 1930 г., София, Изгрев

Близо е лятото

Знаете вече, че близо е лятото.

Марка 13:28

„Близо е лятото.“ Този стих е важен. Защо? Защото носи нещо за човека. Всеки стих, всеки факт, всяка истина са важни дотолкова, доколкото могат да допринесат някаква полза, някакво благо за човека. Те са важни дотолкова, доколкото могат да хвърлят светлина в ума на човека и да внесат мир и радост в душата му.

„Близо е лятото.“ Освен лято, има още три годишни времена: пролет, есен и зима. Годишните времена представят четири положения в живота: пролетта означава начало на живота; лятото означава онова положение, когато всичко расте, цъфти, завързва, зрее – развива се в пълнота; през есента плодовете узряват; през зимата всичко замръзва, сковава се и тогава човек се ползва от придобитото богатство на пролетта, лятото и есента. Зимата е подобна на старостта в човешкия живот. Никой не е доволен от старостта, хората постоянно се оплакват от нея. Като започне да остарява, човек казва: „Наближават старини, краката ми не държат вече – стари кости!“. Стариият не знае как е остарял, но не знае и как може да се подмлади. Наистина, хората остаряват, без да знаят как остаряват; умират, без да знаят как умират; подмладяват се, без да знаят как се подмладяват. Значи, каквото и да става с хората, то става, без те да знаят как.

„Близо е лятото.“ Кога? Когато всичко започва да зрее. Това е външно съпоставяне на фактите, но има и вътрешно съпоставяне в живота: съпоставяне на личния живот със семейния, на семейния с общест-

вения, на обществения с общочовешкия. Щастието на човека не зависи от неговата личност. Щастието на Земята не е в самата нея, но в Слънцето. Щастието на Слънцето не е в самото него, но в друго, по-голямо Слънце. Оттук виждаме, че има една обща зависимост. Някой казва, че не се интересува какво мислят хората за него. Как да не се интересуваш? Ако ти си лист или клонче от голямото дърво, как да не те интересува какво мисли дървото за тебе? Ако ти, като лист на дървото, можеш да съпоставиш своето знание със знанието на цялото дърво, тогава се домогваш до щастието. Вън от цялото ти не можеш да намериш истината.

Всички хора минават покрай стари и млади дървета, но ако ги запитат по какво се отличават младите дървета от старите, едва ли могат да дадат правилен отговор. Ако ги запитат по какво се отличават старите скали от младите, малцина могат да отговорят на този въпрос. Има млади скали, които сега се оформят, но има и стари скали, вече оформени. Върху старите скали са написани много неща. Геолозите четат по тях като по книга, изследват промените, през които Земята е минала от милиони години насам. В това отношение учените хора са сътрудници или съработници на живата природа. Като я изучават, те помагат за развитието на цялото човечество.

В света всички неща имат своето предназначение. Всеки човек може да бъде учен дотолкова, доколкото е в състояние да проповядва истината. Всеки човек може да бъде религиозен дотолкова, доколкото носи истината в себе си и може да я проповядва. Човек живее толкова, колкото носи истината в себе си. Това се отнася не само до хората, но и до животните и растенията. Даже и растенията се делят на такива, които носят истината в себе си, и такива, които не я носят. Първите дават сладки плодове, а вторите – горчиви. Кравите, конете, воловете, които служат на човека,

носят истината в себе си. Защо воловете, конете работят на човека безропотно? Защото знаят, че един ден ще се повдигнат от сегашното си положение, пак ще дойдат на Земята, но в други форми, по-високи от сегашните. — „Възможно ли е това?“ Както е възможно човек да се повдига и понижава, така е възможно растенията и животните да минават в по-високи и по-ниски форми.

Как е възможно един човек от високото си положение да слезе дотам, че да го вкарат в затвор, да му сложат вериги на ръцете и на краката? Значи той сам се е понижил. Човек сам се повдига, сам се понижава. Както живее, такъв е резултатът на неговия живот. Сегашният живот на човека не е нищо друго, освен резултат на миналия му живот. Устройството на главата му, на ръцете му, на краката му, на пръстите му не е нищо друго, освен резултат на миналите му животи. Какъвто живот е минал, това е писал върху себе си. Човек е написана книга, по която може да се чете не само неговият минал живот, но и този на неговите деди и прадеди. Днес той пише своето бъдеще. Сегашната задача на човека е да коригира кривите страници на миналия си живот.

При изправянето на всеки живот ще дойде по един професор, който ще ви покаже коя страница да изправите и как именно да я изправите. Като изправя погрешките си, човек се учи, докато един ден напише своята теза и се яви пред комисия от професори да я защитава. Когато професорите одобрят тезата му, той става доктор, специалист по известна наука. Понеже всички хора работят за получаване на докторат, те представят тезата си и я защитават. Някои ще пропаднат на изпита си, но това нищо не значи, те ще се явят втори, трети, десети път, докато най-после получат докторат. Не се позволява на ученика да не завърши работата си. Съвременните хора се страхуват да не пропаднат на изпита си, да не би близките им да

им да се смеят и подиграват. Няма защо да се смущавате от това какво ще кажат невежите, нечестните, лошите хора за вас. Друг е въпросът, ако трябва да чуете мнението на учени, добри и честни хора. Ако ми трябва работник, аз се интересувам от неговите ръце и крака – те да са здрави; интересувам се и от неговите инструменти.

Следователно от всеки човек ще се интересувате дотолкова, доколкото можете да влезете в отношение с него – чрез неговата здрава и умна глава, чрез неговите здрави ръце и крака, чрез неговото здраво тяло. Не можете да се интересувате от болни, хилави и изнежени хора. И Провидението се интересува от нас дотолкова, доколкото сме здрави и разумни, да разбираме Божията воля и да я изпълняваме. Въпреки това повечето хора търсят охолан, лек живот, търсят да бутнат едно копче, и всичко да им се нареди както желаят. Към това се стремят много жени и мъже. Кой ще работи тогава? Охолният живот изнежва човека, прави го неспособен за работа. Трябва да се работи разумно, по начин, който носи своето благословение. Не е въпрос да се труди и да се мъчи човек. Трудът и мъчението са резултат на човешкото невежество и човешките погрешки. Днес повечето хора се трудят и мъчат – и в политическия, и в обществения, и в религиозния живот.

Какво представлява религията? Наука за добър живот. Религиозният се учи да обича Бога, да Го признае за свой Баща. Да възпитаваш и да се самовъзпитаваш, това значи да познаеш своя Баща. Мнозина съзнават, че има Господ, но къде е, не знаят. Между себе си и Бога те поставят много светии, като посредници, които да ги препоръчат на техния Баща. Смешно е човекът, който е създаден от Бога, да се нуждае от препоръката и молитвите на светии и праведни хора. Наистина, велико нещо е молитвата, но само онзи може да се моли за вас, който ви обича. Майка-

та се моли за детето си, защото го обича. На същото основание човек може да реализира само онези свои желания, които имат за основа любовта, мъдростта и истината. Следователно, ако не можете да реализирате едно свое желание, търсете причината в себе си, а не във вас. Щом не можете да го реализирате, вие не сте били изправни към един от великите закони на Битието.

Външните причини са само условия, но човешкият живот не зависи от външните условия. Богати условия са дадени на човека: светлина, въздух, вода и храна. Човек, за отлика от другите живи същества, разполага с интуиция, с която може да предвижда нещата. Ако не предвижда какво го очаква, причината е пак в него. Като работи върху себе си, той развива своята интуиция и се ползва от нея. Ако малката мушица предвижда кога ще се развали времето, колко повече може да предвижда човек, който е разумно същество! Тогава защо той трябва да се заема с работи, които не са по силите му? След това ще дойде някой да се оплаква, че животът му е тежък. Много естествено, животът ти е тежък, защото си се натоварил много. Свали част от товара си, за да ти олекне. Като свалиш част от товара си, вече казваш, че животът ти е лек. Но ако животът ти олекне много, тури нещо на гърба си, което да ти придаде стабилност.

Следователно, когато говорите, че животът на някого е тежък, трябва да знаете причините за това. Ще кажете, че никой не ви обича. Как ще ви обичат, ако не се отворите за хората, да видят, че има нещо за обичане във вас? На какво основание искате хората да ви обичат? За мене е важно аз да обичам и да зная защо обичам. Що се отнася до обичта на другите хора – защо обичат и защо не обичат, това е тяхна работа. Никой никого не може да застави да го обича; такъв закон не съществува. Също така не можете да покажете как трябва да се обича. Законът на любовта

е вътрешен. Ако нямате вътрешен подтик да проявите любовта си към някого, никаква външна причина не може да ви застави да направите това.

Преди десетина години дойде при мене една стара жена, над 80-годишна, и ми разправи нещо, което се е случило с нея. Тя започна: „Когато бях млада, красива мома, обичах един добър, красив момък. Понеже бях богата чорбаджийска дъщеря, родителите ми не ме даваха на моя възлюбен. Те ми казваха: „По-скоро мъртва ще те видим, отколкото да те дадем на този момък“ и аз не можах да пристъпя волята им. Ожениха ме за добър човек, когото не можах да обикна. Исках заради родителите си да се разположа към него, но не можах, постоянно мислех за своя възлюбен, който скоро след женитбата ми умря от скръб по мене. От мъжа си имах пет деца, но нито тях обичах, нито него. И все още не мога да забравя своя възлюбен. Една вечер сънувам, че сме поканени заедно с възлюбения ми на угощение: ядохме, пихме, веселихме се. Като се събудих сутринта и си спомних съня, обзе ме страх от Господа и срам от себе си, затова отидох при нашия свещеник да се изповядам. Станах на 84 години, а още не мога да го забравя. Как ще се явя при Бога и какъв отговор ще давам?“.

Това е моралната криза, която преживяват всички хора. Няма човек в света, който да не е минавал и да не минава през такава криза. За да се справят с тази криза, хората трябва да бъдат честни, искрени във всяко отношение. Никаква лъжа не се позволява в мислите, в чувствата и в постъпките на хората. Каквито и изпитания и изкушения да дойдат отвън, човек не трябва да им се поддава. От неговата устойчивост зависи бъдещото му развитие и напредък. Никаква лъжа не се позволява в човешкия живот, защото има един Божествен закон, който преди тънко и всичко хваща. Няма случай в историята на човечеството, когато някой човек или народ е престъпил този закон,

да не е опитал последствията на престъпването. Бог не иска наказанието и смъртта на хората, но самият закон ги преследва. Не може човек постоянно да си пуска кръв, без да си набавя нова, и да не стане малокръвен. Ако продължава още да си пуска кръв, най-после той ще се изтощи и ще умре. Следователно, който иска да живее, нека престане да си пуска кръв, тоест да престане да нарушава Божествените закони.

Време е вече хората да се откажат от старите си разбирания, от кривите си постъпки и да приложат закона на Любовта. Затова Христос казва: „Който има две ризи, да даде едната на своя ближен”. Каквито и тълкувания да се дават на този стих, той е приложим само за онзи, който носи любовта в себе си. Наистина, когато обича някого, човек е готов да му даде и единствената си риза. Ако не го обича, и десет ризи да има, не е готов да му даде дори една от тях. Тъй щото не е достатъчно само да се проповядва на хората да дават. Даването без любов, без мъдрост и без истина няма смисъл. В даването трябва да взема участие любовта, за да отвори човешките сърца, а мъдростта и истината – за да дадат простор на волята им, да изпълнят те доброволно Божията воля.

Всички хора искат да бъдат щастливи. Право е това желание, но те не подозират, че щастието се постига по пътя на любовта. Лесно се прилага любовта, защото за нея няма закон на Земята. За лъжата, за престъпленията има закон, но за доброто, за истината няма закон. Понеже в Божествения свят няма закон за лъжата и за престъпленията, който се провини там, се изпраща на Земята да го съдят. И обратно, понеже на Земята няма закон за доброто, за истината, за любовта, който прояви една от тези добродетели, изпращат го горе, в разумния свят, там да го възнаградят. Тази е причината светиите и праведните да живеят горе, във високите светове, а обикновените хора – на Земята. Когато нещата стават както не очаквате, това се дължи на законите, които не познавате.

Христос говори за смоковницата като символ, който има отношение както към личния, така и към обществения живот. По разлистването на смоковницата ще познаете, че лятото е близо. По отварянето на човешкото сърце към бедни и страдащи се познава дали някой човек е влюбен, или не. Ако някой каже, че се е влюбил, че сърцето му гори, а не е готов да помага на бедни и страдащи, ще знаете, че няма любов в себе си. Не възразявайте на влюбения, не му говорете нищо за любовта, но вижте доколко неговото сърце се отваря за страданията на ближните му. Любовта отваря сърцата на хората, дава им импулс, подтиква ги към благородни и възвишени дела.

Христос казва: „Близо е лятото”. За кое лято говори Христос? За лятото на неговата любов. *Близо е лятото* – близо е онова време, когато човешките сърца и умове ще омекнат, ще възприемат истината и любовта. Това е тълкуването на лятото. Много символи има в Свещените книги, но всички не са обяснени. Често се цитира стиха от Писанието, че Слънцето ще потъмнее, звездите и Луната ще паднат, но какво означава този стих, малцина знаят. Ще потъмнеят небесните светили, тоест славата на великите и учените хора ще загасне. Не е въпросът в тълкуването на нещата, но в поуката, която човек взима от тях.

Много открития има днес, много тълкувания се дават, но всички хора не се ползват еднакво от тях. Казват например, че някой лекар е открил сигурно лекарство против туберкулозата. Добро е това откритие, но от него ще се ползват само болните; здравият от него не се интересува. Здравите се интересуват как да станат богати. Могат ли обаче всички хора да станат еднакво богати? Това е невъзможно. В света има злато на стойност около деветдесет милиарда лева, а хора – около два милиарда и половина. Ако всичкото злато се раздели между хората справедливо, по колко лева ще се паднат на човек? При това разпределение на злато-

то няма да има богати хора в света. Значи, хората не могат да бъдат еднакво богати. Но има едно вътрешно богатство, което е достояние на всички. Когато всички хора се обединят в името на любовта, те ще влязат в изобилието на живота.

Сега ще приведа един мистичен разказ, да видите какво прави любовта. В древността живял един цар на име Абди Елра, който имал една-единствена дъщеря – Махаради. Нещастен се чувствал царят, но още по-нещастна се чувствала неговата дъщеря, понеже била най-грозната мома в царството на баща си. Тя се измъчвала от грозотата си толкова много, че постоянно търсела начин, по който да си помогне. Най-после в нея станал голям преврат: обърнала се към Бога с молба да махне по някакъв начин грозотата ѝ, като обещала да направи всичко, което Той иска от нея. Молбата ѝ била чута и от невидимия свят дошъл един ангел – Азраил, да ѝ помогне. Той се явил при нея със следните думи: „Бог чу молбата ти. Ще премахне твоята грозота при условието отсега нататък да обичаш най-грозните моми и да се отнасяш към тях внимателно, с най-красиви чувства. Ако обещаеш да изпълниш това, но не изпълниш обещанието си, ще те сполети голямо зло“.

Питам: с какво трябва да се занимава човешкото сърце, когато се изпълни с любов? Христос казва: „Ако любите тези, които ви любят, какво повече правите от фарисеите?“. Това и животните правят. Ако ти обичаш баща си, майка си, жена си, децата си и приятелите си, това е в реда на нещата. Опасно е положението на човека, когато в съзнанието си изпадне до стъпалото на някое животно и оттам разглежда живота. Човек трябва да се издигне над животинското в себе си, да се самовъзпитава. Той е дошъл на Земята именно затова да се освободи от животинското начало. Ако човек даде предимство на животинското начало в себе си, на какво ще се превърне той?

Вие знаете какво нещо е животното. В животинското царство зъбите играят роля. Когато голямото куче покаже зъбите си на малкото, последното подвива опашка и отстъпва назад. Голямото силно куче казва: „Ще знаеш, че аз съм за тебе и господ, и съдия, и прокурор. Ако не ме слушаш, веднага ще наложа и закона си, и правото си, ще разбереш кой съм“. Чува-те ли някой да казва, че може да направи всичко, ще знаете, че това е животинското в човека, което е взело връх над човешкото и Божественото. Съзнателният и разумен човек знае, че не може да направи всичко. Ако ти си ябълка или круша в моята градина, можеш да направиш само това, което ябълката или крушата е в състояние да направи. Докато е в моята градина, тя зависи напълно от мене. Както животът на клончето зависи от благосъстоянието на цялото дърво, така и животът на човека е в зависимост от благосъстоянието на цялото. Ето защо частта трябва да се подчинява на цялото. Ако не се подчинява доброволно, тя сама се излага на смърт.

Човек трябва да се подчинява на разумния свят, защото се намира в зависимост от разумни, напреднали същества. Сегашните хора не подозират, че над тях се намира една йерархия от възвишени същества. Те са завършили развитието си, поради което днес управляват Слънчевата система. Те са предвидили нуждите на хората, както и условията, при които могат да се развиват. Те знаят какви желания имат хората и ги задоволяват по нов начин. Свободата на човека се заключава в доброволното му подчиняване на разумните същества. В това се заключава и неговото бъдещо развитие. Разумните същества могат в пет минути да наложат волята си на хората, да ги заставят да вървят по техния път, но това е насилие, с което те не си служат. Мислите ли, че като набиете човека, той ще стане по-добър? С бой човекът не става по-добър. Мислите ли, че като мине през воденичния камък,

житото става по-добро? Житото си остава такова, каквото е; каквото съдържа в себе си, това проявява. И човек си остава такъв, какъвто е.

Човек може да се развива само при три условия: при Божествения живот, който произтича от любовта; при Божествената светлина, която произтича от мъдростта; при Божествената свобода, която произтича от истината. Само истината носи свобода на човешкия ум, на човешкото сърце, на човешката душа и на човешкия дух. Без истината няма постижения. Истината не е мъртво нещо, тя е жива, разумна сила. Следователно, ако човек обикне истината, както обича майка си и баща си и трепти за тях, тя ще му даде всичко, което желае. Ако човек обикне истината и никога не лъже, тя ще задоволи копнежите на неговата душа и на небето, и на земята. Който обича истината, той има всичко на разположение: и богатство, и знание, и здраве – от нищо не е лишен. Който не обича истината, той е нещастен човек. Когато слушате някои да говорят за ада, ще знаете, че това са хора, които не обичат истината. Който обича истината, и в ада да влезе, веднага ще излезе навън и ще започне да пъпли нагоре.

„Близко е лятото.“ За кои? За онези, които искат да бъдат здрави, да се подмладят, да придобият щастieto, да разберат смисъла на живота, да станат безсмъртни. Който няма стремеж към новото, той може да живее по стар начин и да греши колкото иска. Още осем хиляди години да греши, това е неговата работа, никой не може да се противопоставя на желанията му. Всеки сам ще носи последствията на своя живот. Важно е, че иде нова, възходяща вълна в света, която трябва да се използва. Мина времето на лъжата. Който още иска да живее в това време, ще остане за бъдеща еволюция, когато нова вълна ще дойде да подеме хората. Помнете, че параходът, който заминава за новия свят, идва само един път в годината. Ако

тази година го изпуснете, ще чакате идната година, когато пак ще дойде. Обаче този параход не взима всички хора, а само онези, които са готови за дългия път. Някои мислят, че още има време, няма защо да бързат, но колко време има, и те не знаят. Ще дойде ден, когато ще видят, че са закъснели. Много хора ще ги изпреварят, а те ще стоят с години на пристанището и ще очакват часа на своето заминаване за новите условия, за новия свят.

През време на войната, в 1914 година, един български адвокат от Варна спечелил голяма сума, около сто хиляди лева, и казал на приятелите си: „Сега съм толкова осигурен, че войната може да продължи още четири години. Нямам нужда от нищо, няма за какво да мисля“. Но още на другата година той умрял. Друг някой иска да заеме високо положение, да стане депутат, министър, владика, за да се осигури. Той не знае, че щом заеме това положение, на другата година ще умре. Не е позволено на човека да заема високо положение, за да се осигури. Друг е въпросът, ако той иска да стане слуга на човечеството. И тогава безразлично е дали заема високо, или ниско обществено положение – от него се иска служене. Истински служител е този, в когото живее истината. Той е брат на човечеството, той трябва да бъде образец, достоен за подражание.

„Близо е лятото.“ Това значи: близо е любовта. Дом, в който любовта не е влязла, е пуст, в него няма гости, никакво угощение не става. Там, където е любовта, идват видни гости, поканени на угощение. Домакинята, домакинят и децата са добре облечени, слуги и слугини тичат насам-натам, агнета и кокошки се пекат, баници се точат. Голямо е веселието в този дом. Някои питат: „Какво става в света? Защо се правят тези приготовления?“. Защото видни гости идат, голямо угощение се дава. Лятото е близо. Най-хубавият обяд е този, който става с любов. И когато човек яде хляба, сложен на тази трапеза, вижда, че е жив.

Какво изисква любовта? Жертва. В бъдеще, когато хората достигнат до съвършенство, няма да говорят много за любовта, но ще се жертват един за друг. Ако възлюбеният пита възлюбената си обича ли го, тя нищо няма да му отговори, но веднага ще се превърне в една хубава круша или ябълка или в един хубав хляб и ще му каже: „Изяж ме“. Същото ще направи и възлюбеният. Сегашните хора се убеждават едни други, че се обичат, но никой не е готов да се превърне на круша, на ябълка, на хляб за своя възлюбен. Как ще докажат тогава, че се обичат? Днес хората говорят за любовта, но ако например един момък види някаква опасност – някаква мечка, той ще се качи на дървото, за да се спаси. А ако е мома, тя ще се простре на земята, ще се прави на мъртва; мечката ще дойде, ще подуши момата оттук-оттам и ще се отдалечи.

Всички хора се питат какво е предназначението на човешкия живот. Предназначението на човешкия живот се заключава в това да има добре организирана държава, да има разумни граждани – майки, бащи, проповедници, учители, управници и други. Държавата представлява формата на живота, разумните граждани представляват съдържанието на живота, а това, което те носят в умовете и сърцата си, то е смисълът на живота. Който разбира формата, съдържанието и смисъла на живота, той е разбрал дълбокия смисъл на целокупния живот.

Стремете се към истината, която може да ви направи свободни. Вие още днес можете да бъдете свободни. Когато казвам, че можете да придобиете свободата си в един ден, аз разбирам един Божествен ден, който се равнява на хиляда години. Ако можете да живеете един ден както трябва, това са хиляда години добър живот. Ако някой каже, че може да ви обича само един ден, това са хиляда години. На другия ден пак ще ви обича, и то пак само за един ден. Знаете ли какво нещо е да ви обича един човек цели хиляда години? Вие ще

се отегчите от любовта на този човек. Красотата на любовта се заключава в това всички същества да ви обичат, а не само едно. Щастлив е човек, когато обича всичко в света: въздуха, водата, светлината, изворите, растенията, животните, хората. Където мине този човек, всички го поздравяват, посрещат го като цар. Такова е отношението на всички живи същества към Бога.

Хората, които мислят, че стоят най-високо в стълбата на животинското царство, имат особена идея за Бога. Те гледат на Него като на нещо далечно, отвлечено. Бог е близо и далеч – от човека зависи това. Свещено нещо е Бог. Достатъчно е да помисли човек за Него, за да трепне душата му с онова велико, свято благоговение на сина към своя Баща. Ако човек изпитва свещен трепет към Слънцето – носител на енергия, колко повече трябва да затрепти цялата му душа към Онзи, Който му е дал живот! Ще кажете, че само идеалистите имат свещен трепет към Бога. Според мене и материалистите, и идеалистите имат свещен трепет. Защо? Казано е, че Бог е Любов. В този смисъл няма живо същество в света, което да не благоговее пред любовта. Вижте как младият момък материалист благоговее пред своята възлюбена. Вижте как богатият търговец материалист благоговее пред красивите моми. Това е все любов.

Едно трябва да знаете: никой не може да бъде обичан, докато не обича Бога. В любовта към Бога е щастието на цялото човечество. Няма ли тази любов, човек е изложен на големи нещастия. Човек трябва да изправи отношенията си към Бога и да знае, че каквото срещне на пътя си – човек, животно или растение, Бог се проявява чрез него. Както жената изприда вълната, а тъкачът изтъква платното, така и разумните същества са работили хиляди години с мисълта си и са създали светлината, водата, въздуха и така нататък. Според степента на светлината ние съдим за развитието, до което са достигнали разумните същества.

Помнете: никой не е сам в живота, никой не е изоставен. Разумните и възвишени същества се грижат за нас с всичката си любов и самоотверженост. За да ни услужват и помагат, те са готови на всякакви жертви. Те се притичват в помощ на всеки беден и страдащ, на всеки затворник. Те се притичват в помощ на всяко пъшкане на онези, които лежат в гроба. Хората мислят, че като погребат умрелия, всичко се свършва с него. Много време лежи умрелият в гроба, не може да се отдели от тялото си. Той гледа как частица след частица се къса от тялото му, вижда, че близките му плачат, но нищо не може да им каже. Страшно е положението на човека в гроба, ако преждевременно не се е справил с желанията си, тоест ако не е скъсал връзката си със Земята. Който е работил съзнателно върху себе си и се е справил със земните си желания, той лесно се освобождава от тялото си.

Как може да се избави човек от страданията? Освен любовта никаква сила, никакви закони не са в състояние да спасят човека от страданията. Любовта трябва да се тури като основа между всички хора и между всички народи на Земята. Докато всички хора не се обединят в един човек, докато всички народи не станат един народ, страданията няма да изчезнат от Земята. Личният живот трябва да отстъпи пред Божествения. Докато всички учени, свещеници, проповедници, майки и бащи, слуги и господари не се проникнат от идеята да служат на човечеството в името на любовта, светът няма да се оправи. Радвайте се, че светът върви вече към изправяне. Има хора в света, които служат на любовта, на мъдростта и на истината. Днес тези хора заповядват и управляват. Къде са тези хора, познавате ли ги, или не, това не е важно. Те са двигатели на човечеството. Кой кара колата: конят, който е впрегнат в нея, или човекът, който държи юздите на коня?

„Близко е лятото.“ Който се намира пред лятото на живота, да внимава да не изгуби благоприятните

условия, които то носи. Ако сте закъснели в разбиранията си и в постиженията си, бъдете будни сега, за да не пропуснете добрите условия, и не от страх, но от съзнание. Днес много хора изпълняват някои неща от страх и нямат големи придобивки. Оставете страха настрана и кажете в себе си: „Близо е лятото“. Като се убедите в приближаването на лятото, скочете всички на крак и в каквото положение се намирате, започнете съзнателна работа: болният да отхвърли болестта от себе си; този, който е слаб в решаване на задачите си, да се впрегне на работа, да реши мъчните си задачи; прегърбеният да изправи гърбицата си; грозният да стане красив; старият да се подмлади. За да се постигне всичко това, хората се нуждаят от вяра. Достатъчно е да повярват в условията, които лятото носи, за да скачат на крака и млади, и стари. Само онзи може да скача, който чувства в себе си велик вътрешен импулс. Разумният човек скача, за да се освободи от нещо. Богатият скача, за да се освободи от товара, който носи на гърба си. Старият скача, за да усили краката си и да се подмлади. Нечистият скача, защото отива да се измие. Когато се разтоварите от нещастията и страданията си, от недъзите и слабостите си, от нечистотата си, скачайте, пейте и веселете се. Кога младата мома скача на хорото? Когато се е измила, облякла, нагиздила добре.

„Близо е лятото.“ По какво ще познаем, че лятото е наближило? По това, че Божието благословение иде така, както хората го очакват. Божието благословение ще дойде върху хората, когато започнат да живеят според законите на Божията Любов, Мъдрост и Истина. Това не значи, че те ще изгубят своята индивидуалност. Напротив, те ще станат такива, каквито са – всеки ще прояви своето естество. Колкото повече се развива човек, толкова по-богат и разнообразен е неговият вътрешен живот. Колкото по-издигнат е човек, толкова по-снизходителен е към погрешките

и слабостите на онези, които стоят по-долу от него. Че някой вълк е изял една овца или лисицата – една кокошка, той не ги съди. Той си казва: „Ако човек яде овце и кокошки, какво остава за вълка и за лисицата?“. Ще кажете, че човек има право. Кой му даде това право? Не можете да съдите вълците, мечките и лисиците, докато и човек има същите слабости.

Човек не трябва да се самоосъжда, но да дойде до вътрешно самовъзпитание, да изправи погрешките си. Сегашните хора трябва да се освободят от едно вътрешно, чуждо влияние, което се дължи на известни органически и полуорганически вещества в тях, които не хармонират с трептенията на телата им. Те са отрови, от които човек непременно трябва да се освободи. От ред поколения насам в човешкия ум има чужди мисли, в човешкото сърце – чужди чувства и в човешката воля – чужди постъпки, от които човек трябва да се освободи. Под *чужди вещества*, *чужди мисли*, *чужди чувства* и *чужди постъпки* разбираме всичко онова, което не е Божествено и което носи нещастия за човечеството.

Светът се нуждае от нови поети, нови писатели, нови музиканти, нови учени и философи. Поетите трябва да възпеят любовта, но по какъв начин? Каква любов е тази, която допуска съмнението и подозрението? Обичаш някого, а се съмняваш в него – това не е любов. Любещият се отличава с устойчив характер. Той не се поддава на никакви съмнения. Характерът препоръчва човека. Като има добър и устойчив характер, той може да постигне всичко. Ако е писател или поет и напише нещо, от което не е доволен, ще употреби повече усилия и ще напише нещо по-хубаво. Ако днес направи нещо, от което не е доволен, на другия ден ще направи нещо, което ще го задоволи.

„Близо е лятото.“ С други думи казано: близо е времето, когато Син Человечески ще дойде на Земята да научи хората как да живеят. Той няма да съди

хората, но ще ги поучава. В продължение най-много на хиляда години те трябва да приложат законите на любовта, на знанието и на свободата. Нова наука, нови знания предстоят на човечеството, за да влезе в Божественото лято. Три плода трябва да узреят през това лято: плодът на любовта, плодът на мъдростта и знанието, плодът на истината и свободата. Блажени са онези, които могат да вкусят от тези плодове. Желая ви в бъдеще и вие да вкусите от трите плода, които ще узреят през Божественото лято.

29 юни 1930 г., София, Изгрев

БЛИЗО Е ЛЯТОТО

В дома на Симона

*А когато Исус беше във Витания,
в дома на Симона прокажената...*

Матей 26:6

„В дома на Симона прокажената.“ Истината посещава не само праведните и свети хора, но и грешните. Тя влиза не само в домовете на богатите, но и в домовете на сиромасите. Истината се намира навсякъде. Казано е в стиха, че Христос бил в дома на Симона прокажената. Днес считат за прокажен всеки човек, който страда от някаква тежка, неизлечима болест. Страшно е да се каже за някого, мъж или жена, че е прокажен. Когато Христос влязъл в дома на Симона, последният оздравял. Христос, значи, го излекувал от проказата му.

Като се говори за страдания и болести, за радости и скърби, хората търсят смисъла на живота и казват, че смисълът на нещата е във формите им. Всъщност не е така. Говори се за красиви очи, за красив нос, за красива уста, за красиво тяло, но красотата не е в самите очи, нос, уста, тяло, а в това, което излиза от тях. Нещо невидимо излиза от очите на човека, което ги прави красиви. На същото основание казвам, че смисълът на живота не е в неговите форми, но в невидимото, което излиза от тях. Затова именно хората се запитват какво всъщност представлява човекът. Досега никой не е дал точно определение за човека. Ако ви запитат какво представляват мъжът, жената, майката, бащата, детето, по-лесно може да намерите някакво специфично тяхно качество, с което да си отговорите на въпроса. За човека, като общо понятие, мъчно можете да си дадете някакъв отговор. Ако ви запитат

какво нещо е река, веднага ще кажете: вода, която тече. Ако водата не се движи, не тече, тя не може да бъде река. Какво нещо е изворът? Вода, която извира. Ако не извира, не може да се нарече извор.

„В дома на Симона.“ Там се бяха събрали Христос, учениците му и още много хора, за да слушат Словото му. Една жена се приближи при Христа и започна да налива на главата му скъпо миро. Някои от учениците възнегодуваха защо се разлива това скъпо миро, когато може да се продаде и парите да се раздадат на бедните. Някои от присъстващия народ пък търсеха случай да хванат Христа и да го предадат на съд. Значи много хора бяха събрани около него, но всеки имаше различен интерес. Не можете да срещнете двама души, които се интересуват от едно и също нещо.

Някои религиозни дотолкова се влюбват в Бога, че всичко забравят. Когато и да срещнат, веднага започват да му говорят за Бога; те мислят, че всички хора се интересуват от едно и също нещо. Представете си, че един такъв религиозен срещне на пътя си гладен, беден човек и започне да му разправя за Господа. Какво ще му отговори бедният? Той ще го погледне и ще му каже: „Гладен съм, помогни ми. Може би аз повече от тебе съм слушал за Бога, но сега искам в името на твоя Бог, Който живее в тебе, да ми помогнеш“. Ще кажете, че този човек мисли само за хляб. За какво друго ще мисли? Щом е гладен, първо ще мисли за хляб. Като задоволи глада си, тогава ще мисли за други неща. За какво мисли проповедникът? И той мисли за хляб. За да изкара прехраната си, той вади стихове от Евангелието, тълкува ги и по един или друг начин изкарва цяла беседа. Колкото по-добър проповедник е той, толкова по-скъпо му плащат. Има видни проповедници в Америка, на които се плащат по 10 – 12 хиляди долара месечно; това са 50 хиляди лева български пари. Красноречиви са тези проповедници, добре говорят! Как да не проповядваш за такъв

Господ, който плаща толкова много? Докато този Бог е богат, всички проповядват за него. Щом осиромашее, и проповедите престават.

Истинският Бог не осиромашава като хората, Той не се занимава с материални работи. И на избраниците си Той не дава големи богатства. Понякога прави изключение, но само когато иска да изпита човека. Тогава му дава големи богатства, къщи, красива жена и в края на краищата този човек повече се понижава, отколкото да се повдигне. Ако жената на някой мъж е красива, той я ревнува, не ѝ дава спокойствие. И той не е спокоен, но и тя няма спокойствие. Ако жената има красив мъж, и тя ревнува. Ако ревнивият мъж е учител, ще се дразни лесно, ще се кара на учениците си, няма да бъде доволен от отговорите им, ще пише много двойки. Както постъпва с учениците си, така и природата постъпва с него; показва му, че и той е невежа като тях. Той къса учениците си, а природата къса него. Тя му изпраща треска, хвърля го на легло, за да научи урока си добре. Ученикът може да е беден, но учителят му го къса. Учителят може да е богат, но природата не обръща внимание на богатството му, тя му праща някаква болест, да извлече той поука. Дали беден, или богат човек боледува, за природата е безразлично.

Две сестри – трески, се събрали една вечер под един мост, да си поприказват и да решат как да прекарат лятото. Те се оплаквали от хората, че били много затворени, никой не ги приемал и били принудени да гладуват. Най-послед едната треска казала: „Аз реших това лято да отида на планината, където един овчар пасе овцете си. Ще вляза в млякото, което той дои вечер, и като тури първата лъжица мляко в устата си, ще се настаня в него и ще започна да го треса. Той е здрав, млад момък, има какво да получи от него“. Втората треска казала: „Аз пък познавам един богат, тлъст кадия. Ще вляза в него и ще го оберя“. Обаче

овчарят минавал в това време по моста, чул разговора на треските и се спрял да ги послуша, защото разбирал езика им. Като чул, че едната треска се готви да го нападне, решил да вземе мерки, да се запази. Отишъл при овцете си, видял, че една от тях е умряла, затова одрал кожата ѝ, изчистил я, изсушил я и направил от нея мех, в който налял издоеното мляко. Треската била вече при него. Като видяла къде е сложил млякото, веднага влязла в меха. Овчарят бързо го завързал и го оставил настрана. Цяло лято треската тресла този мех, но нищо не могла да извади от него. На есента овчарят отворил меха, излял млякото, измил го добре и сложил в него сирене за зимата. Отслабнала и гладна, треската се върнала под моста, където да се срещне със сестра си. Като я видяла толкова мършава, сестра ѝ запитала: „Сестро, какво стана, че толкова отслабна?“. Тя ѝ разказала как е прекарала на планината, оплакала се, че овчарят я е изиграл. Втората треска казала: „Аз използвах добре кадията. Той беше тлъст човек, обичаше да яде богати гозби, имаше какво да взема от него. Но не се безпокой, аз познавам още един кадия, също тлъст и богат. Ще отидем двете при него. Единия ден ти ще го разтърсваш, на другия ден – аз, и така, докато вземем всичкото му богатство“.

Това е приказка, от която човек може да се поучи. Изобщо всяка реч има за цел да застави човека да слуша. Ден след ден той привиква да слуша. Каква е целта на дишането? Какво се постига с една вдишка и една издишка? Нищо особено. Една вдишка и една издишка не разрешават въпросите, обаче непрестанното дишане води човека към известна цел. Непреривното мислене, чувстване, дишане, хранене разрешават задачите, за които човек е дошъл на Земята. Не е въпрос да накарате всички хора да вярват в Бога. Никой не може да накара ближния си да вярва в Бога и да разбира живота като него. Всеки човек разбира живота по своему; в това отношение никой никого не

разбира. Видни учени, философи, писатели, реформатори са останали неразбрани от близките си. Мъжете не разбират жените, но и жените не разбират мъжете. С други думи казано, нито сърцето разбира ума, нито умът разбира сърцето. На това неразбиране се дължат противоречията в живота. Когато мислите и чувства, умът и сърцето са в хармония, човек е свободен от противоречия. Това се постига, когато Божественото начало в човека вземе надмощие.

Мнозина поддържат мисълта, че всичко, което става в живота, е божествено. Ако е така, защо хората се оплакват едни от други, защо страдат? Други пък твърдят, че в живота цари пълно единство. По принцип тази мисъл е вярна, но по проявите на живота, изявен във всички форми, не е така. Животът, вложен във форми – растения, риби, птици, млекопитаещи, хора, ангели, е различен. Всички същества правят усилия да изменят своите форми с цел да подобрят живота си. В промените, които стават с тях, се заключава тяхното спасение. При сегашните човешки форми никой не може да бъде щастлив. Като изучавате хората, виждате, че във всяка човешка форма има нещо изкривено или недоразвито: някъде очите са криви, другаде – носът, на трето място – устата, на четвърто място – ушите, ръцете, краката и така нататък. Рядко ще срещнете човек с нормално развити удове, или човек напълно хармоничен – все ще има нещо деформирано в него. За да се изправят, хората трябва да възстановят връзката си с Бога, да Го познаят. Познаването на Бога внася хармония в човешките мисли и чувства. Ние знаем, че хармонията постепенно изправя нещата. Затова един от гръцките философи е казал: „Познай себе си!“. Това значи: познай Божественото в себе си, познай Бога. Как можете да познаяте Бога? Питам: как момъкът се запознава с момата, която харесва? Като я среща, той тръгва след нея, иска да научи къде живее. След това започва да

обикаля къщата ѝ, за да разбере къде ходи, с какви хора дружи, как се облича. Като се домогне до тези данни, той иска да се запознае с нея, да чуе как говори, как мисли, какви възгледи има за живота и така нататък; в края на краищата той ще каже, че я познава. Не трябва ли и ние по същия начин да проследим проявите на Бога чрез всички живи същества и да ги изучаваме? Само по този начин ще намерим Бога навсякъде в живота и ще Го познаем.

Какво всъщност представлява Бог? Любов, която прониква във всички форми и осмисля живота им. Бог прониква във всички красиви и възвишени форми. Където е Бог, там е животът, там е любовта. Затова е казано: „Бог е Бог на живите, а не на мъртвите”. Където Бог присъства, там няма смърт – външно формата може да е мъртва, но вътрешно е жива. Докато клетките на предметите и на телата са събрани в едно цяло, тялото е живо. Щом се разпръснат, настава смърт. В този смисъл смъртта не е нищо друго, освен момент на нарушаване на вътрешното равновесие между клетките. Човек умира само когато се скъса връзката между душата му и Първата Причина, но и тази смърт е частична, а не пълна. Докато не разбира законите на живота и на смъртта, човек не може да бъде щастлив. Момъкът не може да бъде щастлив, ако мисли, че като се облече и докара, ще намери своята възлюбена. Той може да намери някоя мома, но тя не е неговата възлюбена, която го разбира и обича. Това е механично, външно познаване, но когато дойде до вътрешния живот, момъкът ще се натъкне на големи мъчности. Който се ожени за мома, която случайно е срещнал на пътя си, цял живот ще носи последствията на своята погрешка.

В едно от преданията за Адам се казва, че първата му жена била някоя си Левита (то е кабалистично име), с която не могъл да живее. На Левита, на нейното поколение се отдават всички нещастия в света. Дали е

съществувала такава жена, не се знае. Също така не се знае дали Ева е била такава, каквато я описват в Библията. Много неща се пишат, но доколко са верни, не се знае. Много неща са написани добре, но те не се разбират добре. Една задача може да е написана добре, обаче важното е как ще се реши. И небето е написано добре, но малцина разбират написаното по него. От хиляди години Слънцето грее, изпраща светлина и топлина, дава живот, но какво всъщност представлява то, малко хора знаят. Луната грее, пълни се и се изпразва, но и за нея малко се знае. Даже и за Земята, на която живеем, малко знаем. Едни казват, че вътрешността ѝ е твърда, други казват, че е течна, трети – че е огнена. От трите твърдения кое е вярното? Каквото и да се говори за Земята, тя е такава, каквато е, и ние не можем да я изменим. Друг е въпросът, ако знаем истината такава, каквато е в действителност.

Съвременният човек трябва да изучава условията и положението, в които днес се намира, да ги използва разумно, а не да мисли само за бъдещето. Ако днес работи съзнателно и разумно, и в бъдеще го чака добро. Ако не може да изиграе добре днешната си роля, човек изпада в положението или на Дон Кихот, или на Санчо Панса: или живее като идеалист, с непостижими идеали, или като материалист и мисли само за осигуряване на живота си. Сегашните хора са повече материалисти, отколкото идеалисти. Даже и религиозните гледат материалистично на живота. Те вярват в Бога, но очакват от Него да ги осигури, да им даде богатство, високи служби, да ги направи видни хора. Те вярват в Бога, но мислят за себе си: да имат средства да си поживеят добре, да си хапват и пийват. В това отношение те приличат на такъв момък или на такава мома, които са решили да се женят, но търсят човек, с който да се наредят добре, да се осигурят. Момата казва: „Ще се оженя, но да намеря някой богат момък, макар и глупавичък“. И момъкът търси богата

мома, макар и глупавичка. Какво ще постигнат само с богатството? Ще ядат и ще пият, ще живеят спокойно, докато дойде една болест, която ще ги държи четири-пет години на легло. След като вземе всичкия им капитал, те ще кажат: „Какво разбрахме от живота?“. След големи страдания и мъчности ще разберат, че са били на крив път, ще кажат, че животът няма смисъл. Това е криво разбиране.

Животът има смисъл, но за онези, които живеят разумно. Ти може да си философ, но ако не разбираш живота, философията не може да ти помогне. Истинска философия е тази, която оправя пътя първо на самия философ. Ако на него помогне, ще помогне и на другите. Понеже всички същества взаимно си влияят, стремете се да живеете в областта на възвишената и светла мисъл. С вашата мисъл вие ще влияете на много същества, ще им покажете правия път в живота.

Първата задача на човека е да изучава себе си. Само по този начин той може да работи за развиване на онези чувства и способности, които са в зародишно състояние в него. В българина например религиозното чувство е слабо развито. Той има вяра, но религия няма, затова горната част на главата му, където се намира центърът на религията, е сплесната. Отсъствието на религиозно чувство му създава големи нещастия. Религиозното чувство е свързано с чувството на благоговение, на почит и уважение. Съвестта в българина е добре развита, но му липсва мекота. За да развие религиозното си чувство, българинът трябва да намери специфичен научен метод. И американецът не е религиозен. Религиозното чувство е развито добре в германеца, руснака и евреина. Никой народ не пази така религията си, както еврейският. Обаче колкото е религиозен евреинът, толкова е и материалист. Тази е причината за голямата вътрешна борба, която преживява. Българите са изпратени на Балканския полуостров, между славяните, с единствената

цел да развият религиозното си чувство и любовта към Бога. Религиозното чувство се нуждае от специални условия и от специална храна за развиването си. Когато някой момък реши да се жени, добре е да избере мома, в която религиозното чувство е силно развито, за да се предаде то на бъдещото поколение.

Време е вече хората да излязат от гъстата среда, в която живеят, и да влязат в по-рядка среда. Това значи: да излязат от материалния свят и да влязат в духовния. Но за това са нужни специални органи. Както рибата не може да живее във въздуха, докато не развие специални органи, така и човек не може да влезе в духовния свят, ако не се пригоди към неговите условия. За тази цел са създадени различни религиозни системи, които учат хората как да живеят, за да се повдигнат над обикновените условия и да минат в по-рядка среда. Който не е готов за новите условия и преждевременно влезе в тях, той ще се задуши. Той ще се намери в положението на някои европейци, които искат да подражават в дишането си на индусите, но не могат да издържат. Има индуси, които са постигнали големи резултати в дишането. Те могат да задържат дишането си до един час. Това говори за голяма сила, за голямо търпение. Някои европейци едва издържат до три минути. Минат ли три минути, губят съзнание. Някой казва, че е търпелив, но той не е опитал търпението си. Ако иска да знае колко е търпелив, нека да провери колко време може да задържи дишането си. Ще каже, че задържа дишането си 30 секунди. Това не е търпение, с това нищо не може да постигне. Търпеливият човек трябва да задържа дишането си поне две минути. Без търпение нищо не се постига.

„В дома на Симона прокажената.“ Когато Христос дойде във вашия дом, както в дома на Симона прокажената, не казвайте, че сте грешни, че не сте даровити, но говорете истината. Пред вас стои една велика задача за разрешаване. За да я решите правил-

но, приложете вярата си, като наука, която може да ви помага във всички трудни моменти на живота. Момък и мома, които се женят, трябва да имат вяра един в друг. Само при това положение те могат да се надяват на добър живот. Сега, като ви говоря, някои се отнасят с недоверие към всичко. Те слушат, но се дърпат назад, страхуват се да не изгубят това, което имат днес. Няма защо да се страхуват. Ще знаете: който се държи за човешкото, рано или късно ще го изгуби; при това човешкото ще му причини такива страдания, за каквито никога не е мислил. Човешкото е преходното в живота.

Който приеме Божественото и му даде условия да се прояви, той ще осмисли живота си, страданията ще бъдат благо за него. Той ще расте и ще се развива, ще се радва на доброто в света. Следвайте Божествения път и не се страхувайте. С Божественото и на този, и на онзи свят ви очаква радост. С човешкото навсякъде ви очакват страдания. За да влезете в духовния свят, между ангелите и възвишените същества, вие трябва да знаете техния език. Някой казва, че знае български език и българска граматика. И това знание е намясто, но то има отношение само към България и българите. Ако този човек отиде в Германия, във Франция, в Англия или в Русия, за да бъде разбран, трябва да знае тамошния език. Само с български език нищо не може да постигне. На същото основание казвам: за да се разберете със светиите, трябва да знаете техния език; за да се разберете с ангелите, трябва да знаете ангелския език. Без знание никъде няма да ви приемат. Светията и ангелът ще минат край вас така, сякаш не ви виждат. Как постъпва философът с моралката? Тя се качва по него, но той нито я вижда, нито я чува, продължава своята научна работа.

Мнозина живеят с илюзията, че представляват някакво величие. Когато умрат, тогава виждат какво величие са били. Тялото им се разпада, мускулите

окапват и от тях остава едно голо съзнание, че са били нещо, но какво, и те не знаят. Много философи и учени взимат празните черепи на тия величия и ги изследват. Който разбира, може да чете по човешката глава като по книга. Каквото човек мисли и чувства и каквито постъпки има, всичко това се пише на главата му. Преди години ходих в Рилския манастир, където видях черепи на калугери, живели преди много години. Поисках да ми дадат няколко черепа, да прочета нещо. Взех един, турих вътре една запалена свещ, да го освети добре, и започнах да чета: „Този калугер е бил груб, жесток човек, обичал е да се кара, да се бие с хората“. – „По какво познаваш?“ – „Костта на един център, който се намира около ушите, е много тънка, светлината прозира ясно. Той е изразходвал силите на този център, поради което костта на мястото му е изтъняла“. Взимам друг череп и казвам, че този калугер е имал голяма слабост към жените. – „Възможно ли е това? Той е живял в манастир, служил е на Бога.“ – „И в манастир е живял, и на Бога е служил, но не е могъл да измени своя вътрешен стремеж.“ Не се изменя лесно човешкият характер. Юда живя при Христа, беше негов ученик, но в края на краищата го предаде. За да измени характера си, човек трябва да работи съзнателно върху себе си. Съзнателната работа подразбира работа с любов и знание.

Какво представлява любовта? Как се изявява тя? Когато двама души се обичат, те едновременно трябва да се развиват и в телесно, и в сърдечно, и в умствено отношение. Това значи да има хармония между тях. Ако единият се развива добре, а другият всеки ден слабее, между тях няма хармония. Те и двамата трябва да цъфтят и да се развиват хармонично. Ще кажете, че единият ще помага на другия. Това е невъзможно. Любовта е тази, която помага на човека и го повдига. Ако любовта на двама души не може да направи това, сами те нищо не могат да направят. Майката

носи временно детето си на ръце. Щом заякне, тя го пуска да пълзи, да се изправя на краката си, докато пристъпи. А като пристъпи и започне само да ходи, тя не го носи вече, но се радва, че то постепенно расте, започва да говори, да се разбира с нея. Детето разбира вече какво нещо е майката, а оттам разбира и Бога. Следователно любовта възраства, повдига и укрепва човека. Очаквате ли от човека да направи това, вашата работа е свършена.

Някои искат да знаят какво е мислил Бог, като е създавал човека. Те искат да знаят каква е била целта Му, за да създаде света и живите същества. Това мене не ме интересува. Аз искам да зная защо съм дошъл на Земята и какво се иска от мене. Щом си задам този въпрос, веднага си отговарям: аз съм дошъл на Земята, за да възлюбя Онзи, Който ме е създал, и да се интересувам от това, което е направил. Той ме обича и аз ще Го обичам. Той се интересува от мене и аз ще се интересувам от Него. Той е вложил в моя ум и в моето сърце част от своя капитал и аз трябва да благодаря за това, разумно да го използвам. Ако след всичко това човек отрича Бога и мисли, че сам, без Неговата помощ, се е домогнал до известни знания и опитности, той сам се поставя на крив път, сам се спъва. Ако ти, роденият от майка и от баща, си позволяваш да ги отричаш, да отричаш капитала, който те са вложили в тебе, така сам се осъждаш на смърт. Какво ще стане с тебе, ако те оттеглят капитала си от твоя ум и от твоето сърце? Друг е въпросът, ако ти си роден без баща и без майка. Щом си роден от майка, която е вложила част от капитала си в твоя ум, и от баща, който ти е предал характера си, ти си длъжен да ги признаваш.

И тъй, вложете новото в своя живот, за да се свържете с разумната природа. Всеки ден природата влага по нещо ново както в себе си, така и във всички същества. Всяка секунда, всяка минута, всеки ден носят нещо ново в себе си. Отворете сърцата и умовете си, да прие-

мете новото, което иде от горе, от Слънцето, от великия възвишен свят. Вие сте потопени в този свят. Бъдете будни, да се ползвате от благата, които той носи, да не кажете някога: „Вода газя, жаден ходя”. Работете съзнателно, вървете напред и не се спирайте да разглеждате кое учение или коя религия са прави. Всяко учение, всяка религия носи нещо ново, но човешкият дух и човешката душа стоят над всичко. Те създават и науката, и религията, следователно те са факторите в живота. Защо? Защото чрез тях се проявява Бог. След духа и душата идат ума и сърцето, също фактори в човешкия живот. И чрез тях се проявява Бог. Затова казваме, че грънчарят е фактор, а не грънците.

Науката и религията са средства за човека, а не цел. Благодарете им, без да ги боготворите, без да им се кланяте. Някои слагат на първо място в живота си религията, други я отричат. Първите казват, че не може да се живее без храмове, вторите не ги признават. Питам: ако Бог живее в тебе, имаш ли нужда от храмове? Направете тялото си чисто и свято, за да бъде храм, в който Бог да живее. Който не умира, има ли нужда от паметник? Там, където Бог живее, няма смърт. Затова Христос казва на учениците си: „Идете и проповядвайте в света и аз ще бъда с вас до скончанието на века”. Какво показва този стих? Че Христовите ученици и до днес живеят и проповядват Словото Божие по света. Пък и Христос не е престанал да проповядва. И до днес още той проповядва и в Америка, и в Англия, и във Франция, и в Германия, и в Русия, и в Япония, и в Китай. Словото му се чува по целия свят. Има хора, които са виждали и апостолите, и Христа и са разговаряли с тях. Христос обикаля всички държави, дохождал е и в България и си е заминавал. Чудно се вижда това на хората, защото те очакват Христос да дойде от горе, от облаците, придружен с ангели. На когото очите са отворени, той вижда нещата. Който не вижда, той очаква Христос да

слезе на Земята в плът и да се яви между хората, че тогава те да повярват.

Да оставим настрана въпроса как ще дойде Христос на Земята. Ние не говорим за невидимия Христос, но за онзи Христос, когото всички могат да видят. Ние говорим за реалния Христос. Ние не се занимаваме със сънищата и с виденията на хората. Какво виждат хората, какво сънуват, това е тяхна работа. Важно е всеки човек да познава себе си, своя живот, да знае в какъв свят се движи и какво прави. Понеже живеете в разумната природа, вие трябва да изхвърлите от ума си невежеството и от сърцето си – омразата, трябва да очистите тялото си. След всички блага, които са ви дадени, вие се осмелявате да питате обича ли ви Бог. Това е все едно да питате обича ли ви майка ви. Щом ви е родила, тя не може да не ви обича. Следователно, ако Бог не ви обичаше, нямаше да ви изпрати на Земята да се учите. Някои разбират любовта на Бога само в придобиването на блага. Затова чувате някой да казва: „Щом Бог ме обича, нека ме направи цар или поне велик човек – философ, учен, поет“. Всичко можете да станете, но всяко нещо се обуславя от способностите и от възможностите, с които разполагате. В този живот ще искате само това, за което сте способни. Как може да станеш философ, ако нямаш философска глава? С тази глава, която имаш днес, каквито и усилия да правиш, никакъв философ не може да станеш. И да си написал някакъв философски трактат, това не значи, че си философ. Философът се ражда философ, поетът се ражда поет, учителят се ражда учител, също и майката и бащата се раждат такива.

Много майки и бащи има в света, но не всички отговарят на понятието *майка* и понятието *баща*, не всички са родени такива. Бащи има и между птиците, и между млекопитаещите, но истински баща е онзи, който може да предаде на сина си поне една от своите характерни черти. При това между сина и бащата

трябва да съществуват любовни отношения. Те трябва да имат помежду си отношения на взаимна почит и уважение. Ако синът и дъщерята не отговарят на родителите си с любов, те не са техни деца. Не е ваш син онзи, който няма нищо общо с вас по мисли, по чувства и по разбирания. Същото се отнася и до дъщерята.

„В дома на Симона прокажената.“ В който дом да влезе Христос днес, пак ще говори същото, каквото е говорил в дома на Симона. Какво ще ви говори Христос, знаете, но вие какво ще му отговорите? Трябва ли да му се оплаквате, че сте бедни, че нямате къща, гориво и дрехи за обличане? Трябва ли да се оплаквате, че децата ви са голи и боси, че нямате добра служба? Това ли е най-важното, което можете да говорите? Защо сте в лишения? Къде останаха материалните блага, които Бог ви даде? Къде остана богатството ви? Вгледайте се в себе си и ще видите, че богатството е в самите вас. Човек не може да придобие по-голямо богатство от това, което носи в себе си. Не всеки милионер може да стане милиардер. Точно определено е колко милионери могат да станат милиардери. Който няма достатъчно злато в кръвта си, не може да стане богат. Който няма достатъчно философски идеи в главата си, не може да стане философ. Който не носи поезията в себе си, не може да бъде поет. Който не носи музиката в себе си, не може да бъде музикант. Който няма любов към Бога, не може да бъде последовател на Христа.

В какво се заключава учението на Христа, което и до днес още се проповядва? Заключава се в добрия живот. Наистина, да живееш добре, това е велико изкуство. Ако човек не се научи да живее добре, мъчно ще се домогне до другите изкуства. Който се научи да живее добре, всичко може да постигне — и поет може да стане, и философ, и музикант, и учен, и богат, и здрав, и силен. Каквото пожелае, той може да го постигне. Който не може да живее добре, и да

придобие никакво изкуство, лесно ще го изгуби. Тази е причината, поради която религиозни хора губят вярата си, учени хора губят знанието си и така нататък. Това не е за упрек, защото хората нито са светии, нито са ангели. Отсега нататък те ще придобиват това, към което се стремят. Всеки човек може да постигне толкова, колкото са възможностите му и условията му.

Ще кажете, че за да успява, човек трябва да се моли. Да се моли и да получава отговор на молитвите си, това значи да знае небесния език. Ако отидеш в Англия, трябва да знаеш английски език, иначе може да умреш от глад. Ако разбираш учението на Христос и се свържеш с него, той ще ти помага. Всяка искрена, сърдечна молитва се приема. Много примери от живота ни уверяват в това. Вярата е вдигала много болни и много умиращи хора от леглата им. Всеки сам може да опита силата на вярата. Тя е искра, която може да произведе голям огън. Следователно днес от всички хора се иска да имат само една искра от вярата, за да запалят огъня си и да се стоплят. Искрата на вярата представлява свещта, която гори в човешкия мозък. Колкото по-доброкачествена е материята на вашата свещ, толкова по-пълно горене става. Колкото по-добре е устроен човешкият мозък и колкото по-фина е материята на човешкото тяло, толкова по-пълно и по-силно е горенето на вашата свещ. При това силната светлина се предава на далечни разстояния.

И тъй, много неща може да постигне човек, но в зависимост от силата на своите мисли и желания. Например някой е болен, дават му се методи за лекуване, а той казва: „Ако Бог желае, ще оздравея“. Не се говори така. Първо ти ще желает, после ще желае Бог. Ако ти силно желает да оздравееш, и Бог ще има силното желание да ти помогне. Но ако оставиш всичко на Бога, ти си на крив път. Какво особено си направил за Бога, че да очакваш Той да се занимава с тебе? Вложете всичката си вяра и упование в Бога,

за да постигнете желанията си. При това положение, през каквито и мъчнотии, страдания и болести да минавате, всичко ще мине и ще замине, като че нищо не е било. Който не вярва в Бога, и най-леката болест може да му отнеме живота.

„В дома на Симона прокаженаго.“ Какво е говорил Христос в дома на Симона? За новото, което иде в света. Който приеме Христовото учение и го приложи, той се домогва до една съвършена наука, свързва се със съвършените същества, които са завършили своята еволюция и помагат на човечеството. Те искат да го освободят от заблужденията, в които се намира. Те искат да поставят всеки човек на мястото му и да оправят обърканите работи на хората. Който е роден за проповедник, да заеме мястото си; който е роден за учен, за професор, да заеме мястото си. Онези, които са заели места незаслужено, трябва да ги отстъпят и да намерят своите места. Човек може да бъде полезен на себе си и на ближните си, когато заеме онова място, което му е определено от самата природа. Ако днес хората страдат, това се дължи на обстоятелството, че са объркали местата си. Време е вече да се тури ред и порядък в света. Това ще се постигне, когато Божественото Начало вземе надмощие над човешкото. Тогава човек сам ще се изправя. Щом направи погрешка, той ще знае, че човекът в него е сгрешил. Като изправи погрешката си, Божественото в него се проявява. Когато мрази, човекът се проявява; когато люби, Божественото се проявява. Турете животинското, човешкото и Божественото на местата им, за да възприемете новото и да го приложите в живота си.

Едно се иска от човека: да бъде искрен в своето верую и никога да не му изменя. За кое верую говоря? За това, което има за основа Божията любов. Държи ли се за любовта, човек ще бъде верен и на своя ближнен. Велико нещо е да вярваш в доброто, което се крие в ближния ти. Някой иска да знае какви слабости се

крият в него. Това не е наука. Според мене наука е да познаваш доброто, което се крие в човека, а не злото и слабостите. Доброто е вечно, а злото – временно. Който иска да знае какво лошо се крие в самия него, нека да пита обкръжаващите, те знаят по-добре. Но не е и там въпросът. Човек не трябва да говори нито за злото в себе си, нито за доброто в себе си; той не трябва нито да се подценява, нито да се надценява.

Има нещо добро и красиво, вложено в човешката душа, но за да се прояви доброто и красивото, умът и сърцето трябва да се освободят от всички препятствия. Смирение се иска от човека, да не изисква повече от това, което може да направи от себе си, да не изисква повече и от своя ближен. Ако очаква повече, отколкото може да получи, той ще се гневи, ще се сърди и на себе си, и на обкръжаващите. Никой не е виновен за вашите неуспехи. Затова, ако се разгневите, впрегнете гнева на работа. Ако дойдат съмнението или подозрението при вас, и тях впрегнете на работа. Не се поддавайте на отрицателни състояния. Дръжте се за положителните сили, за обичта. Няма по-лесно нещо от това да обичаш. Не можеш изведнъж да обикнеш всички хора, но постепенно. Първо ще обикнеш един човек, после още един, след това – трети и така ще се разширява кръгът на твоето сърце, докато един ден се обединиш с всички хора и станеш едно с тях.

Сега ще ви представя един образ на любовта, но не от любовта на хората, които са я изопачили. Представете си, че имате една свещена книга, която обичате, и всеки ден отваряте по един лист от нея и го четете. Като прочетете цялата книга, предавате я чиста, запазена на други, те да я четат. След това вие носите в себе си благодарността, че сте имали възможност да научите нещо от нея. Само като си помислите за книгата, изпълвате се със свещен трепет. Ако всички, които четат тази книга, постъпват по същия начин, това показва, че любовта им е чиста, Божествена.

Книгата ще се предава от човек на човек, без да се осмели някой да откъсне и един лист от нея или да я нацапа. Не можете ли така да обичате жената или мъжа? Както книгата не е собственост на едно, така никой човек не може да бъде собственост на когото и да е. Човек принадлежи на Бога. Следователно всеки има право да чете от книгата на своя ближен и да се поучава от нея, без да къса листовете ѝ, без да ги цапа. Така трябва да разбира новото поколение любовта. Така трябва да гледа мъжът на жената, както и жената – на мъжа. Срещнете ли един мъж в гората, не се страхувайте от него, считайте го за свой брат. Стремете се да бъдете братя и сестри едни за други, а не мъже и жени. Само по този начин човек ще дойде до безсмъртието.

Задачата на новото учение се заключава именно в това да освободи човешкия дух, да направи човека безсмъртен. От какво трябва да се освободи човек? От миналото си. Свърже ли се със спомени от своето минало, той се намира под тяхното влияние така, както често изпада под влиянието на престъпници, с които се е срещнал или по чиито стъпки е попаднал. Колкото по-чувствителен е човек, толкова повече се влияе от чуждите мисли и чувства, но той трябва да знае законите, по които да се огражда, и да познава откъде идат влиянията. Човек трябва да различава кое е негово и кое – чуждо. Хората са свързани така, че не могат да се освободят от влияния, но въпреки това са в състояние да не се поддават на лошите влияния. Лошите влияния могат да бъдат като морски вълни, които бушуват във от парахода, без да проникват вътре в него. Да се справя човек с влиянията, това е велика наука, която Христос преподаваше на учениците си.

Задачата на майката е да пази дъщеря си от лошите влияния; задачата на бащата – да пази сина си; задачата на духовенството – да пази своето паство; задачата на учителите – да пазят своите ученици, и така нататък. Христос остави на човечеството ред

правила и закони как да се живее правилно, но тези закони и до днес още не са приложени. Ще кажете, че Христовото учение е неприменимо. То е приложимо, но се иска жива, разумна вяра, която да свързва човешката душа с Бога. Само при такава вяра хората могат да се обединят в едно цяло, да няма разлика между общества и народи – всички да станат едно общество, един народ. Това е великото, новото, което иде сега в света. Изведнъж то не може да стане, но трябва да се работи в тази насока. Ще минат стотици и хиляди години, но човечеството ще се обедини. Тогава няма да има бедни и грешни хора, няма да има ваши и наши, всички ще бъдат братя и сестри. Днес земята е пълна с мъртъвци, а тогава няма да има гробища и паметници. Умрелите ще изпращат на Луната, а на Земята ще останат живите, които могат да изпълняват Божия закон и Божията воля.

„Влезе Христос в дома на Симона прокажената.“ Когато Христос влезе и във вашия дом, запитайте го да ви каже нещо ново, с което да изправите живота си. Той или ще ви говори, или ще изпрати някой да ви поучава, или ще ви покаже в коя библиотека да отидете и какви книги да четете. Докато християнският свят не намери Христа, новата наука няма да се приложи. Днес милиони хора вярват в Христа, но още не са го намерили. Христос казва: „Моите овце познават моя глас и ме следват“. Ако християнските народи се бият едни с други и не чуват Христовия глас, следват ли Христа? Докато християнските народи се измъчват едни други, вярват ли в Христа и в Бога? Но и в това има нещо добро – главите на хората ще узреят. Като минат страшната война, повече няма да помислят за воюване. Пророците на миналото са предсказали, че в бъдеще хората ще употребят оръжията за рала и мотики.

„В дома на Симона.“ Христос е решил да посети всички Симоновци. И в България ще дойде. Достатъчно е да посети няколко Симоновци, за да повярват

всички в него и да кажат: „Видяхме Христа!“. Новото човечество не може да се създаде, ако нито един човек не е видял Христа. Една свещ трябва да се запали, за да се запалят още много свещи. Бих желал между вас да има поне един човек, който да каже на другите: „Видях Христа и разговарях с него“. Вие познавате ближния си дотолкова, доколкото сте разговаряли и сте споделили своите разбирания. Само така мъжът познава жена си и жената – своя мъж. Само така учителът познава учениците си и учениците – своя учител. Няма ли споделяне във възгледите и разбиранията, няма никакво познаване. Следователно, ако човек не е готов да пожертва живота си за Христос (в широк смисъл на думата), за да възприеме неговия живот, той не го разбира и не го познава. Такава готовност трябва да има човек и за всеки, когото обича – за него трябва да отвори сърцето си и да бъде готов на всички жертви. Ако обичаш Христос, и той ще те обича. Ако обичаш Слънцето, и то ще те обича.

Какво представлява любовта? Връзка на човешката душа с Бога. Който обича Бога, и хората ще го обичат. Който не обича Бога, а обича хората, никой няма да отговаря на любовта му. Тази е причината, когато някоя жена обича мъжа си, той нито да я разбира, нито да отговаря на нейната любов. Същото се случва и с мъжа: обича жена си, но тя не отговаря на любовта му. Защо? Защото той не обича Бога. Възлюбете първо Бога, а после хората. Направите ли това, близките ви ще ви обикнат. Възлюбете Бога, за да станете силни, да издържате на всички условия. Любовта на човека към Бога е тил, който го пази от всички изпитания и изкушения. Христос казва: „Който ме люби, и Отец ми ще го възлюби“.

„И влезе Христос в дома на Симона прокажената.“

6 юли 1930 г., София, Изгрев

Условия за растене

*И когато се свечери, слязоха
учениците му на морето.*

Йоана 6:6

Ще преведа този стих на класически език, той е езикът на най-учените хора. Само учените могат да разберат защо учениците на Христос слязоха на морето. На научен език слизание означава растене. Какво отношение има между слизането на учениците на морето и растенето? Значи има нещо, заради което и Христос слезе от невидимия свят на Земята. Той е минал пространството от невидимия свят до морето и от морето до сушата с цел да се учи. Нищо в природата не става случайно, нито безразборно. Нещата не стават механично. Всичко в природата е разумно.

Земята има своето велико предназначение в Космоса, затова и съществата, които са слезли на нея, имат определена цел. Ако целта им е определена за самите тях, колко по-определена е за онези, които са създали Земята! Целта им е толкова ясна, колкото е ясно и на професорите защо са създали университета. Обаче студентите, които следват в университета, едва сега изучават неговата програма. Ученикът се чуди на ума на тези, които са създали училището. Студентът от университета или от академията по изкуства се чуди на създателите на тези учебни заведения. Много просто, няма какво да се чуди. Създателите им са опитни хора, както са опитни астрономите, които насочват своите тръби към звездното небе и следят всяка звезда, правят изчисления за пътя, който тя изминава, след това правят точни изчисления за разстоянието ѝ от Земята. Ама чудни били техните инструменти!

Чудни са, разбира се, това са учени хора. За невежия всичко е чудно. Той гледа и се чуди на голямата тръба, с която астрономът наблюдава небето.

Съвременните хора приличат на онези учени, на онези астрономи, които боравят със законите, без да разбират техния вътрешен смисъл и отношението помежду им. Като четеш Библията, ти казваш: „Това е книга на неизчерпаемо богатство“. Така е, Библията е склад на неизчерпаемо богатство. Тя е жив свят. И ако четеш Библията, без да се свържеш с този жив свят, тя остава за тебе без значение. Същото може да се каже за числата и формулите в математиката. Ако само ги изучавате, без да се свържете с тях като с живи светове, за вас математиката ще остане наука без значение и смисъл. Всяка сила, разумно използвана, регулира нещата. А тя се използва разумно, ако се знаят числото и формулата, които я представят. Например и любовта, като сила, има свое число, своя формула. Ако искаш да я придобиеш, трябва да знаеш нейното число и нейната формула. Като сила в органическия свят, любовта има своя обективна страна. Щом знаеш това, можеш да се ползваш от нея.

Всеки иска да осмисли живота си, но не знае по какъв начин. Ще осмислиш живота, когато познаеш неговата същина. Ако го разглеждаш само отвън, нищо не разбираш. То е все едно да видиш един човек отвън и да кажеш, че е религиозен. По какво познаваш, че е религиозен? За друг казваш, че е светски, за трети казваш, че е учен и така нататък. Това са фази в човешкия живот. Ако под *религиозен* разбираш честен и добър човек, прав си; ако под *учен* разбираш просветен човек, който носи светлина на хората, прав си; ако под *културен* разбираш благороден човек, с добра обхода, пак си прав. Но ако под *културен човек* разбираш външната обстановка на неговата къща, или външния му живот, тогава ти не си прав. То е все едно да се занимаваш със скъпоценностите на умре-

лия – каквито и скъпоценности да има, този човек е умрял, пръв той не може да им се радва. Какво значение имат за вас скъпоценностите на умрелия? Какво значение имат за вас надгробните речи, които са му държали? Какво значение има, че на погребението му са присъствали видни хора? Важно е дошли ли са на погребението му хора, на които е направил поне едно добро. Според мене на погребение могат да ходят само онези, на които покойният е направил добро. Може да е силно казано, но е така. Че сега не става така, то е друг въпрос. Днес придружават умрелия онези, които имат да му дават. Като го изпращат, те казват: „Хайде, на добър път, но молим ти се да не подадеш някакъв протест срещу нас в другия свят, че и оттам да ни мъчат. Там пари не са ти нужни. Като дойдеш отново на Земята, бъди по-добър към нас“. Именно заради това длъжниците държат надгробни речи на своите кредитори.

Да се върнем към основната мисъл. Ние не се интересуваме от въпросите как умират хората, как ги погребват, как се мъчат в другия свят или на Земята. Това са странични въпроси. Ние се интересуваме от тези въпроси: как се раждат хората, как растат и се развиват, как учат. Че хората вършат престъпления, това не ни интересува, това е болезнен въпрос, с който се занимава патологичната и криминалната психология. С това могат да се занимават само съвършените хора. Ако несъвършеният се занимава с такива болни въпроси, той, без да иска, ще си напакости. За тези случаи се казва: „С какъвто дружиш, такъв ставаш“. Онези учени, които са посветили целия си живот на изучаването на моралите, в края на краищата придобиват нещо от техните качества. Който изучава гущерите, придобива разположението да се грее на слънце.

Истинският учен е всякога млад, никога не остарява. Стариият никога не може да стане учен. Като казвам, че стариият не може да стане учен, имам пред-

вид отрицателната страна на старостта. Тази старост води към смъртта. Старостта има и положителна страна. От Божествено гледище старостта е патологично явление в живота. В процеса на растенето старостта се превръща в младост. В растенето се крият условия за превръщане на енергиите. Така природата иска да внесе в живота на човека този стремеж, който той някога е имал. Всички същества от Слънчевата система се стремят да възстановят първичния стремеж, първичното равновесие, които животът някога е имал, а впоследствие е изгубил. Те работят за създаването на новия живот. Като изследваме нещата, ние виждаме, че природата е дошла до положението да тури равновесие в законите на света, да изключи смъртта от живота. Това значи: който умира, да не минава през такива големи мъчения, както сега.

Беседата, която днес държа, бих озаглавил с думата *растене*. Растенето е разумен процес, който става с всички живи същества – работници в човешкото битие, или работници в човешкия дух, в човешката душа, в човешкия ум, в човешкото сърце и в човешката воля. Може да наречете тези човешки прояви с различни имена, но резултатите им са едни и същи. Защо имат едни и същи резултати? Защото при разумните процеси не е важно кой действа – умът, сърцето, волята, душата или духът, а е важно, че крайните им резултати са едни и същи. Например волята и духът си служат с различни методи, но крайните резултати са еднакви.

И тъй, като изучаваме живота от новото гледище, ние трябва да се ръководим от обективната наука, тоест от науката за формите. Тази наука се е организирала вече. Ние я наричаме *наука на рационалните числа*, защото борави с тях. От физическо гледище ние можем да определим всяко явление, защото силите, които действат в него, са точно определени. Обаче в духовния свят е мъчно да определиш едно явление.

Например лесно е да се определи какви качества ще има новороденото дете: дали ще прилича на баща си, или на майка си. Това може да се определи с точност от 99 процента. Когато се ражда дете, това не е произволен процес; то се ражда при строго определени условия. Който не знае законите, мисли, че човек се ражда произволно. Не е така. Когато зародишът се посажда в материята, за да излезе от него човек, разумните същества следят при какви условия, кога и как трябва да се роди. Те се интересуват от неговото бъдеще, от целия му живот. Те искат да знаят как расте той и как се развива. При процеса на растенето разумните същества изчисляват какви сили са изразходвани и какви са придобити. Колкото и неуловима да е за човека душата, тя има свой външен израз; сърцето, умът, духът също имат външен израз.

Изобщо всички неща в природата имат свой външен израз, своя форма. Всеки човек има специфичен израз, специфична форма, по която определяме неговото развитие. Един има малки очи, друг – големи, изпъкнали; един е нисък, друг е висок, снажен. Има причини, които обясняват тези неща. Който не може да обясни причините за ръста на човека, не може да си обясни вътрешното му развитие. Казват за някого, че е интелигентен. Коя е причината за неговата интелигентност? Тя е скрита вътре в него. Интелигентността се изразява в неговата похватност. Виждате интелигентен човек, който се проявява като добър техник. Той прави точни изчисления, планове и един ден виждате, че по негов план са построили голям параход. В изчисленията си той предвижда каква тежест може да издържи този параход. По същия начин може да се предсказва и за човека – какви сили и възможности се крият в него. Разумните същества, които са построили човешкото тяло, са имали предвид възможностите поотделно на всеки човек и така са създали неговото тяло. На същото основание по плана

на парахода съдим за интелигентността на инженера, който го е дал.

Ако не познаваме законите и тяхното прилагане, не бихме имали никаква база за наука. Ето защо изучавайте щателно законите на природата. Например правили ли сте обективен анализ, като изследвате топлината на човешкото тяло в различни случаи на живота? Съвременните лекари измерват топлината само на болните. Например забелязано е, че температурата на болните се повишава до 41 градуса, но това не е естествена температура. С обикновен термометър се измерва топлината на човешкото тяло, а има и психически термометър, с който се измерва дали даден човек е добър, или лош. Ако топлината на човека се увеличава, и добродетелта му се увеличава; ако топлината на човека се намалява, и добродетелта му се намалява. Във физическия свят е точно обратното: повишаването на температурата влошава състоянието на болния; намаляването ѝ подобрява състоянието му и той постепенно оздравява. Повишаването на топлината в духовния свят е признак, че животът се увеличава; колкото повече се намалява топлината, толкова повече и животът се намалява.

Време е да се хвърли мост между физическия и духовния свят, да се види, че те са аналогични. Обаче отношението между законите на двата свята е обратно пропорционално. Това, което в духовния свят е реално, разумно и вярно, във физическия свят в дадения момент не е вярно. Например някой инженер дава план за построяване на един параход. Гледате плана и се чудите какъв параход ще излезе от него. Няма защо да се чудите, ще увеличите мерките, дадени в плана, и ще имате представа за големината му. Планът на парахода е намален 10, 100, 1000 или 10 000 пъти от естествената му големина. Като го увеличите толкова пъти, ще имате представа за истинския му вид. Такъв е законът. Не можеш да сложиш на хартия истинския

образ на телата. И във фотографията е така, първият образ на предмета е обратен, тоест негативен. Като мине през няколко процеса, ще получите истинския образ.

В който свят да влезете, навсякъде съществува голямо разнообразие, като някъде то е отвън, а някъде е отвътре. Искаш да възпиташ двама души. Невъзможно е да ги възпиташ по един и същи начин – каквото и да правиш, колкото и да желаеш да бъдеш справедлив, ти ще си послужиш с два различни метода. Колкото хора има на Земята, толкова различни методи на възпитание има. При възпитанието един принцип може да се приложи, но никога един и същи метод. Неуспехът на съвременната култура се дължи на това, че възпитателите си служат с един и същи метод на възпитание. Това показва механично разбиране. Проследете движението на Земята и ще видите, че то не е едно и също: всеки момент ту се ускорява, ту се намалява. Земната механика е под закона на вечното разнообразие. Самата Земя не се движи механично, но в движението ѝ има известна разумност. Когато движението ѝ се ускорява, тя се намира под влиянието на един род разумни сили; когато движението ѝ се намалява, тя се намира под влиянието на друг род разумни сили. Който иска да си състави понятие за времето, трябва да вземе предвид ускорителното и замедлителното движение на Земята.

Каквото знаете за движението на Земята, същото се отнася и до човека; и в него стават ускорителни и замедлителни процеси. Казваш: „Не зная защо престанал да раста“. Питам: през зимата цветята растат ли? В тропическия пояс растенето не престава, но в умерения пояс през зимата насава почивка. По време на почивката растенията събират енергия, за да могат по време на ускорителните процеси да обработят събраните материали. За да реализираш една мисъл, едно чувство и за да дадеш ход на своя вътрешен подтик, ти

трябва дълго време да събираш материал за съграждане на това, което желаеш. Трябва да знаеш още откъде да черпиш енергия и материал за работа. Човек черпи жизнени сили от няколко източника – от храната, от въздуха, от водата и от светлината. Той черпи енергия още и от мисълта си, от чувствата си и от постъпките си.

Всеки употребява такава храна, която отговаря на развитието му. Обикновените хора се хранят по обикновен начин: приемат храна и я дъвчат. Адептите се хранят само с въздух. Някои от тях приемат въздух само един път в месеца, други – един път в годината, а най-напредналите – един път през целия си живот. Те се отличават от обикновените хора по това, че дълго време обработват храната си. Има и адепти, които се хранят само със светлина. Аз изнасям тези факти като недоказани научно. Може да вярвате в тях, може и да не вярвате, свободни сте. Аз нямам време да доказвам тези факти, но и да ги докажа, вие няма да се ползвате от тях. Каква полза ще ви допринесе фактът, че някои адепти се хранят със светлина, а други – с въздух?

От научно гледище задачата на човека е да се научи правилно да се храни, правилно да пие вода, правилно да диша; също така той трябва да мисли, да чувства и да действа правилно. Това са живи, разумни процеси, свързани с живите сили на природата. Тези процеси определят развитието на човека. От тях зависи неговото бъдеще. Ако човек нагласи мисълта си и чувстването си според гамата на природата, с която иска да работи, всякога ще има успех. Ако не може да се нагласи според гамата, която природата е определила, той няма да има успех. Много естествено, че ще е така. Как ще разбереш учения, ако не знаеш неговия език? Природата, когато ни дава на разположение своите сили, разбира нашия език. Иначе и тя не би могла да ни помогне. Не мислете, че с вашия език можете да отидете далеч. Следователно, когато

природата със своите сили слиза при нас, тя си служи с нашия език. Когато ние отиваме при нея, тогава трябва да знаем нейния език. Но в този случай тя е крайно възискателна. Ако не знаем езика ѝ, тя не ни приема, махва с ръка и ни отминава.

В това отношение англичанинът постъпва също като природата. Ако ти проговори, а ти не го разбереш, махва с ръка и заминава. С това той иска да каже: „За мене времето е пари, не мога да го губя“. Англичанинът не говори надълго и нашироко като българина. Ако го разбереш, добре, но ако не го разбереш, ще ти каже: „Върви след мене!“ или ще ти даде картичката си и ще те изпрати при някой свой приятел, той да ти услужи. Англичаните не са хора на чувствата. Външно те са студени, но са добри психолози. Като хвърлят поглед върху тебе, веднага придобиват представа какъв човек си. И те изучават окултизма, имат свои методи за прилагане на окултните науки. Дали методите им са прави, бъдещето ще покаже. Същото може да се каже и за нашите методи: и за тях бъдещето ще говори. Времето и резултатите ще покажат кои методи са по-добри. Не се произнасяйте преждевременно за нещата. Че управлението на даден народ било лошо, не се произнасяйте. На друг народ управлението било добро – и за това не се произнасяйте. Времето ще разреши въпросите.

Аз се спирам на факта: не можеш да приложиш един и същи метод при възпитанието на двама души. Нещо повече: и върху себе си не можеш да приложиш един и същи метод при два различни случая. В този ден ще употребиш един метод, на следващия ден – друг метод. Методът, който си употребил на младини, е различен от онзи, който употребяваш на старини. Природата се отличава с крайно разнообразие. Красотата на природата се заключава в крайното разнообразие. Онези, които не разбират закона на разнообразието, се стремят към еднообразие. Те не

знаят, че единството в живота се крие в разнообразието. Поради еднообразието, в което живее, човек е навлязъл в областта на страданията. Като не разбира причината на страданията си, той се стреми към разнообразие, където не трябва, и казва: „Аз имам много идеи“. Не, ти трябва да имаш само една идея, само един принцип и много методи за прилагане на принципа или на идеята. Не мислете, че щастието е в разнообразието на принципите.

Съществуват три главни принципа: принципът на Любовта, принципът на Мъдростта и принципът на Истината. И до днес още те не са разбрани, затова често се смесва любовта с чувствата. Любовта ражда живота, а проява на живота е движението. Животът организира формите. Значи и формите са под закона на Любовта. Който разбере Любовта като принцип, ще разбере и нейните видоизменения. Щом разбере любовта, той ще приложи методите на живота, изявен в движението. Ако не може да приложи тези методи на живота в движението, той не може да ги приложи и във външните форми, произлезли от движението. Вторият принцип – на Мъдростта, има отношение към светлината и знанието, както и към човешкия ум. Който вярва в ума, ще се ползва от знанието, което придобива чрез него. Същото може да се каже за сърцето, за душата и за духа. Който вярва в сърцето, ще се ползва от науката за сърцето; който вярва в душата, ще се ползва от науката за душата; който вярва в духа, ще се ползва от науката за духа.

Ще кажете, че съществуването на душата не е доказано научно. Че съществува душата, това е факт; въпрос е да се докаже научно. Досега никой не е доказал съществуването ѝ. И съществуването на ума не е доказано. Обаче лесно се познава умният човек – където ходи, той свети. Това се вижда особено вечер. Как ще познаете сърдечния човек? По това, че и в най-студения зимен ден той излъчва топлина.

Само той може да бъде по риза, без да усеща студ. Той прилича на вечна пролет, в която всичко цъфти. Следователно разумен човек е онзи, който излъчва светлина, а сърдечен човек е онзи, в душата на когото цари вечна пролет. Това са факти, които не се нуждаят от научни доказателства.

Както по кривата линия на барометъра и по вдигането и спадането на живака съдим за външната температура и налягане, така и по интензивността на светлината и топлината съдим за разумността и сърдечността на човека. Дължината на линията определя интензивността на светлината и топлината. Също така и дължината на носа определя интелигентността на човека. Значи, колкото по-интензивна е светлината, толкова по-дълги са нейните линии. Оттук вадим заключението, че носът на човека се удължава по причина на светлината, която прониква в неговия ум. Ухото пък се удължава по причина на топлината. Големите уши показват добре развити чувства. Ако ушите са малки, чувствата са слабо развити. Човек с малки уши е скържав, не обича да дава. Когато измерват дължината на носа и на ушите, ще видите, че тази мярка не е достатъчна. Ще измерват и тяхната ширина. От значение са и гънките по тях. Гънките на носа показват също степента на развитието на мозъка. Ако носът растеше непрекъснато на дължина, щеше да достигне неимоверни размери.

Същото можем да кажем и за мозъка, който расте на дължина и на ширина. Това растене се ограничава от черепа, в който е затворен. Като няма възможност да расте на дължина и на ширина, мозъкът започва да се нагъва. В тези гънки се развиват различните мозъчни центрове – фабриките и заводите на човека. Няма по-голям завод от човешкия мозък. Никой завод в света не може да се сравни с него. В него работят три билиона и шестстотин милиона клетки работници. Някои от тези клетки са толкова учени,

че нито един от съвременните капацитети не може да се сравни с тях. И тъй, ако търсите истински учени – химици, физици, математици, биолози, ясновидци, ще ги намерите в мозъка. От тях се учат всички хора. Някой събира знанието на тези учени клетки и казва: „Аз мисля така“. Ти нищо не мислиш. Учените клетки са мислили преди тебе, а ти възпроизвеждаш това, което те знаят. Като ме слушате, ще дойдете до едно противоречие и ще се запитате: „Тогава къде остава човекът?“.

Външният човек е временна проява на вътрешното единство в човека, изразено чрез неговия ум, сърце и воля, от една страна, и чрез неговата душа и дух, от друга страна. Външният човек е свързан посредством една нишка с вътрешния човек, тоест с вътрешното единство в човека. Всяка клетка има свой специфичен метод на работа. Казахме, мозъкът разполага с три билиона и шестстотин милиона методи. Какво разнообразие на дейност се крие в него! – „Вярно ли е това?“ Няма да се минат 100 – 200 години и ще видите, че това, което сега ви говоря, ще стане наука. Ще кажете, че това са илюзии. Не, илюзии са само онези неща, които не съществуват в природата. Обаче това, което съществува в природата, е реалност. Всяко нещо, което в даден момент човек съзнава и вижда, е реално. Питат ме вярвам ли в Бога. Когато Го виждам и Го съзнавам, вярвам в Него, Той е реалност за мене. Обаче като не виждам Бога и не Го съзнавам, не вярвам в Него. – „Защо тогава не вярваш?“ Защото нямам никаква връзка с Него. Аз се свързвам само с онези неща, които в даден момент виждам и съзнавам.

Имате две житни зърна: едното посявате в земята, другото оставяте в хамбара. След време посятото зърно покълва и започва да расте нагоре. Ако го попитате познава ли Слънцето, то казва: „Познавам го, защото ме е гряло и продължава да ме грее“. Задавате същия въпрос на другото житно зърно и то казва:

„Не познавам Слънцето, не съм го виждало. То не е прониквало в хамбара, не ме е огрявало“. Обаче и това житно зърно има възможност да види Слънцето. Кога? Когато го посеят в земята. Следователно, когато някой ми каже, че не вярва в Бога, отговарям: „Не вярваш, защото си още в хамбара. Когато те посеят в земята и видиш Слънцето, ще повярваш и в Бога“. – „Не си прав.“ – „Не съм прав по отношение на тебе, който си затворен в хамбара. Аз самият съм посят на нивата, раста нависоко, виждам Слънцето. Между мене и тебе има голяма разлика. Ние се различаваме и по форма, и по съдържание, и по смисъл, но тази разлика не може да ни спъва. Ти можеш да дойдеш на моето място и да видиш, че това, което говоря, е вярно. Аз също мога да дойда на твоето място. Като ме ожънат и овършеят, и мене ще ме турят в хамбара. Тогава и аз ще кажа, че не съществува Бог.“

Какво означават думите *няма Бог*? Означават, че страданията на човека са свършени, тоест той е в хамбара. Кажеш ли, че има Бог, ти имаш господар. Щом имаш господар, няма да бъдеш гледан като писано яйце, но той ще ти каже: „Хайде на нивата, да ореш, да сееш, да жънеш“. Като ореш и сееш на нивата на господаря си, без да ти плаща нещо, ти казваш: „Аз съм свободен вече от своя господар“. Мнозина имат такова разбиране. Те казват: „Ние не вярваме в Бога“. Това е привидно положение. Ще знаете, че заблужденията, противоречията и страданията във вашия живот не произтичат от Бога. Да мислите обратното, това е заблуждение.

Как ще говориш за Бога, без да си Го видял, без да си говорил с Него? И като е така, как може да мислиш, че страданията идат от Бога? Ако отидете при добрите майки и бащи, при добрите учители и свещеници, при добрите държавници, при напредналите адепти, какво ще ви кажат те за Бога? Ще ви кажат, че Бог е Любов, че страданията и нещастията във вашия живот

се дължат на неразбирането на великите принципи и закони, с които природата си служи. Ако човек си служи със законите на природата, пак ще има страдания, но по-малки; тогава, при сто случая в живота си, само в един от тях ще има страдание или неуспех. Да имаш един неуспех или едно страдание в живота си, това е намясто.

Като сте дошли на Земята, вие трябва да се справите с мъчението. Щом се натъкнете на едно мъчение или страдание, потърсете причината за него. То може да се дължи на разстройство в черния ви дроб, в дишането ви, в сърцето ви или пък на някое разстройство в мозъка ви. Неправилният живот причинява разстройство на целия организъм. Важно е да се намери причината на това разстройство и да се отстрани. Неправилното кръвообращение се дължи на неправилна мисъл. Някой например не ходи правилно, клати се на една страна, на друга страна – това се дължи на някакво разстройство в малкия мозък. В този човек е нарушено равновесието. Ето защо първа задача на човека е да концентрира своята мисъл. Мислите трябва да се нареждат хармонично. И в чувствата трябва да има хармония.

Школата, която следвате, разполага с правила, закони и методи. Ако ги прилагате правилно, вие ще преобразите лицето си. Ако днес хората не успяват, то се дължи на факта, че очакват всичко наготово, значи искат други да работят за тях. Хората казват: „Ние ще повярваме в Бога, ако ни даде каквото пожелаем“. Те не знаят какво представлява вярата. Да вярваш в учения човек, това значи да постъпваш според законите, с които той работи. Да вярваш в художника, това значи да постъпваш според неговите принципи. Същото се отнася и до музиканта. Колкото и да е велик, той не може да предаде своето изкуство. Ти ще вярваш в неговите принципи, ще ги прилагаш и тогава ще придобиеш изкуството му. Без учене и работа

нищо не се постига. Като учиш и работиш, ще възприемеш методите и законите на великия музикант и ще придобиеш неговото изкуство. Така и природата, въпреки добрата си воля, не може да ни предаде своето знание, ако не учим. Като знаете това, не питайте защо страдате. Страдате, защото не учите.

Казва се, че науката не може да обясни всичко. Не, науката е в състояние да обясни всички факти и явления, но трябва да се знаят нейните принципи и закони. Някой страда от изобилие, от много знания, друг – от недоимък, от малко знания. Някой страда от много любов, друг – от малко любов или от безлюбие. Как е възможно човек да страда от много любов? Много просто, ако сто души едновременно обичат един човек и всеки иска да го целуне и прегърне, какво ще бъде неговото положение? Ако ти си богат и сто души те спират на пътя, всеки да си каже молбата и да си опише положението, как ще се почувстваш? Това не е ли страдание? Ако десетки хора посещават някой учен всеки ден, да разговарят с него върху научните му изследвания, какво ще чувства той? Ако съм на мястото на учения, за да не ме безпокоят хората, ще отворя едно училище и ще назнача няколко професори, те да им дават сведения за това, което ги интересува, както и да им преподават нужните знания.

Съвременният свят се нуждае от работници, не от философи. Светът трябва да се спаси. Мнозина казват, че трябва да се ходи на училище, да се работи, за да се домогнат хората до известно знание, до методите и правилата на науката. Един учен френолог, доктор Гал, като изучавал мозъчните центрове в човешката глава, влязъл във връзка с един прост човек, от когото научил нещо ново. Простият човек отглеждал кокошки и петли. Като наблюдавал петлите, които са добри борци, открил причината за това. От тези наблюдения доктор Гал направил едно ново откритие: намерил центъра на смелостта в човека. Където е мястото на

този център в смелия петел, там е и в човека. Макар че главата на петела е по-малка от човешката, с известни изчисления може да се намери точното място на този център в човека. Смелият петел е готов да се бори до смърт; той вади ножа си и умира, но не отстъпва. Ако и човекът е готов да вади нож и да коли, какъв смисъл има тази смелост?

Като наблюдавам хората, виждам, че всички се тревожат. Няма човек, който да не е под постоянни тревоги. Това се дължи на крайно възбуденото в тях чувство на предпазливост. Всеки се безпокои, тревожи се какво ще стане с него. Най-малката промяна в личния или обществен живот на хората ги стряска. Те губят разположението си, без да могат да си помогнат. Има чувствителни инструменти, с които може да се намери причината на неразположението. Като поставите такъв инструмент на челото си, ще определите точно мястото на възбудения мозъчен център. Именно този център е причина за неразположението в човека.

Колкото повече се увеличава топлината на човешкия мозък, толкова по-болезнени състояния го нападат. Няма по-опасно нещо от повишаването на тази топлина. Постоянна трябва да бъде топлината на мозъка. Може да се повишава дейността на мозъка, както и неговото напрежение, но никога неговата топлина. Щом се повиши топлината му, явяват се различни болезнени състояния, които медицината нарича с общото название „мозъчни разстройства“. Най-малкото повишение на топлината му се отразява болезнено върху стомаха, дробовете, жлезите и други органи; отразява се вредно върху нервната система, изобщо върху целия организъм. Тази е причината за неврастенията. Как може да се справи човек с повишената топлина на мозъка? Чрез мисълта. Като мисли право, той постепенно понижава температурата на мозъка си, нормализира я. Когато в мозъка става

известно триене, тогава топлината се повишава. Триенето се дължи на несбъднати желания. Колкото повече човек настоява да реализира известно желание, толкова по-голямо триене става между мозъчните частици. Оставете това желание да се реализира след няколко години, а до това време реализирайте друго желание. Колко нови мисли и желания ще дойдат в ума ви! Има какво да реализира човек.

„И когато се свечери, слязоха учениците му на морето.“ Морето, това е животът с неговите закони и методи, които се прилагат вечер. Под *вечер* се разбират условията, при които външният свят не може да стимулира човека. Понеже човек няма условия в себе си, връща се вечер у дома си и ако е женен, казва на жена си: „Този си направил къща, онзи си направил къща, а ние нямаме никаква възможност. От нас нищо няма да излезе“. След това и мъжът, и жената не могат да спят спокойно. Гледаш към този, към онзи – всички заемат високи служби, и тогава светлината на деня, вместо да внесе успокоение в тебе, повече те тревожи и безпокои. Понякога е нужно да дойде вечерта, да изглади всички тежки впечатления и преживявания на деня. Ако въпросът е за къщи, има кой да ги гради. Достатъчно е да има инструменти и материал, за да се съгради една къща. Може да съградиш един палат и след време да го разрушиш.

Същото прави и природата. Тя, която е създала най-висшия завод – човешката глава, в един момент може да я разруши, за да внесе в нея известно подобрение. Каквито и възгледи да имате за живота, в процеса на развитието те са валидни дотолкова, доколкото разбирате великите закони и принципи, с които можете да си служите. От вас зависи да поставите живота си на устойчива или на неустойчива основа. Ако в усилията на вашия живот видите, че имате нещо непостигнато, изменете методите си. Ако не можеш да постигнеш нещо по един начин, промени метода

си. Ако и чрез новия метод не можеш да постигнеш резултати, промени го. Може да промениш много методи, но никога не стой на едно място. Не постъпвай като мухите. Виждал съм как мухи, които влизат в стаята ми, започват да се блъскат в прозорците. Аз им отварям прозорците и вратите, да могат да излязат, но като не разбират, те започват да се блъскат ту на едно място, ту на друго. Като се блъскат в прозорците, така казват: „Оттук искаме да излезем“. Мухата има право да се блъска в прозореца, но човек не трябва да прави като нея. Щом се блъснеш веднъж, втория път ще кажеш: „Не е това мястото, където трябва да вървя“. Ти гледай да излезеш през вратата, която господарят ти е отворил. Където върви той, там и ти върви след него.

Гледай какво правят умните хора. Господарите са умните хора в света. Наблюдавай през кои пътища и през коя врата минават те. През която врата минава разумният човек, през нея ще минеш и ти; тя ще те изведе на спасителния бряг. Който може да се домогне до учения човек – учения в пълния смисъл на думата, той е придобил нещо. Ученият никога няма да ти каже, че не разбиращ живота. Той ще ти каже: „Всичко, което говориш, е вярно, но за реализирането му са нужни условия, време и стремеж“. – „Аз от 20 – 30 години се занимавам с известен въпрос, имам малки постижения.“ – „Ти, който ме следваш, ще имаш по-малки постижения от моите.“ И да следваш пътя на учения, не можеш да имаш неговите постижения.

Сега Божественото работи в света. Великият Учител, който работи за човечеството, има за цел да измени съзнанието на хората, да придобият те нов начин на възпитание и на разбиране. Старите форми на човешките вярвания ще се заместят с нещо ново. Оставете старите си дрехи навън и облечете новите. Не мислете повече за старите си дрехи. Изучавайте себе си. Изучавайте сърцето си и ума си; изучавайте душа-

та си и духа си. Изучавайте онези методи, които може да занесете на онзи свят. Това значи да се използва разумно съвременната наука.

Ще кажете: „Да бяхме сега при своя Учител! Да бяхме на мястото на Христовите ученици!“. Желая ви сега да слезете с Христовите ученици на морето. Вечерта е почивка. Така ще си дадете отчет за живота. Ще започнете с новия живот, с новите разбирания. Не се занимавайте повече със старото. Не оплаквайте вашето минало, не мислете какви сте били някога. Забравете старото и вървете напред. Никакви сълзи, никакви скърби, никакви страдания! Който е плакал, да не плаче повече; който е скърбил, да не скърби повече; който се е обезсърчавал, да не се обезсърчава повече; който се е гневил, да не се гневи повече. Започнете с обратното: който не е обичал, да обича; който не е чувствал, да чувства; който не е мислил, да мисли; който не е действал, да действа. Всеки да придобие кротост, въздържание и смирение. Само силният човек е смирен, слабият не може да бъде смирен. Само богатият може да бъде щедър. И добрият може да бъде щедър.

„Слязоха учениците му на морето.“ Слезте и вие при онова море, в природата, за да придобиете нейните методи. Вслушвайте се в нейните закони и от резултатите, които придобивате, градете вашето бъдеще. Това изисква сегашният живот: да растем според образа на идеалния и съвършения човек, който бъдещето може да създаде.

31 август 1930 г., София, Изгрев

Имам ястие

*А той им рече: „Аз имам ястие да ям,
което вие не знаете“.*

Йоана 4:32

Човек е свикнал на определените величини, на знайното. Като определя нещо, той казва: „Това зная. Това трябва да зная“. Под *знание* той разбира, че нещо е пред неговите очи, в неговите ръце и под неговата власт. Всяко нещо, което човек може да направи, му се подчинява. Ето защо хората вярват само в това, което могат да направят. Малко хора ще срещнете днес, които вярват в това, което не могат да направят. Вярата им в Бога е нещо неопределено в техния ум. Разположението към народа им е тясно свързано с техните интереси. Те обичат народа си дотолкова, доколкото могат да го използват.

Да вярваш в Бога, за да Го използваш, това не е вяра. Да обичаш народа си, за да го използваш, това не е обич. Да любиш ближния си, защото интересите ти диктуват така, и то не е любов: днес го любиш, на другия ден пренасяш любовта си на друго място. Ти си генерал, който пренася действията си от едно място на друго. Такава любов е бойно поле. Двама души се обичат, но се сражават на бойното поле. Когато се говори за любовта между половете, аз разбирам мъже и жени, които се сражават. Понякога жената побеждава, понякога – мъжът; понякога мъжът робува, понякога – жената. Когато мъжът побеждава, светът е много красив за него. Когато жената побеждава, светът е много красив за нея. Ако и двамата губят, светът е много лош. Така е било в миналото, така е сега и така ще бъде.

Като изучавам хората, виждам, че те са недоволни не само от външния живот, но и от себе си. Смешно е, когато човек е недоволен от себе си. Той намира, че не е достатъчно силен или богат, или учен, и е недоволен от себе си. Как ще си обясните психологически недоволството? Носиш едно хубаво гърне в ръцете си, изпускаш го, то пада на земята и се счупва. Недоволен си от себе си, сърдиш се, но не можеш да се набиеш, не можеш да се накажеш, както наказваш другите. Защо не можеш сам да се накажеш? Защото виновникът е толкова тясно свързан с тебе, че като накажеш него, и ти ще усещаш същата болка, каквато той усеща. За да се примириш с виновника, ти казваш: „По-добре да живеем с тебе в мир и съгласие, отколкото да се сърдим един на друг“.

Христос казва: „Аз имам ястие да ям, което вие не знаете“. Под *ястие* той разбира знание. Силата на човека се заключава в това, което самият той не знае, както и в това, което хората не знаят. Питат: „Кажки какво е твоето верую“. – „Не зная какво е моето верую.“ – „В кой господ вярваш?“ – „Вярвам в един Господ, Когото и аз още не познавам.“ Някой казва, че познава Господа. Смешно е да мислиш, че познаваш Господа. Ти не можеш да кажеш дори за някой човек, че го познаваш, а още повече не можеш да говориш за познаване на Господа. Да познаваш Господа, това значи Той да те слуша във всичко и да изпълнява всички твои желания. Казваш, че познаваш царя. Готов ли е той да си даде подписа за всички твои желания? Ако е готов, значи ти го познаваш и той те познава. Ако не е готов, за никакво познаване недей да говориш. – „Ама аз видях царя от прозореца, от балкона.“ Това не е познаване. Ако твоята вяра е толкова, колкото познаването ти на царя, когото си видял от прозореца или от балкона, това не е никаква вяра. – „Ама аз имам пълна представа за Бога.“ Досега не съм срещнал на Земята човек с пълна представа и познаване на Бога.

Хората още нямат истинско понятие за Бога. – „Как така! Нали човек е направен по образ и подобие на Бога?“ Човек е направен от пръст и е получил дихание на живот, обаче още не е направен по образ и подобие на Бога. Онзи човек, за когото се казва, че е направен по образ и подобие на Бога, е Божественият човек, който живее на небето. В него живеят едновременно и мъжът, и жената в пълна хармония и единство. Той не е нито само мъж, нито само жена. Божественият човек слиза на Земята само един път, през 1500 – 2000 години, и то като Учител. В този смисъл само Учителят е направен по образ и подобие на Бога. – „Как е възможно това? Ние мислим, че човекът изобщо е направен по образ и подобие на Създателя си.“ Какво мислите вие, е друг въпрос. То не отговаря на реалността. Това, което човек предполага, е едно, а това, което е същността, тоест реалността, е друго.

„Аз имам ястие.“ Христос определя в какво се заключава яденето, а именно: да вършим волята на Онзи, Който ни е пратил на Земята. – „Как мога да изпълня волята Божия?“ Щом питаш, ти сам показваш, че още не си направен по образ и подобие на Бога. Направеният по образа на Бога знае каква е волята на неговия Създател и точно я изпълнява. Неговата мисъл е насочена към това всеки момент да изпълнява волята на своя Отец. – „Кое е незнайното в моя живот?“ Това, което те смущава. Ти се смущаваш как ще свършиш живота си. Ще го свършиш, както си го започнал. Ако си роден зле, зле ще свършиш; ако си роден добре, добре ще свършиш. Ако си роден по Божествен начин, Божествен човек ще бъдеш; ако си роден по човешки, ще живееш като човек и ще свършиш като човек. Не мисли, че ако си роден по човешки, можеш да станеш Божествен човек. Това е невъзможно. Ако никога не си учил, не можеш да станеш учен или философ. – „Аз съм роден учен.“ Ако

някога си учил, може да се родиш учен, но ако никога не си учил, ще се родиш прост. Ученето е процес, който предшества раждането.

„Аз имам ястие.“ Приготвянето на ястие, това е процес на развитие, при който се доставят елементите, нужни за храна на организма. Като подразбираме широкия смисъл на думата *хранене*, казваме, че силата на човека зависи именно от храната, която той приема като органическа, психическа или умствена. Приемането на физическата храна е аналогично с приемането на умствената храна. Значи между храненето и ученето има нещо общо. Знанието на ученика зависи от материала, който учителят му преподава. Ако учителят не предаде знанието си ясно и пълно, ученикът нищо не придобива.

„Имам ястие“ – може ли всеки да каже така? Като е дошъл на Земята, човек трябва да знае точките на своя живот, откъдето може да излезе. Те са изходните точки на неговия живот. За да намери тези точки, той трябва да знае методите за проявяването на живота. Първият процес, с който детето започва своя живот, е дишането. Преди да поеме първата вдишка, то е било в утробата на майка си, където се е хранело, без да диша. Майката е дишала, а то се е хранело. Майката е извършвала едновременно няколко процеса: работила е, яла е и е дишала, а детето само се е хранело. На Земята има хора, които в духовно отношение още не са родени. Те само ядат, без да дишат, значи още са в утробата на майка си. Докато не дишаш, ти си само ембрион; ти си още в утробата на майка си, където ядеш, без да дишаш и без да мислиш. Колко време може човек така да не диша? Девет месеца. Ако на деветия месец гърдите му не се отворят и не поеме първата вдишка, той е осъден на смърт. Ако пожелае да излезе малко по-рано или да остане малко повече в утробата на майка си, смъртта му е неизбежна. До девет месеца човек може само да яде и да спи, без да

диша и да мисли. През това време майката ще мисли вместо него. Обаче дойде ли деветият месец, той е заставен сам да реши задачата си. Ако дойде при мене човек, още нероден, и ме пита какво нещо е Господ, ще му кажа: „Ти нямаш право да задаваш такъв въпрос, нямаш право да мислиш за Бога. Аз ще мисля, ти ще ядеш. Аз ще вярвам, ти ще живееш“. – „Ами ако все пак искам да зная нещо за Бога?“ – „Тогава трябва да излезеш от утробата на майка си. Ако си влязъл вече в деветия месец, можеш да излезеш навън. От колко месеца си в утробата?“ – „От четири месеца.“ – „Тогава ще седиш още в утробата на майка си и ще мълчиш.“

„Аз имам ястие да ям, което вие не знаете.“ Тази мисъл няма почти никакво отношение към вашия живот. Някои хора имат детински вярвания и стремежи. А този стих крие нещо философско в себе си. Как ще го разрешите, ако стремежите и разбиранията ви са детински? След всичко това вие ще слушате една беседа като моята. Как ще я разберете? Ще кажете: „Искаме да чуем нещо реално“. За още нероденото дете реално е да седи до деветия месец в утробата на майка си и да не вдига шум. Ако преждевременно напусне къщичката си, то трябва да има средства, за да плаща наем за друга къща. Ако напуснеш една къща, трябва да намериш друга, в която да се преместиш. Докато си бил в майчината къща, майката е дишала за тебе, а сега трябва да дишаш сам по един специфичен начин. Докато е в къщата на майка си, детето е философ, който само размишлява. Щом излезе вън от тази къща, то заплаква, пита се какво да прави. Майката и близките, които са около нея, щом чуят този плач, веднага се разтичват, искат да помогнат на новия наемател. Не само майката се грижи за детето си, но всички очакват на тези малки плачълъвци, дано те спасят света.

Може ли майката да очаква спасението си от своя син? Това е все едно тя да стои с вързани крака цели

30 години, през което време да очаква да роди син, той да порасне, да се изучи и след това да ѝ развърже краката. През тези 30 години тя сто пъти е могла сама да си развърже краката и да се спаси. Синът не се ражда, за да спасява майка си. Ако е въпрос за спасение, няма защо да се очаква на хората, те да спасяват света. Само онзи има право да спасява света, който го е създал. Понеже Бог е създал света, само Той може да го спаси. Хората, родени на Земята, могат само да участват в спасението на света като съработници на Бога. Който се нагърби сам с тази работа, поема товар извън своите сили. И да иска, той не може да свърши тази работа.

Христос казва: „Аз имам ястие“. Това е Божествената храна, която той донесе на Земята. Ако човек не намери тази храна, не може да придобие вътрешното просветление, към което се стреми неговата душа. Каквата храна ядеш, такъв ще станеш. Този закон е верен и във физическия, и в духовния свят. Наблюдавайте животните, да видите каква голяма разлика има между тревопасните и месоядните. Тревопасните са по-меки по характер от месоядните. Понякога и те са малко груби, но това се дължи на животинската кръв, с която е напоена земята. Като пасат тревата, с нея заедно те всмукват тази кръв и стават груби. Кръвта се отразява не само на тревопасните животни, но и на хората. Ако на някоя нива е убито животно или пък човек, кръвта прониква в житото. И като ядат от това жито, децата на земеделеца, като по-нежни, заболяват. Не може животинската или човешката кръв, пролята насилствено, да не донесе лоши последствия за човека. Това е строг, неумолим закон на природата.

„Имам ястие, което вие не знаете.“ То е онази абсолютно чиста храна, свободна от всякакви примеси. То е онази храна, която не съдържа нито капка кръв не само от животни и от хора, но даже и от най-малките насекоми. Чиста нива е тази, на която не е паднала

нито капка кръв. Жито, расло на такава нива, носи своето благословение. Не само това, но тази нива трябва да бъде орана с волове, към които господарят се отнася добре, като към свои по-малки братя. Тези волове трябва да работят по 3 – 4 часа на ден, а не както сега, по цели дни. Човек трябва да внася своите чисти мисли в производството на храната, както и в цялото производство изобщо. Каква мисъл внасят съвременните хора в производството, в индустрията? Те имат единственото желание да забогатеят, да придобият колкото може повече печалби.

Днес в основата на производството лежи човешката лакомия. Какво ще кажете за обувките, които носите на краката си? Те са направени от кожата на животни, чийто живот е отнет насилствено. Какво е вложено от животните в момента, когато са отнемали живота им? Какво е внесъл онзи, който е одирал кожата на животните, както и онзи, който ги е щавил? Какво са внесли работниците, които после са обработвали кожата? Какво е внесъл обуцарят, като е шил обувките? Всички са внесли своето недоволство, че трудът им се използва, а не им се плаща добре. Всички са вложили още и желанието си за забогатяване. Какво ще ти допринесат след всичко това лъскавите лачени обувки? Нищо друго, освен вложеното в тях – лошите мисли и чувства на работниците. Няма да се мине много време, и тези обувки ще причинят някакво нещастие на онзи, който ги носи. Лъскави са обувките, но те носят нещастие за човека. Освободете се от обувки и от дрехи, изработени от недоволството на човека. Ще кажете, че това е суеверие. Предпочитам да живея в суеверие, отколкото в невежество, което носи нещастие на хората. Във всичко, което изработва, човек трябва да влага своите чисти мисли и чувства, своите безкористни желания.

Съвременният живот трябва да се постави на идеална основа. Само така човек ще се домогне до

абсолютната истина в живота. Ще кажете, че вие живеете в истината. Ако истината е във вас, откъде идат нещастията и страданията в живота ви? Страданията на хората се дължат на недоволството, вложено в обувките, в дрехите, които те носят. Какво ще допринесе един нож, ако в него е вложена мисъл за убийство? Който го хване, непременно ще изпита желание да убие. Няма да се мине много време, и с този нож той ще убие себе си или друг някой. Виждал съм как някои деца, недоволни и сърдити, вземат нож и режат обувките си. Те чувстват лошата мисъл, вложена в ножа, и я прилагат към обувките си. Който изработва ножове, трябва да влага в тях своите добри, чисти мисли. Като вземеш такъв нож в ръката си, да не изпиташ нито едно лошо чувство или желание. Нож, който върши престъпления, е осъден на страдания. Докато не се освободи от престъпната мисъл, от мисълта да коли и убива, той ще минава през страдания и огън. На рало ще го превърнат, на мотика, на чук, но ще мине през страдания. Само така той ще се изчисти и освободи от престъпната мисъл, вложена в него. Дали вярвате в това, което ви говоря, не зная. Аз не говоря, за да ви убеждавам, но изнасям факти и закони, които са неумолими. Това са закони на разумната природа и колкото и да ги отричате, те оказват своето въздействие върху хората. Следователно ще знаете, че както престъпникът търпи наказание за извършеното престъпление, така и неговият нож търпи известно наказание. – „Ама ножът е несъзнателен.“ Все има някакво съзнание. Дали съзнанието е във него, или вътре, не е важно.

Казват, че камъните нямат съзнание. Според мене те са в положението на спящи същества – някога са работили, а сега спят дълбок сън. – „Кога е било това?“ Преди милиарди години. Може да вярвате в това, а може и да не вярвате, свободни сте. Вярно е, че сега камъните нямат съзнание, те не са адепти,

но са спящи разумни същества. Къде е съзнанието на спящия човек? В него присъства само нисшето, животинското съзнание. Къде е онова съзнание, което мисли и чувства? Тялото виждаме, но къде е разумният човек, къде е висшето му съзнание? Като стане от сън, човек е вече съзнателен, започва да мисли и да чувства. На същото основание казвам, че днес камъните спят, за да се събудят някога в далечното бъдеще. Понеже това време е далечно, ние имаме право да ги чупим, да си градим къщи от тях. Какво ще стане с вашите къщи, ако един ден камъните поискат телата си назад? Тогава вие ще останете във въздуха, както лед, който се разтопява, и вода, която се изпарява и превръща в пара. Всяко същество, на което сте отнели тялото, някога ще си го поиска назад. Може да вярвате в това, може и да не вярвате. Ако ще се ползвате от тази мисъл, приемете я. Едно трябва да знаете: не взимайте чуждото. Ако ви се налага да го вземете, върнете го назад, преди още господарят да си го е поискал. Като се върне той, нека да намери тялото си или вещите си на мястото им. Не използвайте нещата без позволение.

„Имам ястие да ям, което вие не знаете.“ Яденето е съзнателен процес. Ще ядеш съзнателно, за да се ползваш от това, което си приел вътрешно. Имаш право да ядеш от тялото на едно същество само тогава, когато неговото съзнание работи в по-висок свят. Един ден, когато това същество се върне в този свят, то ще възстанови тялото си. Тогава и тези, които са го използвали, ще бъдат на по-висока степен на развитие. Един ден и вълкът, и мечката ще се откажат да ядат месо. Ще дойде ден, когато птиците, овцете, прасетата ще се повдигнат на по-високо стъпало. Тогава никой не ще може да ги коли, да ги убива и никой няма да ги яде.

Закон е: който страда, той има условия да се развива. Ако не страдаш, дълго време ще тъпчеш на едно

място. Добрите хора прогресират, а лошите остават на едно място. Вълкът всякога ще си остане вълк, а овцата има условия да се развива. Грешният всякога ще си остане грешен, а праведният ще се развива, ще върви от слава в слава. Грешния го очаква страдание и смърт, а праведния – радост и веселие. Грешният губи и това, което има, а праведният постоянно придобива. Това е неумолим закон. Ако не знаеш как да ядеш и се задоволяваш с каквато ти попадне храна, смърт те очаква. Аз съм за Божествената храна. Ти ядеш нечиста храна, а после казваш: „Имам големи знания“. Какво знаеш? Да събереш двама млади, които да образуват семейство. Те ще живеят по човешки, както и ти си живял. После какво ще стане с тях? И двамата ще умрат. Друг е въпросът, ако двама души се съберат да живеят по Божествен начин. Тогава и двамата ще бъдат здрави и ще живеят щастливо.

„Имам ястие.“ Какво ястие? Божествено. Докато се храниш с Божествено ястие, ти си безсмъртен. Щом престанеш да се храниш с такова ястие, влизаш в смъртта. Съвременните хора се стремят към изобилна храна. Те мислят, че всичко се заключава в изобилието, в многото ядене. От много ядене, от пресищане човек затлъстява. Кой човек, като се е хранил много, е продължил живота си и е придобил безсмъртие? Ще кажете, че на великите хора се правят паметници и така се обезсмъртява името им. Питайте великите хора какво ще кажат за своите паметници. Като дойдат отново на Земята, те ще кажат: „Махнете паметниците! Ето, ние сме пред вас – живи паметници. Четете по нас“. Хората четат по каменните паметници, оттам искат да получат знания. Питам: кой паметник е по-важен – живият или мъртвият? За предпочитане е да четете по живия паметник и от него да се учите. Ако днес дойде Христос, веднага ще го питат: „Кой си ти?“. – „Аз съм Христос.“ – „Не те познаваме. Ние знаем, че Христос живя преди две хиляди години и го

разпнаха. Ти си самозванец.“ Религиозните познават онзи Христос, който е живял преди две хиляди години, а не познават този Христос, който иде вече в света, да работи между тях.

Ще приведа следния разказ. На един царски син му предложили от три моми да си избере за жена тази, която му хареса. Едната била овчарка, но най-красивата мома, която бил виждал в живота си. Втората била най-богатата в царството. Третата била много грозна, но от царски произход. На първата мома било предсказано, че който се ожени за нея, ще го обесят. На втората мома било предсказано, че който се ожени за нея, ще бъде щастлив. Стоял момъкът, поглеждал ту към богатата, ту към красивата и си казвал: „Обичам красивата, но бесилка ме чака. Не мога да се ожения за нея“. За богатата си мислил: „Богата е, всичко има, но и за нея не мога да се ожения“. Погледнал накрая към грозната и си казал: „Грозна е, но с нея ще имам най-добър живот. Ще се ожения за нея“. Вие всички сте оженени за грозната царска дъщеря. Аз разглеждам женитбата в широк смисъл като връзка между души. Всички знаете кое е красиво, но смърт ви чака там. Всички знаете що е богатство, но робство има там. Всички бягате от грозотата, но си казвате: „Няма какво да се прави, с нея ще се свържа“. Сами сте разрешили този въпрос.

Ще приведа още един разказ. В него се говори за далечното минало. Един царски син, на име Ацек, ходел често на лов. Веднъж срещнал една млада, красива овчарка и останал при нея, заедно да пасат овцете. Така прекарал той три-четири години, докато един ден царят изпратил при него свои доверени хора, които му предали следното предложение: „Ако останеш при овчарката, ще те лиша от всички права и условия да се развиваш. Така ще си останеш завинаги овчар. Ако се върнеш при мене, ще те ожения за царска дъщеря, ще станеш цар и ще се ползваш от всички

права и привилегии. Избери едно от двете и отговори кое предпочиташ“. Царският син извикал овчарката и ѝ казал: „Дойдоха хора от страна на баща ми, за да ми предложат две неща: или да се върна при баща си, или да остана при тебе. Ако се върна при баща си, цар ще стана. Ако остана при тебе, овчар ще бъда. Оставям ти да разрешиш този въпрос. Каквото кажеш, това ще направя“. Тя го погледнала в очите и му казала: „На полето няма нужда от двама овчари. Един е достатъчен. Двама овчари не могат да пасат овцете. Върни се при баща си. Между цар и овчар могат да съществуват само приятелски отношения“. Както виждате, овчарката разрешила правилно въпроса. Двама овчари не могат да работят при едни и същи условия. Пренесете този пример във вашия личен живот. Всяко нещо се осмисля, когато се пренесе във вътрешния живот на човека.

Някой може да ми възрази с думите, че с един вол не се оре. Не, с един вол и с един кон може да се оре. С колко волове или с колко коня се впряга тракторът? Някъде в Северна България, като орат, впрягат не два, но три-четири вола. Както виждате, днес традициите падат. Трудните въпроси могат да се разрешават не само по един начин. Но ето, млекопитаещите, които са близо до човека, не можаха да разрешат своите задачи. И хората не могат да разрешат задачите си. Хората говорят за свобода, а се ограничават едни други, ограничават и животните. Когато говорим за ограничаване свободата на човека, имам предвид онези ограничителни условия, в които той сам попада. Ето защо трябва да дойдат разумни същества, по-напреднали от човека, които да разрешат трудните му задачи. Учителят решава трудните задачи на ученика. Ако не е учителят, сам ученикът нищо не може да направи. Заблуждение е да се мисли, че може без учител. Като възприема и прилага даденото от учителя, ученикът може да го стигне. Но без учител нищо не може да

постигне. Ако мислите, че без Бога и без вяра в Него може да постигнете нещо, вие сте на крив път. Ако мислите, че без любов може да имате живот, вие сте на крив път. Животът без любов не се постига. Знанието без светлина не се постига. Светлината е необходима разумна сила, без която нищо не може да се постигне.

Някой казва: „Аз няма да стана светия“. Какво означават тези думи? Кога няма да станеш светия? Има условия, при които, искаш или не искаш, ще станеш светия. Ти ще се намериш тогава в положението на онзи селянин от варненските села, който бил опопен от жена си. Това било в турско време. Мъжът бил работен човек, но не му вървяло. Жена му постоянно го карала да се заеме ту с една, ту с друга работа, но той не се съгласявал, казвал, че тази работа не е за него. Един ден тя решила да го опопи. Облякла го с едно женско джубе*, сложила му китка босилек в едната ръка и котле с вода – в другата, след което казала: „Слушай, аз намерих един лесен занаят за тебе. Ще тръгнеш из селото и когото срещнеш, ще го ръсиш с китката – все ще ти пусне нещо в котлето“. Така и станало. Това обаче може да стане с двама-трима души. Ако всички хора тръгнат с китка в ръка и започнат да ръсят другите, кой на кого ще дава? Това е частично схващане. Съвременните хора не могат да постъпват така. Сега аз правя следното заключение: само разумната жена може да постъпва така, и то само за даден случай. Много от човешките вярвания, мероприятия, закони, проекти приличат на разбиранията на тази попадия, която казала, че този занаят е лесен. Лесен е, но може да се прилага само за известно време. После вече законът не работи.

„Аз имам ястие.“ За какво ястие се говори? За Божественото. Значи потребна е онази истинска

* джубе *остар*. Дълга горна дреха от сукно, обикновено подплатена с кожа.

Божествена храна, която внася нов импулс в човешкия живот. Само така той може да мине от потенциално състояние в кинетично. Потенциално състояние в живота представлява спящото състояние на съществата, а кинетично състояние е действието, тоест дейността на съществата. В човека има потенциално и кинетично съзнание. Ако в неговото съзнание в даден момент няма никакъв импулс, който да превърне потенциалната енергия в кинетична, човек остава в положението на спящо същество. Защо е така? Защото силата на човека се крие в правата мисъл. Правата мисъл е кинетична енергия. Тази мисъл не е само за един произволен момент, но и когато се касае за разрешаване на известен въпрос. Казваш: „Много време мислих“. Мисленето не е дълъг процес, то става моментално. Мисленето е кратък момент, а разработването на мисълта е продължителен процес. Разработването, като процес, се нарича мисъл. Мисленето обаче става моментално.

След като мисли дълго време и не може да разреши задачата си, човек отправя мисълта си в подсъзнанието, където тази задача се разрешава. Разказват следния случай за един учен. Цели две седмици той решавал някакъв въпрос, като мислел ден и нощ върху него, но така и не могъл да го реши. Най-после престанал да мисли върху тази задача. Но една сутрин, като станал от сън, останал учуден, че тя била решена. Който не знае как работи подсъзнанието, ще каже, че някой дух е решил задачата вместо него. Не е така. Като препратил мисълта в подсъзнанието си – този склад на човешките опитности и знания, ученият станал от сън с готова вече задача, която само написал в тетрадката си.

Един обущар от Софийско разправял една подобна опитност. Всяка сутрин, като влизал в работилницата си, намирал по един чифт нови обувки, закачени на стената, и се чудел кой може да ги е изработил. Много просто, самият той. През нощта, когато всички

спели, той ставал, отивал в работилницата си, ушивал един чифт нови обувки и се връщал отново вкъщи, където продължавал съня си. Това показва, че в човека се крият мощни, неznайни сили. Незнайното в човека работи постоянно в неговото съзнание. Хората проявяват своите обикновени сили, понеже не вървят в Божествения път, където работят живите, мощните сили.

Свържете се с незнайното, което се проявява чрез подсъзнанието. Един офицер ми разправяше една своя опитност от времето на Общоевропейската война. Както бил с войниците си на бойното поле, един вътрешен глас му прошепнал: „Слушай, за един час най-много трябва да се оттеглиш от това място. Изчисти го добре от войници и отстъпете назад“. Той послушал гласа и се оттеглил заедно с войниците си надалеч от посоченото място. Какво се случило? Неприятелят започнал да бие точно там, където била предишната им позиция. Ако не се били оттеглили, нямало да остане нито един жив войник. Вътрешното съзнание в човека, тоест подсъзнанието му, решава и най-мъчните задачи. Офицерът не можел сам да реши да остане ли на бойното поле, или да отстъпи. Ще кажете, че това е халюцинация. Не, халюцинацията не решава въпросите. Има нещо разумно в човека, което решава и най-трудните задачи. То е Божественото Начало в него. Който слуша гласа на това Начало, всякога успява. Божественото говори абсолютната истина без никакво изключение. Дали човек е прост, или учен, дали е земеделец, или учител, незнайното се проявява у всички по един и същи начин. Уханието на Божественото се предава еднакво на всички хора.

Христос казва: „Аз имам ястие“. Тази е храната, която носи живот. Тя създава правата, истинската мисъл. Като ми говори някой, аз наблюдавам истината ли казва, или това са празни думи. Той казва: „Както мисля, така говоря“. Може и да говори, както мисли,

но мисълта му е обикновена. Истината не се доказва. Тя не търпи никакви доказателства. Например срещаш ме в тъмна нощ и казваш, че не ме познаваш. Важното е, че ти си изгубил пътя – там е истината. Аз нося една тайна в себе си, с която мога да спася положението. Достатъчно е да драсна една клечка кибрит, за да осветя пътя ти. Значи истината е в светлината. С едно цъкане на клечката запалвам свещта и казвам: „Върви сега пред мене, пред светлината, аз ще вървя след тебе“. Понеже аз вървя по пътя на светлината, и ти ще вървиш с мене. Свещта е само за тъмнината, за тъмната нощ. Щом изгрее Слънцето и светлината озари всичко, свещта повече не е нужна. При Слънцето, при този голям светия, ние, обикновените хора, вървим по осветения път.

Когато казваш, че не искаш да станеш светия, разбирам, че си вън от светлината. Ще кажеш, че едно време и ти си бил светия. Питам: защо едно време си бил светия, а сега не си? Като си бил светия, ти си носел нещо в ръката си, което е можело да изгори обкръжаващите. В такъв случай по-добре да не си светия, но да бъдеш свободен, свободно да движиш ръцете си. По-незавидно положение от това на светията няма. Кой как дойде при него, все иска нещо: това дай, онова дай, това кажи, онова кажи, помоли се за този и за онзи. Цял живот светията трябва да коленичи, да се моли за този, за онзи. Като се скъсат панталоните му и коленете му се оголят, всички казват: „Нищо от това, Бог го слуша и с окъсани дрехи. Нека се моли!“. Аз изнасям фактите тъй, както са. Не е лесно положението на светията. Някои са тръгнали по пътя на светията. Нека ходят след тях. То не е лошо, но е трудно, не е същото като да закачат тяхна икона на стената в черквата. Истинският светия трябва да коленичи, пък и да напише имената на тези, които искат от него да им помогне. Ако не държи този поменик пред себе си и ако не се моли за тези хора, ще го държат отговорен, ще го мъмрят от горе. И светията носи отговорност.

Да се върнем към думите на Христа: „Аз имам храна, която вие не знаете“. Тази храна е разумното Слово Божие, което, щом влезе в човека, внася разширение, светлина, сила, благородство и всички добри подтици. Дойдете ли до този закон на храненето, ще намерите истинската храна и ще разрешите един от важните въпроси. Ето защо търсете незнайното в света. Докато търсите само знаяното, обикновеното, почестите, уважението на хората, това нищо няма да допринася за вашето развитие. Даже напротив, всичко това ще ви спъва. Някой път и любовта на хората може да ви спъне. Твоят възлюбен ти казва: „Сега имам работа. Иди си, не стой при мене, пречиш ми“. Всяка любов, която ограничава човешката дейност, не е любов. Може ли да ограничиш човека да не яде? В Божествения свят няма пост. Във физическия свят обаче пост съществува. Ако постиш на Земята, светия ще станеш; ако постиш на небето, грешник ще станеш. Значи на небето законът е обратен. Докато си на небето, ще ядеш; като си на Земята, ще постиш, светия ще станеш. Ако живееш по Божествен начин, няма да постиш; щом живееш по човешки, ще постиш. Бог ще те повика на небето и ще каже: „Сега и двамата ще ядем“. Ако кажеш, че не искаш да говориш за Господа, това показва, че си в пост. Ти си отворил книгата за слизване от горе и четеш по нея. Време е да отвориш Божествената книга и да започнеш да ядеш. Животът на Земята и животът на небето са диаметрално противоположни. Ако на Земята постиш, това е благословение; ако на небето постиш, това е престъпление. Докато си на Земята, ще събираш; щом влезеш в небето, ще раздаваш. И едното, и другото е благословение. Ако събираш, на Земята си – забогатяваш; и обратно: ако даваш, на небето си – забогатяваш. Който дава на небето, забогатява, а който събира, обеднява. На Земята е обратно: който дава, осиромашава, а който събира, забогатява.

Казвам: за да се разбере животът, нужни са две противоположни гледища. Без тези разбирания развитието на човека остава необяснено. Не питайте защо е така, а не иначе. Това е неразрешен въпрос. Твоя задача е да изпълниш още днес Божията воля, а защо тя е такава, не питай; това ще разбереш след години. Ако искаш да разбереш този въпрос още сега, ще има ни глас, ни услишание. – „Защо страдам?“ Това ще можеш да разбереш едва в бъдеще. Сега каквито и обяснения да ти се дадат за страданията, пак ще страдаш. Един ден ще разбереш защо страдаш и може ли без страдания.

„Аз имам ястие да ям.“ Желая и вие да имате такова ястие, да изпълнявате волята Божия. Отсега нататък ви предстои да изучавате положителното знание. И сегашното знание е добро, но трябва да бъдете в положението на ученик, който минава от едно отделение в друго, от един клас в друг, от настоящето към бъдещето, където има една велика наука, един велик живот. Досега нищо не съм ви говорил за тази наука, защото не искам тя да се опорочава. Тази наука е за любещите души. Търсете красивото, което Бог е вложил в душата на човека, а не търсете погрешките му. Погрешките са дело на самия човек. Достатъчно е да погледнете лицето на човека, за да видите погрешките, който е направил той. Лицето на човека е хронологична книга, тялото му също. На тези книги са написани всички аномалии в човека – от паметивека и досега. Също така е написано как е създадена дадената човешка душа, как се е развивала, какви перипетии е минала през хилядите и милиони години на своето съществуване. Тези книги са архивите на човешкия живот. Апостол Павел казва: „Ако се разруши този дом, ще се направи неръкотворен“. Засега тези книги са необходими, но един ден, когато минете през новата област, не ще бъде нужно да знаете как сте грешили, как сте падали и ставали. Тогава ще

знаете причините на тези явления. Сега вие се страхувате само от последствията. Който греши, не знае как да се пази. Той всякога ще греши и ще минава от една форма в друга. Знаете ли на какво прилича неговото положение?

Един евреин от варненския край пътувал през една гора. Той носел торба, пълна със злато, и се страхувал да не го нападне някой разбойник и да го обере. По едно време видял в гората един турчин, който се молел на Бога. Евреинът помислил: „Ето един човек, който ще ме запази. Мога да разчитам на него“. Приближил се при турчина и му казал: „Виждам, че си набожен човек. Искам да ми направиш една услуга. Моля те да поносиш малко тази торба, която е пълна със злато, защото ме е страх да не ме оберат крадци. Разчитам на тебе“. Турчинът взел торбата с парите и тръгнали заедно. Като дошли до едно място, където гората се сгъстявала, турчинът вдигнал пушката си, насочил я към евреина и му казал: „Хайде, час по-скоро да си вървиш!“. – „Какво е това? – запитал евреинът уплашен. – Аз разчитах на тебе като на набожен човек, а ти излезе разбойник и крадец.“ – „Върви и не питай! Да се моля на Бога, това е моя длъжност, а да обирам хората, това е мой занаят.“

Положението на сегашните хора е подобно на това на евреина, който дава парите си на друг, да му ги пази. Но другият изчезва заедно с парите. Вярващият, който се моли на Бога, пръв ще ви обере. Той ще вземе торбата ви с парите и ще ви накара да си отидете там, откъдето сте дошли. Ако очаквате турчинът да запази парите ви, вие сте на крив път. По-добре е да си служите със сегашните методи: вложете парите си в някоя банка срещу известна лихва. Банката за вас ще е спасителка. Това се отнася до онези, които разбират живота. А онези, които не го разбират, за тях е нужно знание. Изкуство е да се живее. Не може да се каже, че не сте дошли до това изкуство, но животът трябва

още да се изучава. Аз наричам изкуство да се живее следното: като влезеш в някой град, да не чуеш там нито едно мърморене, да не видиш нито една сълза и където минаваш, да срещаш само доволни и щастливи хора. Можете ли да намерите такива хора из целия свят? С това ние не можем да се похвалим. Навсякъде по света има страдания, сълзи и нещастия.

На всички ви предстои сериозна и мъчна работа – не само учене, но и служене. Казваш, че искаш да служиш на Господа. Господ ти казва: „Вземи мотиката и иди да копаеш“. – „Никога не съм копал.“ – „Ще вземеш мотиката и ще отидеш да копаеш! Ще копаеш царевица.“ – „Ще се изприщят ръцете ми.“ – „По-добре да служиш и копаеш, отколкото да не копаеш. В касата си ти имаш пари. Ще вземеш хиляда лева и ще отидеш в крайния квартал, там, където има една бедна вдовица, която от десет години работи за Бога и се моли. Ще ѝ дадеш тези пари и ще ѝ кажеш, че Бог е чул молитвата ѝ. Ако се откажеш да изпълниш волята на Бога, Той ще ти вземе парите и ще ги даде по някакъв начин на бедната вдовица, но ще те лиши от своето благословение.“

И цар да си, ако се откажеш да изпълниш волята на Бога, Той ще те свали от престола и ще те постави на мястото на бедната вдовица, а нея ще постави на твоето място. Дали вярвате в това, или не, то е друг въпрос. – „Ама как мога да знам каква е Божията воля?“ Най-напред ще се учите да знаете, а после ще изпълнявате Божията воля. Не казвам да изпълните волята на Бога, когато не сте уверени в това, но когато се убедите. В такъв случай вие ще бъдете като търговец, който е направил една сделка правилно и знае, че от нея ще спечели няколко милиона. Този, който е изпълнил Божията воля, знае, че печели. Ако не печели, значи той не е изпълнил волята Му.

Ако чувстваш в себе си, че си придобил нещо, ти си изпълнил волята Божия. Ако вътрешно си спече-

лил, сделката ти в Божествения свят е правилна; или ако външно си изгубил, сделката ти е Божествена. Във физическия свят е обратно: ако печелиш външно, тогава сделката ти е правилна; в материално отношение е правилна, защото външно печелиш. И щом губиш вътрешно, ти си във физическия свят.

„Имам ястие, което вие не знаете.“ – „По какво ще позная, че съм ял от Божественото ястие?“ Ще имаш толкова съзнателна вътрешна придобивка, че няма да се нуждаеш от абсолютно никакви доказателства.

7 септември 1930 г., София, Изгрев

Просете, търсете и хлопайте

*Просете, и ще ви се даде;
търсете, и ще намерите;
хлопайте, и ще ви се отвори!*

Матей 7:7

Просете, търсете и хлопайте. Ето един неразбран език за обикновените хора. Кой не хлопа в живота? Най-много хлопат децата. Обаче хлопането не представлява никаква наука. Както в случая е употребена тази дума, може да хлопа само онзи, който не разбира нещата. Който разбира, никога не хлопа. Това се отнася до обикновения човек. Когато дойдем до талантливия, там има едно малко видоизменение. При гениалния видоизменението е по-голямо, а при светията и Учителя е още по-голямо.

„Просете, и ще ви се даде.“ Който проси, трябва да бъде схватлив, да има отличен ум, да разбира законите, които действат в живота. Щом разбира тези закони, съобразява се с тях. Така още ще разбере, че работа, която не се отнася до физическия свят, се отнася до идейния. Когато хората срещат несполуки в живота си, това се дължи на обстоятелството, че те се занимават само с физическия, тоест с видимия свят. Видимото е резултат на нещо. Едно дете вижда в ръцете на двама юнаци ябълки и круши и мисли, че като посегне към плодовете, ще ги вземе. Детето не подозира, че зад тези юнаци се крие известна сила, с която то не може да се справи. То трябва да разбира характера на тези хора. За да получи от плодовете, то трябва да се моли.

Физическият свят е пълен с ябълки и круши, които отвличат вниманието на хората. Всеки мисли,

ПРОСЕТЕ, ТЪРСЕТЕ И ХЛОПАЙТЕ

че като посегне към плода, ще го вземе. Не, зад тези плодове се крият известни сили, които са работили за тяхното създаване. Значи, зад видимото стои невидимото. Ако посетиш една от библиотеките в големите европейски градове, Лондон или Париж, мислиш ли, че ще можеш сам да си вземеш книга за четене? За да можеш да се ползваш, първо трябва да намериш библиотекаря, който раздава книгите. Той ще впише заглавието, автора, номера на книгата и най-после ти ще се подпишеш. Както виждате, във всяка библиотека съществува известен ред, зад който се крият разумни същества. Не мислете, че можете да правите каквото искате. – „Не сме ли свободни да се проявим тъй, както разбираме?“ В едно отношение сте свободни, но влезете ли в библиотеката, длъжни сте да спазвате реда. Ако искате там да четете, ще седнете на един стол и тихо ще четете. Ако се въодушевите и хлопнете по масата, веднага ще ви направят забележка, за да пазите тишина.

Христос е говорил на учениците си на език, за разбирането на който се е искал просветен ум. Но и просветен ум да имаш, това не значи, че можеш да постигнеш всичко – на Земята можеш да постигнеш нещо, но не и в Божествения свят. Законите на физическия свят действат по един начин, а тези на духовния свят – по друг начин. Затова, ако вървиш само по пътя на физическия свят, ти ще се отдалечаваш от Бога. Например искаш да станеш богат, да си направиш къща, да си купиш ниви, лозя. Казваш: „Като стана богат, ще правя добрини на хората“. Обаче богатството ще те отдалечи от Бога. Смисълът на живота не е в правенето на добро. Такова добро е безсмислено. Онези същества, които искаха да отклонят човека от правилния път, му дадоха възможност да прави добро. Така излезе, че светът сам по себе си не е добър, но като правим добрини, можем да го изменим. Това са залъгалки.

Всички искат да оправят света, но и досега не са го оправили. От хиляди години все едно се чува: „Да оправим света!“. Наистина, направиха се училища, но и до днес хората останаха невъзпитани. Можеш ли да възпитаеш рибата? Как ще накараш рибата да говори? Единственото нещо, което може да се направи при дадените условия, е да се събуди съзнанието. Като говоря за рибата, аз подразбирам всяко живо същество. Какво изкуство владее рибата? Единственото изкуство на рибата е да плува. И в умствения свят тя е достигнала до това изкуство. Рибата знае и други неща, но те са на втори план, важно за нея е плуването. Ако иска да прогресира, рибата трябва да напусне гъстата среда – водата, и да стане птица. За да хвърчи, ще трябва да си направи крила. Като птица, тя ще изучава законите на въздуха. Ще се учи да хвърчи, да се движи в по-рядка среда от водата.

Може да се запитате каква е била целта на природата, като е създала рибите и птиците преди човека. – „Защо първо не създаде човека?“ Който не разбира законите на природата, не разбира и нейните замисли. От Божествено гледище рибата е толкова важна за природата, колкото и човекът. Когато се казва, че Бог е направил човека по образ и подобие свое, разбираме, че Той го е направил подобен на себе си. – „Как е направена рибата?“ Тя е направена със Словото Божие. Поглеждате към рибата и казвате: „Риба е това“. Не, рибата е символ. Тя иска да ти покаже, че като попаднеш в гъста среда, ще плуваши. В тази среда не можеш да мислиш, но поне ще плуваши.

Има хора на Земята, които и досега още са риби. Те прекарват живота си как да е. Това е плуване. Рибата казва: „Да прекарам живота си, като плувам във водата“. Какво постига рибата с плуването? Понеже в Писанието е казано, че всичко е направено за човека, ние трябва да изучаваме рибите. Те доставят материал, който е необходим за растенето на човека. Всички

предшестващи форми, около сто хиляди на брой, както и разните видове животни са работници, които доставят материал за осъществяването на бъдещите планове на човека. Светлината, топлината, електричеството, магнетизмът, всичко това е впрегнато да приготви материал за новата вселена, която сега се твори. Тепърва се създава светът. Ще кажете, че Бог е направил света. Сегашният свят по отношение на бъдещия е такъв, както е казано в Писанието: „В начало Бог създаде небето и земята; и земята беше неустроена и пуста“. Хората мислят, че земята е устроена, че човешкият живот е устроен. Всъщност не е така. Отворете която и да е история, влезте в което и да е училище и в който и да е дом и ще видите, че хората не живеят добре. Не че нямат желание да живеят добре, но условия нямат. Ако една риба би пожелала да се облече като модерна мома, възможно ли е да постигне това? Колкото и да желае, за нея това ще бъде непостижим идеал. В сравнение с рибата човек е ангел. Някои искат да знаят защо не виждат ангелите. Нима вие не виждате ангелите? Нима рибите не виждат хората? Когато рибата види човек, тя се скрива. Следователно, когато в човека се зароди неестествен страх, това показва, че той е видял същество, по-напреднало от него. Той се страхува, защото е видял нещо по-високо от себе си. Човек никога не се страхува от същества, по-слаби от него. Колкото и да е голям човек, винаги има нещо по-високо от него, което го плаши.

Христос казва: „Просете!“ Кой може да проси? Всеки човек не може да проси. Само детето може да проси от майка си, която го е родила. Ако вие не знаете как да давате на вашите синове и дъщери, не виждате ли как Бог, Когото считате за ваш баща, винаги дава? Но първо, вие трябва да се убедите, че Бог е ваш баща. Не всеки може да ви бъде баща. Например един цар не може да ви бъде баща. За да бъдете син на един цар, трябва да докажете, че произлизате от тази фамилия.

Казвате: „Ние сме родени от Бога“. Този факт трябва да се докаже. Ако сте чеда на Бога, защо сте се обезверили? Ако сте чеда Божии, защо не изпълнявате волята Божия? Ако сте чеда Божии, защо не признавате Баща си и защо трябва да ви се доказва дали има, или няма Бог? Даже най-силните понякога се съмняват. Онези, които не разбират, ще кажат, че това е естествено. Естествено е да се съмняваш в мащехата си или в пастрока си, но никога не може да се съмняваш в Бога, Който те е родил. Това е закон.

Казвам: никой не може да се съмнява в себе си. Щом се съзнаваш като човек, у когото умът се е пробудил, да разбира нещата, ти не само не критикуваш, но не можеш да се съмняваш в себе си. Критикуването не е знание. Най-напред човек трябва да познае известен род сили и да се научи как да оперира с тях. Например мнозина не знаят как да работят с късите вълни на светлината, други не знаят как да работят с дългите вълни на топлината. Вследствие на това хората изменят методите и употребяват дългите вълни на топлината вместо късите вълни на светлината, а искат резултати от светлината. Или пък употребяват късите вълни на светлината вместо дългите вълни на топлината и искат резултати от топлината. Какво разбирате вие, като ви говоря за къси и дълги вълни? Може да имате ясна мисъл, ясна представа само при правилно схващане на късите и дългите вълни. Например ти известно време мислиш върху един предмет, но в съзнанието ти е тъмно, защото оперират дългите вълни. Ти работиш в по-гъста материя, светлина ти трябва, затова е необходимо да знаеш методите на късите вълни. Съвременните хора гледат много повърхностно на тези въпроси. Онази проста жена, която тъче, и тя има известно знание. Тъкането не става произволно; там има правила, които трябва да се спазват.

Мнозина се стремят към чист и свят живот. Щом се стремят искрено към чист живот, Господ им изпра-

ща един ангел, адепт или светия, който да им помага. В добрия живот ние се учим на изкуството да си тъчем дрехи, които ще ни служат в бъдеще. Дрехите, които носим сега, са изпокъсани. Често хората казват, че без грях не може. Това се дължи на лошото възпитание, което ги учи, че без грях не може. Аз поддържам, че може да се живее без грях. Ти се самозаблуждаваш като мишката, пред която е поставен капан с парченце пастърма в него. След като е била скрита в дупката, под грижите и възпитанието на майка си, мишката най-последно излиза оттам, вижда пастърмата и започва да мисли как да я извади от капана. Желанието ѝ е добро, но като влезе в капана, тя вижда, че сметката ѝ не е излязла добра.

Хората имат много несполуки в живота, защото постъпват неразумно като мишката. След това те се запитват защо Бог е създал света така. Светът крие в себе си всички възможности за хората. Те са дошли на Земята да учат и да постигнат нещо. Всеки човек има условия да постигне нещо, ако може да мисли право. Това подразбират думите на Христос: „Просете, и ще ви се даде“. Разумният човек проси, защото знае как да проси. Само с езика си ли човек проси? Някой проси нещо от тебе, като те погледне мило. Друг ходи при разни хора, иска нещо, но все не му дават. На милия поглед всеки дава. Една млада американка отишла при един голям банкер, скъперник, за да иска някаква помощ. Тя погледнала мило към него и той веднага ѝ предложил хиляда долара, като същевременно ѝ казал: „Госпожице, на ваше разположение съм. Приятно ми е, че ми се отдава случай да ви услужа“. Много комисии ходили преди това при него – едни в името на Господа, други в името на света Богородица, но той казвал: „Не давам нито за Господа, нито за света Богородица“. Ще кажете, че момата била красива, затова банкерът отворил сърцето си за нея. Не, момата действала по късите вълни на светлината

и така внесла нещо възвишено в сърцето на банкера. Той бил парализиран, но като го погледнала тя мило, веднага скочил на крака и казал: „Много ви благодаря, вие ме излекувахте“. Любовта лекува лесно.

Ще приведа един пример. Някъде в Америка една змия – боа, се промъкнала в едно градче да види как живеят културните хора. Боата била дълга 7 – 8 метра. Като минавала край стражарите, те се уплашили и решили да я убият. Но и боата се уплашила и избягала. Тя видяла, че хората не са готови да я приемат, и решила да напусне града. На излизане от града влязла в една болница и се скрила в стаята на двама болни, които били парализирани. Те били осъдени от лекарите на бавна смърт. Като я видели, скочили ужасени от леглата си и хукнали да бягат. Щом се озовали навън, разбрали, че са вече здрави. Значи страхът от боата изместил страха от болестта. С външния си страшен вид боата направила това, което лекарите не могли да направят. Тя излекувала тези парализирани хора. Болните си казали: „Двайсет години лекарите влизаха при нас и излизаха, говориха ни сладки думи, но не можаха да ни излекуват. А тази боа с влизането си ни уплаши и ние веднага оздравяхме“.

И тъй, когато сте парализирани, молете се Провидението да ви изпрати една боа, която да ви изплаши, и така да се излекувате. С това Провидението иска да произведе у вас известна реакция, да измени начина на вашето мислене. Хората искат да бъдат щастливи, но щастието се постига по известни закони. Ангелите и светиите са щастливи, защото изпълняват Божиите закони и вървят в Божествения път. Който се отклонява от Божествените закони, губи щастието си. Тази е причината човек ту да става щастлив, ту да губи щастието си.

Христос казва: „Търсете, и ще намерите“. Всеки търси нещо, но малцина намират това, което търсят. В търсенето има нещо разумно. В него трябва да взема

участие и сърцето. Това, което търсиш, трябва да бъде и разумно, и възможно. Ако търсиш непостижимото и неразумното, това показва, че сърцето ти и умът ти не са работили в хармония. „Хлопайте, и ще ви се отвори.“ Хлопането е проява на човешкия дух, тоест на човешката сила. Ако човешкият дух не е в състояние да приложи проявената мисъл и желанията на човека, не може да се говори за реализиране. Когато се казва, че човек трябва да има просветен ум, добро сърце и възпитана воля, това значи, че той има майка и баща, братя и сестри, тоест той е висококултурен. Само такъв човек може да реализира своите мисли и желания. Думите *баща и майка, брат и сестра* означават възможностите в човека.

Ангелите, като крайно интелигентни, разполагат с големи възможности. Те живеят в света на хармонията. Има известни йерархии между ангелите, които са образ на красиви отношения и на любов, която почива на разумността. Който няма светъл ум, не може да бъде проводник на любовта. Защо не може да бъде проводник? Защото любовта е проява само на съзнателните същества. Сега любовта се проявява между всички хора. Тя произвежда едновременно радост и скръб. В майката любовта се проявява като желание да има дете. Понеже детето не е направено както трябва, върху него действат сили, които разрушават формата му. Това причинява страдания на майката. Отрицателните сили в света развалят това, което Бог създава. Правиш една къща на слаба, неустойчива почва – това е детето на майката; идат други сили отвън, които събарят къщата. Кой е виновен за това: природата или човекът?

Който не разбира Божествените закони, изпада в противоречие. Той не познава Бога и намира, че няма какво да учи. Така не се мисли. Като намериш Бога, тогава именно започва истинското знание и пътят на правата мисъл и правото разсъждение. Когато

изгрее Слънцето, тогава именно ще използваш неговата светлина, да разгледаш света и да видиш какво Бог е създал. Ако след изгрева ти седиш цял ден на едно място, нищо няма да научиш. Нима кормчията на парахода, като държи кормилото, нищо не прави? Привидно той стои на едно място, но мисълта му е насочена към това да изведе пътниците на определеното пристанище. Нима шофьорът, който седи с часове в автомобила си, нищо не прави? И той работи с мисълта си, да заведе пътниците на определеното място. След това е доволен, че ги е завел, където трябва, но и те са доволни от него. Питам: нашето тяло не е ли такъв автомобил? Ако мислите и чувствата ни са временни, с какво ще отидем на небето? Само за ядене и пиене ли ще мислим?

Христос казва, че трябва да пренесем всичкото си богатство на небето. Затова е казано: „Събирайте богатства и съкровища за небето“. Някой яде и пие, без да събира съкровища за небето, и казва: „Небето е милостиво“. Милостиво е небето, но може да те приеме като гост само за няколко дена. После то ще ти подпише паспорта и ще те изпрати отново на Земята. На небето гостите стоят само три дена, тоест три хиляди години, които лесно минават. След това, като слезеш на Земята, пак ще бъдеш нещастен. Значи, въпросът не се разрешава, пак ще плащаш дълговете си. — „Поне ще ги отложи.“ Отлагането на дълговете не означава разрешаване на задачата.

Първото нещо, което се изисква от човека, тръгнал в Божествения път, е да има такива мисли, чувства и постъпки, каквито хората не са изпитвали. Мнозина мислят, че религиозният човек може да има обикновен ум. Не, той трябва да има просветен, първокласен ум, както ума на талантливия, гениалния и светията. Такъв трябва да бъде стремежът на религиозния, на духовния човек. Той трябва да мине от обикновеното схващане за живота към възвишеното схващане. При

Обикновено схващане човек реализира само обикновени работи. Обикновеният човек всеки го тъпче. Обикновените хора се тъпчат едни други. Мъчнотиите на живота се крият именно в обикновените схващания и разбирания. Ти искаш да разбереш истината в обикновените ѝ прояви, но за това нямаш нужните разбирания. Мислиш ли, че като се молиш на Бога, всичко си свършил? Ти си свършил работата си само за един ден, не за 365 дни. Ако работата, която си свършил за деня, е равна на това, което си извършил във време на яденето си, какво си направил? Ако ядеш един път на ден и за това ядене употребиш един час, годишно ще работиш 365 часа. Но ако ядеш три пъти на ден, по един час за всяко ядене, значи ще работиш приблизително хиляда и сто часа в годината. Това е работата, която ти трябва да свършиш.

Съвременните хора не са дошли да се спасяват на Земята, но да работят. Бащата е родил синове не за да бъдат негови слуги, но негови съработници. И ако ние сме дошли на Земята, задачата ни не е да бъдем слуги, нито е да бъдем господари. Дошли сме на Земята да бъдем съработници на Бога, да работим за онази велика идея, за която Бог ни е призовал. Стремежът ти е хубав, желанията – също, но ти недей да се стремиш да постигнеш всичко изведнъж. Стреми се да постигнеш онзи възвишен копнеж на душата си. Има само един начин за постигане на възвишеното, което носиш в себе си, и той е по пътя на Любовта. Не можеш да постигнеш своя възвишен копнеж без Божията любов. Не можеш да постигнеш нито един свой копнеж без светлината, която излиза от Божията мъдрост. Не можеш да постигнеш нито един свой копнеж без свобода, която изтича от Божия Дух. Следователно, за да постигнеш каквото и да е свое желание, ти трябва да бъдеш във връзка с Бога.

И тъй, ако не можеш да различиш дали вълните, които идат към тебе, са дълги, или къси, тоест ако не

можеш да разбереш вълните на любовта, ти не можеш да познаеш любовта ли те е посетила, или нещо друго. Ако не можеш да разбереш коя е светлината, която те е озарила, какви са нейните вълни, ти не можеш да имаш никакви постижения. Не всяка светлина е полезна. Има една светлина, от която хората умират. От човешките очи излизат едни особени светли лъчи, които действат убийствено. Човек с такива очи, ако влезе между хората, носи нещастие, защото тези лъчи са цяла проказа. Като си отиде той, хората, които са приели неговите лъчи, се разболяват. А има и хора с такива очи, които носят благословение за обкръжаващите: болните оздравяват, угнетените се повдигат. За ония, с лошите очи, казваме, че те зле използват светлината. За хората с добри очи казваме, че добре използват светлината.

Питам: кое е по-добре – да правиш зло или да правиш добро? Ще ви запitam другояче: кое е по-добре – да те обичат или да обичаш? Единственото право, което никой не може да ти отнеме, то е да обичаш. Никой не може да ти отнеме тази любов. И като казваме, че Бог е Любов, разбираме, че няма по-голяма сила от Бога, Който единствен може да отнеме любовта ти или да я измени. Единственото нещо, което никой не може да ти отнеме, е това, което сам проявяваш. Затова ние трябва да обичаме. Въпреки това човек дохожда до обратно заключение и казва: „Трябва да ни обичат“. Тогава законът е следният: стой далеч от онзи свят, където нещата се вземат и дават. Има ли вземане и даване, ти си в света на страданията, писани в книгата на живота. И ако днес хората страдат, причината за това е, че те не обичат. Така е поставен въпросът за страданията в живота.

Казва се, че човек трябва да има воля, за да се справи със страданията. Силна воля е онази, която е заквасена с любовта и светлината на Бога. Без мощната и реална любов на Бога нищо не се постига. – „Аз

вярвам в Бога.“ Това е друг въпрос. Ние не говорим за вярата, тя е резултат на мисълта. Ти имаш пари, затова вярваш. Ако нямаше пари, и вяра нямаше да имаш. В какво щеше да вярваш тогава? – „В знанието.“ Ами ако нямаше знание? Значи ти вярваш, защото имаш нещо на разположение. Това, което имаш, ти дава подтик да вярваш. Не можеш да вярваш, ако умът ти, сърцето ти и волята ти не работят. Вяра без ум, без сърце и без воля не съществува. Това е закон. Ходенето на църква или посещаването на духовни лекции и беседи, това са методи за развиване на ума и сърцето на човека, така той се учи да мисли и да чувства правилно. – „Не искам да уча, не искам да ходя на училище.“ Не може без училище, то е необходимо. Ще ходиш на училище, но няма да прекарваш по цели дни там. И без да искаш, ти си в училището. Въздухът, водата, светлината, топлината, студът в природата, това са пособия на великото училище, в което ти си поставен. Те са временни пособия. Над тях стои Божественият Дух, Който ръководи човека в неговото развитие.

„Просете, търсете и хлопайте!“ Казвате: „Много сме просили, но Бог не ни е послушал. Търсили сме, и нищо не сме намерили. Хлопали сме, и никой не ни е отворил“. Ти не си получил нищо, защото досега си просил с чужд ум, търсил си с чуждо сърце и си хлопал с чужда воля. Знаете пословицата: „Чуждото и на Великден се взима“. Който работи с чужд ум, с чуждо сърце и с чужда воля, все дългове плаща, казва: „Съдбата ме преследва“. Не го преследва съдбата, но чуждото, с което е работил. Който работи със свой капитал, той всякога печели, той е човек на истината и свободата. Ако си свободен, ще знаеш, че работиш със собствената си воля. Ако не си свободен, ти работиш с чужд капитал, тоест с чужд ум, чуждо сърце и чужда воля.

Често се питате защо идат противоречията в света. Много просто, те идат, защото не можете свободно да

работите със своя автомобил, тоест със своя ум, своето сърце и своята воля. Имаш автомобил, подарен от баща ти, но не можеш да го управляваш. Ако се качиш на него, сам ще си причиниш нещастие. Докато се научиш да го управляваш, ще се возиш на чужди автомобили. Като се научиш да работиш със своя, тогава ще си служиш с него. Като се качиш на своя автомобил, пак може да ти се случи нещастие, но то ще е изключение. Човек трябва да знае да работи и с ръцете си. Гледам, някой върви и маха с ръце наляво-надясно: аз вече знам, че този човек или има да дава, или е пропаднал на изпит, или преживява нещо страшно. По махането на ръцете познавам по колко предмета е скъсан студентът. Когато някой се влюби, също се познава. По какво? От очите на влюбения излиза особена светлина. Понякога влюбеният работи с късите вълни на светлината, а понякога – с дългите вълни на топлината. За да се разбират, влюбените трябва да знаят как да се справят с вълните на светлината.

Като говоря за светлината на любовта, някои се срамуват от нея и казват: „Не ни говори за любовта“. Ако се срамуваш от любовта, това показва, че криво я разбираш. Красив е светът на любовта. Няма по-чист, по-красив и по-възвишен свят от този на любовта. Аз говоря за Божията любов, а не за човешката, която уподобявам на качамак. Любов, която ту се явява, ту изчезва, не е любов. Който люби, той всякога дава, а не взима. Той казва: „Благодаря, че мога да обичам. Това ми е достатъчно. Като обичам, ще давам, без да очаквам нещо“. Истински богатите са любвеобилни хора. Чувстванията не са любов. Да любиш, това значи умът ти, сърцето ти и волята ти да са в съгласие и пълна хармония помежду си. Където влезе любещият, всички възприемат неговото състояние. Той е носител на великата Божия любов и светлина.

Хората страдат по причина на това, че не искат да бъдат носители на Божественото. В края на краи-

щата Божественото ще се наложи. Не може да бъдеш човек, ако не си носител на любовта, мъдростта и истината. Аз говоря за онези, които ходят в пътя на познаване на Бога. За да успявате, трябва да работите върху себе си. Само така светлината ви ще се усилюва. Колкото по-силна е светлината на човека, в толкова по-висок свят влиза той; от физическия свят минава в духовния, а от духовния – в Божествения. Така той ще започне да мисли, да чувства и да действа като Бога. Това значи познаване на Бога.

Христос казва на учениците си: „Просете, търсете и хлопайте!“. Просете от вашия Баща, Който е готов да ви даде всичко. Търсете първо Царството Божие и Неговата Правда и всичко друго ще ви се даде. Хлопайте, и ще ви се отвори. Като изпълните това, светлината на ума ви ще се усили, топлината на сърцето ви също ще се усили и волята ви ще укрепва все повече и повече. Така ще станете истински човек, а за такъв човек няма мъчнотия, която да не може да преодолее. Вярата е нужна на човека! Христос казва: „Ако имате вяра колкото синаповото зрънце, планини ще местите“. Такава вяра е достатъчна. С такава вяра може да се лекувате.

Имаш един цирей и се оплакваш от болки. Мажеш го с лекарства, не минава. Ако успееш да го премахнеш, друг излиза. Един познат ми разправяше следната своя опитност: „Десет години аз бях сърдит на майка си и на баща си. В това време на врата ми излезе един цирей, с който се разправях дълго време. Едва мина и се затвори, ето, излезе друг. Така цели десет години се мъчих с тези циреи. Като се освободих от тях, аз се помирих с родителите си“. На какво се дължат циреите? В случая омразата се е събирала в материята на циреите и е излязла навън. Та като ви излезе цирей, ще знаете, че злото излиза чрез него. Всяка лоша мисъл, всяко лошо чувство, всяка лоша постъпка в живота ви се проявяват във вид на

цирей или във вид на ревматизъм, или във вид на друга някоя болест. Зад всяка болест стои някоя лоша мисъл. Зад здравето тяло стоят хубави мисли и хубави желания. Като се говори, че трябва да се живее чист и свят живот, разбираме да имаме чисти, светли мисли. Казваш: „Имам една светла мисъл“. Не само една светла мисъл трябва да имаш, но който влезе в двора ти, отдалеч да вижда твоите мисли.

В турско време, някъде във Варненско, живяла една баба на име Стана, която се отличавала със своя светъл ум. Като дохождали турските юзбашии* в селото, тя ги посрещала много добре: правела им баница, черпела ги, разговаряла с тях и на тръгване се ръкувала любезно с всички. Те ѝ благодарели и си отивали доволни. Всеки от тях познавал баба Стана. Които не знаели това изкуство, юзбашииите ги биели. Турците от едно време изчезнаха, но останаха още юзбашии в България, в самите българи. Спасението на света ще дойде по вътрешен път, чрез новия живот – той е необходим за всички. Аз не засягам вашия обикновен живот, той е за вас. В какво вярвате вие, аз не се меся. Обаче има едно верую, което е общо за всички. Аз го наричам „верую на правата линия“. Всичко в света може да се постигне по правата линия. Това е единственият път. Правите мисли, желания и действия вървят все по тази линия. Кривата линия е пътят на кривите мисли и чувства. Правите линии са резултат от дейността на разумните същества.

Вие сте изучавали математика и геометрия и знаете законите, с които те работят. По тези закони именно трябва да се живее. Имаш известна мъчнотия. Начертай един квадрат и започни да мислиш. Четирите ъгъла на квадрата показват начина, по който можеш

* юзбашия (тур.) Началник на 100 души войници, стотник. След създаването на редовната турска армия през XIX век – ротен командир.

да се справиш с мъчнотиите. Ако искаш да научиш как трябва да живееш с хората, начертай един правоъгълен триъгълник. Правият ъгъл показва правилните отношения между хората. Петоъгълникът учи хората как да се справят с външните и вътрешните мъчнотии в живота – както с доброто и злото. Чрез петоъгълника се изнася законът за превръщане на лошите мисли в добри. Не можеш да хванеш лошата мисъл с пръстите си, както железарят не може да хване нагорещеното желязо с ръката си. Маша е нужна; и това е добрата мисъл.

Не можеш да се бориш със злото. Някои хора се борят със злото, но скъпо плащат. Не се борете със злото. Ако това се налага, поставете доброто срещу него. За да се борите с омразата, трябва да ѝ противопоставите любовта. На неправдата трябва да противопоставите правдата. Някои мислят, че лесно могат да се освободят от злото. Не е така. Не мислете, че с един замах може да изчистите живота си и да се освободите от злото. За да придобием изкуството да живеем добре, всеки ден трябва да прекарваме в размишление и работа, да сме готови за всичко, което ни се случва. Който е разбрал живота, той е готов за всякаква работа, за всякакъв труд и всякакво мъчение. Той казва: „Пратете ме където и да е, готов съм на всичко“. Той може и слуга да стане, и в ада да слезе, и на небето да отиде – навсякъде може да живее. Който не е разбрал законите, търси охолния живот, иска да отиде на небето, между ангелите и светиите да живее.

Като ученици, изпълнявайте добре задачите си. За да се ползва от любовта на учителя си, ученикът трябва добре да учи уроците си. На същото основание питам: как ще ни обича Бог, ако не учим уроците на живота? Мнозина казват, че със своите разбирания лесно ще разрешат въпросите на живота. Аз казвам: твоите възгледи не трябва да бъдат като моите, нито моите – като твоите, обаче и твоите, и моите възгле-

ди трябва да бъдат като тези на природата. Има само един начин за реализиране на нашите възгледи. Има само една врата, през която хората влизат. Има само един път в света. Един Бог има! Следователно има само една любов. Ще кажете, че любовта е много видове. Не, има само една любов, която носи щастие, знание, сила и свобода. Тя носи всичко в себе си. Това е Божествената любов. Ако любовта не е Божествена, то е друг въпрос, тя няма тези качества.

Ако Христос дойде днес в света, ще внесе във вас подтик да се молите, да работите, да помагате. Молиш се на Бога, а във една сестра вика за помощ, кракът ѝ се е счупил. Ти си хирург, можеш да ѝ помогнеш, но продължаваш молитвата си и казваш: „Господи, искам да изпълня Твоята воля“. Отговаря ти се: „Оправи крака на онази сестра, която вика за помощ“. – „Искам да ти кажа нещо, Господи.“ – „Иди първо да оправиш крака на твоята сестра, а после двамата заедно ще влезете при мене, да видя, че наистина си разбрал и изпълнил Моята воля.“

„Хлопайте и ще ви се отвори.“ Днес всички хлопат, защото искат нещо. Мъже и жени, всички хлопат. Така не се иска. Ученикът, който иска, трябва добре да е научил преподаденото. Някой иска пари от банкера. Може да иска само ако баща му е внесъл пари в банката. Но да се проси, това е срамно. Следователно, ако си внесъл нещо в банката, може да изтеглиш. Новото учение изисква крайно интелигентни хора, с гениален, светийски ум. Ако хората искат да постигнат желанията си, трябва да бъдат гениални. Тези, които още вървят по стария път, ще имат старите придобивки.

Ето какъв ще бъде резултатът от старите придобивки. Един американец, голям богаташ, правел много добрини – строил училища, черкви, и за всичко това се пишело във вестниците. С една дума, за всичко му било платено. Когато умрял и заминал за другия свят, отишъл при свети Петър. На въпроса на свети Петър

кой е той, американецът отговорил: „На Земята аз бях един от големите благодетели“. – „Е, как ти отговори-ха там за твоите добрини?“ – „За всичко писаха във вестниците, изказаха благодарността си.“ – „Значи, хората знаят за твоите добри дела. Много добре, но тук това не върви. Спомни си поне едно добро, за което не е писано във вестниците.“ Замислил се богатият. Най-после си спомнил, че един ден, както бързал по някаква работа, го настигнала една бедна вдовица и го помолила за помощ. За да се освободи от нея, той ѝ подхвърлил един долар и си заминал. „Ще отида при Господа, да му разкажа за този случай“ – казал свети Петър. Като го изслушал, Господ му казал: „Дайте му два долара и го изпратете пак на Земята“. С едно добро светия не се става. През целия си живот този човек трябваше да дава.

Не ти е било платено за едно добро, и ти искаш да останеш на небето. Това е невъзможно. Ако съвременните хора вървят все по стария път, каквито и да са те, като отидат на небето, ще им дадат по два долара и ще ги върнат пак на Земята. Но ако са вървели по новия път, Христос ще им каже: „Елате вие, мои благословени деца!“. Кой са благословени? Които имат просветен ум, просветено сърце и силна воля. Те са посветили целия си живот на това да служат на Божественото. Ако сте такива, ще ви кажат: „Елате, мои деца“, ще се отвори небето, ще се отворят всички светове, да видите онова, което е приготвено за вас.

И тъй, просете със светлия си ум, търсете с изобилното си сърце и хлопайте със силата на вашата разумна воля. Там е изпълнението и постижението, които очакваме сега в света.

Тайна молитва

14 септември 1930 г., София, Изгрев

От Египет

От Египет повиках Сина си.

Матей 2:15

Мнозина твърдят, че Христос никъде не се е учил. Знае се обаче, че когато Ирод го търсел, за да го убие, майка му и баща му заминали някъде с него. Къде заминали? В Египет. И после се казва, че Бог повикал Сина си от Египет. Да вярваш, е едно, а да знаеш – друго. Блажени са вярващите, а още по-блажени са, които знаят. Блажени са, които ги любят, а още по-блажени са, които любят. Блажени са, които се убеждават в истината; по-блажени са, които носят истината в себе си. Блажени са, които вярват в науката; по-блажени са, които имат науката в себе си.

Да оставим вашите религиозни вярвания настрана, да си починат. След като човек дълго време е работил и се е молил, естествено е да си почине. Ти си направил петстотин поклона до земята и си се уморил, затова трябва да си починеш. Добре е, след като си слугувал дълго време на господаря си, да отидеш някъде на екскурзия, да се освободиш от неговото зорко око. Докато си при него, не можеш да си починеш. Науката е област, в която човек може да си почине. Науката е област за придобиване на здраве и сили, област за лекуване на човешката душа. С науката всичко се придобива. Без нея ти ще си останеш такъв, какъвто си бил някога; няма да изгубиш това, което носиш в себе си, но ще бъдеш като скъпоценен камък, дълбоко заровен в земята. С науката ще бъдеш същият скъпоценен камък, но изровен от земята и оставен на слънце, всеки да се радва и учудва на твоя-

О Т Е Г И П Е Т

та светлина. Лошо ли е да бъдеш на главата на някой цар или царица, на главата на някой велик учен или адепт и там да светиш?

Всеки адепт си има поне по един скъпоценен камък. Ще кажете, че това е слабост на жените. Не е така. Ако е слабост, такава имат и адептите. Всеки адепт носи на ръката си по един скъпоценен камък. Не е слабост да носиш нещо скъпоценно на себе си. Без пръстен, който е със скъпоценен камък, ти не можеш да бъдеш адепт. Значи адептът се е свързал с нещо, сгодил се е за някого. Когато се сгодят, младите си слагат пръстен на ръката. И женените носят пръстен, но техните пръстени вече нищо не струват. Когато младите се оженят, стомните им се счупват. Всички женени имат такива опитности. Докато не са женени, момата е ангелица, а момъкът – ангел. Щом се оженят, тя става опашата, а той – рогат.

Аз изнасям фактите такива, каквито са в живота. Аз изнасям истината каквато си е, без никакво намаляване или преувеличаване. Животът на сегашните хора не се основава на онази велика наука, към която човек се стреми. Повечето хора са още в невежество. Където и да проникнете – в индивидуалния живот на човека, в семейния, в обществения, в религиозния живот, навсякъде се натъквате на невежеството на хората. Това всеки трябва да го признае. Вижте какво може да направи обикновеният човек и какво – гениалният. Обикновеният човек ще нарисува една обикновена картина, която никой няма да погледне. Гениалният ще нарисува нещо безсмъртно. Обикновеният техник ще направи една машина, един параход, от който ще пострадат стотици хора. После ще се каже, че се е явила буря в морето, която е предизвикала катастрофата. Гениалният техник ще построи такъв параход, че всеки, който пътува на него, да бъде сигурен за живота си.

Обикновената медицина лекува хората с лекарства, а Божествената медицина казва: за да бъдеш здрав, трябва да употребяваш чиста храна, чиста вода, чист въздух и светлина. Обикновената медицина казва: човек трябва да стои повече на сянка и да се пази от слънцето; малко да работи, повече да си почива. Божествената медицина казва: за да бъдеш здрав, излагай се на слънце; работи с любов, за да бъде почивката ти приятна. Съвременните хора работят, докато са млади, за да си почиват на стари години. Някой казва: „Веднъж да ме пенсионирам, аз знам как да работя!“. Пенсионирам го, но докато се намери да работи, извикват го горе, в другия свят. За да не ви извикат горе преждевременно, не бързайте да си давате оставката. И жената да не напуска мъжа си преждевременно – какъвто и да е, все е добър. Един ден, когато го повикат горе, тя ще бъде свободна. Въпросът за отношенията между мъжа и жената не е личен, той е принципен и се отнася до всички мъже и жени. Както носиш своите лични страдания, така ще носиш и страданията на цялото човечество. Ще носиш и ще търпиш.

На всички хора – учени и прости, е дадена по една задача, която трябва да решат. Това се изисква особено от учените. Те са дошли на Земята с мисията да помогнат на човечеството, да го освободят от всички мъчнотии и страдания. Има ненужни страдания, от които хората трябва да се освободят. Достатъчно е да прочетете една медицинска книга, където болестите са описани с най-големи подробности, за да почнете да търсите симптомите на същите болести у вас. Това са излишни страдания. И съвременният морал се занимава повече с отрицателната страна на човека, с греховете му. Постоянно чувате: „Това не прави, онова не прави“. Трябва да дойдем до противоположностите в живота, за да създадем истинския морал. Казвам: който не говори истината, говори лъжа; или който

говори лъжа, не говори истината. Който не люби, той мрази; или който мрази, той не люби. В това няма изключение. Средно положение в живота няма.

Казваш: „Аз не мога да любя“. – „Значи ти мразиш.“ – „Ама аз не мразя.“ – „Тогава любиш.“ – „Не ми трябва наука.“ – „Значи обичаш невежество.“ За мене любовта към науката е равносилна на любов към светлината. Невежеството е равносилно на обич към тъмнината. Следователно тъмнината има едно свойство: в нея нещата не растат, не се изявяват. Ще ми приведете факта, че животните са нещастни, защото живеят в тъмнина. Не е така. Животните, които вие наричате нещастни, са придобили изкуството да виждат в тъмнината, както се вижда през деня. Вълкът, бухалът виждат вечер добре, както човек вижда през деня.

Кой ще спаси човечеството, както и отделния човек? Единствен Бог може да ни спаси. Той е основал света на три велики принципа. Той е вложил в човека живота; светлината и знанието; свободата и простора. Върху тези принципи е основан човешкият живот. Без тези три принципа животът не би могъл да се прояви. Любовта обаче е тил, извор на живота. Ние трябва да изучаваме любовта научно като чувство, като мощна динамична сила, която работи в света. Ако можете да приложите любовта като сила, вие ще имате една философия, с която ще работите успешно. Има думи в езика, които, произнесени правилно, могат да събудят известни сили в човека. Ако само с една дума можете да нарушите равновесието на човека, защо с една дума да не можете да предизвикате любовта в себе си, да се прояви тя с всичката си сила и мощ? Методите, с които работи сегашната наука, са остарели, те са от паметивека. Ние разполагаме с нови методи. С тях трябва да си служите в областта на целокупния живот. Старите и новите методи коренно се различават.

Един ден отидохме с един мой познат на Мусала. Като се качихме на върха, видях на една табела означена височината на Мусала. Там пишеше 2 999 метра. Казах на приятеля си, че изчислението не е вярно, Мусала има височина над 3 000 метра. – „Откъде знаеш?“ Не му казах откъде зная, но му отговорих: „Има идеи и чувства, които се проявяват само на височина над 3 000 метра. Други идеи се проявяват на височина 3 200 – 3 500 метра. Следователно, ако такава идея се роди в ума на човека при дадена височина, значи тази височина е от 3 000 – 3 500 метра“. Всеки от вас може да провери този закон. Ако се качвате на Еверест, стигнали сте до известна височина и през ума ви минат идеи, за които знаете, че се явяват например на височина 5 000 метра, можете да кажете, че височината, на която сте стъпили, е 5 000 метра. Например някой месоядец се качва в една планина. В един момент в него се явява мисълта за вегетарианството. Това показва, че е стигнал на такава височина, на която се ражда мисълта за вегетарианство. Тази височина е 8 000 метра. Като стигне височина 9 000 метра, човек забравя своята националност. Значи, идеята за националността е по-силна от идеята за вегетарианството. Колкото по-нагоре се качваш, толкова по-високи идеи те занимават, докато най-после заспиш. Като заспиш, ти се намиращ вече на границата на земния живот. На тази граница именно вървят две успоредни линии: по едната идват общите идеи, а по другата – специфичните.

Всички изучават живота като общ въпрос, но всички се интересуват и специално от своя живот. Достатъчно е да погледнете ръката на човека, за да познаете колко време ще живее на Земята. Това се определя от линиите на ръката, както и от тяхната дължина и широчина. И по носа познаваме колко време ще живее човек. Колкото по-широк е носът и ноздрите са по-отворени, толкова по-дълъг е животът

на човека. Така той приема повече въздух, отколкото ако носът е тесен и ноздрите – сплеснати. Колкото по-малко въздух приема човек, толкова по-слабо се окислява кръвта, поради което се явяват чести заболявания: ту в мозъка, ту в дробовите, ту в стомаха. При това положение се отделя повече въглена киселина, повече утайки. Тогава казваме, че кръвта на човека е нечиста. Който има широк гръден кош, с голяма дълбочина, той ще живее по-дълго на Земята.

Като изучавате човешкото тяло, виждате, че има известно отношение между широчината и височината. Ако широчината вземе надмощие, явява се известна аномалия, която се отразява и върху характера на човека. Също така и височината не трябва да взема надмощие. Като измервате черепа, дохождате до мерките на мозъка. Ако широчината на мозъка в диаметър е 19 сантиметра, а дължината му – 17 сантиметра, имате един предприемчив човек, който обаче не издържа в борбите. Ако мозъкът на човека има 18 сантиметра широчина, а 17 сантиметра дължина, той е борчески дух. Ако главата на човека е повече широка, отколкото дълга, той е консерватор; а ако е дълга, той е либерален по характер. Изобщо при изучаване на лицето, на ръката дохождате до такива данни, по които определяте характера и способностите на човека. Да бъде лицето широко или дълго, това зависи от известни математически данни, които предшестват раждането на човека. Това не е произволен, случаен закон. Прадедите и родителите на детето имат влияние върху чертите на лицето му, както и върху размерите на цялото му тяло.

Съвременните учени не намират връзка между явленията на физическия и духовния свят, но ги разглеждат като нещо отделно. Окултната наука доказва връзката между всички явления – физически и духовни. Божествената наука отива още по-далеч. Тя казва, че развалянето и подобряването на време-

то има връзка с живота на човека. Не говоря само за обикновеното време, но и когато се явяват бури, циклони, земетресения, те имат отношение както към вътрешния органически живот, така и към мисълта на човека. За да се докаже това отношение, официалната наука изисква специални доказателства, които мъчно могат да се дадат. Мъчно можеш да убедиш човека в истинността на тези факти.

Човек сам трябва да се убеди в истината. Как ще му я доказваш? Истината не се нуждае от доказателства. Ако разказвам на някого за небето, за разумните същества, ще кажете, че това са празни думи. Няма какво да ти разказвам за небето, но ще те извикам при мене, за да си поговорим. — „Ама аз не се интересувам от такива въпроси.“ — „Ела при мене, аз няма да ти говоря за това, което не те интересува.“ Казах веднъж на един младеж: „Ти си млад човек, даровит. Имаш дарби и способности, които очакват условия за развитие. Утре ще срещнеш един богат човек и ще говориш с него. Той ще те хареса и ще ти помогне да продължиш образованието си“. — „Възможно ли е това?“ — „Ще го провериш и ще повярваш на думите ми. Не ти казвам нещо, което ще се случи след месец или година, но още утре ще го провериш. Този човек ще дойде от странство, утре ще се срещнете. Като се изпълнят думите ми, ще ме потърсиш, да ми кажеш вярно ли говоря, или не.“ — „Откъде знаеш, че ще стане така?“ — „Това са идеи от общата Божествена наука.“ Възможно ли е това? За онзи, който вижда, всичко е възможно. Далекогледият вижда нещата отдалеч, а късогледият — отблизо. Че късогледият не вижда нещата отдалеч, това не показва, че те не съществуват. — „Ама аз не виждам.“ Това нищо не значи, защото ти си късоглед. Късогледството и далекогледството не са общи за всички. Който не разбира и не вижда нещата отдалеч, той прибегва до специфичната наука.

Като ме слушат да говоря така, някои мислят, че ги заблуждавам. Това не е заблуждение, а наука. Има заблуждения и в науката, но те вървят след нея като сенки. И лъжата върви след учените като сянка. Като казах на онзи младеж, че ще срещне човек, който ще му помогне, той ме запита откъде зная и как виждам това, което другите не виждат. Как ще ви се докаже, че някой вижда? Вижда човекът, нищо повече. Ще дойде ден, когато ясновидството ще се обясни научно. Сега е необходимо да развиете онези органи, чрез които се обясняват явленията от Божествената наука. Съвременната наука нарича вътрешното схващане интуиция. Например когато ще ви се случи нещо лошо, вие усещате едно стягане под лъжичката. Щом стане катастрофата, малка или голяма, това стягане изчезва.

Една госпожа разказваше за нейното пътуване с мъжа ѝ от Виена за Берлин: „Щом влязохме в трена, мъжът ми стана особено неспокоен, никак не можа да заспи. Каза ми, че нещо го стяга под лъжичката. По едно време нашият трен се сблъска с един вагон, откачил се от друг трен, и настана голяма суматоха. Куфарите изпопадаха по главите ни, някои от пътниците изскочиха навън, главите на други се контузиха. След малко пътят беше разчистен. Тренът пое нататък и стягането, което мъжът ми изпитваше, изчезна“. Питам: каква връзка съществува между едно събитие, което предстои да стане, и стягането, което човек усеща под лъжичката? По този въпрос официалната наука мълчи. Но тя е човешка наука, специфична. Общата наука е Божествена. Сега хората се стремят да дойдат до Божествената наука, тоест до новата наука на живота. Тя ще постави живота на научна база.

Когато новата наука се приложи, младите, които ще се женят, ще бъдат поставени на щателно изследване. Ако нямат достатъчно материал за добър живот, ще ги съветват да не се женят, понеже не си съответстват. Човешкият мозък е нагласен като една арфа.

Ако мозъкът на жената не е нагласен в същата гама, в която е нагласен мозъкът на мъжа, дори те да са добри хора, започнат ли да свирят, ще се създаде дисхармония – от тяхната музика нищо няма да излезе. По-точно казано, те няма да имат допирни точки нито във физическия, нито в духовния, нито в Божествения свят, а между техните мисли, чувства и постъпки ще има пълна дисхармония. Или на търговски език казано, единият ще взима стока, без да плаща. Но каква търговия може да става, когато един взима, без да плаща, или когато всички взимат, а никой не плаща? Ако при едрия търговец идват дребни търговци, които взимат стока и нищо не плащат, колко време ще върви тази търговия?

Съвременните хора казват: „Без лъжа не може“. Аз пък отговарям: без истина не може. Лъжата има отношение главно към официалната наука, която аз наричам специфична наука. Тя създава нещастия на хората. Истината работи не със специфичната, а с общата наука, затова причинява радост на хората. Писанието казва: „От Египет повиках Сина си“. Какво правеше Христос в Египет? Учеше се там. Какво представлява Египет? Школа, която работи едновременно в трите свята: физическия, духовния и Божествения. За физическия свят бяха определени специални професори, които да преподават на Земята. Въглекопачите бяха ученици на тези професори. Професорите от духовния свят работят на повърхността на Земята. Професорите от Божествения свят работят във въздуха. На Земята те минават за авиатори. Едно трябва да се знае: който иска да стане авиатор, не трябва да пие. Ако някой авиатор е обичал да пие, непременно трябва да се откаже от пиянството. Ако авиаторът се качи пиян на аероплана, последният ще се обърне надолу, ще стане катастрофа. Изобщо авиаторът никога не трябва да пие.

Някои религиозни хора казват, че обичат Бога, но при едно изпитание се отказват от убеждението си. В сравнение с тях авиаторите са по-смели, издържат и при най-големите мъчнотии. Религиозният, който вярва в Бога, като се качи на аероплан, гледа по-скоро да слезе; после благодари, че е слязъл вече. Ще кажете, че това не е вярно. Преди години с един мой познат решихме да отидем в Балчик. Аз исках да тръгнем пеша, но той настояваше да се качим на гемия. Като влязохме в гемията, морето се развълнува много. Яви се толкова голяма буря, че той се разколеба да тръгнем ли, или да не тръгнем. Тръгнахме, но през цялото време бурята не утихна. Братът, който изобщо беше разговорчив, изгуби присъствие на духа и започна да се съмнява, че ще се спасим. Като излязохме на брега, всичко му мина. „Още един път – каза той – на дърво без корен не се качвам.“ Този човек, който проповядваше упование в Бога, щом влезе в гемията, всичко забрави, даже и Бога, в Когото вярваше. Като бяхме в гемията, попитах го: „Как си?“. – „Закъсах!“ Защо беше този страх у него? Защото имаше жена и деца. „Ти – казва – си свободен, но ако умра аз, жена ми и децата ми ще останат гладни и голи.“ Тогава му казах: „Бъди спокоен, мене риби не ме ядат. Аз зная общата наука и според нея казвам: „Като излезем от морето, след 20 минути бурята ще престане“. На брега той си извади часовника, за да проследи, и наистина след 20 минути бурята престана. – „Знаеш ли защо дойде тази буря? За да изпита твоята вяра.“ – „Откъде знаеш това?“ – „Има един закон, според който проверявам нещата. Това изпитание беше за тебе.“ Често ние уповаваме на известни чувства, които ни измамват.

Някой път времето е хубаво, а ти чувстваш в себе си известна тежест, като че ще се развали. Друг път времето е облачно, бурно, а ти усещаш някаква лекота – това е признак, че времето ще се оправи. Всеки от вас може да развие в себе си това чувство – да знае

кога времето ще се подобри или развали, да бъде добър метеоролог. Всеки от вас може да познае и своето бъдеще. Всеки може да чете в себе си. Чудно е да имате такава книга в себе си и да не можете да я четете! Ако не можете да четете от вашата книга – по главата, лицето, гърдите, краката, ръцете, гърба, изобщо по цялото си тяло, къде е вашето знание? Тогава ще приличате на онези българи, които носят Библията със себе си, но като я отворят, не могат да четат. Вие вярвате в Бога, но като се разболеете, викате лекари да ви правят инжекции. Обаче положението ви се влошава. Ти ще извикаш лекаря последен, а първо ще отвориш книгата на живота и оттам ще четеш. Ти имаш в себе си философ, който ще ти предскаже кога ще прекараш някаква болест и при какви условия ще оздравееш. Той ще ти каже какви лекарства да употребиш.

Всичко, което ви говоря, е необходимо за вас. Казвате, че искате да отидете на небето, да намерите Христа. Като го намерите, какво ще правите? Първото, което ще ви запита, то е дали сте чели книгата, която ви е дал. Ще кажете, че сте се молили на Бога. Това не е достатъчно. И простият, и ученият се молят. Важно е, като сте се молили, какво сте направили. Ти първо ще четеш, после ще се молиш; първо ще ядеш, после ще работиш. Молитвата е силна, когато си чел в Божествената книга. Като си чел, после ще кажеш: „Господи, дай ми сила и светлина да разбера как да приложя Божественото учение в живота“.

Вие мислите, че като отидете на онзи свят, там ще бъдат снизходителни към вас. Не е така. Вие приличате на онази 80-годишна баба, която една вечер сънувала, че е отишла на небето. След това тя слушала една моя беседа и дойде да ми каже: „Синко, всичко, което говориш, е вярно. Ето какъв съм сънувах: виждам се, че съм на небето между 24 старци, облечени с бели дрехи. Те седят пред една голяма маса и пишат нещо.

Като ме видяха, един от тях ме запита: „Бабо, защо си дошла тук?“. — „Дойдох да ви видя и да си почина малко от трудния живот на Земята.“ — „Знаеш ли да четеш?“ — „Не зная.“ — „Щом не знаеш, ще носиш вода.“ — „Е, синко, аз гледах да се освободя от носенето на вода на Земята, но и тук ме чака същото“. Така е, който не знае да чете, вода ще носи. Всички страдания и мъчнотии в живота ви се дължат на това, че не знаете да четете. Много неща сте чели, но от това, което хората са писали. Вие още не сте чели това, което Бог е написал във вас. И ако питате как трябва да се живее, ще ви кажа, че истинският живот е Божественият. Кое е по-добре: да ти сготви един готвач, който е без разбиране за истинската храна, и от неговото ядене да повръщаш или да ядеш ядене, сготвено от готвач, който разбира смисъла на храненето? Коя книга е по-хубава: която ще обърка ума ти или която ще внесе светлина в съзнанието ти?

Разглеждайте религията като наука. Хората са създали различни религии, но те са тълкувания. Има една обща религия, която свързва всички в едно. Който влезе в тази религия, става учен. Аз говоря за онова положение, към което ние се стремим — да станем съвършени. Христос казва: „Бъдете съвършени, както е съвършен Отец ваш небесни“. Не се обезсърчавайте, че не сте съвършени. Трябва да отидете в света да се учите. Колко пъти досега човек е дохождал на Земята! Мислете върху тази идея. — „Как е възможно да сме дохождали много пъти на Земята?“ Да се задава такъв въпрос, не е логично. Ако ученикът отиде само един ден на училище, може ли да стане професор? Трябват му най-малко 16 години учене, за да стане учен — по 365 дена всяка, това са няколко хиляди дни. Чудно нещо: как съвременните хора могат да вярват, че само в един ден човек може да придобие толкова качества? За случая ще си послужи с турската пословица: „И да видиш, не вярвай!“.

Ако приемем, че човек е излязъл от Бога, значи той е съществувал и по-рано. Той се е учил горе, на небето. Щом се казва в Писанието, че човек е направен по образ и подобие Божие, това подразбира, че той първо се е учил при ангелите. После Бог го е поставил в райската градина и най-после е дошъл да живее между хората. Човек е минал през три фази на живота. Той е излязъл от Божественото, тоест от висшето, като дух, обиколил е Вселената, след което е слязъл на Земята. Това е инволюционният път. А сега започва по обратен път, по пътя на еволюцията, да се качва от Земята във висшите светове, докато пак се върне при Бога. Така той ще има опитността на всички слънчеви системи. Такъв човек може ли да се заблуждава? Каквото и да му кажете, той всичко знае. Ще ви каже: „Аз бях и на Северния полюс, и на Слънцето, и на Сириус, и на Вега...“. Какво може да кажете за този човек, който е бил навсякъде? – „Това са далечни работи.“ Да, далечни са, но красиви! Далечни са за невежите, за безверниците, а близки за онези, които знаят. Вижте какво спокойствие изпитва астрономът, когато наблюдава звездите!

Изучавайте лицето си, както и черепа си, и ръцете си, за да дойдете до истинското знание. Оглеждайте се в огледалото най-малко три пъти на ден, да виждате най-малките промени, които стават у вас. Приятно е за човека да се оглежда: някой се усмихва, друг става сериозен. Всеки иска да познае себе си. Добре е човек да наблюдава всяка промяна на лицето си – в очите, веждите, устата. Красиво и интересно е човешкото лице, няма по-красив обект от него. Колкото повече изучаващ лицето си, толкова по-красиво става то. Същото може да се каже и за красивите планински местности. Колкото повече хора ги посещават, толкова по-голяма красота откриват в тях. Няма по-велико нещо от това да виждаш любовта, изразена на човешкото лице. Виждали ли сте любовта? Аз съм я виждал.

Няма по-велико нещо от това да виждаш мъдростта, изразена на човешкото лице. Няма по-велико нещо от това да виждаш истината, изразена на човешкото лице.

Казвам: засега ние сме изоставили Божествената книга, от която всичко може да се учи. След това вярваме в неща много неопределени: че един ден ще умрем, ще ни заровят в земята, ще отидем при ангелите. Какво знаете вие за ангелите? Преди всичко трябва да сте ги познали на Земята, после на небето. Някои ангели слизат на Земята и пак се връщат на небето. Те са пощальони, носят писма от небето за Земята. Кой от вас би повярвал в това? Аз не искам да вярвате, считайте го като приказка от „Хиляда и едно нощ“. Когато срещнете един човек, вие се радвате. Коя е причината за това? Седите в затвора, отникъде не иде светлина, но някой отваря една малка дупчица и оттам блесне един лъч. Вие веднага се зарадвате – светлина прониква в затвора. Отивате до дупчицата и започвате да наблюдавате. Пред вас се открива нов свят; в този нов свят има нещо красиво.

Всеки човек представлява един красив, велик свят. Сега аз говоря за умните хора, не за глупавите. Като срещнеш глупавия, той казва: „Знаеш ли кой съм аз!“. Ти си човек, който изучава специфичната наука. Аз говоря за общата, Божествената наука. Тя трябва да се изучава. Затова, като ставате сутрин, погледнете ръката си, да видите какво ще научите. Ръката на някого е мека, на друг – твърда. Защо е така? Естеството им е такова. То си има своите причини. Който е под влияние на Месечината, има мека ръка. Той си въобразява, че има на разположение къщи, ниви, слуги. Той не обича да работи, предпочита другите да работят за него. Който е с груба, твърда ръка, той е егоист. Каквото направи, постоянно го споменава. Изкуство е да правиш ръката си и мека, и твърда според случая. Тя не трябва да бъде нито много мека,

нито много твърда, но зависи от случая. Когато трябва да измъкнеш някого от кръчмата, ръката ти трябва да бъде твърда, за да го разтърсиш и да му кажеш: „Това място не е за тебе. Хайде да се върнеш вкъщи“ – тоест да отиде на училище, да помни кога е бил в кръчмата. Любовта се предава чрез мекота, а знанието и мъдростта – чрез твърдост. Обаче има известно съчетание между любовта и чувствата, както и между знанието и мисълта. От ръкуването ви зависи дали ще ви приемат на работа, или не.

Ще ви приведа един пример от живота. Един богат американец, банкир, дал обявление във вестниците, че търси секретар или секретарка за кантората си. Още на другия ден в кантората се явил един момък, който бил завършил два факултета. Като се ръкувал с банкиера, той му стиснал силно ръката. Банкирът го погледнал и му казал: „Ще ви имам предвид“. След малко влязла една млада госпожица, която му се поклонила и след това се ръкувала с него. Той веднага казал: „Приемам ви за моя секретарка“. Ще кажете, че банкирът харесал тази госпожица, затова я назначил. Не е въпросът във външното харесване, но в ръкуването. Тя носела в себе си мекотата и любовта. Банкирът бил много доволен от работата ѝ и след време се оженил за нея. Тя му родила четири деца, от които също бил много доволен. И той винаги си казвал: „Благословен да е онзи момент, в който срещнах тази жена! Тя ме направи щастлив“. Ръката на младата жена направи банкиера щастлив. Питам: ако вие не можете да се ръкувате както трябва, тогава защо ви е дадена ръката?

„От Египет повиках Сина си.“ Ако и вие не можете да повикате сина си от Египет, за да ви донесе истинското знание, защо ви е той? Христос дойде от Египет, за да учи евреите как да живеят. Понеже вярвах в Мойсей и в своите кабалисти, които бяха подобни на нашите учени, евреите казаха: „Тази наука не е за нас. Тя ще развали света“. Тогава започнаха да преследват

Христос, като приложиха към него римските закони. Ако между сегашните хора се яви някой като Христос, и с него ще постъпят по същия начин, както евреите постъпиха. Дойде ли някое ново учение, ще кажат, че то не е съгласно с тяхното верую. Според мене всяко верую, всяко учение трябва да се съгласува с Божиите закони. За да съгласуваш известно учение със своите вярвания, трябва да отидеш при източника на нещата и с него да го съгласуваш. Не е важно какво учи сегашната църква, важно е какво е учил Христос. Христос е проповядвал две неща: да те обича Бог и ти да Го обичаш. Да те обичат ангелите и ти да ги обичаш. Да те обичат хората и ти да ги обичаш. Да те познава Бог и ти да Го познаваш. Да те познават ангелите и ти да ги познаваш. Това е учението на Христос, което той е развил научно.

И тъй, всеки човек трябва да се върне от Египет. Знание е нужно на всички. Не говоря за специфичното знание, което сега се прилага. Говоря за общото, за Божественото знание, или да се вслушва човек в тихия глас на душата си. Има едно висше начало в човека – него трябва да слуша той. Това начало наричаме *висше Аз, Господ в човека, Божественият глас*. Бог живее във всеки човек, който Го нарича *моят Бог*. Човек е свързан с Единия, Великия, Безграничния. В Него се крие истинската, положителната наука, необходима за всички живи същества. Без това знание Любовта не може да дойде в човека. Без това знание и Мъдростта не може да дойде. Ето защо време е човек да изучава себе си. Като познае себе си, той ще е в сила да махне от пътя си всички мъчности и страдания. Ако един не може да махне мъчнотиите и страданията си, нека се съберат двама, трима, десетима или сто души. Множеството ще се справи с мъчнотиите на всички.

В Америка има едно общество за взаимопомощ, което наброява повече от сто хиляди членове. Ако един от членовете заболяе, той изпраща писмо до

централата. Хората веднага се събират и започват да се молят за него. Друг член закъса нещо в службата си – и той пише писмо до централата. Пак се събират на обща молитва. Мома или момък иска да се жени, но среща мъчнотия; пише на съмишлениците си и те помагат. Жена иска да има детенце, но страда от нещо. Тя пише на близките си от обществото и те веднага отправят молитвата си към Бога. На сто техни молитви седемдесет и пет имат резултат. Общата молитва е пътят, по който хората успяват в живота си. В американските вестници постоянно ще срещнете благодарност от тези, които са получили помощ. Просителят изпраща с писмото си само един долар, но той дава големи резултати. Не е въпросът в количеството на парите, важно е да вложиш нещо.

Сега ще направя малка почивка в мисълта, ще взема друга посока. Казвам: напуснете старите си вярвания и разбирания. Дръжте се за онова знание, което е вложено във вас. То представлява велика, мощна сила. И тогава, ако много хора участват със своята колективна мисъл или със своето колективно знание, те са непобедими. Хиляди и милиарди капки, събрани на едно място, образуват голям порой или извор, който върши чудеса. Където мине, той полива и оросява цветя, градини, полета. Хиляди и милиарди капки, събрани на едно място, движат машини, локомотиви. Хиляди човешки мисли и чувства, събрани на едно място, представляват мощна, непобедима сила. Впрегнете мисълта си в обща, благотворна работа, за да опитате нейната мощна сила. Религиозните и духовните хора трябва да приложат не само молитвата, но и мисълта си в една обща, творческа работа.

Казано е в Писанието: „Повярвай в Господа Исуса Христа, и ще бъдеш спасен ти и домът ти“. С други думи казано: приложи Божия закон, и ще бъдеш спасен ти, домът ти и цялото човечество. Без знание не може да се угоди на Бога. Вярата се нуждае от знание.

Значи, ще угодиш на Бога, като имаш вяра и знание. Не отделяйте знанието от вярата. Знание без вяра не е истинско знание. И вяра без знание не е истинска вяра. – „В какво да вярвам?“ Ще вярваш в силата на малкото, както вярваш в голямото. Казано е: „Верният в малкото е верен и в голямото“. Вярвай на онзи, който никога не те е лъгал: и в най-малкото той е бил верен. Има хора, които никога не лъжат. Има и такива, които всякога лъжат – защо? Нямаат устойчивост в себе си, страхът взима надмощие в тях. Те лъжат, понеже центърът на съвестта в тях не е развит. Те са користолюбиви, тщеславни хора. Ако се освободят от тези слабости, престават да лъжат. Лицето на онзи, който лъже, има особен строеж, особен израз. Погледът му е насочен надолу, към земята. Който говори истината, гледа нагоре. Погледът му е чист, ясен.

Веднъж отидох в едно религиозно общество, където видях двама души да разговарят: единият минава за учен окултист, а другият – за добър медиум. Като влязох, медиумът, който беше жена, ме погледна с едното си око, с което искаше да ми каже: решила съм да поизлъжа малко този учен. Тя започна да разказва за една икона, която била заровена в земята и била много интересна. – „Колко време е била заровена?“ – „Няколко века.“ – „Тук ли е иконата?“ – „Тук е.“ Донесят иконата и аз виждам, че е нова, рисувана едва преди две-три години, и е била плитко заровена в земята, най-много на три-четири метра. Казвам: това е религиозна лъжа, която не може да мине пред мене. С такива лъжи човек може сам да си напакости.

Освободете се от лъжата и приемоте истината. Не преувеличавайте нещата. Ако с Бога не можете да се справите, без Него съвсем наникъде не можете да излезете. Религиозните обичат да преувеличават нещата, нямаат точна мярка, точен пергел, с който да ги измерват. Питат някого: „Колко е голямо това нещо?“ – „Много е голямо.“ – „Но колко голямо е всъщност?“

– „Не зная точно.“ Измервай нещата точно, да знаеш истинската им големина. Ако преувеличаваш, сам ще си създадеш неприятности. Не бързайте да се произнасят за нещата, за всяко от тях трябва да имате точно определена мярка. Проверявайте всичко, та като говорите, да ви вярват.

Казваш, че си видял нещо. – „Какво видя?“ – „Един ангел.“ – „То може да е субективно виждане.“ Аз вярвам в субективните неща. Те са за разумните хора. Ето, овчарите видяха звездата при раждането на Христос, мъдреците, които очакваха идването му цели три хиляди години, видяха тази звезда, но други не я видяха. Ирод не я видя. Ако беше я видял, по нея щеше да намери Христос. Ако кажете на някой религиозен, че малцина са видели тази звезда, ще ви нарекат еретик. Те ще ви кажат: „Как се осмелявате да говорите така?“. Според тях всички хора по това време са видели звездата. Според мене реално е само това, което ти виждаш. Това, което всички виждат, не е реално. Мнозина виждат нещо едновременно, обаче всеки го вижда по своему. Кой е истинският вид на това нещо? Един го преувеличил малко, друг – повече, трети – още повече. Не че хората съзнателно преувеличават, но става една рефлексия, едно отражение, което изменя явленията. Човек преувеличава, без да иска, това е свойство на ума. Ако не искате да преувеличавате, поставете всяко нещо на неговото място. Това значи: повдигнете се високо и оттам разглеждайте нещата.

И тъй, когато говорите истината, трябва да поставяте всяко нещо на неговото място. Всичко, което Бог е казал, е истинно; всичко, което човек е казал, е преувеличено. Божиите думи поставете на първи план, а човешките – настрана. Това, което изтича от вашия ум, вашето сърце и вашата воля, съдържа истината в себе си. От него човек разбира миналото си и сегашното си състояние, а така също и своето бъдеще.

Ако не можете да разберете миналото си, настоящето си и бъдещето си, и при ангелите да отидете, нищо няма да научите. Под *ангели* разбирам най-разумните и най-добрите същества в света. Ако отидете при тях, с какво ще ги занимавате? Ако те ви говорят, а вие не ги слушате, по-добре не отивайте при тях. Ще започнете да им разправяте за мъчнотиите си, но и те няма да ви слушат.

Вие се нуждаете от нова наука. Всеки трябва да учи. Простият казва, че учените хора развалят света. Не е така. Според мене невежите на общата наука и учените на специфичната наука развалят света. Учените, които се занимават със задушливите газове, развалят света. Дотук е стигнала науката. Ако сега се отвори война и се приложат задушливите газове, целият свят ще изчезне. При такава война ще пострадат не само тия, които са на фронта, но и тия в тила, както и мирното население. Защо ни е такава наука, която ще унищожи живота? Това не е наука. Истински учен е онзи, който може да възкресява мъртвите. Той ще отиде при гроба на умрелия и ще му каже: „Излез вън!“, после ще го пита как и защо е влязъл в гроба.

Казвам: в този ден, когато приложат задушливите газове, ще дойдат хора от светлото Братство и ще донесат новата наука. Тогава ще стане това, което някога е казано: „Който чуе гласа Му, ще възкръсне“. Тогава аз ще ви запитам: на коя наука искате да служите – на егоизма или на възкресението? Желая на всички ви да бъдете хора на възкресението.

21 септември 1930 г., София, Изгрев

Не могат да приемат

А той им рече: „Не могат всички да приемат тази дума, но на колкото е дадено“.

Матей 19:11

„Не могат всички да приемат тази дума.“ Това е едно неопределено изречение. Кой не приемат? Искат да назначат някого на служба, но той не я приема, защото счита, че не отговаря на неговото знание. Затова казва: „Тази работа не е за мене“. Искат да оженят някого, но и той казва: „Тази работа не е за мене“. Защо казва така? Защото няма достатъчно пари, а от друга страна, не му харесва другарката, която му препоръчват. Викат го някъде да свири, но той и от това се отказва, под предлог че не може да свири.

„Всички не могат да приемат.“ Какво не могат да приемат? Разумното в света. Като говориш на някого за Разумното Начало, той казва: „Главата ми не може да побере това“. Всяко нещо, което не можеш да разбереш, не можеш и да го приемеш. Ето защо човек приема само това, което може да разбере. Казват му: „Ако не разбираш нещо, приеми го на вяра“. Мнозина не разбират какво нещо е вярата. Не че абсолютно не я разбират, но имат елементарни схващания за нея. Вярата предшества знанието. Ти не знаеш нещата, докато нямаш вяра; и не можеш да вярваш, докато нямаш знание. Значи вярата предшества знанието, но и знанието предшества вярата. Защо е така? Защото вярата е процес, който има отношение към знанието. За да вярвам в даден човек, в небето или в Слънцето, нужно е моето съзнание да участва в това, в което вярвам. Ще дойде някой да развива пред вас теория за Слънцето. За да приемете тази теория, съзнанието ви

НЕ МОГАТ ДА ПРИЕМАТ

трябва да е отворено за нея. Ако не е така, ще се натъкнете на същите заблуждения, каквито имате днес.

Повечето хора разсъждават като децата. Цъкнат една клечка кибрит и мислят, че с нея могат да запалят огъня – преди всичко дърва са нужни за огъня. Сега ли е произлязъл огънят? Не, той предшества клечката. Ти не можеш да запалиш огън, ако самата клечка не може да гори. Ясновидецът, като отива да купи кибрит, първо гледа дали клечките могат да горят. Ако могат да горят, той ще ги запали, а с тях ще запали и огън. Ако не могат да горят, ще ги цъка една след друга, без да свърши някаква работа. В това отношение и хората приличат на кибритени клечки. Ако човек няма съзнание, той е кибритена клечка, която нито отвън има огън, нито отвътре. Той може да философства, че вярва в Бога, но това са празни думи. За такъв човек турците казват: „И да е така, пак не го вярвайте“. Това е все едно да се намираш пред мъртвец или пред костите на някой отдавна умрял и да казваш, че можеш да го възкресиш. Да мислиш, че можеш да възкресиш човека, е едно, а да го възкресиш в действителност, е друго нещо.

Още като видя човека, аз зная гори ли в него огънят на възкресението. Гледам, очите му са заспали, а той си въобразява, че ще възкреси някого. То е все едно умрялото магаре да помага на друго умряло магаре. Може да възкресява мъртви само онзи, който има живот в себе си, който сам е безсмъртен. А безсмъртен е този, който има в себе си поне една точка на равновесие, от която никой не може да го помести. Ако всеки може да те отклони от твоя център и да ти даде друга посока на движение, ти си човек без път и направление. Малката река всеки може да отбие от пътя ѝ, но голямата река никой не може да отбие. Малките блата всеки може да пресуши, но големия океан никой не може да пресуши. С малката река всеки може да си играе, да я отбие от пътя ѝ, но дойде ли се до някоя

голяма река, такава като Мисисипи или Амазонка, никой не може да я отбие от пътя ѝ. Следователно, когато някои питат могат ли да устоят на условията на живота, казвам: ако твоето верую е като малка река, всеки може да те отбие от него, но ако твоето верую е като голяма река, с мощна сила, никой не може да те отбие от него.

„Не могат всички да възприемат тази дума, но на колкото е дадено.“ Някои казват: „Проповядвай ни това, което знаем“. Няма защо да ви проповядвам това, което знаете. — „Посвири ни това, което знаем.“ Няма защо да ви свиря това, което знаете. Няма защо и да ви пея това, което знаете. Ние ще ви проповядваме това, което не знаете, ще ви пеем и свирим това, което не знаете. Логически така е поставен въпросът. Сега аз искам да си починете малко от вашите стари разбирания. Искам да ви обърна внимание на научната страна. Затова няма да ви проповядвам като на религиозни хора. Религиозният е човек на сърцето. Религиозните се движат в атмосфера, свършено различна от тази на светските.

Вие още не сте готови да ви се проповядва нова религия. За да ви се проповядва нова религия, трябва да изгубите всичкото си богатство, всичкото си знание и да останете без нищо, както сте родени. Тъй както днес живеете, вие се стремите да бъдете в положението на богатия и на учения. Като сте в такова положение, както и да си обяснявате какво е Бог, в края на краищата ще продължите да живеете по стария начин. В такъв случай можем да кажем, че и вярващият, и безверникът живеят по един и същи начин. Религиозният, макар че проповядва на хората да раздадат всичкото си имане, сам не раздава своето. Колко религиозни хора днес са готови да раздадат имането си? Колкото такива да има, те са изключения. Общо правило е, че и безверникът не дава, както и вярващият. Понякога и безверникът дава толкова, колкото набожният.

НЕ МОГАТ ДА ПРИЕМАТ

Какво означава думата *безверник*? Не се знае точно кой е безверник и кой – вярващ. От чисто научно гледище трябва да изследваме хората. Какъв е новият метод за изследване на човека? За да познаете човека, начертайте две криви линии, които са с една допирна точка – едната от тях да е изпъкнала, а другата да е вдлъбната; после начертайте две прави линии, които да се пресичат в една точка. Това е една формула, която сами ще разгадаете. По изпъкналата линия ще познаете какво може да направи човек в умствения свят. По вдлъбнатата линия ще познаете какво може да направи човек на физическия свят. По двете прави линии, които се пресичат в една точка, ще познаете чувствата и способностите на човека. Какво ще разберете от тези линии?

Вие сте дошли на Земята да се учите. Проповядват ви: „Вярвайте в Бога! Обичайте Бога!“. Кое е онова, което дава цена на любовта? Стойността на любовта се увеличава, както тази на скъпоценните камъни. Когато диамантът се шлифова, той придобива свойството да пречупва светлината и става по-ценен, отколкото преди шлифването. Нарисуваното от художника платно е по-ценно, отколкото е било преди това. Като нарисувано, то се продава по-скъпо, особено когато върху него е работил виден художник.

Кое дава цена на любовта? Мъдростта е цената на любовта. Ако мъдростта не влезе да работи в твоя живот, ти струваш колкото ненарисуваното платно. Колкото повече време минава, толкова цената на празното платно намалява. Защо? Колкото повече остаряват нещата, толкова повече и цената им намалява. Същото е и в живота. Младата мома, която едва е излязла от кросното, струва повече от бабата. Младата мома е подобна на копринено платно, което току-що е излязло от кросното – всеки може да го купи. Какво означава това? Каквото ви казвам. Ако ви сложа ядене и вие започнете да ядете от него, трябва ли да ме пита-

те какво съм ви сложил? Яжте, нищо повече. Аз знам
защо съм ви сложил това ядене.

Казвам: онова, което може да повдигне вашия
живот, както и любовта ви, то е правилното им разби-
ране. Знанието повдига любовта. То повдига и живота
ви. С повдигането на любовта трябва да се повдигне и
вярата. Щом се усилюва вярата, и знанието се усилюва.
Няма човек, на когото знанието да се усилюва, а вярата
да не се усилюва. Колкото вярваш в своето знание,
толкова ще вярваш и в знанието на хората. Защо?
Защото и те не са придобили знанието си от другаде,
освен от хората, живота и природата. Човек се ражда
със своите способности, но знанието си придобива
после сам. За да придобие знание, той трябва да вярва
в онзи, който го учи.

В това отношение аз съм правил много опити.
Срещам някого, който не знае да чете, и му казвам:
„Ти си способен, трябва да се учиш“. След няколко
години пак го срещам и той ми казва: „Благодаря
ти, твоите думи излязоха верни. Ти вложи вярата си
в мене и аз се насърчих. Учих, завърших универси-
тет, придобих знания“. Ти трябва не само в мене да
вярваш, и не само в знанието, което си придобил, но и
в това знание, което носиш в себе си. Има едно непре-
рывно знание в човека. Като се ражда, човек носи
известно знание в себе си, но при слизането му от
духовния свят в неговото съзнание става едно прекъс-
ване и той мисли, че няма връзка между знанието,
което носи в себе си, и това, което придобива отвън.
Това е заблуждение. Така и в съня става привидно
прекъсване на връзката между физическия и духов-
ния свят, а като се събудите от сън, пак продължавате
физическия си живот. Съзнанието работи непре-
рывно във всички области, но като не съзнавате това, вие
казвате: „Снощи сънувах нещо“. Това, което ни е ясно,
ние наричаме буден живот, а това, което не ни е ясно,
наричаме сън.

НЕ МОГАТ ДА ПРИЕМАТ

Да се върнем към формулата, която ви дадох, към кривите и правите линии. Трябва да знаете какви са отношенията на двете криви линии, както и на правите помежду им. Ако изпъкналата линия, която означава човешката разумност, е по-малка от вдлъбнатата, която означава волята, тогава човек е упорит, той е само човек на опитите. Такъв е в състояние да счупи двайсет рала, да осакати няколко коне и волове, но да постигне желанието си. Този човек е в състояние да направи повече пакости, отколкото да принесе някаква полза. Ако изпъкналата линия е по-голяма от вдлъбнатата, човекът е на мястото си. През целия си живот той може да направи само една погрешка. Той е човек на разума, голям реалист е, вярва само в това, което вижда. Нима евреите, римляните, асирийците, египтяните не вярваха в това, което виждаха? Защо тяхното верую да не е право? Ако е въпрос само на вяра, каква е разликата между християнството и будизма? И каква е разликата между тяхното верую и идолопоклонничеството? И едните, и другите вярват. Това, което създава вярата, е знанието. В живота има творчество, има и опитности – и в едното, и в другото има резултати, но различни.

Ще ви приведа един пример от средните векове. Един от тогавашните лекари имал специален метод за лекуване на болни. Каквато и да била болестта, той пускал кръв на болния и след това му давал да пие топла вода. В края на краищата всички болни умирали. Често лекарят се запитвал: „Защо Бог не ми дава по-големи способности, да оздравяват болните ми?“. Най-после той се примирил със следното заключение: „Не съм само аз този, чиито болни умират. Като наблюдавам как лекуват другите лекари, виждам, че и техните болни умират“. Това не е утеха. Това не е наука. Каква наука е тази, която уморява хората? Този лекар прилагал своя метод цели двайсет години, докато най-после решил да приложи друг метод, с който да не умират толкова хора.

Преди години ме повикаха в едно семейство, да прегледам една болна, която девет месеца употребявала все едно и също лекарство. Казвам: това е отравяне. Като прегледах болната, разбрах, че тя ще замине за другия свят най-много след две-три седмици. Близките ѝ ме запитаха: „Не може ли по някакъв начин да се излекува, да ѝ се помогне?“. Цели девет месеца тя е взимала едно и също лекарство! Ако приемате едно лекарство, което в продължение на три дена не даде резултат, изхвърлете го навън. Това лекарство не може да ви помогне. Като го употребиш най-много три пъти и не ти помогне, не прави повече опити. Всъщност можеш да правиш колкото щеш опити, но ще заминеш за другия свят, ще идеш при отците си. С това не упреквам медиците, но искам да ви освободя от заблуденията. Това не е истинска наука, но веруя, което е догматизъм, буквоядство. Имаш едно веруя, което не ти помага – тури го настрана.

Когато Христос говорел за отношението към жената, той не подразбирал тогавашния брак между евреите. Думите му не се отнасят и до брака на сегашните хора. Запитали го: „Защо Мойсей каза, че мъжът може да даде разводно писмо на жена си?“. Христос отговорил: „Отначало не беше така. След като изопачихте Божия закон, тогава Мойсей създаде закона за развеждането“. Вие може да ожените двама души, но ако те нямат любов помежду си, в края на краищата ще се разведат или на Земята, или на небето. Искате да ожените дъщеря си, сина си. Момата може да е благородна и добра, но ако се ожени за човек, който не ѝ подхожда, тя ще си замине за другия свят – ще се разведе. Същото става и с мъжа. Щом Божественото напусне човека, в мъжа и в жената остава само човекът животно, при което те ще се карат и ще се бият. А това не е живот. Свекървата ще бъде недоволна от снахата и ще казва: „Нашата снаха не е добра“. Как може да бъде добра и благородна, когато Божествено-

НЕ МОГАТ ДА ПРИЕМАТ

то я е напуснало, отишло е на небето? — „Ама много е устата.“ Как да не е устата? Ако развъртиш крана на чешмата, няма ли да бъде и тя устата? Като развъртиш крана, може да се пукне някоя тръба и водата да потече. Казваш: „Пукна се тръбата“.

Ако поставите човека на служба, която не му подхожда, той пак същото ще преживее. Майката казва на сина си: „Синко, стани стражар, добре ще ти плащат“. — „Не мога, майко, тази работа не ми подхожда.“ — „Тогава хвани каквато и да е работа, само да не си губиш времето.“ Ако синът се хване на работа, която не му е по сърце, Божественото го напуска и той остава на Земята човек-животно, което изпълнява службата си по необходимост. Питам: какъв е смисълът на военната служба? Да подготви защитници на народа, както и на отечеството. Как ще защитавате човека: с изпъкналата или с вдлъбнатата линия? Велико нещо е да защитаваш народа си, но трябва да знаеш как да го правиш. — „Да защитаваме дома си!“ Да го защитаваме, защото трябва да внесем великите блага на живота, велик мир, велика свобода, велико знание и велика любов. Като говоря за свобода, нямам предвид само външната свобода. Ние трябва да бъдем умни.

Вие сте човек с изкълчен крак и аз, понеже влизам в положението ви, трябва да го наместя. Всяко движение на крака ви причинява болка, започвате да викаете. Зная, че ви боли, затова казвам: „Ако има някой друг, по-опитен от мене, нека той да намести крака ви“. Когато няма кой да намести счупения крак, тогава ще се явя аз. Аз ще бъда последен. Ако няма кой да го намести, хилав ще остане. Днес аз говоря на онези от вас, на които никой не може да намести крака. Аз идвам последен. Който е здрав, той ще се учи от мене. Който е болен, ще го турим на масата. И за здравия ще дойде ден да намества крака на другите. Като ви говоря, аз имам цел да ви дам семе, което един ден вие ще посее на нивата си. Всички ще се ползвате от

това, което ви говоря. Като го посеете, то ще израсте, ще даде плод. А като го приберете в хамбара, ще ядете всички от него: и жена ви, и децата ви, и вие.

Казвам: цената на любовта трябва да се увеличава. Ако в човека, когото обичате, не можете всеки ден да откривате по една добра черта, вашето приятелство скоро ще свърши. Така е било преди хиляди години, така е и сега. За да бъде приятелството непреривно, приятелите трябва всеки ден да си откриват по една добра черта. Ако това не става, аз мога да определя след колко години тяхното приятелство ще свърши. Вие искате да бъдете щастливи. Казвам: приятелството е път към щастие. Казва се в Писанието, че трябва да любиш ближния си, но това не може да стане, ако всеки ден не откриваш в него една добра черта, една добродетел или една добра постъпка. В живота става обратното: всички религиозни и светски хора постоянно търсят едни на други отрицателните черти. Те постоянно търсят погрешките и недостатъците на другите. Като се запознаят с някого, първия ден се възхищават от него, казват, че е цял светия. На втория ден казват, че е талантлив. Не се минава много, и те вече казват: „Този човек не е нито светия, нито гениален, нито талантлив, но е обикновен“. Някои даже го считат за голям простак и казват: „Много сме се лъгали в този човек“.

Сега ще ви приведа един пример. Един турски бей – княз, млад момък, се движел между хората добре облечен, със сърма и коприна, с красиво нашарена салтамарка*. Всички го харесвали и го наричали „бей на бейовете“, „княз на князете“. Той си казал: „Не съм доволен от положението си. Искам да намеря една хубава мома, да се сгодя за нея, да видя какво ще кажат тогава хората за мене“. И намерил наистина една хубава мома, за която се сгодил. Всички се произ-

* салтамарка *остар*. Къса горна дреха, обшита с кожа.

несли за него: „Близко е до хората“. После си казал: „Искам да се ожения, да видя какво ще кажат хората за мене“. Оженил се и те казали: „Сега е заедно с хората“. По-късно бейт си казал: „Не мога повече да търпя да казват, че съм близко до хората, заедно с хората. Ще напусна жена си, да видя какво този път ще кажат за мене“. Той напуснал жена си и чул, че се произнесли за него така: „Сега стана за посмешище на хората“.

И ние започваме като този бей – най-напред сме княз на князете, после сме близко до хората, после – заедно с хората и най-после ставаме посмешище на хората. Аз бих желал да започнем с посмешище на хората и да свършим с княз на князете. На какво ще приличаме, ако станем посмешище на хората? Този процес е верен и за самия човек. В какво ще се превърнем, ако станем посмешище на самите себе си? Защо пропадна турският бей, тоест този княз? Защото искаше да знае мнението на хората. Докато му казвали „княз на князете“, той не бил доволен, мислел, че ще кажат нещо повече за него. Като сам, той бил княз на князете, а щом се свързал с друг човек, дошъл близко до хората. Това, което хората вършели, и той го вършел. След това напуснал жена си, като мислел, че така ще разреши въпроса. Обаче въпросът не се разрешил така. Той изпаднал в противоречие.

Казвам: ако изгубите своя възвишен идеал, вие ще се намерите в положението на турския бей, за когото хората казали, че станал за посмешище. Започвате със своя възвишен идеал, а после казвате: „Няма да го бъде, ще отидем да живеем в широкия свят“. Най-после казвате: „Животът няма смисъл“. Не, животът има смисъл, но според степента на вашите разбирания. Това, което разказах, не трябва да ви засяга, то е само за обяснение. Аз не вярвам, че сте на мястото на бейа. Вие сте само зрители, ще вземете поука от неговото положение. В даден случай всеки може да изпадне в положението на бейа. Затова всеки трябва да разбира това, което е вложено в него.

Когато с тебе стават резки промени, трябва да знаеш, че те са външни, а не твои. Това не си ти, но си в положението на човек, влязъл в лодка. Морето постоянно те люлее, това не зависи от тебе. Когато то утихне, и ти ще бъдеш кротък. Следователно не се свързвай с морето. Като излезеш на сушата, твоите отношения ще бъдат други. Не влизай в морето, ако не знаеш да плуваш. Ако един момък се ожени за една мома, която е като морето, какво ще бъде неговото положение? Първо той ще повръща, после ще се разведат. Според кабалистите никога не трябва да се жениш за мома с произход от водните духове. Никога не се жени за мома, която произхожда от въздушните духове, никога не се жени за мома, която произхожда от огнените духове. Огнените духове се наричат още саламандри, водните – ундини, а въздушните – силфи. Следователно не се заемай да обработваш мочурлива градина. Обработвай място, където има вода, където ти сам можеш да бъдеш господар на положението.

Следователно, ако си се родил на Земята, но не разбираш условията, при които живееш, и казваш, че са лоши, какъв смисъл има твоето дохождане на нея? Как е създадена Земята и кой я е създал, това не е въпрос за разискване. Не е нужно и да се вярва в това, което се казва. Ти трябва да разбираш законите на светлината и влиянието ѝ върху тебе. Трябва да разбираш законите на въздуха и влиянието му върху тебе. Трябва да разбираш законите на водата и влиянието ѝ върху тебе. Трябва да разбираш законите на храненето и влиянието му върху тебе. Трябва да разбираш и материала, от който си съградил къщата си. Най-после ти трябва да разбираш силите, които действат върху тебе, както и тези, които ти противодействат. Ти трябва да бъдеш моряк, който знае с какъв параход да пътува. Ако параходът е слаб, да знаеш, че не трябва да влизаш в него. Параходът трябва да бъде здрав.

НЕ МОГАТ ДА ПРИЕМАТ

Казвате: „Бог ще оправи света“. Какво разбирате под думите *Бог ще оправи света*? Някои от вас разбират значението на тези думи. Други пък подразбират някой министър или друго високопоставено лице, което може да уреди работите им, да им помогне. Всеки трябва да има един такъв Господ в себе си или вън от себе си, който да му помага, да му урежда работите. Добре е да дружите с разумни хора, които да ви помагат. Бог е само между разумните. Вън от разумността Бог не съществува. За мене не е важно каква идея имате за Бога, важно е как работи тази идея между хората. Не е важно какво мислите за въздуха, важно е как го използвате.

Не е лесно да възприемеш правилно идеята за Бога. Тя е отвличена, философска идея. Когато се разисква върху тази идея, едни философи казват, че Бог не съществува вън от нас; други казват, че Бог съществува вън от нас. Това са човешки разбирания, човешки предположения. Това не може да се докаже на опит. Как ще докажеш какво е съдържанието на нещо, което не виждаш? Как ще определиш нещо, което не се определя? Как ще определиш границите на това, което няма граници? Как ще определиш скоростта на една величина, която непрекъснато се движи? Казва се, че Бог действа едновременно в цялата Вселена. Как ще определим Бога? Той действа едновременно във всички свои центрове. Затова се казва, че Бог е извън времето и пространството. Човешкият ум не е в състояние да определи какво нещо е Бог. Всъщност какво е Бог, как и къде се проявява, това е Негова работа. Един ден, когато Той сам дойде да проповядва, ще отговори на всички въпроси, които ни интересуват.

Съвременните хора изпадат в положението на онзи астроном, който дълго време се молил да му се открие какво нещо е славата Божия. След 25 години очакване той сънувал интересен сън. Един ангел

дошъл при него в съня и му казал: „Молитвата ти е приета“. Същевременно астрономът чул глас, отправен към ангела: „Остави тялото му на Земята, а двойникът му вземи със себе си, да го разходиш из пространството“. Той усетил, че става много лек и се понася нависоко. Така се носел той от една планета на друга, от една слънчева система в друга и като видял, че това няма край, казал: „Искам вече да се върна на Земята. Уплаших се от това, което видях“. И сега, когато някой каже, че иска да отиде на небето, аз отговарям: „Ако отидеш на небето с тези разбирания, които имаш, ще се намериш в чудо от това, което ще видиш“.

Мощни, силни са идеите, с които живеят възвишените същества. Ако се натъкнете на тях, не само че няма да ги разберете, но ще се объркате, ще дойдете до полудяване. Как ще се справите с възвишените същества? За вас те са подобни на богове. Едни от тях управляват Сатурн, други – Сириус, трети – Венера, четвърти – Земята. Можете ли да разберете техния език? Те ще минат край вас и ще заминат, без да ви видят. Как ще останете между същества, които не ви обръщат никакво внимание? Ако тези същества ви отправят само един поглед, вие ще се почувствате щастливи. Така именно ще почувствате Божията милост. Ако искате и вие, които сте тук, да разберете милостта на Бога, трябва да живеете с мене хиляда години, да ви уча и да ви проповядвам. Това не е лесна работа. Като Бога друг няма. Другите същества ви гледат отвисоко. Ако сте умни, те ще ви обърнат внимание. Когато един ангел от Слънчевата система дойде при тебе, ти му даваш отчет за живота си. Има ангели, до които не можеш да се приближиш. Дълго време ще стоиш пред вратата им, докато те приемат. Не постъпват ли така и министрите на Земята? Колко време трябва да чакаш пред вратата на някой министър, докато те приеме! Това не е майката, която е готова във всеки един момент да приеме детето си.

НЕ МОГАТ ДА ПРИЕМАТ

Сега аз ви говоря само за външната страна на небесния живот, а не за неговата вътрешна страна. Животът на ангелите има външна и вътрешна страна. Ако искаш да влезеш в небето и нямаш отношение към едно от възвишените същества там, по-добре не влизай, защото ще се почувстваш самотен, изоставен от всички. За да има отношения между две същества, те непременно трябва да се обичат. За да се изяви любовта, нужно е знание, в което действа законът на Истината. Ако носиш в себе си любов, знание, мъдрост и истина, възвишените същества ще ти обърнат внимание. Те виждат Бога в тебе, затова именно се интересуват от човека. Където е Бог, там всички спират вниманието си. Щом имаш човешко съзнание, в другия свят ще намериш само своята баба и своя дядо. Те ще те нагостят добре, ще ти предложат сладък сироп, след това ще те поставят в чиста, добре наредена стая, където да си починеш. Питате: „Душите имат ли тела?“. Имат тела. Те не се хранят като нас, но това е друг въпрос. Важно е да разберем какво ние трябва да правим.

Казвате, че Христос е проповядвал известни истини. Но какво проповядваше той? Казваше: „Проповядвам ви това, което ми казва Отец, Който ме е пратил на Земята“. В това отношение Христос имаше съзнание, той знаеше кой го е пратил на Земята и вършеше Неговата воля. Питам: колко хора съзнават, че са изпратени на Земята от Отца, да вършат Неговата воля? Не е достатъчно само да знаят, че са учени, но те трябва да изявят това знание. Това се изисква не само от учените и от религиозните. И духовните хора трябва да имат такова съзнание, да казват и на царе, и на просяци: „Изпратени сме да проповядваме между хората“. Това, което проповядват днес, е противоположно на Христовото учение. Благородство се иска от хората.

Един турски дервиш срещнал един бей и му казал: „Моля те, помогни ми с каквото можеш“. Бейт извадил

кесията си, която била пълна със златни, сребърни и медни монети, и казал: „Вземи колкото ти трябва“. Дервишът погледнал в кесията и взел една медна монета, равна на десет стотинки. – „Защо взимаш толкова малко?“ – „Толкова ми трябва.“ – „Вземи си от златните монети.“ – „Взех си толкова, колкото ми трябва.“ Питам: колко от съвременните хора, след като им предложат кесия с различни монети, ще си извадят само десет стотинки? Всеки ще си вземе златна монета. Какво показва това? Че всеки иска да вземе първото място в живота.

Дервишът разбира смисъла на живота. Той взима толкова, колкото му трябва. Каква е разликата в постъпките на бея и на дервиша? И двамата постъпват добре. Бейт има пълно доверие на дервиша и му казва: „Вземи си колкото искаш“. Дервишът взима толкова, колкото му трябва – нито повече, нито по-малко. Такива ли са отношенията на сегашните хора? Не са такива. Те не живеят нито като бей, нито като дервиша. Това се дължи на техните вътрешни разбирания. Кой от вас би извадил кесията си и би я предложил на бедния? Всеки ще се страхува да направи това, защото знае, че бедният ще си вземе повече, отколкото му трябва. Пък и сегашните дервиши не са като този, в примера. Те по цял ден ходят да събират пари, защото са търговци. Задачата на дервиша е, като те срещне, да ти каже една дума, която цял ден да носи благоговение за тебе; след това той ще си вземе само десет стотинки.

Знаете ли какво казал дервишът на турския бей? Казал му: „Ти имаш една дъщеря и много я обичаш. Скоро ще дойде един бей, който ще я иска за жена, но ти по никакъв начин не трябва да му я даваш. Ако му я дадеш, тя ще бъде нещастна“. След тези думи той продължил пътя си. Ако бейт не беше извадил кесията си и не беше му предложил тъй щедро да си вземе колкото пари иска, той не би му казал тези думи.

НЕ МОГАТ ДА ПРИЕМАТ

Наистина, думите на дервиша се сбъднали. След години беят пак срещнал същия дервиш, който му поискал помощ, и пак извадил кесията си. Този път дервишът взел една златна монета. Боят го запитал: „Защо първия път ти взе само десет стотинки, а сега взимаш една златна монета?“. Дервишът му отговорил: „Когато първия път взех само десет стотинки, с това исках да ти кажа, че първият жених, който ще дойде за дъщеря ти, ще струва десет стотинки. Затова не трябваше да я даваш на него. Вторият жених, който сега ще дойде, е млад, беден човек, но струва злато. Ако искаш ти и дъщеря ти да бъдете щастливи, ще я дадеш на него“.

Ето това е наука, това е истинско отношение! Има ли смисъл да ви среща този дервиш? Има смисъл, защото той разбира отношенията между нещата. Има обикновени числа, има и скъпоценни числа, има щастливи числа, има и нещастни числа в живота. Ти се готвиш да отидеш на работа, но отвътре нещо ти казва: „Не отивай днес на работа“. Ще кажете, че това е суеверие. Не е суеверие. Щом нещо отвътре ти казва да не отиваш на работа, трябва да го послушаш. Това е вътрешен закон, на който трябва да се подчиняваш.

Като е дошъл на Земята и се е облякъл в плът, човек се пита защо е дошъл. Той е дошъл, за да се изучава. Гледате ръцете си, виждате, че има нещо написано на тях. Какво означават линиите на ръцете, не знаете. Едни ръце са пълни – пръстите им в основата са дебели, други ръце са слаби. Какво означава това, също не знаете. Ръката на някого е мека, а на друг е твърда. Защо е така, не знаете. Ще кажете, че Бог ги е създал така – една да е мека, друга да е твърда. Това не е обяснение. Човек трябва да знае защо ръката му е мека или твърда, защо пръстите му са остри, възлести или тъпи. Ако пръстите на ръката в основата си са дебели, такъв човек обича да си хапва повече. Той

има добре развито благоутробие^{*}. Докато е млад, този човек мисли само за ядене и за пиене, а като остарее, казва: „Сега ще живея за Господа“.

Един млад момък, чиито пръсти били дебели в основата си, решил един ден да отиде в черквата, да се помоли на Господа. По пътя го срещнал дяволът и го запитал: „Синко, къде отиваш?“. – „Отивам в черква, за да се помоля на Господа.“ – „Защо ще ходиш в черквата, да стоиш между старите баби и дядовци? Нека те се молят. Там е за тях. Ти иди на хорото, да си поиграеш с момите, да знаеш защо си млад.“ Момъкът се върнал от пътя си и отишъл на хорото, да си поиграе. Така минавали дните, докато накрая той остарял. Вече стар, взел тояжката си и тръгнал към черквата. Пак го срещнал дяволът. – „Къде отиваш, дядо?“ – „На черква, да се помоля на Господа.“ – „Я остави това желание! То не е за тебе. И без това Бог ще те приеме. Върни се у дома си, да си починеш.“ И този път дядото послушал дявола и се върнал от пътя си. Това не е наука, не е убеждение.

Така и вие казвате, че ще учите на стари години. На стари години нищо няма да направите. Който не учи на младини, на старини нищо няма да постигне. Каквото си на младини, такъв ще бъдеш и на старини. Каквото е качеството на новия плат, такова ще бъде и на стария. Каквото е роден човек, такъв ще си остане. Малко може да се измени, но при усилена и съзнателна работа върху себе си. Аз поддържам следната мисъл: вярвай, че си изтъкан добре. Защо трябва да мислиш, че си роден хилав? Аз не искам да останете с мисълта, че сте хилави, но ви казвам научно: ако пръстите ви в основата си са дебели, трябва да възпитавате стомаха си; ако са възлести, ще възпитавате дихателната си система; ако са заострени, ще възпитавате ума си. Хора със заострени пръсти имат добри черти в харак-

НЕ МОГАТ ДА ПРИЕМАТ

^{*} благоутробие *книж.*, *ирон.* Голям, добре охранен корем.

тера си, но също и лоши черти. Една лоша черта у тях е, че обичат да се изхлъзват. Те обичат да преувеличават нещата и да послъгват, при което сами си вярват.

Ще ви приведа един действителен пример за някой си Нойчо от село Чатма*, който бил голям хитрец и лъжец. Той се хвалел на своята възлюбена, че е богат, че има много овце и няколко чифта волове. На сватбата си поканил за кръстник един млад поп. Като се оженили, възлюбената му видяла, че той нямал нищо, но казвал: „Нашият кръстник е богат човек“. Попът мълчал, усмихвал се и нищо не казвал. Нойчо минавал и за ясновидец. Казал на своите съселяни, както и на съседите от село Николаевка, че на еди-кое си място има голямо имане, заровено в земята. Отишли от селото около 80 души, снабдени с лопати и кирки, да копаят на означеното от Нойчо място. Копали три дни, търсили тук-там, нищо не намерили. Най-последно извикали и кмета да дойде, но тогава Нойчо избягал. След усилено копане, като не намерили нищо, върнали се по домовете си. Това не е знание.

Когато нещата се приемат с ума, със сърцето и с волята, те се осмислят. Но те трябва и да се реализират. Знанието е намясто само тогава, когато може да измени, тоест да подобри, поне една черта от човешкия характер. На онзи, който има знание, няма защо да му се приказва. Той няма защо да се въздържа от ядене или пък да се пресища, достатъчно е само да бутне първия си пръст, тоест Божествения си пръст – палеца, и стомахът му ще се възпита. След това ще каже на стомаха си колко трябва да яде и той ще го послуша. Ако те боли коремът, хвани първия си пръст и отпрати ума си към него. Ще кажете, че това

* село Чатма – старото има на сегашното село Левски, отстоящо на 25 километра западно от град Варна. Името Чатма идва от името на извора, около който селото е основано през 1823 година.

е суеверие, а не наука. Не казвам, че вие можете да направите това, но ако адепт ви лекува, той ще хване първия ви пръст и ще ви излекува. – „Как може да стане това?“ В организма на всеки човек са вложени нужните лекарства. В него се крият лекарят, аптеката и необходимите лекарства. Който дойде да ви лекува, носи в себе си нужните лекарства. Ако лекарят не носи аптеката в себе си, външните лекарства нямат никаква сила.

Как ще си обясните това, че един лекар, след като е препоръчал известни лекарства, няма резултат, а друг, при същите лекарства, има резултат? В организма на втория лекар се съдържат тъкмо такива елементи, които са в сила да помогнат на болния. В болния всякога липсва нещо. Щом се внесат тези елементи, които липсват в него, той веднага оздравява. Следователно, като внесеш в болния необходимите здравословни елементи, той оздравява. Така и Христос е лекувал. Той предавал на болния нещо от себе си. Когато страдащата от кръвотечение жена се приближила до Христа, той усетил, че сила излязла от него. Вие искате да лекувате, без да давате нещо от себе си. В природата такъв закон не съществува. Ако искаш да лекуваш, трябва да излезе сила от тебе. Същият закон действа и в живота. Не можеш да убедиш хората в нещо, ако ти сам не вярваш в него. Не можеш да събудиш доброто в хората, ако ти сам нямаш доброто в себе си. Същото се отнася и до знанието, и до любовта. Такъв е законът.

Ние се приближаваме към реалния свят – света на действията и на числата, затова работим с четири метода. Можем да съберем две числа, можем и да извадим едно число от друго и да получим остатък. После можем да умножим две числа, да получим тяхното произведение, най-после и да разделим две числа, да получим тяхното частно. Питам: като работите с числа, които се събират, изваждат, умножават и делят, ще имате ли един и същи резултат? Няма да

имате еднакъв резултат. Така и някои данни в живота се събират или изваждат, други се умножават или делят. Месеците се събират, изваждат, умножават и делят; същото става и с годините. Същото е и специално в науката и в изкуството.

Има закон на съотношенията. Ако не разбирате този закон и не се нагласявате според него, вие ще се объркате. Като търсите процеса на събирането, ще влезете в изваждането. Като търсите умножаването, ще влезете в делението. Каква наука ще имате тогава? Някой път се оплакваш, че усещаш стягане в слънчевия възел, усещаш, че нещо от тебе се вади – ти си в процеса на изваждането. В този ден трябва да се заемеш само с изплащане на полици. Ще отвориш кесията си, ще плащаш и ще казваш: „Радвам се, че изплащам“. Друг път ти си в процеса на събирането. Тогава ще се приготвиш да събираш. Човек трябва да знае през какви процеси на ума минава. Четирите аритметични действия могат да се отнесат към висшите, разумните светове. Така можете да определите вашите действия и състояния към кое се отнасят: към събирането, изваждането, умножението или делението. Ако си математик, ще изчислиш в какъв случай и колко пъти изпъкналата линия е по-голяма от вдлъбнатата; ще определиш дължината на правите линии, тяхното пресичане и ъглите, които се образуват при това пресичане. Така ще си съставиш едно уравнение. Като го решиш правилно, ще дойдеш в състоянието на светия. Това се отнася до онези, които разбират законите. Който не ги разбира, преждевременно ще побелее. Той ще се намери в положението на онзи пияница, който минал голямо препятствие.

Един пияница, след като излязъл от кръчмата вечерта и тръгнал към дома си, минал през едно голямо препятствие, без да го забележи. На сутринта излязъл и минал пак през същото място. Като видял какво препятствие е минал предишната вечер и как е могъл да пострада, главата му побеляла от ужас.

Така всеки човек минава през известни преживявания, които впоследствие се отразяват в съзнанието му и произвеждат известна реакция. Това е научната страна на въпроса. Такива явления в даден момент не произвеждат нужното впечатление, но когато по-късно ги видим или само си ги представим, главата ни побелява.

Христос казва: „Не могат всички да приемат тази дума, но на колкото е дадено“. Искам да остане в ума ви следната мисъл: Бог създаде изпъкналите и вдлъбнатите линии, за да бъдете умни – два пъти умни, а веднъж силни. Умът трябва да бъде два пъти по-силен от волята; волята трябва да бъде два пъти по-слаба от ума. Ако волята е два пъти по-силна от ума, не може да бъдете истински човек, но ще бъдете човек-животно. Всички хора развиват волята си. Силата на волята трябва да се изрази в ума, в разумността. Под силна воля аз разбирам разумност. Следователно, ако искате да бъдете разумен човек, умът ви трябва да бъде два пъти по-силен от волята. Но силата на вашето сърце и силата на вашия ум трябва да бъдат еднакви. И тогава, ако волята се присъедини към ума, той ще слуша сърцето; ако волята се присъедини към сърцето, то ще слуша ума. Затова именно волята изменя наклона на ума и на сърцето. Ако сърцето ви е два пъти по-силно от ума, вие ще бъдете нещастен човек, ще имате чрезмерни желания, които не можете да постигнете. Вашите желания трябва да бъдат толкова, колкото умът ви може да реализира.

Тези мисли, които ви дадох днес, искам да останат в ума ви. От цялата беседа искам да остане във вас следната мисъл: силата на вашето сърце и силата на вашия ум да бъдат еднакви, а силата на вашата воля да бъде два пъти по-малка от силата на сърцето и на ума. Само така ще придобиете онзи идеален живот, към който се стремите.

НЕ МОГАТ ДА ПРИЕМАТ

28 септември 1930 г., София, Изгрев

Иде Исус

Като чуха, че иде Исус в Йерусалим.

Йоана 12:12

Ще взема само две думи от прочетения стих: иде Исус. Всички неща идат. Глаголът *иде* показва, че идат известни сили, известни движения, известни мисли, известен живот – нещо разумно иде. Това, което иде на Земята, има своите положителни и отрицателни страни. Иде богатството, но иде и сиромашията; иде животът, но иде и смъртта; иде здравето, но иде и болестта; иде любовта, но иде и омразата; иде истината, но иде и лъжата. Това са контрасти. Това са разбиранията на хората.

В съвременната култура човешката философия е поставена на несигурна основа. В този смисъл аз не зная доколко тя може да се нарече философия. Под *философия* ние разбираме онази наука, която дава истинско направление на човешкия живот, и то не само специфично направление, но във всички посоки. Тази наука носи живот. Сегашната философия е гимнастика на ума. Това са ред теории, хипотези, догадки, заключения, опровержения; това е поставяне на една теория срещу друга, на една система срещу друга. Всички хора си служат с философия. Понякога и религията се кичи с философия, и тя иска да ни докаже, че има един Господ в света. Каква нужда има да се доказва това, което съществува? Каква нужда има да ми доказват това, което аз виждам? Щом трябва да ми се доказва нещо логически, значи това нещо ми липсва. Все таки трябва да се доказва на слепия, че има Слънце. На глупавия трябва да се доказва, че светът е разумно създаден. На слабия трябва да се доказва,

че има някаква сила в света. На сиромаша трябва да се доказва, че има богатство в света. На болния трябва да се доказва, че съществува здраве. Това са все доказателства.

Ние взимаме един факт от живота на човека и казваме, че той се е обезверил. Да не говорим за вярата. Само гениалните хора имат вяра. Талантливите хора имат вярвания, а обикновените хора имат суеверия. Така аз делия хората. Според мене вярата е закон, който определя степента на знанието. Колкото повече се усилива вярата, толкова повече се увеличава и знанието. И обратно: щом се увеличава знанието, усилива се и вярата. Между вярата и знанието има известно съотношение. Ако вярата се усилива, а знанието не се увеличава, това не е истинска вяра, това е вярване. Когато вярата се усилива, а човекът, вместо да придобива знание, губи и това, което има, това е суеверие.

И тъй, вярата, като вътрешен подтик на ума, води човека в областта на знанието. Каква е тази област, той не знае, но има известна връзка между човешкия ум и разумността. Аз наричам тази разумност *Бог* – не във физически смисъл, но в дълбок духовен смисъл. Само слабият се домогва до външната, физическата страна на Бога. Той казва, че има Бог. Силният обаче казва: „Аз сам съм бог. Друг бог освен мене не съществува“. Питам: ако силният постъпва несправедливо към слабия, бог ли е той? Никакъв бог не е, но той е глупав човек. Под *Бог* аз разбирам висшето, разумното начало в човека, което го отличава от другите същества. Съвременните хора се нуждаят от правилно разбиране на живота, но както той сега се развива, а не както се е развивал преди хиляди години, нито както се е развивал в млекопитаещите, птиците, рибите, нито както се е развивал в растенията. Може би животът в онази далечна епоха да е бил отличен и за животните, и за растенията, но ако и хората следват този път, той няма да им отговаря.

ИДЕ ИСУС

Мнозина се спират на въпроса трябва ли да се яде. Яденето е чисто животинско действие. Онова, което задоволява човека, не е яденето. Че трябва да живееш, за да ядеш, това е човешка мисъл. Човек трябва да знае защо е нужно да яде. В яденето има два момента: усещането, че си гладен, и усещането, че си задоволил глада си. Като не се е нахранил, човек узнава какво е гладът, усещането да си гладен. Като се нахрани, той усеща вътрешно доволство, тогава узнава какво е усещането от задоволяването на глада. Често се говори за богатството и сиромашията. Естествени процеси ли са те? Богатството и сиромашията съществуват и в природата. Гладен си, това е сиромашия. Сит си, това е богатство. Гладът подразбира един стремеж в човека да се нахрани, да се задоволи – да стане богат. Колко време продължава това богатство? Четири-пет часа. След това той отново започва да търси нещо, с което да задоволи глада си, да стане богат.

– „Дотегна ми сиромашията.“ Но в това е красотата на живота! Ти си бодър и енергичен, докато си гладен. Щом се нахраниш, ставаш доволен, насищаш се и заспиваш. И животните, като се нахранят, заспиват. После се събуждат, усещат пак глад и започват да търсят храна. Само богатите и ситите хора могат по всяко време да спят. За да не атрофира умът им, природата е създала глада, който ги заставя да работят. Гладът изправя един голям недостатък у хората – освобождава ги от мързела. Ако гладът не съществуваше, не зная какъв щеше да бъде светът. Сега всички искат да бъдат богати. Това е невъзможно. Богатството е временно състояние за човека – да си почине в това време. След това той пак трябва да работи.

Чрез сиромашията човек се изправя. Най-мощното, най-силното в света е сиромашията. Силни хора са онези, които могат да издържат на сиромашия. Забележете, сиромасите са крайно издръжливи. Те имат здрави мускули. Богатите са кашкави. Те са деликатни

и неиздръжливи. Никъде не е казано, че богатите ще наследят Царството Божие. Напротив, за сиромасите е казано това. Но това се отнася за онези сиромаси, които могат да станат богати, както и за онези богати, които могат да станат сиромаси. Ако при сиромашията не можеш да станеш богат, ти не си сиромаш и ако при богатството не можеш да станеш сиромаш, ти не си богат. Ако не можеш да сменяш състоянията си, ти не си истински сиромаш, нито истински богат. Сиромашът се оплаква: „Дотегна ми вече сиромашията!“. Истинските нещастия, които прекарваме, идат не от сиромашията, а от богатството. А всички наши прегрешения ние изправяме чрез сиромашията. Като дойде сиромашията при тебе, казвай: „Едно време бях жесток, сега не трябва да бъда такъв“. Сега си станал по-мек, по-деликатен, по-внимателен. Работиш за това да изправиш живота си и да се примириш с бедните. Като си богат, ти затваряш касата си, затваряш и сърцето си; държиш се важно пред другите, искаш да покажеш, че не си като тях. По какво се различават двама братя, единият от които е богат, а другият – сиромаш?

Богатството на човека е в неговата кръв. Ако във венозната му кръв има млечна киселина, той не е богат; също и мисълта му не е силна. Необходимо е да имаш мощна мисъл. Ако мислиш, че като откачиш нещо оттук-оттам, ще осигуриш живота си, ти се лъжеш. Бих желал да видя поне един човек, който е осигурил живота си. Досега не съм срещал такъв човек. Желанието на човека да се осигури, е крива философия, която го води в крив път. Казвате: „Да бъдем богати!“. С какво? С мощна мисъл. – „Да бъдем богати!“ С какво? С добродетели. Да бъдем богати със сила, с добро, със знание. Като приемем знанието, да не го задържаме за себе си, защото природата не обича користолюбието.

Природата изкоренява користолюбието, както постъпва с растенията. В това отношение и човек е растение, което се движи. Той е двойно растение, съдържа две страни – една животинска и една човешка. Ако разгледаме симпатичната нервна система, ще видим, че корените ѝ са в стомаха, където има жлези, наречени стомашен мозък; клоните ѝ отиват в главния мозък и оттам изпращат енергиите си надолу. Различаваме два вида плодове: плодове на човешкото естество и плодове на животинското естество. Вторите са плодове на един минал живот, който се преповтаря. Плодовете на този живот са горчиви. Ако симпатичната нервна система не се управляваше от главния мозък, човек би изпаднал в животинско състояние, под закона на инстинкта за самозапазване. Питам: спасиха ли живота си онези допотопни животни, които бяха толкова силни? Къде са грамадните мамути? От онези големи животни засега е останал само слонът, който в сравнение с тях е като едно теле. Един ден и той ще изчезне.

Смисълът на живота не е в натрупването, в наслояването. Да надобелееш, да натрупах мазнини, това не осмисля твоя живот. Съвременните хора считат за здрав дебелия, пълния човек. Ако вратът, ръцете, краката на човека надобеляват, казват, че той е здрав. Като видят дебел човек, всички го облажават. Не, тъкмо тогава го дебнат опасности и изненади. Казват, че някой имал развито благоутробие, кръстът му бил широк. Според мене здрав човек е онзи, кръстът на когото може лесно да се обхване. Когато човек е развил благоутробието си, значи природата е изпратила червени листове до него, скоро ще дойде съдебният пристав да събира данъците – това са болестите, които ще го сполетят. Който не разбира какви опасности го очакват, казва: „Дебеличък е вратът ми“.

Запитали вълка: “Защо ти е дебел вратът?”. – „Защото сам си върша работата.“ Всъщност именно

дебелият врат не върши работа. Какво е направил вълкът с дебелия си врат от хиляди години насам? Какво са направили досега българите с дебелиите си вратове? Дебелият врат не мисли. Важна е силната, разумната мисъл, която обаче не е в човека с дебелия врат. Като видите дългата муцуна на вълка и увисналата му опашка, веднага ще почувствате тъгата, която носи в себе си. Той си мисли: „Много овце изяхох. Много грехове направих. Как ще ги изплатя?“. Ако се възпита, вълкът се привързва повече от кучето. Всички хора имат лошо мнение за вълка. Той обича овцете, прави си любовни срещи с тях, но понеже овчарят не го обича, веднага започва да го гони. Ако овчарят е добър, вълк никога не напада стадото му. Някой овчар казва: „От трийсет години вече паса овце, но нито една моя овца не е пострадала от вълк“. Защо е така? Защото той води чист живот. Ако овчарят води нечист живот, вълкът всякога ще напада овцете му.

„Иде Исус“. Под *Исус* аз разбирам възвишеното, благородното в човека, а не историческия Исус. Какво донесе историческият Исус на хората? Ще кажете, че не почитам Исус. Аз пък питам свещениците и духовенството, които почитат Исус Христос, как го проповядват. Как го представят те на хората? Имаше ли Христос корона на главата, както съвременните владци имат? Носеше ли мантия като тях? И учениците на Христа се обличаха скромно като него. Съвременните служители на църквата носят корона на главата си и в ръката си държат жезъл. Аз не ги съдя, но изнасям фактите, както са в действителност. Каква връзка съществува между Христос и неговите последователи? Днес как го препоръчват те? Всъщност патериците – короните, ще дойдат след спасението на света. Когато Любовта дойде в света, тогава духовенството може да си служи и с десет патерици. Аз нямам нищо против тях, но казвам, че те ще бъдат необходими, когато хората се спасят. Трябва ли му патерица на

ИДЕ ИСУС

болния, когато лежи в леглото? Като стане от леглото, въпросът ще е друг, тогава ще се нуждае от патерица.

Като ме слушат да говоря така, казват, че се обявявам против народната църква. Коя църква е народна? Която може да спаси един народ. Свещениците, проповедниците, държавниците в България, които искат да спасят всички вярващи, защо са създали толкова затвори? Днес в страната ни има дванайсет големи затвора. По волята Божия ли става това? Това става по човешка воля. И в Англия, и в Америка има много затвори. По волята на Бога ли съществуват те? Не, и те са по волята на хората. Казано е: „Бог не съизволява в смъртта на грешните“. Бог казва: „Аз създадох хората да живеят братски, разумно“. Вие затваряте един човек, осъждате го на смърт или на доживотен затвор. Ако това наказание е заслужено, то има смисъл. Ако не е заслужено, как ще се оправдаете? Каква беше вината на хилядите хора, които Нерон осъди на смърт по законите на Римската империя? И това си има своите дълбоки причини. Нерон постъпваше съобразно римските закони. Той казваше за християните, че те първи нарушавали законите.

Питам: по какво се отличават сегашните хора от тези на далечното минало? Сегашните хора играят ролята на свободни, мислят си, че могат да правят каквото искат. Не е така. В природата съществува закон, който не оставя и най-малкия престъпник да не получи заслужено наказание. Съвременните държави са в постоянна борба помежду си, както например Англия и Германия. Преди войната даже между тези държави съществуваше икономическа борба. Англичаните, като не разбираха вътрешния велик, мощен закон, казваха: по какъвто и да е начин Германия трябва да се спре в индустриално и търговско отношение. Това значеше да се постави на пътя ѝ бент. Наистина, Германия спря развитието си. Правилно ли е това? Като поставиха този бент, англичаните

именно станаха причина да се отвори войната през 1914 година. Но с обявяването на война на Германия положението на другите държави стана ли по-добро? В Америка повече от шест милиона души останаха без работа. В Англия повече от три милиона души също останаха без работа. Навсякъде настана голяма криза. Значи положението стана по-лошо. Кризата се пренесе и в Русия. Дойдоха болшевиките, които се заеха да обработват повече земя, за да се изкара много жито. Всичко това стана причина за голямата криза, която доказа, че борбата беше неразумна. Хората се разделиха на две. Капиталистите бяха на страната на богатите, а социалистите – на страната на бедните. Но и едните, и другите не разбират закона. Какво ще придобият народите, ако печелят по този начин? Докато вървят в този път, никой няма да спечели. В природата не съществува никакъв излишък. Има ли нещо ненормално в съществуването на Съветска Русия? Не, в съществуването ѝ няма никаква аномалност, понеже тя се явява като естествено последствие на аномалния живот. Докато народите искаха да се спасят от болшевизма, те попаднаха на него.

Помнете: каквато и борба да се води между народите, ако няма разумност, нищо не може да се постигне. Между капитала и труда трябва да има разумност. Тази борба между тях е подобна на борбата между гладния и сития. Ако сегашните богати станат бедни, а сегашните бедни станат богати, въпросът пак не е разрешен. Злото не е в това, че има богати и бедни, но в неразбирането на хората. Ако бедният се насити и забрави, че е бил беден, ако богатият обяднее и всякога си спомня времето, когато е бил богат, това не е разрешение на въпроса. Богатият трябва да носи сиромашията в себе си, а сиромашът трябва да носи богатството в себе си. Като срещнеш сиромаш, трябва да виждаш в него богатия; като срещнеш богат, трябва да виждаш в него сиромаша. Това се иска от човека:

ИДЕ ИСУС

да съдържа и богатия, и бедния в себе си. Същото се иска от учения и от простия, от религиозния и от светския. Във всеки човек ти трябва да виждаш двете положения.

Ако не преобразим коренно живота си, то със сегашния ни морал, със сегашното ни верую и разбиране нищо не можем да създадем. Да мислите, че Бог е само в църквите, това е криво разбиране. Колко свещеници днес са готови да пожертват всичко за Господа? Колко владици днес са готови да се откажат от своята корона, от своята мантия, от своя жезъл и да последват Христа? Ще кажат, че Христос е живял скромно, защото времето е било друго. Не, за Христос времето и днес е същото. Щом си негов последовател, ще живееш като него. Ако Христос дойде сега на Земята, бомбе ли ще носи на главата си? От гледището на хигиената бомбето не се препоръчва. И калпакът на българина не се препоръчва. Защо? И той не е хигиеничен. Хигиената препоръчва да се носят такива шапки и дрехи, които не прилепват плътно до тялото, за да има празно място за обмяна на въздуха.

Като се връщате назад в живота, ще се натъкнете на тогавашната мода и ще я сравните със сегашната. Някога жената носеше широки рокли, с обръч в долната част, едва влизаше в стаята с тях. Това показва, че в бъдеще жената ще управлява. После жената започна да носи корсет, да стяга корема си, което показва, че не трябва да развива благоутробие то си. Човек колко трябва да бъде широк в кръста? Като се вземе широчината на врата и се умножи по две, получава се мярката на кръста. А като се вземе широчината на китката и се умножи по две, това е широчината на врата. Щом се нарушат тези мерки, значи човек е нарушил разумните закони на природата. От спазването на тези закони зависи здравето на човека. Ако ние, съвременните хора, спазваме разумните закони на природата, и тя ще ни слуша.

Опитният химик изучава законите на природата и ги прилага правилно. Тогава и природата го слуша. Ако религиозният не изпълнява законите на природата, колкото и да се мели, нищо няма да постигне, природата няма да му съдейства. Има религиозни хора, които и без реторти могат да произведат огън. Как? Ако са в съгласие с природата. Така постъпи пророк Илия. Знание имаше той! Илия първо посъветва езичниците да направят този опит. Каза им: „Викайте към вашия бог, той да пусне огън от небето“. Те викаха, но опитът не даде резултат. После Илия направи опита. Вдигна ръцете си нагоре, произнесе няколко магически формули и от небето падна огън, който запали дървата в неговия жертвеник. Кой е истинският Бог? Истинският Бог е онзи, който може да запали огъня на любовта в човешките сърца, да заживеят хората братски помежду си. И не е истински Бог онзи, който не отговаря на молитвите ви. Казвате: „Грешни сме, но като умрем, Бог ще прости греховете ни“. Не, греховете ви трябва да се простят още докато сте на земята. След смъртта греховете не се прощават, тогава никакви молитви не могат да ви помогнат. Ако съвременните християни приложат учението на Христа, кризата, през която минават сега, ще се намаля най-малко със седемдесет и пет процента.

Един цар имал само една дъщеря. Тя пожела-
ла да отиде в света, да се запознае с хората. Баща ѝ
казал: „Ти си млада, неопитна, ще се натъкнеш на
големи страдания“. „Хората са добри, ще ми помагат“
– отговорила царската дъщеря на баща си. – „Не са
толкова добри, колкото си представяш. Ще те пусна,
но с условието да ти сложи една маска на лицето и да
не я снемаш, докато не се върнеш при мене.“ Бащата
сложил на лицето на дъщеря си една грозна маска
с цел да прикрие красотата ѝ и така да я предпази.
Тръгнала царската дъщеря по света и който я срещал,
все се подигравал на нейната грозота. Едни се подиг-
равали с нея, а други я съжелявали.

Питам: какво представлява грозната маска? Болестта, сиромашията, невежеството са такива грозни маски. Ще кажеш, че имаш знания, можеш да хвърляш бомби, да стреляш с картечница, с далекобойни оръдия. Какво знание е това, което отнема живота на хиляди хора? Какво знание е това – да накараш човека да греши, а после да го осъдиш на смърт или на доживотен затвор? По-добре щеше да е, ако нямаше такова знание. Ако трябва да съдиш някого, по-добре се откажи, никого не осъждай. Един мой познат, мирови съдия, ми разправяше една своя опитност. „Богат човек съдеше друг, беден, за известна сума. Разглеждам делото и виждам, че бедният е невинен, но богатият така го е оплел, че той не може да се оправдае. Като слушам обвиненията на богатия, иде ми да си дам оставката, не ми се ще да се занимавам с такова дело. Тогава казвам на богатия: „Слушай, не мисли, че си неуязвим. Аз виждам, че правото е на страната на бедния. Решавам едно от двете: или да си дам оставката, или да платя половината от сумата, която ти му искаш, а другата половина ти ще му простиш. Ако ме послушаш, ще спечелиш, ще имаш моето почитание, ще те давам за пример. Какво ще спечелиш, ако вземеш пари от този беден човек, с жена и четири деца? Ако му простиш, и небето, и Господ ще те почитат“. – „Има ли Бог в света?“ Има, разбира се. Ако ме послушаш, сам ще се убедиш в това.“ Така проповядвал съдията и проповедта му имала резултат.

Съвременните хора проповядват добре, но не живеят добре. Те казват, че ако не живеем добре, един ден ще ни заровят в земята и от нас ще остане само едно съзнание. Наистина, тялото на човека е съставено от милиони и милиарди души и като умре той, всички тези души го изоставят. Изчезват душите, които съставят неговите ръце, крака, стомах, дробове, мозък, очи и така нататък. Човек тогава ще се намери в пълен мрак, с едно голо съзнание. Това е адът. Какво ще бъде положението на човека в този ад? Това е

истина, която всеки ще опита. Някои ще я опитат след 10 години, други – след 20 години, трети – след 30 или 40 години, обаче всеки ще се убеди, че има друг свят. Заминаването на човека за другия свят е неумолим закон, който се отнася до всички положения и възрасти. Той е законът на великата справедливост, която регулира отношенията между хората.

Когато съзнанието на човека се пробуди, той се убеждава, че има друг свят, и започва да коригира действията си. Ако е постъпил зле, казва: „Не постъпих правилно. Ще изправа грешката си“. Важно е човек да съзнае грешките си и да ги изправи. Дали на Земята ще ги изправи, или на небето, не е важно, но те трябва да се изправят. Като съзнае грешките си, ако е в другия свят, човек постепенно започва да се организира. Клетките му отново се събират около съзнанието му и той отново дохожда на Земята като малко, немощно дете. Защо плаче малкото дете? С плача си то иска да каже на майка си: „Мамо, като бях на онзи свят, видях грешките си, разбрах, че не съм живял добре. Дойдох пак на Земята, за да изправа живота си. Искам да ме научиш да живея добре. Ще плача, докато изправа грешките си“. Детето казва на майка си: „Майко, искам да ме научиш да живея според законите на любовта“. После казва на баща си: „Татко, искам да ме научиш да живея според законите на мъдростта“.

„Иде Исус.“ Религиозните очакват Христос да дойде от небето, придружен от свита ангели. Това е механично разбиране. Ангелите са същества на разумността. Те живеят между хората. А идването на Христос е вътрешен процес. Целият свят е в обсадно положение. Ангелите са обсадили цялото човечество и са му дали ултиматум: ако не се подчинят на Бога, те ще започнат да ги обстрелват. Те се бунтуват, понеже хората не живеят според законите, които Бог е създал. Казвате: „Нали сме свободни?“. Къде е вашата свобода

ИДЕ ИСУС

да? Може ли да се нарече свободен този, който краде и лъже? Само слабият човек краде и лъже. Той може да е министър, но щом краде и лъже, слаб човек е. Той може да е проповедник, но ако работи за пари, също е слаб човек.

Някой проповядва за 140 долара месечно. Ако го повикат да проповядва в друга църква за 500 долара, веднага ще напусне първата, под предлог че призванието му е да отиде във втората църква. После ще го поканят в трета църква, с 2000 долара месечно възнаграждение, и той ще напусне втората все под същия предлог: призванието му налага това. Аз познавам един виден проповедник, на когото плащат 10 000 долара в една църква, и той казва, че призванието му е именно в тази църква да проповядва. Ако при това свое призвание проповедникът може да придобие нещо, да запази своята чистота и да се повдигне, има смисъл да се мести от една църква в друга. Но ако вместо да има придобивка човек губи чистотата си и вътрешното си богатство, значи той не е изпълнил призванието си както трябва. Иде красивият живот, когато човек ще впрегне парите на работа и ще придобие това, което душата му желае. Хиляди години са минали, но той още не е впрегнал златото на работа, не е използвал разумните сили, които стоят зад него. Днес златото е въвн от човека и става причина за хиляди престъпления, които се вършат в света. То трябва да се възприеме от човека като органическо злато – истинското богатство. С това богатство човек може да върши чудеса. Силата на златото трябва да се извади и да се внесе в живота като разумна сила.

„Иде Исус.“ Той представлява благородното, възвишеното, разумното в човека. Мнозина разбират това, което говоря, но на някои им е неприятно. На богатия му е неприятно да кажеш: „Дай си парите“. На професора му е неприятно да кажеш: „Дай си катедрата“. И на свещеника, и на владиката им е неприятно

да кажеш: „Дай си поста“. Но като дойде смъртта и каже на владиката да си даде поста, той не го ли дава? Дава го, разбира се. Питам: кой проповедник досега е възнесен на небето с огнена колесница, както е възнесен свети Илия? Умре ли някой човек, държат му речи, че е направил това или онова добро. Умре ли някой учител, и на него четат хвалебствени речи. Казвам: на умрели хора не дръжте надгробни речи. Да хвалиш човека след смъртта му, че е направил едно добро, че се е пожертвал за отечеството си, това е равностойно на хвалене на предпотопните животни.

Ако Христос беше умрял, не би могъл да направи нещо, но понеже възкръсна и живее, той направи много чудеса. Христос каза: „Съборете този храм, който сте градили 45 години, и аз ще го съградя в три дни“. След това евреите казаха: „Ние ще поставим този самозванец пред римското право, пред римските закони и ще видим какво може да направи той в три дни!“. Те го разпнаха, но на третия ден Христос възкръсна. Тогава пък свещениците казаха: „Кажете на народа, че учениците на Христос дойдоха и откраднаха тялото му“. Защо казаха така? Нали вярваха в Бога, защо изопачиха фактите? Как можеха да откраднат учениците тялото, когато толкова римски войници пазеха пред гроба? Казвам: живият Христос, който тогава възкръсна, е този Христос, който и днес обикаля цяла Европа, явява се навсякъде. Обаче хората и досега го очакват да дойде.

Днес Христос се явява чрез всеки добър човек, който изпълнява волята Божия. Добрият човек е израз на разумната воля на Бога. Всеки от вас, който иска да изпълни волята Божия, както и волята на Христа, той е негов изразител. Всеки слънчев лъч е израз на Слънцето. Следователно от резултатите на тези лъчи се познава, че Слънцето е живо. Мойсей, който разбирал този закон, за да не се заблуждават хората, им казвал: „Не се кланяйте нито на Слънцето, нито на

ИДЕ ИСУС

Луната, нито на звездите, защото те са външен израз на онова, което не виждате“. Само на Едного в света може да се кланяте – на никого друго! Кланяйте се само на Бога, Когото не виждате и Който няма никаква външна форма. Само на Него трябва да се кланяте. На всички същества ние се радваме, а на Бога се кланяме. Тъй щото вместо поклоните е внесен законът на Любовта, Мъдростта и Истината. Когато хората се кланят едни на други, любовта вдига своите крила. Когато хората се кланят едни на други, мъдростта вдига своите крила и ги оставя с техните глупости. Аз оставям хората да се кланят едни на други, но казвам: „Господ иска сърца, готови за любовта“. В какво се заключава поклонението? Да вършиш волята Божия. Що е поклонението? Да носиш светлия ум на Бога, да носиш светлите Божии мисли. Що е поклонението? Да носиш великата истина в себе си.

Иде Христос. Две хиляди години се изминаха, откакто Христос е бил на Земята, а хората все го очакват и казват, че ще дойде. Обаче има хора, между тях и проповедници, които не са готови още за идването му. Те казват: „Христос няма да дойде“. Защо няма да дойде? Защото хората още не са си отживели. Няма какво да си отживяват. Ако волът иска да стане човек, той не може да постигне желанието си, докато има рога и копита. Следователно съвременните хора трябва да съблекат старата си дреха.

Всеки човек усеща, че има една черна светлина, която го мъчи, и затова всички питат: „Какво трябва да се направи, за да се освободим от тази светлина?“. С насилие не може да се освободите. Някой убива човек за хиляда лева и после съжалява. Ако не беше го убил, той щеше да му бъде полезен повече, отколкото тези хиляда лева. Не само това, но хората се настройват един срещу друг и казват за някого: „Не вярвайте в този човек, той е еретик“. Ако е така, питам: в кого да вярваме? Всеки си има по един господ. И англичаните, и французите, всички си имат свой бог. Къде е

онзи Господ, който сближава хората? Ако българите вярваха в истинския Бог, нямаше да очакват на договора на Уилсън с четиринайсетте точки*. Ако и Германия вярваше в истинския Бог, нямаше да ѝ наложат контрибуция от 120 милиарда лева. Ако пък и англичаните вярваха в същия Бог, нямаше да налагат такава контрибуция. Срам е за съвременните народи, след като убиха толкова хора, да продават кръвта им! Това не е осъждане, то е факт. Невидимият, Божественият свят не търпи това. Това, което става в света, е натрупване на престъпления, поради което идат страшните последиствия.

Народите искат икономическо подобрение, но не създават условия за това. Сегашната култура изисква всички народи да работят за повдигане на цялото човечество. Ако е въпрос само за един народ, това е лесно. Ако силният иска да управлява, той трябва да бъде разумен, трябва да бъде брат на любовта, мъдростта и истината. Ако слабият иска да слутува, той трябва да бъде слуга на любовта, мъдростта и истината. Това е новото разбиране. Казвате: „Така е, но трябва да дойде Христос, той да ни научи“. Щом дойде сиромашията, тя ще ви научи.

* договора на Уилсън с четиринайсетте точки – четиринайсетте точки са огласени от президента на САЩ Удроу Уилсън (1856 – 1924) на 8 януари 1918 година в специално послание към воюващите през Първата световна война държави. На Парижката мирна конференция през 1919 година разумната му политическа програма среща яростния отпор на европейските сили от Антантата, които са победители във войната, вследствие на което по-голямата част от 14-те му точки не са приети. Уилсън се опитва да защити границите на победените държави. Категорично се противопоставя на това България да бъде жестоко наказана заради участието си във войната, както иска Великобритания.

Преди 30 – 40 години в едно варненско село имало една млада, красива българка на име Менекша. В същото село живял един чорбаджия, който ходил в Цариград да работи за освобождаване на българите от гръцкото църковно иго. Синът на този чорбаджия се влюбил в Менекша и се оженил за нея. Като била осигурена, тя не работела нищо, минавала за болна. По цели дни седяла около огнището, наглеждана от двете си пъргави слугини. Каквото пожелавала, всичко ѝ се доставяло: ядене, пиене, дрехи за обличане. Понеже минавала за болна, хранела се с най-чиста, най-добра храна. Така прекарала цели десет години, след което нещастията започнали да я преследват: мъжът ѝ умрял, след него и децата ѝ. Менекша останала съвсем сама, без никакви средства. Тогава започнала да тъче, и то толкова фино, че всичките ѝ познати я търсели, давали ѝ тя да им тъче. Докато по-рано името ѝ се носело като символ на мързел, сега тя станала образец на работлива и спретната жена. Когато сиромашията тропне на вратата на човека, скритите дарби и способности в него започват да се проявяват.

Днес, когато икономическите мъчнотии и изпитания започнат да хлопат на вратата ви, и за вас има възможност да се пробудят скритите ви таланти, да започнете да работите и да мислите разумно. От всички се иска права мисъл. Трябва да дадете път на разумното и възвишеното в себе си. Ние не сме за революцията, тя нищо не допринася. Революцията е преходен процес. Според мене действието на революцията е като това на рициновото масло. Щом вземеш рициново масло, болките изчезват и стомахът се поправя, но то е временно. След малко стомахът ти отново не работи. Смисълът на живота е в здравето, а не в болестите и страданията. Когато е здрав, човек работи и разрешава правилно въпросите. Смисълът на живота не е в това колко хора се жертват за

отечеството си, колко паметници на велики хора има, но в това колко добри майки и бащи има, колко добри и разумни деца се раждат, колко мъдри управници има, колко справедливи съдии и адвокати има и така нататък. Бъдещето на човечеството се гради върху разумността. Аз взимам разумността в широк смисъл на думата. Да се радваме на разумните хора, които се раждат. Аз се радвам, когато ме посети една светла мисъл. Аз се радвам, когато изпитам едно благородно чувство и съм готов да направя добро. Не говоря за еднократното добро, но винаги да съм готов да правя добро.

Сега аз ви проповядвам, но не за себе си. Ако имах предвид своето удоволствие, не бих проповядвал. Докато ви проповядвам, може да дойде някой детектив, да изопачи думите ми и после да ме викат в „Обществена безопасност“*, да ме морализират как трябва да говоря. Какво трябва да се говори? Да не се ли говори истината? Самата „Обществена безопасност“ нали е поставена върху закона на истината? Каква е тази „Обществена безопасност“, в която няма любов, мъдрост и истина? Какво учреждение е това? Ако е учреждение, то трябва да бъде на мястото си.

На всички казвам: изправете живота си. Правилите сте грехове, но повече не грешете, не постъпвайте по човешки. – „Да отидем на църква!“ В коя църква? – „В светата църква, в която живеем.“ Икони ли ще целувате там? Аз съм за живите икони. Срецаш един твой брат, страдалец – прегърни го и го целуни. Срецаш една твоя сестра, страдалка – и нея прегърни, измий я и я очисти. Това са истинските икони. Казвате: „Ако няма нужда от икони, къде ще приложим изкуство-

* „Обществена безопасност“ – полицейска структура, създадена през 1907 година със Закона за столичната полиция, който е първият нормативен акт, уреждащ съществуването на контраразузнаването.

то си?“. Ние не се интересуваме от изкуство, което развращава хората. Интересуваме се от това изкуство, което внася нещо велико между хората. Ако бащата отглежда сина си и го възпитава добре, той рисува една прекрасна картина. Какво по-хубаво от това? Жива картина е неговият син. Така и аз мога да рисувам, но не искам да засрамя художниците.

Някой нарисувал една картина и мисли, че е направил много. Друг писал някаква поезия само за развлечение на хората. Това не е никакво изкуство, никаква поезия. Ти си написал: „О, моя миличка, моя любезна!“. Твоята поезия трябва да бъде такава, че като я прочете един паднал човек, страдалец, да се развесели, да забрави мъките си. Това значи поет! Като се повдигне падналият, кажи му: „Ела с мене, да работим за истинската поезия“. С това не искам да кажа, че онова, което имате, е лошо. Има нещо хубаво и в него, но то е така преплетено със старото, с отживялото времето си, че трябва да дойде огън, който да го изгори и да се отдели от него чистото злато. Отделеното чисто злато е същественото в живота.

Също така и знанието трябва да мине през пещта, да остане същественото от него. Аз наричам истинско знание онова, което прилича на хлебния квас: като го омесиш с чистото бяло брашно, да получиш хубав, топъл хляб. — „Как ще стане това?“ Не питай, сам ще го провериш. Като ти туря в торбата едно малко парче от този хляб, тръгни на път. Щом минеш половин километър, ще намериш вътре един голям, топъл самун. Питай съществата от невидимия свят как правят самуните. Ако вярваш на думите ми, непременно ще имаш един топъл самун в торбата си. Ако не вярваш, нищо няма да влезе в нея. Ще кажете, че това е суеверие. Възможно е. Кой от вас не вярва в суеверия? Покажете ми един истински вярващ. Покажете ми един гениален човек. В гениалния знанието и вярата постоянно се увеличават. За гениалния няма нищо невъзможно,

но достатъчно е да махне с ръка, за да прогони сиромашията от себе си. Като махне с ръка, и невежеството бяга далеч от него. Като махне с ръка, богатството иде при него, знанието иде при него. С едно махане на ръката си гениалният лесно си пробива път. Той сам чертае новите пътища. Ако злото дойде при него, той махва с ръка, и злото си отива; пак махва с ръка, и доброто идва при него. Гениалният лесно разрешава и най-трудните въпроси. Това значи да бъдеш гениален. Сега хората искат да докажат, че гениалният е малко налудничав. Не е така. Гениалният е човек, когото всякога може да следвате. Той може да направи каквото пожелае. Няма нещо, което той да не може да направи, това разбирам аз в ограничен смисъл на думата.

„Иде Исус.“ Аз взимам думата *Исус* в смисъл на гениален човек, който е дошъл да спаси хората, да им покаже пътя на истинското знание. Всички гениални хора работят целокупно върху цялото човечество, да го освободят от робството. За тази цел е нужна нова философия, нова наука. Другояче трябва да говорят учените. Другояче трябва да проповядват свещениците. Старото вече се свърши. Не да го хвърлим, но на старото да присадим новото. Да изхвърлим нечистия въздух от къщите си! Чист въздух е нужен. Нова светлина, прясна вода, свеж въздух, нови дрехи! Новото ни радва.

Когато се говори за новото, вие питате: „Нима старото не разрешава въпросите?“. Истината не може да бъде стара, тя всякога е нова. Любовта всякога е нова. Мъдростта всякога е нова. Това, което носи живот, е младото, младенческото. Старото, със своите преходни, отживели форми, е лишено от живот. Време е да се освободите от своите стари навици, от своите стари мисли. Ще кажете, че тази работа е трудна. За гениалните хора няма нищо трудно. Ако дадете на гениалния един голям товар, той ще го раздели на

няколко части и така ще ги пренесе. Той си има машини. Няма да впряга волове, но ще работи с трактори и скоро ще свърши работата си. Той впряга на работа параходи, железници, аероплани. Един ден ще се качи на крилете на въздуха и на светлината и с тях ще пропътува цялото пространство – тогава той ще бъде свободен.

„Иде Исус.“ Иде нов порядък в света. При него всички коли ще изчезнат, тогава и градовете няма да бъдат като сегашните. След няколко хиляди години ще дойдете пак на Земята и това, което ви казвам, ще го проверите. Къщите ви ще бъдат построени на няколко километра една от друга. Хората ще си ходят на гости с аероплани. Например една жена ще иска да си донесе вода от Рилските езера – ще отиде там аероплан и ще се върне с аероплан, това ще стане за 5 – 10 минути. Тогава няма да има нужда от сегашните съобщения. Тогава тревата и животните ще си починат от хората. А хората ще се срещат в пространството и оттам ще се поздравяват.

Аз не се спирам вече върху талантливите хора. Искам всички да бъдете гениални. Гениалността е качество на бъдещите хора, които ще дойдат да работят в света. Гениални трябва да бъдат хората! Не само да знаят, но каквото пожелаят, да го направят. Това значи да бъдеш служител на великата истина, служител на живота – или служител на Бога. Аз не схващам Бога така, както вие Го разбирате. Под думата *Бог* разбирам живата любов, живата мъдрост, живата истина, които освобождават хората.

„Иде Исус.“ Иде новото, което трябва да приемем и да проповядваме.

5 октомври 1930 г., София, Изгрев

Разумното Слово

*В начало бе Словото,
и Словото бе у Бога.*

Йоана 1:1

Всичко, което съществува в природата, е проява на Словото. Стремешът на човешкия дух е да изучава природата. Тя се изучава по външен път, чрез нейните прояви. Защо е създадена природата, кои са подбудителните причини за това, ние не знаем. То ще остане една от великите тайни за нас. Онези, които търсят вътрешния смисъл на живота и на природата, приличат на домакинята, която от люспите на лука иска да разбере неговия вътрешен смисъл. Какво ще научите от люспите на лука? Също така и учените по външните прояви на живота искат да разберат защо и как е създаден светът.

Така разсъждава и детето. Като го попитат защо майка му е сварила сладко, то отговаря: „Сладкото е за мене, за моите братчета и сестричета“. Има нещо вярно в този отговор. Ако майката нямаше предвид първо децата си, само за гости не би варила сладко. В случая децата са подбудителната причина. Варенето на сладко показва любовта на майката към децата. От големината на гърнетата със сладко децата съдят за любовта на майка им към тях. Колкото по-големи са гърнетата, толкова по-голяма е и любовта на майка им.

И вие, също като децата, казвате, че светът е създаден за вас. Светът е голямо гърне, пълно със сладко. Учените хора бъркат в гърнето със своите лъжици, искат да извадят нещо. Под *учен* аз разбирам човек, в когото работи разумното начало. Той свободно бърка

в гърнето, вади си от сладкото, опитва го и казва: „Хубаво е това сладко“. Когато ученият ни разказва за света, той прилича на дете, което разправя как майка му е сварила сладкото: колко плодове е сложила, колко захар, колко вода и колко време ги е варила. Обаче ние не се интересуваме от тези подробности. Ние се интересуваме само от едно – от сладкото.

„Словото бе Бог.“ И всичко чрез Него стана. Словото е единствената реалност, с която ние сме свързани. От Словото, тоест от Разумното Начало, е излязъл животът. От живота е излязла светлината, която озарява всеки човек. Животът съдържа всичко, което ние възприемаме. Що е животът? Сладкото, което постоянно ядем. Природата е турила това сладко в голямо гърне. Всички живи същества – животни и хора – мъже, жени и деца, учени и прости, велики и обикновени, бъркат в гърнето със сладкото. Всеки иска да вземе колкото може повече. Като се наядат, оставят лъжиците и казват: „Стига толкова, нахранихме се“. Приятно е да ядеш от това сладко. Наистина, като минат няколко часа, пак ще бръкнеш с лъжицата, пак ще хапнеш малко сладко, после ще кажеш: „Отивам да работя“. Днес ядеш, утре ядеш, вдругиден – също, но гърнето не се изпразва. То е гърне, което никога не се изпразва. Страшно е обаче да преяждаш, както и да не си дояждаш, да оставаш гладен.

Като слушам философските разсъждения на учените, виждам колко са преходни. С такива учени и философи са пълни гробищата, там е написана историята на философските разсъждения. На тях се дължи унищожението на държавите. На какво се дължи съществуването на гробищата? На преяждането. Никой човек, никое живо същество не е умряло от глад. Обаче всички хора, всички живи същества умират от преяждане. Ако една машина работи непрекъснато, ще се развали по-скоро, отколкото ако се употребява от време на време. На същото основание

казвам: ако стомахът работи повече, отколкото трябва, скоро ще заведе човека в гробищата. Ако сте ясно-видци, ще видите, че стомахът, дробовете и мозъкът работят непрекъснато, като воденици.

Питате: „На какво се дължи съвременната икономическа и психическа криза?“. На чрезмерното производство. На който и пазар да отидете, ще видите чрезмерно производство на човешки мисли, чувства и желания. Пазарите са пълни с храни от всички светове – от физическия, от духовния и от умствения, но те пласмент нямат. Майките раждат деца, но няма с какво да ги хранят – криза е настанала. Бащите раждат деца, но няма къщи, където да ги подслонят – пак криза е настанала. Сърцето на момата се е запалило, гори от четири страни, но не може да намери момък, който да я обича – криза е настанала. Момък търси мома, която да го обича, но и той не може да намери – криза е настанала. Мъжът на някоя жена е умрял – криза е настанала; или жената е умряла – пак криза е настанала.

Като не разбират законите, хората казват: „Светът е създаден така“. Това е неразбиране на живота. Кризата се дължи на счупените гърнета. Те говорят за един изопачен свят. Мнозина казват, че светът е красив. Красив е светът, но не човешкият. Както виждам, човешкият свят е пълен с развалини: някъде покриви счупени, някъде – прозорци, а някъде подове разрушени. Като нападали тухли, керемиди, стъкла, смачкали тревата, пречупили цветята – навсякъде развалини; а всички поточета и порои, които се спускат отгоре, са все развалени канализации. Така гледам аз на човешкия свят. Учените гледат другояче. Аз виждам навсякъде разрушения и се чудя защо стават, коя е причината. Учените казват, че развалините и разрушенията в света се дължат на разместването на земните пластовете. Те търсят причините на тези размествания в различните геологически пери-

оди. Така обясняват и набръчкването на земната кора. Това нас не ни интересува, както не ни интересува и набръчкването на човешкото лице.

Всеки човек е изложен на външни и вътрешни промени. Колкото и да е здрав и силен параходът, намери ли се в океана, вълните ще го клатушкат на една страна, на друга страна и той ще се огъва под техния напор, няма да може да се освободи от сътресения. Като говорите за човека, казвате, че трябва да бъде спокоен. Питам: как може да бъде спокоен човек в бурния океан? Как може да бъде спокоен, като живее между хора, които не мислят? Как може богатият да бъде спокоен, когато стотици и хиляди хора тропат на вратата му, за да искат помощ? Как ще бъде спокойна майката, пред която плачат нейните гладни деца? Как ще бъде спокоен бащата, който не може да отгледа децата си? Как могат да бъдат спокойни онези вярващи, които са изгубили вярата си? И между религиозните има криза. Страшно е човек да изгуби вярата и упованието си в Бога! Тогава той преживява голяма криза. Светлите му мисли, благородните и възвишените му чувства изчезват. Той пита: „Къде е истината?“. Само онзи, който се е свързал с разумността – с Разумното Слово, знае къде е истината. Реалният свят е разумен. Той не се променя при никакви условия.

Учените имат задачата да покажат на хората в какво отношение науката и религията могат да им бъдат полезни. Не е въпрос да ги забавляват. Съвременният човек не се нуждае вече от забави, но той трябва да знае истината такава, каквата е. Ако се мъчи, да знае защо се мъчи; ако се труди, да знае защо се труди; ако учи или работи, пак да знае защо прави това. И сега вие, като ме слушате, трябва да знаете защо сте дошли и какво очаквате. Казвате: „Искаме да чуем какво ще каже Учителя“. Какво ще кажа? Като отидете на концерт, да слушате някой виден цигулар, какво ще кажете? Ще го слушате, докато свири

нещо от Бетовен, от Моцарт или от Бах, и после ще се произнесете как е свирил. Ще кажете, че цигуларят е свирил много добре. Така е за онези, които разбират от музика. Обаче има хора, които нищо не разбират и пак казват, че цигуларят е свирил добре.

Кое харесвате вие на музиканта? Произнасяте се за неговото свирене, както се произнасяте за хубавото ядене на добрия гостилничар. Значи има известно отношение между добрия гостилничар и видния цигулар, както и между онзи, който се е нахранил добре, и онзи, който слуша свиренето на видния цигулар. И двамата са имали вътрешен глад: и онзи, който се е нахранил добре, и онзи, който слуша свиренето на видния цигулар, само че първият за ядене, а вторият – за музика. Приятно е да слушаш майстори музиканти. Без да знаеш нотите, ти изпитваш приятност от хубавата музика. Добрият музикант владее магията на изкуството. Има области в природата, чиито врати се отварят само тогава, когато човек владее магията на музиката. Ако си без цигулка или какъвто и да е друг инструмент, ти с дни и с години може да обикаляш около тези области, но никоя врата няма да се отвори за тебе. Затова ще носиш цигулката си и ще свириш и ако те одобрят като музикант, ще те пуснат да влезеш поне в една от тези области. Ако не знаеш да свириш, иди там с някой музикант, той ще спаси положението. Като се отворят вратите за него, и ти ще надзърнеш малко.

В един мит се разказва за един княз, голям скъперник, който живеел в някаква планинска местност, далеч от хората, и бил невидим за всеки, който минавал през тази област. Каквото придобивал, той все за себе си го задържал. По онова време имало добри цигулари в света, които свирели отлично, по-добре от сегашните видни цигулари. Цигулките им се отличавали от сегашните по това, че имали пет струни. Веднъж един от тези майстори цигулари попаднал

в местността, където живеел князът, и започнал да свири. Князът, силно увлечен от свиренето на особенния цигулар, решил да се яви пред него, да му благодари за чудната музика. Той го поканил да седне и му приготовил отличен обяд. Както виждате, добрият цигулар успял да отвори онази врата, която всякога била затворена. Той бил първият човек, пред когото князът се явил. Защо князът му отворил вратата си? Защото цигуларят свирел отлично.

Който свири, той всякога мисли. Където е мисълта, там е Разумното Слово. Само човекът на Разумното Слово мисли право. Само той може да бъде музикант, да свири добре. — „Искам да бъда музикант.“ — За да бъдеш музикант, трябва да носиш Разумното Слово в себе си. — „Ама искам да бъда музикант!“ Ако въпросът е само да биеш тъпана или да стържеш с лъка, това не е никаква музика. Който носи Разумното Слово в себе си, той има условия да стане гениален. Където е Разумното Слово, там има творчество. Който не разбира това, казва: „Няма цигулар като мене!“. Като тебе хиляди цигулари има, но като Разумното Слово няма. То е истинският цигулар, то е Учителят в света.

Питаш: „Знаеш ли кой съм аз?“. Кой си? Един обикновен ученик на този, който свири. Ти можеш да бъдеш обикновен, талантлив или гениален цигулар. Аз разглеждам свиренето в широк смисъл. За да развива речта, тоест говора си, човек трябва да се учи да свири и да пее. Докато не свириш и не пееш, не можеш да мислиш право. Разумното Слово се изразява чрез музика и песен. Каквото представлява пръстта за тухлата, такова нещо са музиката и песента за правата мисъл. За да изрази словото си, човек се нуждае от методи. Без музика и песен нищо не се постига. Знай, че без музика никъде не можеш да отидеш, затова или ще пееш, или ще свириш. Нещастията на човека се дължат именно на това, че той нито пее, нито свири. Човек очаква наготово: да дойде някой отвън, който да му свири или да му пее.

Щом търсите музика, обърнете се към първия цигулар в природата – Слънцето. Първият слънчев лъч сутрин е първата ария. Животът, който иде на Земята, се излива чрез Слънцето. Като не разбирате това, вие стоите пред него, но очаквате нещо друго – друг цигулар да ви свири, друга музика да слушате, друго слово. Ако наблюдаваш изгряването на Слънцето, без да чувстваш неговата музика и слово, ти си в положението на онзи финансист, който по цели дни събира и вади числа, прави изчисления, без да придобие нещо. Като се върне у дома, той носи спомен за милионите, които е изчислявал, но джобът му е празен, нищо не е придобил. Майката, бащата, децата, като се приберат у дома вечер, са затворили тефтерите си и също като финансиста само си спомнят какви загуби и печалби са имали през деня. Че Слънцето било изгряло, че светлината му била приятна, това е минало и заминало покрай тях, без да им остави спомен.

Смисълът на живота не се заключава в смятането и в изчисленията, те идат отпосле. Докато живее на физическия свят, човек не може без смятане. Другите светове изискват други неща. Ще минеш през света на мислите, през света на чувствата и най-после ще дойдеш в света на материята, тоест във физическия свят, който е свят на резултатите. Когато се говори за Слънцето, за звездите, аз гледам на тях като на резултати от дейността на разумни същества, живели преди милиони и милиарди години. Има същества, които са живели преди 25 милиона години или преди 250 милиона години, или преди 2 милиарда и 500 милиона години. Това е едно и също число, но минало през своето развитие. Значи числата 25 милиона, 250 милиона, 2 милиарда и 500 милиона вървят по една и съща линия, но с различни резултати – резултати на разумния живот. Този живот е предшествовал нашето съзнание. С това наше ограничено съзнание ние още не разбираме богатата на живота, не можем

да ги използваме както трябва. Дали човек съзнава нещата, или не, това е друг въпрос. Казваш: „Какво ме интересува другият свят?“. Не може да не те интересува, защото стремежът на човешката душа се дължи на разумни същества от другия свят, които са с по-високо съзнание и култура от твоите.

Съществуват две философски твърдения: едното поддържа, че трябва да се създаде нещо ново в света, а другото – че не може да се създаде нищо ново. Който се е опитал да създаде нещо ново, сам се е убедил в обратното. Човек може да преобразява нещата, но не и да ги създава. Като говоря за творчество, за създаване, аз подразбирам разработване на създаденото. Когато посаждаш крушата, създаваш ли я? Когато детето се ражда, създаваш ли го? Детето се развива в утробата на майката, но не се създава. Следователно ние можем само да развиваме формите, които Бог е създал. Тази е истината. Затова е казано, че няма нищо ново под небето. Как ще създадеш религията, как ще създадеш науката? Колкото и да е високо съзнанието на даден човек, то трябва да се освободи, да се очисти от наслояванията на миналото. И тогава можем да говорим за чисто съзнание, но не и за ново. Чистото съзнание вижда ясно нещата и не пита, например, има ли любов, или няма.

Какво разбираме под *любов*? Тя е една неопределена идея. Любовта подразбира Разумното Слово, от което сме излезли. Разумното Слово е резултат на Разумното Начало в нас. Под *Разумно Начало* разбираме Бога, Когото поставяте на едно или на друго място. Всъщност на кое място поставяте Бога? Оттам се явява и въпросът на кое място е душата. Всеки човек може да си отговори на тези въпроси. Затова се казва, че душата може да се постави на всяко място: в сърцето, в мозъка, в дробовете, в симпатичната нервна система на човека. Където и да се постави, временно е там, тя няма постоянно жилище. Душата е разумно начало.

Тя не може да се утвърди във временното, преходното човешко тяло. Тя пребивава в тялото само около една стотна част от секундата и след това наново го напуска; после пак дохожда, пак го напуска. Ще кажете, че това са неразбрани неща. Много естествено, сама по себе си душата е неразбрано нещо. Какво ще разберете от число, съставено от единица и петнайсет нули след нея? Можете ли да си представите какво е това число? Какво ще кажете обаче за едно число, съставено от единица и трийсет и девет нули? Ако това е дълг, кога ще се изплати? Каквото и да прави човек, такава сума не може да се изплати. За да се изплати, трябва всяка минута в продължение на две хиляди години да се внасят в банката толкова големи кълба злато, колкото е голяма Земята. Колкото е възможно това, толкова са постижими известни идеи за човека.

Мнозина се питат какво е предназначението на човека. Предназначението на човека е да се свърже с Разумното Слово. – „Кой е пътят към щастието?“ На този въпрос лесно мога да отговоря, но общо, за всички. Казвам: правият път води към щастието. Като дойде някой лично да ме запита за пътя към щастието, нищо не мога да му кажа. Аз виждам, че той върви в крив път. Първо трябва да го убедя в това и после да му кажа кой е правият път, който води към щастие. Обаче, каквото и да му кажа, той няма да повярва, ще каже: „Как така да съм в кривия път!“. Щом не вярва, трябва да му кажа: „Върви напред, ти си в правия път“. Но това не е истината. Ако искам да кажа истината на човека, ще бъда искрен. Ще му кажа: „Приятелю, пътят, по който вървиш, води към гробищата“. – „Ама аз знам, че правият път минава през страдания, през Христовия кръст.“ – „Това е относителна истина, а не абсолютна. Ако искаш да вървиш направо, следвай Разумното Слово.“

Страданията са закон на необходимостта, но не са закон на свободата. Ако веднъж са те разпъвали, тряб-

ва ли и втори път да те разпъват? Каква нужда има да те разпъват всеки ден? В такъв случай по-добре е човек веднъж завинаги да умре и да се свърши с него, отколкото постоянно да го разпъват, да го свалят от кръста и пак да го качват. Какъв смисъл има в това? Хората и до днес още държат Христос закован на кръста, понеже постоянно се питат наистина ли беше разпнат и наистина ли възкръсна. Престанете вече да задавате този въпрос! Ще кажете, че така е било писано: да разпнат Христа. Такова нещо не съществува. Ако искате да знаете какво беше писано да стане, казвам: определено беше да дойде Христос на Земята, да прояви Божията любов, хората да я приемат и да дойде Царството Божие на Земята. Че разпнаха Христа, това беше човешката воля, а не Божията.

Защо идват страданията в света? Отговорът е прост: страданията и нещастията в живота идват по причина на това, че хората не приеха Христос. Той дойде между своите си, но те не го приеха. Човек не може да се спаси чрез вярвания и суеверия. Той може да се спаси само по пътя на Разумното Слово. Като приеме Словото в себе си, човек има условия да стане и светия, и адепт, и гений. Разумното Слово е сила, която върши чудеса. Каквото и да се говори на хората, те казват, че било определено Христос да бъде разпнат. Не, определено беше Христос да страда, но не да бъде разпнат на позорния римски кръст. Ще кажете, че било определено Христос да умре. Това е друг въпрос. Кога умира човек? Кога се събаря една къща? Когато не е направена според правилата на природата, както и според изискванията на техниката. При тези условия тя непременно ще се разруши. Ако детето се зачене при неблагоприятни условия, то не може да живее дълго време. В това отношение природата е крайно взискателна. Тя не иска съзнателно да мъчи хората, но иска те да бъдат разумни.

„В начало бе Словото, (...) и Словото бе Бог.“ Този стих се отнася до Разумното Слово, до истинската вяра. – „Ние нямаме ли вяра?“ Имате, но не абсолютна. Вярата е неопределена величина. Казваш, че вярваш в Бога, в Христос, а дохождаш при мене да искаш хиляда лева назаем. Как е възможно ти, вярващият, да нямаш хиляда лева в джоба си? Аз считам истинска вяра тази на Данаил, когото хвърлиха в рова на лъвовете и те не го разкъсаха. Аз наричам истинска вярата на тримата младежи, които бяха хвърлени в огнената пещ и не изгоряха. Каква вяра е тази, при която лъвовете могат да те разкъсат, а огънят – да те изгори? Апашът, който краде, има ли вяра? Той отива да краде с вяра, но като дойдат изпитанията, никаква вяра няма. Хвърлили един апаш във варница с токущо изгасена вар. Какво станало с него? Изгорял. Като наблюдавали изгарянето му, видели, че светлината на варницата се увеличила – станала някаква химическа промяна. Обаче вярата на апаша не могла да го спаси. Като гори, човек издава особена светлина. Дърветата също издават особена светлина: дъбът, букът, чамът горят по особен начин. Това са процеси, които заслужават да бъдат изучавани. Това е наука.

Изучавайте влиянието на различните храни върху организма, да знаете каква храна ви подхожда. Ще кажете, че се храните с житен хляб. Значи първата ви храна е зърнена. Някои се хранят повече с царевица, също зърнена храна. Обаче има разлика между житото, царевичата, ечемика, овеса и другите зърнени храни. Не е все едно дали ще употребяваш жито, или царевица, или овес. Енергиите на житото коренно се различават от енергиите на останалите зърнени храни. Който иска да стане идеалист, нека да се храни с овес. Ако искаш да бъдеш здрав, да придобиеш мускули, сила, яж жито. Засега най-силната и здравословна храна е житото. Ако земеделецът знаеше в какви дни да разорава нивата си и кога да сее житото, щеше да

има такива резултати, каквито не е очаквал. Ако хората постъпваха разумно, те щяха да използват грамадната енергия на земята за добро. Докато се оре земята с железни плугове, хората ще продължават да се бият и самоизтребват. Земята не търпи никакво желязо. То съдържа груби енергии, които се предават на хляба. Човек, като яде този хляб, с него заедно приема енергиите на желязото. Докато копавем земята с мотики и лопати, докато се бием със саби и ножове, не можем да очакваме по-мека и по-възвишена култура.

Сегашното човечество се намира още в железния век на плуга. – „Какво трябва да се прави, за да се освободим от железните рала?“ Новата култура, която иде сега, ще освободи хората от желязото. Знае се, че някога в Египет е съществувала по-висока култура от сегашната. По това време река Нил е текла в друга посока, различна от тази, в която сега тече. Значи хората са ѝ дали ново направление. Тогавашните културни египтяни напояваха от реката неплодородната Сахара и я направиха по-плодородна. Те обработваха нивите си без железни рала и нивите им донасяха повече плод, отколкото сега. Докато египтяните спазваха правилата на тогавашната висока култура, Египет цъфтеше. Щом потъпкаха тези правила и наложиха користолюбието, Египет изгуби силата си. Съвременните хора ще се самоунищожат от вътрешната алчност да забогатяват все повече и повече. Центърът на алчността, тоест на користолюбието, се намира около слепите очи. Ако човек посвети целия си живот на задоволяването на това чувство, той ще печели милион след милион, но пак няма да бъде щастлив. Каквото и да прави човек, алчността всякога остава незадоволена.

Един англичанин, голям милионер, пътувал от Африка за отечеството си, за да присъства на коронясването на краля. Още в парахода той започнал да прави сметка дали ще може да се справи със своите

365 милиона английски лири, които имал на разположение за коронясването. Като направил сметката си, видял, че парите няма да му стигнат. В един момент стойността на парите се обезценила в неговия ум, той не могъл да издържи и се хвърлил в морето. Това показва, че многото, изобилието, не може да направи човека щастлив. Който разбира закона на великото малко, той ще се радва на едно житно зрънце толкова, колкото и на пълните чували с жито. Това значи гениален човек. Ако изгубиш способността да се радваш на малкото, ти губиш цената си като човек. На хората, които не се радват на малкото, казвам: вие сте обикновени хора, от които не се очаква много, вие не разбирате закона. Ако е въпрос за химия, физика, икономика, житното зърно знае повече от човека. То лесно се справя с мъчнотиите. Ако някого от вас го поставят при условията на житното зърно, той нищо няма да направи. Затова, като ядеш житното зърно, кажи: „Господи, научи ме как да придобия изкуството на житното зърно“.

Ако търсите Христа, ще го намерите скрит в житното зърно. Затова Христос казва: „Аз съм живият хляб, слезъл от небето“. Житните зрънца са малки самунчета, слезли от небето. И след всичко това вие очаквате да слезе Христос от небето. Той е слезъл. И всяка година слиза в милионите зрънца, които ние ядем. Възможно е Христос да дойде и по този начин, по който хората го очакват. Често хората казват: „Това жито не струва“. Като не го оценяват, те започват да го мелят, да го превръщат в брашно, да хвърлят люспите му като нехранителни и така нататък. Обаче някои учени казват, че хранителността на житото е и в люспите. Ето защо, като ги хвърлят, хората се лишават от тяхната хранителност. Вътрешността на житото е определена за по-благородни и по-добри хора, които могат правилно да го използват. За да се разбере това, нужни са учени хора, които да работят за благото на човечеството.

Време е вече да се отдели религиозният живот от обществения. Ще кажете, че религиозният живот е остарял вече. Религиозният живот е стар в едно отношение, общественият живот – в друго отношение, научният живот – в трето отношение. Науката е в противоречие с религията. Формите на религията, както и на разумния живот, трябва да бъдат строго определени. Какво означава религиозен живот? Служене на Бога. Човек трябва да се подчини на закона на служенето и да работи не само за своето усъвършенстване, но и за усъвършенстването на своите ближни. Общественикът ще работи за подобрене-то на живота на своите ближни. Ученият ще работи за подобренето на външните условия на човешкия живот.

Аз мога да докажа на учените, че Христос е скрит в житното зърно. Как ще се докаже това? Ще взема едно житно зърно, ще го поставя под силно увеличение и ще видите, че в него е скрит зародишът на човека. Който знае законите и условията за развитието на човека, като постави житното зърно при тези условия, от него ще излезе какъвто искате човек – талантлив, гениален или светия. Обаче знание е нужно за това. Външно погледнато, с обикновеното човешко око, житните зърна не се различават едно от друго. Всеки момент човек може да се ражда и преражда, а не само един път. Всяка нова фаза в човешкия живот е новораждане. Човек живее, докато се ражда и новоражда. Щом престане да се ражда, той умира вече. Кога умира човек? Когато не може да се ражда. Раждането, като процес, не трябва да бъде откъснато от другите явления в природата. Освен това между едно и друго раждане трябва да има тясна, неразривна връзка.

Христос казва: „Ако не се родите изново, не можете да влезете в Царството Божие“. Аз превеждам този стих в следния смисъл: *Ако не се раждате всеки ден, всеки момент, от вода и дух, не можете да влезете*

в Царството Божие. Този стих, взет в еднократна форма, се отнася до децата, а не до възрастните. Ще се раждаш всеки момент. Само така ще разбереш смисъла на Разумното Слово и ще го приложиш. Ако днес си обикновен човек, утре можеш да станеш талантлив; ако днес си талантлив, утре можеш да станеш гений. Ако нямаш възможност да се новораждаш, ти завинаги ще останеш обикновен човек, или невежа. Новораждането е многократен процес. Като се новоражда, човек може да се развива. Само така той ще разбере смисъла на стиховете: „В началото бе Словото, и Словото бе у Бога“.

Това са закони и методи, чрез които човек се развива. Именно така той се освобождава от трудните условия на живота единично и колективно. Ако не разбира тези закони, и цялата земя да се обработва, и житото да се подобри, човек няма да се освободи от мъчнотиите. Не е въпросът в многото жито, в изобилието, важно е да се повдигне съзнанието на човека. Какъв смисъл има земята да се напълни с жито, а хората да продължават да се карат? При сегашното изобилие нито богатият може да яде, нито бедният – бедният не си дояжда, а богатият преяжда. В края на краищата от недояждане бедният удължава живота си; от преяждане богатият повръща всичко, което е ял, и преждевременно умира. Това са мои твърдения. Според моите наблюдения аз не съм срещнал нито един беден, който да е умрял от глад. Всички бедни са умрели, както богатите – от преяждане.

Като говоря така, аз не искам да приемате нещата догматически, нито да вярвате, както аз вярвам. Това, в което аз вярвам, остава за мене. Но ако и аз, и вие вярваме в едно и също нещо, ние имаме допирни точки. Какво ще излезе от моята и от вашата вяра, това е друг въпрос. Моята вяра е важна за вас дотолкова, доколкото може да донесе нещо добро както частно на вас, така и общо на всички. Ако моята вяра ви обърка,

дръжте се резервирано. Какво ще постигна, ако ви кажа да раздадете имането си на бедните и вие ме послушате, но после съжалите? Защо ще съжалявате? Защото сте раздали богатството си на бедни, които не са истински бедни. Вие трябва да различавате кой е истински беден и кой е истински богат. Има бедни, които играят ролята на бедни. Има и богати, които играят ролята на богати.

Събрали се стотина американски милионери и решили да изиграят ролята на бедни хора. За тази цел те се облекли в скъсани дрехи, хвърлили шапките и обувките си и тръгнали в такъв вид из града, да видят как ще се почувстват в положението на бедни, на просяци. Като се поглеждали едни други, те се смеели. Това е животът, където хората играят роля на бедни и богати. Умрелият не е ли беден? Той е търговец, който е фалирал, изгубил всичкото си богатство. Ако се гледа на умрелия като на фалирал търговец, който няма да му се смее, щом го види с окъсани дрехи, бос и гологлав? Всички умрели хора, които се занасят на гробищата, са все фалирали търговци. – „Тогава да се откажем от този живот.“ Не е въпрос да се откажете от живота, но умни да бъдете.

Казано е в Писанието: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкия си ум, с всичкото си сърце, с всичката си душа и с всичката си сила и да възлюбиш ближния си като себе си“. Да бъдеш умен, значи да любиш. Не можеш да любиш, ако не носиш Разумното Слово в себе си. То дава мощ на човека. Без Словото любовта не може да се прояви. Любовта е мощна сила, чрез която всеки момент можеш да работиш така, както ученият работи със своите уреди и инструменти. Любовта урежда и най-обърканите работи. Любовта укротява и най-свирепите животни. Казано е: „Бог е огън всепояждащ“. Понеже Бог е Любов, то значи Любовта е огън всепояждащ. Тя не изгаря, но смекчава и стопява и най-твърдия метал.

Мнозина в алчността си приличат на онези разбойници, които нападнали един учен маг с желанието да го оберат. Като разбрал намерението им, той ги запитал: „Какво искате?“ – „Дай ни кесията си, искаме да вземем всичките ти пари.“ – „Елате с мене, аз ще ви дам злато колкото искате. Имам малко пари в кесията, те няма да ви задоволят.“ Разбойниците тръгнали след учения. Той ги завел до една пещера, вдигнал един камък и пред тях се открило голямо количество злато. Казал им: „Вземете си колкото искате“. Разбойниците се спуснали към златото и всеки взел по 20 – 30 килограма. Турили го на гърбовете си и тръгнали. Обаче от тежестта на златото те се уморили и започнали да изостават. По едно време огладнели толкова много, че не могли повече да ходят. Спрели да си починат, но нямали хляб, с който да задоволят глада си и да възстановят силите си. Вървели така гладни ден-два и не знаели откъде да намерят хляб. С тях заедно бил и магът. Като видял отчаяното им положение, той казал: „Вървете след мене, аз ще ви заведа на друго място“. Гладни, изнемощели, разбойниците тръгнали след него. Той ги завел при друга пещера. Тропнал с пръчицата си и пред тях се открила богата трапеза с вкусни ястия. – „Седнете да се нахраните, после ще продължим пътя си.“ Те гледали мага и си казвали: „Чудно нещо! Този човек не носи нищо на гърба си, а има всичко, което желае“. Със своето знание магът доказал, че в живота не са нужни само пари. Най-после той казал на разбойниците: „Оставете златото на място и си вървете“.

Питат кое е същественото в живота. Разумното Слово. Кое е същественото още? Вярата. Обаче не е важно в какво вярва човек, важно е какво може да направи със своята вяра. Казваш: „Аз направих едно добро“. Не е достатъчно да направиш само едно добро. Доброто е непреривно. Добрите дела са свързани едно с друго като във верига. Всеки ден, всеки

момент ти трябва да правиш добро. Мислите, чувства и действията на човека трябва да бъдат свързани едни с други. Това е неговият идеал, неговото щастие. Има начин, по който човек може да постигне своето щастие. – „Какъв е този начин?“ Елате с мене, аз ще ви покажа. Ще ви заведа при пещерата, откъдето всеки може да си вземе колкото иска. Разстоянието до тази пещера е 500 километра и то трябва да се мине пеша. Всеки трябва да си помисли може ли да извърви това разстояние. Дали вярвате, или не вярвате в това, то е ваша работа. Ако вярвате, ще видите, че е вярно, а ако не вярвате, то не е вярно. От гледището на природата това е факт, който всеки сам може да провери.

Един мой познат, когато бил в Англия, се натъкнал на особен случай. Една вечер той присъствал на интересна сказка, държана от виден проповедник. Този проповедник доказвал, че на всеки човек са дадени условия за подобряване на живота му, като от него се иска само едно: да бъде разумен, да използва дадените условия. След сказката от публиката излязъл един млад човек, който се отправил към проповедника с думите: „Ето, аз имам музикална дарба, искам да я развия, но нямам средства. Как да развия дарбата си?“. Проповедникът му отговорил: „Който те е надарил, той си има грижата за това. Вярвай, и ще се убедиш в моите думи“. В това време един богат англичанин се обадил: „Аз имам възможност да помогна на този млад човек. Готов съм да се грижа за него като за свое дете. Ще го поддържам, докато завърши“. Младият човек благодарил на своя благодетел с думите: „Сега вече вярвам в силата на този закон“.

И на вас казвам: вярвайте в Онзи, Който ви е дал дарбите. Той ще ви даде условия за тяхното развитие. Съвременните хора живеят в еднократните процеси, затова не успяват в живота си. Срецам един познат, който ми казва: „Едно време бях религиозен, но от моята религиозност нищо не остана“. – „Щом твоето

верую може да се явява и изчезва, ти никога не си бил религиозен. Ти нямаш нещо постоянно в себе си.“ – „Ами това, което ти проповядваш, истина ли е?“ – „Не само че е истина, но аз живея в истината, която е вечна и неизменна.“ Ако не живея в истината, нищо няма да остане от мене, аз ще се превърна в прах и пепел. Всичко добро и възвишено в мене се дължи на истината. Аз живея в тази истина, в която човек не може да се съмнява. Тя дава мощ и дух на всеки, който я изповядва, без разлика дали е прост, или учен, богат, или сиромаш. Не е важно как е облечен човек, важни са съдържанието и смисълът, които носи в себе си.

Какво се иска от човека? Да даде възможност на своите душа, ум, сърце и воля да се проявяват. – „Има ли човек душа?“ Има, разбира се. Не се съмнявайте в себе си. За сърцето ще кажете, че е орган, който пулсира. Вярно е, че сърцето пулсира; пулсът е свързан с дейността му. Умът пък е свързан с дейността на мозъка. Дойдем ли до душата, не можем да намерим мястото ѝ в човешкия организъм. Хиляди години да живее човек на Земята, пак мъчно ще може да определи какво представлява душата. Тя е онова мощно, велико, възвишено Начало в човека, за което е казано, че око не е видяло и ухо не е чуло това, което се крие в него.

Неизброими са възможностите на душата. В обикновения живот се казва, че като умре, човек предава душата си на архангел Михаил. Това са поетични приказки за обикновените хора. Обаче не е така за мъдреца. Той знае, че душата е нещо живо, мощно, необятно. В нея е човекът, а не тя в него. Това, което осмисля човешкия живот, което внася възвишени подтици в човека, е неговата душа. Казвате: „Да спасим душичките си“. Щом става въпрос за спасение на душата, значи това не е душа. Душата не се нуждае от спасение. Тялото може да се спасява, но не и душата. Тя представлява гениалното, святото в човека,

което служи на Бога. Като знаеш това, обърни се към душата си със следните думи: „Понеже ти служиш на Бога, аз съм готов да направя всичко за тебе“.

Досега аз съм ви говорил само за любовта, но ако река да ви говоря за душата, само за предисловието върху този въпрос са нужни хиляди години. Тя е Разумното Начало в човека. Казано е: „В начало бе Словото“. Словото е душата, наречена още ангелска, или Божествена душа. Тя представлява едната страна на Словото. Душата е разумността, която се проявява в света. Вън от душата, вън от Бога никаква разумност, никаква реалност не съществува. Доброто е реалност. Злото обаче не е никаква реалност. Вън от доброто никаква реалност не съществува. Щом злото произхожда от доброто, то е ограничено. Злото е ограничено, а доброто е неограничено, вечно. Следователно само неограничените неща имат условия да преживеят времето си. Ограничените неща нямат възможност да преживеят себе си.

И тъй, вън от душата, вън от Словото нищо друго не съществува. В душата се крият и умът, и сърцето, и волята. Тя се проявява чрез тях. В душата се крият всички дарби и способности на човека. Щом те се ограничават, душата се скрива, не изявява своя живот.

„В начало бе Словото.“ „Всичко чрез него стана.“ Чрез Словото се проявява и животът, и светлината, която осветява всички човеци.

12 октомври 1930 г., София, Изгрев

Отец люби Сина

*Отец люби Сина,
и всичко е дал в неговите ръце.*

Йоана 3:35

Никодим каза на Исус: „Как може стар човек да се роди? Нима може втори път да влезе в утробата на майка си и да се роди?“. (Евангелие от Йоана, Глава 3, стих 4.) Никодим можеше сам да си отговори, но той искаше да знае какво ще му каже по този въпрос новият Учител. Отговори му Исус: „Истина, истина ти казвам: ако някой се не роди от вода и Дух, не може да влезе в Царството Божие“ (стих 5). Тогавашните евреи знаеха, че човек може да се роди отново, но как, те не разбираха.

„Роденото от плътта плът е, а роденото от Духа дух е“ – стих 6. Като говореше на Никодим, Христос забеляза, че той се учудваше. Защо се учудваше? Защото неговите възгледи не се съвпадаха с тези на Христа. „Недей се чуди, че ти рекох: „Трябва да се родиш изново“ (Стих 7.) За обяснение на този стих Христос казва: „Вятърът вее, дето ще; и гласът му чуваш, но не знаеш отде иде и де отива“ (стих 8). Под *вятър* Христос разбира нещо разумно, а не обикновения вятър, който вее, където си ще, отвява хората и вдига прах навсякъде. И разумното иде отнякъде, но не знаеш откъде иде. Разумната мисъл, разумната дума, все ще спре някъде, но къде ще спре, не знаеш.

„Отговори Никодим и рече му: „Как може да бъде това?“ (Стих 9.) „Отговори Исус и рече му: „Ти си учител израилев, но не знаеш ли това?“ (Стих 10.) Тези стихове изискват дълбоко разбиране. Думите на Христос означават: ти си останал назад, отдавна тряб-

ваше да знаеш тия неща. Значи Никодим е останал назад в културата. Христос не му е отговорил точно така, аз превеждам думите му.

„Истина, истина ти казвам: това, което знаем, казваме; и за това, което сме видели, свидетелстваме, а свидетелството ни вие не приемате.“ (Стих 11.) Христос, значи, изнася едно обективно знание. Той е поверил на учениците си това, което е виждал и съзнавал.

„Ако земните работи ви рекох и не вярвате, как ще повярвате, ако ви река небесните?“ (Стих 12.) Наистина, това, което учите на Земята, е земно. Ангелите, които са дошли на Земята, няма защо да се раждат и прераждат. Само хората се прераждат, защото имат нужда от това. Хората имат нужда от къщи, но не и ангелите. Хората създават градове, села, прекарват улици, които поливат с вода, за да не се събира много прах. Ангелите нямат нужда от тези неща. Хората се нуждаят от стражари, които да ги пазят. В ангелския свят няма нито един стражар. Хората турят юзди на конете, което пък показва каква култура имат.

„Който вярва в него, не ще бъде осъден, а който не вярва, той е вече осъден, защото не е повярвал в името на Единородния Син Божи.“ (Стих 18.) Който не разбира езика на Писанието, вади много странни заключения. Той се пита как може човек да бъде осъден. Човек много лесно може да бъде осъден! Например ако не ядеш хляб, ти си вече осъден на смърт. Христос казва: „Аз съм живият хляб. Който не ме яде, няма живот в себе си“. Ако не вярваш в живия хляб, тоест ако не ядеш от него, ти нямаш живот в себе си. Що е хлябът? Истинското знание. Ако го носиш в себе си, ще живееш; ако не го носиш, ще умреш и ще ти направят паметник със следния надпис: Тук почина един голям философ. Така мислел и той за себе си.

„И дойдоха при Йоана и рекоха му: „Рави, онзи, който беше с тебе отвъд Йордан, за когото ти свидетелстваше, ето, той кръщава и всички отиват при

него.“ (Стих 26.) Има два вида кръщение: Йоановото кръщение, което се отнася към родените по плът, и Христовото кръщение – към родените по дух. Щом те потопят във вода, ти си роден по плът. Мислиш ли, че с такова кръщение можеш да влезеш в Царството Божие?

„Той трябва да расте, а аз да се смалявам.“ (Стих 30.) Много естествено, духът трябва да расте, а плътта – да се смалява. Чудни са хората, когато искат да растат по плът. Плодът никога не може да бъде по голям от дървото. Плътта е малък плод от дървото на Духа и тя трябва да се смалява. Даже най-големият плод не може да стане по-голям от динята. Тя е смела и може да направи плода си голям, но затова лежи на земята; не е като другите плодове, да виси на клоните.

„Който иде от горе, той е над всички; а който е от земята, земен е и като земен говори. Който иде от небето, той е над всички.“ (Стих 31.) *От горе* означава: от Духа; *от земята* означава: от плътта. Който иска да бъде богат, да живее в охолство, той е роден по плът, кръстен по плът, живял по плът и умрял по плът.

„Отец люби Сина и всичко е дал в неговите ръце.“ (Стих 35.) „Отец люби Сина“ – това е твърдение, а всяко твърдение трябва да се докаже. И в математиката се изнасят много закони, много отношения, но те трябва да се доказват – това значи разрешение на неизвестните. За да се намери неизвестното, нужно е да има нещо дадено. „Отец люби.“ Защо люби? На какво основание люби? Ще кажете, че Отец люби, защото Христос е Негов син. Какво означава думата *син*? Тя трябва да се преведе. Ако човекът е син, и малкото пиле може да бъде син на голямата птица. В такъв случай какво наследство получава пилето от баща си? И малкото дръвче, издънката, може да бъде син на голямото дърво. Какво може да даде на издънката бащата? Ето защо, като се правят сравнения,

трябва да се знае в каква категория, в какво отношение се намират величините, които се сравняват.

Кое е това, за което Отец люби Сина? Ако ти обичаш приятеля си, за това трябва да има подбудителна причина. Да обичаш, то не е само някакво чувство. Чувството е изразител, проводник на разумна сила, която се проектира в природата. Обаче приятелството само по себе си е разумна връзка. Докато съществуват разумни отношения, има приятелство. Щом се прекратят разумните отношения, приятелството изчезва. Значи и синът е син дотогава, докогато има разумно отношение към баща си. Щом разумното отношение изчезне, и синовността изчезва. Това е закон.

Под *син*, според думите „Отец люби Сина“, трябва да разбираме разумен син, който върши волята на баща си във всяко отношение. Всеки човек, който върши волята Божия, може да бъде син на Бога. — „Тогава да бъдем синове на Бога!“ Да, можете да бъдете. Кога? В бъдеще. Сега още не сте Синове Божии. Когато твърдите, че сте Синове Божии, това е идея на миналото, която сега се реализира. Ако някой твърди, че е Син Божи, той трябва да притежава качествата на своя Баща. Не е достатъчно само да кажеш, че еди-кой си ти е баща; това е външната страна.

Три качества се изискват от сина: той трябва да прилича по тяло, по ум и по сърце на своя баща. Той трябва да прилича по душа и по дух на своя баща. Приликата по душа и по дух оставям настрана, защото това са спорни въпроси. Те ще останат за разглеждане в бъдещата култура, когато дойдат на Земята гениите и светиите. Тогава учители на Земята ще бъдат само гениите и светиите. Засега даже и в университетите преподават обикновени хора, най-много талантиливи. В почти никой европейски университет няма нито един професор, който да е гений или светия. Това твърдение е само за мене, за вас то може да не е

валидно. Вие може да твърдите, че в университетите има гении и светии. И това твърдение е само за вас, не е за мене. Според моите изследвания в университетите още няма нито гении, нито светии. Под *гений* и *светия* аз разбирам друго нещо, а не каквото вие разбирате.

От физиологическо гледище геният и светията не са строго определени – според тяхната същност. Съвременната физиология под *гений* разбира човек, който е до границата на лудия. Някои учени твърдят, че лудостта се дължи на гениалността. Според тях гениалността граничи с лудостта, а обикновеният, талантливият са далеч от лудостта. И за Христос казваха: „Луд е той, защо го слушате?“. За апостол Павел казваха, че е полудял от много учене. Като говоря за гениеите и светииите, аз искам да кажа, че те разбират законите, методите и силите, с които разумната природа оперира. Геният прилага законите и методите на природата както за себе си, така и за своите близки. Същото се отнася и за светииите – те са над гениеите и пазят равновесието между живота и законите. Светииите са равнодействащата сила в света, те са хора на мъдростта.

Аз не говоря за обикновените светии в църквите, те са църковни светии. Тези светии, за които говоря аз, не са в църквите, но са между хората. Понякога светията е облечен добре, а понякога е бос и гологлав и с рало в ръка оре на нивата. Някой път ще го видите с чук в ръка, като работник; някой път – с четка в ръка, като виден художник; друг път – с цигулка, като виден музикант. Ще кажете, че е невъзможно светията да бъде и прост работник, и учен човек, и художник. Светията заема всякакво положение. Нима светията стои по-високо от Христос, Сина Божи, който можеше да работи часове наред с ренде в ръка в работилницата на баща си, както и да носи вода на майка си? При това Христос беше и Учител. Тогава да не ви е чудно,

че ще срещнете светията на работа във всички области на живота. Христос носеше сандали на краката си, а не модерни обувки, каквито съвременните хора носят. Обаче това е външната страна на живота. Днес познават светията само по външната страна.

Светията трябва да има следните три неща: тяло, което да не се разрушава при никакви условия, сърце, което да не се поддава на никакви изкушения, и ум, който да не се поддава на никакви заблуждения. Светията е изразител на великата истина. Значи, трябва тялото на светията да не умира, от нищо да не се разрушава, сърцето му да устоява на всички съблазни и умът му да се справя с всички противоречия. Който може да даде друго определение за светията, аз съм готов да го приема. Който не вярва на думите ми, нека даде свое определение. Моето определение е за мене, на никого не го налагам. Аз съм готов да заема мястото на светията, за когото давам определение. В никакъв случай не желая да бъда на мястото на някой светия от църквата. Също така съм готов да заема мястото на гений, който разбира и прилага правилно законите на природата. Обаче не желая да заема мястото на такъв гений, какъвто описват физиолозите; за такива гении и досега спорят дали са истински, или не. Пък и самите физиолози, като определят понятието *гений*, имат още много да учат. Те са далеч от истината за органическият свят.

Да дойдем до въпроса за храненето. С каквото се храни човек, такъв става. Тогава с какво трябва да се храни? Според физиолозите определено е човек каква храна да употребява. Например бременната жена трябва да се храни със специфична храна. И мъжът, преди да е станал баща, също трябва да употребява специфична храна. Геният трябва да употребява храна за гении, светията – съответната му храна. И царят трябва да приема специфична храна. Това е наука. Какво знаят по това съвременните физиолози?

Пчелите, които преди хиляди години са изучавали храненето като наука, и досега прилагат наученото по отношение на своята царица, работничките и търтеите. И досега те прилагат своята теория за храненето в живота си, но хората още не знаят как трябва да се хранят и каква храна да употребяват.

Който не разбира законите за храненето, казва, че Бог е наредил човек да се храни с една или с друга храна, по един или по друг начин. Вярно е, че Бог създаде света и определи на всяко същество съответна храна, но хората изгубиха правилните методи и правилата за хранене, както и първичната храна, определена за тях. Затова днес болестите се ширят от единия до другия край на света. Не е лошо, че има болести, страдания и сиромашия. Аз не съм против тях. Не е лошо да има богатство, знание, аз не съм и против тях. Че съществува смърт, и това не е лошо. Че има грехове в света, и това не е лошо. Аз не съм против това, което съществува в света, но всяко нещо трябва да бъде на своето място. Грехът е отрова, която трябва да бъде затворена в шишета, и когато е нужно, тогава да се употребява. За какво е нужна отровата? За лекарство. Грехът, сиромашията, болестта също трябва да са затворени в шишета и в специфични случаи да се използват за инжекция. Всички отрицателни неща се държат затворени в шишета и само при специфични случаи се използват.

Едно нещо ще знаете: любовните работи (тоест всичко, което има отношение към любовта) трябва да бъдат свободни. Аз мога да бъда краен филантроп и човеколюбец, мога да правя всичко свършено безкористно. Това изисква от нас целокупният живот. Вън от този живот не мога да проявя доброто. А това, което е добро за мене, е добро и за всички. Където е доброто, там няма користолюбие. Във външното добро обаче има користолюбие. Например плащаш на някого десет хиляди лева, но искаш да го използваш, да стане твой

слуга. Ти величаеш някого, но с известна цел. Нямах любов към него, искаш да го използваш. Питам: може ли онзи слуга да те обича? Може ли човекът, когото величаеш, да те обича? Където няма любов, там користолюбието се шири, там отношенията между хората се развалят. Тези отношения са временни. И те са добри, но безкористните са по-добри.

Когато се казва, че е добре човек да бъде богат, подразбираме земята, която дава изобилно. „Добре е човек да бъде светия“ – тук под *светия* разбираме небето. На Земята светията е беден човек. Той може да съжителства с хората дотолкова, доколкото светлината съжителства с тях. Светлината, която излиза от разумния център – Слънцето, се движи с бързина 300 000 километра в секунда. Като минават през Земята, слънчевите лъчи се движат с такава голяма бързина, за да не се опетнят. Ето защо всеки светлинен лъч остава на Земята само една тристахилядна част от секундата, след което отива в пространството. Понеже всеки лъч носи благословение, той го оставя на Земята и веднага си заминава. В това отношение хората са затворници, които очакват нещо от слънчевите лъчи. Лъчите слизат за момент на Земята, оставят благото, което носят, като храна за хората и се връщат назад.

Някой казва: „Аз разговарям със светлината“. Да мислиш, че разговаряш със светлината, това е едно, но наистина да разговаряш, това е друго. Казваш, че разговаряш с Господа. Като казваш така, ти трябва да имаш ясна представа какво значи да говориш с Господа. Ако сам нямаш представа, първо ти ще изпаднеш в лъжливо положение, а после и твоите близки. Като слушаш някой да говори по радиото, това подразбира ли, че разговаряш с него от осем хиляди километра разстояние? Да разговаряш с човека, това значи да си близо до него, ти да го виждаш и той да те вижда. Като казваш, че разговаряш с Бога, трябва да обясниш как става това, другите да не мислят, че по форма си

разговарял. Съвременните хора си представят човека по форма, но това не е истинският човек. Тялото е жилище, в което душата временно пребивава.

„Отец люби Сина.“ За да има правилни отношения между бащата и сина, нужно е знание. Бащата всякога обича своя разумен син. Той най-много обича своя добър, умен и любещ син, затова всичко оставя в негови ръце. Бащата знае, че разумният син никога няма да онеправдае другите. Закон е: всяко същество, което се опитва да онеправдае другите, изгубва своята интелигентност. Като направи и най-малкия грях, то постепенно губи своите дарби и способности. Добрият, разумният човек представлява единица с четиринайсет нули. Ако направи най-малкия грях, единицата изчезва и остават само четиринайсет нули. Какво струват нулите без единицата? Нищо не струват. Но като направи човек добро, единицата дохожда на мястото си пред нулите и те се осмислят.

„Отец люби Сина.“ Защо бащата люби сина си? Защото той има правилно отношение към него. Правилните отношения са от голямо значение за онези, които разбират живота. Повечето хора не разбират живота както трябва. Те не са достигнали до това развитие. Ето защо най-голямо право да живее има онзи, който разбира живота. — „Ама условията на живота са лоши.“ Вие сте създали тези условия. Стремехите и възжеланията на миналия човешки живот се реализират в сегашния, а сегашните стремехи на човека ще се реализират в бъдеще. Каквото мислите и чувствате днес, то не може да се реализира в настоящия ви живот. Сегашният ви живот е проявление на миналия. Като изживеете миналото си, тогава ще живеете настоящето.

„Отец люби Сина.“ Отец, това е Разумното Начало в човека. Велико нещо е да имаш баща. Докато ражда, бащата е богат. Щом престане да ражда, той обеднява, а щом обеднее, не е баща. Същото се отнася и до

майката. Бедната майка не ражда. Бедният не може да стане Учител. Щом е беден, той е още ученик. Под *богатство* аз не разбирам само външното трупане на пари. Ако е само до външното трупане на пари, какво ще кажете за светията? Той може външно да не е богат, и да е светия. Аз говоря за вътрешното богатство на човека. Това значи истински богат човек. И само такъв разбира какво нещо са отношенията между хората.

Днес в която и църква, в което и общество, в която и партия или държава да влезете, всички ще искат да им се подчинявате, да се съобразявате с техните закони. Не е лошо това, но ако усетите, че като се подчинявате, ви ограничават, отнемат свободата ви, какво придобивате? Църквата, обществото, партиите дават големи обещания. Но изпълниха ли ги? И човекът, като е слизал от небето, е дал обещание, че ще се отнася с животните като със свои по-малки братя. Изпълни ли го той? Едва сега някои хора започват да съзнават какви отношения трябва да имат към животните; и те се стараят да ги облекчават, да не ги товарят много. В бъдеще хората ще орат с трактори, а не с рала, както сега. Животните ще се повдигнат и ще минат в по-висока фаза на живота. Сегашните млекопитаещи са кандидати за човеци. – „Може ли да стане това?“

В една легенда се разказва как един от вавилонските царе станал животно. Той извършил голямо престъпление, за което Бог го наказал, превърнал го в животно. Много години прекарал царят като животно, докато най-после се разкалял и отново приел човешка форма. Това е легенда, но в индуските книги се изнася като факт преминаването на човека в животно и на животното – в човешка форма. Това се изучава там даже в училищата. То не е мое вярване, но индуско. В миналото и в Египет са изучавали този въпрос. Ще кажете, че това не е вярно. Възможно е.

Съществуват няколко закона: за наследствеността, за странстването на душата и за прераждането. Значи

една и съща реалност се изразява по три различни начина. Странстването на душата е велика реалност, според която душата излиза от Бога, слиза в материята да се учи и отново се връща при Бога. Законът за прераждането подразбира слизание на душата в материалния свят, докато се усъвършенства. Законът за наследствеността подразбира предаване на известни черти, стремежи и качества от бащата на сина.

„Отец люби Сина си.“ Защо? Защото Синът носи качества на Отца си. Когато дойде на Земята, Христос искаше да намери готови хора, да им предаде учението, което носеше от небето. Той искаше да се отвори път към небето, за да отидат някои души от Земята да следват в небесния университет. Те нямаше да умрат, но щяха да отидат на небето да изучават по-висока наука от земната и като се върнат на Земята, да разказват какво са видели и научили. Между кои вярващи можеше Христос да намери такива души? Има ли между вас хора, които са следвали в университета на небето, да разкажат какво има там? Всеки, който е дошъл с диплом от небето, веднага са го изпъждали от Земята. Кой би повярвал на такъв човек? Колкото и да ви убеждава, че е свършил университета на небето, няма да му повярвате. По-скоро бихте повярвали в приказките от *1001 нощи*, отколкото в това, че някой е ходил на небето да се учи и се е върнал оттам на Земята.

Съвременните хора имат изопачено понятие за небето. Велик е животът на небето. Представете си, че в клетките на човешкия организъм живеят микроби, които се хранят и развиват самостоятелно, без да подозират, че са в човека. Ако между тези микроби се яви един учен философ, пак микроб, и започне да им разправя за човека, за неговото царство, ще повярват ли те на думите му? Ще кажат, че той е заблуден. Също така и хората живеят като микроби в клетките на разумните същества, без да съзнават това. Обаче

грамадна е разликата между микробите и човека. По-скоро човекът ще проникне в небето, между разумните същества, отколкото микробът – в човешкия свят. Има същества на земята, които виждат под пълен тъгъл, тоест под тъгъл от 360 градуса. Те виждат навсякъде. – „Докажи това!“ Лесно може да се докаже, но трябва да заемем положение от знанието към незнанието. Как ще докажете, че едно вещество е сладко? Като го вкусите, сами ще се убедите, че е сладко. Колкото и да е изопачен вкусът ви, все ще познаете, че е сладко. Моят и вашият вкус не са еднакви, но поне приблизително ще имате впечатление, подобно на моето. Ще можете ли да отречете, че това вещество е сладко?

Следователно, когато казваме, че даден човек говори истината, ние подразбираме, че в него са вложени качествата на истината. Този човек е изключил абсолютно лъжата от себе си. Където и да го поставите, той всякога ще вземе едно и също положение към истината. Сладчината си е всякога сладчина. Ако едно сладко вещество е примесено с горчиво, езикът ще схване това. То не значи да отречеш сладкото за сметка на горчивото. Също така и човешкото сърце има способността да различава доброто от злото, тяхната сладчина и горчивина. Човек, на когото имаш пълно доверие, носи истината в себе си.

Най-силните храни са сладките, но трябва да знаете как да обработите тази сладчина. Ако организъмът не може да я обработи, тя ще причини в него захарна болест – диабет. След сладките храни идат киселите. Те са причина за буйния, сприхавия характер на човека. В каквото и общество да попадне такъв човек, в края на краищата той ще избухне и ще разруши нещо. Той разяжда материята, както киселините. Който употребява водни храни, лесно затлъстява. За да дойде в нормалното си състояние, той трябва да яде повече кисели храни, после сладки и след това

да употребява малко количество вода, главно водни храни. Казано е: „Блага дума железни врати отваря“. Следователно кажи на човека една блага дума, да го повдигнеш и да го успокоиш. Острата, грубата дума дразни човека. Благата дума е естествена храна за него. Дай му сладка храна, ако искаш да ти благодари.

Казано е в Писанието: „Истината ще ви направи свободни“. Всеки се стреми да извоюва своята свобода. За да я извоюва, той трябва да изучава формите, законите на истината, както и отношенията между живите същества, после трябва да изучава съдържанието и вътрешния смисъл на тези форми. Без това знание човек не може да познае своето собствено съдържание. Той трябва да изучава законите на своето тяло, на своя ум и на своето сърце. Лесно се казва какво трябва да се учи, но как ще се изучи то? Вземете например възпитанието на децата – лесно ли се постига? Ако аз възпитавам деца, ще постъпя по съвсем друг начин, различен от този, който сега се прилага. Посещавах училищата цели 11 години и видях как постъпват съвременните учители. Аз познавам сегашните методи на възпитание не само в България, но и в целия свят. Навсякъде си служат с примитивни методи. Повечето учители не знаят елементарните правила за възпитание на детето.

За да въздействаш върху някое дете, трябва да го пипнеш на едно специално място на брадата. Но нужно е да се знае точно мястото и как да пипнеш. Пипнеш ли това място както трябва, ти произвеждаш магическо действие върху неговата воля. Кое е това място, не казвам, защото не сте готови и бихте злоупотребили. Ако бащата пипне детето си на това място, той може да направи от него каквото си поиска. Това за мене е факт, опитан и проверен, а вие може да го приемете на доверие, може и да го отречете. Ще кажете, че това е само теория. Аз никога не градя знанието си на теории. За да изнеса един факт, аз съм

ОТЕЦ ЛЮБИ СИНА

го проверил най-малко десет пъти. Следователно, за да подтикнеш волята на човека към дейност, намери специфичното място на брадата му и там го пипни.

Къде трябва да пипнеш човека, ако той има мъчнотия в сърдечния свят? Ще кажете, че трябва да се засегне сърцето му. Не, не пипайте сърцето му. Има специфично място за трансформиране на енергиите на сърцето. Това място е отбелязано на лицето, но няма да го кажа. Ако хората имаха правилно отношение към Бога, можех да ви посоча това място, но засега се въздържам. Ако дадат обещание пред Бога, че няма да злоупотребяват с истината, само тогава мога да им покажа тези места. В това отношение законът е много строг. Ако не опази закона на истината, човек губи всичко, което му е дадено. Ако знаеш истината и злоупотребяваш с нея, законът веднага ще те хване. Ако пипнеш някой човек на тези места, трябва да пристъпиш с всичкото си почитание и всичката чистота и святост. Затова Бог каза на Мойсей: „Изуй обувките си, защото мястото, на което стоиш, е свято“. Когато човек се намира в умствено затруднение, може да му се помогне по същия начин: да се намери специфичното място, което произвежда добър резултат. Кое е това място, не мога да ви кажа.

Казвате: „Трябва да вярваме в съществуването на Бога“. Само така ще ви се даде това, което желаете. — „Важно е как да вярваме.“ Ще вярваш, че имаш един Баща, който всякога се грижи за тебе. Бащата казва: „Синко, вярвай, че аз съм при тебе“. Обаче вярата изисква правилни отношения между бащата и сина. Като син, когато съм при баща си и когато не съм при него, аз пазя свещено неговия образ. Аз се чувствам свободен пред него. Аз храня синовни отношения към баща си, а не господарски, нито робски. Понякога бащата иска да застане на мястото си като господар. Не, бащата може да се държи господарски, без да е баща; може да се държи приятелски, и да е всъщност

баща. Бащата не може да бъде едновременно и баща, и господар. Синът не може да бъде едновременно и син, и роб. Аз нямам нищо против това, че бащата е господар, а синът – роб. Казвам: в природата съществува закон, според който не можеш едновременно да вършиш две неща. Ако баща ми се отнася към мене господарски, аз ще бъда роб, слуга. Но ако постъпва към мене приятелски, като баща, тогава аз ще му бъда син. Значи, не мога да бъда в едно и също време и роб, и син.

Казвате: „Ние считаме Бога за баща, а всъщност Той е господар“. Ако мислите така, каква идея имате за Бога? Ако познавате Бога като ваш баща, е едно, а ако Го познавате като ваш господар, е друго. Ако познавате Бога като ваш учител, е едно, а ако Го познавате като ваш спасител, е друго. Това са определени идеи. Щом смесвате тези идеи, вие създавате цяла каша. Нужно е дълбоко вътрешно разбиране. Който не разбира законите на живота, ще се намери в голямо противоречие. Казваш: „От толкова години следвам пътя към Бога, но нищо не съм направил!“. Ние трябва да поддържаме отношенията си към Бога и към своите близки в изправност, понеже силите, вложени в нас, трябва да се разработват. – „Кога ще се постигне това?“ Има време.

Според индуското учение денят на Брама е равен на число, състоящо се от единица с четиринайсет нули след нея. Определете на колко билиона или трилиона е равно това число. Всеки, който е излязъл от Бога, разполага с големи дарби и способности за реализиране в един Божествен ден, равен на число, образувано от единица с четиринайсет нули. Като живо същество, ти не трябва да се задоволиш да останеш във формата на риба, птица или млекопитаещо, нито във формата на някое предпотопно животно, нито във формата на човек, но да вървиш нагоре, по възходящата стълба, докато стигнеш до първичния човек, тоест до косми-

ческия човек, или до формата на библейския човек, създаден по образ и подобие на Бога. А за това е нужен един период, равен на 15-цифрено число, съставено от единица с четиринайсет нули след нея. Толкова време е нужно, докато се качиш на високия връх, откъдето ще виждаш всички разумни същества и отношенията им към тебе, както и твоите отношения към Бога.

И тогава, за да се слееш с Бога, нужно е още толкова време, равно на число, съставено от единица и четиринайсет нули. След като живееш на всички слънца и планети и прекратиш този живот, ще отидеш при Бога и ще влезеш в Него – там ще опиташ дълбочината на Божественото. Тогава ще влезеш в друга епоха, където ще живееш толкова години, колкото представлява число, съставено от 39 цифри. Какво ще кажете за всичко това? Индусите не пишеха тези числа. Те казват, че в нощта всичко заспива. Значи, докато спи човек, времето минава лесно. Така е, за глупавия всичко спи, а за разумния всичко живее. За онзи, който разбира тези неща, има живот.

Питате: „Какъв е смисълът на сегашния живот?“. Смисълът на сегашния живот е в придобиването на знания. Като се прераждаш на Земята 777 пъти, ти минаваш по пътя на слизането и възлизането – според законите на еволюцията и инволюцията. Това е египетското учение. Като излизаш от Бога, Той ще те изпрати със следните думи: „Синко, знаеш ли кога ще се върнеш при Мене? Това ще бъде, след като Вселената се създаде още 14 пъти и пак изчезне“. Под *изчезване на Вселената* ние не разбираме изчезването като процес, познат на нас, но си представяме събличане и обличане на Земята 14 пъти. Когато Вселената преживее такива 14 дни, Бог е преживял само половин ден.

Аз привеждам тези факти само като забавление, като курioзи. С това не искам да обезсмисля вашия живот. Напротив, животът има велико бъдеще. Всички страдания, които преживявате, ще се използват.

От това гледище и смъртта е необходимост. Тя е наша сестра. Като дойде, ти ще се предадеш в нейните обятия и ще кажеш: „Прави с мене каквото искаш“. Тя ще те обере по всички правила, след което ще дойде другата ти сестра – любовта. Тя ще те облече с най-хубави дрехи. Ако не дойде смъртта да те обере и съблече, любовта никога няма да те облече.

Смъртта казва: „Ще те съблека“. – „Какво да правя?“ Ще чакаш да дойде любовта, да те облече в най-хубавите дрехи, каквито никога не си виждал. Като се облечеш в хубави дрехи, ще благодариш на смъртта, че те е съблякла. Тя не обича да ѝ благодариш, нито да плачеш пред нея. И да искаш да плачеш, не можеш, нямаш сълзи; ти нямаш и мускули, с които да ѝ се противопоставиш. Ти само вътрешно ще почувстваш смъртта, защото тя те лишава от всички външни сетива. Като видиш страшния образ на смъртта, тя ще ти се усмихне и ще каже: „Колко си глупав! Ти не разбираш онези, които те любят“. Като те заровят в земята, иде любовта и започва да ти прислужва. Казахме, че любовта облича човека. Да, смъртта го съблича, а любовта го облича. Кой досега е казал тази истина? Нито църквата, нито богословите. Като казвам, че смъртта съблича човека, това показва, че тя е силна. Няма по-красив ангел от смъртта. Въпреки това космите ви настръхват, като я видите. След тази опитност, ако те попита някой защо се пазиш от греха, казваш: „Ти виждал ли си смъртта?“. – „Не съм я виждал.“ – „Аз я видях само веднъж. Втори път не искам да я видя.“

„Отец люби Сина.“ Син е онзи, който възприема с открито и любещо сърце всичко, което става във вселената. Като влезе в нея, пред каквото и да се намери – богатство или беднотия, слава или безславие, грях или правда, да е готов да каже: „Така е определено от Бога“. Като натовариха Христа с греховете, той не ги ли понесе? В това отношение Христос е най-големият

работник в света. Натовариха го с вековните грехове, той да ги изплати. Никой друг, освен Христос, не се нае да понесе греховете на хората. Цели 33 години той носеше греховете им, след което го разпнаха. Има едно предание, в което се казва, че когато Христос бил на кръста, една жена се приближила до него и му казала: „Господи, ти още не си поел моя товар“ – тоест моята смет. Той помолил да отковат ръката му, за да изпълни последното си задължение. След като поел и нейния товар, казал: „Сега може отново да заковете ръката ми“.

Днес Христос не може да бъде прикован на кръста. Всеки, който веднъж е бил закован на кръста, втори път не може да бъде заковат. Сега всички вие сте заковани. Аз виждам майки и бащи, братя и сестри, деца – всички заковани. Други носят кръста си към Голгота – мъже и жени, всички отиват там. След това казват, че имат култура. Каква е тази култура? – „Велика култура е тя. В нея е смисълът на живота.“ Ще кажете, че и аз плача като вас. Аз не плача, не съм от тези, които плачат. Мина времето на моя плач. – „Не тъжиш ли?“ Мина времето и на тъгата. – „Не мислиш ли за подобрието на човечеството?“ Всички хора страдат от изобилие, резултат на което е болестта диабет.

Съвременните хора се нуждаят от сладка храна. Тя е Словото на живота. Словото трябва да се дава на хората. Някои казват за мене, че искам да заповядвам. Аз съм преживял и това време. Сега на никого не заповядвам. Казват, че минавам за владика. И това съм преживял. И положението на цар преживях. Аз не искам да бъда нито владика, нито цар, нито майка, нито баща – това оставих на хората. – „Какъв искаш да бъдеш сега?“ Аз искам да бъда служител на Бога. Останалите хора ще бъдат и царе, и владци, и майки, и бащи. Тази е моята философия.

Казвате за мене: „Този човек иска да ни устрои някаква засада, някаква примка“. Някога аз съм

правил тези примки, но като видях техните резултати, отказах се от всичко. Едно време бях господар, видях резултата на господарството и се отказах от него. Едно време бях свещеник, но като го опитах, отказах се и от него. Аз говоря за себе си, нямате право да ме обвинявате, че говоря за свещениците. Ако и другите свещеници мислят като мене, и те ще се откажат от своето положение. Едно време бях майка, но като опитах нейното положение, и от това се отказах. Бях баща, и от това положение се отказах. Всичко видях и опитах и от всичко се отказах. Като опитах всичко в живота, отказах се от него, защото разбрах, че има нещо по-хубаво от преживяното и сега остава само едно: да служа на Бога. И като се върна при Него, отново да сляза на Земята. Тогава пак ще искам да стана и цар, и владика, и майка, и баща, но вече с ново разбиране и с нова светлина да изпълня задължението си тъй, както трябва.

Сега всичко каквото имам оставям на вас. И вие като мене ще минете през същите положения, за да се откажете от всичко. Христос казва: „Който мине през всички изпитания и през всички положения, той разбира великата истина“. Всеки трябва да приеме доброволно нещата, без да убеждава другите. Аз не искам да ви убеждавам в това, което говоря. То е въпрос на време. Казваш: „Аз искам да живея за Бога“. Да искаш и да живееш за Бога, това са две противоположни неща. — „Аз искам да помагам на хората.“ Да искаш и да можеш да помагаш, това са две различни неща. Трябва да знаеш как да помагаш, без да унижаваш човека. Идва някой при мене, иска да му дам пари назаем. Ако му дам пари, ще унижа неговото достойнство, затова трябва да избира такъв начин, че като му ги дам, да не го унижа.

Аз зная само един начин за правене на добро. Например някой иска вода от мене. Казвам: „Приятелю, радвам се, че си дошъл при мене. И аз съм жаден,

и ти си жаден. Слушай, наблизо, на няколко километра оттук, има един извор. Хайде да отидем заедно“. Тръгваме и двамата, а като пристигаме, казвам му: „Поднеси ръката си там, отдето извира водата, и пий“. Според мене това е най-голямото добро, което мога да направя. Вместо да му наляя една чаша вода от стомната, аз го завеждам на извора. Казва се в Писанието, че който даде на жадния една чаша вода, той е направил голямо добро. Това не трябва да се разбира буквално. Добре е да дадеш на човека чаша вода, но трябва да знаеш как да даваш. Щом дойдем до извора, сядаме да си починем и пием от водата му. – „Как ти се вижда водата?“ – „Отлична.“ Този пример е за разсъждение: да се научите как да правите добро, без да накърнявате достойнството на човека.

Един ден след беседа аз излизам от салона, идва при мене един от правоверните християни, голям критик, и ми казва: „Вие не проповядвате Христа“. – „Аз се отказах да го проповядвам като вас. Видях резултата от вашите проповеди и се отказах от тях.“ Как проповядват днес Христос? На първо място е парата. Ако отидете в Америка, ще видите, че най-красноречивите проповедници имат вили, живеят като царе, разполагат с всички удобства. След всичко това ще дойдат да проповядват, че Христос бил умрял на кръста. И това не е лошо, по-добре е да проповядват Христос по този начин, отколкото да вършат грехове и престъпления. Според мене сегашното проповядване на Христос, в сравнение с истинското проповядване, е особен род разбойничество. И аз се запитвам как проповядвам истината: като честен човек или като престъпник и разбойник, който лъже и обира хората? Под *разбойник* разбирам човек, който иска да вкара хората в крив път. Също и съвременните вярващи трябва да се запитат как проповядват Христос.

Много пъти аз съм се занимавал с тежката задача как да науча хората да познаят Бога. Дошъл съм до

заключението: Бог се проявява някога такъв, какъвто е, а някога такъв, какъвто не е. Така се е проявявал Той към мене. И аз се проявявам към Него такъв, какъвто съм, и такъв, какъвто не съм. Питам: къде е кривото? Няма нищо криво в света. Закон е: Бог може да ми се изяви такъв, какъвто е, а може да се прояви и такъв, какъвто не е. Тогава къде е истината? Аз разглеждам въпроса философски. Ако Бог се прояви към мене такъв, какъвто не е, аз трябва да се проявя към Него такъв, какъвто съм. Ако Бог се прояви към мене такъв, какъвто е, аз имам възможност да се проявя към Него такъв, какъвто не съм. Това е философска мисъл, върху която трябва да разсъждавате.

Щом дойде нещастieto в света, Бог се проявява такъв, какъвто не е – тогава вие ще се проявите към Него такива, каквито сте. Какво дават две отрицателни величини? *Не противи се на злото* – това е един от Христовите закони, който дава разрешение на един социален въпрос. Това значи: не увеличавай злото, но не увеличавай и доброто. Ако увеличиш доброто, ти ще направиш престъпление. Който се е опитал да умножи доброто, той е вече сгрешил. И всеки, който се е опитал да увеличи злото, е сгрешил. Ще проявяваш доброто в света като мярка, без да го увеличаваш. Щом го увеличиш, ти си въвн от законите на разумната природа, въвн от Божиите закони. Ако увеличаваш доброто въвн физическия свят, ти си на крив път. Ти можеш да увеличиш доброто само в себе си, но не и въвн от себе си. Доброто е същината на Бога – Той сам по себе си е добро. Следователно с твоето добро ти не можеш да направиш света по-добър, отколкото е всъщност. И с твоето зло не можеш да причиниш на света по-голямо зло.

И тъй, Бог се проявява към нас такъв, какъвто е, и такъв, какъвто не е. Това не е нищо друго, освен проява на доброто и злото. Обаче ние въвн всички случаи трябва да се проявяваме към Бога такива, каквито

сме. Това е правилното отношение, то показва нашата готовност да служим на Бога. Ако се проявяваме към Бога такива, каквито не сме, това показва нашето греховно състояние. Ако една жена дойде при мене да я лекувам и се прояви такава, каквата не е, аз ще ѝ препоръчам един мъж, който да се прояви към нея такъв, какъвто е. Щом се ожени за него, тя ще се излекува. Това е поляризиране. Добрите хора изправят лошите, лекуват ги. Ако Бог се проявява към тебе такъв, какъвто е, ти ще се радваш и веселиш и ще се проявиш към Него такъв, какъвто си. Ако Бог се прояви такъв, какъвто не е, ти пак трябва да се проявиш такъв, какъвто си, и да се учиш. Ако не се учиш, никогата няма да станеш мъдър, никогата няма да придобиеш знание. Като знаете това, използвайте моментите в живота. Радвайте се, обичайте всички хора, всички живи същества, когато Бог се проявява към вас такъв, какъвто е. Щом се покаже такъв, какъвто не е, ще учите – нищо повече. Ще вземете мотиката и ще работите, докато придобиете мъдрост и знание. Това е философията на живота.

„Отец люби Сина.“ Защо Христос е Син Божи? Защото показва синовни отношения към Бога. Той понесе с любов всички страдания, хули и подигравки и се прояви към Бога такъв, какъвто е. Така Христос показва на хората какви трябва да бъдат. Той каза: „Аз минах през страданията. Ако и вие искате да бъдете Синове Божии, трябва да минете през същите страдания“. Казваш: „Искам да бъда Син Божи“. И това може, но ще се готвиш да минеш през големи страдания. Не мислете, че вие ще избегнете ангела на смъртта. Колкото и да се криете от смъртта, не можете да я избегнете. Една 80-годишна негърка, обременена от живота, постоянно се молела на архангел Михаил да ѝ вземе душата. Няколко студенти, нейни съседи, чули молитвата ѝ. Един ден решили да се пошегуват с нея. За тази цел един от тях се преоблякъл в особени

дрехи, като архангел Михаил, а друг – като обикновен ангел, и похлопали на вратата ѝ. „Кой е там?“ – запитала негърката. – „Архангел Михаил със свой другар.“ – „Защо идете?“ – „Идем да вземем душата ти.“ – „Тя не е тук.“

Помнете: има много начини за разрешаване на задачите в живота, обаче истинският начин е един. – „Какъв е този начин?“ Да проявите синовно отношение към Бога и да Го познавате независимо от това как се проявява Той към вас: дали ще се прояви такъв, какъвто е, или такъв, какъвто не е. И в двата случая вие ще познаете Бога като Любов и като Мъдрост. Който се домогне до философията на живота, той никога няма да изпадна в противоречия. Стремете се винаги да проявявате синовни отношения към Бога. Това значи да дадете път на Христос в себе си. Запитайте се дали е Христос всичко на ваше разположение. Ако още не ви го е дал, не се отказвайте, но вървете напред. Днес всички хора вървят към осиновяване. Каквото и да правят, те не могат да го избегнат. Това е един от начините за разрешаване на въпросите. И в края на краищата всеки ще стане Син Божи. Този е начинът за разрешаване на задачите.

Каквото става в държавата, в църквата, в народа, то става за самите тях. Каквото става в твоята душа, то става за самия тебе и от това зависи твоят бъдещ живот, твоята свобода. Но ти не можеш да отречеш нито народа, нито държавата, нито църквата. Всичко, което става в света, е резултат на целокупната дейност на живота. Всички души работят за общото, за целокупната проява на живота. Развитието, до което е дошло човечеството, е резултат на целокупната дейност на всички души. Ние не можем да изменим този резултат, но можем да внесем нещо ново в нашите души.

Аз не проповядвам индивидуализъм, защото той е външно учение. Мнозина мислят, че силата на човека

е във външните удобства. Това е така за обикновените хора, но не и за гениите. Геният носи силата в себе си: където отиде, където бутне, силите на природата му се отзовават. В това отношение аз мога да ви приведа ред доказателства, но те ще ви съблазнят. Например какво ще кажете, ако трябва да печелите със знанието си на виден гадател, който чете по чертите на лицето и по ръцете? Ето една съблазън. Изкуство е да не злоупотребяваш с това знание. Срецаш един богат човек и виждаш, че дъщеря му ще заболее от тежка болест и ще умре. Понеже владееш изкуството да лекуваш, ти можеш да ѝ помогнеш, срещу което ще бъдеш добре възнаграден. Но трябвали да приложиш своето изкуство за печалба? Ако бащата доброволно те възнагради, това е друг въпрос, но ти не трябва да носиш в съзнанието си мисълта за печалба. Следователно бъди готов да помагаш, без да очакваш възнаграждение. Ако Христос е проповядвал спасение, важно е в какво се е заключавало то. Да се спасиш, това значи да се освободиш от греховете си, както и от страданията и сиромашията. Ако не можеш да се спасиш в името на Христос, къде е твоята вяра? Ако сам човек не може да си помогне, съберете се десет души, сто души или цял народ, помолете се заедно и в скоро време ще имате резултат.

Казвам: всички имате дарби и способности, които трябва да развивате. Някои имат големи дарби, но работа се иска, за да ги развият. Вие сте готови – работили сте в миналото, и сега не трябва да чакате на станцията. Влакът е проготвен, трябва да тръгвате вече. Първият влак, експресът, ви чака, гледайте да не го пропуснете. Този влак не е за онзи свят. Той ви носи сполука и щастие. Аз не говоря за сполуката на онзи търновски адвокат, който носел в джоба си два револвера и 600 лева. По пътя го нападнали разбойници с цел да го оберат. Като претърсили джобовете му и намерили само 600 лева, те го набили добре и

му казали: „Като адвокат, ти трябва да носиш повече пари в себе си, не само 600 лева“. После го запитали: „Защо носиш два револвера?“. – „За зор-заман*.“ Какъв по-голям зор от този? Ако адвокатът беше предвидлив, нямаше да мине през тази гора, където има разбойници. Или най-малкото, той трябваше да знае къде има заровени пари в земята и да каже за тях на разбойниците. Така щеше да се освободи от боя. Като намерят парите, разбойниците щяха да го пуснат на свобода. Но за такова нещо е нужно знание.

Днес всички проповядват неща, които не прилагат. В това отношение българинът е голям майстор. Като впряга воловете си, той ги милва, говори им гальовно: „Хайде, чоджум**“, хайде на нивата, да орем. Като се върнем, ще ви нахраня добре“. Щом се върнат, той им дава малко сламица и с това се свършва. Хората и досега още се хранят със слама. Накъдето и да се обърнеш, навсякъде слама: в религията, в науката, в поезията, във философията. Това се отнася до всички хора, а не само до вас. Според мене истинска поезия е онази, която произвежда преврат в човешката душа. Идея има в тази поезия! Много пъти са ми казвали, че беседата ми е отлична. Щом е отлична, питам: „Какво мислиш да правиш?“. – „Нищо не съм решил.“ – „В такъв случай беседата ми не е толкова отлична.“ Друг идва при мене и казва: „Отлично е твоето учение. Ако светът го приеме, знаеш ли каква промяна ще стане с него?“. После допълва: „Можеш ли да ми дадеш 200 лева назаем?“. Аз го слушам и си мисля: как да му дам 200 лева, без да засегна достойнството му? Казвам му: „Хайде да отидем на близкия извор, да пием чиста изворна вода“. Като отидем на извора, там ще му дам каквото иска.

* зор-заман (ар.- тур.) Крайна нужда.

** чоджум (тур.) Сине, буквално „момчето ми“.

Като ви говоря така, аз не искам нито да ви морализирам, нито да ви налагам своите убеждения, но казвам, че не е лесно да станете поети, учени и философи, каквито трябва да бъдете. За мене всяка минута от времето е цяла епоха. Следователно, ако от сутринта до вечерта вие не ползвате времето, да станете каквито трябва, всичко е изгубено. Аз говоря за минутата като за вечност. В една минута човек може да стане какъвто иска: и музикант, и поет, и учен, и философ. В една минута може да стане вътрешен преврат в човека, да се повдигне той. Няма по-велико нещо от това да видиш как човек расте и се развива, как се повдига в умствено и в сърдечно отношение. Радвай се на всяка душа, която се развива. В това се крие смисълът на живота.

Христос е имал дълбоко разбиране за живота. Той за това е дошъл на Земята – да учи хората как да живеят. Днес трябва да дойде един гений или светия, чрез когото Христос да каже доволен ли е от своите последователи, от проповедниците и пастирите. В какво се заключава доволството на тази велика душа? Христос не плаче за света, но казва: „Даде ми се всяка власт на небето и на земята. Идете и проповядвайте в мое име“. Казвате: „Защо този, който има всичката власт на Земята, не дойде да оправи света?“. Това е механично разбиране. Христос сега оправя света. Онези, които са минали тази опитност, знаят това.

Съвременните хора са поставени на един дармон*, за да се пресяват. Това става така, както се сортират плодовете. За сортирането си служат с дъски, поставени под наклон и с различни по големина дупки. Като падат върху дъските, плодовете се сортират: през големите дупки минават големите плодове, а през малките дупки – малките плодове. И вас ще прекарат

* дармон *диал.*(гр.) Решето с едри дупки за пресяване на жито.

през такива дупки, после, вече сортирани, ще ви турят в кошове. В света става голямо преобразуване. Какво представлява сегашното разтърсване на хората? Има разтърсване на идеите, на чувствата, на желанията на хората, на всичко досега съществуващо. Това разтърсване ще стане с всички. Царе и духовници, учени и прости, богати и бедни – всеки един ще падне в някой кош. Кога и как ще стане това, аз не говоря по въпроса, оставям го настрана.

Аз искам да разбирате Бога такъв, какъвто е, и такъв, какъвто не е. Искам и вие да се познавате такива, каквито сте, и такива, каквито не сте. И в двата случая трябва да имате правилно разбиране за отношенията ви към Бога. Трябва да имате правилно разбиране за тази вътрешна идея: да познавате Бога такъв, какъвто е, и такъв, какъвто не е. Искате ли да ви дам един ключ за живота? Ето, този е ключът, имате го вече. Но за да го разберете и да го използвате разумно, нужно ви е толкова време, колкото е равно на числото, съставено от единица с четиринайсет нули.

19 октомври 1930 г., София, Изгрев

Живият хляб

*Аз съм живият хляб, слязъл от небето.
Ако яде някой от този хляб, ще живее вовеки.*

Йоана 6:51

Ще взема само няколко думи от този стих: „Ако яде някой от този хляб, ще живее вовеки“. Важните думи тук са *живот* и *хляб*. Хлябът е математическо отношение на необикновената математика. Има отношение на математиката и на метаматематиката, на геометрията и на метагеометрията. Какво означава частицата *мета*?

Казвате: „Трябва да се яде хляб“. Докато човек не намери отношението между живота и хляба, нищо не е намерил. Хлябът има отношение към физическия, към обикновения живот; има отношение и към духовния живот; най-после има отношение и към разумния живот. Така и животът има отношение към материалното, към духовното и към разумността. Хлябът е видимото, физическото, осезаемото. Между хляба и живота има отношения и ако ти не разбираш тези отношения, не можеш да използваш нито хляба, нито живота. Колкото по-малко хляб ядеш, толкова по-малко живот ще имаш; колкото повече хляб ядеш, толкова повече живот ще имаш. Ако мислите, че това твърдение не е вярно, може да го проверите. Откажете се от хляба и ще видите, че животът ви ще се намали.

Тъй щото онези, които искат да разберат отношенията между хляба и живота, трябва да разбират отношенията в самата математика. Хлябът е потребен, за да се прояви самият живот. Без хляб и без живот човешката мисъл не може да се прояви. За правата мисъл на човека се съди при възлизането от

видимия към невидимия свят, тоест от материалния към духовния. Някои разсъждават по обратен път, от невидимото към видимото. Ако всички хора са толкова напреднали, че да виждат невидимото, то е друг въпрос. Обаче невидимият свят е крайно отдалечен от човека. Под *отдалечен* разбирам, че човек няма още на разположение онези органи, с които да вижда невидимото. Затова съвременните хора си служат с увеличителни стъкла, когато искат да видят крайно малките, микроскопичните неща на физическия свят. Ако направо с очите си човек не вижда това, което някои индуси виждат, по-добре да си служи с микроскоп и увеличителни стъкла. Така поне ще бъде полезен на човечеството – по-лесно ще прави изследванията си.

Казва се, че съвременната култура е напреднала. Ако е така, каква нужда има от нова култура изобщо? Ако старите вярвания бяха толкова правдоподобни, толкова истинни, защо ни беше християнството? Ако Мойсеевото учение съдържаше абсолютната истина, безпредметно беше отиването ни към Христос. И ако старите принципи в науката бяха толкова свършени, нямаше да има нужда от съвременната наука. Като говорим за съвременната наука, виждаме, че тя е допринесла нещо за човечеството. Но да не изпадаме в друга крайност и да казваме, че последната дума на науката ще е в бъдещето. Не, както миналата наука е допринесла нещо за настоящата, така и настоящата ще допринесе нещо за бъдещата.

И тъй, за да се разберат нещата, човек трябва да знае своето специфично отношение към живата природа. И природата, от своя страна, има специфично отношение към всяко живо същество. Въз основа на това човек трябва да има специфично отношение и към ближния си и да съзнава това отношение. Също така той има отношение и към по-далечните, а най-после и към всички живи същества. Това са твърдения,

които напредналите същества знаят, а обикновените хора искат да им се докажат. Щом се убедят в истинността на тези твърдения, те постепенно се изменят. Който разбира отношението си към природата, той е в положението на победител, той придобива нещо от разумната природа и се радва. Който не разбира отношението си към разумната природа, той се намира в положението на победен, той нищо не придобива от природата и скърби.

В природата съществува един закон, който регулира отношенията. Според този закон всяка радост, придобита за сметка на скръбта на другите, е временна. И скръбта, причинена за сметка на радостта на другите, също така е временна. Следователно между скръбта и радостта има известно отношение. В математиката има отношения, чрез които може да се определи след колко време една скръб може да се превърне в радост или една радост – в скръб. Това може точно да се изчисли не само с обикновената математика, но и с метаматематиката. С обикновената математика можем да изчисляваме само обикновените прояви на физическия свят. Щом дойдем до силовите линии, до силите на духовния свят, там обикновената математика спира. С обикновените методи на математиката можем приблизително да изчислим и дълбочината на океана, но със същите методи, приложени в духовния свят, можем да пропаднем.

Казвам: ако с нашите обикновени отношения искаме да разрешим великите проблеми на Вселенната, ние можем да потънем. Обаче качим ли се на параход с всички възможности, ние можем свободно да преминем своя път. Това се постига чрез методите на истината, които всеки ден изучаваме. Не мислете, че това, което сте научили досега, е всичко, което е имало да изучавате. Не мислете, че този живот, през който минавате, е единственият. Сегашното ви знание и сегашният ви живот са капка в морето в сравнение с

това, което предстои да постигнете. Това, което бъдещето ви носи, не може да се сравни със сегашното. Колкото микробът може да говори за човека, толкова и сегашният човек може да се произнесе за бъдещето. Какво може да каже микробът от своето положение за абсолютната истина? Може ли да си представи микробът как човек свири на пиано или на цигулка или как, като астроном, наблюдава небето? Как може микробът да си представи небето с безбройните звезди и планети? За него небето е бяла, затворена книга. Ако някой започне да му говори за небе, за звезди и слънца, той ще се види в чудо. В края на краищата микробът ще каже: „Това са илюзии, недостижими неща“.

Христос казва: „Който яде от този хляб, той ще живее вовеки“. Христос поставя този въпрос на висша математическа основа, или на Божествена основа, на разумна основа. – „Как да разберем този въпрос?“ Докато още питате, никога няма да го разрешите. То е все едно да питате що е Бог. Това е философски въпрос. И такъв въпрос не съществува. Не може да се задава въпросът какво представлява Бог и съществували Той. Философите, от една страна, си задават този въпрос, а от друга страна, го отричат. За нас този въпрос е ясен и ние не се занимаваме с него. Обикновеният човек непрекъснато си задава въпросите що е животът и що е смъртта, що е истината и що е лъжата, що е пълно и празно пространство и така нататък. Както и да си отговорите на зададените въпроси, те нищо не ви допринасят. Когато не можете да дойдете до правилни заключения, вие трябва да се запитате вървите ли в правия път, или не. Коя е диагнозата, по която човек познава дали върви в правия път? За да се изясни известен въпрос, все трябва да стане известно отклонение в мисълта.

Сега ще си послужи с един пример от физиката. Всички знаете, че когато светлината минава от по-ряд-

ка в по-гъста среда, както и от по-гъста в по-рядка, тя претърпява известно пречупване. Следователно, ако гледаме един предмет през гъста среда, няма да го видим там, където е в действителност. Ако геометричът иска да знае точно мястото на даден предмет, той си служи с известни формули, за да премахне отклонението. И мисълта претърпява известно пречупване, когато минава от по-рядка в по-гъста среда. Тогава човек се чуди защо по-рано е мислил по един начин, а после – по друг. В колкото по-гъста среда навлиза човек, толкова по-голямо е отклонението на мисълта от правия път, докато най-после той заспива. Това показва, че се е отклонил от истината, от истинския живот.

Какво става с човека, ако попадне в пещера, пълна с въгледвуокис? Задушава се. Ето защо, щом усети подобно задушаване, той трябва да излезе от пещерата и да върви напред. С други думи казано: за да не се задуши, човек трябва да се откаже от много свои стари разбирания. Старото представлява пещера, пълна с въгледвуокис. Докато е в тази пещера, човек постоянно губи благородното и възвишеното в себе си, а това го отклонява от правия път. Благодарение на нечистия и задушлив въздух кръвообращението в човека не става правилно.

Следователно, когато се говори за подобрение на обществото, на семейството и на отделния човек, аз разбирам първо да се внесе подобрение в кръвообращението, да се регулира ритъмът на сърцето. Ритъмът на човешкото сърце е неправилен, поради което нервната система се разстройва. Колко години можеш да живееш с разстроена нервна система? Ако поживееш 40 – 50 години, ще благодариш и на това. Разстрои ли се нервната система на човека, колкото и да философства той, всичко отива напразно: от една страна се пълни, от друга страна изтича. Какво трябва да се прави тогава? Ще търсиш начин да не се разстройва

нервната ти система – ще живееш по нов начин. Ако пък си я разстроил вече, пак ще живееш по нов начин, за да я изправиш. Религиозните хора казват: „Ние намерихме правия път“. Вие намерихте правия път, но още не живеете правилно, затова и вашата нервна система се разстройва.

Христос казва: „Който яде от този хляб, ще живее вовеки“. Колко ще живее той? Вечно. Значи в думите, които Христос казва, има известно отношение. Много неща каза Христос по въпроса за хляба, но само една част от тях се запази, тоест напечатана се. За да не се опорочи казаното от Христа, невидимият свят го скри, задържа го за други времена. И досега още учените спорят за времето, в което Христос се е родил. Според някои има разлика от 100 години спрямо официално приетото време. Изобщо учените религиозни искат да знаят точно времето на раждането на Христа. Някои казват, че разликата не е повече от 30 – 40 години; други казват, че и 3 – 4 години да са, пак е много. От астрологическо гледище, като се говори за точност на датата, не се допуска разлика нито от един ден, нито от един час или даже от една минута. Знаете ли какво разстояние ще измине светлината за четири години? През това време тя ще отиде зад Алфа Центавър (или Алфа Кентавър – бел. ред.), най-близката звезда до Слънчевата система. А колко време е нужно на човека, за да стигне до тази звезда? Който не работи с тези величини, казва: „Какво представлява разликата от един ден!“. Много нещо е един ден, но зависи с каква мярка мериш.

В обикновения живот, в обикновената наука се допускат изключения. Защо? Пътят е такъв. Обаче дойдете ли до абсолютния, реалния, Божествения свят, там никакви изключения не се допускат. Там всяко изключение причинява прекъсване на мисълта. И тъй, щом влезете в духовния или в Божествения свят и почувствате известно прекъсване, вие ставате

скръбни. Защо сте скръбни, не знаете. Ако не спазвате правилата и законите на Божествения свят, изключенията ще дойдат, а оттам и страданията. Всяко изключение е прекъсване на мисълта, а прекъсването на мисълта води към страдание. Що е страданието? Признак, че си влязъл в гъста среда.

Според мене страданието на човека се дължи на факта, че той не е могъл да реализира едно свое голямо желание. Например ти искаш да станеш председател на някоя република. Ако постигнеш желанието си, ще се радваш; ако не го постигнеш, ще скърбиш. За да реализираш това желание, трябва да си много способен човек, да се бориш с 10 – 15 кандидати за същото място. Не е лошо желанието на човека да стане председател на република, но той трябва да бъде много умен, много способен. Ако не успее, причината е в неговия ум или в неговото сърце, или в неговата воля. Значи умът ти или сърцето ти, или волята ти се движат в посока, обратна на истината. Разумният свят не те намира още годен за председател. От разумния свят ти казват: „След четири години ще се опиташ отново, пак ще си дадеш кандидатурата“. През това време ти ще се готвиш за преседател. Как ще успееш, това е въпрос на умение и на способност.

Ще ви приведа един пример от живота. Един момък вървял по улицата със своята възлюбена. По едно време до него се приближил един голям борец и му ударил една плесница. Момъкът се търколил на земята, но бързо станал. Той започнал да мисли защо този човек му ударил плесница. Борецът искал с тази плесница да му каже: „Докато си губиш времето с момите, от тебе нищо няма да излезе“. Младият човек си помислил: „Здрав съм, мускулест съм, но ако река да отговоря на бореца, може да ми удари още една плесница. По-добре ще е да изследвам живота му, да разбера как е развил силата си“. Той разбрал как и колко време е работил борецът и като научил

всичко, започнал да се упражнява. След десетгодишна усилена работа и упражнения той развил такава сила в себе си, че дошъл до положението с една ръка да вдига голям кон заедно с конче. Като се уверил, че е придобил нужната сила, той отишъл в дома на бореца и му казал: „Познаваш ли ме? Знаеш ли кой съм аз?“. – „Не те познавам.“ – „Аз съм онзи, на когото преди десет години ти удари една плесница. За да докажа, че мога да стана като тебе, работих десет години по твоите методи и сега искам да ти покажа какво съм постигнал.“ В този момент само с една ръка хванал бореца за краката и го вдигнал във въздуха. Борецът казал: „Признавам те за мой учител. Ти ми внушаваш голямо доверие и отсега нататък, където те срещна, ще ти правя път“.

И тъй, всеки човек, който върви в правия път, в пътя на Божествената наука, всякога ще има постижения. Който живее с религиозни разбирания, казва: „Съдбата е такава“. Съдбата е едно, а работата – друго. Каквато и да е съдбата ти, ще работиш. Ако не работиш, страданията ще те следват. За да бъдеш щастлив, трябва да спазваш Божествените условия. Ако страдаш, това се дължи на неспазването на Божествените условия. Скръбта, страданието не идат отвън или от горе. Знайте, че когато страдате, друг някой се радва. Преди години посещавах едно семейство – мъж, жена, четири дъщери и един син. Бащата беше добър, трезв човек, а майката – разумна, спретната жена. Така се случваше в това семейство, че по цяла седмица един от членовете му беше дежурен, беше на пост. През това време той носеше скръбта и мъчнотиите на цялото семейство, изпълняваше специална програма. Дойдеше ли понеделник, дежурството се сменяше, друг член от семейството го поемаше. Останалите започваха да се смеят. Понеже бяха свободни от мъчнотиите и страданията, те се радваха. Така те се сменяха един след друг. Ще кажете, че това се

дължи на наследствените черти. Може да е така, но тук причината беше друга, не наследствеността. Това е математически, органически или психологически закон, който действа в живота. Той показва, че при известни условия, при известно съчетание на сили човек е осъден на страдания. Дали това е заслужено, то е друг въпрос. Като преживееш тези страдания, ще се радваш.

Представете си, че два тима се състезават: единият побеждава, а другият бива победен. Хората от първия тим се радват, а от втория страдат. Казват например, че тимът на Левски е победен, а другият е победител. В какво се заключава победата? В една малка разлика от четири-пет единици. Важна е мисълта, че единият е победил. Който не разбира тези отношения, ще каже, че това е празна работа. Не, не е така, победата се дължи на известни закони. Победителите са се упражнявали, затова имат резултат. Следователно страданията и радостите са подобни на тимове. Тук хората или пропадат, или се повдигат. Това показва, че те трябва да живеят съзнателно, да научат живота.

Който разбира законите, ще се насърчи; който не ги разбира, ще се обезсърчи. Ако те сполети нещастие, не се обезсърчавай, но стани, изтърси дрехите си от прахта, заведи своята възлюбена там, закъдето сте тръгнали, и после започни да изучаваш силата, която те е ударила и свалила на земята. След няколкогодишна работа и усилия хвани тази сила за краката, вдигни я във въздуха, да покажеш, че си господар на своята съдба. Само разумният може да бъде господар на съдбата си. Защо? Защото той познава законите на живота и на природата. Тези закони не са механични. Законът подразбира нещо разумно. И затова, като се говори за Мойсеевите закони, разбираме физическите закони, които постоянно се сменят. Има закони в света, които никога не се сменят. Павел казва: „Който има законите на небето, няма дял между законите на

Земята“. Земните закони са несполучлив превод на небесните. Следователно, ако аз спазвам разумните и възвишени закони на небето, няма защо да спазвам законите на Земята. Аз спазвам законите на Земята, защото в тях чета онези възвишени и разумни закони на небето, в които няма никакво изключение. В земните, тоест в човешките закони има почти толкова изключения, колкото са и самите правила.

Да дойдем до вътрешния, истинския смисъл на живота. Това, което ви говоря, не искам да влезе в стълкновение с вашите вярвания и разбирания. Каквито вярвания имате, дръжте си ги. Ще ви кажа защо трябва да ги държите. Например вие вярвате, че дължите на някого. Аз не искам да ви накарам да мислите, че не дължите на никого. Не, вие ще държите вашите вярвания дотогава, докато изплатите дълговете си. Какво ще правите, като изплатите дълговете си? Какво ще стане с вас? Ще станете безверници. Казвате: „Аз не вярвам вече, че имам да давам на някого“. Ако имаш да даваш и се откажеш от дълга си под предлог, че не вярваш в дълговете, ти си престъпник. Какво ще кажат хората за тебе, като изплатиш дълговете си и се откажеш да вярваш в тях? Ще кажат, че си човек на свободата. Няма по-хубаво нещо от това да търсиш свободата. Под *свобода* разбирам освобождаване от дълговете, които сте направили още в миналото. Аз оставам настрана причините за дълговете от далечното минало. Оставам настрана всички научни и религиозни теории и обяснения. Щом дойдем до теориите, натъкваме се на различни обяснения: египтяните дават едни обяснения, индусите дават други обяснения, а съвременните хора – трети обяснения. Според условията и времето си всички обяснения са правилни: и египетските, и индуските, както и тези на съвременните хора; в тях няма никакви противоречия. Обаче днес египетските вярвания се нуждаят от вътрешно разбиране. Египтяните казваха, че страда-

нията са необходими за душата. За обяснение на това твърдение те допуснаха теорията за странстването на душата. Къде странства душата? След египтяните дойдоха индусите и развиха нова теория – за прераждането на душата. Какво се разбира под прераждане на душата и защо трябва да се преражда?

Съвременните хора донесоха теорията за наследствеността. Тази теория казва, че качествата на родителите се предават на децата. Обаче и този въпрос още не е изяснен. Има нещо в математиката, което дообяснява нещата. Аз разглеждам математиката като свръхнаука, която обяснява това, което е необяснено. Останалите науки служат за допълнение на математиката. Съвременните математици, които се борят помежду си, са дали първенство на математиката. Обаче от наше гледище аз казвам: има една Божествена наука, която стои над всички останали науки. Как се казва тя? Не смея да кажа името ѝ сега. В бъдеще, когато хората достигнат високо развитие, те сами ще ѝ дадат име и ще го направят известно на всички.

Казано е в Писанието, че има едно камъче, на което е написано ново име, и никой не знае това име. Никой човек не знае какво име ще носи в бъдеще. Не е въпрос за името в следващото прераждане, защото много имена са псевдоними. Аз говоря за името, което човек ще носи на небето. То ще бъде във времето, когато човек завърши своето развитие. За него е важно името, което ще носи в бъдеще, когато ще стане съвършен човек. Да стане съвършен човек, това значи да бъде господар на цялата Слънчева система. Тя ще се управлява от неговия ум, от неговите разпореждания. Да управляваш Слънчевата система, това значи да си божество. Да си божество, това значи да разбираш отношенията не само на хората към Бога, но и на планетите в Слънчевата система помежду им. Не само това, но ти трябва да разбираш отношенията на всички живи същества помежду им, както и отноше-

нията на всички елементи, които живеят под благоприятното влияние на твоя ум. Това правят някои от съвременните учени в Индия. С това се занимават учителите, адептите в Индия. Това е предмет на теософията, наречена още Логос.

Под *Логос* Евангелието разбира Словото, изразено чрез стиха: „В начало бе Словото, и Словото бе у Бога“. „В начало Бог създаде небето и земята, и земята бе неустроена и пуста.“ С това Слово, тоест с Логоса, който се носел над повърхността, земята започнала да се устройва. С думите: „Да бъде светлина“ Бог създаде света, като отдели светлината от тъмнината, твърдата от водата. И най-после Той създаде човека по образ и подобие Свое. Така се започна вътрешното устройване на света.

Питам: кой от съвременните учени може да каже какви са били процесите на вътрешния строеж на Вселената? Като оставим настрана механичния процес на това устройване, ще дойдем до онова велико вътрешно устройване на света, което и досега още продължава. Всеки ден човек минава през радостта и скръбта, което говори за процеса на вътрешното строителство. Когато се завърши приблизително главният физически строеж на физическата еволюция, ще стане въпрос за духовното развитие на човека, наречено според окултистите *развитие на астралния живот*, който сега се организира. Аз наричам този процес *развитие на човешкото сърце*. Думите, изказани в Писанието, че Бог ще даде нов живот, подразбират нови сърца. Сърцето означава един свят, много по-обширен от физическия – нова вселена се строи, много по-обширна от сегашната. Следователно нашите радости и страдания стават за сметка на това преустройство, на това ново строителство. Нова вселена се създава. Като се казва, че се строи нов свят, разумният човек ще си го представи. Който не разбира вътрешния смисъл на този нов свят, ще се обърка.

И тъй, мисълта, която искам да остане у вас, е следната: съществува наука на човешкия дух. Всички разклонения на тази наука наричаме пак наука. Всичко това е резултат на колективната дейност на човешкия дух, тоест резултат на общите усилия на човешкия ум. Този резултат показва докъде е достигнало човечеството. Има неща в тази наука, които са разгадани вече, но има и неща, които още са затворени и минават за илюзорни, не са разгадани. Тяхното разкриване ще е в бъдещето. Когато потрябва, те ще се разгадаят.

Божествената наука разполага с методи за превръщане на скръбта в радост – значи скръбта не е нищо друго, освен тор. В това отношение Писанието казва: „Всичко, което се случва на онзи, който люби Бога, ще се превърне на добро“. Писателите на сегашното време поддържат същата мисъл, както и апостолите в миналото са я поддържали. Лесно се казва това, но мъчно се съзнава. Един наш приятел често цитираше този стих, но като дойдоха страданията до главата му, казваше: „Много страдам. Какво ще стане с мене?“. Ще свикнеш със страданията. Обаче не е въпросът в това да свикнеш. Аз правя превод на тези думи: да свикнеш, това значи да разбереш законите защо нещата се случват така, а не иначе. Като разбереш законите, ще си обясниш защо идат страданията и какво носят за човечеството. Не е въпросът да свикнете, както свикват животните, но да си обясните нещата. Вземете например страданията на Христос, когато беше на кръста. Защо страдаше, това не му беше ясно. Но когато после се спасиха 500 милиона души, не се ли разбра, че си заслужаваше той да понесе тези страдания? Днес, когато тези хора се радват, страданията на Христос се осмислиха. И сега мнозина искат да бъдат като него. Това е криво разбиране, защото те искат да бъдат съдружници на Христос. Това не може да бъде. Ние трябва да разберем въпроса правилно.

Ще ви приведа един пример от живота, да видите какво значи да направиш съдружие с някого. Един момък минавал край кафеджийницата на един турчин, който чукал кафе. Момъкът се спрял при турчина, за да го гледа как чука кафето. Забелязал, че при всяко вдигане и слагане на чука кафеджията издавал звука „ха-ха“. Момъкът му казал: „Искаш ли да станем ортаци в тази работа? Както виждам, ти вършиш две работи едновременно: вдигаш и слагаш чука и казваш „ха-ха“. Остави за мене последната работа, аз да викам „ха-ха“, а ти да вдигаш и слагаш чука“. – „Добре, да бъде според желанието ти.“ Турчинът продължавал да чука кафето, а момъкът, като знаел кога ще каже „ха-ха“, предварвал го и изпълнявал своята работа. Така работили двамата, докато счукали всичкото кафе. Турчинът започнал да продава кафе на клиентите си и да прибира парите в една тенекиена кутия. Момъкът поглеждал известно време към кутията, докато накрая казал: „Слушай, приятелю, ти забрави, че сме ортаци. Трябва да ми платиш“. Турчинът мълчал, нищо не отговарял. Тогава момъкът се принудил да го даде под съд. Като разгледал делото, съдията отсъдил: „Турчинът ще събира парите в тенекиената кутия за себе си, а звукът „тин-тин“, който се чува при падането им в кутията, ще бъде за младия човек“.

Понякога и ние ставаме ортаци с природата така, както турчинът и младият човек. Обаче това съдружие не е нищо друго, освен „ха-ха“ и „тин-тин“ – то е безпаричие, оглупяване, мъчение, страдание, безверие. Още много имена можем да дадем на това съдружие. Ще кажете, че това не ви е ясно. Намерете някой човек, който да ви обясни нещата; все ще намерите един умен човек. Да остане в ума ви следната мисъл: всяка идея, всяко верую, които минават през гъста психична среда, непременно ще претърпят известно отклонение. Тогава ти ставаш и православен, и католик, и евангелист, и учен, и талантлив, но като отидеш

при Бога, виждаш, че нищо не е излязло от тебе. Учен ставаш, без да си учен; всичко ставаш, но нищо не си.

Под *наука* ние разбираме сериозна работа. Да се занимаваш само с хляба, това е наука; да се занимаваш само с живота, и това е наука. Като знаеш науката за живота и за хляба, ще знаеш и другите науки. Ако не знаеш науката за живота и не разбираш науката за хляба, ти никога няма да разбереш законите на твоя ум. Мислиш ли, че логическата мисъл е права? В обикновената логика според нас не може да се говори за права мисъл. Има логически неща, които не са верни. Например като се каже, че някоя дума е дълга, тя удължава ли се? Казваш: „Много е дълга тази дума“. Колко е дълга? Колко сантиметра дължина има тя? Едва ли има няколко сантиметра. Не зная дали в българския език има дума, дълга 10 сантиметра. Значи има дълги думи, които не стават дълги. Има къси думи, които не стават къси.

Какво се разбира под *дълга идея*? Коя идея е дълга? Време е нужно, докато научиш тази идея. Някои употребяват думите *извън времето* и *пространството*. Какво се разбира под понятието *извън времето и пространството*? Специално времето съществува и във физическия, и в духовния свят. И пространството съществува в духовния свят. Обаче в духовния свят не се говори за такова време и такова пространство, както на физическия свят. Всяко състояние се определя от времето. Следователно човек може да определи колко време е страдал и колко време се е радвал. Казваш: „Имах болка, страдах“. Къде е тази болка или това страдание, не можеш да ги локализираш. Въпреки това страданието заема известно пространство.

Един евангелист, на име Спас, който вече е в другия свят, ми разправяше една своя опитност. Като млад, още неженен, той не познавал Христовото учение и се проявявал според своя характер и темперамент – бил нервен, строг. Той не търпял никакво възра-

жение. Като се оженил, и към жена си се проявявал по същия начин: не позволявал да му възразява. Ако тя се осмелявала да направи нещо против волята му, веднага вдигал ръка срещу нея. Един ден му попаднало Евангелието и той започнал да го чете. Харесало му словото на Христос и си казал: „Ще чета Евангелието, ще го прилагам, ще стана истински християнин“. И наистина, той започнал да прилага учението на Христос. Един ден между жена му и него възникнал някакъв спор. Той избухнал и по стар обичай я ударил. Тя не казала нищо, но тъкмо това нейно поведение го разтърсило. Помислил си: „Какъв християнин съм, щом не мога да се въздържам?“. Отишъл на нивата, обаче цял ден не могъл да си намери място. Искал да оре, но не можел; искал да копае или да свърши някаква друга работа – не можел. Той не можел да си прости, че е вдигнал ръка върху жена си. Най-после се върнал вкъщи, извикал жена си и ѝ казал: „Моля ти се, извини ме, задето те ударих. В Евангелието е казано залязването на слънцето да не те завари непримирен с брат си. По стар навик аз допуснах да се прояви в мене старият човек – старият Спас. За да се спася, ти трябва да ме простиш. Ето, коленича пред тебе, моля те да ме извиниш“. Жена му се трогнала и му простила. На другия ден той отишъл на нивата и работата му вървяла добре.

Ще кажете, че е унизително за мъжа да коленичи пред жената и да иска извинение. А не е ли унизително за жената да я бият? Ако е унизително да искаш извинение, по-унизително е да биеш, да вдигаш ръка върху своя ближен. Благородно е човек да иска извинение, да изправи грешката си. Жената, която си ударил, заслужава да коленичиш пред нея. По-благородно ли е да коленичиш пред една банкерска каса? За предпочитане е да коленичиш пред жена си, отколкото пред касата с пари с желание да забогатееш.

„Който яде от този хляб, той ще живее вовеки.“ За кой хляб говори Христос? За хляба на новата светлина и на новото разбиране, на новата мисъл. Ние трябва да приемем новата мисъл, както я прие евангелистът Спас. Той си казвал: „Не трябваше да постъпя с жена си грубо. Тя не е приела още моето верую, не ме разбира. Следователно аз трябва да постъпвам с нея добре“. Ако и жена му изповядваше същото верую, те щяха да се разбират. Тогава неговата ръка нямаше да се вдигне върху жена му и той щеше да работи спокойно на нивата си. Обаче след боя жена му се обърна към Бога. Тя видя една похвална черта в мъжа си и каза: „Заслужава си човек да има такава религия. Разбрах, че мъжът ми е добър човек. Неговото верую е добро. И аз мога да го следвам“. Разбиране е нужно между хората. Когато се приложи известен принцип, това подразбира ред и законност. Казваш: „Аз не коленича пред никого“. Да, но като отидеш на бойното поле и те ранят, ще коленичиш, ще викаш майка си, ще плачеш, ще се въртиш на едната си и на другата си страна. Значи, да отидеш при майка си, да коленичиш пред нея и да плачеш, това било унижение, а да коленичиш на бойното поле, то не е унижение!

Съвременните хора страдат, без да знаят защо. Също така те се и радват, без да знаят защо. Изобщо човек трябва да знае защо се радва и защо скърби. Страдаш, защото нямаш хляб; радваш се, защото имаш хляб. Страдаш, защото нямаш живот; радваш се, защото имаш живот. Щом имаш живот и хляб, всичко ще имаш. Щом нямаш хляб, нямаш условия за живот. Щом не можеш да намериш хляб, не можеш да проявиш ума си. Такъв човек не може да бъде здрав. Щом заболее, ще дойде лекар да го лекува. Защо ще го лекува, лекарят нищо не може да направи. Провидението го е турило на легло – нека лежи. Ако е в затвор, нека стои там, да научи нещо. Ще дойде лекар да го лекува, за да прави той пакости! Има смисъл да леку-

вате благородния човек, който след оздравяването си е готов да прави добро.

Защо трябва да лекуваме хората? Защото са добри, защото са излезли от Бога. Човек не е излязъл само веднъж от Бога. Той трябва да излиза от Бога всяка минута, всяка секунда. Не е достатъчно само да кажеш, че си роден от баща си, и след това да вършиш престъпления. Ти трябва да бъдеш като него. Както баща ти е станал учен с работа и усилия, така и ти трябва да учиш, да работиш непрекъснато. Ще учиш постоянно, но докато стигнеш развитието на баща си, той вече е отишъл далеч от тебе. В продължение на 30 години човечеството е отишло напред. Ти не можеш да се хвалиш със знанието на баща си. Науката всеки ден се развива. Ако някога синът стане като баща си, те се сливат в едно. Тогава синът не съществува самостоятелно, но и бащата не съществува самостоятелно. Тогава няма нито син, нито баща. Какво съществува? Само абсолютната реалност. При тази реалност всички отношения между формите се изгубват: майката, бащата, синът се сливат в една-единствена форма. Това са отношения на формите към човешкия дух. Така именно формите се развиват правилно.

„Ако яде някой от този хляб, ще живее вовеки.“ Който не разбира отношението към хляба, не може да разбере другите отношения. Животът започва с хляба. Социалистът казва: „Хляб дайте на човека“. И аз съм съгласен с това, но не както вие търсите хляба. Има начин, по който можете да го намерите. Хлябът, който търсите, ще намерите при онзи орач, който е завършил своето развитие на Земята. Той е свършен орач. Ако има само четирима такива орачи между българите, те ще бъдат велик народ. Ако има между тях само четирима свършени фурнаджии, които да пекат хляба, и само четирима свършени хора, които да го продават, българите ще бъдат велик народ. Ако има само четирима свършени българи, които да

покажат на другите как да ядат хляба, велико бъдеще ги очаква.

$$4 \times 4 = 16$$

В числото 16 окултистите събират 1 и 6 и се получава 7. Числото 7 показва, че дяволът е хванат, а той е причина за всички злини в света. Някои хора служат на седмия ден. Какво показва този ден – показва човек, който е освободен от всички свои заблуждения, който е влязъл в истината с цел да служи на новия живот. Той казва на някого: „Трябва да си свършил всички науки, да си минал през всички опитности и тогава да влезеш в Божествената наука. Само тогава ще разбереш значението на думата *хляб*“.

„Аз съм живият хляб и който ме яде, ще има живот вовеки“ – това е Божия мисъл, дълбоко скрита в тези думи. Като разбереш какво нещо са хлябът, животът, мисълта, чувствата, ще разбереш и отношенията в целокупния живот. Щом разбереш тези отношения, ти ще си съставиш правилен метод за възпитание. Майката ще знае какво нещо е възпитанието и какво представляват човешките отношения. Тя ще знае как да оре и сее, как да пресява брашното и как да пече хляба. Не е достатъчно само да ядеш хляб, но той трябва да бъде и доброкачествен. Ако хлябът не е доброкачествен, не можеш да станеш светия.

Питате: „Как ще се оправи светът?“. Ще се оправи, като дойде живият хляб между хората. Тогава ще дойдат възвишени същества на Земята, но те трябва да знаят как да дойдат. Достатъчно е само четирима да дойдат. Обикновено такива не дохождат. Само понякога те идват с една колесница – тяхното тяло; дойдат с тази колесница и пак се върнат на небето. И Христос дойде със своята колесница, но се върна на небето. След 2000 години той пак ще дойде.

Какво е учил Христос? Велики работи е проповядвал той, но хората не го разбраха. И след 2000 години още няма да са го разбрали. Питам: какво разбраха

хората от жертвата на Христа? Ето, самите християни проявиха своята ревност към него. Аз нямам нищо против тяхната ревност. Те искаха да защитават религията и хората си от външни нападки. Глава на тази религия е Христос. Човек се почита заради неговата глава. И тогава, за да бъде самият човек почитан, трябва главата му, лицето му, тялото му да бъдат почитани. Каквато е главата му, такава ще бъде и тялото му – всичко зависи от главата. Какъвто е умът му, такава ще бъде и силата му. А каквато е силата на човека, такава ще бъде и служенето му. Това са все отношения.

Сега тези, които ме слушат, ще кажат: „Какво искате да кажете с думите *хляб, живот, сила, мисъл, свобода?*“. От какво трябва да се освободи човек? От всички съществуващи заблуждения в света. Тогава той ще влезе в пълна светлина и ще бъде във връзка с всички добри хора, които са разбрали Божия закон.

26 октомври 1930 г., София, Изгрев

Да се благовества

И отговори Исус и рече им: „Идете и известете Йоану което видяхте и чухте: че слепи проглеждат, хроми прохождат, прокажени се очистват, глухи прочуват, мъртви възкръсват и на сиромасите се благовества“.

Лука 7:22

За да се разгледа един въпрос, има много гледища: философско, научно поетично. При това може да се опише само външната му страна, могат да се изложат само известни факти около него, тоест въпросът може да се опише материалистично, прозаично. Обаче в природата съществува закон, който включва вътрешната целокупност. Когато се изнася една идея, всеки може да почувства дали това изложение е пълно, или не.

Има ли някаква красота в описанието, което анатомът дава само за костната система на човека или само за нервната му система? Да описваш само една система на човека без съчетанието ѝ с другите системи, това е въздушна картина. Какъв смисъл има една система без живота в нея? Живот без смисъл и мисъл без доброта нищо не струват. И доброта без разумност нищо не струва. И разумност без любов също нищо не струва. Най-после какъв смисъл има любовта без истината? Без истината любовта е скица. Ето защо, който говори, трябва да се съобразява с правилата на говора и на езика. Без любов нищо не се постига. Ще говориш и ще описваш всичко с любов и истина. Истината е най-последната проява на живота. Тя синтезира всичко.

„И на сиромасите се благовества.“ Какво им се благовества? Че слепи проглеждат. Кой е сляп човек? Когато другите водят. Като прогледне, той е свободен. И хромият, като проходи, е свободен. И прокаженият, като се очисти от проказата, влиза между хората и става свободен. И мъртвият, заровен в земята, като възкръсне, се освобождава.

„И на сиромасите се благовества.“ Какво им се благовества? Че ще им се даде хляб и ще ги пуснат от затвора. Това е важното за тях. Що е слепота? Да изгуби човек зрението си, да не вижда, да не може да мисли и да не разбира истината. Кой е хром? Който няма добродетели. Кой е прокажен? Който има омраза в душата си. Кой е мъртъв? Който е лишен от свобода, от истина. Като разберем тези неща, тогава знаем какво да проповядваме на хората.

Някой се стреми към красив, спокоен живот, без страдания и мъчнотии. Значи той има известен идеал. Прав е този идеал. Човек правилно схваща как трябва да се живее, но не може да си създаде условия за постигане на този идеал. И обикновеният човек разбира в какво се крие щастието, и гениалният разбира това, и светията го разбира. Но обикновеният човек не знае как да създаде условията и как да ги използва. Гениалният човек се отличава по това, че знае как да създаде условията и как да ги използва. Вие знаете, че трябва да се живее, но как да се живее, не знаете. Разбирането на живота не е нещо установено, то е прогресивен акт. Вчерашното ви щастие не може да бъде днешно; днешното ви щастие не може утре да ви ползва. Вчерашното ядене днес не може да ви ползва, то може само да ви подкрепи. Настоящото изисква нови условия. Всеки ден, всяка минута трябва да се прилага нещо ново в живота. Ако не се прилага нищо ново, и това, което имате, ще изгубите. В природата, когато не се прилагат нещата, всякога се явява загуба.

Ако порочният човек всеки ден по малко чисти греховете си, има условия да стане добродетелен – на мястото на греховете си той поставя по една добродетел. Какво е положението на праведния, който, като се мисли за праведен, постепенно се занемарява и не придава нищо ново? В края на краищата и двамата ще се намерят в едно и също положение, макар че се движат в обратни посоки. Един ден грешникът ще се намери на мястото на праведния, а праведният – на мястото на грешника. Ако грешникът и праведният не работят върху себе си, и двамата ще си останат на същото място.

И тъй, човек се повдига или пада в живота според своето вътрешно схващане. Под вътрешно схващане се подразбира вътрешният Божествен идеал в човека. Бог изисква от нас да използваме условията, които ни е дал. Той не ни принуждава в това, защото принуждението е робство. Някой отвън да те принуждава да бъдеш добър, то е същото робство, както да те принуждава да бъдеш лош. Насилственото добро не е добро и насилственото зло не е зло. Тогава какво са те? Това са две величини, за които математиците имат думата. И в двата случая не се постига това, което се желае. С насилственото добро не можеш да разбереш смисъла на живота и щастieto; с насилственото зло не можеш да разбереш смисъла на живота и нещастieto. И в единия, и в другия случай има нещо пресилено. Например ти искаш да станеш добър, за да постигнеш щастieto, или искаш да станеш лош пак за да постигнеш нещо. Често добрият казва: „Не си струва човек да бъде толкова добър“. И лошият казва: „Не си струва човек да бъде толкова лош“. Обаче има един положителен метод, чрез който може да се постигне щастieto. Кога става това? Когато слепият прогледа, хромият проходи, прокаженият се очисти и мъртвият възкръсне.

Един от важните въпроси е да изучавате света. Ако не го изучавате по истинския начин, нищо не можете да постигнете. Може да кажете, че човечеството трябва да прогресира. Прогресът на човечеството е прогрес на всяка душа. Между всички неща има известно отношение, както между безкрайно малкото и безкрайно голямото в математиката. С безкрайно малкото измерват малките величини, а с безкрайно голямото – големите величини. В какво се заключават тези величини? Може ли безкрайно малкото да бъде мярка и за най-малките величини? Може ли безкрайно голямото да бъде мярка и за най-големите величини? Във вашия ум безкрайно голямото се представя като величина без граници. Тази величина има свойството да се увеличава, да става все по-голяма, каквато и голяма величина да мерите с нея. Същото се отнася и до безкрайно малката величина. Колкото малка да си я представяте, тя има свойството да се смалява, да става даже по-малка от тази, която измервате. Това е философско разбиране на въпроса.

Следователно безкрайно малко е това, което постоянно се намалява, а безкрайно голямо е това, което постоянно се увеличава. Това са две единици мерки, или величини, с които ние опознаваме живота в една или в друга посока. Има известни страдания в живота, които можеш да лекуваш или само със смаляване, или само с увеличаване. Беден си, болен си, недоволен си нещо от живота и искаш да станеш богат. Какво трябва да направиш? Да се увеличиш. Богат си, но пак си недоволен, казваш: „Дотегна ми вече животът“. Какво ще направиш? Ще вземеш друга посока, ще се смалиш. В тебе се явява желание да се освободиш от богатството си, от всички неща, които те обременяват. Аз имам предвид онези положения, които обременяват съзнанието на човека в сегашния му живот. Аз не говоря за съзнанието на миналото, нито за съзнанието на бъдещето. Вие носите мина-

лото в себе си, а бъдещето стои в ума ви като проект. Аз говоря за настоящето, за това, което сега занимава вашия ум.

„И на сиромасите се благовества.“ Какво се благовества? Свободата. Вие се стремите към щастлив живот. Какъв по-щастлив живот искате от този на житното зърно в хамбара? Всъщност щастливо ли е то? Ако житното зърнце стои от хиляди години в хамбара, притиснато между милиарди други зърнца, може ли то да очаква някакво щастие? Доброволно ли са влезли тези житни зърнца в хамбара? Следователно знайте, че и при най-щастливия живот има страдания. Никой не подозира каква тъга крият житните зърнца дълбоко в себе си. Единственият, който чува, възприема и разбира страданията на тези същества, е Бог. Ето защо Той дава нареждане да се посеят в земята и да им се дадат условия за развитие. Докато са в хамбара, те са богати, но не могат да оценят богатството си и казват: „Дотегна ни вече, искаме да се освободим по някакъв начин!“. След това ги изпращат на нивата. Какъв процес започва сега за тях? Велико страдание. Те влизат в земята, за да служат на хората. Като минават от едно състояние в друго, те се учат. Досега са обиколили цялата природа и най-после са достигнали до царството на човека. Един ден ще стигнат до царството на ангелите и оттам ще отидат до Бога. Те вървят стъпка по стъпка към Бога и се радват. Някой казва: „Докажи ни това!“. Мога да го докажа.

Седи една мома до един мъдрец и между тях започва разговор. Момата казва: „Както разбирам, ти си голям мъдрец, но да си кажа какво впечатление ми правиш: много ти играят очите“. – „Право казваш, играят ми очите. Аз щях да съжалявам, ако не играеха. Откъдето мина, каквото погледна, очите ми все играят.“ Така е, това е вътрешен израз на разумния живот. – „После, като гледаш младите моми, сърцето ти затупва.“ – „Да, сърцето ми затупва, но не само

при вида на младите моми. Каквото видя, сърцето ми трепва. Аз бих съжалявал, ако сърцето ми не туптеше.“

Продължават те по-нататък своя разговор. Мъдрецът пита: „Знаеш ли защо ми говориш така?“. – „Искам да ти кажа, че ти липсва нещо.“ – „Съгласен съм, липсва ми нещо. Ако не ми липсваше, нямаше да бъда мъдрец. Дошъл съм в света да търся това, което ми липсва.“ – „Виждам, че имаш много проникателен ум.“ – „Ако ти кажа една истина, би ли ми повярвала?“ – „Ще ти повярвам, ако моят ум схване това, което ми кажеш. Ти можеш да ми кажеш много верни неща, без да си мъдрец.“ – „Прав си.“

И започва той да ѝ разказва: „Преди две хиляди години ти беше царица, заробена от неприятеля и осъдена на смърт. По щастливо стечение на обстоятелствата един човек те срещна и те освободи. Знаеш ли кой беше този човек?“. – „Нищо не зная и нищо не помня. Какво доказателство има за това?“ – „Ще ти кажа още, че хиляда години преди този случай ти беше мъдрец, който написа една книга. За тази книга те осъдиха на изгаряне. Когато беше на кладата, дойде при тебе един човек, който те освободи.“ – „И това не помня.“ Мъдрецът изрежда ред доказателства и факти, но тя не можела да се убеди в тях. – „Ще приведа още един случай от живота ти, за който твоето съзнание е будно. Помниш ли, че една вечер преди две години ти присъстваше на едно увеселение и като се връщаше у дома си, един стражар те хвана за ръката, защото искаше да те заведе в участъка.“ – „Това помня.“ – „Изведнъж се яви един офицер, бутна стражаря, освободи те и те придружи до вкъщи. Знаеш ли кой беше този офицер? Той беше същият, който те спасяваше и по-рано.“ – „Вярно ли е това?“ – „Вярно е.“

Човек приема за верни само ония неща, за които съзнанието му е будно. Всички други неща, за които съзнанието му не е будно, и да му се доказват, той не

може да ги приеме. Как ще се убеди момата, че онзи, който я е спасявал през всички животи, е мъдрецът, с когото сега разговаря? Питам: кои са съображенията, според които мъдрецът постъпи по този начин? Мъдрецът знае защо постъпва така. Обаче обикновеният човек не знае защо постъпва по един или по друг начин. Има много хора, които вярват в Бога, а не знаят защо вярват; има също и много хора, които не вярват в Бога, а не знаят защо не вярват. Важно е да знаеш защо вярваш или защо не вярваш. Мъдрецът знае защо вярва и защо не вярва. Той си служи еднакво и с положителните, и с отрицателните величини.

Казвам: щастието на човека се заключава в това, което днес той преживява. То се крие в неговите вътрешни разбирания. Щастието не е само в това, което сте разбрали, нито в това, което ще разберете, но в това, което сега разбирате. Важно е новото, което сега разбирате и което можете да обработите и приложите в сегашния си живот. Това, което сега разбирате, то носи благото за вас. Всеки човек разполага с известно благо, дадено му от идейния живот. На всяко същество се дава всеки ден по нещо, но то трябва да знае как да го приеме. Някои знаят и разбират как да го приемат, а други не знаят. Ти приемаш своето благо, но не си доволен от него; друг е приел благото си и е доволен от него. Същото е и с разбирането. Напишеш цяло писмо на едного, но той не разбира смисъла му. На друг напишеш само няколко думи, и той разбира всичко. Каква е разликата между тях? Всяка разбрана дума е посята на нивата, а неразбраната дума е още в хамбара. Разбраните думи са посетите зрънца на нивата, които почват да растат. Аз си служа с един образ, достъпен за вашия ум. Ако нашите идеи не са посети на нивата, няма да имаме никакъв резултат.

Например един параход пътува в морето и претърпява катастрофа, от която се спасява благополучно. Спасен е параходът, но не е постигнал целта си, пъту-

ването му няма резултат, няма плод. Плодът изобщо служи за подкрепа на човешкия живот. Резултатът е в богатата жътва, но ако тази жътва няма никакво отношение към нашия живот, какво ни ползва тя? Ако химикът или някой друг учен имат отлични резултати от опитите си, какво ще ни ползват тези резултати, при положение че нямат нищо общо с нас? Всички резултати на науката трябва да допринасят нещо за благото на човешката душа. Всяка душа поотделно трябва да се развива, защото това развитие има отношение към съзнанието на цялото човечество.

Човек се отличава от другите същества именно по придобиването на добродетели, които могат да се посаяват на нивата. Каква добродетел е тази, която остава затворена в хамбара? Следователно, като човек, ти ще взимаш участие в общия живот. Ако вървиш по брега на морето и видиш, че се дави някой, трябва ли да отминеш, без да му се притечеш на помощ? Къде е геройството на човека: в помощта, която може да даде на своя ближен, или в безучастността към него? Който може да помогне на една страдаща душа, която се дави някъде накрая на света, той може да се нарече герой. Може никой да не знае, че си придобил някаква добродетел или че си спасил някого, но ти си герой. Трябва ли да търсиш геройството, за да обезсмъртят хората твоето име? Човек трябва да бъде герой в себе си, да е доволен, че е помогнал на страдащия, пък колкото и да е малка помощта му. Трябва да се знае, че никой герой не може да мине без страдания. Забелязано е, че повечето хора искат да минат за герои без страдания. Това е лесно. Младата мома, пременена и накичена, отива на хорото, иска да мине живота си без страдания. И младият момък отива на хорото с накривен калпак, иска без страдания да мине за герой. Това не е геройство, това е резултат. Какъв герой е този момък, който живее на гърба на баща си? По цели дни той яде и пие с другарите си и нищо не работи. Каква

героиня е тази мома, която мисли само за хорото и как по-добре да се облече и накичи? Тя живее на гърба на майка си и за сметка на нейната красота. Майката е красива, затова и дъщерята е красива.

Светът се нуждае от истински герои. Няма по-голямо нещастие за света от изчезването на героите. Казва се, че великите и учените хора щели да обърнат света с главата надолу, следователно нямало нужда от тях. И религията поддържа същата мисъл. Според религиозните няма нужда от учени, от велики хора, от герои. Защо? Защото Бог е създал каквото трябва, няма защо да очакваме на хората; каквото Бог вече е направил, това е последната дума на творението. Ето едно криво заключение! Бог постоянно работи. Христос казва: „Отец ми постоянно работи; и аз ще работя“. Следователно, щом Бог работи, и ние трябва да работим. Бог не е престанал да мисли, значи не може да престане да твори и да работи. Ако Той престане да работи, светът е осъден на смърт.

„И на сиромасите се благовества.“ Какво им се благовества? Че не трябва да падат духом. Според мене бедните хора са изложени на най-голяма опасност, а именно: те изпадат в заблуждението да мислят, че щастieto се заключава в добрите дела. Щом е така, ще правят добрини или доброволно, или с насилие. И двата метода са приложени, знаем техните резултати. Земята е опитала човешкото щастие. Казвам: истинското щастие се заключава в разумността, в мъдрото разбиране на живота, да знаеш как трябва да живееш. За да се домогне до това разбиране, човек трябва да използва условията и заложите, които са му дадени. От кого? От Бога, от природата.

Като говоря за Бога, аз не искам да Го приемате в този ограничен смисъл, в който съвременните хора Го разбират. Аз искам да приемете Бога в този смисъл, както е в природата. Под понятията *майка* и *баща* аз не разбирам мащеха и пастрок, които не са ви родили.

Майка е онази, която ви е родила и ви е дала най-хубавото от себе си. Баща е онзи, който е способствал за вашето раждане и ви е дал най-хубавото от себе си. Ако към майката и бащата имаме почитание и любов, колко повече дължим на Онзи, Който е създал всички хора, всички живи същества! Когато се говори за Божествения Дух, разбираме Божествената Майка. Духът работи в света. Той ни е дал най-хубавото от себе си. Чудни са онези хора, които не вярват в Бога като в свой Баща. Значи те са сирачета, които казват: „Я имаме баща, я нямаме“. Те не вярват нито в Бога, нито в Божия Дух, нито в майка си и баща си, нито в себе си. Те искат да ни убедят, че щом се разложи тялото на човека, с него всичко се свършва. Тялото е подобно на леда, който се стопява, превръща се в пари, а парите отиват в пространството. С тялото е така, но не и с душата.

Знайте, че със свършването на земния живот започва истинският духовен живот. Земният живот трябва да се свърши, за да започне духовният. С други думи казано: сегашното разбиране за живота непременно трябва да се свърши. Това разбиране е покрило цялата земя с гробища и надписи. Идете в Египет, да видите как са погребвали мъртвите – знатните и царете, във величествени пирамиди. Идете в Индия, в тамошните разкопки да видите какви паметници са правили на техните мъртви, главно на богатите. И ние, съвременните хора, се залъгваме, че много можем да направим, а в резултат на всичко виждаме паметници и надписи по тях. По този начин ние преповтаряме живота на миналите култури. Какво са постигнали досегашните култури?

Единственото нещо, което съвременните хора трябва да постигнат, е братството – побратимяването на разумните хора. Под *братство* аз разбирам да се дадат на човека всички права и условия да се развива в него това, което Бог е вложил, за да не се спъва

неговият прогрес. Прогресът на едного е прогрес на цялото човечество. Като си помагаме един на друг, с това помагаме и на цялото човечество. Като изучаваме един човек, ние изучаваме всички. Щом дойдем до общия синтез на живота, ще се осигури благо на всички хора; той ще донесе благоприятни условия за всички. Ако не стигнем до този синтез, ние всякога ще бъдем изложени на нещастия и страдания. Съвременните хора са изложени на големи вътрешни страдания. Защо? Защото всеки търси своето лично благо. Това създава борба между всички народи.

Всички учени, философи, общественици мислят добре, но като започнат да действат, резултатите им не са добри. Като дойдат до прилагането, те имат резултатите на старото. За мир говорят, а се въоръжават, пълнят складовете с взривни вещества и отровни газове. Това им е новата наука. Същото става и в религиозния живот на хората. И там се приготвят религиозни бомби, които се складират в избите. Ако някой се осмели да не мисли като тях или пък да върви по друг път, веднага го изключват от своята среда като еретик. Питам: кой е истински правоверният човек? Светът е пълен с еретици: политически, религиозни, обществени, научни и други. Където и да се обърнеш, все ще се натъкнеш на еретик. Има ли нещо лошо в това? Ако убиете или обесите един еретик, за да се освободите от него, той ще отиде в другия свят. Оттам ще ви питат: „Ако вие не можете да го търпите, защо го изпращате при нас? Най-доброто и за нас, и за вас е да го задържите при вас, за да се възпита така, че да се обърне към Бога“. Ако отнемете живота на неприятеля си насилствено и го пратите преждевременно в другия свят, с това ще затрудните и неговия живот, и живота на небето. Оттам той ще върши по-големи пакости. Тъй щото да убиеш неприятеля си, това не значи, че си се освободил от него. Хората искат лесно да се освободят от неприятеля си. Като го убият, те

мислят, че са разрешили въпроса. Къде е разумността в това?

Аз наблюдавам живота на българина, добре го познавам. Българите имат обичай, като строят къщите си, да си правят веранда отпред, главно обърната на юг. Като чисти и мие къщата, домакинята изхвърля нечистата вода от верандата: днес на едно място, утре на друго. Не минава много време и гледаш, някой от къщата заболял: или мъжът, или жената, или едно от децата. Казват: „Не знаем каква е тази къща. Откакто влязохме в нея, често боледуваме“. Причината за това е изхвърлянето на нечистата вода, която носи зараза. По същия начин и вие изхвърляте нечиста вода през верандата си; след не много време и вашият живот се разваля.

Срещаш един човек и казваш: „Този човек не ми се вижда добър. Очите му са криви, не мисли като мене“. Питам: срещали ли сте вие идеален човек? Какъв трябва да бъде той? Какви трябва да бъдат очите му? Очите на човека са красиви в това отношение, че изразяват стремежа на неговата душа. Каквито и да са очите, и в най-лошия човек те са най-красивото нещо. Няма по-лоши очи от змийските. Обаче змията е най-здравото от всички животни. Някогашните алхимици са взимали малко от кръвта на змията и с нея са инжектирали хора, за да продължат живота им. Каквито и да са очите на змията, ако знаете, че няколко капки от нейната кръв могат да лекуват туберкулоза или рак, веднага ще се подложите на инжекция с тази кръв, ще забравите за очите. Откъде дойде целебността в змията? Жестока е тя, но лекува човека. Обаче ако приемеш качествата на змията, ще бъдеш най-големият нещастник в света. Змията не е готова още да мине в по-високо състояние. Нейната интелигентност е много слаба.

Ако погледнете на всички живи същества на Земята с окото на ясновидеца, няма да видите никак-

ви форми. Живите същества ще се изявяват във вид на малки пламъчета, които блещукат и светят с по-слаба или с по-силна светлина. Даже и човека няма да видите в неговата форма, но като всички останали същества – във вид на светлина, която блещука като малки фойерверки. Зад тези форми е скрита същината на нещата. Като казваме, че очите на човека блещукат, това е повече, отколкото трябва. Ако огънят започне да загасва, ние казваме, че той трябва да се усили. Щом се усили много, казваме: „Огънят трябва да се намали малко“. Сегашната инсталация на нервната система у хората не е в състояние да издържа интензивната енергия. Затова казваме на някого: „Изгаси или намали малко интензивността на енергията, която минава през организма ти“. В заключение на това има два резултата: усиляване и отслабване на енергията.

Дохождат при мене двама души: един мъж и една жена. Казвам на мъжа: „Ти имаш от баща си доста изостанали, необработени ниви, ралата са ръждясали. Ти не обичаш земеделието, но трябва да обработиш тези ниви“. На жената казвам: „Ти имаш много вълна, останала от майка ти. Трябва да вземеш вретеното и да я изпредеш, да не се обленяваш“. И двамата ме питат: „Какво искаш да кажеш с това?“. – „Сами трябва да ме разберете.“ Единият живее на физическия свят, където е нужно да обработи нивите си. Другият живее в света на чувствата – вълната си трябва да изпреде. Вълната, това са чувствата в човека. Ако ви кажа конкретната идея, вие ще се отчайте. За да не ви кажа самата истина, давам ви тези примери. Ето защо на единия казвам: „Обработи земята, и ще бъдеш богат човек, няма да ходиш да търсиш пари от едно място на друго“.

Иде при мене един малджия (иманяр), почтен човек, и ми казва: „От трийсет години се занимавам с малджийство, станал съм повече от професор. Зная къде има закопани пари в България, зная всички

данни по този въпрос, но досега не съм намерил нито едно съкровище. През време на едно дълго търсене изкопах окоп, около един километър дълъг и около един метър дълбок“. – „Какво намери там?“ – „Намерих две хиляди рубли.“ – „Ако беше употребил тази енергия за обработването на 10 – 20 декара земя, днес ти щеше да бъдеш голям богаташ, щеше да разполагаш с милиони.“ Какво представляват две хиляди рубли, спечелени за трийсет години с толкова труд и усилия? Нищо не представляват. Така и съвременните хора, след като изразходват много енергия и време, едва ще намерят две хиляди рубли, които не оправдават нито изгубеното време, нито усилията. Същото нещо е и в научно, в религиозно и в политическо отношение.

Днес всички говорят за самовъзпитание. Няма по-трудна наука от самовъзпитанието, когато не знаеш как да постъпваш. Няма и по-лесна наука от самовъзпитанието, когато имаш вътрешно разбиране и метод. Да вярваш в Бога, когато нямаш вътрешен подтик, е мъчно, обаче лесно е, когато имаш вътрешен подтик. Въпросът не се отнася до външната вяра, но до вътрешната. Казано е в закона: „Не споменавай името Божие напразно“. Днес въпреки закона името Божие се споменава свободно. Всъщност истинското име на Бога е скрито. Ако то се произнесе, каквото е, би настанал цял катаклизъм в живота на хората. Сегашното име на Бога е псевдоним. Даже името Йехова, с което Го наричали евреите, е псевдоним. Молиш се по два-три пъти на ден, произнасяш името Божие, но не получаващ отговор на молитвата си. Защо? Защото Бог отговаря само един път. Няма по-хубаво нещо от това да те слуша Бог. Същото се отнася и до Слънцето: ако разбираш езика му и влезеш във връзка с него, ти ще получиш от него живот. Ако не разбираш езика му и не си във връзка с него, то ще ти причини някакво разстройство. При неразбиране на Слънцето ние усещаме топлината му, която не действа добре върху

нас. Когато го разбираме, отношенията ни към него са съвсем други.

Срещаш един човек, струва ти се добър; срещаш друг, за него казваш, че е лош. Коя е причината за това? В първия случай ти разбираш човека, а във втория случай не го разбираш. Злото и доброто са възможности в живота. Всеки човек, и при най-големите несрети, има възможност да провери докъде е достигнал. Като заболее, човек постепенно губи вярата си. Значи болестта става причина да провери каква е вярата му. Питам го: „Вярваш ли в Бога?“ – „Вярвах, но изгубих вярата си.“ – „Ако те излекувам, ще вярваш ли пак?“ – „Ще вярвам.“ Ако по този начин печелим съмишленици, аз го наричам *остен*. Затова питам: „Ако те излекувам, готов ли си да изправиш погрешките си?“ – „Какви погрешки?“ – „Преди две години ти извърши едно престъпление. Преди три години извърши друго престъпление. Признаваш ли?“ – „Признавам.“ – „Ще отидеш да изправиш погрешките си. Иначе, колкото и да се молиш, молитвата ти няма да се чуе. Първо ще се изповядаш пред Бога, после ще изправиш погрешките си, ще платиш всичко заедно с лихвите.“

Съвременните хора трябва да изправят погрешките си, ако искат да се освободят от страданията. Има неща, които сме забравили, но трябва да се пробуди съзнанието ни, за да ги разберем и изправим. Само така ще се намери причината на злото и на страданията. Ако не намерим причината на злото и не я отстраним, то ще се отрази или върху ума ни, или върху сърцето ни, или върху волята ни. Хората не търсят причините на нещата, не търсят погрешките си, за да ги изправят, а искат да се спасят по лесен път. Като им се проповядва новото учение, те гледат дали то може да ги спаси по лесен начин, без труд и усилия. Хората могат да се спасят, не е нужно да страдат, но те трябва да бъдат умни, да избягват ненужните стра-

дания. Аз съм за разумните страдания, които облагородяват човека. Дошло е време да се освободим от ненужните страдания, единично и колективно. Нека останат само онези страдания, които имат основание да съществуват.

„Да се благовества на сиромасите.“ В този смисъл всички хора трябва да прогледнат, да придобият вътрешно прозрение. Само такива могат да благовестват. Питате: „Какъв смисъл има това, което ни се проповядва?“ То ви се проповядва, за да промените живота си и външно, и вътрешно. Ако промените живота си само външно, нищо не се постига. Тогава и крила на ангели да ви дадат, пак нищо няма да постигнете. Аз казвам, че трябва да промените живота си вътрешно. Какво ще ви ползват крилата на ангелите, с които можете да отидете в един свят, чужд на вашите разбирания?

Съществува един свят, където има университет само за гениални и велики хора. В този университет преподават отлични професори, които се отличават от професорите на Земята. Те не пишат бележките в тefтерчетата, но със своите малки перца леко написват бележките на студентите си на гърба им, на ръката им, на челото им. Само професорите знаят какви бележки са сложили. Така студентът всякога носи своите бележки със себе си. Който разбира, може да чете по тях. Не можеш да се сърдиш на професора за бележките, които ти е писал. Мнозина от вас имат такива бележки, но не ги знаят. Те са следвали в този университет и са излезли от него, обаче нищо не помнят. Защо са напуснали университета? Много просто. Колко ученици и студенти, като се влюбят, напускат училището? Такъв ученик казва: „Не ми трябва вече учение. Решил съм да се ожена“. Така е, но като се ожени, тръгва по пътя на обикновените хора. Питат ме защо този не е свършил гимназията. Заради една красива мома. Срещат го след десет години и той

разказва, че жена му го е напуснала и се е омъжила за друг. Така той е останал без образование и без красивата си жена. Съвременните хора също са развенчани. И сега те нямат нито образование, нито верую. Някой казва: „Едно време имах идеал“. – „Да, това беше в младите ти години. Къде е сега този идеал?“ – „Изчезна жена ми, изчезна и идеалът ми.“ – „Не е изчезнала жена ти, аз я срещнах онзи ден с друг мъж под ръка.“ Сега ще направя един паралел: да изгубиш сърцето си, да изгубиш идеала си, това е равносилно на вътрешна смърт.

Христос казва: „Идете и кажете на Йоана“. Йоан представлява онези хора, които са затворени от Ирод. „Питайте го: „Този ли е, когото очакваме, или ще дойде друг някой?“ Казвам: идете и кажете на Йоан, когото смятате за най-велик човек, че и най-малкият в Царството Божие е по-голям от него. Сега аз желая вие да бъдете по-големи от Йоан.

2 ноември 1930 г., София, Изгрев

Него видя Исус

Него видя Исус, че лежи.

Йоана 5:6

Виждането и съзнаването са два процеса на човешкия дух, с които се започва всяка добра работа. Само умният и добрият човек вижда и съзнава нещата. Където няма разумност и доброта, там не може да се очаква никакво съзнание. Там може да има интелект, но не и съзнание. Под *съзнание* аз разбирам вътрешна закономерност, която осмисля живота. От това гледище работата се отнася за великите хора, трудът – за обикновените хора, а мъчението – за грешниците. Грешникът трябва да се мъчи. Той не иска да работи и да се труди; и да иска, не може. Обикновеният човек може само да се труди, не може да работи. Великият човек работи. Грешникът пита: „Докога ще се мъча?“. Ако искаш да не се мъчиш, стани обикновен човек, тогава ще се трудиш. Обикновеният пита: „Докога ще се трудя?“. Ако искаш да не се трудиш, стани велик, тогава само ще работиш. Грешникът не иска да се мъчи, но въпреки това не прави усилия да се освободи от греха. И при това положение той мечтае да заеме високо положение, да има добри условия. Това е невъзможно.

„Него видя Исус.“ Това е една тема, която трябва да се развие. Това е една неразрешена задача, която трябва да се реши. Геологът, като разглежда пречупените и разместените пластове, взима ги като тема за изучаване и после обяснява на какво се дължат. От начупените и разместените пластове геологът съставя цяла научна история. Обикновеният човек се чуди откъде ученият е взел толкова данни и как ги

НЕГО ВИДЯ ИСУС

е съпоставил, за да напише толкова голяма история. Някои хора се чудят, че съществуват ясновидци. Аз пък питам: как тези хора не се чудят на учените, които могат да напишат историята на Земята отпреди милиони години? Според мене тези учени са ясновидци.

Когато ученият работи 10 – 15 години върху даден въпрос, най-после той дохожда до известно прозрение и започва да вижда картини, които впоследствие описва. Обикновените хора, като не разбират, казват, че учените обясняват много въпроси, но как става това, те не знаят. Учените хора са ясновидци, нищо повече. За обикновените хора или има ясновидци, или няма. За грешните никакво ясновидство не съществува. Обаче за разумните хора съществуват ясновидци. Какво невъзможно има в това някой човек да вижда ясно? Да си ясновидец, това показва, че виждаш ясно: от десет километра разстояние виждаш един предмет и описваш какъв е без никакво спомагателно средство за очите.

От това гледище нищо в природата не се губи, но остава далеч или близо до човешките очи. За слепия всичко е далеч. За онзи, който не вижда, всичко е далеч, а за онзи, който вижда, всичко е близо. За онзи, който се движи с бързината на светлината, никаква мъчнотия не съществува. За него всичко е близо, всичко е леснопостижимо. За него не представлява никаква мъчнотия да отиде до Слънцето и като се върне, да разкаже на близките си какво има там. В продължение на осем минути аз мога да придобия толкова знания за Слънцето, колкото ученият ще придобие за хиляди години. Че съм ходил на Слънцето, няма да споменавам за това, но ще насоча телескопа си срещу него и ще започна да говоря какво виждам, какво има там, как е устроено и така нататък. Който ме слуша, няма да разбере по какъв начин съм дошъл до тези знания.

Някой казва, че е видял нещо. Питам: как става виждането – с очите или с ума? С очите нищо не се

постига, но с ума. Умът се разхожда, той ходи на Слънцето и се връща. — „Ходих на Слънцето.“ Значи ти си го посетил с ума си. За ума може да се каже: дето не го сееш, там никне. Наистина, човешкият ум ходи там, където не може и да се помисли да се иде. Сеенето е процес на ограничение. Ако кажеш на човека, че е посят, той ще изпадне в такова противоречие, както ако му кажеш, че след смъртта си отново ще се въплъти на Земята. Ако говориш на простия за еволюция, той ще те пита какво нещо е тя. Това, което осмисля живота, е еволюцията. Еволюция, превъплъщение, страдание — те са синоними, в които се крие една и съща идея. Ето защо науката се стреми да схване съотношенията между всички явления, да намери техния произход и да ги обясни.

За явления може да се говори само в разумния живот. Същото се отнася и до живота: живот съществува само в разумността. Където няма разумност, там няма и живот. Щом се намали разумността, намалява се и животът. Достатъчно е да влезете в дома на някого, за да се произнесете за неговата интелигентност. Устройството на къщата му и наредбата в нея говорят за интелигентността на човека. Оттук вадя следното заключение: достатъчно е да погледнеш очите, носа, устата и ушите на човека, за да познаеш какъв е той, доколко е умен и интелигентен. Какъвто е умът на човека, такъв е и домът му. И обратно: какъвто е домът му, такъв е и неговият ум. Какъвто е говорът на човека, такъв е и неговият ум. Както виждате, между всички явления има известно съотношение. Всичко в живота и в природата е смислено. Това, което е безсмислено в едно отношение, е смислено в друго отношение. Или безсмисленото в един свят е смислено в друг свят. Убиват някого и всички скърбят за него. Обаче един се радва. Защо? Враг му бил убитият. Казва: „Добре стана, че го убиха. Най-после се освободих от него“. За него това убийство е смислено. За онзи, който е убил

човека, то е безсмислено. Питат го: „Защо уби този човек?“. – „И аз не зная защо. Убих го, нищо повече.“ Жената ражда едно дете. Питат я: „Защо роди това дете?“. – „И аз не зная.“ И тя не знае защо го е родила, и близките ѝ не знаят, но всички казват: „Детето трябваше да се роди“. Значи раждането на детето има смисъл само в даден случай.

„Него видя Исус.“ Кого видя? Това не беше някой виден философ или учен, нито някой княз. Това беше един обикновен човек, боледувал цели 38 години. Според мене този човек не беше прост, той беше свършил шест факултета, но нямаше диплом за живота. Христос му даде този диплом, като му каза: „Вдигни одъра си и тръгни!“. Това беше последният му урок, през който трябваше да мине. Той вдигна одъра си и напусна къпалнята. Колко от съвременните хора и до днес още седят в тази къпалня и чакат ред! Всеки е седял в тази къпалня цели 38 години и е излязъл навън, но с неразрешена задача. Защо? Защото е очаквал наготово да слезе ангел от небето и да размъти водата. Някой сиромаш, който е болен, иска да си направи една къщичка, но чака в болницата – дано дойде помощ отвън. Един очаква помощ от другите, те да му направят къщичка; друг уповава на близките си, те да му помогнат да свърши университет; трети очаква да види какво ще напишат учените и тогава да състави своята теория. Значи всеки очаква да слезе ангел от небето, да размъти водата и да му каже: „Вдигни одъра си и тръгни!“.

– „Ако дойде при тебе един философ, който иска да напише нещо, какво ще му кажеш?“ Ще му кажа: „Пиши!“ – „Какво ще кажеш на младия момък, който иска да се ожени?“ Ще му кажа: „Ожени се!“ – „Какво ще кажеш на майката, която иска да си роди детенце?“ Ще ѝ кажа: „Роди!“ – „Ако при свещеника дойде човек, който иска да служи на Бога, какво ще му каже той?“ Ще му каже: „Служи!“ – „Ако при съдията дойде човек,

който търси своето право, какво ще му каже той? – „Търси правото си!“ Ако някой човек отиде при слугата, последният ще му каже: „Слугувай!“. Ученикът ще му каже да учи; учителят ще му каже да преподава на учениците. Ще кажете, че това са обикновени работи. Не са обикновени. За онзи, който си въобразява, че всичко разбира, те са обикновени, обаче за онзи, който гледа сериозно на живота, не са обикновени.

Днес аз говоря върху един въпрос, който нито се подмладява, нито остарява. За младите не говоря, защото след 20 години те ще бъдат на друго място. Ако ме питате къде отиде младият, ще кажа, че той остаря. – „Къде отиде старият?“ Той замина в странство, няма да го намерите. Младият напуска младостта си, за да придобие знание; значи младият има сила. Щом иска да придобие знание, той трябва да стане стар. Като стане стар и не е придобил знание, казва: „Отиде младостта ми, без да придобия знание“. Старият, като изгуби старостта си, отново придобива живот. Ако човек остарее и влезе в смъртта, без да придобие живот, той нищо не е постигнал. Правило е, като изгубиш едно нещо, да придобиеш друго. Чудни са хората с тяхното мислене, че като изгубят живота си, ще отидат при Бога! Като умреш, ти трябва да намериш живота. Всяко нещо се намира на своето място.

Съвременните хора се нуждаят от трезва мисъл. Само така те ще придобият истинския живот, еднакво необходим и за младия, и за стария. Животът носи нещо, което нито се изменя, нито се променя. Където е животът, там има вечен растеж и развитие, там няма старост. Всяко следващо превъплъщение на човека е нов живот, който му дава възможност да расте и да се справя с всички противоречия на битието. Превъплъщението е закон не само за Земята, но за целия Космос. Изобщо духовете се превъплъщават. Това е необходимост за всички живи същества. И Христос се превъплъти. Каква нужда имаше и той да мине по

НЕГО ВИДЯ ИСУС

този закон? Той трябваше да научи нещо на Земята. Като говоря за превъплъщението, аз нямам предвид да защитавам тази теория. Това е реалност, а не само теория. Някои християни казват: „Ако не съществува превъплъщение, напразно е дошъл Христос“. Не е въпросът там. Христос не е престанал да се превъплъщава. Освен това Христос търси начин да се въплътява във всички хора.

Питате: „Какво значи въплъщение?“. Това всеки ще научи, когато съзнанието му се пробуди. То се отнася и до религиозните, и до безверниците. Според мене истинската религия е в любовта, мъдростта и истината. Който носи тази религия в себе си, той говори направо с Бога. За него се казва, че има общение с Бога. Първите човеци имаха това общение, затова Бог ги посещаваше всеки ден в райската градина. Ще кажете, че това е като приказка от „1001 нощи“. Каквото и да казвате, това е истина. Невидимият свят е видим за мене, може да бъде видим и за вас. Важно е, че той е по-реален от видимия. Той е разумен, възвишен свят. В него живеят разумни, възвишени същества.

Ако си гладувал няколко дни и след това ме срещнеш, кое ще е реалното за тебе? Само да ме видиш ли? Важното за тебе в дадения момент е да опиташ моята разумност. Като знаей, че си гладувал няколко дни, аз ще те нахраня и ще ти кажа: „Приятелю, приятно ми е да ти служа, а после ти ще ми разкажеш твоите опитности“. По този начин се създава вътрешна връзка. Следователно законът за прераждането изправя всички мъчнотии. Един човек може да бъде убит десет пъти на Земята, тоест в продължение на десет прераждания, но Господ ще го изпрати пак на Земята и ще му даде всички условия да се развива. Ако е убит като просяк, в следващото прераждане Бог ще му даде големи възможности: ще го направи талантлив, после гениален, след това светия и най-после ще го направи

цар. И след това Бог ще ви наложи да го слушате и да му вярвате, както Той иска.

Питате: „Защо стават убийствата?“. Като те убият десет пъти, цар ще станеш. „Ще се преродиш отново на Земята“ – кой от вас би повярвал в това? Аз не искам да вярвате в това, но като повярвате в истината, тя ще ви направи свободни. Аз не искам да вярвате в противоречието, че като убият човека, с него всичко е свършено. Ние не съжаляваме, че едно време са мъчили Христа. Гърбът на Христос беше толкова силен, че можеше да издържи всички удари, обаче Римската империя не можа да ги издържи. После стана обратното: Римската империя залезе, а Христос изгря в целия свят. Ако това е вярно за Христос, вярно е и за нас.

Всички хора се плашат от нещастията. Ако нещастията и грехът могат да ви сломят, вие не знаете какво представляват те в живота на човека. Само Бог знае какво е грехът. Той е резултат на неразбрания живот. Ако смъртта може да ви сломи, вие не разбирате живота; ако страданията могат да ви сломят, вие не разбирате живота. Защо да не се радваме, когато страдаме? Не казвам, че е лесно да страдате, но в дадения случай да се възхищавате, че сте герои. Трябва ли да подозирате Бога, че ви дава страданията? Вие сами се излагате на страдания. Защо трябва да подозирате Бога в Неговата обхода към вас? Кое е по-хубаво да ви даде Той: страдания или щастие? Щастието иде по пътя на нещастieto. Не може да бъдете щастливи, докато не сте били нещастни. Щастието не може да дойде на Земята, ако в нещастieto не сте си направили дреха за него.

Как разбирате щастието? Съвременните хора мислят, че щастието е в богатството, в парите, в къщите. Не, парите са само условие. Зад парите стоят разумни същества. Ако зад парите, зад къщите, зад плодовете няма разумни същества, защо са ви те? Ако

зад децата няма бащи и майки, като разумни същества, какво ще правят тия деца сами? Ние, хората, не сме благодарни на това, което имаме. Ако водата, светлината, въздухът се откажат от нас, в какво положение ще се намерим? Често някой казва: „Аз съм сам в света“. Чудни сте вие! Ако останете съвсем сами в света – без хора, без животни, в пълна тъмнина, тогава ще разберете какво значи самотия. Това са неразрешени за вас въпроси, това са противоречия.

„Него видя Исус.“ Исус видя този човек, за да го извади от едно голямо противоречие. Болният му каза: „Вече 38 години седя пред тази къпалня. Толкова години наред слиза ангел от небето и раздвижва водата и не се намери никой, който да ме спусне във водата, да почерпя и аз нещо“. Това е догматично вярване. Всички мислеха, че като слезе ангел да раздвижи водата, само тогава болният ще оздравее и че във водата никой не може да оздравее. Христос попита болния: „Вярваш ли, че и без да влезеш във водата, можеш да оздравееш?“. И започна Христос да му проповядва учението, че човек може да оздравее и без да влезе във водата. Трябваше да го разубеди Христос в старото учение и затова му каза: „Стани, вдигни одъра си и ходи!“. Какво значат тези думи?

Сега ще ви приведа като пример един случай из живота на една царска дъщеря. Тя се казвала Задабер и била дъщеря на цар Абрихо. Случило се, че се влюбила, но изгубила своя възлюбен и не могла да го намери. Тя връщала всички кандидати, които дохождали за нея, не им обръщала никакво внимание. Един ден решила да избяга от бащиния си дом. Тя си казала: „Аз не мога да се примиря със стария ред на нещата. Ще тръгна да търся онзи, когото обичам, и за него да се оженя. Не го ли намеря, няма да се женя“. Пътувала тя дълго време, но се уморила и не могла да продължи по-нататък. Легнала на едно място и си казала: „Не можах да разбера живота, нито да намеря

своя възлюбен“. Така унесена в мислите си, тя заспа-
ла, цялата изстинала, със замръзнали крака. По едно
време се събудила и намерила, че гори огън, крака-
та ѝ са стоплени, но никого не видяла пред себе си.
Затоплена и подкрепена, тя станала и продължила
пътуването си. Сега тя изпитала глад и жажда. Имало
наблизо една чешма, но като се приближила до нея,
видяла, че е пресъхнала. По едно време гледа: един
беден, окъсан човек тича към чешмата. Почудила се,
че човекът тича към тази пресъхнала чешма. Обаче
едва се приближил до чешмата, и тя потекла. Отишла
да се напие с вода и Задабер. Но човека го нямало
вече. Задоволила жаждата си и се поразхождала малко.
Гладът започнал вече да я мъчи. Ето че и хлябът
дошъл. Но и там не се спират нуждите на човека.

Потребите на човешкия дух са много. Когато
най-после намери реалното в света, той се задоволява.
Ще намериш реалното, когато обикнеш някого, кого-
то не си виждал. И не само да не си го виждал никога,
но и да не си го сънувал; при това сърцето ти да гори за
него, да си готов да направиш всички жертви за него.
Това наричам аз идеална любов. Казвате: „Ние няма
да гоним Михаля!“. Че съвременните хора именно
Михаля гонят! Цялата сегашна култура е все от такива,
които гонят Михаля, и всички те са на гробищата. Кой
от вас е постигнал онова, което е гонил в живота си?
Какво разбирате под думите *гони Михаля*? Тези думи
значат някой да гони непостижимото, невъзможното.
Като видиш, че някой върви в пътя неуверено, ти го
осветли, упъти го, ако можеш. Няма защо да му се
смееш. Ако той е готов да измени своето верую, трябва
да му дадеш друго, по-високо, по-добро от неговото.
Той казва: „Ако мога да намеря по-добър път в живота
си, аз съм готов да напусна стария път“.

Вие не сте дошли още до последния стадий, за да
твърдите, че познавате самата истина. Досега сте били
деца, вярвали сте в детински работи, но като влезете

в зряла възраст, вашите понятия, вашите отношения ще се изменят съвършено. Според мене, когато човек намери истинското знание, то ще бъде в сила да го подмлади. Тогава той ще дохожда на Земята, когато поиска, и ще си заминава също по свое желание, ще живее колкото иска – всичко ще бъде в негова власт. Кой не иска това? То е много съблазнително. – „А възможно ли е това?“ За разумните хора е възможно, за обикновените хора е проблематично, а за грешните – съвършено невъзможно. Грешните казват: „Ние даже не можем да мислим за това“.

Съвременните хора се страхуват от живота, без да подозират, че крият в себе си грамадно богатство. С това богатство и най-бедният може да се справи с беднотията си. С това богатство и най-нещастният може да се справи със своето нещастие. В един момент само бедният ще се справи с бедността си и нещастният – с нещастieto си. Като ви наблюдавам, аз се чудя как не сте могли досега да използвате това грамадно богатство, което Бог е вложил във вас. Аз се чудя как съвременните хора, много от които минават за гениални, не са проявили своята гениалност. Как такива богати хора не са отворили касите си, да покажат с какво богатство разполагат! Ще кажете, че ви се подигравам. Може да ви се подигравам, а може и да изнасям истината както е в действителност. Ако съм на вашето място, и аз бих мислил по същия начин.

Защо при дадените условия вие нямате онази вяра, която възкресява? Защо се задоволявате с вашата толкова слаба вяра? Друга е вярата на децата, вярата на бъдещето. На децата се дават много обещания и те вярват в тях. Чрез обещанията децата се насърчават. Да насърчаваш децата, да утешаваш старите, в това има смисъл. Обаче да насърчаваш възрастните, в това няма никакъв смисъл. Нашата задача не е нито в насърчаването на децата, нито в утешаването на старите; това не е смисълът на нашия живот. Когато Христос

влезе в къпалнята, започна ли той да утешава болния? Каза ли му, че както и да постъпва, животът му ще се улесни? Христос го запита за старите учения и той му разказа историята на своя живот: че е живял аномално, водил е порочен живот. Че болният разправи за живота си на Христос, се вижда от следния факт: Христос го видя после в храма и му каза да си отиде, но втори път да не съгрешава. – „Сега аз те кредитирам, но ако съгрешиш, ще ти стане по-зле.“ „Вдигни одъра си и ходи!“ Помнете: болният не може да се лекува, докато не изповяда греховете си. Ако искаш да станеш учен, ще изповядаш своето невежество.

Един млад студент, художник, се отправил към дома на един велик художник, да види неговите картини. Влязъл в двора и за да не безпокои художника, погледнал през прозореца на ателието му, където видял една хубава картина. Понеже имал нужда от пари, той поискал да прекопира картината и да я продаде. За тази цел застанал близо до прозореца, където започнал да рисува, но не му се отдавало. Казал си: „Не се рисува лесно отвън“. Великият художник нарисувал добре картината си, защото имал всичко на разположение. Като видял как студентът се мъчи да рисува отвън, той му казал: „Влез вътре, ще ти дам всички условия да нарисуваш картината“. Студентът си помислил: „Има даровити хора в света“.

И тъй, за да развие своята дарба, човек трябва да има непреодолимо желание да работи за нейното усъвършенстване. На същото основание, за да намери истината и мъдростта, човек трябва да има в себе си непреодолимо желание, което никога да не остарява. Непреодолимо желание в човека е това, което от детинство до старост не се изменя – това значи желание, което никога не остарява. Същото се отнася и до мислите и чувствата на човека. Следователно това, което никога не се изменя и не остарява, е реално. Вярата, която никога не отслабва, е реална. Тя не се

НЕГО ВИДЯ ИСУС

мени. Стане ли някаква промяна някъде, това е по причина на усложненията в живота.

Когато в ума на човека не се явяват никакви противоречиви мисли по отношение на Първата Причина, това показва, че мисълта му никога не остарява. Ако вие се усъмните в любовта на вашия приятел, на майка си и на баща си, на брат си и на сестра си, какъв смисъл има вашият живот? Според мене вие не трябва да се съмнявате в любовта на майка си. Любовта на майката дава идея за истинската любов. Любовта на баща ви дава сила, мощ на живота ви. Любовта на брат и сестрата, любовта на приятеля внася подтик в живота ви. Вие не трябва да се съмнявате и във вашия живот. Обаче вие казвате: „Аз ще умра и с това всичко ще се свърши“.

Човек първо беше безсмъртен и още в райската градина му се каза: „В който ден ядеш от забраненото дърво, ще умреш. Но ако ядеш от дървото на живота, ще живееш“. Като не изпълнихте заповедта на Бога, казвате, че ще умрете. Ще кажете, че Адам е ял от забраненото дърво. Всеки яде от забранения плод. Първо жените ядат, а после – мъжете. Значи, първо ядат сестрите, а после – братята; първо ядат слугите, а после – господарите. Слугите развалят господарите. Ако господарят се опита да изнуди слугата си, той извращава съвестта си. Днес вземе от един слуга един лев, утре от друг слуга – пак един лев, и така неусетно се изопачава. Господарят няма право да изнудва слугите си. Какво ще спечели, ако вземе от всеки слуга по един лев? Защо в господаря не се явява желание да даде на всеки слуга по един лев, а взима от тях?

Питам: кое развращава хората? Има една развращаваща сила в света, на която няма да кажа името. Седиш и в ума ти идва една отрицателна мисъл – намери майката и бащата на тази мисъл и я хвърли настрана. Ти попита ли кой я роди? Знаеш ли името на майка ѝ, на баща ѝ, на брат ѝ и на сестра ѝ? Това

трябва да знаеш. То е цяла философия. Ако нищо не знаете, вие само констатираме, че ви е посетила една отрицателна мисъл, и свършвате с това. Знайте, че нищо не се явява без причина. Следователно нищо не остава без последствие. Като влезе в къпалнята, Христос направи това по единствената причина да даде на всички хора, последователи на новото, подтик да излязат от къпалнята на живота. Наистина, всеки човек, който се намира в някакво противоречие в живота, от какъвто и характер да е то, материален или духовен, има начин за неговото разрешение.

Ние трябва да се откажем от старите си възгледи за живота. Какви са възгледите на бедния за бедността? Колкото и да му се говори, че може да подобри живота си, той ще си остане със своята бедност. Друг е въпросът, ако може да развие магическата сила на ръцете си; тогава ще стане богат. Ако развие силата на своя ум, той може да стане богат. По този начин ще намери богатството, заровено в неговия ум. Бедният, за да не се отчайва от бедността си, трябва да използва силата на своята магическа пръчица. Той ще вземе тази пръчица и с нея ще намери заровеното в земята богатство. Ще мисли ли след това за бедността? Много богатства са скрити в земята. Човек трябва да ги открива и да се ползва от тях. Например болен си. Не търси обикновените начини за лекуване, но се обърни към богатствата на земята. Има известни области на земята, които лекуват сами по себе си. Като дойде болният на такова място, ще извади магическата си пръчица и ще се излекува. От каквато и болест да страда, той моментално ще се излекува. Кой ще повярва в това? Мнозина ще кажат: „Я има такива места, я няма“. Който знае къде са тези места, той разбира, че там стъпват само ангели и светии, когато се връщат направо на небето. Тези места са лековити.

Когато Яков напусна отечеството си, къде отиде? Като пътуваше, той заспа на пътя и видя сън: една стълба, единият край на която се опираше на земята, а другият стигаше до небето и ангели слизаха и възлизаха по нея. Яков разбра, че това е свято, Божие място, и обеща, че ако Бог му даде това, което иска, ще посвети живота си на Него, ще Му служи. Наистина, той спечели това, което искаше: отиде при вуйчо си Лаван, на когото слугува 14 години за две жени. Защо трябваше да слугува за тези две жени? Защото изигра брат си, като го подкупи с една чиния леца – така той успя да вземе първородството от него. Тук се прояви практичността на Яков. Обаче през целия си живот той имаше изпитания заради тези две жени. Не само това, но и между тях двете се явяваха спорове. Втората му доведе още една жена. От трите жени му се родиха 12 синове. От гледището на съвременния морал човек с три жени може да бъде вкаран в затвора, а Яков с толкова жени минаваше за патриарх. В тогавашния морал имаше нещо неестествено.

Сега няма да се спирам върху морала, но казвам: дисхармонията в живота създава дисхармонични състояния. Ако искаш да се повдигнеш, трябва да измениш живота си. Не съди другите, но оправи своя живот. Не съди Бога, не питай защо светът е създаден така, а не иначе. Изучавай небето и звездите. Много хора са станали видни астрономи, защото са изучавали звездите и пътя на тяхното движение. Много хора са станали учени, защото са изучавали водите, въздуха, светлината, земните пластовете, както и елементите, от които се състои Вселената. Това знание може да се изрази в поетична форма. Някои хора са станали учени, които знаят как са устроени мозъкът и сърцето на човека. Други хора са станали видни философи, като са изследвали причините и последствията на нещата. Ако нищо не знаеш, а искаш да станеш учен, започни да работиш в някой специален клон на

науката, например върху причините за нещастията на хората – ето една научна тема. Този въпрос може да се разгледа в строга научна форма, като се дадат и методи за освобождаване от нещастията. И който прочете тази теория, ще каже: „Макар да съм нещастен, този, който е създал теорията, е прав и е дал добри методи за излизане от нещастията. Ще приложа неговите методи“.

Като приложите тези методи, един ден вие ще бъдете щастливи като ангелите. Дали вярвате в това, не е важно. Аз вярвам и се радвам на своята вяра. В бъдеще вие ще имате добрите условия на ангелите. Под *ангел* разбирам разумно същество, близко до човека, което се грижи за него, носи го в чувствата си и в мислите си. Ангелите са предците на сегашната раса. Те са по-старите братя на човечеството, които са живели преди него в една стара култура. Между ангелите се явила борба за надмощие. Едни от тях излязоха благополучно от тази борба и създадоха Слънчевата система, целия външен свят, външната природа. Други ангели дойдоха на Земята, оплетоха се с хората, изпожениха се и забравиха своя произход. И досега още те са между хората. Трета категория ангели, без да забравят своя произход, се пожертваха за човечеството, за да го спасят. Повече от милион такива ангели влязоха между хората, в човешката култура. Ако те не бяха се пожертвали, въпросът с човечеството щеше да бъде решен. Те дойдоха доброволно да спасят човечеството. С тях заедно дойде и Христос да помогне на хората. Който не разбира законите, ще каже: „Такава била волята на Бога“.

Вие още не знаете каква е Божията воля. Според една научна теория на Битието казано е, че само чистата, велика Божия воля може да спаси човека. Като не знаят това, хората с техните плачове приличат на малки деца, които се чувстват изоставени. Бог иска да ни направи щастливи, като ни прекара през всички

фази на нещастieto. Засега щастieto е невъзможно. Защо? Защото то представлява бяла, неизписана хартия. Коя хартия има по-голяма цена: изписаната, макар и с черни редове, или чистата, върху която нищо не е писано? Изписаната хартия е за предпочитане. Колкото и да е нацапана, все ще се намери върху нея някоя хубава, светла мисъл, оставена от някой философ или учен. Следователно, колкото и да е неприятно страданието и нещастieto, все ще напечата върху съзнанието на човека една светла, възвишена мисъл.

Грешникът, на чието лице е написано много, струва повече от праведния или ангела, върху когото нищо не е писано. – „Защо да съм грешен?“ Не съжалявай, че си грешил. Ти си написана книга, от която ще четеш и ще се учиш. Който влезе в съприкосновение с тебе, също ще чете и ще се учи от написаното. Ако само четеш и въздишаш, нищо няма да научиш. Като четеш, ще се учиш от това, което си писал през вековете. Ако книгата ти е чиста и ненаписана, можеш да ѝ се радваш, но ще останеш невежа. Ако се радваш на хляба, нарисуван на картина, ти си невежа. Обаче радваш ли се на топлия хляб, донесен от фурната, ти си умен. Грехът не е в това, че искаш да направиш нещо и не можеш да го постигнеш. Грях е да се отказваш да работиш за Бога. Грях е, когато упорстваш, своеволничиш и се отказваш да вървиш в правия път.

Искаш да станеш светия. Как ще станеш такъв? За да станеш светия, трябва да оставиш всички да минат през тебе. Затова се казва за Христос, че понесъл греховете на цялото човечество. Мнозина искат да станат като него. За да станат като Христос, те трябва да направят връзка с 500 милиона души, да се свържат с техните грехове, които ще минат през ума им, сърцето им, душата им и духа им. Само така те ще могат да спасят всички грешници по лицето на земята. Мислите ли, че службата на Христос е лесна? Не, тя е една от най-мъчните. Не мислете, че лесно

ще възкръснете и ще отидете на небето. За да бъдете като Христос, трябва да минете през неговото положение. Христос иска да внесе светлина в умовете и в сърцата на хората и разумност в душите им. Само така ще се подобрят отношенията между приятели, между господари и слуги, между родители и деца. Ако това не стане, Христовото учение има отношение само към външния живот.

Какво ни интересува, че имаме училища и църкви, когато затворите са пълни със затворници? Какво ни интересува, че хората се женят, щом наши братя и сестри пълнят публичните домове? Какво ни интересува това, че държавите воюват, а навсякъде има противоречия и неуспехи? Христос се интересува от идеята за братството между хората. Тази идея трябва да господства в света. Когато казвам, че Христос иде в света, някои обръщат внимание на външната страна на въпроса. Не, Христос иде в света, за да влезе в къпалнята и да ви запита: „От колко време седите в тази къпалня? Вдигнете одъра си и си вървете!“. Това значи: вдигнете вашите стари вярвания. Който не разбира, ще каже: „Как така да вдигна своите стари вярвания!“. Да, ще ги вдигнете, нищо от това. Ако ви донесат нови дрехи, хвърлете старите дрехи навън. Изхвърлете стария мухлясал хляб навън! Изхвърлете старата вмирисана вода навън! Нужни са ви два пресни хляба. Впрегнете се на работа и тръгнете напред. Това има смисъл.

Всички сте кандидати и очаквате наготово, очаквате да дойде колесницата на свети Илия и да ви вдигне на небето. Вие сте видни хора, искате да минете без мъчнотии и страдания. Илия беше смел човек, но се уплаши от една жена. Кога? Когато се прероди като Йоан Кръстител. Бог му каза: „Ти избяга толкова пророчи, но сега ще снемат главата ти“. Ирод сне главата му по желанието на Иродиада. Като му снеха главата, той разбра може ли пак да стане пророк. Смел беше

Илия. Той си каза: „Един път само бягам от жена, никога повече“. Илия се върна на Земята като Йоан Кръстител, за да изкупи грешката си по отношение на пророците. Що е жената? Човек, който иска да се удоволства. Много хора искат да се удоволстват – това е все жената. Ако разбирате жената като майка, като сестра, като добродетел или като светло същество, тя е на мястото си. Обаче ако разбирате жената като удоволствие, като изкушение, това не е истинската жена. Всяко изкуство, всяка висока длъжност, всяка похвала е жената, която изкушава. Някой ти казва: „Ти си голям оратор, красноречив си, цял светия си, думите се леят от устата ти“ – това е жената. Понеже знай закона, тези думи означават ласкателство. – „Ти си извор, от който водата тече изобилно. Тя изтича през тебе като през проводник.“ Да, но щом водата престане, и камъкът губи значението си.

В дадения случай това, че водата изтича през моята уста, е похвално, но разумното иде от самото Слово. Моят ум е само проводник на великото, грандиозното, което иде от горе; сам аз не мисля така. Словото, което ви говоря, не е мое. То е мисълта на разумните същества, които стоят зад мене. Те не са едно и две, те са хиляди и милиони. Това са идеите на Бога, на вечния Дух. Тези идеи минават през цялата вечност. Когато ние искаме да прекараме една Божествена идея от наше име, непременно ще се натъкнем на големи нещастия. Когато казват за мене, че заблуждавам хората, аз отговарям: „Възможно е“. – „Ама той лъже хората.“ И това е възможно.

Да ви кажа истината: дяволът не обича да го лъжат. Той сам лъже, но не обича да го лъжат. Един голям дявол, тарторът на дяволите, изпратил едно малко дяволче в света, където да изучи лъжата. Като се върнало при тартора, то казало: „Обърках целия свят“. – „Кажи ми истината.“ – „Научих хората да правят зло.“ – „Слушай, лъжата е за мене, аз да си служа с

нея, а ти ще ми говориш истината.“ Казвам: когато човек задържа лъжата за себе си, той да я говори, а иска другите да му говорят истината, това показва, че дяволчето живее в него. Когато човек допуска другите да го лъжат, а той говори истината, това показва, че Бог живее в него. Тъй щото, когато някой проповядва и говори истината, аз съм готов да го слушам. Когато едно дете ми донесе хляб и ми каже, че преди половин час е изваден от фурната, аз искам да бъде така. Ако детето ми носи твърд, мухлясал хляб, а го препоръчва за пресен и топъл, то говори лъжа. Дали е дете, или възрастен, е все едно, това е лъжа.

Сега искам в душите на всички ви да се роди желание нито да лъжете, нито да ви лъжат. От всички хора се изисква голяма самоотверженост: да живеят за Бога, но не на гърба на другите. Не е въпрос хората да подобрят живота си отчасти, но напълно. У всички да живеят възвишени идеи; всички да приемат любовта като закон. Нека от света излязат най-добрите хора, които да намерят истината. Всеки човек да знае мястото си и стъпалото, до което е стигнал в своето развитие, за да има условия да се развива по-нататък. В очите на всеки човек да виждаш братски поглед и каквото и да направиш, той да не те критикува, но като онзи велик художник да вземе четката вместо тебе, да ти помогне и да каже: „Добър си, добър е пътят, по който вървиш“.

Отиваш в едно село да проповядваш. Свещеникът те пита: „Кой те изпрати тук? Кой ти даде право да проповядваш?“. Питам: едно време кой пращаше пророците да проповядват – църквата или Бог? Който отива да проповядва, трябва да е роден за проповедник, да съзнава, че е от Бога определен. Като влезе между хората, той трябва да се радва, че Бог му дава възможност да проповядва Словото, а не да мисли само за хляба си. Според мене морално е да се постъпи като турския дервиш, който взел от кесията на бея

само десет стотинки. Той срещнал на пътя си този турски бей и му поискал една малка помощ. Съгласно обичая боят веднага му предложил кесията си, в която между другите монети имало и златни. Дервишът разгледал внимателно парите в кесията и си взел само десет стотинки. „Защо не вземеш повече?“ – попитал го боят. – „Толкова ми трябват.“

Питам: колко е нужно на човека, за да живее? Съвременните хора искат да се осигурят. Тъй както мислите, съвместими ли са вашите идеи с това, което Бог е определил за вас? Ако е право да се осигуряваме, тогава всички народи искат да се осигурят. Всички живи същества на Земята искат да се осигурят. Пък и за в бъдеще трябва да се осигуряват. Така колко хора могат да се осигурят? Като дойде Христос втори път на Земята, ще научи хората кое е онова, което може да ги осигури. Христос ще дойде пак на Земята, ще влезе в къпалнята и ще каже на болния, лежал 38 години: „Стани, вдигни одъра си и си върви! Там, на дясната страна на одъра ти, има една закована пръчка. Откови я, тури я под ръкава си и тръгни с нея по света, да хлопаш и да проповядваш“.

И на вас казвам: ако искате да се освободите от старите си възгледи, вдигнете одъра си, отковете от дясната му страна онази пръчка и тръгнете по света да проповядвате. Ще кажете: „Как ще ни приемат хората? Ще станем за смях!“. Кога човек се смее? При два случая. Първият случай е, когато някой иска да ме излъже. Тогава аз се усмихвам и казвам: „Тази работа не става с лъжа. Хвани тояжката на твоя ум, на твоето сърце, на твоята воля и се свържи с Онзи, Който ти е дал живот, Който ти е дал ум и сърце и е вложил всички богатства в тебе. Вярвай в Неговото име“. Срам е за днешните хора да очакват наготово!

Днес аз проповядвам не само за вас, но за всички, които ме слушат. Като казвам, че и други ме слушат, аз разбирам следното: вие сте антени и ако погледне-

те с окото на ясновидеца, ще видите, че сте свързани с много същества от невидимия свят, които ме слушат чрез вас. Ако вие не ме разберете, те ще ме разберат. И ако говоря истината, като ме слушат, те казват: „Така е!“. Ако не говоря истината, казват: „Не е така!“. Тогава аз вземам мерки да се коригирам. Казвам: милиони същества ме слушат. Дали вярвате в това, или не, то е друг въпрос. Аз слушам отвсякъде: и от Франция, и от Русия, и от Англия. Мене ме слушат чрез антени, както вие слушате радиото. И Христос слуша дали това, което говоря, е истина. Времето на лъжата е минало. Аз искам да прокарам истината.

„Него видя Исус.“ Това беше един благороден човек, който лежеше болен от цели 38 години. Той се намираше в крайно противоречие. На този човек Христос каза: „Вдигни одъра си и тръгни! След това не съгрешавай повече, за да не ти стане по-зле“. Ако и вашият живот става по-лош, казвам ви: не съгрешавайте! Ако не ви върви, казвам: не съгрешавайте! – „Ние не грешим.“ Аз нямам предвид вашите грехове. Аз не се интересувам от вашите грехове и съмнения. Че се съмнявате в Бога и в себе си, това не ме интересува. Вие не вярвате в чистотата, не вярвате в това, което Бог е вложил във вас. Невъзможно е да живееш на Земята и да не се оцапаш. Оцапването е външен процес, който се отнася до съзнанието. Затова, каквато и грешка да направиш, хвани я и я изправи. Нека умовете ви да бъдат свободни, сърцата ви – отворени. Всеки един момент да сте готови да служите на човечеството, на своите по-слаби и по-малки братя.

Сега всички се смущавате за бъдещето си. Бъдещето ви е отлично! Един ден вие ще бъдете щастливи като ангелите. Един габровски търговец дал някаква голяма сума на едно дружество, за да завърши то работата си. В знак на благодарност дружеството поставило бюст на своя благодетел на почетно място. Колкото пъти минавал край своя бюст, търговецът

все се спирал пред него и си казвал: „Колко бой изяде ти, докато дойдеш на това място!“. Един ден, като ви видя между ангелите, и аз ще кажа: „Колко страдания минахте, докато дойдете на това място!“.

Пътят на великите хора е път на страдания. Пътят на героите е път на страдания. Пътят на цялото човечество е път на страдания. Не че искаме ние да страдаме и вие да страдате, но такъв е пътят на развитието. Затова кажете си: „Всичко, каквото се случва на онези, които имат в себе си закона на Любовта, Мъдростта и Истината, ще се превърне на добро“. Вдигнете одъра си! На дясната му страна е магическата ви тояжка. Вземете я и тръгнете с нея в пътя, да работите.

9 ноември 1930 г., София, Изгрев

Ще ме видите

*Още малко, и няма да ме виждате;
и пак малко, и ще ме видите.*

Йоана 16:16

„Ще ме видите.“ В българския език, или в езиково отношение, това изречение има двояко значение. Аз го взимам в буквален смисъл. За онзи, който разбира българския език, важен е глаголът *виждам*. Да разбираш нещо, значи да го познаваш, да го знаеш. Глаголът *виждам* има отношение към разумния свят, към разумния живот. Животът е песен за онзи, който може да я пее. Животът е една от най-хубавите песни, отлично композирана. Чудно е как и досега още хората не са научили тази хубава песен! Когато някой слуша как други пеят тази песен, тя не му се харесва. Какви ли не трактати, какви ли не критики съществуват за нея! Мнозина казват, че песента не струва. Не че песента не струва, но певците не могат да я пеят добре. Само талантливият и гениалният могат да пеят тази песен.

Пеенето е спомагателно средство към културата. Който не пее, не може да мисли право, нито може да се развива правилно. Който мисли право, той всякога пее. Според някои пеенето е празна работа, губене на времето. Не е така, пеенето е работа. Ако отидете във възвишените светове като екскурзианти, ще се учудите на музиката, която съществува там. В световите въвн от Слънчевата система съществува голяма музикалност. Учените и философите, като се спират върху греха, казват, че той е общо явление не само за хората на Земята, но и за всички същества във Вселената. Не, грехът е изключително явление, достойние само на

ЩЕ МЕ ВИДИТЕ

хората на Земята. В другите слънчеви системи няма и помен от грях.

Сега аз няма да се спирам да ви доказвам нещата философски. Едно ще знаете: хората са причина за падането на ангелите, хората са дали път на духовете в себе си. Че имало паднали ангели, това е човешка измислица. Че имало в света дявол, който се бори с Господа, и това е човешка измислица. На Земята съществуват само изостанали в развитието си човешки души. Те са създали ада. Тях наричат дяволи. Други души, които се развиват правилно, наричат ангели. Те са създали рая. Изостаналите човешки души не са нищо друго, освен паднали ангели и архангели, които си пакостят едни на други.

Който ме слуша да говоря така, ще каже, че това е еретично учение. Правоверно учение ли е, ако вярвате, че има паднали ангели? Според мене има напреднали ангели, служители на Бога. Под *ангел* в гръцкия език се разбира служител. Който не гледа на ангела като на служител, казва, че той е нещо особено, че е високостоящо, напреднало същество. Ако е така, как е възможно това същество да пожелае да слезе на Земята и да падне? Как е възможно ангелът да падне и да се отдалечи от Бога? Докато е при Бога, ангелът не познава страданието. Щом се отклони от Него, той започва да страда. Ще кажете, че страданието е резултат на отклоняването на човека от правия път. А според мене страданието е необходим път за развитието на човека. Ще дойде ден, когато страданията и препятствията в човешкия живот ще изчезнат. Засега те са необходими за Земята, но не и за Слънчевата система.

Казвате: „Какво ни интересуват условията на Земята?“. Не могат да не ви интересуват. Те са толкова важни за вас, колкото е важно да знаете дали къщата, в която живеете, е хигиенична, или не. Хигиеничната къща има отношение към вас. Не е достатъчно къща-

та да бъде нова, тя трябва да има големи прозорци, за да влизат в нея повече светлина и въздух. Хората се нуждаят от изобилна храна, от изобилна вода, от въздух и светлина. Това са четирите необходими елемента за физическия живот. Без тези елементи няма живот. Така и певецът не може да пее, ако не спазва правилата на пеенето. Как ще го посрещне публиката, ако той не знае да пее? – „Ама глас има.“ Това не е достатъчно. Колкото по-културна е публиката, толкова по-взискателна е тя. – „И без публика може.“ Не е така, певецът се нуждае от публика.

Казано е, че човек не живее за себе си. Следователно и певецът не пее за себе си. Краката не живеят за себе си; ръцете не живеят за себе си; очите не живеят за себе си; стомахът, дробовете, мозъкът също не живеят за себе си. Всички органи на човешкото тяло са свързани помежду си. Те са в известна зависимост един от друг. Те са в зависимост от известни сили, които не служат на себе си, но са в служба на една велика вътрешна разумност. Който не разбира законите на живота, казва, че като е създаден веднъж света от Бога, ние няма какво повече да разискваме по него. Не е така. Вие трябва да знаете как Бог е създал света. Трябва ли да приписвате на Бога неща, които Той не е създал? Защо ще Му приписвате неща, които нямат нищо общо с Него? Ще кажете, че вашето верую е такова. Какво е вашето верую? Можете ли да го сравните с веруюто на един светия? Друг е въпросът, ако говорите за веруюто на бъдещето човечество.

Като дете, човек имал детинско схващане за Бога. Детето си представя Бога като своя баща, който постоянно го наказва: той държи тояжка в ръката си и като види, че детето е сгрешило, веднага слага тояжката на гърба му. Когато то порасне и стане възрастен човек, тояжката изчезва от ума му. Между бащата и сина се създават любовни отношения. Съвременните хора имат повърхностни понятия за баща и майка, за

брат и сестра, за господар и слуга, за държава и закон. Разбиранията на повечето хора са като на първобитния човек, или като на падналите хора. Сегашната раса е образувана повече от паднали хора. Като четете свещените книги, ще разберете как се е създала тази раса. В началото, при създаването на света, съществувала една раса, наречена раса на Синовете Божии. Едновременно с нея съществувала и животинската раса. Впоследствие двете раси се смесили и се създала сегашната раса – на падналото човечество. Когато Божественото Начало се свърже с животинското, явяват се ред препятствия, които причиняват известно падение.

Стремежът на Божественото се отличава от този на човешкото; стремежът на човешкото се отличава от този на животинското. Колкото и да говориш на човека за Бога, той нищо не разбира. Той казва: „Защо да не живея, както искам?“. Да знаеш как да живееш, това е изкуство. – „Трябва да ям.“ Да знаеш как да ядеш, това е изкуство. – „Искам да пия.“ Да знаеш как да пиеш, и това е изкуство. – „Искам да мисля, да чувствам и обичам, да действам.“ Да мислиш, да чувстваш и да постъпваш правилно, това е изкуство. – „Искам да имам вяра.“ Каква трябва да бъде твоята вяра? Ти вярваш в духовното, без да знаеш неговия произход. Вярваш, че човек е създаден от Бога, без да си видял и познал Бог. Какво ще кажете, ако ви питат видели ли сте Бога? Ще кажете, че не сте Го виждали, но сте слушали за Него от майка си и баща си, от дядо си и баба си. Среждали ли сте Бога на Земята? Среждали ли сте Христа? Ще кажете, че Христос е бил на Земята преди две хиляди години. Къде е Христос днес? – „На небето.“ А къде е небето?

Запитали един свещеник къде е небето и той се видял в чудо – не знаел какво да отговори. Ще кажете, че небето е горе. Възможно е. Един английски проповедник държал на слушателите си хубава проповед за

онзи свят. Разказвал им за заминалите, как отиват те при Бога и колко са щастливи. Един от присъстващите се обърнал към проповедника с молба да му каже къде е неговата дъщеря, която от един месец била заминала за другия свят. – „Тя е добре, при Бога е, щастлива е в новото си положение.“ В този момент друг един от присъстващите казал: „Позволете ми аз да ви кажа къде е вашата дъщеря. Аз я виждам тук, в църквата, при баща си, иска нещо от вас“. И той започнал да я описва: какъв ръст има, каква е косата ѝ, с каква рокля е облечена. Този човек е ясновидец, той вижда това, което проповедникът не вижда. Това, което проповедникът разказва, е недостъпно за слушателите. Недостъпно е и това, което ясновидецът описва. И двете неща трябва да се приемат на доверие. Обаче бащата веднага ще повярва на ясновидеца, защото описанието му отговаря на истината. И двамата говорят за Бога – и проповедникът, и ясновидецът, но кой от тях е на правата страна?

Какво се разбира под понятието *Бог*? Той е най-съвършеното същество. В Него няма никаква дисхармония. Той изключва смъртта, греха вън от себе си. Той е идеалът на човека. Към Него се стремят всички хора. Като говорим за небето, ние разбираме Божествения свят, тоест мястото, където Бог живее. Колкото и да се говори за Бога, не може да се определят Неговите качества. Изучавайте Го, за да разберете стиха, в който е казано за човека, че е създаден по образ и подобие на Бога. И да можете да обхванете в съзнанието си цялото човечество, с всички хора, с всички Учители, които са слизали на Земята, с всички живи същества, едва ли ще си съставите пълно понятие за Бога, Който е създал всичко.

Мъчно е сегашните хора да си съставят понятие за Бога. Много естествено, те не са от онези, които Бог е създал по свой образ и подобие. Те са паднала раса и трябва да се върнат назад, там, откъдето се откло-

нили. Те трябва да се повдигнат над животинското и да тръгнат напред. Под *животинско състояние* аз разбирам неразумното начало в човека. Ако това начало не ръководеше хората, не бихме могли да си обясним как беше възможно съвременните културни хора, последователи на Христос, да отворят войната в 1914 година и да застанат едни срещу други. Къде остана Христовата любов, за която те говореха и за която проповядваха? Това не бяха езически народи, но християнски, културни народи, които се биха цели четири години. Войната беше така жестока, че страните не можеха да приберат умрелите си по бойните полета. В тази война бяха убити шест милиона души, а 25 милиона постепенно измряха от раните си и от различни болести.

Как ще си обясните, защо беше допусната тази война? Ще кажете, че такава е била волята на Бога. Не, Бог не съизволява във войната. Божията воля се изявява по два начина: в ограничаване на човека да върши престъпления и в даване свобода на човека да върши добро. Следователно човек се намира или под изключителната воля на Бога, която го ограничава да прави зло, или под изключителната воля на Бога, която го насърчава да върши добро. Човек трябва да знае под коя воля се намира: ако Бог го ограничава и контролира, той е на пътя на израждането; ако Бог го насърчава, той е на пътя към усъвършенстването.

Аз се чудя на съвременните хора, които предпочитат лъжата пред истината. Мнозина те гледат право в очите и те лъжат. Някой лъже и сам си вярва. Защо? Защото основата на лъжата е в истината. Ако не носи истината в себе си, човек не може да лъже. Който е опитал и познал истината, само той лъже. Само богатият може да осиромашее. Само живият може да умре. Това е философия, която може да се провери. Казват за някого, че е беден. Беден е, но някога е бил богат. Еди-кой си е умрял. Сега е мъртъв, но някога е бил

жив. Мъртвият не може да умре. Глупавият не може да стане умен, но умният може да стане глупав. Когато интелигентността се намалява, човек постепенно започва да пада и тогава влиза в неблагоприятните условия на живота.

Питаш: „Какво трябва да се прави?“. Обърни се към Бога. – „Как да се обърна?“ Започни да се храниш. Това е нещо елементарно, което всеки знае. И най-малкото животно, най-малката птичка, знае да се храни. Животното може да ти даде един урок по хранене. Болният се нуждае от храна. Закон е: когато се храниш, не допускай нито една отрицателна мисъл в ума си. Между тебе и храната трябва да има общение, връзка. Яж храна, която обичаш, и разговаряй с нея. Това значи да употребяваш жива, а не мъртва храна. Мъртвата храна не допринася никаква полза. Казват, че някъде в Германия имало обичай да държат месото по няколко дни, докато се разложи, и тогава го готвели – такова месо било по-вкусно. Може да е по-вкусно, но не е хигиенично. Изобщо аз не препоръчвам месото да се консервира. Аз съм даже против консервирането на плодовете. Консервирането на храни говори за израждане на човечеството. Докато храните се консервират, всякога ще съществуват болести.

И тъй, ако и човешките мисли и чувства започнат да се консервират, ще се явят различни болести. Много религиозни разбирания, много човешки мисли и чувства са консервирани, затворени в тенекия, та когато потрябват на хората, те да ги сготвят. И това не е лошо, но консервираната храна пречи на правилното развитие на човека. Който се храни с консерви, не може да отиде при Бога, това не е било, няма и да бъде. Ако ангелът се храни с човешка храна, той ще стане човек, ще изгуби качествата на ангела. Когато Мойсей изведе евреите от Египет, той ги прекара през пустинята, където цели 40 години се хранеха с манна, да станат човеци. В Египет евреите прекараха 400

години под робство. Те бяха толкова наплашени от господарите си, че трябваше да минат години, докато се освободят от страха. И досега още евреите не могат да се освободят от този вътрешен страх. Колко пъти те казваха на Мойсей: „Докога ще ни храниш с тази сладка манна? В Египет бяхме роби, но ядяхме месо, кисели краставици и други. Тази сладка храна ни дотегна, ще ни умориш тук!“.

И до днес още, като слушате някой да ви проповядва, вие казвате: „Докога ще ни храниш с тази сладка манна? Искаме нещо киселичко, да отговаря на вкуса ни“. Казвам: всяко учение, което храни слушателите си със сладка храна, има отношение към напредналите души. Следователно от гледище на храната, която употребяват, хората се делят на четири категории: първата категория хора живеят в своето подсъзнание; втората категория хора живеят в своето съзнание; третата категория – в своето самосъзнание и четвъртата категория – в свръхсъзнанието си. Подсъзнанието и свръхсъзнанието представляват два Божествени полюса: единият означава човешката душа, а другият – човешкият дух. Съзнанието и самосъзнанието представляват други два полюса: единият означава човешкото сърце, а другият – човешкият ум. Съзнанието има отношение към животинското царство, а самосъзнанието – към човешкия живот. Не можете да живеете добре с хората, ако не познавате животните, ако нямате правилно отношение към тях. Много човешки чувства са взети от животните. Животните не ги създадоха, но първи минават през тях. Ако познавате тези чувства в животните, ще знаете как да се справите с тях. Щом минат през вас, ще им дадете нужното място.

В живота съществуват две схващания. Първото схващане е материалистично. Според него човек върви по еволюционен път – от нисшето към висшето. Другото схващане е на богословите и на някои

философи. Според тях човек върви по инволюционен път – от висшето към нисшето. В първия случай той възлиза, а във втория слиза. Тези две теории са непримирими, затова трябва да дойде трета теория, според която развитието на човека не е еднократен процес: той не върви нито само по еволюционен, нито само по инволюционен път. На същото основание и създаването на света не е еднократен процес, но многократен, тоест непреривен процес. Качването и слизането, или еволюцията и инволюцията, също са многократни, непреривни процеси, в които взимат участие възвишени, разумни сили. Само разумният може да се качва и да слиза. В математиката например се говори за числата от 1 до 10, като те се разглеждат по форма и значение, или стойност. Обаче същите числа имат и известен вътрешен смисъл. Значи те имат двойко значение. Какъв смисъл могат да имат числата? Много просто. Ако говорите пред простия човек за седемте основни музикални тона, той ще ги свърже само с числата от 1 до 7. Но ако говорите на музиканта за тези тонове, той ще ги свърже със звука, по които всеки един от тях се отличава от другия.

Всяко число съдържа в себе си известен тон, известна сила, известен цвят. Достатъчно е например да разбирате смисъла на числото 2, за да се справите с всичките си мъчнотии, които произтичат от него. Всяко число носи известна мъчнотия, но също така числата носят и известно благо за човека. Който не разбира вътрешния смисъл на числата, не може да разбере нито благата, нито мъчнотиите, които са свързани с тях. Всяко число е свързано с един разумен център. От най-дълбоката древност великите Учители са свързвали единицата със съзнанието на Бога. Те са свързвали числото 2 със съзнанието на боговете, числото 3 – със съзнанието на ангелите, числото 4 – със съзнанието на хората, числото 5 – със съзнанието на животните. Ако влезете във връзка със съзнанието

и на най-свирепото животно, ще видите, че като род и като индивид то има определен характер, а ако влезете във връзка с първичното му съзнание, ще видите нещо благородно в него. Ако се свържете със змията, която е жестока, ще видите колко привързана може да бъде тя. И тя може да послужи на онзи, който я обича. Казвате: „Змия е това!“. Змия е, но и в нея има нещо хубаво. По какво се отличава змията? Нима съвременните хора не проявяват понякога своето животинско естество? Някой път брат на брата може да строши костите. Тогава каква е разликата между човека и змията? Животинското се крие в изопаченото човешко естество.

Ако човек знае законите, които управляват живота, той може да предизвика скритото в себе си истинско знание. Ако не знае законите, той може да предизвика най-голямото зло в себе си. Ти можеш да предизвикаш най-лошите чувства в себе си, както и най-добрите. Новата наука се стреми именно към това: във всеки отделен случай човек да предизвика доброто в себе си. За да се предизвика доброто, човек трябва да знае езика на природата. Езикът на природата е общ за всички същества. Той е подобен на езика есперанто. На езика на природата говорят всички ангели и богове. Който иска да разбере смисъла на живота, непременно трябва да знае този език. Не го ли знае, той не може да се домогне до великото в живота. И тогава, каквито и други постижения да има, те ще са временни, ще му донесат разочарование.

Като говорим за временното, подразбираме, че ще дойдем до онзи момент, когато ще се прекъсне връзката между временното и вечното. Защо? Защото временното е част от вечното, а постижимото е част от непостижимото. Благото в света е в непостижимото. Постижимите неща са за онези, които не разбират законите. А непостижимите неща са вечни. Те са постижими за онези, които разбират законите. Това не

означава еднократно постижение. Не мислете, че вие разбирате и можете да разберете целокупния живот и да кажете, че няма какво да учите. Това никога няма да се случи. Никога две същества не могат да дойдат до еднаква степен на разбиране. Ето защо, когато дойдеш до границата на своя Учител, ти ще бъдеш на такова разстояние от него, на каквото си бил и по-рано. Такова разстояние съществува и между двама човека. Двама души никога не могат да се приближат един до друг по-близо, отколкото са били поставени.

Нешастието на хората се заключава в това, че те искат да бъдат по-близо или по-далеч, отколкото трябва. Като обичаш някого, ти искаш да го поставиш по-близо до себе си. Какво ще стане със Земята, ако пожелае да измени пътя на Слънцето: вместо тя да се върти около него, то да се върти около нея? Това е невъзможно. Земята всякога ще се върти около Слънцето, нищо повече. Докато спазва това отношение, тя всякога ще приема нужното количество топлина и светлина от него. Следователно всички същества на Земята ще се намират в хармонично отношение. Ако Земята мине през известна криза, това ще показва, че отношението ѝ към Слънцето не е правилно. Оттук и съществата ще имат дисхармонично отношение към Космоса. Повечето хора не разбират защо са създадени Земята, Луната, звездите; те даже не разбират смисъла и на своя живот. Хората си създават специфична философия, с която искат да си пробият път. Техните философски и религиозни вярвания, както и политическият им живот, са построени на своеобразни теории. Аз разглеждам политическия, обществен и религиозния живот в състава на целокупния живот. Един е животът, няма разлика между религиозен, обществен и политически живот. Като се говори за религиозния живот, това е само на думи.

„Ще ме видите.“ Виждането подразбира правилно схващане на проявите за всеки момент. Разбирането

не се отнася за бъдещето, за което ви говоря сега. Важно е в съзнанието ви да остане това, което в даден момент можете да разберете и възприемете. Мога да ви говоря с часове, но важно е това, което в даден момент може да ви ползва. Ако не го разберете, вие ще сте в положението на онзи младеж от древността, който изучавал окултните науки, без да може да ги използва. Един ден, докато пътувал, той усетил голяма жажда (това било изпит за него). Отдалеч още забелязал една хубава мраморна чешма и се упътил към нея. Като се приближил и поднесъл устните си към чучура, той останал учуден – не потекла нито капка вода. Младежът започнал да си търка очите и си казал: „Дали право виждах, че чешмата течеше, или съм се излъгал? Ако не съм се излъгал, сега е станало нещо с нея“. Тази чешма била така направена, че който стъпвал на една от нейните пружини, спирал водата ѝ. По невнимание ученикът стъпил на такава пружина и тя престанала да тече. Като се отдалечил обаче от нея, настъпил някакъв кран и в този момент чешмата започнала да тече буйно, при което се обърнала няколко пъти и съвсем го измокрила. Той си помислил, че става нещо неестествено. Не, така е направена чешмата. Не е трябвало ученикът толкова да бърза да пие вода. Трябвало е първо да прочете правилата, как и къде да стъпи, и тогава да започне да пие.

Съвременните хора, също като този ученик, бутат пружините не навреме. Поради това някои чешми пресъхват, а други текат повече, отколкото трябва. И в двата случая те не могат да се използват правилно. Тъкмо си наредиш работите, спечелиш няколко милиона и ето, дойде някаква тежка болест и парите ти или отиват там, където не трябва, или остават неизползвани. Болестта може да те завлече на онзи свят. А ти живееш с идеята, че като забогатееш и спечелиш много, тогава ще станеш човек. Кой

е направил парите? Човекът ги е направил. Човекът създаде културата, цивилизацията, а не обратното. Човекът създаде държавите, всичките философски и религиозни системи, а не те него. Има неща, които сме създали – тях ние трябва да подчиним на себе си. Всичко останало, което ние не сме създали, трябва да го изучаваме и да му се подчиняваме.

Например мозъкът, стомахът, дробовете не сте ги създали вие, следователно трябва да ги изучавате. Страхът също не зависи от вас, но въпреки това трябва да служите на Бога. Казано е обаче: „Страхливият не може да угоди на Бога“. Утре, като хванат страхливия, ще му кажат да се отрече от своите убеждения. Ако се откажеш, ще се намериш в положението на апостол Петър, който се отказа от Христа преди петелът да е пропял три пъти. Като го запитаха да не би да е негов ученик, той отговори: „Не съм и не го познавам“. Защо Петър се отказа от Христа? Защото настъпи една пружина в главата си и каза: „Тази работа не е за мене“. В този момент Петър приличаше на болен човек, който не мисли право. Той си казваше още: „Ако Христос беше силен човек, както си мислех, нямаше да остави да се гаврят с него, никога нямаше да изложи нито себе си, нито своето верую на поругание“. Щом Петър се отрече от Христа, петелът пропя. Тогава той осъзна грешката си и се разкая. Благороден човек беше Петър. Грешката му не се заключава толкова в отричането от Христос, колкото в това, че излъга. Като го попитаха познава ли Христос, той каза, че не го познава. Христос само го погледна, без да му каже нещо. Този поглед го изобличи и Петър се разкая и горко плака.

Мнозина питат: „Какъв смисъл има за нас отричането на Петър?“. Наистина, кой не се е отричал? Като се намери в трудно положение, човек се отрича от убеждението си. Молиш се на Бога, но като не получиш отговор на молитвата си, казваш: „И без Бога може. И

аз ще живея като всички хора“. Знаете ли как живеят всички хора? Ако искате да живеете като всички хора, вземете онези, които съставят целия Космос, а не само хората на Земята, които съставят микроскопична част от Космоса. Ходили ли сте по всички слънчеви системи, да видите колко хора живеят там и как живеят? Ще ме попитате дали съм ходил аз. Ходил съм, обиколил съм всички слънчеви системи. Какво се ползвате от това, че аз съм ходил? Ползвате се от нещо дотолкова, доколкото можете да получите някакво благо. Какво от това, че някой е ходил на Божи гроб? Друг е въпросът, ако той ви донесе някакъв подарък оттам. Тогава и вие ще се радвате с него заедно. Ако нищо не получите, никаква полза нямате от неговото отиване.

Доколкото вие сте свързани с известно верую, дотолкова се ползвате от него. Щом сте свързани с това верую, ще проверите доколко то има отношение към истината. Като говоря за истината като Божествен принцип, аз разбирам онези условия, при които човек може да се повдигне и да се освободи от болезнените състояния на своя живот. Болният, докато е в болницата, очаква всичко наготово. Такова е разбирането на повечето хора. Те искат да бъдат богати, без да работят. Те очакват другите да им слугуват. Около болния се въртят по две-три милосърдни сестри: една го обръща в леглото, друга го храни; лекарят, от своя страна, го преглежда, прави му превръзки. Това продължава, докато той оздравее. Щом оздравее, напуска болницата и го оставят сам да се грижи за себе си. Той не се нуждае вече нито от лекари, нито от милосърдни братя и сестри. Естествено е да слугуват на болния, но не и на здравия.

Днес всички хора говорят за осигуряване. Щом си здрав, ти си осигурен. Каква по-голяма осигуровка ще търсиш от здравето си? Каква по-голяма осигуровка очакваш от живота, щом имаш душа и дух, ум и сърце? Някой разчита на своето верую или на своето

убеждение, но в края на краищата неговото верую или убеждение го завежда на гробищата. Какво показва катастрофата, която се случи във Франция, в град Лион? Една сутрин жителите стават и виждат, че цели къщи, заедно с хората в тях, са потънали в земята на 280 метра дълбочина. Къде е сигурността, че един ден няма да стане същото и със София или с цялата Земя? На какво може да разчита човек на Земята? Защо стана катастрофата във Франция? Има причина. Направила е Франция нещо несправедливо и това е едно предупреждение. Невидимият разумен свят ѝ обръща внимание да изправи грешките си. Ако човек не измени пътя на своето движение и не се подчини на Божествения закон, ще потъне в земята заедно с къщата си на 280 метра дълбочина. Така са потънали цели континенти. Въпреки всичко хората отново се готвят за война. Те не знаят, че има един велик закон, който регулира отношенията между хората и народите. В Стария Завет е казано, че Бог допуска войните и Бог ги забранява. Следователно без волята на Бога нищо не може да се направи.

Като говоря така, искам да ме разбирате правилно. Знайте, че нещастията в живота ви се дължат на факта, че между Първата Причина и вас съществува известна дисхармония. Бог ти казва: „Откажи се от несправедливия договор, който си написал“. А ти, като французина, казваш: „Не, този договор трябва да си остане, от него зависи щастieto на Франция“. Друг се извинява с думите: „Човещина е това, слабости имам“. Нямах право да говориш за слабостите си и да се извиняваш с тях. – „Роден съм със слабости.“ Това са празни думи. – „Условията са тежки.“ И това са празни думи. – „Майка ми ме е родила със слабости, условията ме създадоха такъв.“ Нито едното е вярно, нито другото. Ти сам се създаде такъв. Ти сам създаде своята съдба.

ЩЕ МЕ ВИДИТЕ

Някого го обесват, а някой сам се обесва. Първото обесване намира обяснението си лесно, понеже причината е външна. Но как ще обясните самообесването? То е резултат на дълъг вътрешен процес в човека. Той е мислил дълго време, докато най-последният съдът в него се е произнесъл, че трябва да се обеси. Когато други бесят човека, процесът е външен и по-бърз. Гърците осъдиха Сократ на смърт чрез отравяне. Трябваше ли той да изпие отровата? Ако Сократ живееше в наше време, щеше ли да изпие отровата? Нямаше да я изпие. Според мене Сократ не трябваше да пие отровата. С това той извърши престъпление към себе си. Човек няма право да жертва живота си за нещо, което не допринася никакво благо нито за него, нито за обкръжаващите. Човек трябва да жертва своя живот само за онова, което допринася полза на Божествения свят, на цялото човечество или на неговата душа. С една дума, ние можем да жертваме живота си за онова, което ни повдига, за да можем да прогресираме.

Христос казва: „Ще ме видите“. В какво ще го видим? Ние ще видим Бога в любовта, в мъдростта и в истината. Ще Го видим в доброто и в правото. От мое гледище ето как аз бих желал да видя Бога, как бих се молил: „Господи, дай ми знание и мъдрост на ума, нека Твоята любов и Твоят живот да се вселят в сърцето ми, а свободата и истината – в моята душа. Силата и доброто да пребъдват в душата ми, а вечното право и благото на живота да пребъдват в моята воля“. И наистина, щом имаш знание и мъдрост, ти ще знаеш как да постъпваш; щом имаш топлина в сърцето си, ще знаеш как да постъпваш; щом доброто е в тебе, ще знаеш как да постъпваш; щом истината е в тебе, ще знаеш как да проповядваш. Съвременните хора не прилагат тези добродетели. Аз се чудя на българските вестникари. Колкото от тях са дохождали при мене, нито един после не е изнесъл истината такава, каквато

я е споделял с мене. Те изнасят работите не както са в действителност. Досега нито един български вестникар не е изнесъл вярно нещата. Защо? Ще ви обясня това в алегорична форма.

Някой си човек много говорел против дявола. Един ден дяволът му казал: „Бъди внимателен, не си позволявай да говориш против мене. Аз лесно ще се справя с тебе. Знай, че няма да ти простя. Ще ти дам един добър урок“. — „Никакъв урок няма да ми дадеш. Никакъв съвет не искам от тебе.“ Веднъж той видял, че един човек продава магаре, и му се допцяло да го купи. Попитал собственика за цената и останал учуден, че било много евтино. Купил го, потупал го по гърба и го закарал у дома си. На другия ден отишъл с магарето да събира дърва в гората и останал доволен от него, то добре работело. След това отишъл да го напои на близката чешма. Изведнъж магарето се скрило в курната*, откъдето започнало да маха с дългите си уши — само те се виждали над водата. В това време дошли други хора да пият вода. Той им казал: „Моля ви се, помогнете ми да извадя магарето си от курната“. Те погледнали в курната и понеже нищо не видели, казали си: „Този човек трябва да е смахнат. Я да го набием, да му дойде ума в главата!“. Така се изредили много хора и на всички той разказвал за магарето, скрито в курната. След като всички го набили, той пак виждал магарето си да маха с уши, но повече на никого не посмял да говори за него. Тогава се обърнал към магарето с думите: „Виждам те, но не искам вече да се занимавам с тебе, защото много ме биха. Напатих се!“.

Ето защо и българските вестникари виждат истината, но не смеят да я кажат, защото много пъти са бити заради нея.

И тъй, от вас се иска нова философия. Хората трябва да живеят според истината. Тя е най-краси-

* курна *остар.* Корито под чешма.

вото състояние, което човек може да преживее. Нас не могат да ни заставят да търгуваме с истината. Да говорим истината, това не е унижение. Тя не опорочава идеите. Важно е как човек изпълнява длъжността си. Каквато и служба да изпълняваш, ще говориш истината. Човек трябва да има една основна идея. Тя е зародишът на живота. Кое е най-важното в зародиша? Ядката. Всяко семе има един вътрешен зародиш, който се превръща в това, което представлява семето. Каквото е семето, такъв е резултатът. Следователно идеите определят хората. Основната идея в човека дава тон и направление на неговия живот, както и на неговата мисъл. Всички останали идеи се групират около основната идея. Тя трябва да бъде непоколебима, при всички условия да остава една и съща.

„Ще ме видите.“ Ние трябва да любим Бога, Когото не виждаме. Това е идеалът на нашата душа. Ако обичаш това, което виждаш, то е материалната страна на любовта. Много примери потвърждават тази мисъл. Едно дете живяло далеч от майка си цели 16 години и през това време заболяло сериозно. Лекарите видели, че положението му е безнадеждно, и решили да пишат на майката да дойде да го види, преди да умре. Детето имало силна температура, постоянно блънувало и нищо не виждало пред себе си. Като пристигнала, майка му поставила ръката си на неговото чело. Макар и в безсъзнание, детето я познало, извикало: „Мамо!“. Това дете видяло ли е майка си с очи? Не я е видяло. Значи съществува и друго познаване и виждане – вътрешно. За такова виждане говори Христос.

Ако ние виждаме само с външните си очи и разбираме само с конкретния си ум, в такъв случай недовиждаме и не разбираме нещата. Други очи са ни нужни, с тях ще разбираме основно работите. В това вътрешно виждане няма изключения. Ако аз вярвам в Божественото, тоест в Разумното Начало, всички противоречия ще изчезнат. Такъв пример имаме с

живота на Христос. Какво по-голямо противоречие от неговия живот! Той мина през разпятие. Но Бог, в Когото той вярваше и от Когото излезе, го освободи от смъртта. Имаме примера и с тримата младежи в огнената пещ. Те не се поколебаха във вярата си, не се поклониха на идола, поставен от вавилонския цар. Царят ги хвърли в пещта, но те не изгоряха. Има много подобни примери. Всеки, който вярва, ще излезе на добър край. Питам: какво ще бъде вашето положение, ако поставят вярата ви на изпит? Трябвали да се поколебаєте? Ще ви хвърлят в огнената пещ, да се опита вашата вяра. Човек сам трябва да знае докъде е стигнал. И любовта ви ще се изпита. Аз съм ви привеждал примера за онази мома – Драганка, възлюбеният на която често ѝ казвал: „Не се страхувай, Драганке. Докато си с мене, нищо няма да ти се случи“. Веднъж, като вървели двамата през гората, насреща им излязла една мечка. Момъкът веднага се качил на една круша, а Драганка останала под крушата. Като се видял въвн от опасност, той извикал: „Не бой се, Драганке, аз оттук ще стрелям“. Ние, съвременните хора, само цъкаме с пушката си и обещаваме на другите това, което не можем да им дадем.

Христос казва: „Ще ме видите“. Кога ще го видите? Във времето на вашите мъчности, на вашите скърби, на вашите несполуки; във времето на вашата любов, на вашата мъдрост, на вашата истина. Това е новото верую, което може да спаси съвременния човек. Така трябва да мислят всички хора. Като дойде Христос, всички хора, без разлика, ще повярват в това. Каквата религия или верую да имат хората, те са религия и верую на миналото. Това се отнася и до най-напредналите. Нова вяра е нужна сега иа хората. Думата *нова* не е намясто употребена. Нужна е Божествена религия, аз я наричам *религия на Божията любов*, която да запази хората от единия до другия край на света: всички да горят, без да изгарят, и да станат щастли-

ЩЕ МЕ ВИДИТЕ

ви. Нужна е такава любов, която да премахне злото в света; да премахне всички болести, всички несгоди; да премахне сиромашията; да премахне завистта, омразата, съмненията и раздорите. Ние се нуждаем от такава любов, която може да приравни всички хора, но не както става с изсичането на горите. В съзнанието на хората трябва да се роди желанието да пожертват всичко и да тръгнат в правия път, от който са излезли някога.

Сега и на вас ви предстои да излезете от Египет, от робството, и да влезете в райската градина, да работите там с онези дървета, които са изостанали от хиляди години. Ние трябва да се върнем в рая. Изискват се хора, които да образуват колонии. Трябва да се върнем не назад, но напред – трябва връщане напред. Да се обърнем и да вървим към великия закон на Любовта. Това, което сега ви говоря, не е ново. Вие сами ще го разберете, то е вложено във вас. Трябва да си спомните вашето минало. Аз не говоря за онези, които нямат минало. Аз не говоря и за онези, които мислят, че за пръв път са дошли на Земята. Аз говоря за тези, които много пъти са дохождали на Земята и са живели в райската градина. Те са от рода на хора отпреди хиляди години, които търсят в себе си Божественото начало.

Често апостол Павел казва: „Искам да направя добро, но нещо в мене противодейства“. Има само едно разрешение на този въпрос – то е разрешението на Любовта. В света съществува една любов, която няма нищо общо с любовта на сегашните хора. Тази любов не взима никакво участие в греха. Щом дойдеш до нея, всякаво желание за грях изчезва в тебе. Същественото в човека убива всякаво желание за грях. При сегашната любов обаче вие всякога сте готови да грешите. Щом влезете в Божествената любов, вие се чувствате толкова богати, че във вас няма никакво желание да крадете. Ако цялата Витоша се състоеше

от печени хлябове, щеше ли да се яви у вас желание да крадете? Ако цялата Витоша беше от злато, щеше ли да се яви у вас желание да крадете? Желанието за кражба се явява само при известни случаи. Желанието се е родило някога, а сега става самата кражба.

Съвременните хора имат неправилни, атавистични схващания, които трябва да се изправят. Първо, ние трябва да изправим отношенията си към Първата Причина; после, да изправим отношенията си към другите; и най-после, да изправим отношенията си към самите себе си. Защото понякога ние сме жестоки и към себе си: рушим своя ум, своето сърце, своето тяло. След това предаваме това разрушение и навън, обаче казваме: „Светът ще се оправи“. По този начин светът никога не може да се оправи. Светът се нуждае от чист въздух, тоест мисъл му трябва. Въздухът е мисълта. На света е нужна светлина, но не тази, която изгаря и от която хората получават слънчев удар. Аз говоря за светлина, която носи живот. Нужна ви е и чиста вода, която носи хубав, чист живот. Нужна ви е и твърда почва.

Трябва ли още да говоря какво ви е необходимо? Трябва ви една канара на убеждението, която нито бурите, нито дъждовете могат да разклатят. Вашето убеждение, това е твърдата почва, която не може да се разклати. Тази вода, която не може да се опорочи, това е нашият чист живот. Ние не можем да опорочим целия океан; не можем да покварим целия въздух; не можем да покварим и мисълта. Следователно на нас ни е нужна Божествената мисъл; нужен ни е Божественият живот; най-после, трябва ни онова мощното, силното, за което да разгънем сегашния си живот.

Христос казва: „Ще ме видите“. В какво? В онова, което изпълняваме.

16 ноември 1930 г., София, Изгрев

Двама или трима

Ако двама от вас се съгласят на земята...

Матей 18:19

Съгласие, или акорд, може да има между два тона или между две разумни същества. Където няма съгласие, това показва, че там няма акорд, няма разумност. Колкото по-голямо е несъгласието, толкова и неразумността е по-голяма. Не че хората са невежи, но между крайно амбициозните съществува несъгласие. Човешката гордост и човешкото честолюбие са бащата и майката на несъгласието. Честолюбието е майката, а гордостта е бащата. Като се съединят, те раждат несъгласието – тяхното дете, на което чувате само гласа, когато дава своите разпореждания.

Съвременните хора мислят за себе си, че са много умни. Като изучавам хората, животните и растенията, намирам, че всички са крайни философи. Досега не съм срещнал нито едно животно, което да не се мисли за философ. Като се натъкнат на лоши условия, животните считат, че хората са виновни за това. Хората пък считат Бога виновен за лошите условия и намират, че Той не е създал света както трябва. И най-простите хора, и мъжете, и жените, всички мислят така. Само че едни са смели да изкажат мнението си, а други не смеят, не се изказват от благоприличие, обаче в дъното на душата си и те имат същото мнение. Положението на сегашните хора се дължи на факта, че те се мислят за по-умни, отколкото са в действителност. Като се вглеждате в живота, чудите се как е възможно хората да са толкова умни, за колкото се мислят, а въпреки това злото да съществува в света.

Като разсъждаваме така, казвам: знанието има своя тежест, своя интензивност и свое вътрешно напрежение. Многого знание на човека го прави подобен на котел, който се намира под голямото напрежение на водните пари. Както котелът може да се пръсне от голямото напрежение на водните пари, така и човек може да се пръсне. Ако през нервната му система се прекара повече енергия и по-голямо напрежение, отколкото тя може да издържи, веднага в човека се явява неврастения. Мнозина мислят, че нервната система на човека може да издържи повече енергия. Всъщност не е така. Онзи, който е създал своята нервна система, знае колко енергия най-много може тя да издържи. Той е предвидил крайното напрежение, което можеш да издържиш. Той знае с каква интелигентност разполагаш. Умният човек трябва да знае, че животът е ограничен и не може да се краде. Той трябва да съзнава, че знанието, в неговите широки, грандиозни размери, е непостижимо. Той трябва да съзнава, че човешката душа не се продава. Най-после той трябва да съзнава, че човешкият дух не може да се заробва. Това са общи положения. Всички други положения, които вие може да изтъкнете, остават настрана.

Сега аз говоря за обективната наука, която и вие можете да създадете. Например говорите за деня като проява на природата. Денят е основа, мярка на нещата. Той съществува в природата като естествена проява. От сутрин до залез, това е все ден. Който иска да разбере вътрешния смисъл на живота или началото на живота, трябва да знае какво нещо е денят. Който не разбира защо Слънцето изгрява и залязва, не може да разбере какво е денят, откъде иде Слънцето и къде отива. Когато някой ме пита откъде е дошъл, казвам: „Питай Слънцето“. – „Къде отивам?“ – „Питай Слънцето.“ Слънцето изгрява и залязва за обикновените хора, но за гениите и светиите никога не залязва.

Питате: „Как може Слънцето да не залязва?“ Ще ви обясня. Вие разглеждате нещата, както ги виждате. Това показва, че говорите за обективния живот на Земята, а не за отвлечения свят. Под *отвлечени работи* разбираме неразбраните, а разбраните наричат разумни.

И тъй, ако отидете на Северния полюс, ще видите, че там има шест месеца ден и шест месеца нощ. Ако се местите от Северния към Южния полюс и обратно, ще имате постоянно ден. Ако не разбирате законите, ще останете на Северния полюс, където ще носите последствията на дългата нощ. Тъй щото, когато се казва, че трябва да бъдеш добър, това показва, че трябва да се пренесеш от Северния в Южния полюс. Ако ти кажа, че трябва да бъдеш истинолюбив, това показва, че трябва да се пренесеш от Южния полюс в Северния. „Бъди добър!“ – това значи да отидеш на юг. „Бъди истинолюбив!“ – това значи да отидеш на север. Който не разбира тези закони, ще иска да отиде на север, за да стане добър, но там той ще замръзне. Мислиш, че на Северния полюс можеш да станеш светия, но да си там, това значи да замръзнеш. Не се лъжи! На Северния полюс не се става светия. Бог е създал толкова красота в света, а ти ще се откажеш от нея и ще отидеш на Северния полюс да се посвещаваш! Хората ще идват при тебе, ще те молят да им помагаш, но ти нищо няма да направиш. Те пък, като живеят при добрите условия на живота, ще използват благата.

Значи, този, който е на Северния полюс, се отказва от благата на живота с цел да стане светия. Другите използват благата и очакват от светиите да им помагат. И едните, и другите се заблуждават. В това отношение светът е хотел, където всеки трябва да плаща: колкото време е живял в хотела, за толкова ще плаща. Като му дотегне да плаща, повече няма и да помисли за него. Хората искат да вземат тапия за живота и питат какво

ще им се случи следната година. Те мислят, че са осигурени. Като първокласен гадател, аз отговарям на такъв човек: „Ти живееш в един хотел, чийто собственик е голям скъперник. След една година средствата ти ще намалеят и хотелджията ще те изпъди. Тогава всички, от които имаш нужда – гостилничари, дрехари, обувчари, ще се откажат да ти доставят нужното и ти ще ходиш гладен, гол и бос“. Ще кажете, че хората живеят, както разбират, но важното е да бъдат добри. Такъв закон не съществува. Закон е всеки човек сам за себе си да бъде добър. Следователно да бъдеш добър, това е личен закон, който се отнася главно до човешката душа. Тя разбира доброто. Който разбира този основен закон – да бъде добър, той се отличава от всички други същества. Единствената привилегия за човека е да бъде добър. Това го определя като човек.

Единственото нещо, което може да направи човека силен и мощен като божество, то е законът на доброто. Като говоря за доброто, аз разбирам онази основа на живота, върху която може да се гради. Има ред други сили, които влизат в човека и работят заедно с доброто. Няма друга основа, вълн от доброто, която може да направи човека силен и мощен. Не казвам да стане голям като предпотопните животни, защото те не разрешиха въпроса. Преди предпотопните животни имаше растения, високи по 600 – 700 метра, но и те не разрешиха въпроса. Ще кажете, че съвременната наука това не го допуска. Обаче това поддържат някои окултисти. Дали всъщност е било така, може да се провери. Има архиви, в които се пазят отпечатъци и снимки на тези дървета. Ако искате да проверите, могат да ви изпратят там, където се пазят отпечатъците. Всичко, което е станало на Земята, е хроникериано, отбелязано и запазено. Гениалният и светията отиват направо в тези архиви и се справят с всички данни, останали от миналото. Обикновеният и талантливият не могат да проверят направо, но четат какво е писано

в книгите и оттам се учат. Всеки може да стане талантлив. Как? Като четете написаното в книгите.

Обикновеният човек обаче оре, копае и съгражда, тоест твори. Ще кажеш, че градежът е проста работа. Аз казвам: неразбрана работа е да ореш, без да знаеш да ореш, да копаеш, без да знаеш да копаеш; да четеш вестници и да градиш, без да знаеш нито едното, нито другото. Който оре земята, трябва да знае причините, които го заставят да прави това. Това е наука, която тепърва трябва да се изучава. Тази наука беше предадена на Адам, когото Бог въведе в рая. Обаче Адам не беше от праведните, той беше направен от кал. Бог го постави на изпит, но Адам не можа да го издържи. Първият човек, когото Бог направи, носеше и жената в себе си. Дватама заедно съставяха един човек. Адам, като не можа да живее с Ева в себе си, обърна се към Господа с думите: „Господи, не мога да живея с Ева вътре в мене. Извади я вън от мене, така ще живеем по-добре“. И в Писанието се казва, че Бог извади от Адам две ребра. Адам искаше Бог да го освободи от Ева. Както желаше, така стана. Създаде Бог Адам и Ева и ги постави в рая, там да живеят.

Ще ви приведа един анекдот. Един съвременен адвокат попаднал по някакъв начин на небето. Апостол Петър бил недоволен, че адвокатът е дошъл на небето и му казал, че ще остане, но с условието да не прави никакви адвокатски възражения. Адвокатът обещал, че ще мълчи, но не издържал. Един ден той се увлякъл в разговор с един от жителите на небето и започнал да спори: как, на какво основание, въз основа на кой член е станало нещо. След този случай решили да се освободят от него и за целта използвали голямото му гешефтарство. Подшушнали му, че вън се готви някакво предприятие. Като чул това, той излязъл вън, но повече не могъл да се върне, вратата била затворена за него. По същия начин на жената било казано, че ако излезе от мъжа, ще стане царица.

Като видяла вратата на рая отворена, тя излязла вън от него, но положението на Адам не се подобрило. Адам не могъл да се освободи от нея, понеже, като я видял вън от себе си, много му се харесала и си казал: „Тя не била така лоша, както си я представях“.

Като ви говоря, искам да ме разбирате правилно. Аз изнасям нещата в тяхната чистота. За мене съществува един морал в живота, който хората не познават. На Земята няма същество, по-възвишено от жената и от мъжа. — „Щом е така, откъде дойде грехът?“ Закон е: само възвишените същества грешат. Те минават за божества, затова имат възможност да грешат. Грехът се ражда от същества, които имат сила, знание и власт, а не от безсилните и невежите същества. Затова именно съвременната наука и богословието са в противоречие помежду си. Науката не признава никакво грехопадение, никакъв грях. Тя гледа на греха като на необходимост: природата използва грешките като условие за човешкото развитие. Богословите пък търсят причината за греха в падането на ангелите. Грехопадението според тях е станало на Земята, поради което тя е минала през няколко катастрофи и крушения. След голямото грехопадение на човечеството е станало нужда Земята отново да се пресъздаде. В книга Битие е казано: „В начало Бог създаде небето и земята. И земята беше неустроена и пуста“. Който е писал историята на Земята, не е искал да каже цялата истина и я е премълчал. Земята е устроена според нас: каквито сме ние, такава е и тя. Но да оставим тези въпроси настрана. Те се отнасят до хора с високо съзнание, с широк ум, които разбират дълбокия им смисъл.

Ще ме запитате: „Ние какви сме?“. Често аз правя сравнения, с които обяснявам причините за противоречията, нещастията и скърбите в света. Като страдат, хората се питат защо е създаден светът. Както и да си отговорят, светът е създаден като вътрешна необходи-

мост. Може да кажете, че външните, икономическите, обществените условия не са добри. Обаче науката казва, че всичко се дължи на известни закони. Ако съществува сиромашия, тя се дължи на известни закони. Богатството също се дължи на известни закони. Но ние трябва да знаем как да съпоставяме нещата и как да ги обясняваме. Питам: какво е отношението между богатството и сиромашията, между здравето и болестта? Трябва да се направи превод. Само гладният може да яде, ситият никога не яде; само сиромашът може да работи, богатият никога не работи. Как ще разберете това? Вие трябва да имате ясна представа, да знаете що е богатство и що е сиромашия.

Ако мислиш, че си дошъл до края на своето умствено развитие, ако мислиш, че си дошъл до предела на своите сили и имаш вече всичко, може ли да се яви в тебе желание да работиш? Ако мислиш, че имаш всичко, и нищо не те интересува, ти си вече в положението на едно божество, което от нищо не се нуждае. Ако пък мислиш, че нищо нямаш, ти ще бъдеш готов да работиш, ще събираш хората да им проповядваш, както аз правя сега. Защо ви говоря аз? За да изкарам нещо отвън. Аз изказвам една мисъл, за да покажа какво вие мислите за мене. Какво мислите за мене, това не ме интересува, обаче аз правя сондаж, да видите до каква степен вие ставате проводници на известен род сили в природата. От научно гледище аз искам да зная наближило ли е времето да се оправите. Както работя с вас, така работя и с целия свят. Като виждам грешките на хората, аз търся причините, които ги заставят да грешат. Законът е един и същ и за малкото, и за голямото.

Срещам един младеж, който е с книга в ръка и размишлява върху нещо. Той си казва: „Разбрах вече този въпрос. Цели десет години се занимавам с въпроса защо ябълката пада от дървото. Ябълката пада по причина, че числото 9 е степенувано в осма степен, че

числото 8 е степенувано в седма степен. Значи, числото 9 е излязло от 8, а числото 8 – от 7“. Кой от вас би повярвал в това? Младежът разсъждава правилно. Той е математик и философ. Той е разбрал, че ябълката пада не само по закона на земното притегляне, но и по друг закон. Знание е нужно на човека. Ако вие не знаете защо Слънцето изгрява и залязва, защо ви е този ден? Спазвайте правилото: никога не канете Слънцето да ви дойде на гости. Това значи: никога не канете великите хора да ви дойдат на гости.

Днес всички хора искат да станат велики, но в това се крие тяхното нещастие. Величието на човека е резултат на неговата вътрешна, разумна дейност, резултат на неговото добро. Всеки човек може да бъде добър. Следователно, ако ти искаш да станеш добър, това е въпрос на време. Затова не бързай, нека всяко нещо дойде на своето време. Някои неща могат да дойдат след година, други след сто, след хиляда или повече години, но нищо от това, ти не бързай. Само глупавият бърза, умният никога не бърза. В Бога има едно качество: Той никога не бърза. Като се молите на Бога, вие казвате: „Господи, не виждаш ли какво става в света?“. – „Няма нищо, всичко ще се оправи.“ – „Как ще се оправи? Не виждаш ли какво става?“ – „Ще се оправи!“

Сега ще се отклоня от мисълта си. Ще спра вниманието ви върху човешката ръка. Кой са причините ръката на един човек да се различава по форма от ръката на друг? Като изследвах ръката на един български поет, аз казах, че първият му пръст (показалецът) е дълъг 9,5 сантиметра, средният му пръст е дълъг 10,5 сантиметра, безименният – 10 сантиметра, а най-малкият – 7 сантиметра. Попитах го: „Какво ще ми кажеш за твоята ръка?“. – „Нищо не зная.“ – „Аз пък се интересувам кога е създаден моделът на твоята ръка. Като направя изчисления, мога да си отговоря на този въпрос.“ – „Какви изчисления ще правиш?“ –

„За да се създаде твоята ръка, нужни са били четири милиарда години.“ – „Какво отношение има между времето, дължината и формата на ръката?“ – „Има отношение.“ В това се крие загадката на въпроса.

След този разговор аз започнах да му гадая, казах му: „Ти си поет, обичаш природата, но пишеш верни и неверни неща. Справедлив си само по отношение на себе си. Щом се отнася до другите, ти огъваш истината. Музикален си, обичаш музиката, но с нея използваш хората. Обичаш света, но пак го използваш за себе си. Като поет, ти никога досега не си мислил за своята душа. За тебе няма божество, на което да се кланяш. Единственото божество, на което се кланяш, това си самият ти“. – „Откъде извади всичко това написано?“ – „От твоята ръка, направена отпреди четири милиарда години. Това е написано на дясната ти ръка. Като взема лявата ти ръка, там пък е написано какво трябва да правиш.“ При измерване на лявата му ръка намерих следните числа: първият пръст (показалецът) е дълъг 9,6 сантиметра, средният пръст – 10,6 сантиметра, безименният – 10,1 сантиметра и най-малкият – 7,1 сантиметра.

Казвам: човек трябва да се държи за единицата, защото не знае какво означава тя. Ти не разбираш мястото на единицата в живота. Като казваш, че имаш една глава, как ще я кръстиш? Ако искаш да осветиш една идея и кажеш, че като нея няма друга, как ще я кръстиш? Само единицата определя нещата. Само когато поставиш единицата в ума си, ще създадеш единство в себе си. И ако не разбираш живия закон, който контролира живите числа, никога не можеш да си служиш с тях. Ще кажеш: „Не ми трябва единицата“. Професор скъсва ученика си и му казва: „Ти нямаш единицата в себе си, следователно нямаш идея“. Следователно, докато не разбереш единицата, ти нищо не можеш да постигнеш. Когато при мене дойде човек без единица в себе си, аз се смея. Той

казва: „На тебе ти е спокойно в живота, но знаеш ли какво е моето положение? Скъсах ме по еди-кой си предмет, писах ми единица“. – „За колко продаваш тази единица? Единицата, поставена от твоя професор, е най-хубавото нещо. Ако знаеше какво представлява тя, щеше да бъдеш щастлив.“ – „Но ти се смееш на моето нещастие. Да беше в моето положение, нямаше да се смееш.“ – „Знаеш ли какво направих аз едно време, когато професорът ми писа единица? Аз го целунах и му благодарих. После той тури един кръг под единицата и я превърна в шестица.“

Ако ти имаш страдание, предизвикано от единицата, която твоят професор ти е поставил, как ще разрешиш този въпрос? Кой от двамата е на правата страна: професорът или ти? Професорът е на правата страна, защото знае, че единицата е основа на нещата. В дадения случай аз говоря за онзи професор, който разбира добре своята работа. Коя е причината той да ти напише единица? Тя може лесно да се превърне в шестица. Как? Достатъчно е да възлюбиш професора си и да го целунеш. Ако го целунеш, и кривата линия не дойде, ще имаш 6. Какво ще стане после? Ще ти сложат още една единица. В този случай се получава числото 11. Ще се сърдиш ли на професора си? Няма да му се сърдиш. Щом получиш две единици, какво показва това? Според твоето разбиране професорът ти е турил пет единици повече от това, което заслужаваш ($6+5=11$ – бел. ред.). Когато две единици са на едно място, те показват великия, светлия път, който трябва да следваш. Човек може да върви правилно само между две единици.

И тъй, когато произнесете и двете имена на Бога – *Господи, Боже наш*, вие сте в правия път на живота. Този път се означава само с две имена. Кой е правият път, по който човек може да влезе в Царството Божие? Отговарям: *Господи, Боже наш*. Ето го правия път! „Господи“ – това е необятната Любов, границата на

твоя живот. „Боже наш“ – това е другата граница, на безпределната Мъдрост. Само така ти ще вървиш зад Любовта и Мъдростта. Само тогава ти ще бъдеш израз на великия живот. Само със силата на този велик живот ще влезеш в Царството Божие. Това царство не е извън земята. Може ли Царството Божие да е извън земята? Ако е така, защо е самата земя? И в Писанието е казано, че Бог твори ново небе и нова земя. Следователно Царството Божие не съществува извън небето и земята. То е отношение между небето и земята. Вие трябва да знаете какво означава земята сама по себе си и какво – небето.

Когато се казва, че земята е грешна, подразбираме човешкия живот, който е неразумен. Каквото търсим от земята, това ни дава тя. Ако сеем ръж, ръж ни дава; ако сеем жито, жито ни дава; ако сеем тръни, тръни ни дава. „Каквото посееш, това ще пожънеш.“ Следователно, ако съществуват нещастия на земята, ние сами сме ги посадили. Бог не насажда нещастията, но глупавите, неразумните хора ги насаждат. Това става по закона на своеволието. Когато човек преяжда, в него се събужда едно втръсване. Няма по-страшно нещо от втръсването, чрез него човек може да си причини голямо нещастие. Той може да е ял толкова много, че да му се е втръснало от храната. Той може да е учил толкова много, че да му се е втръснало и от ученето. Той може да се е проявявал толкова много в обществения живот, че да му се е втръснало от този живот. Той може да е дружал толкова много с жени, че и от тях да му се е втръснало. Най-последно, може да му се е втръснало и от баща му, и от майка му, и от брат му, и от сестра му, и от приятелите му – от всички. Основата на греха в човешкия живот се крие във втръсването. То става от пресищане с благата, които животът носи. Това трябва да се избягва. Само така ще разрешите правилно въпросите на живота.

Затова казвам: ако много сте яли, започнете да постите. Съществуват два вида пост: физически и духовен. Ако ядеш много, ще дойде един вид втръсване; ако постиш много, ще дойде друго втръсване, по-лошо от първото. Следователно ще постиш толкова, колкото да дойде гладът, чрез който да събудиш апетита си. Всеки трябва да пости. Защо? За да продължи живота си. Защо не трябва да яде много? За да не скъси живота си. Какво става с воденицата, която много мели? Камъните ѝ се изтриват. Тъй щото, ако ядеш много, и твоята воденица ще се изтрие. Тогава ще изгубиш смисъла на живота.

Днес аз говоря на учените хора, затова ще ме слушате. Онези от вас, които са учени, ще оставят своите възгледи настрана. – „Ние вярваме в своите възгледи.“ Оставете вашите вярвания настрана. И аз имам свои вярвания, но и моите, и вашите вярвания ще оставим настрана. Сега вие имате едни вярвания, след десет години ще имате други. Трябва да разберете какво представляват вярата, надеждата и любовта в живота. Вярата могат да имат само хората. В природата обаче вярата съществува като вътрешна връзка. Единственото нещо, с което ние постоянно свързваме фактите, делата си и с което внасяме малък тласък в живота си, това е вярата. Казваш: „Аз вярвам, че ще стана учен“. Това е връзка. Следователно ние определяме нашите отношения, нашите връзки чрез вярата.

Засега вярата е метод, който не разрешава въпросите. Любовта обаче е велика, мощна сила, с която Бог работи, за да ни извади от торпедното състояние, да внесе в нас живот. Любовта само задоволява живота. Надеждата пък е градината, в която зреят плодовете. Надеждата, това са ангелите, които идат да разберат докъде сме достигнали в нашето развитие. Любовта е силата, която дава живот и ни избавя от смъртта. Вярата е връзка. Надеждата е качество на ангелите, с което те опитват нашите плодове, а ние предаваме

тези плодове на другите същества. Така ли схващат съвременните хора нещата? Като видят някого, те първо го питат: „Ти българин ли си?“. Какво разбират под *българин*? То е фиктивно име – в природата няма националност, няма нация, там българин, французин, американец не съществуват. Ти съществуващ като българин дотолкова, доколкото си роден българин. Веднъж роден, дават ти някакво име – Иван, Петко, Драган. Важно е какво име си носил, преди да се родиш.

Според вярванията на индусите ти може да си бил някога цар на Египет, Вавилония, Сирия, да си обходил целия свят. Какво от това? Ще кажете, че не вярвате в прераждането. Това не ме интересува. То е все едно да дойде слепият при мене и да ме пита съществува ли Слънцето, или не. За мене Слънцето съществува, а за слепия не съществува. Слепият не вярва в прераждането. Който вижда, вярва в прераждането, за него такъв въпрос не съществува. Какво ще придобиете, ако вярвате или не вярвате в прераждането? – „Ама то не е в съгласие с Христовото учение.“ Ти беше ли във времето на Христа? Знаеш ли в какво е вярвал Христос? Той вярваше в прераждането. Защо трябваше той да се въплъти, да дойде втори път на Земята, когато можеше, като Син Божи, да си остане на небето? Казват, че Христос е вторият Адам. Значи той е дохождал един път на Земята, дохождал е втори път, ще дойде и трети път.

Аз разглеждам въпросите от научно гледище. Вярата, като външна проява, е едно нещо; като принцип, тя е друго нещо. Тя е въжето, с което се връзва кофата за вадене на вода от кладенеца. – „В какво вярваш?“ Като пусна кофата в кладенеца, да извадя вода и да я опитам, тогава ще ти кажа в какво вярвам. И само така ще ти докажа в какво вярвам. Следователно знанието, което имам, ще определи качествата на моите вярвания, а не вярата. Ако вярата определяше

всичко, защо са ни нужни знания? Че кой не вярва? Някоя мома например вярва, че ще се ожени за княз. Тя вярва, но всъщност, ще се ожени ли за княз?

Един българин, шоп, бил на служба в Цариград при един турски бей. Като работил известно време, той си взел четирийсет дни отпуск, за да отиде в родното си село и да се види с близките си. Бейт му казал: „Внимавай, трябва да се върнеш навреме. Ако закъснееш само с един ден, ще те обеса“. Българинът пристигнал в селото си, видял се с близките си и го ударил с тях на ядене и пиене. Дошло време да си тръгва, но тъй като закъснявал малко, започнал да се безпокои. Стигнал той пеша до Пловдив. Из пътя се молел: „Господи, помогни ми да намеря един кон, да стигна по-скоро в Цариград, защото, ако закъснея, бейт ще ме обеси“. Както вървял, настигнал го един бей на кон, който водел и малко конче. Българинът се зарадвал, помислил си, че молитвата му е чута: Бог му е изпратил конче. Обаче останал излъган. Бейт му казал: „Хей, гяур, вдигни кончето на гърба си, да го носиш до Цариград. Малко е, не може да върви“. Като се видял в това положение, българинът си рекъл: „Господи, аз ли се молих криво, или Ти криво ме разбра?“.

Такива са и нашите вярвания. Ние се молим на Бога да се качим на конче, да си починем, а Той ни заставя да носим кончето на гърба си. И тогава казваме: „Животът няма смисъл“. Не че животът няма смисъл, но онзи българин трябваше да тръгне по-рано, да не закъснява. Такива са резултатите на сляпата вяра. Не е въпрос да имате сляпа вяра; това, което ви говоря, трябва да се опита. Може да направите малък опит, но никога не говорете за неща, които не знаете, които не сте опитали и проверили. Да допуснем, че вярвате в нещо, но не го разбирате. Има неща, за които не може да се говори. – „Защо?“ Забранено е да се говори за тях. Ако се говори, ще се натъкнете на големи нещастия.

Преди няколко дена една сестра доведе при мене един млад българин и ми каза: „Учителю, този човек е открил до една канара голямо богатство, за което притежава особени книжа“. Аз се усмихнах, нищо не ѝ казах. Тя продължи да говори: „Той ще изплати дълговете на България към съглашенците* и част от това богатство ще даде на Братството“. Добре, щом има тези книжа, които му дават право да търси богатството, нека копае, но аз не се нуждая от неговите пари. Като го наблюдавам, виждам, че му липсва нещо съществено. В един топъл летен ден аз пътувах от Провадия за едно близко село. Минах край нивата на един селянин. Като ме видя, той напусна работата си, дойде при мене и ми каза: „Господине, струва ми се, че си малджия“. – „Да, малджия съм.“ – „Слушай тогава: аз зная, че тук, наблизо, има едно богатство. Открил съм вече девет знака, остава ми да намеря още един. Ако ти ми го кажеш, ще делим заедно богатството.“ – „Добре, като се върна втори път, ще ти го кажа.“ Навярно този селянин и до днес ме очаква.

„Където са двама или трима, събрани в съгласие.“ Под *двама или трима, събрани в съгласие* трябва да разбираме разумния смисъл на живота. Да разглеждаме живота като българи, това означава частично разглеждане. Да го разглеждаме като англичани, това е пак частично разглеждане. Да го разглеждаме от становището на мъжа или на жената, и това е частично разглеждане. Ние трябва да разглеждаме живота като разумни същества, които всеки момент разбират волята Божия. За изяснение на мисълта си ще си послужи с два примера, но преди това аз искам

* съглашенци – така са наричани държавите – съюзници в Антантата, или Съглашението, военен блок от Първата световна война, сформиран през 1907 година и воюващ срещу Централните сили. България е на страната на Централните сили, които губят войната.

от вас, които ме слушате, да измените възгледа си за Бога. Жената, като види един мъж, казва: „Аз зная този мъж“. – „Нищо не знаеш.“ – „Той е грубиян.“ – „Това не е мъж.“ И мъжът, като види една жена, казва: „Аз познавам тази жена, тя е разпусната“. – „Това не е жена.“

Единственото красиво нещо, което Бог е създал, това е мъжът и жената. Като проследите всички видове и родове растения и животни, единственото най-красиво същество между тях е човекът – мъжът и жената. Всички останали същества имат нещо подобно на мъжа и жената. Всичко живо в света се определя от мъжа и жената. С една дума, мъжът и жената са онези типове, според които е създаден целият свят. Ако искате да разберете живота, както и цялата природа, с всички нейни творения, първо трябва да разберете какво е мъжът и какво – жената. Не разберете ли това, не можете да разберете нито вашите ум и сърце, нито вашите душа и дух. Ако не можеш да разбереш жената, която е пред тебе, и ако не можеш да разбереш мъжа, който е пред тебе, как ще разбереш отвлечените работи? Ако попитате жената по какво се отличава от мъжа, как ще ви отговори тя?

Ще ви приведа един пример, който вие сами ще изтълкувате. Една княжеска дъщеря, която била с нови възгледи, се влюбила в един момък от средната класа. Един ден тя се облякла в бяла рокля, сложила си всичките украшения и излязла в града, с намерението да срещне възлюбения си, да му се усмихне, да му покаже, че го обича. Обаче предишната вечер нейният възлюбен бил заведен от приятеля си в една кръчма. Приятелят му казал: „Ако ме обичаш, ще изпиеш едно кило вино за мое здраве“. – „Аз никога не съм пил, и сега не мога да пия.“ – „Не, ще пиеш, с това ще ми докажеш, че ме обичаш.“ Така момъкът се принудил да изпие едно кило вино. Рано сутринта, като излизал от кръчмата, той срещнал любимата си.

Хвърлил се в прегръдките ѝ, доволен, че я вижда, но от безсънието и от изпитото вино повърнал. Така, без да иска, изцапал бялата ѝ рокля. Тя била принудена да се върне вкъщи, обляна в сълзи. Ето едно противоречие за нея.

Кажете ми сега: от какво произтичат противоречията в живота? Не сме ли ние тези, които цапаме бялата дреха на любовта? Този момък не се ли оцапа за любовта? И момата не се ли оцапа за любовта? Питам: кой роди греха? Приятелят на момъка, без да мисли за последствията, искаше само да повярва, че той го обича. И момъкът не искаше да изцапа роклята на своята любима, но и той не мислеше за последствията. Той не се въздържа, не застана далеч от нея, за да не я изцапа. Той считаше, че е в реда на нещата, като срещне любимата си, да я прегърне. След всичко това какво отношение ще има тя към него? Този случай показва докъде са достигнали хората на съвременната цивилизация и култура. Какво разрешение ще дадете сега на въпросите?

Аз давам следните правила: не изпитвай любовта на приятеля си с вино; не обличай белите си дрехи, за да посрещнеш пияния. От тези правила вие можете да извадите своите научни преводи. По-нататък сами ще разсъждавате. Първо ще съдвечете тази храна, само така ще стане един вътрешен процес. Всички хора мислят, не само ние. Има около два милиарда души на Земята, които мислят. Но не само хората мислят. И животните, и растенията, даже и кристалите – всички мислят и чувстват. И водата, и въздухът, и светлината мислят. По всички слънчеви системи има още същества, които също така мислят. Какво мислят, какво разрешават те? Всички разрешават велики въпроси. Те разрешават следните положения: какви трябва да бъдат отношенията на любовта към живота, както и отношенията на живота към любовта. Това е велика задача. Във всички слънчеви системи съществуват въпроси, които предстоят да се разрешат.

Питате: „Що е любовта?“. Като любиш някого, ще го нахраниш. Ще го нахраниш, но и ще го умориш. Като го обичаш, ще го изучиш. Ще го изучиш, но и ще го направиш горделив. – „Ще му дам богатство.“ С това ще го извратиш. – „Ще му дам тяло.“ Това вече е собственост, а така ще го убедиш в частната собственост. Както владее тялото, така и света ще иска да владее. Това са положения, които развращават живота. Тогава кое е онова, което любовта дава? Още от древността разумните хора са разглеждали любовта като съзнателна, разумна връзка в природата. Тази връзка представлява един от възлите на любовта. Ако на един конец направя възел, в който вложа една мисъл, и после някой се докосне до този възел, мисълта ще произведе известна промяна в него. Ако мисълта, вложена във възела, е права и ако този, който се докосва, е болен, той ще оздравее, а ако е глупав, ще поумнее. Който и да се докосне до възела, мисълта, вложена в него, ще предизвика чудеса. – „Как може да бъде това?“ Този възел е като кран, през който тече вода.

Всяко разумно нещо е проводник на Божествени сили. Следователно всеки човек може да развърти крана и от него да потече вода. Ще кажете: „Ами ти защо не го развъртиш?“. Аз съм го развъртил вече. Не ви карам да вярвате в това. Как съм го развъртил, то е специфично за мене. Никой не може да развърти моя кран, освен аз самият. Всеки от вас ще развърти своя кран по специфичен за себе си начин и по това ще се отличава като човек. Ще кажете, че това развъртане няма да допринесе нищо. Аз зная какво може да допринесе онова, за което говоря, няма защо да ме разубеждавате. Когато пия вода, аз зная нейната стойност; когато ям хляб, аз зная неговата стойност.

Един момък, който обичал науката, често ходел на планината да чете една свещена книга. Тя била подвързана с хубава подвързия. Като я четял, забе-

лязал, че цветът и буквите ѝ постоянно се променяли: ставали ту сини, ту червени, ту виолетови, ту смесени. Той се чудел защо стават тези промени с книгата. После забелязал, че каквито промени стават вътре в него, така се променяла и книгата. Когато се влюбвал, книгата ставала червена. Когато се индивидуализирал и мислел, че всичко може да направи, книгата ставала портокалена. Когато се проявявал като материалист, книгата ставала зелена. Когато мислел, че е най-умният човек в света, книгата ставала жълта като лимон. Когато мислел, че няма друга вяра като неговата, книгата ставала синя. Когато мислел, че той ще оправи света, книгата ставала виолетова. Питам: като променяла тази книга цвета си, какво придобивал той? Книгата се променя, но ако външните условия не се променят, какво си придобил? Когато книгата става например червена, ти трябва да отвориш ума си, да разбереш при какви условия можеш да употребиш този цвят.

Мнозина използват цветове в магията и така постигат каквото желаят. Те си служат с червения цвят, когато искат да накарат двама млади да се влюбят. Това не е голямо изкуство, достатъчно е да се взема червена боя в количество една десета част от милиграма и всеки ден да се дава на младите от нея. Обаче това влюбване ще има лоши последствия. Така както хората си служат с магията, тя не е намясто. Обичаш някого и го каниш на гости: сготвяш му печена кокошка, зеле на фурна, баница и прочее. Щом започнеш да му готвиш много, той е на опасен път. Видиш ли, че един момък или една мома започнат да ядат много, за да напълнеят и да се харесат на хората, те са на опасен път. Това е натрупване, наслояване на излишни мазнини. Човек може да се хареса на другите със своите вътрешни качества, които никога не се менят. Не можеш да обичаш човека, докато не си готов да му служиш и да го поставиш на същото

място, на което си и ти. Ако му станеш господар, ти нямаш любов към него. Любовта се проявява чрез служене. Ще станеш слуга на своя възлюбен, а той, ако е умен, ще разбере, че си по-умен от него и ще ти даде съответното място. Това е любов. Само умният може да служи, глупавият никога не може да служи.

Питате: „Защо сме дошли на Земята?“. Да служите, да научите закона на любовта. — „Дотегна ни да служим.“ Как ви дотегна? Вие още не сте служили. Ще се научите да служите, както Бог ни служи. Аз съм виждал как служат възвишените същества. Те са най-добрите слуги в света. — „Мога да служа на другите, но как да помогна сам на себе си?“ Вземи магическата пръчица и махни с нея — всяко отчаяние и неразположение ще изчезне. Бог работи чрез магическата пръчица. Той ти е помогнал. Той е магът, който може да завърти колелото на всяка машина, да я спре или да я докара в движение. Ти колкото повече обичаш един човек, толкова по-внимателен си към него, към неговите нужди. Започне ли любовта ти да намалява, с това заедно намалява и вниманието ти към него.

Един богаташ се спазарил с един работник да изоре и да посее нивата му, като още преди да започне работата, му казал: „Слушай, ако свършиш добре работата, като се върнеш, ще ти сложа печена гъска, добре да се нахраниш“. Работникът отишъл на нивата, но през всичкото време мислил само за печената гъска и работата му не излязла добре. Питам: може ли учителят или професорът да работи добре, ако мисли само за пари? Може ли писателят да пише добре, ако мисли само за слава и почести? Те ще се намерят в положението на работника, който цял ден мислил само за печената гъска.

Сегашните хора искат да разрешат въпросите си наготово, по лесен начин. Това е невъзможно. Работа се иска от всички. Не мислете, че трябва да постъпвате като турския бей, който заставил българина да

носи кончето му на гърба си. За бея това било добре, но не и за българина. Един от старите гръцки попове, като вървял пред умрелия, когото опявал, си пеел: „И-и-и...“. На турски език това *и-и-и* означавало *добре*. Като го слушал, един турчин му казал: „Поп ефенди, за тебе е добре, но я питай умрелия добре ли е за него?“. Какво е положението на умрелите? Според мене умрели няма. Следователно важно е живите хора да разрешат въпросите си на Земята правилно. Как ще стане това? Стихът дава отговор на този въпрос: „Ако двама души са в съгласие, каквото попросят в мое име, ще им се даде“.

Ще завърша беседата си с един малък научен опит. Който направи опита с вяра, ще има успех. Който не вярва, свободен е, но той ще се намери в положението на бея или на гръцкия поп. Опитът, който трябва да направите, е следният: в продължение на десет дена да се качвате на високо планинско място, където има извор с чиста, хубава вода. Бъдете на това място преди изгрева. Носете със себе си едно чисто шише, с вместимост един литър, и една чиста стъклена чаша. Щом изгрее Слънцето, напълнете шишето от извора и после налейте вода от шишето в чашата. След това с една чаена лъжичка вземете вода от чашата, изпийте я и си кажете: „Каквото носи слънчевата светлина в себе си, това да се влее и в мене чрез тази вода“. — „Какво да правим, ако десет дена наред не се вижда изгрева? Може да е облачно или дъждовно.“ Важно е да изберете хубави, слънчеви дни, да имате хубав изгрев. Що се отнася до продължителността, може десетте дена да бъдат с промеждутъци, с прекъсвания. Опитът трябва да се прави непременно при изгрев-слънце. Ще кажете, че това е суеверие. Може да е суеверие. Питам: когато отивате на театър, на кино или на друга забава, това не е ли суеверие? Важна е идеята!

„Където са двама или трима в съгласие, каквото попросят в мое име, ще им бъде.“ Който критикува

опита, по-добре да не го прави, защото ще има неуспех. Който е готов да направи опита без критика, аз го съветвам да го направи, непременно ще има малка придобивка. Каква ще бъде придобивката? Единицата ще се превърне на шестица. Ако опитът излезе несполучлив, ще ви пишат две единици, тоест числото 11 – закон на ограничение. Това значи да повторите опита.

Христос казва: „Където са двама или трима в съгласие, каквото попросят в мое име, ще им се даде“. С други думи казано: всяко нещо, което се върши на Земята с безкористна любов, с мъдрост и светлина, ражда съгласие. Там, където има съгласие, всичко се постига.

23 ноември 1930 г., София, Изгрев

Вдигнете камъка

Казва Исус: „Вдигнете камъка!“.

Йоана 11:39

Това е един велик процес, който става в човешката душа. Това е велико изкуство, което човек трябва да научи. Докато не се справи с методите, по които става този велик процес, човек всякога ще се натъква на разочарования в своите мисли, чувства и действия.

За да се съгради човешкият живот, нужна е здрава основа. Ако съградиш личния си живот на такава основа, ти ще бъдеш щастлив. Ако съградиш семейството си на такава основа, целият ти дом ще бъде щастлив. Ако на същата основа съградите държавата, и тя ще бъде щастлива. Ако на същата основа съградите дома на цялото човечество, на цялото небе, и те ще бъдат щастливи. Това е един вътрешен процес. Следователно всички елементи, които взимат участие в този процес, трябва да бъдат разумни, отзивчиви. Човек трябва да знае как да се справи с тях. С камъка мъчно можеш да се справиш, защото е твърд. Има начини, по които можеш да се справиш и с него. Ако го пускаш от върха на планината, той ще те слуша, ще се търкаля надолу. Но ако го караш да върви нагоре, той няма да те слуша. Камъкът може да върви надолу, но не и нагоре.

Под камък разбирам онези навици у хората, които са придобити от памтивека. Това са наследствени черти, по които вървят всички хора. Обаче камъкът не е разумен. Има нещо разумно в него, но само в една посока. Като знаете това, работете върху себе си, да премахнете мъчнотиите в живота си. За да прояви доброто, човек трябва да премахне мъчноти-

ите в живота си. Ако в личния си живот имаш една мъчнотия, трябва първо да я премахнеш и после да проявиш доброто. Ако в дома си имаш мъчнотии, трябва да знаеш как да премахнеш и тях. Ако на пътя ти е поставен един камък, как ще се справиш с него? Като го вдигнеш, ще го премахнеш. Допусни, че камъкът е много тежък, например 100 или 500 килограма – какво ще направиш? Ще повикаш няколко човека, които да ти помогнат.

„Вдигнете камъка!“ Питам: кой тури камъка върху гроба на Лазар? Той не беше сам по себе си там. Така и върху тебе хората ще турят един камък, после викай колкото искаш. Като те заровят, и да викаш, никой няма да те чуе. Докато хората се убедят, че си жив, и те разровят, ти ще умреш отново. Съвременните хора си служат с философията на крайните отрицания. Те отричат съществуването на Бога. Казват: „Дали съществува Бог, или не, ние не знаем“. Всеки човек си има по един бог. Във всеки дом има по един бог: някой път мъжът е божество, някой път – жената; понякога – синът, а понякога – дъщерята. Всякога силният става божество и той заповядва.

Хората страдат под тежестта на един такъв камък, турен върху умовете и сърцата им. Казват: „Да дойде днес един спасител и да каже: „Вдигнете този камък и излезте вън!“. Тогава всички хора ще се изправят“. Трябва да дойде някой и да вдигне камъка. Важно е този камък да се махне. Защо? Защото, ако Лазар иска да излезе, този камък ще му препятства. Аз правя аналогия между камъка върху гроба на човека и камъка върху ума и сърцето. Вдигането на камъка е вътрешен процес. Да вдигнеш камъка, това значи да знаеш как да се справиш със силите в своя организъм. Ти си гладен – трябва да знаеш как да се справиш със своя глад. – „Имам вяра.“ Имаш вяра, но трябва да знаеш как да се справиш със своята вяра. Има случаи, когато с тази вяра може да отидеш толкова далеч, колкото не

трябва. Понякога вярата може да те заведе в правата посока, а понякога може да те заведе толкова далеч, че да те направи нещастен. Беден си, но срещаш царската дъщеря, влюбваш се в нея и започваш да мечтаеш как ще се ожениш. Вярваш, че ще се ожениш за царската дъщеря. Вярва ли е това? Не, то е суеверие. Вярва е само това, което моментално се реализира, а не след години. Това, което вярвате, се отнася за днешния ден. Щом остане за другия ден, то е суеверие. Казваш: „Аз вярвам“. — „Сега вярваш ли?“ — „Мъча се да вярвам сега.“ — „Щом се мъчиш, това е вярване.“ — „Утре ще се реализира.“ — „Щом остане за утре, то е суеверие.“ — „Ще се уверя, но след като прочета какво са казали философите.“ — „Остане ли философите да те уверяват, и това е суеверие.“ Че философите още не са видели Господа, не са разговаряли с Него! Те си правят своите предположения.

Ще направя беседата си по-конкретна. Вие вярвате в Бога, но казвате: „Вече доста ни се проповядва за Господа, става банално“. Аз не казвам, че трябва да вярвате в Бога, но вие имате един капитал, който постоянно трябва да се увеличава. Там е хубавото в живота ви. Ако капиталът ви, също като на търговеца, не се увеличава, ако вашите чувства не се подобряват и ако вашият организъм не расте и не укрепва, вие нямате никакво верую. Вярата е вътрешен процес, който внася подобрение в човека. Всеки ден трябва да придобивате по една нова идея за Бога. Вие имате отношение към Бога, но днешното ви отношение не е като вчерашното. Отношението на детето към бащата не е едно и също от ранна възраст до края на живота. Когато детето се роди, майката го носи на ръце: милва го, гали го, по три пъти на ден го къпе: сутрин, обед и вечер. Като то започне да расте, майката намалява къпането: от три пъти на ден минава на два пъти, после — на един път, после — по един път в седмицата, а понякога и по един път на две седмици. Колкото

по-голямо става детето, толкова повече майката го изоставя, тя изменя отношенията си към него.

Ако детето схване тази промяна, то ще се запита: „Защо ли майка ми се измени към мене? Защо вече не ме милва и целува, както по-рано? Защо сега пръчката играе по гърба ми?“. Много просто, майката е капелмайсторът, а детето – музикантът. Тя дирижира, то свири; тя тактува, то изпълнява. Въпреки това детето не може да си обясни защо майката си служи толкова често с пръчицата. Какво ще отговори майката на детето си? Като порасне и започне да разбира, тя ще му каже: „Слушай, синко, преди да дойдеш при мене, ти живя между растенията, като дърво, на което главата беше заровена в земята. Клоните ти се издигаха нагоре, към Слънцето. Сега, като си напуснал семейството на растенията и си дошъл при мене, пак ще се стремиш към Слънцето, но с главата нагоре. Ще се движиш перпендикулярно: между центъра на Слънцето и центъра на Земята“.

Казвам: всеки човек, който се грижи само за земния си живот, заравя главата си в земята, и обратно: който мисли за Божествения свят, държи главата си изправена към центъра на Слънцето. Този, вторият, е свободен човек, той носи щастието в себе си. Като знаете това, не питайте защо един човек е ограничен, а друг – свободен. Ако сте в ограничителните условия на живота, стремете се да се освободите от тях. – „Как да се освободим?“ Като напуснете живота на растенията и на животните. Ние не можем да живеем нито като растенията, нито като животните, нито като хората, които са живели преди хиляди години. Ние сме дошли до един развой, където трябва да ликвидираме с всички стари сметки и дългове, с всички вземания-давания и да влезем в новата епоха на живота. В новата епоха не ще има болести и дългове, кражби и лъжи, безверие и заблуждения.

Иде вече новата епоха на Земята! – „По какво ще я познаем?“ По живота и отношенията на хората. Те ще живеят като Синовете Божии, слезли преди хиляди години на Земята. Сегашните хора са жито, което вече е ожънато, овършано и отвеяно – остава само да се прибере в хамбара. Казват за нас, че сме извеяни хора. Няма по-добро нещо от това да бъдеш извеян. То значи, че житото е отделено от сламата. Горко на неизвеяните! Като дойдат извеяните философи, учени, писатели, поети, съдии, свещеници, майки, бащи, братя, сестри, те ще покажат на хората, че нямат вече слама в себе си, че са чисто жито. Ето защо, ако някой те нарече извеян, кажи му: „Благодаря ти, братко, че ме наричаш така. Щом съм изчистен, нищо друго не остава, освен да ме посеят на Божията нива и отново да започна работата си“. Значи добрите, честните и разумните хора са извеяни, а онези, които обичат да се осигуряват, да лъжат и да крадат, те не са извеяни. Извеяният не прави никакви престъпления.

Христос казва: „Вдигнете камъка!“. Камъкът е спънката в света. Ние искаме да живеем, да бъдем щастливи и това е наше право, дадено ни от Бога. Но ние трябва да пазим живота, който ни е дал Бог, защото Той сам е в живота. Без Бога и без любовта животът не е живот. Любовта е мярка за живота, а животът е мярка за любовта. Ако не разбирате любовта като мярка за живота и ако не разбирате живота като мярка за любовта, вие не можете да мислите право. Светлина, която няма съзнание, не е светлина. Мъдрост, която няма светлина, не е мъдрост. Истина, която няма свобода, не е истина. Това са положения, с които всеки ден трябва да измервате живота си. Имате ли любовта като мярка за живота, мъдростта – като мярка за светлината и истината – като мярка за свободата, вие ще познавате положителната и отрицателната страна на живота. Като напишеш едно стихотворение, ще го премериш с тези шест мерки. И

като го изнесеш пред света, всички камъни ще бъдат вдигнати от гробовете.

– „Как може да бъде това?“ Много естествено, шестте мерки са шест принципа, с които си служи природата. Впрегни тези принципи на работа и каквото пожелаеш, ще постигнеш. Така работят всички изобретатели. Как се движи аеропланът? Достатъчно е да се завърти витлото, и той тръгва; щом спре витлото, и той спира. Механикът, тоест разумната природа, която е създала човешкия организъм, е изчислила колко и какви сили да вложи в нашия ум, в нашето сърце и в нашата воля. В това отношение тя разполага с ред математически и геометрични формули. Ако не разбираме формулите и пътищата, с които тя си служи, не можем да бъдем щастливи. Нещастията в нашия живот се дължат на нашата немарливост, но на всичко отгоре казваме: „Господ ще оправи света“. Обаче техникът, който разбира законите, казва: „Еди-коя си част е повредена, поправете я!“.

Да дойдем сега до религията. Нали всички хора са вярващи, нали имат правилно схващане за Бога? Щом е така, поне принципно хората трябваше да се обичат и да имат съгласие помежду си. Съберете всички православни, всички католици и протестанти и вижте каква е тяхната любов. По време на Световната война един православен свещеник и един равин пожелали да намерят истината. Равинът казал на свещеника: „Макар че аз служа на Мойсей, а ти на Христос, нека да допрем гърбовете си един до друг и ако моето учение е по-право, аз ще ти въздействам да станеш евреин, ако пък твоето учение е по-право, ти ще ми въздействаш да стана християнин“. Те направили този опит с цел да познаят истината. Не знаей дали са я познали, но и до днес хората, като търсят истината, допират гърбовете си един до друг.

И така, ако искате да познаете дали един човек стои по-високо от вас, допрете гърба си до неговия.

Също и ако искате да познаете дали един човек е по-здрав от вас, допрете гърба си до неговия. Ако той е по-здрав от вас, ще усетите добро разположение на духа; ако не е по-здрав от вас, ще усетите отмаляване, отпадане на духа. Гърбът представлява материалните блага, с които се опитва моралът на хората. Като дойде в дома ти един беден човек, той опитва гърба ти. И това не е лошо, но има и друг начин: не само да опитва гърба ти, но този човек трябва да излезе пред лицето ти и да ти поиска нещо разумно. Ние, съвременните хора, опитваме религията само с гърбовете си. Докато материалните ни работи вървят добре, докато сме здрави, докато имаме богатства, казваме, че Бог е много добър, че светът е добър. Щом настане някаква авария в нашия живот и започнем да губим, тогава казваме, че Бог не е добър, че светът е развален. Това са наши субективни схващания.

„Вдигнете камъка!“ Под *вдигане на камъка* се разбира нещо разумно – разумен процес, на който трябва да знаеш законите. Каква полза щях да имам аз, ако камъкът беше скъпоценен? Ако ви се каже да вдигнете този скъпоценен камък, кой от вас не би го вдигнал? Ако не можете цял да го вдигнете, ще отчупите от него парче, тежко половин или един килограм, ще го занесете у дома си, за да бъдете осигурени през целия си живот. Казвам: когато Христос вдигна камъка от гроба на Лазар, тогава той прояви своята сила. Той отправи мисълта си нагоре и каза: „Господи, благодаря ти, че ме послуша. Аз знаех, че винаги ме слушаш. Не исках това за себе си, а за народа, за да повярват, че Ти си ме проводил“. Това може да стане, когато хората бъдат готови да вдигнат камъка. Не само това, но онзи, който ще възкръсне, трябва да има две сестри: едната да е изтрила краката на своя Учител със сълзите си и косите си, а другата да е толкова спретната, че да е посрещнала и приела своя Учител. Лазар имаше такива две сестри. С това Христос искаше да

каже: „Ако ти нямаш ум, светъл като ума на Марта, и нямаш сърце, благородно като сърцето на Мария, брат ти ще лежи в гроба, а ти ще страдаш“. Значи твоят ум и твоето сърце ще кажат на Учителя, тоест на Духа, който ще дойде: „Учителю, брат ни умря“. И онзи, който ще възкръсне от гроба, той е твоята душа. Без тези условия тя не може да възкръсне.

Единственото мощно нещо в човека е неговата душа – безсмъртният принцип в живота. Умът и сърцето на човека са нейни служители. Душата я наричат с много имена, но аз я наричам *разумният принцип*. Когато душата възкръсне, умът и сърцето заемат своето определено място; ако тя не възкръсне, умът и сърцето пропадат. Където няма ум и сърце, там няма и душа. Когато душата присъства в човека, умът му е светъл и благороден, а сърцето – добро и благо. Следователно ние говорим за душа само ако умът на човека е светъл и сърцето му – благородно.

Казваш: „И аз искам, също като Христос, да възкресявам мъртвите“. Защо искаш това? За да печелиш пари ли? Ако ти, обикновеният човек, възкресиш някого, няма да го оставиш на спокойствие – постоянно ще искаш от него или от сестрите му да ти платят. Заслужава си да дадеш всичкото си богатство, за да излезеш от гроба, но да го дадеш доброволно, а не чрез насилие. Не е лесно да останеш в гроба. Който е минал през гроба, знае какво нещо е той. Този човек е готов да даде всичко, каквото има, но само да се намери някой, който да вдигне камъка от гроба му и да го възкреси. Животът, който имам, струва хиляди и милиони пъти повече от богатството, с което разполагам. Животът е над всичкото богатство в света.

Питам: какво сме направили ние за Бога, Който ни е възкресил? Ще кажете, че майка ви и баща ви са направили много. Това не е важно. Важно е какво самите ние сме направили. Какво особено са направили нашите родители от осем хиляди години

насам за Господа? Ще кажете, че те са направили държави, общества. На кого служат нашите държави и общества? Коя от великите държави на миналото съществува и до днес? Много държави са изчезнали вече. Ако и сегашните държави вървят по техния път, и тях ги очаква същата участ. Не е важно, че хората се проявяват, че градят, важното е на каква основа градят. Христос казва: „Всеки дом, построен на пясък, ще се разруши. И всеки дом, всеки живот, съграден на камък, ще оцелее“.

И тъй, за да разберете Христовото учение, трябва да го приложите. То има лично приложение. Като го прилагате, всеки от вас трябва да увеличава своя капитал. Всеки ден трябва да имате по едно ново схващане за Божественото Начало. Ето какво разбирам аз под *Божествено Начало*: ако ти си малък извор, който има малко вода и едва тече, на втория ден водата ти да се увеличи, на третия ден да се увеличи още повече, и така, докато станеш голям извор. Всеки ден ти трябва да имаш по един малък придатък, докато станеш виден човек. Това значи проява на Божественото Начало. При това положение какво може да те смущава? Ако си извор, от какво ще се страхуваш?

Докато се страхувате, вие сте в положението на престъпника. Само той се страхува. Кога излезе първият човек от рая? Когато сгреши. Казваш за някого, че е откраднал нещо. Сигурен ли си в това или се съмняваш? Откъде дойде тази мисъл, че е откраднал? Защото и ти си крал. Иначе не би могъл да знаеш, че хората крадат. Човек не може да знае нищо за греха и престъплението, както и за доброто, ако не ги е вършил някога. Казваш за някого, че е добър човек. Защо е добър? Защото и ти си като него. Добрият доброто познава. За такива случаи българите си служат с поговорката: „Краставите магарета през девет баира се помирисват“. Аз пък казвам: здравите магарета и през сто баира се помирисват. Кои магарета са по-хубави:

които се помирисват през девет баира или през сто? Аз бих предпочел магарета, които се помирисват през сто баира, отколкото един съвременен културен човек. В някои случаи аз не бих се срамувал да произнеса името на едно магаре, понеже досега магарето не е направило нито едно престъпление. Единствената му погрешка е, че често реве. Един съвременен културен човек убива десет души и минава за герой. Кой стои по-високо: той или магарето? Ще кажете, че човекът е по-горе. Това е под въпрос.

Какво представляват животните? Те са символи. Те са букви от азбуката на Свещената книга. Магарето е една страница от тази Божествена книга. Волът, конят, вълкът, мухата, паякът са все страници от Божествената книга. Четеш нещо от магарето и то казва: „Ти трябва да живееш като истински човек. Ако имаш убеждение, трябва да го изповядаш свободно, да покажеш, че си човек“. Когато Христос яздил едно магаре, с това искал да каже: „Всички, които ме проповядват, трябва да бъдат като магарето – да проповядват, без да се страхуват“. В древността на магаре се е качвал само онзи, който е трябвало да мине през четвъртото посвещение*.

Ще кажете, че това е приказка. Възможно е, но аз питам: целият живот не е ли като мечтата на една мома, която иска да се ожени, да се облече хубаво, да обуе лачени обувки и да се вози със своя възлюбен на файтон? Един ден, като се види стара и сбръчкана, тя ще каже: „Няма го онова хубавото в живота“. Целият ви живот не е ли една фантазия, не е ли една илюзия? Какво е спечелила старата баба от своите фантазии?

* четвъртото посвещение – Учителя казва, че то е смириенето. Когато дойдеш до положение да пораснеш много, Бог те смирява. Кръстът е символ и път, през който минава четвъртото посвещение. То е подготовката, мистичната прелюдия за посвещението на възкресението.

И Соломон е казал: „Суета на суетите, всичко е суета“. Сега аз не ви говоря, за да се обезсърчавате. Само глупавите се обезсърчават, а умните се насърчават. Като видя стар човек, аз се усмихвам. На детето казвам: „Добър живот ти е дал Господ, върви напред, на добър час!“. На стария казвам: „Много знания си придобил, ще бъдеш полезен на хората“. Ни най-малко не се спирам върху това, че старият нямал сили, че мускулите му били отслабнали. Това не ме интересува. На детето казвам: „Има много да ядеш и да пиеш, но има много и да плащаш“. На дядото казвам: „Дядо, ти си ял и пил много“. Това са вметнати думи, които вие сами трябва да си обясните.

Аз не поддържам онази крива философия, че трябва да бъдеш пустинник* или да прекарваш времето си постоянно в църквата. За мене Слънцето, звездите, Месечината, всичко живо е църква. За мене всеки човек, когото срещна и видя, че мисли и чувства, е запалено кандило. Казвам: „Слава богу, срещнах едно запалено кандило!“. За мене всеки човек, който помага на бедните и на страдащите, е един добър свещеник, добър владика. Аз не търся свещениците и владиците в църквите, а отвън, в света. Тези, в църквата, са поръчани. Също така поръчани актьори са актьорите в театрите, а истинските са отвън, в света. Казват за някого: „Велик актьор е той“. Аз да ви покажа какви актьори има в света! По-велики от тях няма. Не казвам, че тези в театрите са лоши, не споря даже по това. И аз, като ви проповядвам тук, съм от поръчаните. Защо? Защото мнозина ще кажат, че ми плащат и затова проповядвам, че не проповядвам без пари. Възможно е, човещина е, но казвам: „Ако има някой, който знае истината, това съм аз. Аз зная дали ми плащат, или не“. — „Какъв човек е той?“ Вие може

* пустинник *ист.*, *нар.* Човек, който се е уединил в пусто място по религиозни подбуди; отшелник, аскет.

да ме считате за много добър, това е безразлично за мене. Онова, което аз зная за себе си, то е меродавното. И онова, което вие знаете за себе си, също то е меродавното.

Днес всеки може да спре пред един гроб и да каже, както Христос каза на Лазар: „Лазаре, излез!“. Но от две хиляди години насам се намери само един човек, който имаше смелостта да каже: „Лазаре, излез вън!“. Кой беше Христос? Син Божи. Всеки друг на негово място би си казал: да не би да се изложам? Всеки не може да направи това, което той направи. И Христос не можеше да възкресява всички. Тук, в случая с Лазар, имаше изключителни условия. Ако нямате тези условия, ще лежите в гроба. Какви са тези условия? Непременно да имате две сестри, да имате един брат и най-после, да имате един Учител, когото да обичате и който да ви обича. Исус обичаше Марта, обичаше Мария, обичаше и Лазар. И те тримата го обичаха. Те поставиха любовта като основа на живота си, като необходим елемент. Ако не поставите в душата си любовта като необходим елемент, никаква наука не можете да имате; и тогава в живота на хората не може да се проповядва никакво съгласие. Това не подразбира, че между хората няма съгласие. Има съгласие, но то не е Божествено, не носи непрекъснато щастие. Засега колкото щастие, толкова и нещастие има в живота. Ние сме дошли до такива разочарования, че казваме: „Не си струва да се живее“. Това е криво разбиране.

Мнозина мислят, че като повярват в Бога, богатство ги очаква. Това е крива мисъл. По-голямо богатство от любовта няма. По-голямо богатство от силата няма. По-голямо богатство от мъдростта няма. По-голямо богатство от истината и свободата няма. Какво друго богатство може да очаквате в живота? Всички други богатства се основават на това, върху което е съграден животът. Казвате: „Кажете дума, и тя ще бъде чула“. Питам: колко пари ви трябва? Голя-

мата френска банка „Банк де Франс“* разполага с 420 милиона английски лири, заровени на дълбочина от 25 метра в земята. Защо това злато е там? Казвам: Франция е богата именно заради златото, което е дълбоко заровено в земята. Ако това злато изчезне, ще я сполетят най-големи нещастия. Това се отнася не само за Франция, но и за всяка друга държава: златото представлява корените на нейния живот.

По аналогия на това казвам: ако вашата симпатична нервна система няма капитал в себе си, тя ще се разруши и ще изчезне. А симпатичната нервна система на човека се занимава със стомаха и с цялата храносмилателна система. Ако вашата стомашна система няма известни капитали, вие, като държава, не можете да съществувате и ще изчезнете. Човек трябва да има отлична централна нервна система и отлична симпатична нервна система, с капитал най-малко 500 милиона английски лири. Природата е вложила своя капитал в нашата симпатична нервна система, в нашия ум и нашето сърце.

Ако една държава пропада, това се дължи на нейната бедност. Ако и човек фалира, това се дължи на факта, че изчезва капиталът на неговия живот. Аз не поддържам сиромашията и безпаричието. На какво се дължи безпаричието? Който няма ум и сърце, всякога живее в безпаричие, а то води към смъртта. За да забогатее, вие трябва да поставите в ума си най-богатите мисли и в сърцето си – най-богатите чувства и те да са капитал на вашата симпатична нервна система. Достатъчно е да си вземете малко от това богатство, за да се отворят пред вас всички врати. Аз не искам да ви залъгвам, но казвам: на земята има много богатства, изостанали от първата раса. Такива

* „Банк де Франс“ – Централната банка на Франция. Създадена е през 1800 година като акционерно дружество, а през 1848 година става емисионна банка.

богатства има, каквито човек никога не е сънувал. Ако някой от вас намери такова богатство, какво ще прави с него? Богатството трябва да се впрегне на работа, за да направи хората по-добри. Ако богатството на хората не служи за придобиване на добродетели, то е за тяхно нещастие и наказание. Богатството трябва да служи на хората за повдигане на тяхната култура. Ако ги ожесточава, то не е на мястото си.

„Вдигнете камъка!“ Възкресението е процес, който всеки очаква. Християнството се определя с възкресението. Докато не възкръсне, човек не може да се нарече истински християнин. Когато Исус възкръсна, тогава стана Христос. И като възкръсна, той каза: „Сега съм християнин“. Някой казва: „Аз съм християнин“. – „Възкръсна ли?“ – „Не съм възкръснал.“ – „Тогава ти още си иудейнин. Ти си човек, кандидат за смъртта и за страданията.“

Що е християнин в пълния смисъл на думата? Той е човек, кандидат за всички Божии блага в света. Той е Син Божи. Синът Божи непременно трябва да възкръсне. И апостол Павел казва: „Сега не живея аз, но Христос живее в мене“. Значи Павел е възкръснал. Тогава казват, че Савел го няма вече. Мнозина питат: „Къде отиде Савел?“. Казвам: когато житното зърно падне на земята и израсне, къде отива то? Житното зърно се явява в поникналото семе. Само възкръсналият човек дава възможност да се разбере вътрешно съвършеният живот, както и смисълът на живота. Само така можем да се освободим от съвременното робство.

Ние сме поставени на едно вътрешно робство, тоест на постоянно безпокойство. Ето защо човек трябва да дойде до възкресението, за да почувства, че той е господар на възкресението, за да разбере, че има съчувствието и защитата на всички хора, които го обкръжават. Били ли сте в някое общество, където да почувствате, че всички хора там ви обичат? Почув-

ВДИГНЕТЕ КАМЪКА

ствали ли сте някога, че всички хора, между които се движите, ви мислят доброто? Няма по-голямо щастие от това. Няма и по-голямо нещастие от това да се движите между тези хора и да чувствате, че сте чужди за тях. Защо страдат добрите хора? Понеже се чувстват чужди в света. Тях наричат извезяни. Така е било и с християните след Христос. Какви ли нечувани работи не са им приписвали! Обвинявали са ги в устройване на разни оргии, също и че се кланят на магарешки глави и прочее. Достатъчно е да прочетете „Камо грядеши“*, за да видите на какви изпитания са били подлагани. Във времето на Нерон била издадена от него заповед да се съблекат голи десет хиляди девигици – християнки, и да се разхождат пред него. Това говори за морала на тогавашната Римска империя. Разбира се, това представлява една фаза от живота. Такава преходна фаза аз наричам смъртта. Когато човек умре, той започва да се вмирисва, защото животът вече го няма там. Щом животът не е там, няма защо да се занимаваме с него.

Следователно, когато човек влезе в отрицателната страна на живота, животът го няма вече там. Аз не съм за отрицателната страна на живота, за западналата му страна. Живот без любов, живот без светлина и живот без свобода е смърт. Който умира, губи свободата си. Да умираш, това значи да чувстваш в съзнанието си, че си изгубил най-ценното в своя живот; при това, съзнанието ти не е изгубено. Като влезеш в гроба, ти

* „Камо грядеши“ – исторически роман на полския писател Хенрик Сенкевич (1846 – 1916), написан в 1895 година. Познат е с името Quo vadis – от латински, което означава „Къде отиваш“. Църковнославянският превод на частта от стих в Евангелието на Йоан: „Къде отиваш, Господи?“ (13:36) е „Камо грядеши, Господи?“. Действието на романа се развива в античен Рим, около 64 година, по времето на император Нерон.

съзнаваш това и цели 30 – 40 години страдаш, че си изгубил нещо. Казваш: „Изгубих нещо ценно, умрях“. Срещам този човек десет години след смъртта му, а той плаче за тялото си, казва: „Няма какво да правя в този свят“.

Ние разбираме само едната страна на живота, не разбираме целокупния живот. Всичко, което човек преживява, е написано. И когато някой не върви в правия път, той сам се излага на изпитания. След всичко това казват, че на човека е писано през какво ще мине. Така и за Христа казват: „Писано било Син Человечески да умре“. Откъде знаят? Христос отваряше очи на слепи, възкресяваше мъртви, а при това трябваше да бъде разпнат. На какво основание стана това? Христос казваше: „Този народ, между който дойдох да проповядвам, ще ме умори със своето безлюбие. В дадения случай евреите излязоха по-силни от мене. Аз трябва да умра. Като умра, ще им покажа, че имам сила да възвърна живота си. Но след това не ще имам никаква връзка с тях“. Христос трябваше да умре, за да се освободи от влиянието на евреите.

Всеки от вас трябва да умре, ако иска да се освободи от връзката си със света. Защо трябва да умираме? За да се освободим от сегашния свят на безлюбието. И като умрем, ще кажем: „Ние нямаме нищо общо с вас, сами носете своя товар“. Тъй щото, ако трябва да умрем, то е, за да се освободим от ограничителните условия на живота. И ако трябва да възкръснем, то е, за да покажем на света, че има само един Бог на Любовта, Спасител на човечеството, чрез Когото всичко можем да направим и всичко може да стане. Той ще ни спаси. Казвам на онези от вас, които сте възкръснали: „Аз ви поздравявам“. Кой е възкръснал? Това не се казва. Който е възкръснал, възкръснал е. Аз няма да гадая. На онези, които не са възкръснали, аз казвам: „Вие трябва да умрете“. Защо? За да се освободите. Но като умирайте, гледайте да имате две сестри,

ВДИГНЕТЕ КАМЪКА

гледайте и Учителят ви да е някъде близо до вас. И като го извикате, да се изправи пред вашия гроб и да каже: „Излез вълн!“. Това трябва да стане съзнателно, а не от страх. Ще кажете на сестрите си: „Аз сега си заминавам, но вие ще повикате Учителя да ме върне назад“. Няма да се страхувате. Трябва да напуснете еврейския страх. Ние трябва да умрем, за да се освободим. Като умираме, не искаме никакви колесници, никакви песни, никакви свещеници. В нашия ум стои само една мисъл: да дойде Учителят при нас. И нашите сестри да са близо до нас и да кажат на Учителя: „Брат ни умря“. Това значи да очаквате интензивно този, който ви обича и когото обичате. И когато той дойде и простре ръката си, вие ще излезете вълн от гроба и ще се освободите.

Гробът, това са всички онези връзки, които са вързали душата ви, които са ви оковали. Апостол Павел казва: „Цялото Битие, цялото съзидание заедно с Бога въздиша“. Ето защо трябва да се освободим по който и да е начин. Ние не избягваме смъртта, но приемаме тази смърт, която носи възкресението. Това е индивидуално за всеки един. Засега много от вас сте още здрави, но като се разболеете, тогава ще дойде Учителят ви. Това ще стане. – „За нас ли се отнася това?“ Ще дойде Учителят ви и мнозина ще повярват, че сте възкръснали. Един ден ще станете и ще кажете: „Вече не аз живея, но Христос живее в мене. Всичко, каквото имам, отсега нататък принадлежи на всички“. Така ще стане тази промяна. Такива герои се изискват сега в света. Да знаем, че в нас ще стане вътрешна промяна. Не е въпрос да намразим живота си, но да възкръснем.

Сега вие повдигате въпроса кого обичате и как го обичате. Нали ние проповядваме любовта? Но ако бащата рече да проповядва любовта според изискванията на Евангелието, веднага неговите синове и дъщери ще кажат: „А, не може така!“. Ние сме в

състояние да опетним, да изопачим всички прояви на любовта, даже и най-малкото добро, останало в нас. Питам: ако човек греши, какво печели с това? Ако греши, той всякога губи, а не печели. Когато страда, човек казва: „Много страдам“. Радвам се, че страдаш. Страданието говори в твоя полза. То е процес, който показва, че Божествената ръка намества всички счупени части на твоята душа. Радвай се, че Бог ги намества. Ако не страдаш, ти си изоставен, ти си неизлечим инвалид. Ако не дойде една ръка да те изправи чрез страданието, ти си изгубен човек. Единственото нещо, което ви препоръчвам сега, това са страданията. Дойде ли страданието, радвай се. Ако си богат и страданието дойде, отвори кесията си; ако си беден, стани и иди да помагаш на близките си. Какъвто и да си, щом дойде страданието, приеми го като добър признак. Казва Писанието: „Блажен е онзи, който страда“. И Христос казва: „Блажени страдащите“. Аз разбирам страданието като вътрешен процес на Божествената любов. Когато връщате удавения към живот, той има големи конвулсии: гърчи се, мъчи се, усеща болки навсякъде. Това показва, че животът в него се възвръща. Ако не усеща болки, животът му е вече изгубен. Значи страданието е правилният път.

Христос казва: „Смъртта на Лазар е за слава Божия, да познаят хората, че има Един, Който може да възкресява“. Това не се отнася лично нито за Иван, нито за Драган. Всеки от вас трябва за себе си да умре и да възкръсне, но затова е нужно да имате две сестри, тоест един отличен ум и едно отлично сърце, нужно е да имате и един Учител, който ще дойде при вашия гроб и ще каже: „Хвърлете тези обвивки, а той да си върви“. Само Учителят знае накъде да отправи възкръсналия да върви. Накъде? При Бога. Лазар трябваше да отиде при Бога, да изкаже благодарността си, че животът му е възвърнат. Само който е възкръснал, той може да отиде на църква – при Бога.

ВДИГНЕТЕ КАМЪКА

Който не е възкръснал, не може да отиде на църква. Чудни са хората, когато казват, че трябва да отидат на църква. Бог е Дух и само в Дух и Истина трябва да Му се кланят. Който не е възкръснал, не вярва. Ще дойде някой да те пита възкръснал ли си. Не е важно това. Ако си възкръснал, това ще знаеш само ти, никой друг. Ако си възкръснал, ще отидеш в другия свят. Щом те няма на земята, хората ще знаят, че си възкръснал. Да възкръснеш, това значи да имаш правилна връзка с Бога. — „Ама аз водя добър живот.“ — „Имаш ли връзка с Бога?“ — „Нямам още.“ — „Щом нямаш, ти не си възкръснал.“ Всеки е свободен да живее както разбира, но той сам ще носи последствията на своя живот.

По какво се познава възкръсналият? Той е свободен човек. Той разбира дълбокия смисъл на живота. Той има светъл ум и благородно сърце. Всички добри и разумни хора са негови приятели, негови братя и сестри. Един ден, когато умре, не само две сестри ще се молят за него, но много повече. Когато хората станат истински братя и сестри помежду си, умре ли един от тях, всички ще се помолят, ще извикат Учителя си, той ще застане пред гроба му и ще го възкреси. Това може да стане и в църквите, но само ако свещениците и владиците са истински служители. Какъв служител е този, който мисли само за себе си и гледа на всички хора като на по-долустоящи от него? Всеки цар мисли само за своята държава. Всяка майка мисли само за своето дете. Всеки, който мисли само за себе си, за своите деца и за своя дом, е краен индивидуалист, човек на крайния егоизъм. Това не е смисълът на човечеството.

Ние трябва да реализираме задачите на своя живот, а не да се отричаме от себе си. Животът не е в индивидуалността и личността, но в единението ни с Първата Причина. Животът е в обединението на всички добри и разумни хора. Когато аз обичам хората, и те ще ме обичат. Това е животът. И когато всички ние

обичаме онова Начало, от което сме излезли, това е вечният живот. Щом придобием това ново разбиране за живота, ще се създаде новата култура. Тогава няма да стават такива кризи като сегашната. Днес всички търсят причината на сегашната криза*. Съвременните народи създадоха една каша. Как дойде кризата? По причина на това, че европейските стоки в Китай и Индия не се приеха и пазарът се затвори. Примирете Китай, убедете китайците да не се бият, дайте свобода на индусите, и те ще приемат вашите стоки, кризата ще изчезне. Но тъй както вървят работите, кризата още повече ще се усили. Сега има повече злато, отколкото всеки друг път. Както виждам, и хамбарите са пълни с жито. Жито има повече, отколкото всеки друг път. При това хората страдат. Всичко има в изобилие, но няма правилно разпределяне. Да оставим социалните въпроси настрана. Те ще се разрешат, но има неща, които ние трябва да разрешим. И в нашия живот – в нашия Китай и в нашата Индия – има вълнение. Няма къде да пласираме стоката си. Естествено е, че ще има криза.

Помнете: „Вдигнете камъка от гроба!“, така казва Учителят. И заповядва всеки да вдигне камъка от гроба си и да чуе гласа на своя Учител: „Излез вълн!“ . Всеки сам да вдигне камъка си, да излезе вълн и да благодари на Бога.

30 ноември 1930 г., София, Изгрев

* сегашната криза – става дума за световната икономическа криза през 30-те години на XX век, известна още под името Голямата депресия. Нейният времеви обхват е различен в отделните страни, но в повечето от тях тя започва през 1929 година и някъде продължава до края на 30-те години. Тя е най-продължителната и широкообхватна депресия през XX век и е сочена в съвременната литература като мярка за най-тежък срив на световната икономика.

Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ
том XVIII

Графичен дизайн и корица
ПЕТЪР ДОБРЕВ

Редактор
ИВЕЛИНА ХРИСТОВА

Предпечатна подготовка
ИВАН ДЖЕДЖЕВ

Формат 84/108/32
Печатни коли 34

Издателство „Бяло Братство“
izdatelstvo.bratstvo@gmail.com
www.bialobratstvo.info

Издателство „Захарий Стоянов“
office@zstoyanov.com
www.zstoyanov.com